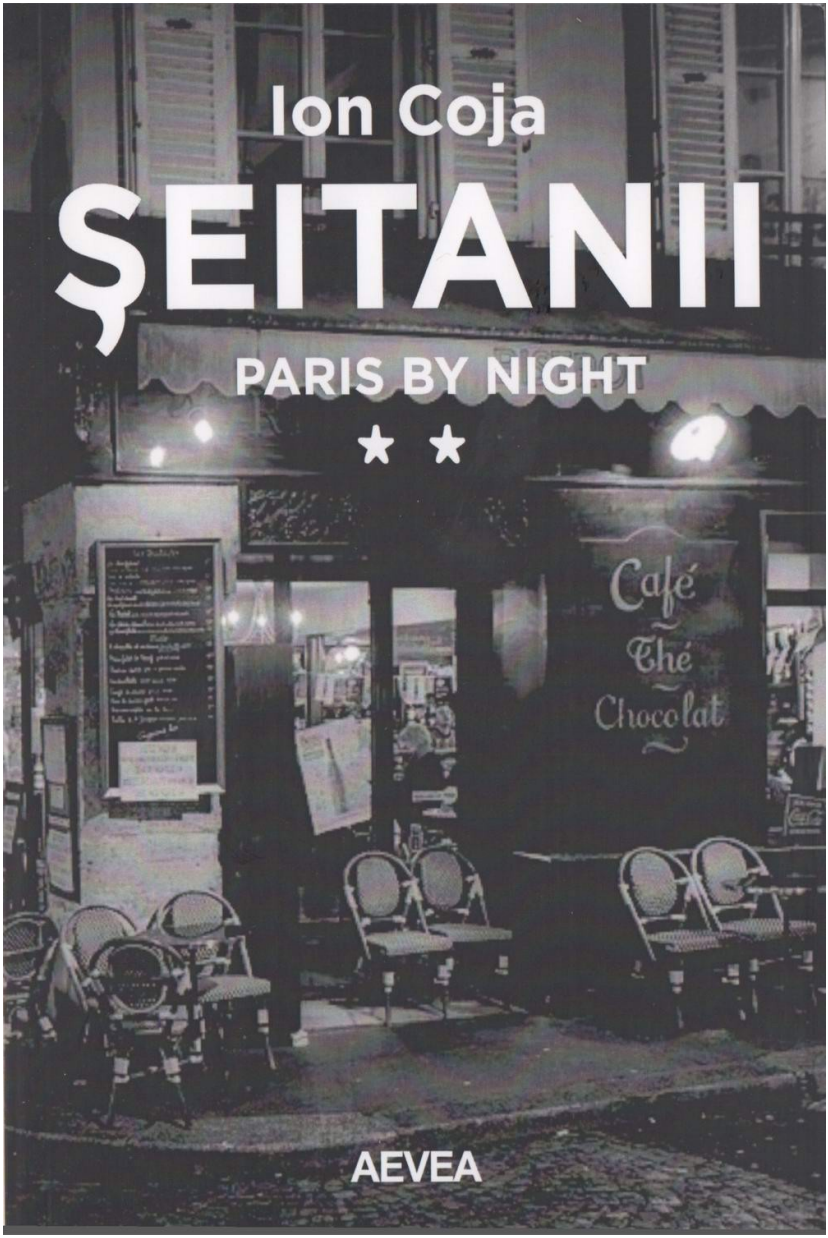

Coperta: Ion Aurel COJA
Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
COJA, ION

Şeitanii / Ion Coja.
— Bucureşti: Aievea, 2015.
3 vol.
I ISBN 978 – 606 – 93709 – 6 – 4
Vol. 2.: Paris by night. – 2015.
— ISBN 978 – 606 – 93709 – 8 – 8 821.135.1 – 31
© Toate drepturile şi responsabilităţile asupra conţinutului aparţin autorului
Editura AIEVEA
E-mail: editura aevea@gmail.com Tel.: 0744.90.38.90
021.222.81.00
Tiparul executat la S.C. SEMNE ’94 S.R.L.
Tel.: 0744.35.70.28
021.667.08.20

ION COJA
ŞEITANII
Volumul II
PARIS BY NIGHT
roman

Capitolul 1
Rue Mouftard

Aşadar, mă întorceam acasă. În avionul ăsta, de care iar o să mă mir, ca prostu, cum de se va ridica ditamai huiduma de la pământ, „de la sol”, că-i mare cât un bloc cu patru etaje din Drumul Taberei!… Mă va duce peste ocean mai întâi la Paris, mai exact spus ne va duce, pe mine şi pe Sve a Parigi, de acolo la Viena, poate cu trenul, ca să-mi recuperez machina doldora de daruri multe la fetiţe şi băieţi, şi fuga-fuguţa cu ele acasă, unde se pune de-o bubuială mondială anti-ceauşistă, iar eu voi avea sarcină istorică să-l avertizez pe împricinat, că nici nu ştie ce pierde dacă mai rămâne cel mai tare din parcare… Asta, desigur, dacă băieţii de la Paris mă vor convinge definitiv că fiara chiar trebuie protejată… E pe cale de dispariţie! Cică aşa e şi ecologic!…

Auzi la ei! Eu să-l salvez pe… pe… Ceauşescu! Mi-e şi ruşine s-o spun… Poate că ar trebui să afle măcar ei ce nu

i-am spus Şeitanului ăl bătrân! Mda! Dacă va fi să conteze cum ca şi cum am vrut eu să-l terminărescu pe Ceauşescu, e drept, cu ani bunicei în urmă!... Ce ani frumoşi!... Mă găbjeau băieţii cu ochi albaştri de nu mă...

Şi, uite, domnule, abia acum, în clipa asta, îmi pare bine ca lumea că n-am făcut-o!... Cu cine mai era acum Sve, săraca?!... Nici măcar în avionul ăsta n-ar mai fi fost! Cine ştie pe unde, cu ce nasol, iar de mine nici că păsându-i, neavând nici cea mai mică idee!... Nici măcar ce-a pierdut...

...Nu le dau nici lor, nici mie prea multe şanse, dar sunt obligat să încerc, i-am promis mareşalului – ce mi-o fi venit să-i spun aşa unchiului Sam?! „Mareşalul?" Cu gândul la Antonescu, probabil. Despre Antonescu nu mi-a spus mai nimic, m-a expediat la Paris, la Biserică, aflu acolo tot ce-mi trebuie din tot ce mă interesează. „Prea multe te interesează!" mi-a mai spus o dată, la despărţire. „Şi de ce e rău?!" m-am prefăcut eu că mă mir. „Te expui prea mult! Alege-ţi subiectul şi nu te apuca de altul până nu-l epuizezi pe primul! Ca şi cu adversarii, ia-i pe rând, nu toţi deodată!"

Viaţa e scurtă, nene Dumitre!

Eşti lacom, văd eu, nesătul, eşti bolnav după... după viaţă, mă, băiete! Boală de familie! Şeitan-oglil ce-mi eşti!

Asta cum vine? mi-a venit să-l întreb, dar am tăcut, să văd ce mai zice neîntrebat de mine. A repetat, îi făcea plăcere ce zisese: „Nu ai leac! Aşa suntem noi de neam, toţi şeitanii..."

Iar printre ultimele cuvinte, când a priceput că la Paris merg însoţit de minunea blondă, nu m-a dojenit discret, cum mă aşteptam, ci s-a uitat lung la mine, aproape înveselit: „Mă, nepoate, să ştii că eu cred în excepţii! E timpul să mai joace şi pentru noi zarul!... Ştii din ce e făcut zarul! Din os de... de muiere fainã de tot!" îi tihnea încurcătura în care mă băgăm! Bagă-te, nepoate! am auzit un glas ancestral!

Mă uit la muiere, n-o să ştiu niciodată la câte s-o fi gândit ayatolahul când mi-a urat ca dumneaei să facă o

excepţie cu mine… De parcă ar fi rugat-o mai înainte, între patru ochi, muiere fatală şi fainâ ce-mi eşti, cu nepotul Oane Şeitane te rog să faci o mică excepţie… E prea crud! Are toată viaţa înainte şi uită-te la el cât de mult îi place s-o trăiască… Ar fi păcat să-l… Şi mai ales ar fi păcat de tine, frumoasă şi muiere cum eşti, să umbli cu… Fii ce pari că eşti, că pari tare fainâ!…

Iar ea i-o fi răspuns că câteodată aparenţele nu înşală, domnule Şeitan. Ca şi în cazul dumneavoastră. Suntem atât de puţini cei care arătăm aşa cum suntem!…

De aceea a evitat moşul cuvântul prea dur, nu a citat exact din lirica românească: „os de curvă”!… Nu i se potriveşte Sveiţei. Mă uit cu coada ochiului, nu, nu are nici chip de înger, ci de femeie împlinită, plesneşte de promisiuni, de parcă mi le-ar mărturisi fără voia ei în somn… Când se va trezi, o voi întreba dacă m-a visat… Dacă nu cumva a avut un vis erotic…

Cum ţine gura întredeschisă şi parcă ţinându-şi răsuflarea, nu pare să fie altceva!… Ochii închişi i se strâng ritmic, în ritmul acela, şi mă trezesc fredonând Boleroul… Se simte privită impudic şi pare că se scutură de vis şi de privirea mea, schimbând partitura…

O văd prima oară dormind şi privind-o am pentru prima oară certitudinea că femeia asta va fi a mea în toate felurile, inclusiv sub forma de capitolul cel mai… cel mai… din romanul vieţii mele… Felicitări, cucoană! Nu prea îţi dai seama ce te aşteaptă…

Dar nici chip de Veneră nu are!… Nu o să-mi pierd eu capul, cu uzul raţiunii cu tot, cum, probabil, se temea dragul de Nenea. Doarme… Aşa, cu ochii închişi, nu-i cine ştie ce de capul ei! Uşor vulgărică… Chiar! Pare o oarecare. Poate şi pentru că e obosită. Ea s-a plâns, că ar vrea să doarmă chiar tot drumul… Să o scuz!

N-am de ce. Îmi convine şi mie! Să visătoresc privind-o lung, fără sfială, aşa cum n-am mai privit-o niciodată, ea dormind şi eu cercetând-o. Linii şi contururi banale. Ambalaj de larg consum! Zău! E limpede, e ca în basme, şi numai când deschide ochii e de rău, privirea este otrăvită,

otrăvitoare, farmecătoare, fatală, decisivă, punct ochit, punct incendiat!…

De privirea ei să mă feresc?

Dar tocmai ochii ei m-au atras şi abia după am putut constata că şi suportul pe care Dumnezeu montase felinarele, inclusiv piedestalul, era de nota zece, zece cum laude şi cum balele mele, pe care mi le înghit de vreo două săptămâni, ca un dulău în călduri, acirând la codârla ei… Amuşinând cu îndârjire! Iar ea, nimic…

Nimic-nimic până deunăzi, când, neinvitată, nici prin cap nu-mi trecuse, a decis să meargă cu mine, via Paris, în România aia ciudată, unde acum revine, dar îmi ascunde o parte din motivele adevărate. De ce? De ce revine în România şi de ce îmi ascunde parcă de ce?… O fi şi chestia cu Sida, dar e subţire. Nu poate fi numai asta! Altceva o mână în luptă. Oare ce?!

Nu cumva… Mandea? Mândelul!… De ce nu?! Comparativ cu bărbată-su, cât am văzut eu în cele câteva poze, băiatu’ n-are treabă! Rezist la orice comparaţie! mai ales că adversarul este mort, mort mort de câţiva ani buni! Iar eu sunt foarte viu!

Poate că ar trebui să ştiu câţi. Câţi ani sunt de când este văduvă, văduvie albă, castă, aşa mi-ar plăcea, să-i pun eu capăt aici, la Paris, s-o încep eu, din nou, ca lumea, à Paris! Oraşul dezvirginărilor şi dezvăduvirilor fără dureri, greaţă sau regrete…

Am bani şi de un hotel mai acătării, Nenea mi-a umflat buzunarele de marangoţi! La ce s-o fi gândit când mi-a făcut cu ochiul? Complice! Cred că i-ar fi plăcut să pună şi el mâna la trebuşoara aia gingaşă ce o am eu de dus la capăt în Urbea luminilor şi a amanţilor fatali. Oane şi Svetlana… Tristan şi… Mata Hari?

M-am străduit să nu fac niciun gest cu conotaţie de-aia, erotică, impudică. Nici cea mai mică trimitere la ce va urma! Aşa simt eu că se simte ea cel mai bine să fie tratată, fără niciun gând la ce va fi, spus pe faţă sau măcar aluziv la ce va să se petreacă, e lucru sigur că-i a mea, vere, că-s al ei, al tău sunt, fetiţo! gata! ne suntem unul

altuia şi nu ne facem nicio grijă pentru detaliul, flecuşteţul aş zice, formalitatea fiziologică, pe care încă nu am îndeplinit-o, ca şi când e mult mai important ce s-a întâmplat deja până acum. Şi chiar e!”

...Ce? Cu ce oare am făcut-o să cedeze, căci e limpede, a cedat, în mintea ei s-a tot culcat cu mine, poate că şi acum, în somn, cine ştie ce drăcării m-a pus să-i fac... Vom fi ca două păsări sub o streaşină de stuf în toate zilişoarele astea ce le vom petrece la Paris...

Atenţie! Să nu mă grăbesc cu întorsul acasă, căci iată, rana din pulpă nu prea mă lasă... După, atunci, la Bucureşti să ve.de in cum va fi, căci, domnule, mi se cam face şi dor de acasă, ca să nu zic chiar de nevastă, că şi-o ia în cap dacă află! O să le fac cunoştinţă?... Sve şi lu’... Iu şi Sve... Care pe care?... Parcă mi-ar plăcea să se cunoască. Competiţia este mama progresului, a mai binelui... Sunt sigur că se vor plăcea... Ciudat... De ce iar îmi vine să zic mi-ar plăcea şi se vor place, în loc de plăcea, cum îi învăţ eu pe alţii că este corect?!...

Mi-a cerut creştina să-i mai vorbesc şi pe româneşte, să înveţe un minimum necesar... Cu asta m-a dat gata şi am cedat, pentru mine acela a fost momentul deciziei definitive: o să mă las iubit de această tovarăşă de drum la orice oră din zi şi din noapte, în toate felurile în care va fi să viseze la ce se poate întâmpla între un bărbat şi o femeie. O fi ştiind tot? O fi aflat? O fi avut de la cine?... Eu ce-aş mai putea-o învăţa? Sau ea pe mine, te pomeneşti...

Doar atât am băgat, când stăteam la rând să ne ştampileze ăia biletele de ambarcare şi momentul era cum nu se poate mai ne mai nepotrivit. L-am ales special: Ştii ce te rog? Şi ea făcu nişte ochi, ochii ăia... Mari, amabili... Cred că mi-ar fi mai uşor să-ţi zic Sve, Sve în loc de Svetlana. Se poa’?... De ce? De ce e mai uşor? păru posesoarea mirată. Pentru că eu, stimată lady, în gând ţi-am spus mereu Sve. De când te-am cunoscut! Şi nu mai suport să gândesc una şi să spun alta! Căci eu aşa sunt învăţat, de la mama de acasă, să vorbesc cum gândesc... Iar cu tine aş vrea să fiu sincer-sincerel, cum n-am mai fost

cu nimeni! Sută la sută! Mie-n sută!... Te superi, Sve?

Cum era să se supere?!

Am tras la hotelul pe care îl rezervase ea, bălaia Sve, încă de la New York. Telegrafic. Nu ştiam că de la ziar îi rezervaseră o cameră, ne-au mai dat una, pentru mine, la alt etaj, nu aveau liber decât de-a doua zi un apartament. Un apartament? Nu-mi venea să cred că am auzit bine! Ea, fratele meu, l-a cerut... Un apartament!... Mie nici nu-mi trecuse prin freză! E bine şi de mâine, a zis. A zis Sve!... Către conciergerie. Iar mie: câte zile crezi că-ţi trebuie să stăm, să stăm a zis, la Paris?

Nu ştiam. Trebuia să dau câteva telefoane, depindeam de alţii. Am dat telefon mai întâi la Grigore Malcasian. Cu Sve de faţă, ca să ştim ce program ne facem. Dintre toţi legionarii parizieni, armeanul mi se păruse cel mai adăpat la realitate. Era prea târziu ca să ne vedem peste un ceas-două. Am lăsat pe mâine, la biserică. A zis că-i caută el pe ceilalţi, pe toţi. Pe Bacu însă am ţinut să-l sun eu. A percutat imediat, ia metroul şi peste o oră va fi la hotel. Poc! telefonul. N-am mai apucat să zic nimic. „Tu Pas voulu!”, a comentat Svetlana, pentru prima oară cu un aer cochet. Adică făcând un botic mic-mic de tot şi bosumflat...

Ia te uită ce înseamnă efectul Parisului! Adică ea e pornită în seara asta pe lucruri mari, alea, aşteptatele îndelung, care nu-s deloc detalii, domnule imbecil Ioane, iar eu am fost încă o dată un mare dobitoc!... Prima grijă, la Paris aterizat, să mă întâlnesc cu nişte moşi băşinoşi... în loc de Paris by night cu Sve atârnată de braţul meu prin Cartierul Latin!... Numai că de data asta mi-a spus-o ea, în faţă, de la obraz, cât sunt de... de anormal! Are dreptate! Pun mâna pe telefon şi-l sun din nou pe domn Mituş, să amânăm întâlnirea de la Teheran. Prea târziu. Plecase vultureşte, ca din puşcă, să nu rateze ce? Discuţia cu mine, între patru ochi? Vom fi şase! Are oare ceva să-mi spună fără martori? Nu vrei să cunoşti un ins nemaipomenit? încerc eu să dreg lucrurile. Cel mai grozav român de la Paris, din toată Franţa!

Cel mai teribil român din Paris nu este domnul Sioran?!

Sioran?... Ah, Cioran!... Nu, nu Sioran! Dumnealui Dumitru Bacu face cât trei Siorani de-ai tăi la un loc! E cu totul alt aluat.

Înţeleg că aveţi de vorbit lucruri foarte importante! Aş fi din altă piesă! Rămân aici!

Ce este important numai pentru noi doi, vorbim pe româneşte, ca tu să nu pricepi. Regula asta a acceptat-o şi machidonul, vădit nemulţumit de prezenţa amorocancei. Eşti sigur că nu ştie româneşte?

...A trebuit să mint şi să dau vina pe Şeitanul cel bătrân, el mi-a pus-o în cârcă s-o car până în Ţară. „Trebuia să-mi dau seama”. Adică? „Nimeni nu l-a văzut pe domnul Şeitan la Paris de două ori cu aceeaşi femeie!... Cel puţin aşa zic camarazii săi! E o legendă printre ei. Eu l-am cunoscut mai puţin, o singură dată! E în putere, zici?”

Nu ştiam ce să fac cu... Nici măcar când Bacu s-a mirat puţin de numele rusesc al intrusei. Dacă-i mai spun că e şi evreică... Şi am minţit iar, prin omisiune...

Băiat simţit machidonul, discuţia nu a durat mai mult de-o juma de ceas, urma să o reluăm la biserică, mâine, probabil după prânz. Să vedem la ce oră ne convoacă Malcasian. Fă-ţi toată ziua liberă şi vino singur. Singur, nicio problemă!... M-a pus în temă cu nişte certuri care au apărut la Biserică, nu e rău să ştiu! Ba e rău! Şi cel mai bine e să nu le dau nicio importanţă.

N-a avut timp să afle prea multe despre Sve, nici măcar nu a încercat. A vrut doar să audă din gura mea dacă mă prind lor tovarăş... Mă rog, camarad... Dar nu ca să-l dăm jos pe nebun, cum ne gândisem cu ani, vreo cinci, în urmă, îţi mai aduci aminte?! Ci ca să-l salvăm, să-l punem la fereală de nenea ăia cei răi!!... Şi-a adus aminte, cu inevitabilul haz de necaz, acum umblăm noi să nu-l termine alţii, să le dăm peste mână... Ce ciudată e viaţa!

Eu încă nu sunt convins că e bine ce facem!...

Ia-o ca pe un ordin! Primeşti să primeşti ordin de la domnul Şeitan? Nu primesc ordin de la niciun domn! Dar

de la nenea Mitică, fratele cel nebun al tatii. Şeitanul cel mai... mai al şei-tănu-ţu-lui, n-am încotro!... îl urmez până-n străfundul Iadului!

— Uşurel, palicare, uşurel! Nu de Iad e vorba, că nu omori pe nimeni! Dimpotrivă, împiedici o crimă nelegiuită!

— De ce nelegiuită?! Când am vrut s-o facem noi, nu era nelegiuită!

— Non idem est şi...

— ...duo dicunt idem!

— Văd că eziţi...

Nici vorbă! Fac ce e de făcut! E lucru hotărât! Merg pe mâna voastră, ştiţi mai bine decât mine pe ce lume trăim! N-o s-o fac însă cu prea multă convingere. Are vreo importanţă?

E bine când faci ceva, ceva atât de important, să fii convins că e bine ce faci. Asta te ajută mult! îţi dă idei, avânt! Elan! Elanul este esenţial!

Să vedem, poate veţi reuşi să mă prelucraţi cum trebuie până la plecare. Nu mă opun! Convingeţi-mă!

Deci o faci?

O!

Nu aveam nicio îndoială... Dar ce şanse îţi dai că vei reuşi?! Cum îţi apreciezi potenţialul, nu depinde numai de tine!

Deşi eram cu capul numai la ce urma să se întâmple după retragerea musafirului poftit şi nedorit – la un moment dat mi s-a părut chiar că pe sub masă pantoful Sveiţei îl căuta pe al subsemnatului... sau poate nu m-am înşelat., totuşi am reuşit să spun fraza cea mai cu miez a întâlnirii, pe care urma s-o mai spun de câteva ori, la fiecare întâlnire a guvernului în exil, devenind principiu al întregului proiect:

eu pot garanta că voi face tot ce-mi va sta în putinţă, poate chiar şi ceva în plus, dar nu ştiu dacă va fi de ajuns. De aceea cred că, chiar dacă vi se pare că aţi făcut prin mine cea mai bună alegere – şi nu vă contrazic! mai trebuie pregătite şi alte cartuşe, să punem la undiţă mai multe cârlige. Să mai fie câţiva nebuni, să ştim sau să nu

ştim unii de alţii, dar mai mulţi, măcar vreo patru-cinci, nu ştii de unde sare iepurele, care să încerce şi ei să ajungă la împăratul… împărate luminate, avusei o iapă chioară, chioară cum era, îmi făceam treaba cu ea! Hoţii mi-o furară, îmi dai voie s-o caut în împărăţia ta?

…Dacă e cu aluzie la to-va-ră-şa, află, tovarăşe, că nu permit!…

În principiu e corect ce spui, despre asta am putea vorbi mâine la Biserică. Chiar neapărat să vorbim!…

Vorbim mâine…

Mă bucur, domnule profesor, că nu te dai la o parte, dar nu-ţi face alte griji, avem informaţii complete, este cea mai bună soluţie. Ba chiar unica!

Nu am întrebat care sunt grijile mele şi nici care este soluţia, aveam nevoie de detalii, dar le puteam lăsa şi pe mâine, în capul meu vâjâiau deja alte… alte detalii, alea, şi încercam disperat să nu le vizualizez prea detaliat ca să pot auzi şi înţelege ce-mi tot spune bietul om, nu avea nicio vină că eu am… M-am surprins că nu-mi mai venea să-i zic Sve, ci întreg numele, Svetlana, orjçât era de lung, era clar că nu era destul de lung, dar totuşi, cât de cât, cât picioarele ei dezvelite amândouă de atingerea mea… Doamne, ce… Ce zice domnul Bacu? Abia puteam să-l mai urmăresc. Alo!

Îmi trebuia un nume mai lung. A cărui rostire calmă, de stăpân, să dureze cât mângâiatul coapsei prelungit până la vârful degetelor înmiresmate roz ca nişte petale de… Şveltaneţea sa a mea… Da, cam asta ar fi durata optimă, de la şold pe Argeş în jos… Mai rămâne de stabilit când, momentul, când credeţi că se va întâmpla?… în noaptea asta, domnilor! Contaţi pe Bentea cârcăliul!… Domnule Oane, respectele noastre! Dar este vorba de altceva, când se va întâmpla…

Cică au un congres în noiembrie! Momentul cel mai bun ar fi înainte de congres… ăla-i momentul…

Unde dai şi unde crapă!… Momentul este în noaptea asta, domnule Mituş! Imediat după ce te-ai cărăbănelul de aici!…

Să ştii că deja mă gândesc la propunerea dumitale, nu e rea deloc!

Care? Dar tac, să nu se lungească discuţia. Dă semne că în curând se va ridica din fotoliu… Sunt mulţumit să te văd neschimbat! Ba, la drept vorbind, schimbat în bine. Semn că mi-a priit cursul de reciclare de la New York. Cum să nu-mi priască?!

Deci înainte de congres? Sau chiar la congres! Al nu ştiu câtelea al PCR! Ar fi cel mai bine el singur, însuşi el să-şi anunţe retragerea cu torţe! Le-ar dejuca toate planurile!

Ale cui?

Mai întrebi?!… Bine, vă întreb şi mă lămuriţi voi mâine şi poimâine şi răspoimâine şi la mulţi ani, dar în seara din noaptea asta alte lucruri se vor petrece, ştiute doar de neiniţiaţii cei doi care fremătăm, domnule Bacu, în proximitatea dumitale, mi-ai fost atât de drag, dar dacă ne luăm la revedere în următoarele cinci minute eşti al meu în aeternitate, căci pe lumea asta nu este numai Ceauşescu, iar informaţiile sigure cu care mă legaţi de mâini şi de picioare, da, istoria mă pasionează, dar nu v-am cerut decât să aflu ce şi cum a fost cu Iorga, cine l-a omorât.

Cine?

Mai mult nu m-a interesat!… De ce mă târâţi voi ca pe un miel în povestea asta care înseamnă istorie făcută, istorie trăită, istorie cârmită după voia voastră, aţi dat până acum atâtea rateuri, de unde ştiţi atât de bine că vreţi ce e bine şi e nevoie să se întâmple-se orice, eu nu prea mi-aş lua răspunderea lui cum este mai bine! Eu am o singură răspundere aici, la Paris, şi acum, în seara asta: faţă de creştina asta, să nu-i pară rău de miile de kilometri făcuţi până la mine în… în braţe, hai, treacă de la mine!… N-am de gând s-o dezamăgesc sau ea pe mine… Deci ne vedem mâine, la popa Vasile Boldeanu, cu toată echipa de năuci senili care nu se lasă de făcut istorie, s-o facă după chipul şi asemănarea lor! Pe barba mea însă! Că pe a lor când a fost s-o facă a ieşit un… Să nu mai zic!

Zi!

Ce să zic?

Cum ce? Cum a fost… Cum…

Nu zic nimic! Decât că s-a! S-a fost…

S-a…

Restul e tăcere!… Tişe, tişe, ne şumite…

…Tişe eu, tişe şi ea, dânsa… Atâta doar, un boje moi, ca un vaier, ca un ia liubliu tebia, Ivanushka, oceni mnogo, mnogo raz, exact când…

Când ce?

…Dar asta nu mă priveşte decât pe mine, pe noi doi. Da, este corect să vă aduc la cunoştinţă că s-a! Că neam! Că am! Aşa cum v-am promis. Ştiu că aşteptaţi demult! Ca şi mine!… Dar de unde pretenţia să intru în detalii, ca şi când mi-ar fi plăcut sau aveam eu vreo obligaţie să vă invit să fiţi şi voi de faţă, în loja oficială, când eu am, când ea m-a?!

…Nu! Nu vă spun cum a fost când a fost, bine că a fost şi că a fost tare bine că a fost şi că a fost atât de bine! Bine de tot! Vă e destul ca să vă bucuraţi! Aşa că mergem mai departe! Unde? Cum unde? La Biserica din Jean de Beauvais, la taica Vasile! Dumnezeule, ce chef am de făcut istorie! Unde eşti, unchiule, să te cutremuri de extaz?!

Am dus-o şi pe Sve la Biserică, a doua zi, adică a doua noapte, când am hoinărit prin Paris ţinându-ne de mână şi de gât ca doi caraghioşi! Legerement grisés!… Dar cine să ne vadă?!… Parisul pustiu! Doar ici, colo, fraieri de turişti ca noi, trecând dintr-o cafenea pustie într-alta, şi mai nicăieri boema pariziană, domnule! Unde sunteţi,'s enfants de la Patrie?

…Şi tot aşa hălăduind ca doi japonezi harnici să nu le scape nimic din ghidul Parisului, m-am trezit la câţiva paşi de Biserică, l-am făcut şi i-am arătat-o. Sobră, aproape medievală, misterioasă… Aici am fost azi, la întâlnirea cu Istoria! Păru interesată, dar nu mi-a pus nicio întrebare. I-am răspuns eu, neîntrebat: e mult de povestit, dar nu acum, avem atâtea de văzut, de revăzut…

Hai să-mi arate şi ea ceva! Ce? Cabana Don Carlos, de pe rue Mouftard… Am fost deja pe rue… Hai s-o căutăm

metodic, de la un capăt la altul al străzii, casă cu casă…

E aşa de importantă deci?! Da, e vorba de luna mea de miere… Acolo, aici pe undeva, la Don Carlos, o noapte întreagă soţul meu mi-a povestit tot ce nu ştiam despre el! … Frumos din partea lui! Dar n-a fost cam prea târziu?… Nu! Chestii nevinovate, copilăreşti… Cu o singură excepţie…

Te-a durut excepţia? Cam… Te-ai mai fi măritat dacă aflai din timp… excepţia? Cred că nu! Şi atunci?! l-a fost frică să nu afli tu singură? Nu, dacă nu-mi spunea el, eu nu aveam de unde să aflu. Asta m-a făcut să accept situaţia, fusese destul de cinstit cu mine. Putea să tacă…

Aşa cum tac eu? Tu nu ştii să taci, stai liniştit!…

Încerc să găsesc ceva ce i-aş sau îi voi ascunde, caut ceva ce i-am ascuns chiar şi nevesti-mii… Nu găsesc nimic. Nu găseşte nici ea cabana Don Carlos, cabană în inima Parisului?! poate taverna Don Carlos! Nici urmă…

Ştii, chiar caut ceva, de cinci minute, şi nu găsesc nimic care să nu-mi convină să afli, să ştii despre mine… Poate doar că îmi iubesc nevasta. Dar asta ţi-am spus-o de la New York.

…Darling, e atât de plăcut să mi-o mai spui o dată!… Ce-ar fi să mi-o spui de fiecare dată, ori înainte, ori după ce ne… Sau în timp ce!… Cum ziceai că se cheamă pe româneşte? Fak You!… Te f… fac! Te simţi în stare? Servicii complete, la orice zi din noapte! Ai zece minute timp de pregătire! încă mai poţi da înapoi în următoarele zece secunde! După ceas! Cinci, patru, trei, doi, unu! Eşti al meu! Sunt a ta! Hai să ne haidem! Hai unde? O clipă!…

Şi traversează decisă Mouftardul, unde, una, una de-aia, sărmana, făcea trotuarul pe trotuarul de vizavi, singură la masă, aştepta fără nădejde vreun singuratic întârziat. îi spune ceva, probabil îi cere voie să se aşeze la masa doamnei de Pompadour, ia loc maia Svetlana, dar ce naiba are de vorbit cu madama?! Nu văd niciun sens… Se ridică, nu pare că-şi zic vorbe de despărţire, vine la mine radioasă: Este aşa cum am bănuit! Hai! Locuieşte la doi paşi! Locuieşte?

Nu spuneai tu că ai să mori prost, că niciodată n-ai fost la un bordel?! Eşti nebună! Eu nu… Easy, easy, mon amour! Nu te las singur! Hai!… Nu merg nicăieri! Ai înnebunit, ce glumă-i asta?! Iubitule, nu ţi-e dor de mine? Dar avem hotel pentru… E atât de departe hotelul! Ne trece tot avântul! Al meu, nu! Al meu, da!…

— Bonsoir, monsieur! Şi asta?!… Ça va? Ça va!… Mda, nu arată rău! Tinerică rău chiar. O copilă… Deci, deci… are americanca perversiuni de astea, nenorocita, nenorocitul de mine…?! în trei, deci!… Am auzit eu de mizerii de-astea… Ce mă fac?! Dracu' m-a pus să… Aoleu! Paris am vrut… Nu trebuie să accept! De ce nu protestez?! … Fac scandal, madam! M-auzi, cucoană?!

Uşurel… Să n-o fac aici, în stradă, e ceva lume, să las lucrurile să văd cum… şi când va fi să eu, politicos, politicos şi ferm, şi demn! mai ales demn, să nu uit! demn! o să le spun că mama nu-mi dă voie să fac aşa ceva!… Mamă… Easy, ea sy… Ce-o bag eu pe bătrâna în povestea asta atât de sordidă?!… Săsă nu mă pripesc! Câtă vreme sunt… sunt cu pantalonii pe mine, nu au ce să-mi facă! Cine-i de fapt muierea asta? Rusoaica asta! Evreica asta!… Evreică mi-a trebuit! Că lipseau evreicele din panoplia mea!… Trebuia să mă aştept! Dar l-a dus de nas şi pe nenea Dumitru!… Eu ce vină mai am?!

Urcăm nişte trepte înguste, soioase, m-au prins la mijloc, altfel m-aş întoarce în stradă să protestez, m-aş întoarce în Ţară, în Ţara mea de oameni normali, vreau acasă… acasă…

Parcă m-a auzit! Cântat: On est arrivé à la maison! A casa di me!… Cheia se răsuceşte uşor în uşă, o deschide larg, ne face semn să intrăm, intru furios şi demn, numai trei paşi, mai mulţi nu fac, intră şi… nici nu mai ştiu cum să-i zic, cealaltă, copila, rămâne în prag. Simţiţi-vă ca *acasă*, cher monsieur, comme chez vous! Aveţi tot ce vă trebuie! Y compris la consommation! A votre disposition!…

…Mâine dimineaţă trageţi uşa numai şi… dacă mai e nevoie şi altă dată, mă sunaţi la numărul ăsta. Şi mi-l întinde mie. Aha… Sve se caută prin portofel şi scoate un

mănunchi de dolari. Pot să vă sărut, belle dame? Pourquoi? Pentru idee! Vous êtes fantastique! îl invidiez pe domnul…

Dă-mi, Doamne, mintea cea de pe urmă a românului… Bine că n-am apucat, n-am avut curaj să fac scandal… Băi, ce gagică mai e şi Svet asta a mea!… Ce rafinament!… Dar de unde ai ştiut că o să fie aşa de curat aici, de… Fain de tot! Conchid eu după un scurt ocol de inspecţie… Aşa arată un bordel? Astea ce-or fi? Aparatură fidness, mă pronunţ tot eu, doct. Fidness, aşa se zice?…

Chiar nu ştii ce sunt? Păi, ce sunt? Parcă ar fi o bicicletă… Astea nu-s pedale? Le ating uşor, aproape temător, cu vârful pantofului. La ce-or fi bune? Vai, dar chiar cioban din Carpaţii cei mai păduroşi eşti, silvaticus de tot! Stinge lumina! Vine destulă din stradă!

Lumină din rue Mouftard!… Din luminile Parisului by night!… Are ea vreo amintire specială, de care vrea acum s-o vindec eu! Vin la nenea, te fack eu bine…

N-a fost rău. După mine… Ea, rămasă cum am lăsat-o, încerc să-i citesc privirile, pironite exact deasupra, în tavan. Zâmbeşte tot mai larg, fără să le clintească. Tu as vu? Quoi? Şi-mi plimb privirea, de la ochii ei urcând spre tavan, nu mă grăbesc, descopăr mai bine împrejurul, garsonieră, săracu’ bordel, cochetă… Cochetă cochetă, dar aşa ceva nu am mai văzut, fratele meu alb!…

O buşeşte râsul, mutra mea e de vină, încerc să-mi revin, mă întorc pe spate, să văd mai bine, da, domnule, tot tavanul garsonierei e numai o oglindă… Şi nu mi-a spus nimic în timp ce… Parcă m-a auzit. Se scuză: acum văd şi eu!… De aşa ceva cred că nici măcar nu am auzit! Ai mai văzut aşa ceva?… Prin reclame! Nici nu-mi dau seama cum îmi cade povestea asta!… Dar, dacă mă uit atent, mare lucru nu se vede, aşa, numai la lumina din stradă… Să aprind lumina?… Las-o aşa… Uită-te, mai bine, în frigider…

Avea de toate în frigider! I-am dat destui bani… Serveşte-te!… Măi, gagico, tu ai mai fost pe aici!… Cu cine? Pricep eu cu cine şi tocmai de aia mă abţin! Tuck. Adică tac. Îmi torn o stacană de Côte de Rhône, gust abia

şi uzul raţiunii îmi revine: e prea tinerică fătuca care ne-a împrumutat coteţul… Nu, n-a mai fost pe aici, e în premieră, ca şi mine, jucăm pe teren neutru, mai corect, comun, e al nostru până mâine la ce oră?

Ziceai de o întâlnire, la Versailles… Oh, uitasem, nu-i vreme de pierdut, daragaia, trage şi ea o duşcă, eu alta, grăbită, să prind pe gura sticlei urmele de licoare lăsată de buzele ei umede, umezi, încă una ea, încă una eu, îmi place jocul ăsta la două guri, nu l-am mai făcut niciodată, l-am inventat acuma sau ea mi-l înseniază, iar eu îl aprehendez cu nesaţ… Ne sărutăm aşa, cu complicitatea sticlei, până-l simt cum creşte din butelcuţă abia acum dorul dor de tine! …

…S-o punem pe dânsa cu grijă alături, iar pe majesteţea voastră să o tragem mai la îndemâna lăboanţelor mele, adineaori m-am cam grăbit, am vrut doar aşa, ca să marchez terenul, să ştie toată lumea că eşti a mea ca lumea, cocoană! Goală şi toată! mais tu es fou? Nu-s crazy de loc! Dar te fack eu să nu-ţi pară nicio milisecundă rău că m-ai urmat!… Nu te duci la nicio baie! Pas besoin de artificii!… Nu ţi-e bine aşa? Mie mi-e destul să te am din nou în braţe, încolăcit din cap până-n tălpi de cele şapte perechi de picioroange care mă tragântăuntrul lăuntrului tău cel mai dinlăuntru… Femeie!…

Iar după o vreme, de oarbă şi încrâncenată încorporare, altfel cum să-i zic! s-a dezlipit cu greu, s-a smuls cu furie din braţele-mi cătuşe, clătinându-şi paşii… Viens voir, amice, la ce sunt bune biciclurile astea…

M-a ridicat în picioare şi m-a împins cu de-a sila, dulce silă, pe un soi de şa, apoi ea s-a fost atârnat deasupră-mi de nişte scripeţi parcă, şi a început, rar şi apăsat, să pedaleze… Tour de France… Marea buclă! Marea… Uite, zice, pot să iau şi mâinile de pe ghidon… Le-a ridicat în sus, apoi le-a înfipt în părul despletit, răvăşindu-l cu furie, trăgând de el sau ţinându-se de păr să nu cadă din şa… Doamne, cât aş vrea să deschidă ochii şi să pricep ce se întâmplă în creieraşii ei, căci din vorbe, necunoscute, de neînţeles, nici măcar în ce limbă se fu, nu

pricepeam.

Nu era pe ruseşte şi nici pe americăneşte. Am prins-o!… E de pe altă planetă catapultată pe Pământ! La noi, aici, pe Terra, nu s-a mai pomenit, domnule, să faci dragoste cu atâta… Cu tot! Fără niciun rest! Nici măcar o singură celulă să nu-ţi rămână… ne… ne-implicată! Necutremurată! Necurentată…

Şi parcă simţeam din tot împrejurul, perdele, tapet, patul făcut vraişte, oglinda din tavan, lumina din stradă, oraşul tot by night, o încurajare uimită, văzuseră astea atâta coţăială în centrul geometric al încăpătorului pat de credeau că li s-a aplecat, că iar vor întoarce capul pieziş, în silă, să nu mai vadă atâta mecanică stupidă, anostă, mediocră… Dar iată, ce se întâmplă acum în lăuntrul coteţului de chihlimbar era nemaivăzut pe toată strada, cât era ea de medievală şi de străveche!… în tot Parisul…

Tu es fou… Boje moi!… Nu pot să cred… Tac. E destul extazul ei… AI meu trebuie mascat cu discreţie! Nu trebuie să-şi dea seama cât a fost de vinovată! Principala vinovată! Eu nu am niciun merit… Eh, cucoană? Ţi-am scos din colivia cu sticleţi amintirile din luna de miere d’autrefois?!

…Ai scos tot! în mine nu te mai am decât pe tine, în mine, m-ai umplut, m-ai supraîncărcat. Mi-am burduşit de tine toate colţişoarele trupeanului, m-ai desfiinţat!… Nu mai pot! Dă-mi voie să scap de tine, să te vomit, să te expectorez… Şi mă ia la sărutat, lins, muşcat, de toate… Gură cu gură!… Când cu ură, când cu drag, cu milă chiar… Da, cu milă parcă, milă de ce urma să mi se întâmple? Când? în noaptea asta?… Mi s-a întins o cursă?… Băi, gagico, cu mine să nu faci pe Estera că nu mai pupi de la mine niciun cap de… Doamne, iartă-mă!

O las să mă termine, abia a ajuns sub coasta dreaptă, pe la ficat, n-ar strica să insiste aici, eu nu mai am nimic de făcut, pot să trag pe dreapta, şi adorm, iepureşte… Este un loc perfect pentru o crimă!… Când mă trezesc, ea paşte domol, tihnit, din tendonul lui Ahile, Ahile al meu. O mai las puţin şi când ajunge la curbura tălpii, înfiorat până în

creştet, o fac atentă: o am mai mare ca a lui Lamartine… Nu mă aude…

O ridic uşor de subţiori şi o oblig să deschidă ochii. Vreau să ţi-i văd cum se uită la mine! Doamne, cu câtă… Da, domnule! Recunoştinţă! E clar! Recunoştinţă! Nimic altceva!… Exact ca în urmă cu trei mii de ani!…

…Aproape trei mii, când am răpit-o prima oară, cu celelalte surate sabine! Parcă le văd! Le-a fost de ajuns acelor amazoance neîmblânzite să nu doarmă o noapte, o noapte de nesomn cu şeitanii din Roma, ca să pună mâna pe suliţe şi pe săgeţi, a doua zi, când au venit părinţi şi fraţi, cu toate neamurile, cu furci şi cu topoare, să le ia înapoi!…

Una n-a mai vrut să se întoarcă!… Nici măcar la amintirea, amintirile şutului fain care zicea Nene că i-a fost soţ! Să vedem! îi mai convine să-şi aducă aminte de el când la doi paşi, la două degete, la două fire de păr bălai, al ei şi cârlionţat, ăla, îl are pe… pe dumnealui, pe care să-i zic ca să nu fiu prea subiectiv?! Ori narcisistic! Abia aşteaptă unii…

Mă laşi pe mine acum?… Să mă las la mâna ei şi la tot cu ce o mai înzestrase bunul Dumnezeu?… Mi-a şi spus: a doua oară n-o să mai păţim nebunia din noaptea asta!…

O las să creadă! Nu-şi dă seama că joc în deplasare?! … îmi trec prin cap fel şi fel de aventuri, cu peştălăul gazdei, cum dă peste noi… Dar face cum face, minunata, şi uit de orice. Mai uită-te la mine… Mă.

Am ţinut deschis toată noaptea! Deh, cartierul latin, unde nu se doarme după apusul soarelui. Aşa. Întoarce-mi privirile, abia aşa să simt din ele cât sunt de fericită… Fericită? Ah, de ce nu ştii ruseşte?!…

Iartă-mă, dar la un moment dat parcă nu ai vorbit ruseşte, limba ta de alcov!… Da, eram pe altă planetă… Exact aşa a spus! Al dracu’ să fiu dacă vă mint!

…A dracu’ muiere! De unde vine? Doamne, ce repriză… Ce revanşă… Unu la Unu… Prima nu se pune, a fost de încălzire. Spre ziuă însă am adormit, tot în doi… Mai întâi ea… Şi rămas singur l-am visat, uitatul text al

tinereţii, clar îngânat în ritmul răsuflării tovarăşe, molcome, imn: sub fiinţă tare mărul pârâind ca trupul ce-l desfaci în două, cu mâinile înfipte-adânc în carne şi în vis…

La fel şi tu, în lung
Cutremur se desfac
Din beznă
Umede
Tremurătoare văgăuni
Şi fragede-n adâncuri
Un roşu ochi se cască
Dar greaţă de lumina ce cade verticală!
Şi teamă şi crispare şi fugă şi fereală
De soare desfăcutul se strânge năucit
Ci sfărm lăcatul morţii
Cu vaier lung şi sfâşiu sfiala de mătase
Lovesc aspru căţeaua, căţeaua cea turbată
Căţeaua care latră
Muşcând din cornul lunii
Din pernă
Şi din mine
Ci-n amplele convulsii mă-nverşunez stăpân Genunchii-s numai sânge şi coatele la fel Dar chinga mâinii drepte
Şi-a pieptului cupolă
Strunesc stihia blondă
Să nu se risipească bucăţi strălucitoare
Aprinse artificii
Explozie
Neant…
Străpuns până-n prăsele!
Târziu, târziu spre ziuă
Ce după vânzoliri nebune întoarsă-i faţa Geei
Şi toate sunt în somn
Cu capete plecate
Se-ntoarce herghelia în grajdul subteran
Se linişte întinderile noi
Şi stinsul ochi încet
Mă-nchide amintire…

Lăsându-mă-n câmpie înalt şi singur, gol.

Iar Duhul Sfânt plutind deasupra lor…

…Mă ridic, cu greu, dar n-am încotro, şi-l deschid uşa de la balcon, să-L las să intre nestingherit. O uşoară răcoare, ca o boare, trece prin perdeaua uşoară şi ea… Uşor mă simt şi eu… Păcat că m-am lăsat de fumat.

O ţigară e tot ce lipseşte! S-o fumez domol, la relenti, lungind-o să prind cât mai mult din cum toarce la peptu-mi de aramă ghepărdiţa asta siberiană… S-a potolit… Nu mă las până nu-i măsor cu centimetrul picioarele astea de sirenă nordică… Sută la sută os de vikingă! Semită? Poate doar între, la locul de confluenţă a celor două efluvii, delta tuturor înţelesurilor, aprinsul ochi…

Băi, Ioane!

Ce-i?… Nu mă laşi să dorm şi eu?

Chiar aşa a fost? Eşti sigur? N-ai mai băgat şi de la tine?

Cum să nu bag! Totul! Tot ce-am avut! Numai cu materialul cooperativei lucrăm… Păi dacă am fost de faţă! Nu v-am spus încă de la început?!

Ah, păi dacă ai fost de faţă…

Cu ochii mei!

Şi cu mâna ta, mânuţa asta?

Cu ea!

Drăguţa!… Şi de câte ori, ziceai?

De ensprezece ori, ziceam!

Ai zis de ensprezece ori?

Exact! De enşpe ori!

La un loc, cu amândouă sau cu fiecare mână separat?

Eh, la un loc! Drept cine mă iei?!… Nu-s eu chiar îl piu grande amantadore de la città!… Aşa, mai pe la mijlocul clasamentului. Cât să nu retrogradăm!… Hai! Mă laşi? Vrei să-mi sară somnul?!

Băi, Şeitane, Şeitan pârât ce eşti, la Paris nu se doarme by night! Te spun lui unchi-tu!

Eşti chior, nu vezi că-i zi, s-au stins luminile Parisului, am trecut pe consumul solar! Gata cu atâta noapte! Facă-se lumină! Dimineaţa zilei de Apoi! Dă, Doamne! Ce zi mă

aşteaptă!…

Tot la Biserică vă întâlniţi?

Nu, la Versailles, mă aşteaptă toţi la Demostene Nacou!

Nacu? Tot armân de viţă veche?

Tot!

Cipan, veriot?

De un să ştiu eu?

Bine, du-ne şi la Versailles. Dar ia-o şi pe Lu!

Lu?… Cine-i Lu?

Sve a ta. Că gata, a ta-i de-acum! Nouă însă aşa ne-ar place să-i spui… E mai pe româneşte.

Vă mai româniţi mult cu mine?!

Lu…

De la Luminiţa?

Svetlana Luminiţa Roler!

V-ar place vouă, dar mie nu mi-ar plăcea…

Mai gândeşte-te!…

Nu am la ce să mă gândesc când eu deja sforăi! Se aude?!

Da, până la Versailles! Numai până la… până… la… la…

…Când ne trezim, cotropiţi de lumină, tot în doi, o apucă cântatul. Strânge din lucruri şi cântă. Şi părea femeie serioasă!… E din alt film acum, cu totul alt film. Sovietskii film, desigur. Kaneţ filma? Nu mai cânţi? Cântă şi tu!

Nu, nu trebuie să insiste, de ce? Patamu şto mî pilioti ne baiomsia, ne baiomsia nicevo!… Şi în duet: A devocichii, a devocichii patom!

De unde ştii tu cântecul ăsta?! Maladeţ moi!

Eu am mai fost o dată pe lumea asta! Uiţi mereu!…

Mai cântă ceva! N-ai voce deloc!

N-am voce?! Nici Caruso, cât o fi cântat el la Parigi, n-a cântat ca mine, de elan vorbesc! şi ies în balcon, în mână cu ce-a mai rămas din fiolă şi cu tot Mouftardul la picioare, deja animat, mai sunt doar câteva scaune libere, lojile sunt ocupate, şi-i dau drumul, ca la Topraisar, când

dădeam tonul la cântec la tot regimentul de teterişti: Love me, love me o dată, Love me de două ori, Love me şi-a treia oară, Love me, de patru ori, La la ta, La la la!... Mai vrei? Cum să nu mai vrea şi-a cincea oară, Love me de şase ori, Love me a şaptea oară, Love mii de paişpe ori! La la ta, La la la!

Şi vocea, cealaltă, de peste drum, neschimbată de un sfert de veac, cu mâinile pâlnie la gură, peste trei dealuri şi trei văi, băi, Ioane, băăăi! Ce-şi face omul cu mâna lui lucru manuaaal se cheaaamă!...

Hai sictir! Constănţean mă-lahist ce eşti! De ce n-ai rămas în piaţa Chiliei, nenorocitule?! Huo, bagabontule! La oase, lăbarilor! Ce căutaţi la Paris?!...

Capitolul Z

Legionăreală la Versailles

E plină lumea de... Nu mai zic! Tac. Nici să vreau n-aş putea să zic ceva. De două ceasuri se ceartă şi abia de un sfert de oră am început să pricep de ce... în fine, soseşte şi ultimul, fără de care nu puteam începe propriu-zis, şi abia aşa se impune ideea forţă că domnul Profesor nu are niciun amestec în toată „povestea", că nu vine el de aşa de departe ca să rezolve ce n-am rezolvat noi de 50 de ani!... 50 de ani? 50 şi unu, de la moartea Căpitanului... Ce să rezolvaţi? Problema lui Sima?... Care-i problema? Le spun şi eu, deschis: la Bucureşti subiectul ăsta nu-l discută nimeni! Nici domnul Ţuţea, nici bădia Ghinea, nici Marcel, nici Nae Cojocaru...

— Te vezi cu Nae Cojocaru?... Cum să nu?! Suntem puţin şi rude!... Atunci, continuă Armeanul, cred că se rezolvă problema încrederii în domnul profesor. E nepotul de frate al domnului Şeitan, de la el vine, au avut discuţii îndelungi la New York şi a fost pus bine în temă, iar acum, poftim, este neam şi cu Nae Cojocaru!

— A venit la părintele Boldeanu cu recomandări şi mesaje importante de la Simion Ghinea, a avut o întâlnire cu Cioran şi de-atunci Cioran şi-a mai revenit...

— ...chiar bine de tot!

— De fapt, de când s-a întâlnit cu domnul profesor,

Cioran nu şi-a mai revenit!

— Exact! E corect şi aşa, şi toată lumea schimbă priviri înduioşate cu subsemnatul, care, ca orice subsemnat, nu ştie despre ce este vorba Aşa că putem trece peste acest punct al ordinii de zi. Consider că domnul profesor e demn de toată încrederea, trecem la partea a doua. Dacă totuşi cineva are de pus o întrebare…

— Două!… Poftiţi, domnule Nedelcu.

…Mai întâi, să nu se supere domnul profesor, dar nu vine acum prima oară la Paris, în Occident. Cum dea primit paşaport?! După câte ştiu eu, legea nu s-a schimbat şi e mai departe la fel de greu să-ţi dea securitatea ausweissul!

Nu-mi place întrebarea asta!…

— Întrebarea nu-i rea, mărturisesc că mi-am pus-o şi eu, se scuză, oriental, armeanul de Grigore Malcasian.

— Nu-mi place întrebarea asta, repet eu, cu voce tare de data asta. Iar mai departe în gând numai: O ador pe întrebarea asta, o ador, drăguţa!

— Cred şi eu… Şi de ce nu vă place?

— Răspunsul este cam lung şi…

— Avem timp!

— Şi nu-mi place să vorbesc prea mult despre mine, ăsta-i baiul… Dar dacă altfel nu se poate…

— Nu se poate!

— Domnul profesor să nu se supere, dar domnul Nedelcu aşa e cu toată lumea: intransigent!

— Suspect de intransigent, adaug eu… Uite ai dracului moşi că s-au prins şi rid toţi, fără răutate. Inclusiv acuzatul. Dar mai ales subsemnatul, însă nu rid la vedere, ci pe dinlăuntrul mutrei mele, pe care deocamdată o lăsăm să mimeze încurcătura în care a vrut să mă bage don barbişon! Deci?

— Domnilor, omul mai face şi lucruri urâte la viaţa lui, mai ales dacă scopul urmărit merită acest… Are dreptate domnul Nedelcu… Nu prea-mi face plăcere să vă spun cum… Mi-e şi un pic de ruşine… Dar eram înnebunit să ajung în Occident!… Am această scuză! Nu?! Nu ştiu dacă mă înţelegeţi!

Şi tac! Ceilalţi nu pricep nimic, aşa cum mă şi aşteptam, se uită unul la altul, apoi mă somează încruntaţi: Ce lucru urât ai făcut, domnule profesor? Trebuie să ştim totul despre dumneata! Cum ai obţinut paşaportul?

— V-am spus! Mi-e ruşine de ce am făcut!… Şi iar tac, coarda răbdării se întinde şi mai tare, iar când e gata să plesnească, mă slobozesc: şantaj, domnilor!… Am recurs la şantaj!… Am şantajat… Aşa am primit paşaport: prin şantaj ordinar! Eu zic că merita!… Şi iar mă opresc, tac iară, să mă roage ei să vorbesc mai departe!

Din rumoarea nedumeririi generale se întrupează iar vocea Savonarolei:

— Nu, domnule profesor! Tot ce este obţinut pe calea dezonoarei, a indemnităţii, nu are nicio valoare! Adică nu merită!… Aşa gândim noi, legionarii! Ştiu că lumea ne înjură pentru asta, nu suntem înţeleşi, probabil că nici dumneata nu ne înţelegi…

— Eu nu vă înjur!

— Asta ar mai lipsi!…

— Domnilor, dacă n-o făceam, acum nu mai eram aici, cu dumneavoastră!

— Mi-e teamă, continuă barbişonul să dea din clanţă, că dacă lucrurile stau aşa, întâlnirea noastră nu mai are obiect!… Şantaj?! Doamne, fereşte!… Şantaj, domnule Şeitan?!

— O… o clipă, să nu ne…

— Să nu ne ce? domnule Grigore?!

— A greşit omul, singur recunoaşte, îi pare rău!

— Nu, nu-mi pare rău deloc! Cum să-mi pară rău?!

— Poftim!

— Domnului Dumitru Şeitan i-aţi povestit despre acest şantaj?

— Şi pe cine aţi şantajat?

— Bărbat sau femeie?

— Asta-i o întrebare bună!… Care din ele?… Nu m-am gândit până acum dacă-i bărbat sau femeie!… Şi-i las pe toţi mucles!

Apoi mă uit în jur, puţin neajutorat, căutând ceva, nu

prea se înţelege ce, precizez eu: o baie, un veceu, dacă se poate!... Şi-i las câteva minute să mai lărmuiască între ei! Se aud mai multe glasuri, nici nu încerc să desluşesc cuvintele, prea mulţumit că iar îmi iese!... Chestia cu paşaportul şi şantajul este unul din numerele mele preferate!... Cei mai mulţi se abţin să mă întrebe, dar au curiozitatea pe buze, în ochi, în subînţelesuri: cum făcuşi, vere, de ai pus gabja pe paşaport?!... Adică nu suntem chiar atât de fraieri ca să nu ne mirăm! se miră şi-n ţară, şi mai ales afară se miră... îi mai las să fiarbă o vreme, nu prea mult, apoi trag apa, deşi nu era nevoie, şi ies înviorat! Domnilor?

Domnii se pare că au deliberat destul şi au luat deja decizia! Le citesc pe faţă aceeaşi neabătută consecvenţă legionară!... Şi multă jenă, săracii! Le vine cam greu să-mi comunice sentinţa, deh, nu sunt nici eu fiştecine, sunt nepotul lui... Sunt trimis de înşişi Ţuţea & Ghinea comp... Se chinuie fiecare să afle cuvintele potrivite pentru un asemenea verdict, mesaj... Mi-e şi milă de ei, în ce situaţie i-am pus! Ce decizie i-am obligat să ia!... Le-ar fi greu să... Aşa că pun eu capăt dureroasei aşteptări, dându-mi cu părerea:

Parcă n-aş zice că-i de genul feminin!...

Le cade de pe faţă toată legionăreala!... Le par nebun? M-aţi întrebat pe cine am şantajat... Femeie sau bărbat!... S-ar zice că e genul feminin, dar...

Cine, dom'le?

Securitatea, cine alta?!

Păi ce amestec are Securitatea cu şantajul dumitale?

Păi eu pe cine am şantajat, domnilor?! Pe cine? Pe... Securitatea! Am şantajat Securitatea, altfel nu-mi dădeau paşaportul!... Cinşpe ani la rând mi-au respins dosarul! Nu se mai putea!... Am greşit, poate...

Iarăşi derută!... Vreţi să spuneţi că aţi şantajat un securist?... Nu, nu o persoană! Nu-s chiar aşa de ticălos! Instituţia! Eu am şantajat instituţia!...

Apoi mă îndur şi explic: un coleg de-al meu, care primise paşaportşi a rămas cu paşaport cu tot la München,

la Europa liberă, nu s-a mai întors… Iar eu, ce am făcut? Eu mi-am dat seama că era omul securităţii… Plecase cu instrucţiuni precise în paşaport! Aşa că la prima şedinţă de partid, am cerut explicaţii: mie de ce nu mi s-a dat paşaport, tovarăşi colegi, iar colegului Geluţu i-au dat?! Eu cu carnet de membrache, cu familie, cu casă, cu copii, cu maşină… cu… cu… dar fără! Fără paşaport! Iar celălalt, fără carnet, fără casă, fără familie, fără copii… fără… fără… dar cu! Cu paşaport! Cum vine asta? Care este raţiunea acestui… Vreau explicaţii! am tunat eu în plină adunare generală PCR, pe facultate… Cine este forţa conducătoare în România: Partidul sau Securitatea?…

După o lună, la următoarea adunare generală PCR, cer iar cuvântul, şi pun iarăşi placa cu paşaportul! între timp, la Europa Liberă, fostul nostru coleg făcea spume la microfon înjurând în stânga şi în dreapta! Aşa că m-au cam aplaudat colegii din sală când am încheiat cu promisiunea că eu la fiecare adunare de partid voi cere explicaţii: de ce nu am primit paşaport?… Şi am precizat: nu voi întreba de ce a primit paşaport fostul nostru coleg! Căci ştiu de ce! Nu spun nimic deocamdată, tac, aştept să mi se spună mie de ce nu mi se dă şi mie paşaport?!…

M-au chemat a doua zi „la partid”, la tovarăşul Augustin Gârbea, şi mi s-a promis solemn că la vară, vara lui 1984, voi primi paşaport! Dar să tac!…

Bine, tac, dar dacă nu-mi dau paşaport, spun ce cred eu despre paşaportul fostului nostru coleg! Ce caută el la Europa liberă!… Poate vor să ştie şi colegii săi de microfonie!… Cam asta a fost!

Ce uşurare!… Pe toată lumea! Făceau infarct dacă-i mai lăsam să…

Asta numeşti dumneata şantaj?

Păi dacă nu-mi dădeau paşaport, afla tot Bucureştiul cum a ajuns domnul Gelu la Europa Liberă!…

…A şantajat Securitatea şi i-a dat paşaport!… Ce zici, domnule Nedelcu?

Are umor domn profesor! Poate chiar prea mult!…

Nu v-a plăcut?…

Dar mai trebuie să vă spun că pentru mine greul a fost când m-am întors din Occident!

Cum aşa? Păi la plecarea din ţară, când i-am spus vărului meu, doctorul Aurel Coja, că plec în Franţa, ca văr mai mare şi cel mai bun prieten al meu, mi-a spus că dacă mă întorc în ţară, mă bate de mă…

— Coja ai zis? Eşti văr cu alde Coja? Ce fel?

— Păi mama lui Aurel ăsta, măritată cu nenea Ştefan Coja, a fost soră cu tata… A murit tânără… Pe Aurel l-a crescut mai mult mama, mi-e ca un frate.

— Ştefan a fost leat cu mine!

— Sunteţi tot din Cartalu, domnule Nedelcu?

— De ce nu spui aşa, domnule profesor! Gata! M-am lămurit! Putem trece la celălalt punct. Curtea s-a edificat! Fraţii Coja, din Cartalu… Ştefan, Ghiţă, Zaharia… Ehehei…

— În Constanţa unde aţi locuit, domnule profesor? Pe Cuza Vodă. La ce număr? La 33, lângă Fantasio… Ce mică-i lumea! La 81 am locuit eu, când ne-am refugiat din Cadrilater. Mama locuieşte şi acum… Păi, dacă vreţi să-i duc ceva… E prea periculos! Nu-i deloc periculos, domnule Caraiani… Lasă, te ocupi numai de treaba dumitale, nu-i deloc uşoară. Din orice se pot ivi impedimente, când e să-şi vâre dracul coada.

— Ce-ar fi să aflăm de la domnul profesor cum vede dânsul desfăşurarea lucrurilor de aici încolo?… Aprobă toată lumea. Eu nu contez…

— Domnilor, mie nu-mi prea vine să vă dau ascultare… Cum vine aia să-l salvăm pe nenorocitul ăsta?… Ştiu atâtea nenorociri care ni se trag de la tovarăşul Bâlbă…

— De pildă?

— De pildă ce?

— Ce nenorociri?

— Haideţi, domnilor! Dumneavoastră glumiţi?!… Au ucis oameni nevinovaţi din ordinul lui! Nu-i destul?!…

— E grav ce spuneţi! Vai, vai, vai!

— Domnule… Vă bateţi joc de mine! Acum mă luaţi dumneavoastră la…

— Nu, dragă domnule Şeitan. Dar vreau să te asigur de un lucru: noi, aici, ca să ştim cine este tovarăşul vostru Ceauşescu şi ce se mai întâmplă prin Ţară, nu citim nici Scânteia, dar nici Europa Liberă n-o ascultăm. Avem surse de informaţie mai serioase, ale noastre…

— Ale noastre ale cui? Care noi? Legionarii?

— Ale unui grup, un grup de lucru, independent… E drept, format numai din legionari, din ţară şi din exil…

— Aha!… Am înţeles… Ce ai înţeles? Un grup independent faţă de Sima! Exact! Şi?

— Şi din aceste surse rezultă că nimeni nu şi-a pierdut viaţa în România din ordinul lui Ceauşescu!

— Al lui Ceauşescu?!… Nimeni?… Aoleu, de-aia am venit eu la Paris? Să aud asemenea enormităţi?!… Nu-mi răspund decât din cap, clătinându-l fiecare pe al său, aflat la purtător, cum că nu, pe nimeni n-a lichidătescu numitul Ceauşescu. Numai exploatarea omului de către omu' a lichidat-o!… Dar pe Dobre, Dobre? ca să dau un singur exemplu cu care să vă închid gura de prostii rostitoare?! Liderul minerilor din Valea Jiului, pe care a răsculat-o în 1977 de s-a cutremurattoată edificarea socialismului victorios! Din al cui ordin a fost ucis? Pe unde veţi scoate cămaşa ca să iasă tot nevinovat marele criminal?!…

— Dobre?

— Dobre, săracul! Dobre Ion, parcă. Aveam şi noi un disident ca lumea şi l-au… l-au aneantizat, neanderthalii de comunişti! în frunte cu comunistul numărul 1 al Planetei!… Auzi la ei, că n-a omorât pe nimeni! Dar ţăranii din Vrancea?!… Dar muncitorii de la Braşov?!… Ah, păi nu vă mai las să bateţi câmpii cu Nicalai al vostru că trebuie salvat!

— Dobre Constantin?

— Dobre, da, Constantin, liderul minerilor din 1977, când cu greva!… Pe care băieţii cu ochi albaştri l-au cam accidentat mortal pe trecerea de pietoni, la Craiova! Să-l sature de oltenii lui… V-am cam luat piuitul văd! Aşa că lăsaţi-o mai moale cu mieluţul nevinovat din fruntea PCR!

I-am făcut să tacă mâlc. Aproape că-mi pare rău, am

fost prea dur?... Să-mi cer scuze?

— Domnule profesor, dacă cădem la înţelegere şi te angajezi ferm şi nesilit de nimeni să faci ceea ce îţi vom da noi să faci, atunci vei avea la Bucureşti şi în Ţară mai multe întâlniri, cu persoane mai mult sau mai puţin ori deloc cunoscute. Una dintre cele mai importante va fi întâlnirea şi colaborarea, insist, colaborarea dumneavoastră cu domnul amintit, cu Costică Dobre!...

Ce faaace?!... Cu Constantin Dobre?! Adică... Ce vreţi să spuneţi?... Nu pot să cred aşa ceva!...

Eheu, Postume, Postume, fugaces la buntur anni şi sunt ani mulţi de când nu m-am mai simţit aşa de fraier. Fraier cu cioc... Ba cred că niciodată!...

V-am spus, noi nu prea ascultăm Europa liberă ca să aflăm ce se mai întâmplă în Ţară. Avem alte surse, bunăoară domnul amintit!

— Constantin Dobre... Trăieşte deci!... Zău că mă durea la ficat!...

— Deja ştie că-l veţi căuta!

— M-am lăsat minţit de nenorociţii de la... Ca un prostănac de prost mai eşti, băi, Ioane!... Domnilor, toată Ţara aşa ştie!

Că liderul minerilor din Valea Jiului a fost ucis din ordinul lui Ceaşcă!

— Care Ceaşcă? Ceauşescu, dragă! îi explică ceilalţi...

— Şi n-a dat nimeni nicio dezminţire?!... De ce?

O să-ţi explice Costică Dobre... Ce face acum? Nu ştim exact, a absolvit la Ştefan Gheorghiu...

Aşa, în treacăt, ca şi când mi-ar spune că s-a însurat şi are doi copii! Să-i trăiască!...

Staţi, domnule, cum vine asta, cu Ştefan Gheorghiu al vostru?! Şi Constantin Dobre student la fabrica de activişti PCR?!... Conduce în 77 greva de la Lupeni, îi sperie de dârdâie tot PCR şi toată Securitatea când îl obligă pe Ceauşescu să vină la faţa locului şi să intre puţin în abataj să vadă cât de greu se câştigă pâinea de ortac, iar apoi, când ies la lumina zilei Ceauşescu nu pune câinii

cu petliţe albastre să-l ia în cătarea Mercedesului, undeva prin Craiova, pe o trecere de pietoni cu un singur pieton, adus special pentru asta din Valea legendară a Jiului… Aşa cum s-a zvonit şi s-a ştiut pe toată planeta Europa liberă… Domnilor, eu am auzit şi de la Amnesty International că-i mort! De unde mi-l scoateţi nu numai viu, dar şi comunist?!…

Vă rog, vă rog mai tăceţi câteva secunde să mă pot gândi ca lumea… Păi, una din două, ori nu este adevărat ce spuneţi şi rămâne ca până acum, ori, dacă este adevărat, păi nu se poate să mai rămână la fel!… Bănuiesc că Ceauşescu ştie că domn Costică a ajuns la tovarăşul Ştefan Gheorghiu student eminent!… Păi cum să nu ştie, doar a fost ideea lui!… Ideea lui? E clar! Aşa prost cum sunt, şi sunt tare prost, am totuşi dreptate: lucrurile nu mai pot să rămână aşa, lumea trebuie să afle de ce nu s-a aflat adevărul despre Constantin Dobre… Ziceţi că mă voi putea vedea cu el, să-l pipăi şi să urlu Este!

— Ne-am interesat special… Este teafăr, bine merçi, vine des la Bucureşti. Vă aşteaptă!

— A fost student la Ştefan Gheorghiu!… Am auzit bine? Liderul grevei minerilor de la Lupeni, 1977, care l-a înfruntat pe Ceauşescu în faţa a mii de ortaci, nu a fost accidentat mortal la Craiova de băieţii cu ochi albaştri? Trăieşte, deci! A fost o altă minciună a Europei libere?!… Dacă e aşa, ba încă şi student la Ştefan Gheorghiu, de ce nu au dezminţit până acum? Toată ţara ştie ce ştiu şi eu, că l-au… l-au lichidăreanu… Cu ani buni în urmă!… Nu trăiesc nici eu cu capul între urechi, aş fi aflat! Aş fi aflat că e la Ştefan Gheorghiu!…

— Aţi întrebat pe cineva? Pe cineva din sistem?

Din… sistem?

Încerc să-mi aduc aminte, pe cine cunosc eu din sistem?! Doar pe sectorist!… Nu, nu am discutat subiectul ăsta cu nimeni… Şi ştiu bine de ce! Mi-a fost ruşine! Am luat de bună informaţia, repetată mereu la Europa liberă, şi m-am umplut de ruşine că avem, că tolerăm un asemenea preşedinte… Un asasin ordinar!… Da, mi-a fost

ruşine ca român, ca naţionalist, dacă vreţi!… Am discutat doar cu Ţuţea şi cu Ghinea… Toţi trei indignaţi… Dacă e adevărată povestea asta cu Dobre… înseamnă că… înseamnă că nu se mai poate conta pe mine… pe Mandea Mândelul lui peşte… Oamenii ăştia greşesc mizând pe mine, pe gloaba din faţa lor…

— Domnule Ion, mă ia constănţeanul meu, una din concluziile la care am ajuns noi este că serviciul de propagandă al lui Ceauşescu este în întregime în mâna altora, nu a PCR-ului… KGB, Mossad, CIA, Budapesta… Europa Liberă, la fel!… De Europa Liberă mi-am dat seama şi eu că joacă de partea ruşilor… Cum ţi-ai dat seama? Cum mi-am dat seama?!… Păi meseria mea sunt textele, domnilor! Să le scriu sau să le citesc! Simt imediat un text încotro bate şaua ca să priceapă iapa!… De exemplu, în conflictul ruşilor cu chinezii… Comentariile lor, pe faţă neutre, în subtext ţineau cu ruşii… La fel, abia din an în Paştele mamii lor dau câte ceva, anemic rău, despre Basarabia… De ce, domnule? l-am întrebat pe Vlad Georgescu. De ce nu faceţi din Europa Liberă un post ascultat şi la Chişinău?!… îi ştiu bine câte parale fac. Nu v-am povestit eu totul, am eu meciul meu cu ei… Dar nu mă aşteptam din partea mea să fiu aşa de nătărău. Deci Dobre trăieşte…

— O să iei legătura cu el la întoarcere!

— Să ştiţi că am să-l caut, ca să mă conving sută la sută!…

— Vă rog să luaţi şi să consultaţi lista asta şi să ne spuneţi la fiecare nume cât de bine îl cunoaşteţi. Nu acum! O faceţi la hotel.

— Spune-i şi de hotel… Mda! După aprecierea noastră la Bucureşti veţi avea ca adversari agenţii KGB şi Mossad! Cei mai mulţi dintre ei sunt infiltraţi în Securitate şi printre activiştii de partid… Nu sunt adversari comozi!

— De ce să fim adversari?! Au aflat de mine, de proiectul dumneavoastră?! De l-a cine au aflat?… Chiar, câţi cunosc povestea asta în care vreţi să joc şi eu un rol…

— În afară de noi, cei de faţă, mai ştie doar unchiul

dumneavoastră!

— Unchiul Sam... Şi părintele Boldeanu! Domnul Bacu...

— Să nu uităm să-i arătam domnului profesor poza aceea!... Care poză, nene Nacule? Doar n-o fi poza făcută în faţa Cercului Militar în anul de graţie 1940, unui tată de Salomee la care nu mă pot gândi ca lumea din pricina domniilor voastre!...

— Luaţi mai întâi lista asta. O citiţi cu atenţie. În dublu exemplar, unul pentru dumneavoastră, unul pentru noi. Ni-l înapoiaţi adnotat, la fiecare nume cu precizarea prieten, coleg, vecin, cunoscut din vedere, necunoscut şi aşa mai departe, aveţi nişte indicaţii, cum să completaţi. Dar nu acum! Diseară la hotel, în linişte, că tot nu aveţi ceva mai bun de făcut la vârsta asta şi cu băbătia aia de nici treizeci şi doi neîmpliniţi, dar deja pârguită bine, cum nu se poate mai la apogeu să fie ca femeie, ca muiere, ca zeiţă zee, în seara asta şi încă vreo cinci-şase ani!!... Ce să mai ştii matale, la cei şaptezeci de mii de ani bătuţi pe muchie care ţi se văd de pe fiecare centimetru de faţadă?!

— E o problemă şi cu hotelul!...

Nu cumva şi cu rue de Mouftard? Ce fel de problemă? Care? Că din două camere o să facem astăzi o minune de apartament, cu două paturi duble, nupţiale, o să ne ia ceva timp până o să ne dumirim care este mai bun, dar o să mă dacă nu mai stau mult cu voi ăştia pe cap! Băi, juniorilor, eu mai am şi alte obligaţii!...

E hotelul Mossadului!... Cine? Hotelul în care aţi tras! Madisson and...

Mossad?... Probabil că nu aţi ştiut!

Mossad Mossad?...

E hotel aşa, de faţadă... Toată centrala franceză a Mossadului e acolo!

Problema este dacă a ştiut doamna cu care sunteţi. Cine a făcut rezervarea?

Am înţeles că a făcut-o ziarul...

S-ar putea să fie o întâmplare!

Asta numai domnul profesor poate să verifice!... Dar

este bine să nu lăsăm nimic la voia întâmplării. Iar secretul misiunii domnului profesor este până acum sigur asigurat, dacă pot spune aşa! Va fi tot mai greu de păzit de aici înainte.

De păzit şi secretul misiunii, şi domnul profesor!

Dacă păzim bine secretul misiunii, asta e cea mai bună pază şi pentru domnul profesor! Aveţi grijă de lista pe care v-am dat-o. Numele care sunt scrise cu o greşeală de dactilografiere, nu au nicio legătură cu misiunea dumneavoastră… Sunt, aşa, pentru deruta adversarului, dacă cumva dă peste lista dumneavoastră… îmi vine greu să mă întorc la vorbele din jur. Mossad?…

Mossad deci? Ce bine a căzut zarul şi de data asta!… Os de…

Dar n-am încotro, fii tare, colega! Ăsta e abia începutul, şi deja e mai greu decât ieri să mă retrag!…

Deci credeţi că nimeni nu va şti de mine, cu ce gânduri, cu ce misie revin în Ţară.

Este esenţial să nu mai ştie nimeni! Nici persoanele de toată încrederea! Ca Sve?…

Dar ce-o să le spun la întoarcere organelor abilitate când vor vedea pe paşaportul meu că am fost în America, în State, cu viză luată la Paris, nu la Bucureşti?

— Tovarăşe profesor, un cetăţean român nu poate obţine viză de intrare în Statele Unite decât de la ambasada SUA din capitala ţării sale, din Bucureşti, în cazul dumneavoastră!

— Aşa ştiam şi eu!…

— Şi?

— Şi ce?

— Care este explicaţia?

— Îmi cereţi mie să explic ce au făcut alţii?!…

Mata la ce te-ai gândit să le spui?

Purul adevăr! Cum a dat de mine Şeitanul ăl bătrân… Cum m-a umplut de bani pentru toate neamurile… Le arăt şi contul… Sinceritate totală! Că are pile la Casa Albă…

Iar cu noi de ce te-ai întâlnit?… S-ar putea să afle! Doamna cu care mergeţi la Bucureşti… Ce face acum? Am

luat-o cu mine, să viziteze Versailles-ul. Am greşit?

...Eu zic că nu! Voi ce ziceţi?... Păreri împărţite... Le-o spun şi pe a mea: de câteva minute am băgat-o şi pe ea în afacerea noastră... Iar le cade faţa!

Mă gândesc că fiind ziaristă la un ştiu care New York Times, cel mai mare, ar putea cere să-i ia un interviu răposatului. Aş avea cu cine să vorbesc, cu Ghiţă Florea, e în Comitetul Central, mi-a fost profesor, acum suntem colegi.

Mi se pare că e pe listă?... I-auzi?! Verific scurt, da, poziţia 5. Ghiţă Florea...

— Un interviu?... De ce nu?... Dar va fi cu translator... Asta nu o împiedică să-i dea un bileţel, scris de mine, chiar cu orice Sergiu Celac de faţă! Americanca ne va putea ajuta foarte mult!... Acum îmi dau seama!

— Domnule profesor, detaliile sunt la alegerea dumneavoastră, în ţară, la faţa locului. Noi ne îngrijim de ceea ce se poate face de aici. Am pregătit un text, o scrisoare, ar fi bine să ajungă în mâna lui şi să-l lumineze... Să capete încredere în noi, că vrem binele celui mai iubit fiu al Ţării, Nicolae... Nicolae

Dobrin!... Şi să fie încrezător, chiar ştim ce trebuie făcut ca să se apere şi pe el.

— Haideţi s-o luăm metodic... Unu: aveţi informaţii sigure că s-a pus la punct debarcarea lui nea Nicu şi lichidarea lui. Numai a lui?

— El, ea, Nicuşor, probabil şi Zoe, nişte ofiţeri din contraspionaj, dacă vor rămâne prea mult deoparte, nu-i ştim care... Dar vom afla, sper. Cine este în spatele acestor aranjamente? Toţi! Ruşii în primul rând, ungurii, sârbii, evreii... Sârbii?!... Şi noi ne-am mirat! Ce vor? Banatul, Timişoara! Iar nu-mi vine să vă cred, să vă iau în serios!...

— O luăm de la capăt?... Nu, nu e nevoie. Am şi eu sursele mele, da, se pregăteşte ceva urât de tot... Doamna cu care merg la Bucureşti a fost trimisă de ziarul ei ca să relateze de la faţa locului... Mi-a spus câte ceva... Ştiţi că în România sunt cei mai mulţi copii bolnavi de sida? Nu... Mai mult de jumătate dintre copiii bolnavi de sida din

Europa sunt copii de români… Asta ce poate să însemne?

— Asta dovedeşte cât de criminal este regimul lui Nicolae Ceauşescu al vostru!

Mă uit la ins, vocea i s-a auzit acum prima oară. Ca un tunet… Tace de două ceasuri… Am dat mâna, dar nu mai ştiu ce nume am auzit… Eu, domnule profesor, precizează lupul singuratic, sunt singurul din grup care mă opun acestui plan. Mi-e teamă că planul va reuşi dacă vă implicaţi dumneavoastră!… Vă asumaţi o misiune care vă depăşeşte. Şi pe dumneavoastră, şi pe noi toţi!… Tac. Mă pune pe gânduri. Răspunsul său e nerod mai întâi şi abia după, anti-ceauşist… Din păcate, domnul meu, lipsa de higienă din spitalele româneşti nu este mai mare ca în Ucraina sau Albania…

— Ce vreţi să spuneţi? Vreau să spun că de data asta totuşi nu Ceauşescu este cauza! E clar că avem de-a face cu o mână criminală… Şi cucoana asta, despre care nu vă pot spune cât a fost de nemaipomenită în urmă cu numai câteva ceasuri, pe ea o atrage mai ales ideea de a descoperi a cui nemernică de Implicare face asemenea ravagii printre puii de daci!… Dacă nu erau copiii ăştia nenorociţi, rămânea în Brooklinul mamii ei, iar eu aş fi dormit ca şi voi az-noapte, o noapte fără Sve şi fără să ştiu cum e o noapte cu Sve… Acuma ştiu! Ştiu atâtea! Norocul meu cu nenorocirea copiilor… Sunt unul dintre profitorii acestei tragedii! Dacă KGB-ul sau Mossadul ori bozgorii nu-i îmbolnăveau de Sida pe acei prunci nevinovaţi, az noapte ca un prunc aş fi dormit şi eu, fără să am motive s-o ţin minte pe dumneaei, noaptea cea mai noapte de pomină din viaţa mea… Ce-aţi zice, domnule, dacă v-aş prezenta această perspectivă asupra lucrurilor?!…

Dar pot merge şi pe mâna domniilor voastre…

Ziceţi că Ceauşescu e devină?! N-am nimicimpotrivă să-i fiu lui recunoscător pentru ce am păţit toată noaptea de az noapte!… Deci el i-a îmbolnăvit pe toţi copilaşii aceia, deci datorită lui creştina asta s-a pornit spre România, să vadă ultima ispravă a lui Neică Puiu, şi a dat peste mine, profitor la pândă, gata s-o şacalesc… E clar, eu

sunt principalul profitor şi câştigător de pe urma politicii criminale ceauşiste, deci îi sunt dator profund îndatorat, şi din această recunoştinţă mă solidarizez cu cei care vor să-i salveze nobila piele!… M-am hotărât definitiv! Lăsaţi-l pe mâna mea şi nu va fi alta mai protectoare, mai grijulie, mai dedicată… Da, trebuie să mă văd cât mai repede şi cu Lu… Lu?… da, să-i prezint şi ei motivele pentru care va trebui să iasă la viitoarea demonstraţie cu portretul lui nenea Nicolae în braţe! Iar eu cu-al coanei Leana… De la ei ni se trage toată noaptea de az-noapte. Şi următoarele, numai la ele mi-e gândul… Ce mă aia ăştia la cap cu Ceauşescu al lor?!… E numai al meu!

Câteva minute nu am mai putut să urmăresc nimic din ce spuneau. Noroc că iar au luat-o pe arătură, cu Sima al lor! Se reped la mine, într-un final, să le fiu arbitru. îi potoleşte domn Grigore. Apoi, mie:

— Te-ar deranja dacă v-aş invita la masă, la mine acasă ori la un restaurant chinezesc, cu doamna aceasta? Eu vorbesc binişor ruseşte, o să-i facă plăcere. Mâine?

Ai naibii, toţi găsesc ideea excelentă, eu, din nou, nu contez! Cică armeanul are ochi format la bărbaţi şi la femei, vede imediat dacă te poţi încrede sau nu în cineva. Chiar şi dacă e vorba de nepoata Salomeei?… Dar nu pot hotărî nimic fără să o întreb pe creştină. Nu? Corect!

— Mai este şi problema nr. 6, citi acelaşi armean dintr-un caiet: ascunzătoarea. Am înţeles că domnul Şeitan ţi-a datoadresă. Nu, nu trebuie să ne-o spui! Noi îţi mai dăm una, la Bucureşti vei mai primi două. Numai dumneata le vei şti pe toate…

— M-am gândit la subiectul ăsta. S-ar putea să am şi eu o idee, două… Se fac şase.

— Ideea este să poată sta în acel loc cel puţin două-trei luni, la nevoie să poată fi văzut de un medic, de o asistentă medicală… Un medic diabetolog neapărat! Om de încredere. De doctorul Mincu ai auzit?

— Da, are un asistent, mai bun decât el, care mi-e prieten bun, Dida Corneliu, machidon de-al dumneavoastră, din Constanţa.

— Se potriveşte. Este pe lista cea mare… E şi Cornel? încep lucrurile să se lege… Ghiţă Florea, Dida Cornel… Se pare că nu s-au orientat rău… Chiar, cum v-a venit ideea că eu aş putea să fiu cel mai util în povestea asta?

Nu se grăbesc să-mi răspundă. Eu, în locul dumneavoastră, mai pregăteam câţiva fraieri ca mine, fiecare să încerce pe barba lui… Trebuie luat în calcul şi ghinionul!… îmi zâmbesc toţi, cu îngăduinţă paternă. Adică ce? S-au gândităra şi ei?… Da! Şi atunci cum facem să nu ne încurcăm unul pe altul? Va avea cineva grijă! Cine? Probabil că dumneata… Dumneata vei afla la Bucureşti cine sunt ceilalţi! Dumneata vei coordona toată lucrarea… Lucrătura cumva?

Revin atunci: a cui a fost ideea?

Dumneata pe cine bănuieşti?

Unchiu'?… Nu, nu putea fi el!… Cred că cineva din Ţară…

E simplu: cine v-a trimis la noi? La părintele Vasile? Aha… Bădia, deci!

— Chiar, poate mă lămuriţi! Am băgat de seamă că nea Petrache, cât e el de Petre Ţuţea, are deseori mici gesturi de subaltern, de ascultare, de subordonare faţă de domnul Ghinea. Parcă îi scapă acele gesturi, fără voia sa. Cam stă smirna, cinstit vorbind, în faţa lui Ghinea…

— Aţi băgat bine de seamă!… Bădia Simion este mult mai important decât ştiu cei mai mulţi. La Bucureşti, când vă veţi întoarce, vă purtaţi ca şi până acum, veţi continua să vă vedeţi la Athenée Pallace sau la Casa Scriitorilor… Când vă întreabă de familie, ce mai face, veţi da raportul!! Cât mai vag, să nu fiţi ascultaţi. Dacă e de discutat detalii, lucruri exacte, o faceţi pe stradă, plimbându-vă! Pe unde vă peripatetizaţi? Pe Calea Victoriei!… Mi-e aşa dor de Calea Victoriei, de Capşa… Ah! Bine că mi-am adus aminte! Şi scot poza de la New York de pe Calea Victoriei, din faţa Cercului Militar. Vă spune ceva poza asta?… Individul?… Trece pe la fiecare, fiecare îşi pune ochelarii, dar degeaba… Numai clădirea le este cunoscută. Cine-i omul? Dacă nu-l cunoaşteţi nu are importanţă!… Dar un

revolver nu-mi daţi?

Revolver?…

Poate vă răzgândiţi şi îmi trimiteţi vestea bună că trebuie să-l împuşc pe tovarăşu’! Mi-ar fi mai la îndemână… Şi nu m-ar înjura nimeni după aia! Başca plăcerea mea totală!

Vă dau eu unul, domnule profesor! intervine disidentul, din acelaşi colţ mai îndepărtat. Începe să-mi placă. Cum au zis că-l cheamă?

Mai este şi problema banilor. O să aveţi nevoie de bani, cine ştie pentru ce! Nu ne dăm seama acum, de aici… Rezolvaţi cu Bădia Simion şi problema banilor. Dumneavoastră trebuie să urmăriţi ca program maximal şi singurul care poate soluţiona problema, să aveţi o discuţie, între patru ochi, cu Ceauşescu!

— „Care poate soluţiona problema”… Care-i problema?

— Cum care-i problema?! Despre ce vorbim de atâta vreme?! Aha, salvarea ţării de Ceauşescu. Nu cumva să ni-l omoare neprietenii! KGB, CIA, Mossad, DST, Magyar Securitate, Srbskaia ohrana… Bălgarsca… Turcii nu?… Să-l mai ţinem în viaţă vreo două luni sau măcar împăiat în fereastră, să-i sperie pe duşmani, şi numai după avem dreptul să-i facem noi de petrecanie! Iar ziua aceea va fi să fie declarată zi naţională, de doliu vesel, ca la Săpânţa!

— Am sentimentul, nu fie cu bănat – chiar aşa a zis, cu bănat, că domnul profesor încă nu-şi dă seama întocmai la ce îl punem noi să se înhame!

— De bunăvoie şi nesilit de nimeni!

Va trebui să mă explic:

— Domnilor, deocamdată vorbim, vorbim discuţii… încă nu-mi revin din pumnul în plex pe care mi l-aţi dat cu Costică Dobre al dumneavoastră… încerc eu să glumesc, doar aşa, ca să nu le iau prea în serios de la început… O să am tot timpul să mă sperii de ce îmi cereţi să fac! Dar dacă vreţi ca astăzi să batem palma şi să bătem în cuie ce am convenit, lăsaţi-mă în voia mea, e pielea mea în joc şi abia după, a Ţării, a Istoriei, a… a dumneavoastră nu prea!

— Domnule profesor, noi suntem îngrijoraţi ştiind bine că va fi foarte greu pentru dumneavoastră. Iar pentru altul, nu ştim care, şi mai greu! Ştim bine că vă cerem…

Ştiţi din cauza cui o să fie cel mai greu?

A Securităţii, protocolul…

— Din cauza ei, domnilor!… Cât mai ştiu şi eu, neică Puiu nu mişcă nimic fără ca coana Leana să ştie şi să fie ea de acord! Nimic, nimic!… Iar multe le face ea fără să-i mai spună şi lui ceva.

— Ştim. Ea este piedica cea mai mare!… La Bucureşti se vorbeşte că ea ar vrea să-l treacă pe linie moartă şi să ia ea toată puterea! Cică l-ar avea cu ceva la mână!… Am auzit şi noi…

— Dacă este aşa de greu să trec peste ea ca să ajung la omu', de ce n-aş vorbi chiar direct cu ea?! E cea mai interesată să-i salveze pielea la tovarăşu'! Mi-ar fi mai uşor să ajung la ea!…

— Domnule profesor, cunoaştem şi înţelegem mirarea dumneavoastră: nişte legionari fanatici care fac pe dracu-n patru ca să salveze un lider comunist!… Asta cam aşa e! Ce v-a venit, tovarăşi camarazi?!

— De ani de zile ne căznim să verificăm o informaţie, care apare în hârtiile noastre cele mai bine ascunse de ochiul…

— …şi timpanul cooperativei Securitatea!… Ce-i asta? Cooperativa ochiul şi timpanul? Este denumirea Securităţii în nomenclatorul de profesii!… Ziceaţi de nişte hârtii… Da! Nouă ne iese din aceste hârtii că a fost un Nicolae Ceauşescu legionar la Scorniceşti!… Hai, domnule, de unde aţi mai scornicit-o şi pe asta! Dacă mă aude cineva la Bucureşti, râde şi cu… Iertaţi expresia! Cu curu'!

Numai că nu ştim de care Nicolae Ceauşescu este vorba, că-s doi! Aha, parcă am auzit şi eu de asta, că mai are un frate mai mare, tot Nicolae îi zice. De ce i-or fi zis aşa?! Vă daţi seama cât de beat a fost taică-su când s-a dus la primărie nea Andruţă să-l declare pe Nicalai al nostru!… O fi simţit el că l-a fătat nevastă-sa pe însuşi dracu', iar el este taică-su, de s-a fost îmbătat la dimensiunile astea

istorice!… Dracu’, adică Şeitan?!… Uşurel, să nu aruncăm aşa uşor cu vorbele… Se pare că la Braşov, în procesul acela, a fost prins cu manifeste legionare, continuă gazda…

Da, mi-a zis şi unchiu’ Dumitru ceva… Şi aveţi vreo confirmare? Indirectă! Care?

Ne pune pe gânduri nu numai faptul că vor să-l termine, dar am aflat şi cum!… Oh, dar începe să fie palpitant! Eu, pe Ceauşescu al meu îl terminam cu o grenadă antitanc de mână, care exploda în parbriz… Am exersat cu sute de mere şi roşii coapte bine aruncate în parbrizul maşinilor care circulau pe sub balconul meu de pe Ana Ipătescu… Am fost campion pe oraş la aruncat mingea de oină… KGB-ul cum va proceda? Cumva, după reţeta clasică? Adică îl vor sinucide?…

— Au decis să-i aplice o moarte ri-tu-a-lică!…

Se face o linişte… Şi toţi aşteaptă reacţia mea. Aşteaptă să rămân ca trăsnit. Ca la dentist etc. Încerc: Ritua-lică? şi casc ochi mari cât bilele de biliard… Da. Este informaţia care ne-a edificat deplin!… Alte detalii, este mai bine să nu le cunoşti! Dar al cui ritual? Budist? Pitagoreic? Confucianist?… Zarathustra? Zamolxis?… Bogomilic? Orfic? Bachic?… Am ocolit cuvântul *talmudic*, voiam să-l aud de la ei şi să mă prefac că nu ştiu ce înseamnă! încearcă să-mi explice gazda, Diogene Nacou, pare cel mai academic dintre machidonţi. Asta în lipsa lui Bacu… Domnul Mituş a trebuit să facă faţă unei probleme de familie, ivită în cursul dimineţii, n-a mai ajuns, mi-ar fi fost mai uşor cu e! de faţă… Apuc atâta să spun că nu vreau să plec din Paris fără să mai am o discuţie şi cu el. E mai bine dacă va fi între patru ochi… Fără vechiturile astea. Legionari expiraţi, bine le-a mai zis cine le-a zis aşa!…

Aşadar, i s-a hotărât Ceauşescului nu numai moartea, ci şi o anumită moarte. Comandă specială. Năprasnică? Cumplită?… Nu neapărat, mai presus de orice va fi umilitoare, în batjocură, spre învăţătură de minte pentru cine va mai încerca să facă ca el!…

Dar ce a făcut? îmi vine mie să-l apăr! Alo, tovarăşii

din marele sanhedrin, de ce vă amestecaţi unde nu vă fierbe oala? Tovarăşul Nicolae Ceauşescu este cel mai iubit fiu al poporului român, este omul nostru, pe noi ne-a belit, nu pe voi! Pe noi ne-a umilit şi batjocorit, nu pe voi! Pe noi ne-a înfometat, ne-a însetat, ne-a bântuit visele şi ne-a stricat anii cei mai frumoşi! Voi de unde mama dracului aţi răsărit să luaţi voi tot caimacul?!... Tot voi?! Iarăşi voi?! Jidanii dracului!...

Cum ajung la Bucureşti o să organizez o serie nesfârşită de manifestaţii şi mitinguri populare de protest în faţa ambasadei SUA şi a Israelului! O fi prost prostul, dar e-al nostru! Nu-l cedăm nimănui să-l calce în picioare în locul nostru! E dreptul nostru! Câştigat prin secole de...

— Văd că ştii mai mult decât recunoşti, domnule profesor, mă cercetează brusc bănuitor disidentul lui peşte. Adică? mârâi eu. Păi treaba cu călcatul în picioare, de unde o ştii? Din capul meu, aşa mi-a venit să spun! Ce-i cu asta?

— Una din variantele pregătite pentru tovarăşu', intervine Armeanul pacificator, este să fie linşat, într-un loc simbolic... Să fie călcat în picioare şi făcut terci! Efectiv terci! Să nu mai poată fi refăcută nici faţă, nici corp... Asta poartă un nume, în siriaca veche... Nu e nevoie să-l ştii.

De ce simt oare, pentru prima oară, că e treabă prea serioasă asta în care vor să mă bage palicarii ăştia de machidoni?... Mă învăluie o undă rece, apoi fierbinte, iar rece, iar... Unde mă bagă ăştia? Vere, nu-i de glumit, mai poţi să te retragi!... Dar cum? Nu neapărat acum şi aici, să mă ridic de pe scaun şi să plec, aş fi nepoliticos... O clipă, calm, fii calm Frederic, oricând mă pot da lovit, internat în spital, arestat pentru viol... E prea devreme să mă cufuresc pe mine!... Hai mai bine să aflăm tot!

Moarte talmudică?... N-am mai auzit de aşa ceva! Poate înmormântare... Ritualică?...

Nu ştim nici noi prea multe. Aşa am primit informaţia... De aici, din cruzimea lor...

Iar, domnule? Care lor, care ei?

...nu putem deduce decât lucruri de bine despre

Ceauşescu! Dacă i-a supărat atât de tare pe cei care i-au decis moartea ritualică, asta înseamnă… Şi neică Grigore se opri, amuzat de ce urma să spună. Asta înseamnă, dragă domnule profesor, că tot ce i-ai spus dumneata luna trecută lui Cioran este adevărat!… De-o lună de zile Milică al nostru bântuie din camarad în camarad ca să ne spună ce a aflat, care-i adevărul despre tot ce se întâmplă în Ţară! Te pomeneşte ca pe… Spusele Şeitanului Ioan, aşa le zice. De la Ţuţea cetire!

…N-au cum să fie adevărate! Le-am scornit eu pe toate aproape! Am văzut că-i plângeau toate de pe el să afle de la mine – adică de la Ţuţea, chipurile, şi veşti bune din Ţară. Era îngrozit de ce scriau şi scriu în continuare ziarele, scârbele… Nu ştiu cine naiba îmi spusese la Bucureşti că Cioran „nu mai simte româneşte”… îi dăduse telefon şi Cioran i-a răspuns pe franţuzeşte şi n-a vrut cu niciun chip să o dea pe româneşte. L-a înjurat golăneşte pe marele român şi i-a închis telefonul. Bine, măi, Gheorghiţă, cine ştie câţi nu-l caută numai aşa, ca să se laude la întoarcere că au vorbit cu Cioran?! Tu de ce îl sunai? Aveai vreo treabă cu el? Vreun comision? Ce dacă eşti ardelean? Ce dacă eşti român? Ce dacă eşti poet?

— Da’ i-am zis şi eu vreo două de coana mă-sa preoteasa… Să mă pomenească… Pituţ!

Numai că nu din pricina asta cu mine a vorbit la telefon vreo oră şi abia după am stabilit oră şi loc de întâlnire pentru a doua zi. Adică nu de frică că-l înjur şi eu! … Nici vorbă! Ci eu de la bun început am rostit cuvântul magic *Ţuţea*. Şi Cioran s-a aşternut la picioarele mele covor de flori, plai străbun, gazonat perfect şi ici colo câte un bob de căcărează… Să te tot peripate-ţi-ze-zi… Am spus bine?… Nu ne spui şi nouă ce-ai vorbit cu Cioran?

Mai întâi i-am spus să-şi ia notiţe, şi şi-a luat, văd! M-am gândit eu că va face un raport final!… Apoi i-am spus din capul locului în care cheie îl voi încânta. Apucase să-mi spună că nu mai poate citi în ziare câte se scriu despre România, despre Ceauşescu. A înnebunit omul ăsta?!…

Domnule Cioran, eu ce am să vă spun acum este

integral de la Petre Ţuţea cetire… Excelent! Excelent!… Eu nu vă vând castane, domnule filosof! Tocmai dumneavoastră?!… Mi s-ar usca mâna cea scriitoreaţă!… De bunicu' Stan nu i-am spus decât mai pe la sfârşit! O vorbă n-am spus nici de Răşinari. L-am lăsat să descopere singur şi cu maximă încântare. Căci la un moment dat am scăpat o vorbă, un *cuv\nţe*, *sighinaş*. Aşa-i că nu l-aţi mai auzit vreodată, iubiţi cititori? *Sighinaş*? Cioran însă nu-l mai auzise de demult. Din ere antediluviene… Odată s-a cutremurat aşa firav cum îi şi m-a oprit înfrigurat! „*Sighinaş* ai zis? Ce vorbă-i asta?"…Domnilor, numai un om ca Cioran putea să se emoţioneze în halul ăsta la auzul unei vorbe proaste, ţărăneşti. A unui cuvânt! Şi numai un pezevenchi ca mine putea să sconteze pe un anume efect. Calculasem la fix!

De unde ştii mata cuvântul ăsta? De unde ziceai că eşti? Din Constanţa?! Ce să caute cuvântul ăsta la Constanţa?! E cu neputinţă!… De ce? Pentru că cuvântul ăsta nu se foloseşte decât la Răşinari!… Păi de-acolo l-o fi adus bunica! Bunica dumitale e din Răşinari? De-a cui? De-a lui Licoi? Licoi ai zis?! Am fost vecini cu neică Stan Licoi! … Era prieten cu tata! Eh, ce mică-i lumea asta minunată! …

Da, domnilor! Cu un singur cuvânt l-am făcut pe marele mizantrop să declare că lumea asta este minunată! … E ceva, nu? Doar nu era să fac atâta drum degeaba, fără niciun efect la scară planetară! Universală chiar! Chiar!… Chiar că am dreptate!

Până la urmă i-am cam spus adevărul. Şi-a amintit, da, când era elev de liceu făcuse un glosar de cuvinte din satul natal, toţi elevii erau puşi să facă unul. Glosarul lui a ajuns însă pe mâini bune, o studentă l-a găsit în arhiva liceülui din Sibiu şi a vrut să-l publice… Am ajutat-o, mai ales că printre cuvinte l-am ginit şi pe *sighinaş* ăsta al copilăriei mele.t. Bunica, săraca, aşa mi-a zis odată, Lenuţo, ficăţelul de la «pasăre să-l dai numai la băietul ăsta că-i mai sighinaş… Şi l-am ţinut bine minte! Aşa l-am câştigat pe domnul Cioran. L-am cumpărat pe o vorbă. Una

umilă de tot, din creierul munţilor barbari, dar eu am ştiut ce valoare are aici, la Paris, pentru marele francofon. Ce s-a mai putut înduioşa!... Aproape că mhs-a făcut ruşine, ca de-o escrocherie. Dar era altceva, era meserie! Doar mi-s de vorbe profesor!... Am calculat bine efectul! Doar, nu? La început a fost cuvântul...

e yps-mG...50

e ups» me., su a fosteeldoritäeaugustafamilie, unii, nupuţini, au întorsspatele sistemului şi, la prima ocazie, au rămas în Vestul sălbatic... Şi de pe urma lor au mai rămas câteva sute de apartamente, vile şi garsoniere... Aşa că s-au trezit că nu mai e nevoie la oraş nici de o debara măcar! Excedent de spaţiu locativ urban peste tot! Şi ce să facă atunci partidul cu tot potenţialul constructiv de case, de locuinţe? Au tăbărât pe sate, să le demoleze şi să le facă din nou, mai puţine şi mai trainice, mai ferite de inundaţii, de păduchi, de scarlatină...

Dom'le, asta am cam scornit-o, atunci mi-a venit în minte să i-o spun şi m-a crezut bietul om... Dar nici nu spusesem o minciună» la drept vorbind!...

Şi cu bisericile?

...O lămurim şi pe asta. Bine, dar Sfânta Vineri?! Văcăreştii?!... Nu cunosc toate detaliile, se mai şi greşeşte pe lumea asta! Dar în mod sigur nu e vorba, nu, de o politică de demolare! Exclus! Bag mâna în foc! Totul este legat de reconstrucţia Bucureştiuiui de după cutremur! Face şi Ceauşescu ce a făcut Haussman la Paris!

— Câte biserici nu s-au demolat pe vremea lui Napoleon al treilea?!... Sau chiar la noi, în interbelic, câte biserici când.au îndreptat cursul Dâmboviţei nu s-au dus pe apa... Se tira Dâmboviţa cea albastră prin Bucureşti ca pişatul boului!... Şi bag cifrele aflate de la Ioan Alexandru, catihetul, cu bisericile şi mănăstirile noi sau renovate. Peste o mie!

...Cioran m-a crezut, dar fârşeroţii ăştia nu prea se înghesuie. Nu e cu putinţă! Noi-nouţe şi mai ales re-novate, apăs eu. Şi precizez: am mai şi exagerat, cu bună ştiinţă, mi-am dat seama că domnului Cioran îi plăceau

dezminţirile mele. îi luceau ochii a mulţumire. Deci Ţara nu-i condusă de un nebun, de un criminal! Şi s-a luminat şi mai şi bălaia-i faţă!

Pregăteam momentul când să-i pun întrebarea cheie: dar dacă vă cheamă în Ţară dorul de nea Petrache şi de Răşinari? Eh, ce vă faceţi?!

N-am mai apucat, am uitat şi de anti-românismul meu planetar, căci s-a fost produs şi momentul cel mai de graţie plena din întinsă întreaga mea viaţă, câtă va mai fi să fie. Căci se apucă, domnule, neică domnul Cioran să-mi vorbească de evreicuţa lui din America, jida cea de az noapte, care acum, în clipa asta chiar, numără frunzele cum cad îngândurate din platanii de la Versailles, visând la clipele de după cele care i-au mai rămas până se va vedea iar în braţele lui Zburător cu negre plete din rue Mouftard, habar nu am ce număr…

L-a căutat special mirabila muiere pe firavul guru, după o călătorie la Bucureşti, ca să i se mire, cum am mai spus, că nu i s-a publicat în niciun New York Times reportajul acela atât de binevoitor, de recunoscător, despre poporul de bezmetici care nu au prea belit evrei în anii „aceia”… Nici măcar în Duminica „aceea”… Ci alţii!… Nimeni, domnule Sioran, de ce? de ce nu vrea să publice articolul meu despre extratereştrii din România care nu au jugănit niciun evreu taman când asta se făcea pe toată planeta!… De ce?

Pentru că anti-românismul! Adică presa mondială, toată mass media, a primit cuvânt de ordine: niciun cuvânt de bine despre Ceauşescu şi românii lui!… Că tot anticomunismul şi anticeauşismul lor aici bate, aici vrea să ajungă, la români, cât suntem de mizerabili! Nu pierde nimic planeta dacă dispare această populaţie, populaţie am zis, nu popor! Sau naţiune!… Nici vorbă! Cireadă bezmetică şi fără niciun Dumnezeu…

Eh, oftă moşulică cel bălăior, păcat că n-am ştiut toate astea, ca să-i fi spus bietei fete! Tare era necăjită… Ar fi fost grozav să vă pot pune faţă în faţă! Dar poate îi scrii!… Ce-ar fi să-ţi dau adresa ei?! Să ştii că merită s-o

cauţi! Sunt aşa de puţini cei care ne iubesc…

Da, domnule, aşa am aflat-o, de la domnul Cioran, umplându-i capul cu balivernele mele naţional-optimiste, iar el a decis cum să mă plătească şi răsplătească: ăsta este răspunsul

e UPS* RSG… 54

LIPSA HAG. 55

Cum era să mă bucur?!… Păi nici nu mă mir, acum, că vor să-i dea un talmud după ceafa, să nu-l poată duce!… Un talmud letal! Fatal! Capital! auzi la el: demolează Sfânta Vineri ca să le închidă gura semitoizilor când va trece cu demolarea peste drum şi va face arşice sinagoga republicană!… Dacă-i din capul lui, prost cap a mai avut! Iar dacă-i din devia vreunui consilier, nebună nevastă şi-a mai luat! Că numai coana Leana ar îndrăzni să-i dea asemenea ghionturi! Conchid: nu poate fi adevărat!… Dar e adevărat că colegul de la Secure mă încerca să răspândac eu aşa gugumănii!…

Nu ştiu cât a mai contat şi povestea cu sinagoga e recentă rău… Cert e că de câţiva ani buni de zile, toată lumea bună a planetei îi vrea capul.

…Cu excepţia unui grup de legionari independenţi şi disidenţi! ziceţi că Horia Sima nu ştie nimic de povestea asta?…

Domnule profesor, că aţi adus vorba, vrem să arbitraţi într-o chestiune de principiu! Şi către ceilalţi: vreau să-i arăt domnului profesor fotografia!… Aha, ne batem în poze! Să nu-l amestecăm pe domnul profesor în… Mi-o arată totuşi, curioşi să mă vadă la treabă, o avea la îndemână, pe masă, sub un ziar: un grup de bărbaţi, interbelici, ţepeni în hainele lor, prea strânşi la gât de cravată, în picioare, pe treptele unei case. Cunoaşteţi pe cineva din această fotografie?…

Nu-i acesta Căpitanul? Ba da… Pe ceilalţi nu-i cunosc. Generalul Zizi Cantacuzino… Atât! îmi pare rău că nu vă pot fi de folos… Ba nu, ne puteţi fi de mare folos. Vă rugăm să vă mai uitaţi la poză şi să ne spuneţi dacă e ceva care nu vi se pare în Regulă!… în afară de faptul că-mi

cereţi să… Nu, nu văd nimic mai… Ce trebuie să văd?… Dacă vi s-ar spune că fotografia a foşttrucată… Mă mai belesc o dată, mda, se pare că unii au fost scoşi din poza… Golul acesta dintre individul din stânga şi ceilalţi e greu de înţeles, de acceptat… Da, nu pare firesc golul ăsta!

Tac şi schimbă priviri între ei. Se pare că nu i-am dezamăgit. O fotografie poate fi trucată prin ştergere sau adăugare, precizează o voce din off… Mă mai uit o dată. Aha, aha… Domnul din stânga pare din alt film… Din altă piesă… Care? Puneţi degetul pe el!… Se apleacă toţi să vadă indexul meu arătător, mereu cu unghiile nefăcute, roase până la rădăcină, intrând în istorie… Stranie senzaţie, aproape tactilă. Ce e cu poza asta? Ce se decide prin degetul meu în ce împunge neiertător?!…

Ce vă face să spuneţi asta?… Mă dau puţin în spate ca să mă pot da mare şi încep să vorbesc de unghiul şi direcţia umbrelor, de locul de confluenţă al privirilor, al feţelor… Spun prostii, cred că-şi dau şi ei seama, dar impresia rămâne aceeaşi, cine-i individul? E din altă fotografie! Are vreo importanţă? Imensa! Imensă, domnule profesor!…

Mă lasă prost, nu mai scot o vorbă despre pază şi ne întoarcem la asasinarea lui Nicolae Ceauşescu, la atentatul nereuşit de peste câteva săptămâni, dejucat în ultima clipă de cel mai vajnic duşman al împricinatului… Ar cam fi timpul să le-o spun, ceea ce şi fac, în cuvintele cele mai puţine şi mai puţin patetice. Rămân, drăguţii, cu gura căscată! Ai vrut dumneata să-l lichidezi pe Ceauşescu? Adică să-l omori, domnule?!…

Ştiam că n-or să creadă. Mai bine tăceam!… Da, când locuiam pe Ana Ipătescu… Eram tânăr şi ferice, neînsurat… Nu, nu le mai spun nimic, discuţia o ia razna de tot!… încerc să-i pun capăt, domnilor, v-am spus asta ca un paradox, căci se pare că taman eu vă trebui să-l salvez! Dacă chiar reuşesc, dar chiar şi faptul că voi încerca… Are haz! Eu, care am vrut să-i iau gâtul… Dar nu e chiar aşa teribil paradoxul, de vreme ce şi Constantin Dobre, ziceaţi că îşi dă doctoraul la Ştefan Gheorghiu?… Nu-mi iese din

minte! Nu mai insistă niciunul, dar îi văd că se uită cam altfel la mine… Aha, pentru că am vrut să-l lichidărescu pe Nicolae Ceauşescu! V-am spus, mi-ar fi mult mai uşor dacă îmi cereaţi să-l… să-l terminoiu odată! Chiar, aş vrea detalii. De ce trebuie salvat?

e y lipsa rag. se

e LIPSA RAG. 59

aflat că Ceauşescu a făcut pe el o bombă de aia, atomică!… Păi ce? Nu e adevărat!… Ba e foarte adevărat! A făcut Ceauşescu bomba atomică? A! Păi la ce-i trebuie?! Aşa l-am întrebat şi eu pe nea Petrache. Şi?…

Hai să vă spun cum a fost! îmi dă telefon într-o bună dimineaţa, domnule profesor, ce mai faceţi? Dragă, poţi să treci pe la mine? Când? Urgent! S-a întâmplat ceva? S-a întâmplat ceva foarte, foarte important! Bine, vin! Ce s-a întâmplat, domnule Ţuţea?…

E grav, domnule profesor. Cică au anunţat ăia de la Europa liberă că România este capabilă să fabrice bomba atomică oricând începând de mâine dimineaţă!… Da, am ascultat şi eu ieri seară! Deci e adevărat! Adevărat e! Şi bag de la mine: Am auzit că deja a fabricat câteva…

Şi atunci s-a uitat crunt în jur, nu ştiu la cine, s-a ridicat în picioare, înalt şi cocârjat ca un patriarh, dar parcă acum ar fi fost şi călare, pe un armăsar de bronz, a tras o cruce mare şi a rostit fraza de neuitat, cea eu îl bag în pizda mă-sii… Şi aşa mai departe.

…pe ăl de l-o mai înjura pe Ceauşescu! mă completează visător Parizianu. Cumplită vorbă!… Dar de ce i s-a părut lui Petrache aşa de important să avem noi, românii, bombă atomică?! Chiar o avem? La ce ne trebuie?

Asta l-am întrebat şi eu pe marele ierarh. Mai bine tăceam… Cu aşa dispreţ m-a prăfuit: Păi, cum, domnule?! Dacă avem noi bomba atomică altfel stăm de vorbă cu Budapesta şi cu Kievul!… De Balcani, ce să mai zic?!…

E teribil, domnule!… Pur şi simplu altceva nu mai ştia să spună!… E teribil, e teribil…

Serios vorbind, era cam caraghios, cu mutra sa neaşteptat de jovială, aproape hâtră… Prea jovială pentru

cărţile sale, celebrele, citite ante factum cu nesaţ şi disperare de sinucigaşii de pe toate meridianele planetei… Nu-i şedea rău nici aşa extaziat cum l-am adus să fie de veştile bune primite din capitala celei mai hulite patrii natale. Şi care-i scoposul acestui anti-românism, domnule Nelu? Ce urmăresc şi cine sunt cei implicaţi? Şi de când, şi de ce? Şi ce fac ăştia, ca anti-români ce sunt?!

Păi, coane Emilule/ află matale mai întâi, că deja antiromânismul nu mai e o pasiune, un hoby, ci a ajuns o meserie onorabilă, o profesie extrem de rentabilă. Ies unii la pensie din slujba asta! Iar alte slujbe nu pot fi ocupate dacă nu ai această calificare!…

Şi unde trăiesc ăştia? Cum unde?! în patria nostra pulchra est! Dar sunt unii care trăiesc şi în străinătate! La Paris o mulţime! Nu păreţi prea convins!… Ba, dar mi-ar fi plăcut să cred că despre altceva este vorba!… Cam nu, şi e vorba de la même Jeanette cu care s-a carambolat şi generaţia dumneavoastră… Nimic nou!

Generaţia noastră?

Da, glorioasa!… Chiar, despre noi mai vorbeşte cineva? Lumea? Tineretul ştie de noi? Tineretul ăla grozav!

Păi nu v-am spus ce înghesuială e la etajul opt, pe Şipotul Fântânilor, la garsoneria domnului profesor Ţuţea?! Parcă-i hulubărie, stup… La etajul 8 locuieşte? Şi are lift? Că eu, la 5, nu am! Da, da’ domn profesor stă în bloc făcut de comunişti, cu vedere direct în Cişmigiu! Boierie curată! Are peste douăzeci de valeţi, care mai de care mai licenţiat! Sau viitor!… Fac toţi maştera tul la domn profesor! Maştera tul în filosofia lui Platon şi opera pedagogică a lui Eminescu şi a Căpitanului! zice la toţi că de la Eminescu ne-am procopsit cu Mişcarea legionară, mai exact spus cu linia morală trasată de Căpitan atât de oblu. Le-a dat la toţi băieţii aceia să citească circulările Căpitanului şi le-a spus să vină fiecare la el cu circulara care l-a… l-a dat peste cap cel mai mult!… Să vadă astfel ce e de capul fiecăruia. Şi toţi au venit, ai dracului, cu acelaşi răspuns, de parcă se vorbiseră între ei… Mai ceva ca la septua ginta, când autradus-o!

Să moară de plăcere domn profesor!

* lui PSA RAG… 62

e UPSA RAG. o

…Aste vorbe, domnule Nelu, sunt ale Căpitanului? Ale, domnule. Nu le ştiam!… Şi zici că băieţii lui Petrache le ştiu… le!… pe de rost?!… Pe!

…Dar ce legătură are cu cârciumile? sar machidonţii, mai guralivi ca lavra jidovească. Staţi, palicarilor, mai întâi să închei citatul: La temelia unei ţări trebuie să fie omul drept şi e bine să începem să facem şcoală în această direcţie!…

— Să facem şcoală – Aţi încheiat citatul? Am! Asta a făcut Căpitanul! Şcoală, cu tot neamul românesc! De la Deceneu noi nu am mai avut un alt pedagog al Neamului ca Căpitanul! Poate numai Eminescu!…

…Ştiam altă vorbă a Căpitanului, la fel de frumoasă, despre un camarad care nu are nevoie să fie controlat de superiorul său, ci numai faţă de propria sa exigenţă, de sine… Era ceva despre respectul faţă de sine însuşi… Cunoşti versetele de aur ale lui Pitagora? Le-am frunzărit… E înscris acolo şi elogiul respectului de sine! Este cheia de aur a civilizaţiei, a spiritualităţii europene… Când eşti sieţi unic judecător! Judecător şi martor neîndurat… E ceva vreme de când nu m-am mai gândit ca lumea la Căpitan. Iartă-mă, Doamne! Voi ce ziceţi acolo? Unde acolo? Acolo, pe aleile Cişmigiului, când îl plimbaţi pe Petrache. De plimbat noi îl plimbăm, dar de zis el zice! … Ştiu eu ce zice el, ci de voi mă interesează ce ziceţi! Ce zic băieţii ăia minunăţii?… Zicem ce zice domn profesor!… Mai mult nu putem… Deocamdată!

Dar ce legătură are cu cârciuma?! Ce cârciumă legionară, domnule profesor?! N-a existataşa ceva!… insistă de la galerie acelaşi mache… N-a existat? Probabil că vreţi să spuneţi că n-a existat nici ziua de 24 octombrie 1937! Asta ar trebui să fie ziua naţională a oamenilor de treabă din toate ţările, uniţi-vă!… Este ziua când s-a fost rostit cea mai importantă predică de pe munte din câte vorbe s-au tot spus în limba română, care de care mai

neroadă sau mai plină de miezul harului, de la Iisus până azi! Niciuna însă ca a Căpitanului, la Predeal rostită, unde-i sufletul românaşului, sus, la munte, la izvor, când s-a inaugurat pensiunea legionară!… Aha!… Aha?

Da, domnilor, nu e de mirare şi nici de ruşine, ci de fală veşnică Neamului românesc că momentul său de apogeu al înţelegerii rostului fiinţei umane a fost să se producă la inaugurarea unei cârciumi – de ce i-aş spune altfel? doar am condus atâtea doctorate cu subiectul Cheful la români, rolul Chefului în consolidarea unităţii naţionale, testul Chefului în astrograma României, dimensiunea metafizică a Chefului spontan, nepremeditat, Chef şi esoterism, Chef şi continuitate în Nordul Dunării, Cheful ca spaţiu de interferenţe multiculturale, Delimitarea Chefului de bal, sindrofie, agapă, bairam, băută, reuniune tovărăşească etc, Cheful în timp şi spaţiu traco-dacic. Cheful la vreme de război sau criză, Contribuţii şi ingerinţe balcanice…

Cum ce-s astea?! Sunt capitole din marea sinteză, peste 5.000 de pagini la un rând şi jumătate… Summa cum laude! Toate fiind numai un pretext ca să ajung la cârciuma diafană ctitorită de Căpitan şi ridicată la Cer de camarazi, spre a fi de model interplanetar: în acest sfânt lăcaş, a mai zis Căpitanul, veţi mânca toată lumea la fel, acelaşi fel de mâncare, dar veţi plăti fiecare după puteri!… Ba chiar, a adăugat Căpitanul, dacă pe cărări de munte ajunge până aici om fără leţcaie în buzunar, va mânca la fel cu ceilalţi. Va plăti, dacă acceptă, cu un braţ de lemne cărate la bucătărie… De nu, să umble sănătos! Că nu a urcat atâta drum anevoios de munte ca să ne mănânce mâncarea, ci împins de cine ştie ce nevoie. Iar cine urcă muntele împins de nevoia de a-şi privi Ţara de pe un piciorul plaiului străbun, s-o vadă cât e de mândră, acela şi-a plătit tainul şi să mai poftească!…

…Ştiţi cumva, maestre francafon, în limba dumneavoastră nemţească, cea nouă, cunoaşteţi cuvinte mai adânci decât ale Căpitanului? Rostite vreodată de un Napoleon sau doi, de Corneille sau Racine?!… Nici măcar

Piron sau amicul dumneavoastră Sartre!…

Aflu acum, şi nu mă mir, că de o lună de zile monsieur Sioran bântuie ca un apucat din camarad în camarad cu poza

Căpitanului, minunându-i pe rând pe fiecare! Măi, voi i-aţi tipărit circulările fără să le citiţi!… Iar noi le-am citit şi n-am priceput!… Noroc cu acei aceşti utecişti fruntaşi din România, România ceauşistă, sunt absolut teribili, cum s-au dumirit ei la marele fix şi au scos la lumină ceva la care noi ne-am tot hlizit fără să întrezărim gândul cel mai de preţ rămas de la Căpitan de plai, domnule profesor, cum să le mulţumim noi acelor copii? Aproape că ni se face ruşine! Mie mi!… Am citit tot, degeaba!… Lăsata lui sublimă, mai-mai să o pierdem:

Eu despre cum poate şi trebuie să fie omul vă vorbesc!…

Omul care poate să fie judecător drept în propria sa cauză, pentru el am venit pe lumea asta a voastră!

Ca să fiţi judecători ai propriilor fapte la Judecata de Apoi!

Pe fiecare vă va judeca după fapte Domnul Dumnezeul nostru din inima fiecăruia, şi acela va fi sorocul Judecăţii când vă veţi învrednici să-l aveţi în voi pe Dumnezeu Tatăl şi Fiul şi Sfântului Duh, Amin!…

Aşa le-am vorbit şi-şi făcură toţi cruce cutremuraţi. Cea mai mare eu mi-am făcut-o! Şi o mai fac o dată, sfânta cruce! Căci mie aşa îmi place să povestesc: cu poze!… Păcat, iubito, că n-ai fost de faţă…

Liubimâi moi… O să-mi povesteşti tot?

O să!

CAPITOLUL3

Mossad, mon amour

Vrei să-ţi spun ce-a fost mai interesant?…

Mai exact, ce a fost mai interesant din ceea ce îmi poţi povesti, de la întâlnirea conspirativă de la Versailles!… Sub ce nume va intra în istorie?

Ştiu şi eu… Tot ce a fost mai interesant…

Nu se poate povesti!

Exact! Tu? Te-ai plictisit?

În Versailles să mă plictisesc?!… Nu văzusem satul ţarinei! Doamne, ce caut eu la New York?!… A nu ştiu câta oară îmi descopăr sufletul de ţărancă, mujica din mine nu m-a lăsat să merg mai departe… Dacă erai cu mine… Şi mă învăluie în ceaţa albastră a privirilor ei jucăuşe: găsisem un loc unde ne puteam ascunde peste noapte, să fi dormit acolo, într-un pod cu mult fân până mâine dimineaţă, când veneau noii vizitatori… Cred că în podul acela însăşi regina şi-a…

Dar nu cu regele, sper! Of course!… Ce-ar fi să ne întoarcem mâine?! Ţi-ar plăcea, cred!

Mai mult ca în Mouftard?!… Sper că mai ai numărul de telefon.

Tu es fou, daragoi my darling!… Poate că sunt un pic crazy şi de aceea atac direct: hai să-ţi spun ce am aflat, lucrul cel mai interesant, nu văd de ce nu ţi l-aş spune… Este despre noi doi… Despre tine mai ales! Şi fără să mă uit în ochii ei, să-i prind şi cea mai imperceptibilă tresărire care s-o dea de gol, decartez: Ştiai că hotelul la care am tras, am mânecat peste noapte, este al cui este?… Al cui?… Chiar nu ştii? E chiar aşa de greu să ştiu ce ştie tot Parisul?… Adică? Adică, dragul meu, nu-ţi face griji! Nu sunt agent Mossad, dacă despre asta este vorba!… Aaah… Pari dezamăgit! Păi cum să nu fiu?!

Da, e hotelul lor, dar nu trag acolo numai agenţii Mossad, sunt primiţi şi invitaţii, inclusiv invitaţii invitaţilor, ca tine!… Şi nu-mi spui şi mie cum de te-au invitat? Parcă ziceai de ziar, că el ţi-a făcut rezervarea… Sau, mai bine spune-mi altceva… Dar ezit, să nu stric prea mult, chiar totul!… Nu cumva ar fi mai bine să nu mai pun nicio întrebare?…

— E un hotel special, într-adevăr. Nu-ţi trebuie invitaţie sau recomandare decât atunci când mergi prima oară. După aceea rămâi pe listele lor şi te primesc oricând, fără o nouă invitaţie!… Tu, când mai vii la Paris, poţi trage aici fără probleme!… Şi de ce aş face-o? Ce avantaje oferă? … Cel mai neaşteptat. În acest hotel, unde trag mai ales

agenţi Mossad, poţi fi absolut sigur că nu eşti ascultat sau filmat ori să ţi se cotrobăie prin hârtii… în toate celelalte hoteluri rişti ca Mossadul să te percheziţioneze până la piele şi tu să nu simţi nimica… Başca alte Mossaduri, de care e plin Parisul…

Să-i spun ce piatră mi-a luat de pe inimă?… Nu, skaji! … Mă gândeam că… la hotel să nu ne facă vreo poză, vreo filmare Eastman Color… Niet! Niet! Tu la altceva te gândeai!… Păi dacă eşti aşa de fatală cum pari, ghiceşte, mujer!… Te gândeai la noaptea de az noapte, la care şi eu mă tot gândesc… Comparativ cu asta care vine, e deja ora 9, unde mâncăm?… Ziceai ceva de rue Mouftard… Da, vreau să ţii bine minte, chéri, că azi-noapte, în minunatnaia noci ce-a fost, da, zameciatelnaia noapte, da, da, nu, nu, nu a fost nimic premeditat, aranjat sau gândit dinainte! Meritul este sută la sută al tău!

…Al meu?!… Dacă eram cu alt bărbat nu cred că mi-ar fi venit în cap nebunia aia!… Nebunie?… Eh, eşti mulţumit, masculule?!… Da, dom’le, m-a ghicit, caştoaca! … Hai că meriţi să-ţi spun tot! Tot ce a fost mai interesant. Te mai interesează? Mor de curiozitate şi de foame!

Am început cu Căpitanul… Nu ştia nimic. Nici măcar de legionari! I-am povestit eu tot! De-a fir a păr!… Eu mai mâncasem câte ceva pe la machidonii mei, dar ea, ioc. Halea şi asculta!… Domnule, asta e proba proba probelor la o muiere, să fie hămesită de foame, să bage-n ea ca-ntr-un ghiozdan, şi să fie o încântare să te uiţi la ea cum gustă, apucă, mestecă şi înghite, iar din când în când, cu un şuierat de şoricel îşi suge dintre dinţii… Curat Mozart! Atentă la toate vorbele şi virgulele mele. Ce bine-i şade aşa hrănace! Şi cât poate să-mi placă să privesc gimnastica elegantă şi fermă, nesclifosită a maxilarelor… Şi atât de fină, pare toată de porţelan gagica asta… Păi asemenea gură, asemenea buze, cum să n-o laşi să-ţi facă cu ele tot ce vor… Facă-mi orice…

Ajungem şi la cafele, expresse forte, ca să nu te-apuce somnul povestindu-mi despre legionarii tăi… Comandă şi două ţigări la cafea… Doar ştie că nu fumez!…

Şi-mi aduc aminte de ţigara de az noapte!… Poate mai spre miezul nopţii. Dar ea de unde să ştie de ţigara *aia*, râvnita? Măi, muierea asta ştie tot ce am eu în căpuşă!…

Muierea îşi dă cu puţină cafea pe buze, pare mulţumită de tot ce se întâmplă în univers, are o singură obiecţie, se pare. Care?

Nu înţeleg cum domnul Şeitan, şi trage prelung din ţigaretă, unchiul tău Sam, a fost şi el legionar?! A fost, nu? Este, este legionar! Legionar moare!… Eh, cu atât mai mult! Nu mai înţeleg nimic din tot ce mi-ai spus! Nu prea îl văd eu pe domnul Mitică incendiind sinagogi…

Ehe, ştiam eu că vei fi o elevă premiantă!… Deja ai sesizat prima contradicţie: între nen-tu Şeitan, singurul legionar pe care îl cunoşti… Şi tare rău ar trebui să-ţi pară că nu l-ai cunoscut cu o jumătate de secol mai devreme…

De unde ştii că nu-mi pare rău?!

…şi tot ce ţi-am spus acum despre legionari… Nu se prea potrivesc!… Ai perfectă dreptate! Una din două: sau nen-tu Dumitru nu este adevărat, nu există, sau eu am bătut câmpii cu poveştile mele… Pe cine crezi? Naturellement, pe ayatolah! Ai ales bine, aproape nimic din ce ţi-am spus nu e adevărat! Cum nu e?! Nu e!”

Şi eu ce nevoie am de aceste poveşti scornite de mintea ta întortocheată?!

Ai mare nevoie căci ele sunt, draga mea, povestea care circulă, legenda oficială, din manualele de istorie, din discursurile politice… Din actul de acuzare…

Adică adevărul este altul?

Cu totul altul!… Sper că te bucuri!

…Deci legionarii tăi nu i-au omorât pe evreii mei?… Despre omorul ăsta parcă auzisem eu ceva…

Nu!

Nu ce?

Nu i-au omorât!…

Asta-i o veste grozavă!… Nu mi-ar fi plăcut să fim în echipe adverse! De ce?! Important e ca eu să te iar tu să mă aşa, din toată inima şi numai de acolo, fără niciun…

Chiar mă iubeşti?

Nu mă întreba de ce, căci nu am nici urmă de habar! Bine, nu te întreb! Şi versiunea cealaltă, povestea adevărata? A ta, în orice caz… Când mi-o spui?

Despre reversul medaliei, mai încolo. E o poveste mai lungă. O începem la noapte…

Ah, nu! La noapte, nu! Şi nu a fost!…

Cel puţin din partea mea. Că-i şi uitasem pe legionari. Ea însă nu s-a putut abţine! Nu s-a ţinut de cuvânt! mai spre ziuă, efectul cafelei, domnule, nu ni se mai închideau ochii. Nici mie, nici ei! Ce aveam de făcut, făcusem… Şi nu rău, nici puţin! Cu asupra de măsură chiar! Dar degeaba! Nicio picătură de somn… Ce mă fac? De citit, nimic, de… povestea aia eram amândoi sătui până peste urechi… Dau şi eu, din politeţe, să… Nu, nu mă mai mângâia! Nici nu te pricepi!… Şi-şi vâră-n mine privirile, de aproape, mai să mă chiorească… Te mângâi eu, iar tu, vorbeşte! Doucement şi clar, citeţ!… Nu, nu declaraţii de dragoste! Cine ţi-a cerut aşa ceva?!… Ce să vorbesc? Vorbeşte-mi ceva pe româneşte, nu mă mai chinui cu franceza ta… Ce crezi tu că se potriveşte… Recită-mi o poezie… Uite, eu tac, am altceva mai bun de făcut cu buzele astea, minunatele… Vorbeşte tu… Pentru urechiuşele astea sidefii…

Tac, neştiind ce să zic. E tot mai stranie, gagica! în pat!… Dar de ce n-aş tăcea, se potriveşte mai bine!… Mă înghiontesc buzele ei, prinzându-mi clavicula cu un mârâit de nemulţumire, îndemn la… Gavari, Vanea!… Ce naiba vrei să-ţi gavaresc, iubito? încep eu, chiar cu aceste cuvinte: ce naiba vrei să-ţi găvăresc, gagico?… Apoi: unu, doi, trei, patru, probă de microfon… Se aude?… Unu, doi, trei, patru, probă de microfon… Se opreşte din arat, ridică uşor spre mine fruntea, fără priviri, ţi-am spus să stai liniştit, nu este niciun microfon, nu ne filmează nimeni… Ah, bon! Bonne nouvelle! Continuez, allors!… Ca să pot eu râde ca lumea! A câte ti, durak! Pacemu tu râzi tak, de unul singur?! Ce n’est pas cusher! Pas du tout!… Mă fac mic şi tac! Aş întreba-o ceva, dar nu mă îndur să-i stric plăcerea. Cine ştie cât sunt de bun la gust, de ce s-o

întrerup din ronţăit dacă-i place aşa de mult?! Aşa că mai bine continui şi eu… Da, da, da… Aha, asta sigur a priceput şi ea… Da, am să gavaresc, da, cât mai pe slavoneşte, draga mea, iubita mea… Panimaieşi slova asta, iubita maia! Daraga maia!… Ceasul utrenia de dimineaţă o arată…

Ça marche pas comme ça!… S-a ridicat în fund, poziţia lotus, şi se uită la mine de sus, poruncitor… A cause de toi! Durak!…

Ce limbă vorbeşti cu mine?!… M-a prins, domnule!… Uite cum vom face! Eu te întreb n'importe quoi, iar în timp ce tu răspunzi, eu te mângâi plină de afecţiune şi şarm!… Poate şi ceva recunoştinţă, dacă mă gândesc bine!… Ca pe Antonius, Cleopatra… Şi te ascult, dar în acelaşi timp eu te… Te prinzi? Mă prind, îi zic. Începe tu şi când îţi vine să mă întrebi şi nu te mai poţi stăpâni, întreabă-mă orice! Orice! Dă-i drumul! Ia-mă de unde m-ai lăsat, aşa, de acolo, puţin mai jos, urci? Numai puţin, ehei, pui de Evă, te dai la măru' băiatului… Păi eu cum să mai vorbesc cu el prins la strâmtoare?! Nu-i dai drumul?!…

Cu fiecare clipit molcom al buzelor ei devin şi eu mai curios, în aşteptare, ce naiba are de întrebat şi nu mă mai întreabă?!… De asta-i arde?… Tac, dacă ea tace… Răstignit de ventuzele ei, nicio fărâmă nu mă pot mişca… Aş adormi dacă ar fi după mine şi dacă aş şti că… Şi care este adevărul? se aude o voce înăbuşită în făpturami. Care este adevărul?… Aşa a zis, oameni buni, adevărul!…

Adevărul? La ora asta de sfârşit de noapte, ea vrea adevărul a zis? Pravda skazala? Pravda, da!… Care mama ei de pravdă?! Pravda despre legionarii tăi, chéri!… Despre misteriosul mister Şeitan, care nu vrea să moară decât legionar!… Aha!… Şi-n timp ce tu ai să mă mozoleşti mai departe, aburindu-mă cu mare meşteşug, se vede că ai năravul ăsta, nu, n-am să te dezvăţ eu de el, începe să-mi placă şi mie, eu vrei să-ţi ţin o prelegere despre legionari?! … Am înţeles bine? Da, da… Nu-i ridicul ce se întâmplă?… N-o credeam în stare de… Păreai femeie serioasă! Vanuşka!… Bine, o fac, dar cu o condiţie!… Trebuie să pun

una! Măcar până mă hotărăsc cum să încep…

Cum dracului să încep?! De unde sentimentul că mă paşte păcatul… E aproape, da, ca o blasfemie să vorbesc în poziţia asta despre oameni care… Nu mă simt atât de străin de ei încât la ei să mă gândesc în timp ce… ce ciudata asta mă cotrobăie prin toate ungherele… Noroc că nu mă gâdil! Zău!… Dar nici să ies din jocul ăsta şi să… Davai, davai, Ivanuşca… Şi cu ce să… Să încep… Mda!

Am găsit cu ce condiţie!… Să-şi pornească camarazii de la Mossad microfoanele toate, un cuvinţel de-al meu să nu le scape!… Va fi să-şi mai spele din păcate…

Căci ce-ţi voi spune – tu l as voulu! vei fi prima care vei auzi şi vei afla cine au fost legionarii… Nici Căpitanul lor nu a ştiut! Nici tu nu ştii ce noroc a dat pe capul tău, dă-mi voie totuşi să-i mângâi pletele-ţi curg râu şi să mă las dus la vale îmi vine ca un somn, dar n-am încotro, Ghitler, o Ghitleru suporţi povestea mea, încă neştiută despre legionarii mereu acuzaţi şi ruşinaţi că au fost de el, de nenorocitul acela aduşi pe lume!…

Hitler?

Nici vorbă de aşa ruşine! Iar tu, care nu-l iubeşti deloc pe ghitleristul de Hitler, trebuie să ştii şi să te bucuri că nici Ghitler nu i-a iubit pe români, şi mai ales pe cei mai români, legionarii de machidoni, de nea Dumitru, alde Cioran şi Ţuţea, bădia Simion… Nu l-a iubit mai ales pe Căpitan!… Mă jenez, Salomee, acum, când tu mă terfeleşti din cap până-n picioare, eu să-ţi vorbesc de lucruri sfinte… Cum a murit Căpitanul… Nu, nu pot… Despre legionari altă dată, dar despre nenorocitul ăla de semineamţ nu mă împiedic de nimic, de niciun scrupul de ăla, ca să ţi-l pârăsc cât l-a urât pe Căpitan!…

La Hitler s-a dus regele Carol… le roi Charles?… da, a fost regele României până în septembrie 1940, un mare criminal, prigonitor de creştinii cei mai legionari, ucigaş de flăcăi şi domniţe… dar numai cu acordul lui Hitler îl putea asasina, nepedepssit de nimeni, pe mândrul Căpitan… Ce bărbat era Căpitanul, şi ce degenerat penibil Hitler!… O căzătură de semiom, führerul unui popor de semizei, de

supermeni! Cum să-i pui alături şi lumea să nu observe, să nu zică, să nu se minuneze, dar cine-i Făt Frumos acela de lângă stârpitura păroasă?!… Arăta Hitler a arian cum arăt eu a Hitler!… Pe când Căpitanul… Făceau pe ele săsoaicele numai când se uitau albaştrii ochi spre ele… Ia să-i văd pe ai tăi! Pune-i să mă privească puţin… Ce ocii ciornîie de albaştri mai ai şi tu!… Vă potriveaţi pereche de minune… Dar, faute de mieux, e bun la quelleque chose şi băiatu'… Ca înlocuitor… Ca surogat.

Meine liebe Frâu, e ceva de săpat pentru a pricepe de ce Hitler nu i-a putut înghiţi pe legionari, i se opreau în gâtul mamii lui! Iar tu, ca ziaristă, mare ziaristă, încerc să te înţeleg şi să te ajut… E un subiect gras, mulţi s-au procopsit de pe urma legionarilor… Fii atentă la ce-ţi gavaresc, urmează altă contradicţie, poate te prinzi din nou şi nici prin cap nu-ţi trece cum eu te voi premia… Aşadar, secondo tempo: Când, alungaţi de Mareşal, legionarii s-au refugiat la aliatul lor firesc, anormalul ce crezi că le-a făcut băieţilor?!… I-a concentrat la Buchenwald şi Dachau, ca pe nişte evrei nenorociţi! Ce părere ai?! Evrei şi legionari cot la cot legaţi în acelaşi camping!… Trataţi din ordinul Ghitlerului cu aceeaşi asprime, ba chiar ceva în plus legionarilor, care de două ori au fost cât pe ce să fie executaţi, din ordinul estropiatului, dar norocul lor cu ofiţerii nemţi care instinctiv le ţineau partea… Instinctiv am spus! Nu vrei explicaţii?… E cuvântul cheie: instinetiv!… Ah, nu vrei dialog interactiv?!… Eşti prea dedicată fizicului meu… Chiar merit?… Mă faci să-mi schimb părerea despre şoriciul de pe mine… Dar nici cu cerebelul nu stau rău! De ce nu mă urmăreşti mai atentă?! Sunt primul şi singurul până acum, tu vei fi a doua, care se miră de comportamentul nehitlerist al lui Hitler! Altă frază cheie! O repet: comportamentul nehitlerist al lui Hitler faţă de legionari… S-o ţii minte!

Păi se prăpădeau toţi generalii prusaci de dragul legionarilor. Ar fi vrut ei aşa camarazi în partidul Führerului… La ce să te aştepţi însă de la nişte băutori de

bere?!… Burdihane şi fălci… Cu Goeringân frunte!… Pe când Goebbels, altă rasă, de pe altă planetă! Nu scăpa o ocazie ca să se mire în gura mare că isprava cea mai deosebită a secolului au făcut-o băieţii ăştia din Valhala valahă, în care dădeau ca-ntr-un sac de box toată lumea bună a politicii… Deci contradicţie ireconciliabilă: Hitler, numărul 1 nazist, îi urăşte pe legionari. Dar în tot Reichul al câtelea a fost de mare, singurul care-i urăşte pe legionari este Hitler! Nu s-a mai găsit al doilea german hitlerist care să se uite urât după un legionar… Omul nr. 2 din Reich, Goebbeis, dimpotrivă, şi toată Germania împreună cu el, are despre legionari părerea cea mai bună.

Dar, detaliu iar esenţial: Hitler îşi ascunde adversitatea, oroarea, ura, duşmănia resimţită faţă de legionari. De ruşine, de teamă, teamă de ce?… în vreme ce Goebbeis, nu! Se laudă la toată lumea că a avut norocul să-i cunoască pe legionari… Cumva unchiul Dolfy mai are şi altele de ascuns şi le ascunde la fel de bine?!… Nu-i aşa că vorbesc singur, ca…

Milâi moi, te urmăresc foarte atentă… Dar n-ai tu habar de ce mă interesează pe mine aşa de mult legionarii tai!

Aş fi bănuit că te-a pus cineva… Nu neapărat Mossadul! Cine? De ce?

Pentru că legionarii ăştia sunt ai tăi!… Te cunosc atât de puţin şi te iubesc atât de mult… Am impresia că nu voi înţelege nimic despre tine dacă nu voi şti bine de tot cine sunt legionarii ăştia… Sper să aflu motive ca să-i preţuiesc şi eu.

Un răspuns decent, trebuie să recunosc. Te cunosc atât de puţin şi te iubesc atât de mult… Frumos zis! Bravo, bre, madam!… Mai ales că mi-o spune acum prima oară, aşa, în treacăt… Te cunosc atât de puţin şi te… Are clasă, cucoana… Şi ce poziţie şi-a ales ca să fie cât mai convingătoare în declaraţii publice…

Te cunosc prea bine ca să te mai iubesc atât de mult… Aşa mi-ar putea spune cine? Nevastă-mea, la-ntors acasă… Ar cam trebui să mă gândesc bine cum o scot la

capăt la Bucureşti, la întoarcere, ce fac cu creştina de la picioarele mele? Doamne fereşte să afle ceva Iu… Exclus! … Nu trebuie să le fac cunoştinţă, ar pricepe imediat… Noroc că Sve, Sve sau Lu? va fi ocupată de povestea cu copiii ăia, sărmanii… Iarăşi e la ei scăparea mea… O să mă implic şi eu, dacă pot fi cu ceva de folos, ca să-i stau cât mai mult lui Sve în preajmă-i… Iar la va fi şi ea ocupată cu copiii ei (şi ai mei), başca cei de la şcoală… N-o să le rămână mult timp pentru mine! Nici uneia, nici celeilalte… Şi, mă rog, care-i una, şi care-i cealaltă?… Le fac eu faţă!… O să am timp şi de afacerea Prost prostul, dar e-al nostru? … Da, aveam nevoie de un nume de cod, ăsta va fi!… Prost prostul…

Mai vrei puţin Hitler?… Tace şi paşte mai departe… Mai are încă puţin Şeitan de sorbit şi mă dă gata tot… N-a mai rămas nimic nerumenit de răsuflarea încinsei guri… Mă simt ca un purcel de lapte, adormit bine pe un platou de legume asortate… Ia mai stai şi lângă trupeanul mult răsfăţatu-l-ai pe care, pe toate părţile, destul…

Ce-a fost ce-a fost?!… Ca-n vis, aproape!

De ce te-am sărutat aşa?… Mda!… Nu mi-e clar de ce… Concentrează-te!

Ca să-ţi fac ceva ce sper că nu ţi-a mai făcut nimeni? Am ghicit? Sau mă amăgesc… Te rog să-mi spui…

Eu aş fi interesat să ştiu dacă ce-mi faci n-ai mai tu şi altcuiva făcut, la nimeni!… Dar tac, ar fi grosolan, chiar mârlănesc să-ntreb aşa ceva… Dar ce să-i zic? Spasiba…

Eu să-ţi mulţumesc… Mă simţeam bine fără bărbat în viaţa mea… Credeam că nu sunt făcută pentru încă o love story, una îmi ajunsese… Trăiam liniştită… Se vede că nu mă cunoşteam prea bine, deşi eram convinsă că… Sunt foarte curioasă ce-o să se mai întâmple cu mine… Personajul începe să mă fascineze… Ai văzut ce ţi-am făcut?!… Cine ar fi crezut?!… îmi vine să-mi fac cruce şi eu!

Fă-ţi! Cine te împiedică?! Nu ştiu, nu mi-am făcut niciodată! Hai să te învăţ şi eu ceva… Uite, ţii aşa degetele, de la mâna dreaptă, cu stânga e mare păcat… Şi

zi Doamne, mulţumescu-ţi, Doamne, că aşa şi pe dincolo… Ai pentru ce să-l mulţumeşti?

Am, dar prefer să spun în gând ce am de spus… Duce mâna la frunte, apoi se opreşte, mirată. Dar e permis să-ţi faci cruce aşa, complètement nude?

Bună întrebare! Măi, Svetlana Rolerina, tu ai aptitudini frumoase, înnăscute văd, de pravoslavnică!… Ai să ajungi departe!

Află că pe Hitler al nostru nu l-a văzut niminea făcându-şi cruce!… Era ateu? Ateu şi păgân… Ca şi nebunul de Mussolini!… Vorbea panglicarul din balcolul catedralei San Pietro, cu zeci de mii de catolici adunaţi în celesta piaţă şi s-a uitat de sus la ceasul scos din buzunar: Signor Padre mondial, Ceresc Părinte, este ora… care era, şi zice: îţi dau cinci minute ca să mă trăsneşti aici, în acest balcon închinat măreţiei Tale, ca să vadă tot poporul Italiei că exişti! Şi mai ales eu vreau să primesc acest semn al magnitudinii divine! Dacă în cinci minute nu mă fulgeri ca un Jupiter tonans foc de mânios, te declar mort, Doamne Dumnezeule, Divin Părinte!… Am zis!

Aşa a fost?…

Da, era ateu, ateu practicant, macaronarul!… Şi puţin spion englez!… Păi se compară acel plutonier major ajuns 11 Duce, nu cu Căpitanul nostru! dar măcar cu ultimul legionar?!… Ai început-o bine! Dacă o ţii totaşa, fac din tine o legionăroaică… Mamă, mamă! Ai stofă! încearcă!

Aş fi prima evreică legionară, nu?

Află că nu!… Au mai fost evrei în Legiune! Şi turci, şi armeni… Atei şi homosexuali, nu! Tu?

M-ai vindecattu! Eu?… La ce se referă onorabila preopinentă vindecată de mine?!… Ai uitat ce mi-ai povestit de domnul Dumitru… Minţeai, deci! Nu te-am minţit niciodată! Atunci, poate glumeai, aşa cum glumesc şi eu acum!

Fă-mă totuşi să pricep! Nu e nimic de priceput, ci de adus aminte! Ai uitat câte lesbiene spuneai că a vindecat nenea Dumitru al tău în America!… Aşa ţi-am povestit?… Vezi, dacă n-ai memorie bună, stai cuminte şi nu mai scorni

poveşti!… Dacă ai memorie bună, nu mai ai imaginaţie! Şi nici inteligenţă de aia, creatoarea!

Povestea cu Mussolini e adevărată? Sigur că-i adevărată! L-a trăsnit Bunul Dumnezeu de nu s-a mai văzut, numai că cinci minute la Dumnezeu, după ceasornicul ceresc, durează ceva mai mult, vreo cinci ani de-ai noştri, de pe pământ!…

Ţi-a cam plăcut! Îhî!…

Mai zi-mi de Ghitler. Nu prea v-a iubit, deci!… Stalin ne-a iubit, însă! Da, da! Stalin al vostru… Dar să revenim la Hitler!… Fireşte, se mai fac cercetări… Cu fel de fel de aparate şi metode, care de care mai sofisticate… Multe nu se ştiu! întrebări rămase fără răspuns!…

Mă opresc însă! Cum să-i… Lasă-l dracului pe nemernicul de Hitler! înapoi la Stalin! Ştii… Sunt pe cale să descopăr ceva… ceva epocal şi teribil, cum ar spune… O Stalina?!… Despre Stalin, da!… Circulă atâtea legende!… Mai adăugăm noi una! Noi? Ce legendă? Legenda că spre deosebire de Hitler, Stalin a fost mult mai… mai afrodiziac… Şi mai e… Am zis bine? Nu, nu se potriveşte! Nu se potriveşte, dar aşa e! Poate vrei să spui afemeiat! Nu, dragă! Afrodiziac am spus, afrodiziac rămâne! Tu nu vezi?!…

Pune uşurel mâna, o trage ca friptă înapoi, mârâie un fel de Salaud, apoi ridică capul de pe umărul meu ca să vadă mai bine pe ce-a pus lăbonţul. Durak! şi se încruntă la mine! Bezumnîi celavek!… Stalin, ai?! Altă explicaţie, nu, nu am, mă scuz eu!… încearcă să se uite şi mai urât, dar o bufneşte râsul, nebuneşte, şi râzi, vere!… Aproape că nechează de râs, zău… Râde cu tot ce are, mâini, picioare, sâni… Stalin? Stalin ai spus?!… Cu greu o potolesc. Zău, n-am nicio vină! Dar de îndată ce i-am pronunţat numele… Parcă aş fi zis Sesam! Sesam, ridică-te! Şi ridicatu – s-a cuminte! Uite la ea ce mutră face!… Zi că nu-i nostimă, păcătoasa mică!…

O privim amândoi înduioşaţi… Să trecem, îmi şopteşte marea doamnă la ureche, să trecem în camera cealaltă, unde se află un pat de care încă nu ne-am atins…

Aha!… Inspirată muiere! Muiere, ce mai?! îi fac voia şi, after shave, după ce o rad bine, îi povestesc, umblată cum e pe la Petrograd şi Vaşington, ar trebui să ştie… Sau poate a aflat de la taică-su, care pare că a fost un rusavoi serios, sau măcar de la soţul de odinioară… Quoi? E subiect de examen la Academia Mihăileană de la Buorta Reşe. Notaţi, vă rog, domnilor candidaţi: se dă o masă, undeva la umbră, cu mai mulţi beţivi la dânsa. Exact aşa scrie pe biletul de examinare: dânsa… Şi beau sărmanii de ei din zori şi până-n seară, asta este a doua seară, şi fiecare simte că nu mai poate înghiţi un strop! Numai că nu e de mers acasă, paharele mai au ceva vinişor în ele şi nu se face să fie ruşinate în asemenea hal încât să plece nămeţii aşeia cu vinişorul uitat nebăut… Ba olecuţă de vin mai e şi în fiola din frapieră… Eh, cum fasem, bre, oameni buni, să mântuim vinuţul şela, boieri dumneavoastră?!…

N-am idee!

Ba văd că te-ai prişeput când ţi-ai mutat cuibul, din patul dintâi, muncit şi răvăşit şi motocoşit, boţit ca naiba… Ai avut o idee de mare liubovnică! Ai stofă, madam! Dacă nu schimbam terenul… Nu ştiu, zău, dacă… Dar aşa, în cearşafuri noi şi parfumate… Iar râde hohotind din tot trupeanul… Râde frumos, cu dăruire… Cu tot ce are… Cum ar fi oare să o fac să râdă la fel în timp ce… Sau să strănute… Mă obsedează de… Deci ai aflat răspunsul?

Cred că da, îl bănuiesc, dar spune-l tu, îmi place cum povesteşti… Ţi-am spus că l-am cunoscut pe Hemingway? … Cât de bine? Destul ca să pot spune că nu avea niciun haz la vorbă… Nu semănăm? Nu ştia să zâmbească, rânjea!… Eu am un prieten care îşi dă doctoratul cu o teză despre surâs… Poate că o să-l cunoşti la Bucureşti… Tot Ion îl apelează lumea. Şi Drăgănoiu… Ia zâmbeşte, te rog. Smile, please! Aşa… Acum surâzi puţin…

Deci cum au făcut prietenii tăi ca să treacă examenul?

Eh, în privinţa asta sunt două teorii, două şcoli. Cea de la Bucureşti spune că într-o situaţie precum cea descrisă în capitolul precedent soluţia cea mai bună este

să chemi chelnerul şi să mai comanzi două sticle. Iar când chelnerul ţi le pune pe masă şi le vezi cât sunt de pline şi de reci, ţi se pare o nimica toată să goleşti ce mai e prin pahare şi în frapieră…

Interesant!…

Iar a doua teorie, de inspiraţie peterburgheză se pare, venită la Iaşi via Chişinău, desigur, ne recomandă să chemăm chelnerul, de preferat picoliţa, şi să-i cerem să adune scrumierele, să scuture faţa de masă şi să aducă pahare noi, curate, fără urme de bale şi dejte beţive pe ele… Cam ce am făcut noi mai devreme când am schimbat masa… Patul, vreau să zic… Ce idee ţi-a fătat creieraşul… Mic, mic, dar vioi, ştrengarul!

Nu există două paturi la fel, conchide afrodiztic deplina doamnă. Afrodiztic?…

Care zici că este mai bun?

That the… Da, ştiu urmarea, las-o pe mâine!…

Adoarme imediat. Te cred şi eu… Numai că mie mi-a sărit de tot somnul. Nu, n-o să fie chip să dorm decât la amiază, după prânz… Atâta mă cunosc şi eu pe mine, mă… Fac un duş, ce duşuri faine au ăştia la Mossad, te simţi chiar ca în sânul lui Avraam, l-aş lungi pe tovarăşul duş peste timpul regulamentar, dar foamea care creşte în mine devine tot mai obraznică… Ho, maţe nebune!…

Mă îmbrac fără să fac niciun foşnet, îi respect oboseala… Ea a dus greul, sărăcuţa… Dar ce bine s-a descurcat?!… Mă aplec uşor deasupra şi o amuşinez cu drag, gagica asta este aici cu mine, este a mea, neamule… Am s-o las să doarmă şi să mă viseze cum îi aduc un coş cu flori culese de mine din pădurea Fontainebleau… Nu ar fi normal să viseze altceva sau pe altcineva… Alo! Pe cine mă visezi de surâzi aşa de cuceritor… De irezistibilă eşti şi în somn cu buzele astea… Alo! Nu mă laşi să plec? Că nu mai plec dacă mai stau mult să mă uit la buzele tale… Nici nu-mi vine să cred că buzele astea, mai adineauri… Mitocane! Marş afară!

…Mă strecor umil şi spăsit, nu mai ştiu pe coridor în ce parte s-o iau… Nimeresc totuşi la restaurant… Mai

nimeni… Sunt primul client şi se reped toţi la mine. Când îi văd cu câte plecăciuni, mă apucă aşa, un fel de respect pentru Măndelul, şi comand fără nicio ruşine. Lor să le fie ruşine că au caviar la micul dejun!… Parcă am fi la Tulcea, la Aurel… Chiar, de unde este adus caviarul?

De Danube? Caviar de Volga nu aveţi? Mă dau eu oceanic şi chelnerul se holbează la mine en connaisseur. Vous êtes russe? Pas moi, gagica, şi! Pardon?! Je suis roumain! Roumain? Roumain!

Dispare, încep să frunzăresc pliantele culese din holul hotelului… Nu trece mult şi revine cu primul platou. îi face loc pe masă, face şi o plecăciune şi-mi aşterne în farfurie un Poftă bună! de mă… Adică spus aşa, curat pe româneşte, cu a rostit ca lumea… Poftă bună! Ah, vous êtes aussi roumain! Non, non! Pas encore!… Şi se retrage numai zâmbet şi gropiţe… Cum adică pas encore?!…

Probabil că face parte din ciudăţeniile hotelului… Nu puţine, cât constat eu şi din pliantele astea. Deci domnul hotel oferă şi o bibliotecă cu bază de date aduse la zi… Cine are nevoie de aşa ceva într-un hotel? Şi ce fel de date?… Ah, avem şi masaj thailandez?… De-aia anaerobică… Piscină olimpică… Iar pliantul ăsta este numai despre bibliotecă şi baza de date… Dar de ce în limba engleză?! Aici, în inima lui Voltaire?!… Băgăm la buzunar pliantul să-l arătăm americancei. Se descurcă binişor în limba lui Churchill… & alte jigodii!… Băiat bun Stalin ăla… Maladeţ!… Ouăle-s grozave… Păcat că nu am cerut o ceapă de Buzău… Chiar nimic nu poate fi perfect pe lumea asta?!… Ba a fost, nemulţumitule! Tu te plângi, după una, două, trei nopţi ca-n o mie şi una de… de gagici! Cică şi mai multe a avut sportmanul ăla… Eu nu ştiu dacă am făcut o mie şi una de duşuri, în viaţa mea, cred… O fi avut el o mie de femei… Nu ştiu ce le-a făcut!… Dar de futut n-a futut niciuna!… Poate că le-o fi regulat, le-o fi fecundat, le-o fi sexcontactat, le-o fi inséminât, le-o fi dat-o, le-o fi pus-o, le-o fi… dar asta nu înseamnă că le-a full contactat până le-a fu…

Păi, hai s-o luăm pe creştina de sus, de la etajul trei,

apartamentul… Aia care doarme încă… Doarme după trei nopţi de love story… Cum să nu doarmă neîntoarsă, că am întors-o eu destul! Şi încă aş mai întoarce-o! Abia aştept s-o mai!… Abia am început, şi asta după ce am târcolit-o aproape o lună, mai mult fără speranţă, dar cu câtă nestinsă şi crescândă ardoare…

Ne aşteaptă ani de muncă silnică voluntară… Cu tot dragul! Şi abia apoi, dacă… dacă mă voi putea încumeta să zic că eu, pe cucoana asta am…» am iubiţio, ăsta e cuvântul! Ce să mai cautaltul?!… Ajubit cineva o mie de mujeres? O sută de haziaici?… Exclus! Nici măcar zece! Cel mult una, cu mare noroc! Dar cei mai mulţi bărbaţi dau colţul nenuntiţi ca lumea… i. – ’n-iţ r. i 7 iq – /e *t*

Vreau să zic că ar cam fi timpul să scriu Don Juanul meu. Toţi marii mei colegi au scris un Don Giovanni al său!). Al meu le rupe gura la toţi, căci va fi un Don Juan care nu cunoaşte decât o singură femeie! Una?! Una!… Şi era una la părinţi şi una-n toate cele… Dar o cunoaşte aşa, total, pe de rost, par coeur… şi par toate! Nu, nu-ţi ajunge o viaţă de om pentru o singură femeie măcar!! Femeie femeie, vreau să zic! Una în toate cele!» /; q.

…Are Don Juan al meu norocul – sau ghinionul, trebuie să mă hotărăsc: ghinion sau norocul… mi-ar trebui cuvântul care să însemne deopotrivă noroc şi ghinion de a da peste o muiere cu… cu har, harnică la pat, isteaţă şi năstruşnică la treaba aia gingaşă şi atât de poznaşă, gospodină perfectă, care ştie chiar de toate, de nu le ajunge o viaţă de om ca să-şi facă şi să-şi dreagă unul altuia c64 poate face o femeie bărbatului iubit, respectiv un bărbat fehaeii sale unice! «un/n i-iu jinah *k>b*. Dar femeie femeia, bărbat şi bărbatul!… *i* & în h: – i/ys:

Păi ce poţi să înţelegi dintr-o femeie aşa, din goana trenului, singuri într-un compartiment, când în orice clipă poate să treacă conductorul cu lanterna aprinsă… Nici măcar paltonul să nu-l poţi scoate de pe tine… Fiziologie şi atât… Expurgare de spermanţei…

Labe story!; – nr. q îţi/muu – r; – ai *r*; *fii.fi*; i?:)

a Sau lui…» Nu mai zic de mine!… Ce poate să

priceapă o femeie dintr-o singură… conjuncţie!… Sau cum să-i zic ca să nu-i zic cum se zice?!»; Ca şi marele futantadore! Respectă, bă, păcatul strămoşesc… Nu-l bagateliza! Lasă statistica şi clasamentele Guiness book! Lăbarilor!… Dar de ce nu faceţi şi un clasament al onaniştilor, că onanie se cheamă, onanie în doi?!… De câte mii de ori spuneaţi?

…Da, cred că visul meu secret şi feciorelnic a fost să am parte de o singură femeie, una, dar ce una! pe o insulă cu de toate şi pustie… Numai noi doi… Să nu mă mai satur nici eu de ea, nici ea de băiatu' toată viaţa… Dacă nu chiar mai multe vieţi!… Da, aşa va arăta văru' Giovănică al meu, o mie de vieţi cu o singură femeie!? Ca Adam, în rai!; – xiybsb. /nquon 3”; i rm f? bvx

Bine, una una, dar care. Iu sau Sve?… Eh, asta da dilemă!

Cred că, totuşi, una singură e cam prea mult Adică prea puţin, vreau să zic! Două! Poate chiar trei, dacă mă gândesc mai bine… Şi Cum? Succesiv sau simultan?… r. b se beii). v1*k\!

Nu, dacă vorbim de o ficţiune, de Don Juanul meu, lasă-l, domnule cu una! Să-l vedem cum se descurcă!… Atunci să te vădi domnule scrib de năluci, pe cine ai să poţi convinge… Una singură?! Nici pe mine nu mă… Dar e, ca performanţă, recunosc, extraordinar! O singură femeie?! Toată viaţa?!… Bravo, băi, Ioane! Eşti sigur? Cu mâna ta???; îl f: n un imjiii vrb exn. *şoim în*: *i uüi. xi?”*

v… Mai auzeam pe unii când eram puşti: Vezi că pe gagica ta a mai lovit-o şi Cutărică!… Zău? Şi de ce n-au rămas împreună, s-o mai pârlească şi azi?!… O gagică, vere, numai după cel puţin doi-trei ani de intimitate, poţi spune că ai cam mârlit-o mârlit, S cum se cade între două dobitoace inteligente, superioarei… Oh, săracul comis voiajor… Onanie curată atâtea femei să le… O miei şi câte scria că a… Cât a durat cu fiecare?!?, Da, deştepţi arabii cu vorba aia a lor, acum o înţeleg: un strănut din toţi bojogii, face mai mult decât un sex contactân grabă… Vorba asta facemai mulţi decât tot petrolul din Middle Est.

Vorbesc aşa, ca contribuţie la civilizaţia planetei… Decât un sex nu ştiu cum, mai bine un strănut ca lumea… – «b! <”? v „j”. uqh. Îne fa enr. i în> jote Z… nédydr.! zb b: Sex contact?!… Ne-am dat dracului! i, v). n r-b iuij? ms-i-l… Vine şi al doilea platou… Altă viaţă! Chelnerul abia aşteaptă să-i mai zic ceva, dar nu-l mai. bag în seamă. Treaba cu pas encore nu mi-a plăcut… Chiar dacă nu am înţeles-o, Să-i cer explicaţii? Deschid gura, dar îmi prinde privirea şi e destul ca să-l fac să se apropie docil. Pot să-l întreb orice şi mă trezesc întrebându-l de… de masajul thailandez… Zău că fără să vreau! Cum naiba aşa, fără să mă fi gândit?!… Sunt eu însumi, pe cuvânt! atât de mirat că nici nu pot să fiu atent la răspunsul său. îl pun să repete. La ora asta, nu! E prea devreme. Şi rânjeşte complice. Toată lumea doarme… Adică au tras tare azi-noapte… S-ar deduce că eu nu, devreme ce am fost aşa de matinal la break fast…

Ce ştii tu, copile?!

Copilul dispare iar, iar când vine cu cafeaua ţine în mână şi un telefon. Cred că pe dumneavoastră vă caută, domnule! O doamnă! E Sve, deci. Nu mai dormi? Am simţit că m-ai lăsat singură şi m-am trezit… M-am speriat puţin… Poate că ai visat şi… Ce facem azi? Nu am stabilit nimic!… Dacă nu vii tu jos, urc eu. Nu vin, aş mai dormi… Mă gândeam să fac mai întâi un masaj thailandez… Ţi-arăt eu masaj thailandez! Urcă sus!… Fără comentarii! încerc să iau şi cafeaua cu mine, dar chelnerul nu mă lasă, mi-o ia din mână şi urcă după mine. Gentil individ… La uşă mă întreabă dacă doamna vrea să comande ceva. Da, strigă din camera cealaltă. Aş vrea un masaj thailandez! Au şi pentru doamne?… Nu! Numai pentru domni! De unde deduc că agenţii Mossad sunt mai ales domni! Masculi! Bărbaţi! E şi normal! Femeile sunt nesigure… N-au niciun semn de recunoaştere, aşa cum au ce n-au bărbaţii, bucăţica ce lipseşte…

Îi arăt pliantul cu biblioteca de… Ce poate fi? Nu-mi dau seama. Nu ştiam că au aşa ceva… Ne interesăm la centralistă, îi dă o legătură, vorbesc amândouă

amorocancele între ele, îşi mai spun şi glume, râd, măi, astea se cunosc de o viaţă!... De mine au uitat!... Interesant, very very interesant... Şi lasă telefonul jos, doldora de întrebări... Noroc cu tine că am aflat... Ce? De biblioteca asta! N-am ştiut de ea... Cred că am ce face aici, în hotel, următoarele trei luni de zile... Dacă am puţin noroc!...

Simt că nu aşteaptă de la mine alte întrebări. Deocamdată, cel puţin. Dar ce aşteaptă? Şi ce socoteli îşi face sub ciuful din cap?... O las în pace, dar... Telefonul! Sună! îl aştepta! Iar vorbărie americănească, bag seama că atunci când o dă pe americăneşte are altă mimică, mai... mai alta... E mai drăguţă pe franţuzeşte, iar pe ruseşte e de-a dreptul... Trebuie neapărat s-o învăţ româneşte! Aşadar... Dragul meu, e treabă serioasă cu biblioteca... Păcat că nu ştiu ivrit! Majoritatea materialelor sunt în ebraică... Dar mai au şi în engleză şi rusă! în rusă! Şi ocii ceornâie i se aprind!... A trebuit să verifice dacă are acces la baza de date... Am, la informaţii de gradul cinci, cică... Aş vrea să arunc un ochi... Azi ce program îmi faci? Cât mai stăm la Paris?...

Deci eu sunt şeful! Eu decid programul! Coane Ioane, joaca-i joacă, iar treaba-i treabă. Draga mea, la treabă!... Cred că e cel mai bine să lăsăm Parisul turistic pentru altă dată... Pentru altă viaţă?... Poate. Ca să câştigăm timp, ne dăm aici toate întâlnirile... Tu mergi la biblioteca din Alexandria şi cauţi toate secretele Atlantidei! Gradul cinci, zici! Din câte? Cinci! Pentru persoanele care prezintă încredere, dar nu fac parte din cooperativă... Cooperativă? Da, aşa i-a spus! Mossadul, adică? Nu, mama!...

Deci eu n-aş avea acces!... Ba da! Ai acces la Misterele Parisului, toată opera lui Balzac, au şi filme... E bibliotecă! Restul, pe calculator şi pe englezeşte... Ce te-ar interesa? îţi caut eu... E ca şi cum ai căuta într-o enciclopedie... Am să mă uit ce au despre legionarii tăi... Nu m-aş mira să dau peste domnul Şeitan, de la New York... Sunt curioasă să văd despre mine ce au... Dacă am ceva de adăugat sau contestat, o fac şi intră imediat în

baza de date... Nu se şterge nimic... Dacă vrei, în două ore te învăţ şi eu ceva... Cum să umbli pe calculatorul lor... Nu ai decât de câştigat... Nu te înţeleg de ce nu vrei!...

Mai vedem. Hai să vedem cu cine ne vedem... Păi, cu Petrică Ionaşcu ar trebui... Qui est? Ah, e un tip interesant! Mare regizor, montează la Opera Mare!... Exact, vrei să vizitezi Opera, să te duc să vezi catacombele Operei... Lacul din subterane... Fantoma... Nu ţi-am povestit de Jijo, colegul meu de bancă, e mare sculă la Operă! Director administrativ...

Se vede pe ea că nu mă crede! Dacă avem timp şi vrei, te, duc! Du-mă la un spectacol! Incultă mai eşti! Toate teatrele mari sunt în vacanţă!... Cu Victor ar trebui. să mă văd... Şi cu Dumitru Bacu neapărat! Cel din prima seară!... Nu prea ţi-a plăcut de ins! Ce te-am mai înjurat că ţi-ai dat cu cineva întâlnire în prima noastră seară la Paris!... Da, câteodată sunt prost ca... Nu ai făcut-o intenţionat? Mă crezi prea... prea subtil!... Aş vrea să fii de faţă la discuţia cu Bacu, măcar o parte... Când am să-l pun să povestească nişte lucruri... Te laşi de ziaristică şi te apuci de scris romane!

Cam toţi prietenii tăi sunt eroi de romane nescrise... Dar trăite! Ce e mai important, un roman trăit sau unul scris?... Mai vorbim... /*fi*!; /!; >*v* q Urzkh i *r*.

Cel mai tare s-a mirat Petrică Ionaşcu să mă vadă că locuiesc la hotelul „nostru”. M-am făcut că nu înţeleg mirarea lui. Era mai importantă mirarea mea. Ziceai că ai citit, piesa, că ţi-a plăcut foarte mult, că o vei monta» Gigi Christu ţi-a promis tot sprijinul, inclusiv cel financiar, eu ţi-am cedat drepturile de autor şi; şina1 s-a întâmplat nimic! ...; = a... Jav?). – F.s vy *au osll*

Bietul băiat! Nu ştie că eu ştiu de ce nu a făcut pe voia sa... Nu ştie cum s-o întoarcă... îl mai las puţin, poate îşi ia inima în dinţii săi cocliţi de tutun, şi îmi spune, cinstit, lăutăreşte: Frate Ioane, taica rabi Moses nu mă lasă! Mă are la mâna lui că sunt evreu, mă rog, nu integralist, ci numai partea mea cea bună, eficientă, cu care răzbat în lumea asta complicată... a; Dorisem discuţia

asta ca să-i spun că cam ştiu de ce şi că nu-i port pică, îl înţeleg. Cheremul e cherem, doar nu l-a inventat rabi Moses... Caut un evreu cu care să discut fără menajamente; ca doi golani de la gura portului, ce-i. În guşă-i şi-n căpuşă... Petrică mi se părea capabil de asemenea gest... Dar nu e corecţi din partea mea să insist... Până la urmă, după câteva ezitări, nu se poate îndura să ne despărţim fără să rezolve problema pe care i-o punea prezenţa mea în hotelul Mossadulul. Ştiai că ăsta e un hotel mai special? De ce mai special, pentru că este al Mossadului?

Păi, din câte ştiu, nu oricine este primit să tragă aici! Şi pe mine de ce nu m-ar fi primit?

Dă să zică de ce, despre lista rabinului, dar se dumireşte că nu prea poate şi iar rămâne la jumătatea cuvintelor! Domnule, mă îndur eu, neputând să trec peste vechea noastră simpatie, eu am un meci la Bucureşti cu Comunitatea, cu proasta aia de Rabin, dar aici, la Paris, sunt evrei serioşi. Nu mai zic de Mossad!... Cine dă vreo para chioară pe umflatul de Moses?!... Ştii cum *e*, fiecare ţară cu evreii pe care îi merită!

...Se face că nu ştie nimic...

Să vezi un regizor de teatru jucând teatru, mai bine îţi baţi copiii!... Da, continui eu sceneta, caraghiosul de rabi Moses face liste negre la Bucureşti... Cum i se scoală lui!... Mi s-a plâns Pelin, cică nu mai poate publica nimic în ţară din cauza asta. E pe listă... Mi-a zis că sunt şi eu! Nicio noutate!... Dar de ce te-a trecut pe lista aia? E lista cu antisemiţii din România! Nu se uită nimeni la ea nici măcar în Israel... Aici, parcă ar vrea să mă contrazică, să mă facă atent că sunt prea optimist! Are dreptate. Doar am în faţă dovada că lista neagră a rabinului roşu bate până la verdele de Paris... Deci nu e nimic de făcut cu Petrică răzvrătitul... Toată fronda lui se opreşte docilă şi emotivă la intrarea în sinagogă, unde Petrică sunt convins că n-a intrat niciodată, dar asta nu scade cu nimic din obligaţiile vitale de ascultare faţă de tovarăşul rabin şef de gaşcă... Bine, Petrică! Hai, umblă! Fă paşi! Să nu te fotografieze

cineva că stai de vorbă cu un cherem!…

La prânz, cu auşlu Bacu. Nu e cu mulţi ani mai mare decât mine, dar a trecut deja prin vreo două vieţi. Îl asigur mai întâi de hotel, da, e altor, îi explic cum stau lucrurile şi îi place. Deci doamna este evreică?! De ce, nu pare? Aş fi zis că-i nordică! E din Petersburg!… Frumos oraş. L-a vizitat de curând într-o delegaţie franceză de ştiinţifici. Se potriveşte la fix. Au ce discuta primele minute. Am ţinut să fie de faţă şi Sve la întâlnirea noastră, mă rog, numai prima parte… Să nu mi-o luaţi în nume de rău… Dânsul, iubită doamnă, face parte dintr-o ramură sudică a marelui neam românesc. Sunt probabil cei mai buni păstrători ai matricei tracice… De traci ai auzit? Znaiu, znaiu!… Cei mai mulţi trăiesc în Grecia…

Domnule Bacu, trebuie făcut ceva pentru românii sud-dunăreni! Vreau să spun că sunt de fapt multe de făcut. Eu mi-am dat seama că, pe lângă altele, ar fi foarte bun un film, un film bine făcut… Cum a fost *Şatra* pentru ţigani. După filmul ăla nu le-a mai fost nici frică, nici ruşine să spună că sunt ţigani… în Grecia, dar şi în celelalte ţări balcanice, românii sunt aproape vânaţi să nu mişte cumva în front!… Ideea cu filmul îl face curios. Eu mă gândesc chiar şi la un scenariu de serial… E mult material faptic, istoric, un film de două ceasuri este prea puţin… îmi dă dreptate. Nu, nu m-am apucat de scris scenariul. O să apelez probabil la un scenarist de profesie. Eu vă trebui să-i furnizez datele brute, ideile mari ale filmului… E puţin stânjenit de întrebarea pe care până la urmă mi-o pune: Eu cum vă pot fi de folos?…

Aici voiam să ajung. O fac discret atentă şi pe Sve, cu genunchiul pe sub masă, la ce urmează: filmul trebuie să aibă o axă, un personaj în jurul căruia să se învârtă universul… Centrat pe o biografie! Cum ar fi genunchiul Svetlanei… E tot o axă, un ax… M-am gândit că, măcar parţial, prin câteva episoade, am putea merge pe biografia dumneavoastră! A mea? se miră cu sinceritate machidonţul. Mă priveşte aproape amuzat. Schimb de priviri cu evreica mea. Între el şi ea. Amândoi intrigaţi de

ideile individului. Eu încerc să fiu în planul al treilea:

...Asta dacă este adevărat ce ştiu eu despre dumneavoastră! Dar şi dacă nu este adevărat, e ben trovato! Şi încep să povestesc ce ştiu, din auzite, din poveştile machidoneşti care bântuie Dobrogea... Despre Mituş Bacu. Asta voiam să audă Sve... Cer detalii despre plecarea din Grecia. Când a fost? în toamna lui 1945! După intrarea ruşilor în Ţară, când am aflat că au început să se adune în munţi primele grupuri de partizani... Am zis că e tim. pui să intrăm şi noi în război, nu puteam să stăm cu mâinile în sân... Noi, cine? Băieţii de vârsta mea, care fuseserăm prea mici pentru război, războiul se terminase şi se terminase fără noi!... Grecia scăpase de germani! Nu puteam lăsa ţara ocupată de ruşi fără să facem ceva. Şi-i explic didactic şi pedagogic Sveiţei: domnul Dumitru a plecat din Grecia în România, ştiind că patria sa este în primejdie... Ca să lupte împotriva ocupantului sovietic!... La 16 ani. împliniţi? Nu. Câţi eraţi? Din Veria eram 9 inşi. Plecaseră deja vreo douăzeci de cipani... Contre les russes, donc!

Da, eu credeam că despre ruşi e vorba, aşa cum scriau toate ziarele câte prostii face rusul în România ocupată! Dar am avut primul şoc la ambasada României din Atena... Ne-am dus să vedem ce putem afla despre plecarea noastră... Pe mine m-au trimis băieţii, că vorbeam mai bine româneşte... N-o să vă vină să credeţi, la ambasadă niciun funcţionar nu ştia româneşte...

Erau greci? Nu, erau cetăţeni români, dar nu aveau habar de limba română!

Comment ça?!

Nu erau români! Erau unguri, evrei unguri mai ales... Ne-a explicat portarul, grec de-al nostru, adică armân, unchiu' Tase Vancea, ne-am găsit neamuri... îţi dai seama?! Numai portarul, cetăţean grec, ştia româneşte la ambasada României din Atena, după ocuparea României de Armata voastră sovietică, sintetizez eu pentru înţelegerea de mai apoi a fostei cetăţence sovietice Svetlana Roler... Se pare că am prins-o. Ochii i-au căpătat lucirea specială

din care eu înţeleg deja, când e cazul, că minunata femeie din faţă-mi nu mai dă doi bani pe magnificul fluieră vânt de dinainte-şi, căci somnambula s-a deşteptat din vrajă şi e iar ziarista cea mai… cea mai! Interesant, neîncurajează profesionista subiectelor trăsnet.

Unchiu' Tase ne-a găsit un caic cu care am ajuns toţi nouă, şi cu sergentul zece! la Constanţa. În cinci zile… Câte am păţit şi pe drumul ăla?!… Racontez, arrêtez pas!… L-a prins şi pe Ulisse vraja ochilor albaştri ca Marea Neagră, capătă chef de vorbă, se vede că nu prea a povestit de multe ori odiseea lui cea mai nouă, o face acum cu plăcere maximă. Vis à vis, şi mai maxim interesul! încep să fiu al treilea… Nu am ce face. Tu l as voulu, Georgică, tată!… în loc să… Rămân spectator rece, dar punctez din când în când, din politeţe şi decisiv: La vremea aceea, în toţi munţii României s-au organizat grupuri de rezistenţă armată antisovietică şi anticomunistă… Băi, gagico, am impresia că nu pricepi!… Fenomen unic, tovarăşi, în tot lagărul nostru socialist! Numai românii au dezvoltat acest fenomen! în cea mai autentică tradiţie, a haiduciei! Plină Ţara de haiduci! Eram copii şi ne jucam de-a partizanii şi ruşii! N-am vrut niciodată să cad la ruşi, când se făceau echipele… Cam asta era atmosfera acelor ani…

Eraţi anti-sovietici sau anti-comunişti?… Ne privim unul pe altul, cred că amândouă! Care era deosebirea?… Domnule, cucoana asta face o distincţie de mare rafinament, le cam are când e vorba de fineţuri!… Nu pot eu să vă povestesc, baciule Bacu! mai ales cu ea de faţă. Dar întrebarea ei este foarte… Am înţeles întrebarea, este foarte justificată, dar la vremea aceea noi, cei tineri mai ales, nu făceam nicio deosebire. Nu puteai să fii anti-sovietic şi să nu fii şi anti-comunist. Şi invers!

Mai târziu au apărut, e drept, unii care făceau această deosebire… Lucreţiu Pătrăşcanu? De ce nu?! Dar s-a auzit târziu de el cum că ar fi zis atunci, în 46, eu sunt mai întâi român, şi abia apoi comunist!… Chiar o fi zis? Cine a zis aşa? Unu, Lucreţiu Pătrăşcanu… L-a cam costat după aia… Interesantă idee! N-a mai avut-o nimeni atunci

în tot lagărul comunist! Dar azi?! Azi e deviza de luptă a lui Ceauşescu!... Şi mai interesant!...

Am uitat să-ţi spun. Şi mă apucă de braţ, mulţumită. Am primit un mesaj de la ziar... Când ajung la Bucureşti îmi cer să încerc să iau un interviu de la domnul Ceauşescu!... Ce zici, mă ajuţi să găsesc cele mai interesante întrebări?... Cu o condiţie! Să te însoţesc la interviu... Şi continui pe româneşte: Ce părere aveţi nene Bacule, dacă ajung prin doamna de faţă să stau de vorbă cu Ceauşescu al nostru!... j-mqr» afe = >; >?; u. vvs; bU

Se prinde imediat ţţânţăranul şi se luminează la faţă... Mai binecă-n toate planurile noastre... Domnule Şeitan, v-aţi orientat perfect! Nu-i meritul meu! Cioran a fost codoşul!... Chiar aşa am zis, codoşul, spre plăcerea veriotului, care, pricep eu, avea oarecare curiozitate privind viaţa mea intimă din ultimele zile... Se uită lung la mine, apoi la adversară... Care-i scorul? pâre să întrebe... Dar se abţine. În schimb, creştina nu se mai opreşte cu întrebările. Insistă şi iar insistă. Povestea cu paraşutiştii, când l-au luat ca din oală şi pe domnul de faţă, pe atunci flăcău, încă minor, îl pune s-o repete, rar, minunându-se: Mais qui a trahi?!... Cine a putut să trădeze? repet eu întrebarea la care numai eu ştiu răspunsul. Qui? Şi mă uit scurt şi la erou! Nu, nu ştie nici el, cât este dumnealui de Dumitru Bacu. Ai auzit ori poate chiar l-ai cunoscut pe unul Sir Kim Philby?... Cât eşti mata de umblată... M-ar mira să nu! mais oui. Bien sur! ebmi «a. îi?.; Sni – Bien sur că ce? L-ai cunoscut? Am auzit de el, ca toată lumea! Eh; domnul Philby, marele gentleman de la Moscova, el a făcut vânzarea! Când ajungem la Constanţa, facem o vizită la domnul Traian PUiu, apropiat colaborator al perfidului britan. Jigodia! O mai fi trăind?!... Traian Pui l-a mirosit că-i tomul ruşilor!... 1 nib Nëne Bacule, filmulare două momente cheie. Primul, când sunteţi arestaţi cu toţii, la Gura Văii... Al doilea, când vă eliberează pe dumneavoastră... Aici aş vrea să insistăm! E fără egal în istoria penitenciarelor, şi-l arăt cu degetul, acuzator! Pricepi, haziaika, domnul ăsta a refuzat să fie eliberat! I-a

spus directorului Coler că elmâiare de stat Hani în puşcărie! Nu?! „II. >! oD

Nu, nu chiar aşa! Ce ţi-e şi cu scriitorii ăştia!... Şi Sve îi răspunde cu un zâmbet cald. îi place când se vorbeşte despre mine. E un subiect pe care îşi poate da oricând doctoratul! Şi care este adevărul? Eh, asta vreau să aflu şi eu! Dar în film băgăm varianta cea mai spectaculoasă!).

— Eu venisem din Grecia în România cu paşaport de cetăţean grec. Altceva nu scria în paşaport... Iar la trei ani după arestare şi condamnare... La câţi ani? La 15 ani de muncă grea! Trecuseră vreo trei ani şi ceva, mă cheamă directorul şi-mi spune să-mi fac bagajul că a doua zi plec, voi fi eliberat... Ce se întâmplase? Printre deţinuţii politici din România erau mulţi cetăţeni străini, ca mine. S-au făcut mari presiuni internaţionale pentru eliberarea noastră. Şi s-a dat atunci o lege ca toţi deţinuţii politici care aveau ca act de identitate un paşaport, iar nu un buletin de identitate românesc, să fie eliberaţi. Ni s-a spus *paşaportări* ... încă nu ştiam de legea asta când am fost chemat la director! Nu mi-a plăcut cum m-a luat: Grec să fii, noroc să ai!... Nu sunt grec! Eşti aromân, aha! Am confirmat din cap. Unde îţi place mai mult, la voi în Grecia sau la noi?... Aici, am răspuns! Aici, în puşcărie, am vrut să spun... Eh, află că în două săptămâni trebuie să părăseşti ţara noastră. Mâine pleci din penitenciar, primeşti foaie de drum până la Bucureşti sau unde vrei să ajungi... De ce? Pentru că aşa s-a decis în America, la ONU, fiecare să meargă în Ţara sa!... Pe urmă, poţi să mergi unde vrei! Poţi să te întorci în România! Dar de plecat trebuie să pleci... Poţi să ceri şi altă ţară decât Grecia... Ai dreptul să te declari apatrid, dar oricum trebuie să pleci.

Eu din România nu plec!

Aici, frumoasă doamnă, fii atentă şi te minunează! Eu din România nu plec, a zis grecu de machidon... De ce? Pentru că sunt român şi România este Ţara mea! Eu am părăsit Grecia, care nu e ţara mea, şi am venit în România, m-am repatriat, pentru totdeauna!... Aşa a zis domnul aici de faţă. Şi ce a zis colonelul Coler? Coler? Da, seamănă cu

Roller… Evreu? Bien sur!… Ce să zică? Mi-a zâmbit, la toţi ne zâmbea, şi mi-a zis că dacă ar fi după el m-ar ţine la Aiud pentru totdeauna!… Dar nu e după el… Datoria mea e să te avertizez că odată ajuns în libertate să nu te pună dracu' să vorbeşti de rău Republica Populară Română şi mai ales închisorile prin care ai trecut, anchetele… Noi, comuniştii avem o vorbă, aia cu braţul revoluţiei! Nu ştiu, ce vorbă? se interesă interesata… Braţul revoluţiei e destul de lung ca să te ajungă în orice loc de pe această planetă… Aha!… Şi?

— Asta să mi-o spuneţi peste 11 ani, le-am zis, când am să ies de aici cu pedeapsa încheiată… Cum vrei… O să dau un telefon la Bucureşti, să raportez, dar în altă parte s-a hotărât eliberarea ta şi a altor criminali ca tine… Dacă ar fi după noi… Eh, ce părere ai? Oui, c'est fantastique… Incroyable… Şi suntem abia la începutul basmului!…

— Eu aş povesti mai pe scurt dacă mă lăsaţi… Doamna nu are de ce să fie interesată de…

— Mais non, mais oui, non…

— Domnule Bacu, tot la versiunea mea ajungem… Hai s-o ascultaţi şi să spuneţi ce nu vă convine!… Dumneata, preadistinso, mai suporţi franceza mea un sfert de oră? Mai!… Atunci domnul Bacu se întoarce în celula sa… Câţi eraţi în celulă? Vreo optzeci… şi le spune ce discuţie a avut cu tatăl fostei mele studente…

— „Cu tatăl fostei mele studente"?… Adică… Adică, da, colonelul Coler şi cum l-o mai fi chemat, Iţic sau Strul ori numai Gheorghe, a avut o fată, Luminiţa Coler, mi-a fost studentă, altă poveste, să vedem dacă intră şi ea… N-ar pica rău deloc… E loc pentru o lacrimă?… Povestiţi dumneavoastră mai departe… Mda… Le-am relatat în celulă toată discuţia cu Coler, reacţii diferite, eu eram cel mai tânăr din tot Aiudul… Unii mă felicitau, alţii că m-am grăbit, că ocazia asta nu se ştie dacă se mai iveşte o dată… Eu nu mai ştiam de mine… Nu mai ştiam ce să cred… M-a tras deoparte şeful de cameră… de cuib, propriu-zis… Şeful de cuib? De organizaţie, cea mai obişnuită formulă de organizare legionară… „Cuib? Dar e atât de poetic…"

Ne-am retras într-un colţ şi am început să ne… să ne prelucrăm unul pe altul. Eu zicându-i că dintotdeauna eu şi toţi ai mei, părinţi, bunici, străbunici, unchi, veri, toţi s-au declarat români, nici n-au vrut să audă că ar fi care grec, care bulgar sau albanez… Iar acum, dacă mă declar grec sau accept să fiu declarat grec ca să-mi fie bine şi pentru că am de câştigat dacă spun că nu sunt român, ar însemna să-mi vând sufletul şi Cât oi mai trăi în libertate şi belşug, acolo, în Occident, mie să-mi fie ruşine în fiecare noapte, să nu mai am somn de ruşine! Mă cunosc bine! Iar ruşine le va fi şi la tot neamul meu!… Nici mama nu m-ar ierta şi nu m-ar primi în casă dacă s-ar trezi cu mine în ogradă… Am plecat de acasă român şi mă întorc din România grec! … / i i?

— Oh, mais vous êtes tellement radical et intransigent avec vous même… Sans aucune pitié… Aşa-s de neam armânii ăştia»… Se trag direct din Alexandru Machidon! Nu mai sunt alţii ca ei… Poate doar în Japonia, samuraii… Ia, zi, n-are profil de samurai domnul Bacu?! Bravo, căutam cuvântul şi nu-mi venea, samurai… Evidemment… i, isonuie-iov»!;<x: – Samuraiul nu se lasă cârmit din ale lui şi continuă: Capul nostru, părintele Pârvu în ai trăieşte în Ţară, prin Moldova, mă lasă să termin ce aveam de spus, şi îmi prezintă punctul său de vedere, adică… izizoi imbd /; >uve *l vaiy-vib*: xi et; uqa a; iş. tib Halt! E incomplet şi inexact! a, După ce v-a ascultat şi v-a privit lung, v-a tras la pieptu-i vitejesc şi v-a îmbrăţişat!… Mă rog! Ce importanţă are?!… Are, pentru că aşa era în film! Iar ceilalţi camarazi, văzând neobişnuitul gest, au cerut explicaţii. Şi ce a zis viitorul arhistareţ? A zis că mare dreptate a avut Petrache, adică Ţuţea, când a spus că aromânii nu sunt oameni, ci… ce sunt? Ce sunt aromânii? … Domnule profesor, sunteţi sigur că doamna Roller nu se plictiseşte?… Plictisească-se, dar nu cu mine!… Iată, stimată doamnă, distinsul domn Bacu nu e capabil să rostească cu privire la dânsul şi la stirpea sa cuvântul *supermani*, *supraoameni*, *superromâni*, cum i-a numit celestul Petre Ţuţea tot acolo; m şi mai celestul,

paradiziacul Aiudl… şi) – îoq zb t» iz Eram puţin mai mult decât trebuia cabotin, şi domnului machidon nu-i plăcea… Deveneam agasant?… Dar numai era chip de dat înapoi: Iar după ce părintele Pârvu le-a povestit şi celorlalţi ce dăduse din el ţânţăreanul, auzi la el, am plecat român de acasă şi nu pot să mă întorc din România grec! l-a tras pe împricinat mai aproape şi ce v-a zis, în mare taină? Am să vă citez întocmai, pun chiar ghilimele: icni, iv. e; – iuisiisniob r:

f!) i „Feciorul tatii, accepţi şi pleci. Nu mai faci niciun comentariu ca să nu priceapă Coler de ce pleci. Şi pleci ca să ajungi în Occident, nu în Grecia, ci în Franţa sau măcar America… Iar acolo de cum ajungi, începi şi scrii tot ce ai văzut şi ce ai auzit că se întâmplă în România şi mai ales în închisori. La Piteşti în primul rând… Ai avut noroc să nu treci pe acolo… Până mâine stai cu Macă să-ţi mai povestească o dată ce a fost la Piteşti, întreabă-l ce ai de întrebat, lămureşte-ţi bine în cap ce a fost acolo şi cartea pe care o vei scrie chiar aşa s-o numeşti: Piteşti…” bii-l /v; – … i”.

Am mai stat vreo trei zile până m-au chemat să-mi mai spună o dată că braţul revoluţiei mă va ajunge pe orice continent dacă nu-mi ţin gura!… Şi am plecat. giimmefi

Macă?… Aşa-i ziceau toţi lui Traian Popescu… Făcuse integral Piteştiul… Ca şi Octavian Voinea. Amândoi i mi-au documentat de-a fir a păr toată povestea… Pentru şapte cărţi, nu una! Aţi scris-o? Biensur!…; Şi aţi publicat-o în Franţa? în franţuzeşte, donc… O ediţie în română, alta în franceză… S-a făcut după aia şi lina în engleză! Un bestseller allors?!… Nu chiar! Ah, interesantă poveste! Ai avut dreptate că merita s-o ascult live! admirbG &?

Ai să te miri, preascumpo! Dar partea interesantă propriu-zis pentru tine abia acum începe! Aici, la Paris! După ce a scris cartea!… Cum aşa?! Dar cu tine nu se ştie niciodată când se termină povestea. Şi luându-l martor şi complice pe samurai: e ca-n o mie şi una de nopţi… Ce urmează mai strong? Pentru ce urmează, ar trebui să fim siguri că nu ne înregistrează nimeni… Nici nu ne ascultă…

gg-ggi igLriO „nih. ikb Tkfi rituriimcula i k

O las iarăşi cu gura căscată… Evident că nu are cum să ne asigure de aşa ceva, dar nici nu urmărisem asta, ci doar să obţin efectul aşteptării înfrigurate: oare ce mai spune acum acest Homer al veacului nostru?… Domnule Bacu, nu am putea să-i dăm o carte a dumneavoastră? Am în maşină câteva exemplare, româneşti însă… Faute de mieux!… Uite, am să încep să învăţ româneşte pe cartea domnului Bacu! Ah, excelent abecedar! Teribil!…

Efectul a fost peste aşteptări! Când a aflat că ani de zile nu găsise bietul Bacu niciun editor occidental, din lumea liberă, să publice cartea sa despre Piteşti şi Aiud, despre Canal, despre… Şi asta în ce an? Cu mult înainte de Gulagul lui Soljeniţîn!… se dumiri singură minunată! fremăta toată!… Cunosc, cunosc această mizerie!… Şi de ce? Care a fost explicaţia editurilor? Păi, tot braţul lung al revoluţiei… Ah, voilà!… La început au zis că se pot trezi oricând cu o bombă care le aruncă în aer toată redacţia… Nici nu e nevoie de una prea mare!… Nu e bine să-i superi pe ruşi… Dar nu e vorba prea mult de ruşi! Mă rog, pe comunişti…

— Domnule Bacu, acum chiar am putea scurta povestea. Din politeţe pentru invitata noastră… Dragă, motivul a fost că erau prea multe nume neromâneşti printre numele torţionarilor, al anchetatorilor şi procurorilor… Cum ar fi numele Coler… Şi altele…

— Adică nume evreieşti, de evrei? Eh, ăsta-i cuvântul! Bravo! Nu-mi venea pe limbă… Nu-ţi aduceai aminte, daragoi moi! Exact, haziaika!… Şi totuşi a apărut cartea! Da, mi-au propus mai întâi să schimb numele, să bag nume fictive, n-am acceptat, apoi mi-au sugerat să bag numai iniţialele, dar tot erau prea multe nume care începeau cu W sau cu K… Clar neromâneşti… Boje moi, boje moi! Dar ce s-a întâmplat la Piteşti?! De ce trebuia să nu se ştie ce a fost la Piteşti?…

Subiect prea lung. A rămas că nenea Bacu al ei îi va aduce până mâine seară şi un exemplar franţuzesc, englezesc nu mai are, şi reluăm atunci întrebările… Oh, i-

ar plăcea mult să-l mai revadă pe unchiu' Mituş, se plac unul pe altul mai mult decât mă aşteptam, poate şi pentru că printre picături îi povestise parizianului rupestru peripeţiile ei cu articolul despre România. Articolele! mă corectează exigenta. Se scuză că pleacă de la discuţia noastră.

dar are ceva de căutat şi mă investeşte pe mine cu dreptul şi sarcina de a-i explica convivului cum e cu baza de date de la Hotel Mossad. M-aş uita şi eu prin ea, oftează nicadorul…

Revenim la ale noastre. Rezum: femeia asta poate să ne fie de un mare ajutor! E total sinceră! Cum aţi dat de ea? Prin Cioran, el are mare succes la femeile singuratice, în pragul suicidului… S-a răzgândit! Aţi avut vreo contribuţie, domnule profesor, sper. În limitele deformării mele profesionale… Mai comand un rând de pahare… Aici aşa se bea, cu paharul… Da, ultimul!

Dacă obţine să-i ia un interviu, încerci s-o însoţeşti. Ai putea, domnule profesor? încerc, dar pentru orice situaţie e bine să avem un text pregătit, să facem pe dracu-n patru ca să ajungă în mâna individului, pe care Sve să i-l înmâneze, dacă va putea. Au zis că mi-l face cineva până plec… Demostene Nacou scrie bine… Nu vrei să-l faci mata? Eu îl mai pot prelucra, dar vreau să fiu sigur că textul va cuprinde tot ce vreţi dumneavoastră să-i spuneţi! E omul vostru, e planul vostru…

Domnule Ion, tot mai eziţi?… Am puseuri. Dar îmi trece! Câte zile credeţi că mai e nevoie de mine aici? Mai trebuia să vină cineva, mai de departe, cu care să vă vedeţi!… Merită? Merită! Musai? Cam!… în cel mult două zile. Eu mai trebuie să trec şi pe la Viena!… Nu ştiam!… Acolo mi-a rămas maşina. Păi asta ar însemna să ajungeţi la Bucureşti abia peste o săptămână!… Târziu? Intrăm în criză de timp…

Există o singură soluţie şi… numai eu puteam s-o găsesc. Am un prieten la Stuttgart, şomer. îi dau telefon, o să fie bucuros să vină în Ţară şi să aducă şi maşina mea… Actele maşinii şi cheile sunt la mătuşa Iulianei. Aveţi

lucruri de preţ în maşină? Am, vreo două kilograme de banane… Aş fi fost curios să văd ce a mai rămas din ele… Ciocolate…

Mă explic: unchiul Mitică m-a întors din drum în ultima clipă. În dimineaţa plecării mi-am luat rămas bun de la gazde, am coborât la maşină, maşina full de bagaje din ajun încărcate, dar când să plec, roata din stânga faţă şi cea din dreapta spate amândouă dezumflate, înţepate adică…

Mai trăiesc pe la Viena şi mulţi bozgoraşi, a comentat soţul mătuşii, mătuşă de-a nevesti-mii. Deh, maşina mea cu număr de România… Am pierdut încă vreo două ore până am reparat pana… Iar în acest răstimp, de două ore, a sunat şi telefonul de la New York… Dacă nu-mi găurea roţile acel bozgoraş cumsecade, serafic, eram acum de mult la Bucureşti… Şi toată povestea asta nu s-ar mai fi întâmplat şi povestit… Păi n-ar fi fost mai mare păcatul să nu… să nu se atâtea?! Ce utili mai sunt şi bozgoraşii noştri! Ce ne făceam fără ei în Europa?! La Viena mai ales?!… Cu cine mai eram noi puşi pe două coloane?!…

Are umor machidonţul: auzisem noi că şi ungurii vor fi amestecaţi în tot ce va urma să se întâmple la Bucureşti…

Au început deja.

…Dar mă aşteptam să fim adversari! Ne-au făcut însă un mare servi ci cu acele cauciucuri! Să daţi un anunţ cu o recompensă pentru autor…

Aşadar, aş putea decola în trei zile… Rămâne eu să decid. Adică noi. Noi doi! Eu şi ea! Dânsa! Dumneaei!… Nu-i spun nimic de plecare. Am început s-o cunosc. Nu ştie ea cum să-mi spună nişte chestii care îi fac creierii doldora de întrebări… Să vedem câtva rezista să întârzie momentul. Nu poate fi oricare, ci numai cel mai potrivit. Cum s-o ajut? Fac pe galantul şi mă leg de coapsa ei de sub inimă… Urc uşor palparea, în aşteptarea unui semn de participare… Mă opresc când în căuşul mâinii se aud bătăile de coraçon… Să le număr?

Ivanuşka, în ce încurcătură m-ai băgat!… Eu? Poate

anonimul maghiar de la Viena! Nu eu, darling! Hai! Dă-i drumul!... Baza de date a Mossadului e de vină? Cine te-a pus să abuzezi de ea?!... Dracu' m-a pus!... Nu-i de mirare, eşti doar în casa lui! în Yad Mossad! Hai! Spovedeşte-te!... E fascinant! Te cred! Dracul a fost totdeauna fascinant pentru femeile de pe toate meridianele pământului şi ale istoriei! Ce ţi-a făcut? Au toate datele imaginabile... Dacă n-au şi ceva în plus!... Oho! Ce de date în plus mai găseşti! ... E teribil... E cumplit... Am înţeles: e de toate!...

Nu glumi, Vanea drag!...

Începe să semene a lamentaţie... A prohod!... Cine te-a supărat, mândra mea muiere? Şi cum? Cu ce? Pare speriată...

Săraca, nu ştie cu ce să înceapă... Cum s-o ajut? E parcă blocată, blocaj cerebral, cunosc: de la prea multe gânduri, s-au bulucit să iasă toate deodată şi s-au înţepenit unul pe altul în uşă, larg deschisă, dar degeaba, sub presiunea cu care împinge fiecare rezultanta este nemişcarea, încremenirea în cadrul uşii, nici să se tragă înapoi nu pot şi mai ales nu vrea niciunul, care mai de care mai dornic, mai grăbit şi mai asiduu să ajungă primul la... la urechile mele!

Ia te uită pentru cine era năvala asta încremenită!... Emoţionantă constatare... Urc uşor şi mă opresc la subţiori. Nu ai vrea să lăsăm după?... Mă strânge tare sub braţ, să nu pot trage cumva mânuţa cea norocoasă înapoi. Ci eu dimpotrivă! mai pun una, ultima mână care îmi rămăsese liberă, îi dau drumul să zburde în pletele care de câteva zile n-au mai cunoscut asprimea fixativului... Sunt aşa de bucuroase să se lase frunzărite, răvăşite... Ce zici, before sau after?... îmi zâmbeşte. Vrea să spună ceva. Ce? Spune! Gavari menia!... Pare că o va bufni plânsul... Tu alt reper nu cunoşti decât before or after shave al tău?...

Da, before or after Svetlana's love... Am zis bine? S-a înţeles ceva?... Totul! mai aştept puţin. Ea trebuie să hotărască. Hai... să ne... Să ne ce? îmi caută obrazul, sărutul îi alunecă spre ureche, urechea mea bleagă, pleoştită de ce-i este dat să audă: ... să ne plimbăm... cât

mai departe de locul ăsta…

Capitolul.

O, tată, mândru tată…

N-am mers mult şi am tras la ţărm. Cum stai cu faţa la Votre Dame, Votre Dame? da, aşa i-a zis Sve alaltăieri, pe rive cea dinspre Sorbona, unde era mai puţină îmbulzeală şi câteva bănci goale, a doua ne aştepta pe noi. Ne-am aciuat bieţii de noi, uşor stingheri. Se ferea să nu fim ascultaţi?!… Abia mi-am întins picioarele şi m-a luat la sărutat Acelaşi sărut, tras la indigo, ca la hotel. Iar când ajunge la urechea mea ascultătoare, îmi îndeasă în ea vorbe de neînţeles. Le rosteşte prea de aproape ca să pricep ceva, mă depărtez puţin, ca să evit efectul de microfonie – altfel nu-mi vine să-i zic?! şi încep să pricep. Cică ne vom săruta ca nebunii, ca ea să-mi poată turna în urechelniţă fără să se poată înregistra în vreun fel ce-mi va spune! De unde să se înregistreze? Poate din clopotniţă…

Unimanie, unimanie! Achtung! Achtung, darling! Putem fi ascultaţi şi de la o sută de metri!… De ce n-am rămas la Hotel, atunci?! Nu mai am încredere în nimeni! Nici în tine! în nimeni!… Dar tu taci, numai eu vorbesc… Dar nu direct în ureche! îmi spargi timpanul… Şi cred că mai bună este urechea ceastălaltă!… Tu râzi de mine? Deloc, dar în urechea asta îmi intră apă de mare de când eram copil… E sensibilă la umezeala buzelor tale… Başca

Ilmba-ţi de privighetoare… Vârful. Brrr!… Treci dincoace, şi o trec eu pe sus, peste mine, ca pe o nevastă pragul casei noi… Am crezut c-o înveselesc, dar nimic, dă în clocot de ce are de spus şi altceva nu mai e în capul ei. Şi e grav de tot ce-i acolo! îmi dau seama după cum m-a sărutat. Parcă dă cu bidineaua!… Numai la mine nu-i e aminte!

Daragoi moi, pe soţia ta o cheamă Ioana Iuliana, nu? Uit de toate şi o întorc cu faţa la mine… Găseşti acolo, în baza de date, tot, dar absolut tot! Ai dat de mine acolo, în… Semn să nu spun mai mult şi de confirmare totodată. Da, băiatul este în baza de date a băieţilor…

Mă minunez, dar nu arăt, dimpotrivă: ce e de

mirare?! De vreme ce sunt pe lista albastră a lui rabi cel rozaliu ca un cobaiu fiert, scârba de la Bucureşti, nu puteam lipsi de pe lista completă… Dar chiar şi numele Iulianei?!… Exagerează băieţii! Iar nu au măsură… Ocaua judaica! Mereu inexactă! Mereu demăsurată! Când prea prea, când foarte foarte!… Aveau şi poza Iulianei? Numai a ta… Mai multe. Una cu mine, noi doi la New York… Cere o copie, poate ne dau şi poze din rue Mouftard! Chiar, ai la tine telefonul fătucei? Acolo am putea discuta… Niet!… Nu mai are încredere în nimic şi în nimeni!…

Şi pe urmă bomba, de-mi vâjâie creierii şi acum: la tine ce ai găsit?

Daragoi moi, tata m-a minţit tot timpul! Te-a ce? Minţit!… Ce-i cu tine?! Nu mi-a spus niciodată că s-a născut în… în România ta…

M-am ridicat în picioare catapultat. Ea, fleaşcă pe bancă… Monument al deznădejdii… Nu pricep de ce, dar mă apucă mila de… milaia maia. Mă scurg la loc, lângă lovita de soarta cea nedreaptă şi absurdă, o iau uşurel pe după umeri, se face mică şi începe să plângă, în sfârşit…

La început încet, ca o pală de vânt, apoi în hohote pe care nu încerc în vreun fel să le potolesc, ar fi degeaba… Măcar la atât mă mai pricep şi eu… Plângă cât o putea!

Cu vorbe bolborosite pe jumătate, când ţipate, când tandre, rugându-se de cineva parcă, ori scheunate de mai mare jalea… într-un esperanto ad boc, din care ceva – ceva ar fi de înţeles, dar nu mai este nevoie, căci se înţelege totul din jelania vocii. Şi gândul meschin că după ce mi-a plâns în braţe aşa cum îmi plânge acum, creştina asta va fi mai a mea ca a nimănui!… Şi ca nici vreodată altcândva!… Altcuiva!

Va ţine minte toată viaţa că în braţele mele şi-a ogoit sufletul în clipele cumplite ale tragediei care… şi care…

Nu pricep care este tragedia, chiar! dar totuşi tragedie este… Se vede de la o poştă! Tragedie de-aia, antică rău, în graiul neînţeles al unei zeiţe bărbate pe care Zevs Pater a jignit-o şi a dezamăgit-o cum nu se putea mai adânc, până dincolo de orice margini ale simţirii… O Pallas

Athena care pentru prima oară nu mai este mândră de mândrul ei părinte…

E limpede, în viaţa ei n-a mai plâns aşa şi atâta… Nici când bietul taică-su va fi murit… Şi mă dumiresc: taică-su, domnule, abia acum a murit şi a murit de tot!… Cum nu se poate mai mort! Acum câteva ceasuri… De aia plânge, sărmana…

Senzaţie certă de priveghi… Nu ştiu cum a făcut ta-su de a murit abia acum şi atât de tare… L-a plâns sireaca până a început la un moment dat să se roage de mine s-o opresc… Mă îndur şi încerc să-i vorbesc… S-a liniştit puţin, a ridicat ochii la mine şi a rămas zgâindu-se la milâi moi, a fi za cern tu plângi, milâi moi, ca un prost?!… Plâng? Ia ne znaiu za cern, dragostea mea… Şi încerc să mă pierd la sânul ei dintr-odată matern… Rămânem aşa îmbrăţişaţi ca două pelerine uitate în ploaie, căci plouă de când am ieşit din Infern, cu picături reci şi dese, ogoindu-i jarıştea din piept…

O las pe ea să facă primul gest de fereală din calea ploii, dar nu dă semn că mai simte pe ce lume trăieşte. Dumnezeule, dar de ce contează aşa de mult secretul cu care taică-su a vrut să plece de pe lumea asta, iar lumea, iată, nu l-a lăsat!… Ce înţelesuri atât de groaznice are detaliul că s-a născut şi el, ca atâţia alţi sute de mii de evrei, în România, eterna şi fascinanta… E chiar atât de grav să te naşti în România?!… De unde disperarea asta! Născut în România!… Ei, şi ce? E un blestem?!

Desigur, îşi află acum răspunsul unele întrebări care atâţia uni s-au fandosit neruşinate şi fără de răspuns… Cum ar fi misterul cu acea fotografie de la Cercul Militar din Bucureşti… Sau donaţia consistentă pentru victimele cutremurului din România… Dar cine ştie ce alte întrebări se nasc abia acum, cu răspunsuri abia acelea cutremurătoare. Devastatoare! Nu pentru mine, nu pentru toată lumea, dar pentru biata Sve, da!… Mda!

Se linişte întinderile noi… Se linişteşte şi ea. Mă priveşte, în sfârşit, cu ochii ei, ştiuţii: să nu răceşti, domnule profesor. Te-a plouat bine!… Tu eşti udă toată…

O mângâi pe faţă şi le simt reci picăturile de ploaie, iar fierbinţi două şiraguri de lacrimi, straniu contrast, deoparte şi alta a smiorcăitului nas. îi dau batista şi mi-o umple cu dărnicie. O Iau înapoi cu gândul caraghios să n-o mai dau la spălat vreodată… Alo, iar batem câmpii?!…

Aşadar, până la urmă ce a găsit?!… Mai întâi fişa lu' băiatu', vreo două pagini… Aşa puţin?! „Interesat de împrejurările în care a fost asasinat Nicolae Iorga". Qui, cel Iorga?… Fac semn să treacă mai departe… Când am dat de poza ta cu mine, m-am dus Imediat la mine, să-mi văd fişa… Nici nu mă gândisem că aş putea fi şi eu fişată! Iar în fişa mea am dat de părinţii mei, cu menţiunea la fiecare unde născut… La tata… România? Da, România ta… Asta mă bucură foarte tare! Simţeam eu că tu… Deci ai mers şi la fişa tatălui tău… Născut în România… La Constanţa? Nu… Mă mir!

…La Galata. Am pronunţat bine?… La Galaţi!… Cu precizarea, aşa, en passant par la Lorraine, Alexander Roller, nume schimbat! Da, nume schimbat!… Aşa scrie în fişa lui Alexander Roller!

Nume schimbat?!… Asta chiar că mă depăşeşte… Eh, acum mă înţelegi?… Iar bunica…

Săraca de ea!…

Bunica?… Şi scurt, altă rafală!… Iar printre sughiţuri şi icnete aflu că da, biata femeie a murit cum nu se poate mai dureros şi mai nedrept pentru o femeie să moară: când l-a născut pe… pe…

…Ia te uită, îi vine greu să mai zică tată!… Şi la Auschwitz cum a mai ajuns?!…

Dar eu nu fac tot ce-mi vine să fac, aşa că m-am abţinut să pun aşa întrebare!… Aşa-s bărbaţii! Le e mai uşor să se abţină!

Femeile însă… Femeia din braţele mele, iată, nu reuşeşte să se abţină şi mă întreabă, privindu-mă în ochi, ca pe un vinovat ce nu-s: şi Auschwitzul?!… Auschwitzul?

Mă fac că nu înţeleg: Lasă-l dracului de… Bine că n-a fost pe-acolo!…

Şi cu nepoata bunică-sii în braţe, hohotind în

descrescendo, fac un mic exerciţiu, cum că eu aş afla acum de tata că a avut alt nume, altă baştină, ascunse toate cu străşnicie… Halucinant, săraca! Chiar că devine… Pentru mine! Dar ce-o fi în sufleţelul ei…

Şi cum l-a chemat pe papaşa?

Bună întrebare, o obligă să revină lângă mine: Nu mai scria şi asta. Cu precizarea însă Arhivă grad O! Adică? La datele complete despre domnul Saşa au acces numai agenţii Mossad de gradul O…

Eh, asta da noutate!… Aşa sculă mare fost-ai tu, tată socrule?!…

Îţi dai seama?!… Iar eu să nu ştiu nimic!… Şi ştii câţi sunt agenţii Mossad de gradul O? Şapte, ăia barosanii de tot, iar lista lor este cel mai mare secret al Mossadului!…

Băi, păi se îngroaşă gluma rău de tot! Unde m-a băgat fătuca asta?!

Şi încă o repriză, mai scurtă, mai mult cu sughiţuri şi icnete, care o fac să se scuture toată în braţele mele, de parcă ar fi electrocutată de atingerea cu mine-mi! Rămâne agăţată de

Mândelul, mă strânge ca o înecată de plâns, mi-au mai plâns mie nişte tovărăşele la pieptului de aramă, dar de data asta este cu totul altceva… Cum s-o ajut, săraca?

Eu, îţi propun să nu mai discutăm subiectul ăsta 24 de ore, până mâine seară! Până te linişteşti. Acum e un vălmăşag de gânduri pe care nu le poţi stăpâni. Eu, şi mă simt luat pe altă lume… Darămite tu!

Nu-mi va trece până mâine, cu o voce pe care nu i-o ştiam… N-o să-mi treacă niciodată… îmi schimbă… se gândeşte puţin, îmi schimbă nu numai viaţa cea de azi înainte, ci şi viaţa deja trăită… O să mă gândesc la tot ce a fost şi se schimbă o mulţime, aproape toate înţelesurile!… Toate reperele… Mai exact spus le pierd şi rămân fără… Aşa mă simt acum! Debusolată complet! Fără niciun sprijin!…

Să mă ofer eu sprijin, singurul?… Chiar aş fi în stare? N-aş fi caraghios?… încerc s-o înţeleg… Şi înţeleg bine un singur lucru: cât de mult a contat taică-su pentru devocâka

de odinioară, de când se ştie şi până azi…

Aflu încă o dată că mamă-sa a murit de mult… Născută unde? Nu, nu în… Că a fost minunat crescută de taică-su… Grozav de minunat!… Tu ştii de ce te-am acceptat şi te-am lăsat să mă… mă şacaleşti? Pentru că dacă tata ar mai fi trăit, tu i-ai fi plăcut tatii!… N-am putut iubi ca lumea niciun bărbat, căci nu erau pe gustul tatii… Nici soţul meu… Nu mi-a spus niciodată vreo vorbă pe acest subiect, dar eu, când au început băieţii să-mi facă curte, eram deja cu mintea modelată de tata… De ironiile cu care comenta tot ce se întâmpla cu noi, în jurul nostru… Tu în mod sigur i-ai fi plăcut!… Şi acum pricep de ce! Născut şi crescut în România…

Made in România, born în… în aia a mă-sii, draga mea! Amândoi! Şi eu, şi tata socru…

Dar de ce nu mi-a spus?! De ce, milâi moi?… De ce, pap?! Daragoi ateţ!

Tac. Îmi trece prin cap un subiect: Golănia la români în perioada interbelică… Da, cu Sve m-am purtat uşor golăneşte, dar golănia aia de modă veche, a unei generaţii pe care am apucat-o, generaţia lui Dorin Dron, dar căreia nu reuşesc să-i aparţin decât în momentele mele cele mai bune…

Şi se trezeşte uitata amintire din avionul cu care, în 1969, ne-am întors din Franţa în ajun de Paşte, un avion gol, în care ne aflam numai noi, grupul de studenţi actori victorioşi la Nancy şi o pereche de bătrâni, din America, reveneau în România după 25 de ani… Au intrat în vorbă cu studenţii noştri, iar după câteva minute aproape toţi s-au adunat ciotcă în jurul perechii de îndrăgostiţi… Păreau în voiaj de nuntă.

La un moment dat domn Gavrilă mi-a făcut semn să mă apropii şi eu. Am mai prins câteva vorbe, de care îmi aduc acum aminte. Abia aşteaptă, a zis moşneguţul, să ajungă la Iaşi să tragă un chef cu foştii colegi, cu prietenii rămaşi în Ţară… N-am mai tras un chef ca lumea de 25 de ani, de când am plecat… Băbuţa de alături mustăcea amuzată…

Păi, în America lumea nu chefuieşte, domnule? Nu beau şi americanii?!... Beau, domnule, beau vinerea şi sâmbăta, când se duc la bar, se urcă pe scaunele alea cu catalige, beau până cad de pe ele şi încep să umble în patru labe, abia mai ajung acasă, iar luni, la serviciu, îşi povestesc unul altuia câtă bere au turnat în ei, de a ajuns să latre la cei din bar, făcând ca câinele şi toată lumea găsind că a fost teribil de amuzant...

...Ian te uită, domnule, ce amintiri zăceau sub începutul meu de chelie... Şi în clipa asta simt că toată viaţa mea o să mă gândesc la tatăl Sveiţei văzându-l mereu sub chipul dintr-odată viu al acelui bătrânel simpatic. Mai ales că-mi aduc acum aminte şi de comentariul colonelului Gavrilă: nişte jidani din Iaşi, le pare rău acum că au plecat din România...

Or fi fost evrei? Tatăl Svetlanei fu!... Jidanul dracului, uite cum ne-a stricat el bunătate de seară... Noapte, de acum! Ce facem?

Unde suntem? Parcă iar prin preajma bisericii părintelui Vasile... O fi închis? Altminteri, dacă aş găsi o biserică deschisă, aş aprinde o lumânare pentru sufletul rătăcitor al evreului necunoscut, fără nume, care a crescut-o până la detaliul infinitezimal pe fiinţa lui cea mai dragă cu gândul la necunoscutul carpato-danubiano-pontic hărăzit din veac pentru a culege pe buza de jos rarisima petală...

Nu, eu nu am voie să vorbesc de rău rudele din partea aceasta a planetei... Nu una, ci şapte lumânări îi voi aprinde!...

O luăm spre hotel, cu largi ocolişuri şi tăceri prelungi... Eu ştiu ce ţi-ar trebui, haziaika! Ce? Să te macheşti bine, cu vodcă stalinskaia, până uiţi de... Crezi că nu m-am gândit?!... Dar dacă mă îmbăt, îmi garantezi tu că uit?!... Te-ai mai îmbătat vreodată? Nikagda!

O pun să mai povestească o dată. O face cu nesaţ. Şi cum ziceai că o cheamă pe nevastă-mea? Aproape că uitasem de ea... Deci tovarăşii de la Mossad ştiu tot! Şi ceva pe deasupra! Ce?... Scria şi de tatăl tău... Hait! De

tata? Hai că devine…

Stai să-mi aduc aminte!… Nu ţi-ai luat şi tu nişte notiţe?! Mâine! Mâine nu mă mişc de la… sinagogă toată ziua! Pot să vin şi eu? Din cât am înţeles eu regulamentul, nu!… Nu să fie! Am ce face mâine, mai ales dacă nu mai am obligaţii turistice faţă de Sve! Şi povestea aceea cu gradul unu?… Tu ce grad eşti? Sunt gradul cinci, ţi-am mai spus! Adică sunt o persoană căreia i s-a făcut oferta să intre în Mossad!

Tac chitic. Ce aş putea spune?!… Şi dacă accepţi să intri? Devii gradul patru? Ai ghicit! Nu am ghicit, căci nu a fost nevoie!… Adică? Adică!

Aha, eşti mata gradul 4!… Am fost cândva, acum sunt gradul 3! Dacă nu eşti gradul O, nu mă interesează!…

Chiar te gândeşti să intri în horă?… Nu mai sunt sigură de nimic!… Dar aş da orice ca să aflu!

Lungim noi drumul, dar până la urmă tot la hotel ajungem. Hotelul ăla… Ăsta… Când plecăm de aici?… Care aici? Nu cer precizări, aici-hotelul sau aici-Parisul?… Mai nerăbdătoare ca oricând să ajungă în România, la Bucureşti… Mă mir că nu mă întreabă de un avion Paris-Galaţi… Pot să pun pariu că ne vom culca fiecare în patul său!

Nu pierdeam pariul… Se simte prea obosită… Fac pe înţelegătorul şi accept fără să mi se ceară… Nu e rău nici singur în pat când ştii că în camera de alături…

Mă ia pe la linguri că cu un fel de grijă. Cine ştie ce se întâmplă în creieraşii ei de muiere zdruncinată rău în aceste clipe, şi, ca să se răzbune pe nevrednicul tată, mă scoate şi pe mine din schemă, din viaţa ei… Nu pot să adorm de presimţirea unei catastrofe în „relaţia” noastră… O catastrofă din nimic iscată. Ca taifunul…

Tu-ţi Mossadul mă-tii! Cu arhiva voastră cu tot!

…Altceva nu pot să spun!

Când totul mergea aşa de bine!… Prea bine ca să fie adevărat! Cu ce am greşit?… Eu, nu! Nenorociţii, cu baza lor de date! Că fără datele alea nenorocite nu pot ei să cucerească amărâta asta de planetă… Stau să ne numere

băşinile, să le cântărească, să le clasifice, băşini de gradul cinci, de gradul patru… De gradul zero cum or fi?

Visez deja?… Nu, nu visez, ci dă, domnule, năvală în mine pofta de a avea vocea lui Caruso cu care să mă auziţi povestind mai departe… Iat-o, iată-te, dă-i drumul, tenorisimo: abia atingi covorul moale, umbră neverosimilă, mătasea sună sub picior, iar de la creştet până-n poate, săruta-ţi-le-aş pluteşti ca visul de uşor… Pluteşti ca visul de uşor… Nici că aş fi simţit-o dacă n-aş fi treaz. îi fac loc. Vin lângă tine… Mi-e frică singură…

Băi, ce gagică…

Chiar că să-i bei apă din…

Dar nu e chip. Se face ghemotoc şi aşa adoarme, intrauterin, în braţele mele căuş ocrotitoare…

Toată noaptea am pândit-o, uşor cercetând-o, doar – doar va da semn că ar mai vrea şi altceva… Nimic. Rien de rien. Nothing. Nicevo. Niente. Nada, por favor!…

Capitolul 5

Café de Cluny

Dimineaţa ne trezim exact în aceeaşi poziţie, aşa a dormit, nemişcată ore în şir… Mă sărută scurt pe frunte şi o tuleşte la baie… Abia acum adorm şi eu somn somn, nu de veghe în lanul de năluci toată noaptea… Când mă trezesc, ea e deja îmbrăcată şi mâncată, mi-a mai rămas şi mie câte ceva urme dragi pe măsuţa din camera ei, ne vedem la prânz sau, mai bine, diseară? Diseară! decide tot ea. N-o mai întreb nimic. Las pe diseară întrebările. La opt? La opt., optez eu din adâncul nedumeririi mele. Cum se va încheia povestea asta, mă refer la criza în care a intrat relaţia noastră atât de ambivalenţă până acum?!… Şi de intens reciprocă! Voi fi cobit trăind prea euforic toate clipele din ultimele trei zile nemaipomenitele… Iar acum nu mai scap de gânduri negre… Ce să însemne că a dormit aznoapte de parcă… de parcă… Aoleu, ce-mi trece prin minte! Fata asta ieri a rămas orfană… Abia ieri! Cel puţin aşa am înţeles eu!… Ba chiar mai rău! Ieri a murit ta-su şi s-a trezit cu o viaţă întreagă din care taică-su a dispărut ieri, nevoită acum să o reconsidere… Cert este că a dormit

cu mine de parcă eu i-aş fi tată… gândul ăsta îmi trece prin scăfârlie… de parcă eu, de ieri începând, îi voi fi tată… Ca puii ăia de leu sau ce-o mai fi, care, în lipsa mamei leoaice moarte, se agaţă de orice vietate să le fie mamă, căţea, scroafă, iapă… Eu deci iau locul celui mort abia acum, când l-a prins cu… cu ce l-a prins?

…E ceva ca-n Oedip, unul mai complicat, mai neclar… Nu pricep de unde mă paşte… Dar mă paşte ceva. Şi eram aşa de sigur pe mine, pe ea… Os de… Te pomeneşti că o pierd! Că n-o să mai poată vedea în mine amantul feroce, ci substitutul patern… Sau, şi mai rău, dacă eu am fost pe gustul tătâne-su croit, acum, când se leapădă de ta-su, mă azvârle şi pe mine din copaie?… Copil nevinovat!…

Da' ce-o fi aflat despre tatăl meu, om serios, în arhiva lui peşte? La „sinagogă", cum i-a spus ieri… Ta-su ca ta-su, dar tata?! Tata la sinagogă? Ce să caute?! Cred că nici nu ştie ce-i aia Mossad…

Iar eu, dacă caut urma celor care l-au ucis pe Iorga, am şi eu nebunia asta, poate că sunt nepotul lui Iorga! ce? Nu s-a mai văzut?! Lor ce le pasă la Mossad acolo?! Au vreo legătură cu subiectul?!… Cu moartea lui Iorga?!… Te pomeneşti! Altfel nu se prea explică! Zău…

…Reuşesc să mă adun, caut agenda, o găsesc miraculos de repede, ia să vedem ce ar mai fi de văzut prin de de France? Sincu, Smatoc, Poghirc, Sandu Niculescu… Nae Săndulescu… Georgică Astaloş… Virgil Ierunca… Hai să începem cu Sandu Sincu! îl prind! Se bucură „cinstit, lăutăreşte". Când pleci? Să nu pleci fără să vezi retrospectiva Picasso, este ceva… Mergem mâine amândoi? De ce nu? Mergem!…

Victor nu răspunde… Răspunde Poghirc. Pare uşor mirat că îl sun. Îmi cere telefonul, să mă caute el mai târziu… Să-l sun şi pe Ierunca? Ce să-i spun?… Răspunde nevastă-sa… Nu-l cer pe soţ, îi spun cine sunt şi o întreb dacă îşi mai aduce aminte de discuţia de anul trecut. Da, discuţia despre acel actor de la Constanţa, îşi aminteşte. A avut efect intervenţia Europei Libere, îi spun. Li s-a

ameliorat regimul din închisoare. De unde ştiu? De la familia lui Iancu Lucian… întreb totuşi şi de soţ. Nu are noroc şi mi-l dă.

Dacă am noroc, mă invită la o cafea… O face. Să vedem acum unde? Cum i-o fi norocul!

Are, domnule, noroc: îmi indică o cafenea pe Boul Mich, dar nu la Café de Cluny… Pierdeam pariul… în ’84, când ne-am întâlnit prima oară, m-a invitat la Café de Cluny, auzisem de ea, mi-a tihnit. Numai Café de la Paix este mai celebră la Paris… Numai că după aceea am mai avut cu vreo patru românaşi întâlnire tot la Café de Cluny… Invitat fiind de fiecare în parte la aceeaşi această celebră şi tot mai enigmatică cafiné… Era singura din Paris?! Ba, doi dintre ei m-au dus chiar la aceeaşi masă la care am tăinuit cu distinsul domn Ierunca… Dacă mă convoca acum din nou la Café de Cluny, aş fi fost sigur că e ceva, că e o poveste cu această café, poate chiar cu acea masă… Coincidenţa ar fi fost prea mare! A cui era mâna cea lungă care montase probabil la acea masă şi vreun pui de microfon cu toate anexele necesare?!…

La început am crezut că ar fi mâna DST, a Siguranţei franceze, dar acum mă întreb de ce n-ar fi a cui o are mai lungăreaţă?!… Din păcate, iată, ipoteza cade… îmi vine în minte şi avertismentul lui Victor, primordial, după ce a văzut că vreau să mă văd cu atâta lume: Fii atent, DST lucrează mână în mână cu Securitatea, îşi vând unii altora ponturi… Un fraier ca tine eşti numai bun să facă troc cu tine…

Surprize, surprize! Am tras lozul cel mare, totuşi! Domnul Virgilică mă aşteaptă în picioare, pe trotuar, şi mă ia de braţ că mergem la altă cafenea, mai liniştită… La cea mai liniştită din tot Parisul, ba poţi pune la socoteală întreaga Franţă: nu există o cafenea mai bună, nu-i dă numele, facem paşii, vreo sută, nu mai mult, şi iat-o, pe colţ, Café, aţi ghicit, de Clun-Cluny… Ah, este o cafenea celebră, bag şi eu, din amabilitate. Aşadar a cui este? A Pactului de la Varşovia sau a OTAN-ului?… Iar când luăm loc – nu mai spun la ce masă, şi mă îndeamnă să mă uit

admirativ în jur şi să mărturisesc că îmi place, e mult mai bine aici, chiar îl întreb: a cui e cafeneaua asta? Nu ştie. Vreun arab sau chinez! continui eu, dezamăgit de tot Parisul. Deloc exclus, confirmă apologetul lumii literare libere. Dar masa asta a cui o fi?... Nu, întrebarea asta nu am mai pus-o!... O pun abia acum!

Mai aveam o întrebare, aia întrebare, dar ezitam s-o pun. Tot din cumsecădenie şi de fraier ce sunt... Să nu-l pun pe conviv în încurcătură... Dar până la urmă o arunc în joc. Domnule Jerunka, zic, am scris în urmă cu vreo 20 de ani o piesă de teatru despre Jan Palach, cehul care şi-a dat foc la Praga... Interesant! I-am dat-o şi lui Petrică Ionescu s-o joace, i-a plăcut, a ajuns şi la Allain Parouit s-o traducă, dar nimeni în acest Occident anticomunist nu-i dă nicio atenţie... Care să fie explicaţia?... Aşa, fără s-o citesc, nu-mi pot da seama!...

Are dreptate. Dar eu ce să înţeleg, că coana Monica nu i-a spus nicio vorbă despre piesa anonimă primită în 1972 sau 73, despre Jan Palach, semnată Ion Românu, vizibil pseudonim?! Nu i-a spus nici soţului, nici ascultătorilor de la Europa Liberă, de parcă primea cel puţin o dată pe lună o piesă anti-comunistă din România...

Mai mult nu am putut marşa... Am tăcut, am trecut peste întrebările mele... îmi era de ajuns că l-am prins cu cafeneaua în sac!... Deci domnul Ierunca face înregistrări la Café de Cluny pentru... Puţin îmi pasă pentru cine! Dar face, amărâtul! Şi el, şi ceilalţi patru românaşi care m-au invitat la o cafea plătită din buzunarul larg al... al cui? AI DST sau al Securii româneşti?!...

Zău, parcă mi-ar părea mai rău să fie vorba de DST! ... Parcă e treabă de-a noastră, să mă ducă toţi, ca nerozii, la aceeaşi adresă!... Nu-i coordonează nimeni, domnule Pleşiţă?!... Nu ştie stânga ce face dreapta?!... DST-ul n-ar fi procedat aşa de neprofesionist! Probabil fac economie la microfoane! Cinci-şase pe un microfon... De ceilalţi nu mă mir deloc. Dar de domn Virgil parcă nu-mi vine a crede... Deci tot DST-ul să fie?...

Schimb vorba. Mă întreabă ce mai este în Ţară.

Aşteptăm congresul, zic. Se zvoneşte că Ceauşescu se va retrage… Şi cine vine în loc? Iar plusez: unul, Ion Iliescu. Aşa am auzit şi noi aici, la Paris. îl cunoaşteţi pe Ion Iliescu? încă nu, nu cunosc nimic mai mult decât ce se spune mereu la Europa Liberă! Serios? Eu ascultseară de seară Europa şi m-am prins care este manipularea pe care o fac colegii dumneavoastră… Dumneavoastră nu aţi sesizat? Dragul meu, la Paris noi nu prindem Europa liberă!… Are haz, dar aşa e!

E jenant, domnule Ierunca, ca Europa liberă să facă manipulare subtilă, profesionistă, pentru ruşi, nu anti-comunistă, ci anti-românească…

De unde scoateţi asemenea acuzaţii?!

Nu, nu mă refer la emisiunile dumneavoastră şi ale doamnei Monica! Doamne, fereşte! Nu au nimic prosovietic! Dar antiromâneşti cam sunt!…

Anti-româneşti?… Pare că-şi revede în gând textele rostite de-a lungul a zeci de ani… îl ajut: Mai ales în ultimii ani!… Altă pauză. Precizez, fără patimă: N-aţi fost de partea noastră în meciul cu rabinul roşu! Care „a noastră”, domnule Şeitan? A celor care ne-am bucurat că Eminescu scapă întreg de sub cenzura comunistă, mai exact spus cominternistă. La Europa liberă nu s-a simţit această bucurie… Vă rog să mă iertaţi, dar aţi fost tare rău şi cu bietul Mareea, Pompiliu Mareea… Fără motiv… Chiar şi după ce a murit aşa cum a murit! De ce l-aţi atacat atâta de nedrept?! Nu ştiaţi că era singurul scriitor care a pus atât de elegant mâna în chica nevredniculuirabin şi l-a scărmănat cum se cuvenea?! Dacă n-o făcea el ne umpleam de ruşine toată scriitorimea română, inclusiv cea de la Paris…

Poate că am greşit… Cum a murit? Au ajuns aici mai multe variante. Să fi fost mâna rabinului?

Important este ce a făcut înainte de a muri! Nu l-a înfruntat numai pe Rabi Moses… A depus la Comitetul Central un memoriu, cu toate necazurile noastre, ale ţărănimii mai ales, ale satelor… Spus totul fără menajamente. Un text năprasnic, circulă ca samizdat! De

parcă ştia c-o să moară… A mai avut un meci şi cu Literaturnaia Gazeta… Aţi uitat…

Adică?

Adică a supărat şi Securitatea, şi KGB-ul, şi Europa Liberă… Aţi fost nedrept cu bietul Mareea, Dumnezeu să-l odihnească. Sincer, impresia a fost că primiseţi, aşa, ca o sarcină de partid, să daţi în el cu orice preţ… Repet: impresia… Vă cred că nu, nu se pune problema!… Mă întorc la acest Ion Iliescu: nu-l cunoaşte nimeni, dar periodic, tam-nisam, fără niciun motiv, ne trezim că se vorbeşte de el la Europa Liberă… Eu, ca specialist în vorbe goale, îmi dau seama că ni-l vârâ în cap colegii dumneavoastră KGB-işti de la München… De unde sunt aşa de sigur? Pentru că nu sunt prost!…

Dacă am ceva să-i reproşez lui Iliescu? Cum să-i reproşez ceva dacă nu cunosc nimic despre el?! Iar ce spune la Europa Liberă…

Sunteţi foarte pornit împotriva noastră, domnule Şeitan! Cam da! De ce? Pentru că în ultimii ani, de când colegul meu Gelu Ionescu vă este coleg, aproape toate informaţiile de la Europa Liberă, informaţii din lumea culturală, pe care le pot şi eu verifica, sunt false, exagerări sau denaturări de sens… îmi cere un exemplu şi-i închid gura cu numele lui Constantin Dobre. Dar şi el mi-o închide: era şi rămâne la fel de încredinţat ca şi mine că Dobre nu mai este în viaţă! A anunţat şi Amnesty… Nu-i vine a crede că Dobre trăieşte. Refuză!… Să mă fi păcălit machidonii mei?… Conchide: dacă Dobre este în viaţă, este grav!… Grav de tot! Nici Monica nu va putea să creadă!… Argument suprem.

Nu poate sta mai mult şi dă să plece. Mă atârn de poala lui, îl implor: domnule Ierunca, de ce la Europa nu se vorbeşte mai nimic despre anti-comunismul românesc, despre partizanii din munţi! Despre Basarabia!… Poate altă dată mai vorbim! în ţară!… în ţară a zis?! Pleacă, aproape teatral, lăsându-mă cu gura căscată ca un pui de piţigoi! Vom mai vorbi în ţară?… în ţară a zis! domnule… Şi ăsta ştie ce vorbeşte! Are de unde să ştie… Iliescu, deci?!

… Rămân pensieroso la masă… La masa aceea… O privesc cu atenţie… Netedă, lucie… încerc s-o pipăi pe dedesubtul tăbliei… Nu ştiu ce caut, adică nu ştiu cum ar arăta detaliul care să mă conducă la buclucaşul microfon… Eu, oricum, mi-am făcut datoria, iar atunci când aceste înregistrări vor intra în fonoteca de aur a Literaturii Române, copiii mei le vor asculta cu fruntea sus, başca nepoţii care vor da de ele în manuale… Mai încerc… Are şi amatorismul dezavantajele sale… Poate că dacă aş întoarce masa cu picioarele în sus…

Dar mi-aduc aminte de vorbele Svetlanei, de aseară, cu suta de metri… Renunţ să mai caut de unde am fost înregistrat în toate felurile: audio, video, poate şi olfactiv… Am uitat însă să-l întreb de Mircea Eliade! Păcat. Aş fi avut ce-i spune lui Paul Anghel. De ce l-aţi sfătuit mereu, tous les deux, şi el, şi ea, să nu cumva să vină Mircea Eliade în Ţară, să nu-l pună naiba să răspundă invitaţiei de a i se pune la dispoziţie un institut întreg să lucreze după comanda sa… Institutul de Studii Sud-Est Europene… Nerod am fost! Cum de-am uitat?!

Din prima clipă, când Paul Anghel mi-a povestit, îmi promisesem să-i iau pe Tristan şi Isolda la întrebări. Cum de şi-au putut permite să intervină atât de brutal în istoria Neamului?! Căci devenea istorie curată ce se putea întâmpla la Bucureşti cu Mircea Eliade visiting profesor şase luni pe an, ca director al Institutului… Cohorte de tineri care mai de care mai faini ar fi roit în juru-i, mai ceva ca în jurul lui Noica sau Ţuţea… Sau Ţuţea însuşi, başca Noica, ce soartă alta cu totul ar fi avut cu Mircea Eliade la Bucureşti… Am fi avut o bombă atomică la nivelul hermeneutic al planetei… Şi am fi avut-o numai noi!

Vorbesc de toate astea cu dl Poghirc. M-a invitat şi el la o cafea. Nici vorbă de Cluny… Este dezamăgit de Occident. Ah, dacă ar fi venit Eliade în România nu mai pleca nici el din Ţară… îi este cel mai mult dor de studenţi… încercăm amândoi să înţelegem refuzul lui Eliade de a reveni în strada Mantuleasa… Mă îndur de fostul meu secretar PCR pe facultate şi îi dau cheia mea a

înţelesurilor toate: anti-românismul. îl fac atent la argumentul forte: Domnule profesor, sunt oameni care ies la pensie după ce toată viaţa lor au croit din cuţite şi pahară strategii şi lovituri pe la spate românilor de noi!… E de acum o profesie… Păi să fi avut ungurii măcar un Mircea Eliade sau un Cioran ori Eugen Ionescu şi toţi ceilalţi, Lupascu, Ghika, Vintilă Horia, Uscătescu… Pe toţi i-ar fi adus la Budapesta ca pe sfintele moaşte! Şi-i înghesuiau ca pe sardele în Academie. Pe când noi?!… Am umplut Academia cu…

I se dezleagă limba Ciceronelui şi mă întreabă dacă l-am cunoscut pe Mirean. Mirean? Mircea Mirean. De la catedra de italiană. Vag. Nu era cam… Cam comunist? Mda! Lucrase în diplomaţie, n-ar fi nimica grav. Ca coleg însă a fost fără cusur. Mi-a povestit ceva interesant despre Leonte Răutu. Era ataşat cultural la Roma când a poposit în eterna città marele politruc Orenstein, aha, unchiul fraţilor Orenştein! Nu ştiam! Cine sunt fraţii Oişteanu? Nepoţii de frate ai tovarăşului Leonte Răutu!… Deci tovarăşul cominternist a poposit la Roma… Şi a trimis telegrafic comanda: în scurtul răgaz aflat la dispoziţie vrea să viziteze cele mai importante muzee din cel mai mare oraş muzeu al lumii. Sarcină care îl privea direct pe colegul Mirean. Două zile, de la ora deschiderii până la închidere, numai muzee şi iar muzee… A rezistat cominternul? Aici e marea surpriză: a rezistat şi ar mai fi vrut! S-a jurat că va reveni să mai vadă o dată ce a văzut, başca ce rămânea nevăzut, căci mai mult nu putea să rămână. Trebuia să fie acasă la plenara CC al PCR din data de… Dar va reveni negreşit, poate şi cu soţia sau fata…

Deci ce spunea Mircea Mirean despre redactorul şef al *Scânteii* comuniste? Nu mi-e clar: era sau ba un troglodit, un afon, un analfabet? Exact invers: era priceput. Ştia multe şi avea şi gust. Iar Mircea Mirean, care a fost un ins aparte, l-am cunoscut bine, l-a dus pe Răut şi prin galeriile de artă modernă. Voia el să verifice ceva. Ce? Un moment… Şi ce a constatat? Ridic din umeri, neputincios să anticipez ceva. E atât de imprevizibil tovarăşu’ Leonte!

… Ca toţi oiştenii!

Ei, bine, a constatat că tovarăşul Leonte Răutu, evreul sosit la Bucureşti pe şleaul de la tancurile sovietice, se pricepea şi la artă modernă, era un om subţire, rafinat în materie… în buna tradiţie a inteligenţiei moscovite iudeo-sovietice interbelice… Pricepi, domnule Ioane Şeitane, ce voia să afle olteanul nostru? Care oltean? Mircea Mirean!… Hoţ, olteanul! Ce a vrut?… Simplu: să se convingă dacă Leonte Răutu se pricepea sau nu la artă, la artă plastică! De-aia modernă mai ales!

Şi se pricepea?

Se! Cam se!

Şi ce dacă?!

Aşa m-am mirat şi eu. Şi ce mi-a răspuns fostul activist CC al PCR de la secţia de propagandă?

Vă referiţi la Mirean?

La el mă refer, Dumnezeu să-l odihnească… Mare profesor! Mi-a zis, domnule coleg, eu am asistat în 1955 la şedinţa Cepexului de atunci, când s-a discutat testamentul lui Brâncuşi. Constantin Brâncuşi? Doar nu Grigore Brâncuş! Chiar, ce mai face? Cu ilirii lui!… Ştiaţi că Brâncuş al nostru e nepot de văr primar al lui Brâncuşi? Bunicul lui Brâncuş şi tatăl lui Brâncuşi, fraţi! Nu mă mir… Văd.

Deci Mirean a asistat la şedinţa aceea. Am auzit de ea… Şi cine s-a ridicat, cel mai vehement şi cu argumentele cele mai categorice, pledând pentru refuzul moştenirii rămase de la un artist decadent?… Nu ne trebuie nimic de la un exponent al oligarhiei financiare în putrefacţie!… Al artei pentru artă!… Aşa-zisă artă?!… Ruptă de popor, străină de nevoile şi durerile neamului, şi potrivnică idealurilor de clasă!… Turnul de fildeş, autonomia artei, a esteticului… Huo!

Costică Brâncuşi lăsase statului român tot ce se află acum în atelierul său… Le-aţi văzut la Beaubourg, nu, toate lucrările? Le-am văzut, sunt o mulţime de… Ei, bine, dacă acele lucrări şi întreg atelierul lui Brâncuşi nu se află acum la Bucureşti, undeva prin preajma Cişmigiului, asta i-

o datorăm lui Leonte Răutu… Lui Leonte Răutu să-i mulţumim din inimă partidului! A tunat şi a fulgerat împotriva impostorului Brâncuşi… Ce să caute la Bucureşti să spurce muzeele noastre doldora de artă realist socialistă autentică?!… Nu…

Ştiam, domnule profesor… Ştiam că Leonte Răutu ne-a făcut-o!

Dar n-aţi prins nuanţa, decisivă, pe care Mircea Mirean mi-a developat-o: Leonte Răutu nu era un troglodit, domnule Ion, un semianalfabet ca Gheorghiu-Dej sau oricare alt român din Cepexul de atunci, care habar nu avea de artă, de modernism… Dimpotrivă, ştia bine câte parale face Brâncuşi… Cum de-a putut să fie atât de pornit împotriva lui Brâncuşi?! Nu înţelesese bietul Mirean de ce! Şi nu am înţeles nici eu… Se pare că dumneata, domnule Ioane Şeitane, cu obsesia dumitale, ai găsit explicaţia… An-ţi-ro-mănismul! Era pornit şi de neoprit împotriva noastră! Y compris a lui Brâncuşi… Ne duşmănea fizic!

Sau conspiraţia anti-românească… Confreria anti-valahă…

Excelent argumentul găsit de Poghirc aşa, din prima. Proba Leonte Răutu… De ţinut minte… Este clară. Deci animalul nu era animal, se prefăcea că e vită încălţată… A stat două zile la Roma şi n-a călcat în niciun magazin… Numai muzee i-a vrut pipota însetată de frumos! De tot ce-i bun şi drept!… Nemernicul… O să mai trec o dată prin fundătura aceea feerică, şi am să mă uit în ochii fiecărui obiect, să mă umplu ca lumea de ura nenorocitului… De ce şi de unde atâta ură împotriva noastră? Căci numai de ură poate fi vorba, domnule Poghirc. De unde şi de ce, tovarăşe Răutu, atâta ură?!… Cu ce v-a greşit Brâncuşi, cu ce v-au greşit oltenii şi românii ăştia nenorociţi?!

„Aflu şi de bietul Petrişor Ceauşescu cum a murit cu zile la Freiburg… Neglijenţele în lanţ dintr-un spital german… Cât era el de mândru că pe planeta asta există şi ţara numită Germania, plină de nemţi unu şi unu care ştiu fiecare ceas de ceas să-şi facă impecabil datoria… Dacă s-ar fi internat la spitalul din Lehliu ar mai fi şi azi în viaţă…

îi povestesc lui Poghirc cum l-am visat pe Petrişor chiar în noaptea când a murit… Ţineam mult la el, îmi plăcea să-mi bat joc de filonemţia sa… Ştia de glumă… Dumnezeu să-l…

Îmi amintesc şi-i povestesc de-o vorbă a lui Graur despre Cicerone Poghirc: tovarăşul Poghirc se simte la catedră ca un cazac în şa!… îi povestesc de Nené, aşa cum l-am găsit la New York. Ştie şi Poghirc multe, îşi scriu şi îşi telefonează. Dar celălalt Culianu ce mai face? Se miră: „Celălalt Culianu?”

Da, Bogdan Bradoschi, eu aşa l-am simţit, de calibrul şi caratele lui Culianu. Au fost studenţii mei cei mai deosebiţi. Cu un cap deasupra mea şi două peste ceilalţi colegi, de-ai lor şi de-ai mei!… Se prinde Ciceronele şi râde. îi stă bine când râde, mai ales că văd în ochii lui multă tristeţe. Mă sfiesc să-l întreb de persoana sa. Vorbim numai despre alţii. Ştiu că l-a ajutat pe Bogdan Bradoschi să reuşească. A reuşit? Nu prea… Nu încă! Nu toţi pot avea norocul lui Culianu! Noroc binemeritat! Nici vorbă!…

Mai pomenim şi alţi colegi… Timpul trece încet… Mai am până la opt de aşteptat şi de trăncănit… Ajungemşi la celălaltleauşescu. Da, de când a rămas în Occident, transfug, cică îl percepe altfel pe Ceauşescu Nicolae… îi găseşte circumstanţe atenuante… Greşim când îi punem în cârcă toate tarele sistemului!… Se pare că-i pe ducă, bag eu cu uşurelul. Vorbeşte lumea ce-şi doreşte să se întâmple… Ştiţi cum e, schimbarea domnilor, bucuria nebunilor… Şi cine vine în loc? Am auzit că Ion Iliescu… L-am cunoscut, când era secretar UTC pe ţară… E omul ruşilor… Sau Nicuşor!

Domnule coleg, dacă vine Nicuşor, înseamnă că vine o nouă generaţie… De oameni care nu se mai pot bate cu cărămida în piept cum au luptat ei în ilegalitate, cum şi-au făcut facultatea în două luni şi o marţi… Nu cred că va mai fi loc pentru impostori… Atâţia impostori ca acum… Am auzit lucruri frumoase despre Nicuşor! Nu-l cunoaşteţi?… Nu. L-a crescut Ioviţ Popescu. Om serios!… Dacă vine Nicuşor, mulţi de aici, din exil, îşi vor face bagajele şi ne vom întoarce în Ţară…

Ar fi grozav! adaug eu. Oricum, cine vine după Ceauşescu, să tot domnească! Ţara nu mai are nicio datorie…

Chiar, am vorbit cu nişte colegi despre legea dată de Ceauşescu, cea cu datoriile, prin care guvernului României i se interzice să mai contracteze credite în străinătate. Ştii ce mi-a spus la Freiburg un eminent economist? Cică nici Hitler nu i-a deranjat aşa de tare pe marii oligarhi ai oligarhiei! Ştii dumneata care!… M-a felicitat pentru Ceauşescu! A zis că este fără precedent în istorie să dai asemenea lege! Şi dumneavoastră ce aţi zis? Am tăcut şi am înghiţit în sec. Mi-a fost ruşine să-i spun că sunt refugiat politic… Că am fugit de Ceauşescu!…

Chiar, de ce aţi rămas în Occident? îmi vine să-l întreb. Dar sunt un coleg bine crescut şi nu pun degetul acolo unde doare, se vede bine asta!

Îi povestesc şi eu faza cu Ţuţea şi bombardeaua atomică! E încântat!

Mă urmăreşte, domnule coleg, o amintire, singura pe care o am cu Petre Ţuţea. Am auzit că vă cunoaşteţi bine… Am trecut odată pe la Marieta Sadova, să iau nişte cărţi… Era acolo Ţuţea, iar doamna Marieta, văzându-mă grăbit, mi-a spus că nu-mi dau seama, pesemne, cu cine am dat mâna: este cea mai strălucită minte după Nae Ionçscu. Mai în glumă, mai în serios, îmi zice să profit de ocazie şi să-i pun domnului Ţuţea întrebarea la al cărei răspuns nu reuşesc să ajung. Domnul Ţuţea cred că ar fi desfăcut şi nodul gordian fără spadă!… Are răspuns la orice întrebare! Face parte din circul metafizic al planetei! N-am să uit niciodată expresia asta!… „Circul metafizic planetar?!”…

Am intrat în joc, şi întreb: domnule profesor, eu le predau studenţilor ideile politice ale lui Platon şi Aristotel, la un curs special. Încerc de ani de zile, împreună cu copiii, să ne fixăm la un sistem politic şi să spunem că este cel mai bun. Dar nu reuşim…

Adică mă întrebaţi care este cel mai bun regim politic?

Da, după părerea dumneavoastră, desigur… Şi ce

zice Ţuţea? Cică un regim politic care a apucat să se învechească este mai bun decât oricare alt regim care ar încerca să-i ia locul!... Aşa a zis! Ce părere aveţi?

Nu mi se pare un răspuns cine ştie ce...

Aşa am zis şi eu atunci, am râs, am admis, din politeţe, că s-ar putea să fie aşa, mă grăbeam să plec, să ajung la ore, şi pe drum am început să repet răspunsul şi să-l simt că este tot mai plin de înţeles... O să-mi daţi dreptate, dar nu acum! mi-a spus la despărţire.

„Un regim care a apucat să se învechească?”...Nu cunoşteam această idee, idee, că de teorii nu prea putea fi vorba la Ţuţea... Om serios!... Sau, Doamne, fereşte! de sistem... Da, dar nu te întrebi care regim apucă să se învechească? Ce i se pare domnului Poghirc aşa de interesant?!... Nu l-am auzit pe Ţuţea niciodată cu banalitatea asta... Sau altele la fel...

Mă invită Poghirc să mă conducă, să facem câţiva paşi. Iarăşi microfonita?... Domnule Ion, nu ştiu cum aş face, dar am nevoie de cineva în care să am încredere. Mi-am consultat agenda de telefoane şi de adrese, prieteni şi colegi, dar nu m-am putut opri la niciunul. Pe dumneata nu te aveam în agendă. M-ai sunat şi de atunci mă tot gândesc dacă nu cumva dumneata eşti persoana de care am nevoie...

Bună ziua i-am dat, belea mi-am căpătat... Alte secrete?... Altă misiune salvatoare de Neam şi Ţară? Mai rămâne să fac ceva şi pentru rege!... Ce vă face să aveţi atâta încredere?

Uiţi că ţi-am fost doi ani de zile secretar de partid pe facultate... Văd că vreţi să fiţi sincer cu mine... O să fiu şi eu! Nu am înţeles de ce nu m-aţi sprijinit să merg lector de limba română la Budapesta, atunci când a fost trimisă biata doamnă Bogza... Eram tânăr, neînsurat, ştiam bine că meciul nostru cu ungurii se va relua mai devreme sau mai târziu, de la O-O...

Nici nu ştii cât de mult te-am susţinut!... Şi nu numai eu!... Inclusiv rectorul!... Rectorul? Cine era atunci rector? Nu are importanţă... Eram mai mulţi care voiam să scăpăm

de dumneata!... Ca să zic aşa!

Chiar că rămân bouche bé cum se zice pe la Bucureşti, micul nostru Paris. Să scăpaţi de mine?... Chiar vă dădea atâta bătaie de cap că mai spuneam şi eu câte-o trăsnaie la adunările de partid?!

A fost şi ăsta un motiv, dar secundar, cu totul secundar... Principalul motiv a fost... Cherchez la femme, vorba cea înţeleaptă a franţuzului! La femme? Erai tânăr, neînsurat, toată lumea vorbea de trăsnăile dumitale... Eu să fi fost femeie şi m-aş fi îndrăgostit de dumneata... Dar nu ca... Şi ezită. Probabil că nu ştii cât a fost de îndrăgostit de dumneata singurul homosexual pe care îl aveam şi noi în Universitate!... Teribil ce a suferit!

Dooomnule profesor!...

Îşi dădea seama că nu avea nicio şansă!... Accept jocul şi mă mir: de ce? De ce n-ar fi avut nicio şansă bietul suflet, un suflet atât de sensibil?!... Homo ăştia...

Păi era cam... ungur!

...Da, e drept, am făcut totdeauna deosebire netă între bozgori şi unguroaice... Rase diferite! Dar povestea cu la femme tot n-o înţeleg!

...E vorba de o colegă, dintre toate colegele care vă iubeau în taină, singura pe care şi dumneavoastră aţi iubit-o... Iar pe colega aceea, o iubeau, dar nu în taină, ci cu declaraţii în toată regula, rectorul şi încă vreo 10 – 15 profesori, care mai de care mai important... Inclusiv secretarul centrului universitar...

Persoanele de faţă se exclud?

Ştiu şi eu?... înţelegeţi despre cine este vorba...

Da, Dumnezeu s-o odihnească... Nu mă gândeam să ajungem la acest subiect!... Să revenim la subiectul subiect: cu acea ocazie, când noi te susţineam să pleci în străinătate, am avut discuţii cu emisarii securităţii, printre care şi cu un fost coleg de facultate, acum mare general! Aşa am aflat multe despre colegul nostru Şeitan, nu mă întreba ce! Bref, ei te-au blocat! Iar eu, amintindu-mi azi dimineaţă tot ce ştiam despre dumneata, am decis, înainte de a ne întâlni acum, că eşti singura persoană potrivită să

ştii lucrul cel mai important pe care îl poate afla un român la Paris.

…Un român la Paris?… Mai sunt câteva mii!… Iar eu, care plec mâine-poimâine, să fiu românul din Paris care le rupe gura la toţi cu câte ştie el?!

Noi n-am stat prea mult de vorbă în Ţară, dar cred că ne-am respectat şi am contat unul pe altul. Corect? Corect. Dacă afli că am trecut în lumea celor drepţi, atunci cauţi persoana al cărei nume este pe acest plic, citeşte-l. O cunoşti? Da, ne-a fost colegă. Trăieşte la Paris? S-a căsătorit, vede puţină lume… Şi deţine un aşa de mare secret sau ce taină grozavă o fi aceea?! Părea mai degrabă serafică… Atât cât o mai ţin eu minte… Alt secret pe capul meu? Altă misiune istorică?!…

Dacă înţeleg bine, în ce mă priveşte pe mine, totul depinde de dumneavoastră: cât sunteţi în viaţă, eu nu am nimic de făcut. Iar când aflu că aţi murit… Da, abia atunci intri în rol. Şi ce voi face? Dau telefon din Bucureşti, vin la Paris? Dacă nu-mi dau ăştia viza de ieşire? Ţi-o vor da ceilalţi! Care ceilalţi? Care îi vor înlocui pe ăştia de acum! …

Aha!… Deci revenim la oile noastre… Dar dacă dau eu colţul mai întâi? N-aş vrea totuşi să mor fără să ştiu ce comoară ascunde Parisul… Reacţionez rapid, cu gândul la ale mele: generalul acela, cu care aţi vorbit despre mine în urmă cu aproape 20 de ani, mai respiră? Nu l-aş putea cunoaşte şi eu? N-am dat mâna până acum cu niciun general… V-ar deranja dacă I-aş căuta din partea dumneavoastră? Deloc! Dar nu-i spui nimic de doamna Sorina!

Aşa că mă aleg cu un început de poveste: cum ajung la Bucureşti, dau de el. Cum mi-ar putea folosi? Ce fel de om este?… Este un ins pozitiv. Era tare la gramatică. L-au racolat ca să lucreze la cifru… Pe urmă a fost bun şi la altele… Cred că-i face textele ministrului. Ce texte? Rapoarte, felicitări, omagii fierbinţi… E o idee bună să-l cauţi. Chiar aşa, fără să ştie de ce îl voi căuta?! La drept vorbind nici eu nu ştiu de ce îl voi căuta. Ziceţi că e bun

român? Negreşit! Este din aripa naţionalistă a Securităţii! Aripa… cum? A cui?

Sunt mai multe… E una KGB-istă, alta Mossad, alta americană, franceză… Şi una mică-mică-mică şi sfrijită, aripa românească!

Ne despărţim. În ultima clipă joc ultima carte: am mâine o întâlnire interesantă. Cu Europa liberă. Cu amândoi? Numai cu prinţul consort. Mi-a dat întâlnire la Café de Cluny. Ştiţi cumva pe unde vine?… Café de Cluny? … Să nu încurc cu Café de la Paix! Cred că e tot pe lângă Opera Garnier… Ne strângem mâinile, eu mai ales mă felicit călduros pentru ultima întrebare. N-a fost rău nici răspunsul. Plec reconfortat. E aproape opt.

În metrou mă uit la plic, îl desfac, fireşte. Cum adică să-l desfac abia când voi afla că a dat în primire?!… Şi dau de câteva rânduri scrise de Cicerone de dincolo de moarte – iubite prieten, iată, îţi rămâne dumitale, de pe urma mea, o moştenire grea şi neaşteptată: să intri în istorie… Chiar aşa scrie, să intru în istorie în locul lui, îmi cedează mie acest… Frumoasa noastră colegă e pusă în temă şi aşteaptă telefonul dumitale. Nu pregeta s-o cauţi şi să iei cunoştinţă de însărcinarea cu care te încarcă moartea mea. Aş fi preferat să duc eu până la capăt misiunea pentru care trebuie neapărat să se afle un român capabil şi dispus s-o împlinească. Nu puteam să fac o alegere mai bună, aşa că eu nu am nicio vină în alegerea pe care am făcut-o. De fapt, dumneata te-ai ales, prin lucrurile deja făcute şi de care ţi s-a dus buhul până aici. Calculează-ţi bine paşii, după ce vei afla de la doamna Sorina ce ai de făcut. Cred în viaţa de Apoi. Dar nu ştiu dacă de acolo avem informaţii despre ce se întâmplă pe Pământ în urma noastră. Mi-ar plăcea să aflu că ai reuşit! Doamne, ajută!… C.P.

A pus virgulă după Doamne!… De ce? Păi, da, cam aşa e corect! Doamne este un vocativ, nu este subiect! Subiectul este subînţeles: Doamne-Doamne… Eu n-am pus-o niciodată, ca fraierul!…

Deci aş putea avea o misiune istorică şi aici, la Paris!

Başca cea de la Bucureşti, se fac două!… Şi dacă domnul Poghirc, aşa cum îi doresc, mai trăieşte zece ani sau o sută? O să aştept ca abia după o sută de ani să aflu despre ce este vorba? Nu aş putea afla chiar mâine sau poimâine? Până plec, în orice caz! O caut că am acum telefonul, zic că-l am din Ţară şi că vreau să-i spun bonjour! Din partea lui C.M.I. – ilă, parcă sunt rude!… Dacă mă invită să ne vedem… Din păcate nu m-a invitat, s-a dat sau poate chiar era bolnavă… N-aş vrea să mă vezi în ce hal sunt… Cochetă sau prudentă? O fi apucat Ciceronele s-o avertizeze? Se pare că nu…

Capitolulô

Cuvântul magic

De la Hotel Mossad – altfel cum să-i spun?! sinagogă? sunt cinci minute până la Notre Dame. Pe drum:

— Am sentimentul straniu că tu eşti de vină pentru tot!… Nu mă mir de loc, dar ea nu se aştepta, drăguţa! E absurd, dar nu-mi iese din cap că numai tu m-ai făcut să revin la Paris… Că altfel nu aş fi aflat niciodată de tata, de bravul meu tată…

— Eu te-aş fi dus la alt hotel şi nu mai aflai nimic… Tu ai ales hotelul. Tu l-aş voulu, Sve…

— Repet: un sentiment absurd, my Iove. Îmi dau seama prea bine. E absurd…

— De ce te grăbeşti să tragi concluzii deprimante înainte de a şti despre ce este vorba?! Când vei afla motivul pentru care a plecat taică-tu din România într-un aşa de mare secret, s-ar putea să-mi fii recunoscătoare! De ce pui răul înainte?!… De ce eşti convinsă că taică-tu ţi-a ascuns ceva urât?! Poate că a vrut doar să te menajeze! Să nu afli lucruri pe care ţi-ai dori, nu să nu se fi întâmplat vreodată, ci tu să nu le fi aflat niciodată…

Mă întreb dacă m-a priceput, stau prost cu corespondenţa timpurilor în franceză…

— Ţi-am spus că e vorba de un sentiment absurd! îl domin!

Stai liniştit… Domină-l, fiu-i mama lui de sentiment absurd!… Doar n-o să te pierd din pricina marilor

conflagraţii mondiale în care taică-tu va fi avut şi el un rol prizărit, la duzina duzinelor, şi-mi vine o idee: Eşti pregătită pentru orice veste? Ce speri să afli sau de ce anume te temi cel mai mult să afli despre taică-tu că făcea la Bucureşti? Trafic de droguri?... De arme? De carne vie? ... Dacă descoperi vreo soră la Bucureşti sau vreun frate care de când se ştiu visează la o rudă bogată în America?... Poate chiar te aşteaptă... Eşti pregătită?

— Numai la asta nu m-am gândit!

— Nu ţi-ar părea bine?

— Toată viaţa am suferit că nu am frate sau soră...

— Vezi!... Ce-ai mai aflat la sinagogă?... Despre tata, nimic. M-am interesat de agenţii Mossad de gradul I, cum aş putea cunoaşte vreunul... Se pare că singura cale e să le accept oferta şi să ajung agent de gradul I... Ia-mă şi pe mine!... Ce încurcă lume eşti mata, gaspadin Şeitan!...

Iar mă ia cu presimţiri negre... Femeia asta a fost atât de... Este atât de... Mi s-a lipit aşa de bine de suflet... Ca marca de scrisoare?...

Vorbesemaiseriosca oricând, domnule! Amcertsentimentul că exista un loc acolo, în adâncul meu, pentru ea conturat de-a lungul anilor, poate chiar moştenit, părinţii din părinţi lăsatumi-l-au, în care numai ea se putea aşterne lin, fest potrivindu-se, spre bucuria ambelor: recipient şi adaus împlinitor... Eu nu spun că aşa este, ci că aşa mă simt, chiar aşa, împlinit, rotunjit perfect, e bucăţica care îmi lipsea şi abia acum, potrivindu-se la marele fix, îmi dau seama că eram de fapt neîmplinit, neîntreg, ciuntit, cu un handicap de care abia acum aflu, când scap de el, izbăvit... E straniu cum a intrat femeia asta în mine, nu eu în... Ci ea. În dar ştii cât de in de tot, un în total, domnule! Mă simt purtând-o clipă de clipă cu mine... Parcă aş fi gravid cu ea... Zău aşa!

— La ce te gândeşti? Vorbesc prostii, nu-i aşa?

— Încerc să te înţeleg, pe tine, pe mine...

Nu, nu-mi va fi deloc uşor, ba chiar cu neputinţă să mă trezesc că nu vei mai fi a mea... Va fi cumplit când va fi să te întorci în lumea ta... Aia de peste ocean şi zece ore de

avion… Şi cu Iuliana cum rămâne?!… De ce am sentimentul că nu e cazul să amestec una cu alta?… Universuri paralele! Nu e nimic incorect din partea mea faţă de una sau de cealaltă… Plus convingerea că sunt perfect compatibile! Se completează de minune! Sunt complementare, acesta e cuvântul! Şi sentimentul, vere, că e inevitabil tot ce mi se întâmplă, că nu am nicio vină, că mi-s ca de o boală lovit, un accident… Nu eu am ales ce se întâmplă acum… Ea a ales şi locul, aici, în hărmălaia din faţa catedralei nu mai au cum să ne asculte de la o sută de metri… Sau cel puţin aşa bănuiesc eu, evită hotelul, m-a întrebat deja de câteva ori cât mai rămânem pe aici? E mai nerăbdătoare decât mine să plecăm spre Ţară…

Mă întreabă de una şi de alta, verificându-şi amintirile din călătoria făcută în urmă cu un an… Da, Bucureştii şi laşii, în alte locuri n-a mai fost. Crezi că ne vom putea vedea mai des la Bucureşti? Bună întrebare, îmi mai vine inima la loc… E îngrijorată!… Cine ştie ce o fi şi în capul ei?!… N-aş vrea să mă prezinţi familiei tale… Nici eu… Dar dacă nu va fi greu, mi-ar plăcea să-l cunosc pe tatăl tău… Ah, nu seamănă prea mult cu unchiul Sam Şeitan… Mai mult semăn eu, aşa zice tot neamul… De-aia m-a iubit şi bunica aşa de tare, de oful lui Mitică al ei, fiul mereu rătăcit departe de casă… Să nu uit de flori şi de mormânt! Fiul cu care semănăm aşa de tare!… Cum nici feciorul său propriu nu-i seamănă cum îi semăn eu!… Probabil că vreunul dintre ceilalţi trei băieţi, care i-au murit aşa de ciudat, i-o fi semănat mai mult decât văru’ Niţă…

Ce ziceai de tata? Aha, ai aflat tu ceva de la Mossadul tău, din arhive, şi asta te face curioasă?… Ce să aibă tata cu Mossadul? Ce vor de la el?

Tatăl tău e trecut pe o listă, a celor care au salvat de la moarte evrei…

Aud?!… O pun să repete. Nu glumeşte, nu aiurează, aşa cică scrie acolo… De la ce să-i salveze, de la moarte?! Era să-i calce tramvaiul?!…

Nu, nu ştiu nimic, sigur este o confuzie…

Nu e nicio confuzie, tatăl tău locuieşte la Constanţa, am uitat numele străzii, dar e din două cuvinte de patru litere fiecare, mă ajuţi? Cuza Vodă? Exact! Da, domnule! Uite la ea că vorbeşte serios, dar nu pot să cred că e adevărat ce a citit! Da, o fi adevărat că aşa scrie, dar asta nu înseamnă că e adevărat ce scrie… Nu prinzi diferenţa?

Ba o prind, dar nu cred că e o greşeală. Ehe, ce mi-ar mai conveni mie să ştiu eu că nu-i adevărat ce scrie despre tata!… Dar cunosc bine cu cine avem de-a face… Mossadu-i Mossad! Da, zic eu din rărunchii aducerii aminte, tata era prieten cu cel mai beţiv evreu din istoria judaismului, domnul Haim… L-o fi salvat de câteva ori să nu-l calce tramvaiul… Tramvaiul care nu circulă la Constanţa! Altceva nu văd ce ar putea fi! Dar de bunica nu scrie nimic în tablele lui Moise?!

Scrie destul despre… despre unchiul Sam al tău! Eh, asta nu mă miră nicicum! Câte mii de pagini?

Fotografii foarte bune, arăta mai bine ca Burt Lancaster cu care chiar că seamănă!… A evadat de la Vorkuta, ştiai? Ştiam, lasă-l pe Şeitan, că nu-i duc grija. Tu zi-mi de tata socru-miu, de domnu' Alex, Lixandru, Sandu… Cum ii-ziceau prietenii? Saşa, ca-n Rusia… Deci în primăvara lui 1940 mai era la Bucureşti…

Ştiu sigur că a făcut pe front velikaia voina, până aproape de Viena… Avea o mulţime de prieteni, tovarăşi de arme cu care se întâlnea, fotografii, aniversări… Şi multe, multe poveşti… Se rugau toţi de el să-şi scrie amintirile. Nu văd ce fapte compromiţătoare ar fi avut de ascuns faţă de mine… Poate că este secretul altora, şi trebuie să-l respecte!

Mă îngână: secretul altora, pe care a trebuit să-l respecte!… Vorbeşti de parcă ai şti tu ceva… Tu, Vanea, tu ştii despre ce este vorba! Of course, ştiu totul, dar ştiu acum, când le povestesc cum au fost, dar atunci, în Parisul vesel-trist, nu ştiam mai mult decât tine… Poate chiar mult mai puţin, căci şi eu, iubito, am sentimei; tul că nu-mi spui tot ce ai aflat din gura oracolului… Oracolul care îţi prezice trecutul…

Nu am nicio curiozitate pentru viitor! Pricepi? Panimaiu, panimaiu… Şi iar am un moment de inspiraţie din aia de-a mea şi o iau la sigur: despre soţul tău ce ai aflat?

Tu ştii totul, Vanea! Ce mă mai întrebi?!… Aşa, ca să verific.

A fost agent… Mossad?… Ce altceva?! Grad mic… Trecut în rezervă… în adormire, bag şi eu, atoatecunoscător. Adică dat afară!… înainte de a ne căsători. Nu mi-a spus nimic… Fireşte, n-am găsit nimic despre motive… Şi el, adică taică-su, cu nume schimbat. Numai că era precizat în fişă şi numele purtat la naştere, data, locul. Aha!… La tata, nu! Nimic, nimic! Iar din câte fişe am văzut, numai la tata apare menţiunea cu agenţii de grad I, singurii care au acces la adevăr… Adevărul despre tata!

Dar n-ai întrebat dacă persoanele din familie… Le-ai spus că eşti fiica?… Mda, ar fi o idee. Asta ar însemna să mai merg şi mâine acolo… Mi s-a făcut o silă… Jurasem să nu mai calc în locul acela! Altfel cum vrei să afli ce a fost? Ştiu eu cum! Nu aici, în orice caz, nu la Paris…

Ci la Bucureşti?… Exact! Am eu altă bază de date, nu acir eu la nenorociţi! ăştia!… lob evo mati!…

Rămânem o vreme spectatori la înghiţitorii de săbii, flăcări, iepuri, şerpi, porumbei şi alte comèdii din piaţa Catedralei, pierduţi în mulţimea de gura-cască. La un moment dat aud vorbe româneşti în stânga mea. Sunt un grup, două perechi… Tinerei… Vorbesc tare şi, după câteva cuvinte, bag sama că fără nicio perdea… Tipic pentru românii aflaţi în străinătate…

Ştiu, drăguţii, că nu-i înţelege nimeni şi se scapă pe ei de toate cuvintele prohibite în ţară. O fac atentă pe Sve: în ce limbă vorbesc ăştia? Nu în româneşte? Mais oui, deja e bine că recunoşti melodia… Doamne, ce e la gura lor! mai ales a fetelor!… Sveiţei îi place, trage cu urechea aproape fericită de sonurile diafane ale înjurăturilor şi spurcăciunilor româneşti… Nu mă pricep să-i traduc şi nici nu-mi cere.

Ne facem că ne uităm peste capul lor la spectacol, aş prefera să nu aud nimic, mă simt îngrozitor de jenat, mai ales de cele două fătuci, nu le-aş fi putut imagina în gură cu sordidele vorbe, cele mai multe nici măcar de mine, golan de la gura portului, vreodată rostite… Par aşa de… de curate, au un profil aproape nobil, le-aş fi făcut curte în urmă cu ceva ani… Cum naiba se pot prosti în halul ăsta! Curat prostituare, nu prostie…

Simt deodată degete diafane cum se înfig, gheară, în braţ, îndurerându-mi carnea până la os! Ai înnebunit?!

Dar nu răspunde privirii mele, pare hipnotizată de cei patru. Care acum se ceartă între ei cu o vehemenţă de neamuri proaste, nu-şi dau seama cât deranjează în jur?! Pe toată lumea, mai puţin pe distinsa doamnă care nu pricepe nimic, dar când mă simte că le-aş spune vreo două se grăbeşte să mă oprească. Tişe, tais-toi! Lasă-i în pace… Mais pourquoi? Ssst!… E numai ochi şi urechi, tresare de câteva ori şi degetele-i fragile de porumbiţă se fac de oţel, pulsând în carnea mea nedumerită…

S-au depărtat de noi, caut privirile Svetlanei să pricep ceva din ele… Obosite, îndurerate şi totuşi vii, înfrigurate… Ne tragem chiar sub porticul Doamnei Noastre, închis de câteva ore bune, şi de aceea pustiu. Se sprijină de peretele din dreapta intrării, de curând restaurat, cu muchii ferme, neatinse încă de aripa timpului… Are ceva să-mi spună, nu mă grăbesc. Ce a fost cu derbedeii ăia?! Despre ei va fi vorba? Ce vorbă? Se uită la mine fix, stăruitor. îi susţin privirea, n-am de ce să mi-o feresc.

— Căcat?

Cum adică?!… Am auzit bine? Vede bine mirarea mea şi repetă, repetă aidoma, am auzit bine, deci: Căcat? Şi încă o dată…

E o întrebare? Eu ce să răspund?!… Şi continuă dânsa, cu o voce disperată: există cuvântul ăsta în limba română?

Aha, l-a auzit la paraşutele alea, mai ales cuvântul ăsta le-a tot ieşit pe gură… Nu, n-am chef de niciun joc de

cuvinte! Tac şi e destul ca să priceapă. Ce înseamnă căcat? … Şi tot ea: nici nu mai contează ce înseamnă… Pare sfârşită. O iau de umeri şi o zgâlţâi uşor: amore mio! Ce-i cu tine?

Tata!… Şi tace! Eh, taică-tu, ce-i cu domnia sa?! Cu bravul… Bravul meu tată, din când în când, când era nervos sau supărat, dar şi când era bine dispus, scăpa cuvântul ăsta, involuntar, căci niciodată nu a vrut să ne explice, din ce limbă, ce înseamnă… E o înjurătură? Da! Merde… Oooh…

Da, acum e clar! Domnul Alexander Roller vorbea binişor româneşte. S-a căznit el să se ascundă de toată lumea, chiar şi de fiică-sa, probabil că şi de nevastă a ascuns că era born in Romanian, made in Romanian, dar s-a dat până la urmă de gol! Fiecare pasăre pe limba ei piere! Că dacă ar tăcea chitic, vânătorul nu ar putea-o repera în desişul verde crud, verde roz… Dar o apucă cântatul sau cârâitul ori piuitul, măcăitul sau cotcodăcitul, şi abia atunci vânătorul o zăreşte din frunziş… Dacă tăcea, dacă se abţinea…

Mda, nu mi-ar fi trecut prin minte că mizera vocabulă poate să joace vreun rol în viaţa… în viaţa mea a mea… Da, simt din clipa asta că totul s-a clarificat. Saşa Roller e de-al nostru, „născutântru limba română”, cum ar zice cronicarul…

Mai fac o demonstraţie de perspicacitate: spune-mi, nu cumva vorbea româneşte în somn câteodată, l-ai auzit cumva?… La spital, când a intrat în comă, nu a scos o vorbă în english iazâk. Numai în ruseşte şi o limbă pe care n-o înţelegeam deloc…

Trebuie să fi fost româna, conchid eu, redundant.

Apoi, în paralel cu ce mai discutăm, încep să mă minunez cu profesionalism: pentru acest domn, limba română, abandonată, a supravieţuit printr-un singur cuvânt, de neuitat pentru subiectul vorbitor… între noi fie vorba, un cuvânt mai ca lumea nu a găsit?! Că avem destule! Dor, doină, colinde, viezure… Cu alţii, care şi ei nu părăsit graiul matern, cum a fost? Nu neapărat la fel…

Îmi vin în minte românii aceia secuizaţi în satul cărora a fost culeasă pentru prima oară Mioriţa. O traduseseră în ungureşte, săracii, o traducere ca vai de ea şi de orice traducere, putuseră uita totul, toată limba română o uitaseră, dar nu şi Mioriţa! Să tot glosezi pe aşa subiect...

Dar nici eu nu prezint corect cazul de faţă, care se pretează şi el la nişte comentarii trăsnet, dar nu-mi vine să le fac de unul singur... Are haz să psihanalizezi sau cam aşa ceva... Numai că Jidovul rătăcitor nu a uitat limba, ci nu a mai folosit-o, a dosit-o în chip conştient, având de ascuns momentul cel mai important din viaţa unui om: unde te-ai născut, vere? în ce ţară, în ce limbă, în ce neam! ...

Întrebare cheie: taică-tu, uitucul, ştia idiş? Ezită puţin printre amintiri, apoi ferm: Nu! Nici vorbă!... îţi dai seama ce înseamnă asta? Pare speriată de ceea ce îi voi spune. Hai s-o ajutăm pe fată să descopere singură... E fată bună, merită... Ce... ce înseamnă? E chiar speriată. Păi, a ştiut englezeşte, da? învăţată după ce a emigrat în State. Mai înainte a vorbit ruseşte... Natürlich! Vorbea bine ruseşte? Fără cusur? Impecabil?... Nu, nu prea! Ce să însemne asta?! înseamnă că nici rusa nu a fost limba sa maternă!

...Începe să se prindă. Limbă maternă?... Nici eu nu mă gândisem până cu un minut-două mai devreme... Deci care a fost limba sa maternă? Limba maternă paternă!... Nu avem încotro, a fost româna! Şi dacă româna i-a fost limbă maternă, înseamnă că... că este, că a fost cam român! în momentele lui bune!

...Hai, nu căsca la mine mândreţe de ochi şi spune-mi, când tap-tu care te-a făcut, că eu fără tap-tu, că eu fără tap-tu, nu te-aş mai fi cunoscut! Drept care mi-e foarte simpatic! Deci, dacă tata socru este de pe planeta Marte, tu, femeia mea, a ginericăi, ce eşti? Of course, marţiancă rău! Dacă-i de pe Lună, eşti selenară ori... lunatică, mai bine! Iar dacă tăticuţul-cuţul tău este, după limba sa maternă, român, dumneata, slăvită Doamnă, ce-mi eşti?

Hocus-pocus, preparatus, ciribi-ciribaboi…

Glumesc, adorato? Spun prostii?!… Deloc, liubimâi moi!… E perfect logic ce spui! Năucitor de logic… Deci eu, românсă?!

Deh, Ioane, deh! Eu românсă, iar tu, deh!…

Ia rumânskaia, donc!

Îmi pare rău dacă te-am jignit cumva… Nu ţin neapărat să fii românсă! E cam devreme! Poate mă răzgândesc… Dar are haz, recunoaşte!… Pentru tine, poate că are! Mda, nu cred că-i vine uşor… Te scoli teafără, întreagă… şi seara te culci românсă!

M-am născut rusoaică… Sovietică chiar! Pe urmă am aflat, de la alţii, că sunt evreică!… Am venit în Occident şi mi s-a pus în vedere să devin americancă, am acceptat, m-am străduit, am reuşit, iar acum vine domnul Şeitan, Ioan Şeitan, şi mă declară românсă!…

Nu te grăbi! Românсă românсă, dar de care? Olteancă, moldavcă, oşancă… Astea ce mai sunt?… Crezi că-i aşa uşor să fii românсă?!… Numai jocul ăsta nu m-aş fi gândit să-l jucăm! Eu te sfătuiesc să alegi să fii constănţeanca. Şi te fac eu! Cum mă faci? Cum ştii că te fak!… M-ai făkut şi tu… m-ai făkut să cred că îţi place să te fak!…

— Dacă mă gândesc bine, iar nu la prostiile tale, încep să se lege lucrurile… în urmă cu un an, când am ajuns în România şi, zău, dacă puteam explica ce caut pe-acolo, m-am simţit tare bine… încerc să-mi aduc aminte, au fost momente inexplicabile… De graţie!

Ai trăit tu, în România, momente de graţie fără mine de faţă?!… Cine te crede?! Nu ştii ce vorbeşti!

Îmi vine să plâng, îmi vine să râd… Râsu-plânsu, en roumain. Risu-plinsu?…

De plâns, ai plâns destul. Acum, ai dreptul să mai şi râzi! Râzi, copilă cu părul bălai!

Dar nu-i deloc de râs! Nu pricep de ce te amuză aşa de tare povestea asta?! Povestea mea!… Are dreptate. Iaca, tac!

Paşi, spre casă? Aş mânca ceva, aş bea… Trecem iar

prin hărmălaia de japonezi şi afro, arabi şi ici-colo câte un alb spălăcit de-al nostru… Traversăm piaţa, la întâmplare ambulăm, încă nu llanăm pe marile bulevarde, o las pe ea să aleagă hăis au cea, aterizăm lin la o masă liberă, pe o bancă, nu departe de gălăgia de care ne-am ferit. Nu, nici vorbă să se atârne iar de gâtul meu, de unde atâtea secrete?! Le-a degurgitat pe toate… Cum e cu limba maternă? Am auzit bine? Limba maternă?! Tu ai spus că tatăl meu, dacă a avut limba română ca limbă maternă, este român… Nu înţeleg ideea… E cam sofisticată.

E simplă! Voi nu aţi învăţat la şcoală, acolo, la mama Rusia, ce definiţie a dat tătucu Stalin naţiunii sovietice, americane, evreieşti etc? Nu se poate să nu fi învăţat-o, eu o ştiam pe dinafară când a dat colţul bătrânul pezevenghi…

Toi, mon cher, tu chiar trebuie să faci din orice… Lasă-l pe Stalin, ce are el cu mine?!

Are, că Stalin a dat definiţia naţiunii!… Şi până la el n-a mai dat-o nimeni?! Ba, dar eu nu ştiu altă definiţie decât cea stalinistă, marxist-leninistă, materialist-dialectică şi ştiinţifică… Bine, hai, zi-o odată! Păi n-am cum! Ce, mai ţin eu minte lucruri dinainte de 1953, pe care apoi a trebuit să le uit?!… Mă priveşte exasperată. Chiar că-s tâmpit, până nu fac pe deşteptul nu mă simt eu că-s eu…

Tuşesc, îmi dreg glasul şi o iau de la capăt… Draga mea, componenta cea mai obişnuită a solidarităţii naţionale, de neam, este limba, graiul, folosirea aceluiaşi idiom. Deci sunt mai multe componente, zicea Papaşa: geografică, economică, istorică, lingvistică, spirituală… Sunt români, toţi cei care au ca limbă maternă limba română… Ruşi, cei care au ca limbă maternă limba rusă şi aşa mai departe… Şi poligloţii? Nu contează câte limbi ştii când mori, contează numai prima limbă, cea în care ai învăţat să gândeşti şi să fii om!… Pentru că, te rog să mă crezi, puiul de om devine om prin limbaj…

…prin achiziţia limbajului, aşa se cheamă, nu?

Bravo!… Dar de ce este aşa importantă prima limbă,

cea maternă? Pentru că atunci când ne naştem, creieraşul nostru nu are nicio circumvoluţiune, este tabula rasa, arată a o chelie perfectă! Ştii cum apar circumvoluţiunile? Prin grai, prin exerciţiul limbii, prin memorarea cuvintelor, a relaţiilor dintre cuvinte şi obiecte şi mai ales prin relaţiile dintre cuvinte, a căror deprindere e ca un fel de arat, fiecare limbă ară în felul ei ogorul cefalopod, adică trasează nişte circumvoluţiuni care sunt la fel la toţi cei care vorbesc aceeaşi limbă!… Zău!… Nu glumesc!

Fac o scurtă pauză, m-au pus pe gânduri trăsnăile cu circumvoluţiunile… Ar putea crede că îmi bat joc de ea… Dar nu-i rea ideea! Că degeaba ai circumvoluţiuni dacă lipseşte graiul care te învaţă cum să le foloseşti! Cum să le pui în valoare!… Don’t stop! Dalşe!

Continui, deci, la cererea publicului cititor!… Nu-i vina mea că fiecare limbă este purtătoarea unui mod aparte de a gândi, de a vedea lumea… Este o formă mentis, pe latineşte, o structură a înţelegerii, pe care creierul uman o deprinde definitiv şi definitoriu prin limba maternă. Mai exact spus, se cheamă limbă maternă limba în care pruncul face din tabula rasa din căpşorul său grădină înflorită, gură de rai… Aşa se ajunge ca toţi cei care au aceeaşi limbă maternă să aibă un nu ştiu ce şi un nu ştiu cum comun, adică un suflet comunitar comun, asemănător… Un fel asemănător de a fi, de a se manifesta ca oameni… De a urî şi de a iubi! De a minţi ori de a fi demni!…

Spune-mi, lucruri de-astea le predai tu studenţilor? Yes!

Deci, dacă tu ai ceva care mie mi-a plăcut la tine pentru că semăna cu ceva…

…cu ceva greu de prins în cuvinte, ceva indicibil! da, asta voiam să spun, ceva inefabil… Bravo! Ăsta e cuvântul: ceva

Inefabil!… Care inefabil plutea în jurul tatălui meu şi m-a făcut, fără să-mi dau seama de ce, să te plac atunci când te-am cunoscut! Acel ceva… Acum mă gândesc: de aia mi-o fi plăcut şi de unchiul tău, este generaţia lui papă,

dar, probabil, aparţin amândoi la aceeaşi forma mentis românească! Am înţeles bine?

Sunt chiar uluit! Muierea asta chiar este deşteaptă foc… Ce notă îmi dă domnul profesor?

Păi, una ca tine nu merită să treacă clasa, drăguţo. Am să te las corigentă şi repetentă la nesfârşit, până la adânci bătrâneţi, ca să te văd în fiecare an, la fiecare curs, săptămânal în prima bancă… Nu te pot promova, căci te pierd! Nu te mai văd după aia…

Ţi-ar fi greu fără mine?… Mult mai greu decât ţie! Eu te cunosc pe tine mult mai bine decât mă ştii tu pe mine… Mă sărută patern, şcolăreşte, dar cât de bine îmi pică la lingurică…

Aşadar, acel ceva prin care, acum îmi dau seama, ai semănat cu tata, venea, vine, de la limba voastră maternă? Limba noastră maternă, transmisă de-a lungul mileniilor din tată în fiu… Ce-i asta? Era o completare, cu care le amuzam pe studente… Lăudam rolul excepţional al femeilor, al mamelor, în destinul graiului omenesc, le demonstram că femeile au creat limbajul şi ele l-au modelat după chipul lor, nu mutălăii de bărbaţi, şi că din pricina aceasta limba fiecăruia se cheamă limbă maternă… Şi completam, aşa, într-o doară: limba maternă, transmisă de-a lungul timpului din tată în fiu!…

Se uită la mine lung, dându-se înapoi. Te-au cam plăcut studentele! Aşa-i?… Şi ele pe mine!… Şi eu pe ele!… Vezi ce limba dracului maternă!…

Dar nu o pot scoate din ale ei: Bun, deci tata gândea româneşte! Gândea şi simţea româneşte, tăticuţul matale. Reacţiona româneşte, căci este vorba mai ales de subconştient, de abisurile sufletului. Acolo au ecou şi îşi pun amprenta structurile graiului matern, în primii doi-trei ani de viaţă… Poţi după aia să mai înveţi tu zeci de limbi, vor pluti superficial la suprafaţă, în bătaia vântului, fără nicio rădăcină înfiptă în nămolul de sub cortexul gândirii tale, definitiv programată să vibreze într-o anumită cheie, aceeaşi pentru toţi cei născuţi întru acea şi aceeaşi limbariţă!

Văd că nu te mai poţi opri… Nu cumva îţi învăţai cursurile pe de rost?… Oricum, reciţi frumos!

Bine, nu te mai întrerupt următoarele cincizeci de cuvinte! Ce ziceai?

Tata, pentru că vorbise prima lui limbă, cea maternă, româneşte, zici că era român. După aceeaşi logică, altminteri corectă, cred, eu suntrusoaică… Nu se poate spunesoyieti că, limba sovietică nu există… Tac şi nu adaug „din fericire”. Continuaţi, vă rog: n-ai cum să mă scoţi din pălăria ta de scamator, româncă! Ori una, ori alta!

Care-i una, care-i alta?

Ori tata a fost român, cum zici tu, şi pentru aceleaşi motive eu sunt rusoaică, sau lucrurile rămân cum au fost! Dar ca eu să fiu româncă, nu văd cum!

Te sperie gândul că ai fi româncă… îţi cade greu? Ce nu-ţi convine? Te-am jignit?

Nu, nici vorbă! Dar văd că ţii să mă declari româncă, nu am nimic împotrivă, dar nu pot accepta orice argumente! Dacă mă faci româncă, fă-mă ca lumea!… Te fac io, nicio grijă!

Mă?

Te!

Biiine! Să te văd!…

S-o crezi tu că m-ai pus în dificultate!… Păi, gagico, când eşti român sau rus, asta arăţi şi se vădeşte chiar şi fără voia ta, nu numai prin grai, prin vocabule… Mai sunt şi altele, care ţin de forma mentis amintită, chiar tu spuneai că nu ţi-au plăcut bărbaţii întâlniţi, căci nu aduceau nicicum cu alde tata socru, adică cu Bentea, pe care îl aşteptai nenuntită de fapt! „Ca lumea!”, cum zisăşi mai adineauri. Deci fără să te înveţe româneşte, limba română, a românilor, tăicuţul tău, fie-i ţărâna uşoară, te-a învăţat să simţi româneşte, să vezi româneşte lumea şi fiinţa omului, să interpretezi stilistic lumea à la manière roumaine!…

A fi român nu este o chestiune de formulă chimică a sângelui nuu de aranjare a cromozomilor în ADN, ci este o chestiune de stil. La mulţi români nu le tihneşte sau nu li

se potriveşte stilul creat de români printr-o decantare multimilenară, bi sau tri, ci li se potriveşte altul sau chiar niciunul… Dar nu discut excepţiile. Nu în plac. Discutăm starea de normalitate. Şi, în mod normal, tu ai învăţat de la taică-tu sau ai moştenitvolens-nolens unele atribute iile identităţii româneşti. Te felicit! Eşti o mare baftoasă!

Şi cu jida din mine?… Ziceai că ai aflat de la alţii că eşti evreică. Da, alţii au dat importanţă, eu nu. Eram pionieră fruntaşă, maia radina era Uniunea Sovietică, rar se pronunţa numele Rasiei, eram sovietică, savietskaia devocika. M-a tulburat tare mult decizia tatii de a cere plecarea în Israel… Nici azi nu mi-am revenit de tot… M-aş întoarce şi mâine la Leningrad, dar numai ca să rămân! Nu ca turistă!…

Taică-tu ce explicaţie ţi-a dat?

Murise mama, din vina medicilor care au operat-o. Tata a dat vina pe sistem… Bun! Dar din România de ce a plecat? That's the question!… Şi mai ales, daragoi moi, de ce a ascuns că… că e român, cum zici tu!… îţi mulţumesc! Pentru ce, chère madame?!

Pentru toată risipa asta de… de trăsnăi cu care încerci să mă ajuţi să trec peste şocul pe care-l trăiesc!… N-ai cum să-ţi dai seama!… Câte mi-a ascuns tata!… De ce? De ce, iubitul meu drag! De ce nu i-a convenit să…

…să mai fie român?!

Se poate spune şi aşa!…

Nu mai zic nimic!… Ce dracu' să mai zic?!

Dar zi-mi, cei de acolo, de la gura de metrou, nu sunt grupul acela gălăgios de români, de mai devreme, din faţa catedralei? Care, unde? Lângă vânzătorul de baloane!… Aha… Mda, ei sunt!… Păreau simpatici… Ce-ar fi să-i invităm la masă cu noi? Asta ce mai e?!… Simt nevoia să dau de băut, e un moment deosebit pentru mine, nu-l putem sărbători numai noi doi! Vreau să beau în sănătatea românilor! Şi să-i mai aud o dată cum zic *cdcat*. Magicul cuvânt, pentru mine este cel mai…

Nu glumeşte, dar nici eu nu cedez fără ca ea să insiste. Am tot sperat că le las timp să dispară intruşii, îi

văzusem mai dinainte, dar nu dispăreau, parcă mă aşteptau să trec strada şi să le fac invitaţia. N-am încotro. îi abordez pe cei doi băieţi, ei nu pricep nimic, apoi mă dumiresc, când o aud pe fata blondă mirându-se ce mai vrea şi nasolul ăsta, că i-am luat pe franţuzeşte.

Se miră când le vorbesc româneşte, le arăt, peste drum, masa la care ne aşteaptă Svetlana, ne face semn prieteneşte cu mâna, mai câr, mai mâr, ne trezim până la urmă la aceeaşi masă. Un soi de prezentări, le pare rău că nu prea vorbesc franţuzeşte niciunul, dar doamna e americancă, voi ştiţi englezeşte? Of course... Eh, atunci totul este OK, zic şi eu, prima oară în viaţa mea, nefericita vorbă OK... Ce mult înseamnă aproape două luni printre străini!... Spunem fiecare de unde suntem, ce căutăm aşa departe de mama patrie, mai nimic, sunt cu un grup mai mare, se întorc din Anglia, au fost la un soi de competiţie universitară, nu vreau să aflu prea multe, nu le pun nicio întrebare de fapt, ei vorbesc, exersându-şi cu nesaţ când româna, când engleza... Cum li se pare Parisul? Cam strâmbă din nas, Londra, da, le-a plăcut... Băiatul cu plete intervine: abia am dat şi noi cu nasul prin Paris, de două zile... Londra am văzut-o pe îndelete, cu program, aici nici nu ştim unde să mergem. Observaţie de bun simţ, îi dau toţi trei dreptate. Şi cu mine, patru. Le putem recomanda ceva mai deosebit?

Mi-aduc aminte de discuţia cu Sincu, cu Sandu Sincu, şi le spun de expoziţia Picasso. Este cea mai mare, nici Picasso nu şi-a văzut la un loc atâtea lucrări... Cele mai grozave, din toate epocile bleu în care a pictat... Le place ideea. Ce studiază în Ţară? Ingineria, de mai multe feluri... Eu? Profesor de limba română and She este o doamnă şi o mare, mare jurnalistă. Merge la Bucureşti să-i ia un interviu lui Ceauşescu. Ohoo! mai să îi pufnească râsul...

Sve îi roagă să vorbească mai mult româneşte, îi place cum sună limba română... Când o să-l audă pe Ceauşescu vorbind româneşte!... Eh, inisit eu. Ce-o să fie? Bineînţeles că doamna nu are să-şi dea seama în ce limbă vorbeşte nenea Puiu româneşte... Nu se feresc de mine:

Ştiţi bancul cu Maiestate? Nu, zic eu politicos. Mi-l spun, mă prefac că-l aud prima oară şi mă amuz cât pot. Dar cum naiba să i-l traduc Svetlanei. Încercă ei, eu nu mai încerc, ar fi degeaba. Deh, e ceva cu limba asta a noastră… E intraductibilă câteodată. Mirarea asta parcă le umflă pieptul. Plusez: Dar bancul cu My Lady îl ştiţi?

Suntâncântaţi! E un banc şi cu My Lady? My Fair Lady Lenutza! How de You de? Cum e bancul? E continuarea la Maiestate!… A apărut continuarea?!… Păi voi de când sunteţi plecaţi din ţară? De trei luni!… Ah, sunteţi în urmă cu evenimentele! A apărut şi My Lady! Puştimea cade în extaz! Scandează aproape My Lady, My Lady… N-am încotro. Mă produc:

Păi, cum zicea dânsul: şedinţă de Comitet Central, despre politica externă a PCR, el conduce discuţiile, iar ea încerca să se bage în vorbă, aşa, mai şoptit: Maiestate… Maiestate N icule… O dată, de două ori, de mai multe ori, Maiestate… Maiestate… Ceauşescu se făcea că nu aude, mai ducea mâna la gură să o poată repezi, Leano, te aud tovarăşii! Ea, nimic! maiestate… Ce-o fi apucat-o?! în fine, nea Nicu se întoarce spre ea răstit: Ce-i, tovarăşa? Maiestate, Nicule, de vizitat? Mai e state?… Fine del primo tempo. Secondo. Se linişteşte Ceauşescu, îi vine inima loc, şi i se dă ei cuvântul, cum era ordinea de zi, şi ea începe să laude politica PCR, pe tovarăşu'. Ceauşescu, „cu. gândul la întrebare, că nu a apucat să-i răspundă, încearcă mai pe şoptite: My Lady… Ea se întoarce la el şi se încruntă, el iar încearcă un My Lady timid… Abia când îşi termină ea cuvântul, el reuşeşte să spună tot, bâlbâindu-se tot: My Lady, mai le dibuim noi, Le-le-nutzo! mai le dibuim…

Mai le dibuim noi!… Izbucnesc copiii în urale. De hazul lor râde şi Svetuţa, e bucuroasă de voia bună de la masa noastră… îmi vine o idee, ar fi trebuit s-o am de la început… Cum să-i fac eu să mai rostească o dată cuvântul magic, cuvântul care, iată, auzit în gura loiq ai schimbă viaţa Sveiţei… Cum să-i fac să dea din ei vocabula fatală?! Ei s-o rostească, răsunător, ca în urmă cu mai puţin de un ceas… Că… ş.a.m.d… Aici să te văd, măreţule!

Mă aplaudă, vedeţi, măi, blonda, cum se spune un banc?!... Se vede că sunteţi profesor de limba română! Inginerii ăştia... Totdeauna m-am întrebat, domnule profesor, cine scoate bancurile astea? Sunt grozave unele! ... îi promit Svetlanei – să-i explic la hotel jocul de cuvinte cu Maiestate şi My Lady, acum ar fi mai greu. No problem, mă asigură, bine dispusă din mai nimic... Pare că nici nu vrea să ştie de ce. La fel, cei patru, din nimica i-apucă un râs tembel, tembel, dar şi molipsitor, râde cucoana mea ca proasta la târg, fără să priceapă nimic. Mă iscodeşte discret, simte că nu mă amuză râsul ăsta fără motiv, este şi nepoliticos din partea lor să râdă de ceva ce ceilalţi doi, eu şi Sve, nu ştim nimic... Căci au păţit ei ceva de care rid întruna, vorbim ce vorbim şi iar îşi aduc aminte de ceva de nepovestit, dar şi imposibil de uitat...

Şi se cocoşează de râs! Ia uite la ei!... Ce-o fi?

Începem să bârfim Occidentul... Ajungem şi la hotelul în care locuim fiecare... Ei pe lângă Gara de Nord, ca să ne simţim mai acasă... Eu, zice unul, la un moment dat, moment de soartă dat, n-am mai pomenit hotel fără budă în cameră... E a treia oară când stau la Paris cu buda la capătul coridorului... Râsete, chicoteli, nu prea le stă bine unor fete atât de... suave chiar, să se amuze pe subiectul wc-urilor din Franţa...

Eu am învăţat să mă descurc, continuă individul, dar dânsul... şi arată aproape cu dispreţ spre celălalt, colegul său, iar pe toţi patru îi scutură iar o repriză de râs cu greu stăpânită... Sunt complet stupizi! Schimb de priviri cu doamna mea, tu l as voulu, George Dandin, dar nu! ea gustă veselia nestăpânită a puştimii...

Noisy man never gentleman, îmi vine să bag şi eu din puţinătatea englezei mele... Atât de bine s-ar potrivi! Intervine iar blonda, măi, potoliţi-vă! Lasă, ne mai povestiţi nouă o dată, dar acum potoliţi-vă! Intervin şi eu: potolez-vous! vorba franţuzului. Le place: Potolez-vous?...

Domnule profesor, dacă aţi şti de ce râdem ca proştii, ne-aţi da dreptate! Dar... Dar ce? Nu prea e de povestit!... Cum aşa? Le e ruşine, domnule profesor! E ruşinoşi,

nevoie mare!

Cum ai spus? Nevoie mare?... Nu mică, mare?... Şi alte hohote de râs, se uită toată terasa la noi... Chiar că râd prosteşte! Ce glumă-i asta, cu nevoie mică, nevoie mare... O-o! Stai aşa! S-au apropiat de subiect! Dar, te pomeneşti, se ruşinează de mine să-i mai zică pe nume, pe numele cel cunoscut şi internaţional de acum, din biografia pe scurt a familiei Alexandru Roller... Intervin decisiv: nu-i fair play să râdeţi numai voi!...

Se uită unul la altul, se codesc, dar le joacă ochii în cap la gândul că s-ar... s-ar... căca pe ei de râs, cred că aşa le vine să zică, dar e greşeala mea că m-am dat mare că-s profesor! îi inhibă! Domnilor, mă rog eu de ei, anecdota primează!... Da, completează cealaltă, cunosc şi eu regula asta. Şi adaug, inspirat: naturalia non sunt turpia... Fireşte, a trebuit să traduc: dacă e vorba de ceva natural, nu poate fi ruşinos... Ah, sar cu gura toţi, e foarte natural! Foarte! Atunci?

Îşi fac curaj, se îndeamnă unul pe altul, adică băieţii între ei. Spune tu, eu destul că am păţit-o!... Mi-aduc aminte de Svetlana, şi întreb: aţi putea povesti şi pe englezeşte? Povestiţi mai întâi pentru doamna, am vorbit prea mult numai între noi! Mi se dă dreptate, dar ideea nu-i convine băiatului, se ruşinează de o doamnă, i se dă şi lui dreptate, aşa că blonda îşi asumă rolul de aed la curtea prinţesei nordice.

Nu înţeleg nimic, dar nici nu încerc, mulţumindu-mă să urmăresc pe chipul domniţei dansul cuvintelor ascultate. Pasionant. Porneşte lin, ca o gavotă, încearcă să pară amuzată şi văd bine că nu e, cine ştie ce poveste vulgară se deversează în cochilia transparentă a urechiuşelor de cristal mânjit de cine ştie ce nerozii, da, a ei a fost ideea, dar nu mă bucur să o văd cum plăteşte de scump, i-a îngheţat zâmbetul, oricât de amabilă şi de bine crescută a învăţat să fie la şcoala manierelor elegante din vechiul Petersburg, apoi gura i se întredeschide a mirare, duce mâna la gură şi izbucneşte, domnule, dar în ce râs! Ce vulcan, ce explozie!...

Şi râzi, şi râzi cu toţii, iar pe deasupra tuturor a zurgălăii de la sania Svetlanei…

Şi doamna se ridică de pe scaun, până la nasolul care a păţit-o, şi îl ia în braţe, îl sărută pe obraji, vrem şi noi! strigă celălalt şi doamna, doamnă, trece pe la fiecare, cu toţii hohotind de râs, şi se îmbrăţişează… Au uitat de mine. Am rămas mocan la linie… Ba nu, mă bagă şi pe mine în seamă, e magnific, mă sărută pe obraz, sunt magnifici copiii ăştia!… Mai comentează o vreme, mai mult hăulind, pricep că puştimea asta vorbeşte engleza ca pe apa, se liniştesc până la urmă şi îşi pun problema mea: cine să-mi povestească şi mie? Iar se codesc, fetele în niciun caz, băieţii nici ei nu se înghesuie… Vorbesc toţi cinci mai departe pe englezeşte şi pricep că Sve a mea se oferă să-mi povestească ea pătărania. De ce nu-mi place aşa?…

Atunci, zic eu, şi încerc să nu se vadă că-s bosumflat rău, o să-mi povesteşti la hotel, nu are rost să spuneţi de două ori acelaşi banc. Dar nu-i banc! precizează blonda. E o întâmplare adevărată, azi dimineaţă s-a petrecut. E proaspătă! Şi cuvântul proaspătă îi face iar să se înece de râs. Râde şi Sve după ei. Despre ce mama dracului e vorba?

Aflu! E vorba despre un căcat! Ce să zic… Pe care celălalt, nu pletosul, l-a făcut azi de dimineaţă. Cum se face în toată lumea, la acea oră. Numai că la hotelul acela tipic pentru oraşul luminilor, confecţionarea produsului respectiv se făcea la capătul coridorului, într-un singur amplasament pentru serviciul a vreo zece camere, de înmulţit cu doi sau chiar trei, vreo douăzeci şi cinci de persoane… Turişti. Cu toţii grăbiţi să ia la călărit metroul, şi mereu vreo trei-patru aşteptând la uşa izbăvitoare de la capătul coridorului şi al suferinţelor… Bref, bietul român nu mai prindea rând la umblătoare, nevoia devenea tot mai stringentă, tot mai mare, aşa că a recurs la soluţia ultimă: în mijlocul naturii! în cazul celor doi, în mijlocul camerei. Cică s-a folosit mai întâi de chiuvetă pentru nevoia cea mică, iar pentru cealaltă a luat un ziar mai grosuţ, l-a centrat cât mai bine pe podea – în timpul ăsta eu am ieşit

pe balcon, precizează blondul, şi a rezolvat povestea, nu? dumneavoastră aţi spus, că naturalia... non sunt turpia! Dar nu văd care este hazul! De unde râsul vostru tembel, mai ales al tău, iubito?!

Păi staţi că nu-i tot!... Deja eram în întârziere, aveam jos întâlnire cu tot grupul, aşa că am strâns ziarul pacheţel şi, cel puţin aşa mi-a trecut mie prin cap să fac, l-am pus pe pacheţel în servieta mea diplomat, în ideea ca la primul coş de gunoi de pe bulevardul Sevastopol să mă scap de preţiosul ambalaj. Acum îmi pare rău că n-am avut o fundă să-i pun... Coborâm, fetele şi ceilalţi colegi erau în hol, ne numără domnul prodecan, eram toţi, ieşim din hotel, eu s-a nimerit să ies mai primul, m-am depărtat puţin de grup să nu cumva să mă miroasă, ăsta, adică blondul, tot strâmba din nas pe lângă mine, plin de scârbă, nerăbdător să le povestească colegilor ce aveam eu în diplomatul meu, când, deodată, simt diplomatul că ţâşneşte din mâna mea, smuls de un ins a cărui faţă nici nu apuc s-o văd, doar spatele, fugind lacom, cu paşi mari şi vâslind aprig cu diplomatul meu prin mulţime, mai face doi paşi şi este călare pe o motocicletă, ambreiată asurzitor de o femeie, o tânără, săraca, pot spune chiar frumoasă, el, haiducul, în spate cu diplomatul meu, demarând toţi trei în trombă!... Ba mai face şi pe fiţosul să se întoarcă spre mine, rânjindu-şi mutra radioasă, de victorios!... Şi-mi mai arată şi semnul ăla urât, cu degetul mijlociu, ca-n filmele americane...

Măgarul! punctează blonda.

Vă închipuiţi, toţi colegii mei au văzut scena, mai erau şi alţii, necunoscuţi, ca în faţa unui hotel... Că şi eu am strigat, am făcut câţiva paşi după hoţ, n-o să mă credeţi, dar primul meu gând a fost să strig la ei că s-au înşelat, că au greşit adresa! Am vrut să-i avertizez să-mi lase în pace diplomatul...

Zău, nu-mi venea să cred că e adevărat, era prima oară când eram furat, m-au înconjurat cu toţii, colegi, necunoscuţi, comentând scandalizaţi şi compătimându-mă, şi toţi întrebându-mă ce aveam în diplomat. Actele, banii? Nu ştiam ce să zic, ce să cred, până a venit tembelul ăsta

lângă mine şi când ne-am uitat unul la altul şi ne-am adus aminte de pacheţelul din servieta diplomat, ne-am pus, nenică, pe un râs… Dar ce râs! completează fetele. Credeam că au înnebunit!… Boje moi, boje moi!

Băi, ce-aş da să le fi văzut faţa când au desfăcut pacheţelul… Cred că nici nu se răcise! Etc. Etc. Sve e curioasă: şi colegii? Au fugit câţiva după motocicletă, erau gata-gata să-i prindă, iar când s-au întors şi ne-au găsit pe noi doi râzând cum n-am mai râs în viaţa noastră, vreo oră am râs, s-a supărat şi domnul decan… Dar ce-a zis când i-aţi povestit? Dar ce?! Le-am povestit?!

Nu?

Nu!

…Eh, lor da, le-am spus, că-s colegele noastre care ne fac proiectele, când sunt mai uşoare! Celorlalţi, îi mai lăsăm, toţi vor să afle ce a fost de râs, de ce n-am vrut să facem reclamaţie când portarul hotelului a mai adus şi un poliţist… Se roagă de noi să le spunem!… Vă mai lăsăm câteva zile, poate ghiciţi!… Am promis o ladă de bere cui ghiceşte!

Mda, o fi amuzantă povestea, dar nu reuşesc să mă amuz cât ar vrea ei! De ce oare?… Se amuză ceilalţi, în schimb. Şi mai ales Zveltuţa de ea! continuă comentariile între ei… Parcă se cunosc de-o veşnicie… Dar trebuie pus la socoteală şi că s-a cam băut ceva, inclusiv Rollerina! Vodcă! Ei. Ei cinci. Eu, vin!

Se întorc la bancuri, bancuri tematice… Ştiţi cum se zice la treaba aia pe englezeşte? Shit, răspunde candid candida americancă… Dar pe ruseşte ştiţi? Ştie! Şi pe franţuzeşte? Merde. Pe româneşte ştiţi? Căcat! aproape răcnind şi cu o mutră care, desigur, era a lui taică-su, când rostea cuvântul magic, altfel cum să-i spun?! I-a zis foarte bine!… Bravo, aplaudă copiii, dom’le, ce se poate amuza gagica!… Dar, atenţie! ştiţi cumva şi în ce zi s-a născut Shakespeare?…??… Ah, nu ştiţi?! Dumneavoastră vă pricepeţi deci numai la… Şi iar se pun pe râs! După care minunata: dar voi ştiţi în ce zi a murit Shakespeare?!…

Hm… Mmm…

E cel mai uşor de ţinut minte ziua în care a murit Shakespeare!… Asta pricep şi eu cu engleza mea. Devin atent. Mă face curios turnura dată discuţiei!… în ce zi?… E atât de simplu!… Eh, cum poate fi simplu?! Vă garantez că veţi ţine minte toată viaţa voastră ziua când s-a născut… Sau ziua când a murit!… E aceeaşi: s-a născut exact în ziua în care după fix 52 de ani a murit!… A, păi înseamnă că aţi ştiut când s-a născut! Of course. Şi de ce aţi spus că nu ştiţi? Ca să nu vă stric bancul… E un banc International! Dar nu neapărat cu Shakespeare. Sunt mai multe variante, dar toate with căcat, yes!… Vai, ce drăguţă aţi fost! şi blonda iar o sărută, sunt scaune alăturate… Domnule profesor, nu vă place americanca?! Mă… mă ia prin surprindere întrebarea. E adorabilă! Nu?! Ceea ce băieţii confirmă cu entuziasm.

Îmi dau seama că sunt cam posac, bosumflat, opărit, ciufut, mi s-au scufundat toate corăbiile, nu mi-s oile acasă, nevasta mă înşală, copiii m-au gonit din casă… Chiar?! De la ce acest malaise?… De la început nu mi-a căzut bine ideea cu flăcăii ăştia, vorbesc aproape numai între ei, în engleza lor nenorocită, mă simt în plus… Au acaparat-o! Iar ea s-a lăsat!… Şi m-a lăsat de căruţă, aşa mă simt, dar este, evident, o prostie! Alo! Domnul Deşteptarea!…

Chem ospătarul şi-i explic ceva ce înţelege cam greu: eu sunt un om normal, mie să nu-mi mai aduci vinul cu paharul!

Aduci mata un platou de brânzeturi, lor vodcă mai departe, iar mie îmi schimbi vinul, aduci tot un Merlot, dar cu sticla. O sticlă aduci! Că noi, acolo, în ţara normală din care vin, vin, nu bere! aşa bem, cu sticla! Iar la plată numeri sticlele, adunate pădure la poalele mesei, sub picior de plai, de munte, verstehen sie? Do you understand?! Capito? Tu a compris? Panimaieşi? Pricepi?

Pricep, bre, pricep! Ce-i aşa greu de priceput?!… Şi ne lasă pe toţi cu gura căscată… E român, puşlamaua! Şi a tras cu urechea până acum. Le face cu ochiul la fete, cam batjocoritor indicând din cap către mine. Altceva ce mai

doriţi? Vreţi şi brânză telemea pe platou?... Schimb de vorbe cu ceilalţi, pricepe şi Sveia că a mai intrat un român pe teren, şi mă pune la punct: vezi ce idee bună am avut?! ...

Îi dau dreptate. Aştept momentul să reintru şi eu în joc! Nu aştept mult. Le arăt paharul meu, încă aproape plin: Măi, copii! Să vă zic ceva din învăţăturile lui Neagoe Basarab! Le-aţi citit voi în liceu, dar le-aţi uitat!... Ce faceţi voi când vă aflaţi la cârciumă, aţi băut câteva sticle fiecare, aţi ajuns la ultimul pahar, dar simţiţi că muriţi dacă-l mai beţi şi pe ăsta. Şi ridic paharul, să fie văzut de toată lumea. Ce faci? îl întreb şi pe meseriaş, ocupat să facă niţică ordine pe masa noastră. îi prezint şi lui problema, angoasa care mă copleşeşte: că nici să las vinul în pahar şi să plec acasă învins prin abandon nu este de conceput, nu e cusher!

...Eh, cum fac ca să beau şi paharul ăsta? Rămân toţi pe gânduri, ospătarul dă să pună pe masă butelcuţa comanditată, iar eu o apuc, o ridic la vederea tuturor a şi dau soluţia: Când simţi că nu mai poţi să bei ultimul pahar, dar vrei şi trebuie totuşi să-l bei, atunci mai comanzi o sticlă. Iar cu sticla pe masă, şi o ridic s-o vadă toată prostimea, nu ţi se mai pare deloc greu să mântui paharul! ... îl ridic şi pe dânsul, şi închin, ţinându-mă de sticlă şi făcând pe cherchelitul: À la santé qui nous est la plus chère! À la mienne!...

Îl beau pe tovarăşul pahar încet şi temeinic, până la pielea goală. Pare ruşinat de goliciunea sa, aşa că-l umplu la loc. Mai sorb o gură. Aşa, început, arată mai ca lumea... Mă aşez şi eu liniştit la pândă, copiii ăştia nu trebuie lăsaţi să moară proşti. Vă ascult, copilaşi galbeni de graşi! La al doilea pahar vin singuri sărut ciugulească din palmă. Află de la amica lor americancă că aş fi profesor, profesor, da, de limba română. La Universitate? La! Ah, nu ne ţineţi şi nouă un curs sau măcar un seminar? Cam la mişto nu zis-o... Eh, sunt şi eu în vacanţă... Cursuri de vară, domnule profesor! I se traduce şi Svetcăi, ar interesa-o şi pe ea. Aha, se dă de partea lor. Nu mă deranjează. Ceux qui se

taquinent…

Măcar spuneţi-ne câteva titluri de lecţii! Subiectul! Şi predicatul care e?… se pomeneşte vorbind pletosul, e cel mai ciupit. Fără punct, vă rog, între subiect şi predicat!… De câte ori să mai repet?!

Deocamdată o aşteptam, plin de curiozitate şi eu, ideea Irăznet, ideea trăsnită cu care să-i las mască… Şi n-a întârziat, drăguţa! Două-trei bătăi din aripi şi aselenizează lin undeva în dreapta creieraşului… Acolo de unde, dacă le-aş fi avut, miur fi crescut cornul drept… Măi copii, am să vă spun subiectul unei prelegeri pe care încă nu am mai ţinut-o vreodată!… Vouă vă datorez subiectul!… Nouă?! Voi mi l-aţi revelat! La toamnă, la cursul special din ultimul an, o să vă invit şi pe voi să-l audiaţi, dacă veţi avea chef!… E un subiect care nu se prea potriveşte cu ce e pe masă!… Asta dacă confunzi cuvintele cu obiectele!… Mulţi lac greşeala asta!…

I se traduce şi Svetlanei, este încântată că am intrat în joc, o cam dezamăgise morocăneala mea, noroc că m-am prins la timp. Şi care-i le sujetul?

Subiectul? Vă las mai întâi să-i ghiciţi! O sticlă de vodcă dau sau o ladă de bere cui… O ladă de bere am zis, cui ghiceşte!…

Pot participa şi eu la concurs? M… mda, why not?

…Eu ştiu subiectul! Vreau lada!… Şi Zvelta se face şi mai Zveltă, semeaţă chiar, ca o promisiune-provocare. împieptoşându-se la mine, iar dincolo de ochii ei se vede bine cum cineva se prăpădeşte de râs! A ghicit, domnule, hazaika de ea!… Să-ţi spun la ureche? Nu, văd bine că ai ghicit!… Doamne, cum se topeşte de bucurie!… O clipă, poate ghicim şi noi! Nu ar fi prea greu, îi asigură colega de peste ocean. îi lasă să fiarbă în voia lor şi mă ia de mână, milâi moi!… Ce seară!…

Se dau bătuţi. O invit pe Svee să deschidă plicul. Nu se grăbeşte: My friends, e vorba de o ladă de bere!… Domnul profesor nu e băutor de bere… De ce s-a gândit la bere?… Generaţie de… de năuci! Poţi să-i laşi şi până mâine, tot nu ghicesc… Nu le mai merge mintea după un

pahar de vodcă. Eu sunt la a doua sticlă, başca păhăruţele de dinainte, şi, vedeţi, nu se vede!… Let's go, prinţesă!

Chers amis, domnul profesor e foarte cavaler cu mine!… E din alt secol!… Şi vrea să ţină un curs, o lecţie, despre un subiect discutat mult la această masă, în această seară, şi care poartă ca nume singurul cuvânt românesc pe care eu îl ştiu dintotdeauna, din fragedă pruncie, dinainte de a şti să vorbesc ca lumea limba rusă, limba mea maternă, când nici nu ştiam că există limba română şi români pe acest pământ!… L-am ghicit, domnule profesor?

L-ai muiere fainã, l-ai ghicitu-ţi America măicuţei tale!… Scajite dalşe!

…S-a pronunţat în seara asta de mai multe ori cuvântul pentru mine foarte special!… Şi-l rosti atât de suav şi de pătimaş totodată, că m-am înfiorat tot ştiind bine că numai eu ştiam ce înseamnă pentru ea, numai pentru ea, scumpa, substantivul ăla de genul masculin, numărul singular, cazul nominativ, nearticulat căăcaat… Aproape că l-a cântaaat.

N-au înţeles. Repetă fiecare cuvântul şi se miră: şi care este subiectul?… Căcat?! intervine deja bine chitrofonit pletosul. De ce vorbiţi aşa urât?… Lucrurile astea se fac, dar nu se pronunţă!… Că nu miroase frumos! Frumos e să spui shit!… Sau merde, aici, la Paris. Dar e ruşine să spui… Nu pot să spun!… Eu sunt omul faptei! Al faptei la pachet!…

Ia uite la el! Nu-i nerod nerodul!… Da, acesta va fi subiectul… Le voi vorbi studenţilor, mai mult studente – ceea ce face foarte delicată toată întreprinderea, care mai de care mai suavă aceste studente din Bucureşti, de la Litere, cum să le vorbeşti despre… Dar, repet, să nu confundăm obiectul cu cuvântul, ca Pirnea din Băileşti, ce s-a mai mirat în anul întâi când a dat în bibliografie peste cuvântul futere, provenit din latinescul futuere, dat ca exemplu pentru monoftongarea diftongilor latini… Nu ştiu dacă nu cumva este şi o schimbare de conjugare… în latină exista o ezitare la verbele de conjugarea a doua şi a treia, le cam amestecau romanii… Ca şi românaşii de mai târziu,

care şi azi zic unii mi-ar plăcea, iar alţii, mai subţiri, mi-ar plăcea… Sau, invers, zic aş făcea în loc de aş face…

Ce m-am mai rugat de Marian până a reuşit să pronunţe futuere în trei silabe, cu diftong: fu-tuere… Ca în futere… La fel con-suere, pe româneşte coasere… Aşadar, dacă vreţi să continui, să continui şi să nu miroasă, vreţi? Vrem! atunci vă scoateţi din creieraş obiectul, referentul, şi vă gândiţi numai la cuvântul respectiv, câte silabe are, ce este? Verb sau ce?… De acord? D'ac!

Începem cu o întrebare. Aşa sunt eu obişnuit, câteodată pun întrebarea la sfârşitul cursului, ca să pregătească răspunsul până la următoarea întâlnire!

Nu ne daţi un exemplu?

Mmm… Să zicem că fac o lecţie despre apariţia scrisului… Lăudăm marea inspiraţie a celui care a inventat literele, zeul nu ştiu care, pe urmă marea invenţie care a fost tiparul, îi pun pe copii să facă inventarul binefacerilor care au copleşit omenirea de pe urma acestor invenţii… Precizez, invenţii, nu descoperiri… E foarte important pentru voi, tineri intelectuali, să nu confundaţi pe a descoperi cu a inventa! Scrisul nu a fost descoperit, ci Inventat! Ca şi televizorul ori automobilul. Şi la sfârşitul cursului despre apariţia scrisului şi a tiparului, le spun studenţilor ca până data viitoare să se gândească la dezavantajele şi pagubele şi nenorocirile aduse omenirii de apariţia scrisului şi a tiparului! Şi le fac precizarea: vă gândiţi singuri. Nu căutaţi bibliografie, că nu veţi găsi…

Le place ideea!… Se uită unul la altul, cu alţi ochi la mine… Avantajele şi dezavantajele scrierii? Li s-au golit paharele… Deci mai merge unul? Merge, merge! Chelner! Vine! Vine!

Deci încep cu o întrebare: ce este cuvântul, repet: cuvântul… respectiv! Cuvântul *căcat*? Da, ce este? Verb, adjectiv?… Păi, un căcat, căcatul, este substantiv, domnule profesor!…

Iarăşi v-aţi gândit la obiect, iar nu la cuvânt! Văd că nu vă iese din cap!…

Ba îmi iese, dar pe cealaltă parte…

Mă fac că n-aud. Şi numai cu degetul arătător îl dojenesc pe prostănac! Fără să-l privesc!

…Aţi avut fiecare în mână un dicţionar… Aţi văzut că majoritatea cuvintelor au mai multe sensuri, de obicei numerotate. Iar primul este înţelesul, valoarea cu care acel cuvânt este cel mai des folosit!… Eu, v-am auzit mai devreme, când vă preumblaţi printre alţi gură cască, v-am auzit vorbind româneşte şi mi-aţi atras atenţia. La fiecare frază a voastră, a fiecăruia, ziceaţi căăăcat! Scăpaţi un căăăcat de-ăsta!…

Eh, făceam pe… pe noi, domnule profesor!

Eh, când eu vă întreb ce este căcat, la acela trebuie să gândiţi, la cuvântul pe care l-am auzit atât de des folosit de voi! Ce este acel cuvânt, căci substantiv nu e!…

Cum să nu fie substantiv?! Un…

Nu cumva le cer prea mult?! O rog pe blondelă să încerce, cât poate, să-i traducă Svetlanei. O să-mi dau mai bine seama când devin plictisitor. Sper că nu vă plictisesc…

E de asta, cum îi zice?! Onomatopeică… Bravo! Eşti pe aproape! Interjecţie, dragii mei!… Deci cuvântul ăsta, este atât de des folosit nu ca substantiv, ci ca interjecţie!…

La fel se întâmplă cu shit la americani! Toată ziua sunt cu Interjecţia, în gură… Nu cu substantivul! – … Deci pletosul cam face el pe beatul, dar răspunde cel mai bine la demonstraţia mea. Sau merde! intervine Sveta de ea, mai pe faţă decât visam eu. Aoleu, nu cumva ştie mult mai multă limbă română?!… Parcă prea uşor n înţeles!… Paranoia, paranoia!… Merda, în italiană! Isteţi, copiii! În spaniolă?

Înseamnă că merda vine din latină, domnule profesor! Exact aşa!… Şi… al nostru, românesc, de unde vine? Tot din latină, din verbul caco, căcare… Caco, căcare… repetă sonor aceleaşi plete-n vânt. Sună mai frumos ca merda al lor!… Nici merda nu e de lepădat! Noi, românii, l-am păstrat din latină şi pe merda… Mai punem un pariu? Adică un premiu, pentru cine îmi găseşte în limba română cum s-a păstrat merda. din latină!… S-a

deghizat puţin… Nu este uşor de recunoscut, şi-a schimbat mult şi sensul…

Merdenele? Merdenele cu… cu merda în loc de brânză!… încerc să par amuzat, dar nici ceilalţi nu gustă prea mult din… merdeneala asta. Ce aţi zice dacă v-aş spune că verbul a dezmierda îl conţine pe merda ăsta vechi?!

A dezmierda?… Ce are sula cu subprefectura, domnule profesor?…

Să ştiţi că în materie de cuvinte, de schimbarea de sens a cuvintelor, nicio schimbare nu este aprioric imposibilă. Totul este să poţi găsi sau imagina textul sau contextul în care este posibilă folosirea deopotrivă a celor două sensuri, cel vechi şi cel nou. Ia, faceţi un text cu a dezmierda!…

Ion o dezmiardă pe Maria…

Bun! Şi ce înseamnă? Că Ion o mângâie pe Maria, o drăgăleşte, o alintă… Ce are comun cu merda?! Nimic! Altă propoziţie!… Una în care persoana dezmerdată să fie mai înainte merdată bine! Plină de… de merda, iar cineva să o dezmerdeze, să o cureţe de merda! Cine sau când este omul plin, cel mai plin de merda? Când? Când este copilaş, un căcăcios mic!… Iar mama.

când îi schimbă pruncului scutecele, ce face? ziceţi voi! îl… în cor: îl dezmerdează!

Mă uit atent la Sve. Este încântată, dar de data asta nu pricepe chiar nimic. Fain! Merită dezmierdată bine pentru asta! On va voir, chéri! Jdi menia i ia priidu!… îmi răspunde pe sub masă… Eh, aşa să tot ţii lecţii!… Cu semne pe sub catedră făcute cu picioruţul cel mai zvelt din tot amfiteatrul!

Dragii mei, cele mai importante capitole din gramatica şi istoria limbii române încă nu s-au scris. Unul din aceste capitole este umorul limbii române… Luarea la mişto pe româneşte… Miştocari ca voi s-au găsit întotdeauna printre cei născuţi întru limba românească!

Cum aţi spus? Cei născuţi… întru? întru limba românească?… Frumos spus…

Să vă spun cui aparţine vorba asta?

Daţi încă o vodcă la toată lumea dacă ştie careva dintre noi?… Bien sur!

Lui Constantin Noica?

Chelner!

Băi, câte ştie căcăciosul ăsta! Bravo, Pleteo!…

Ne întoarcem la… căcărezele noastre?… Ştiţi ce-i căcărează? Ştim şi bancul, cu găinaţ, balegă şi ziua de naştere a lui… Nu, căcărează este un cuvânt foarte important ca cuvânt! Iarăşi: nu ca obiect!… Este cuvânt păstrat din limba dacilor! Unul din puţinele!

Oho!… I se traduce şi Svetlanei, pe loc profund impresionată. Căcărează? Şi dacii cine sunt?

Domnule profesor, m-aţi făcut, pentru prima oară în viaţa mea, să mă gândesc la daci că mergeau şi ei la budă… I-am imaginat cu totul altfel… Ca pe nişte zei!

Şi ce? Zeii nu se căcărează şi ei?… Chiar! Zeii se… sau nu se… şi ei?… E ca sexul la îngeri, mă, fraierilor! Nu, domnule profesor?!

Aoleu, dacă aş avea aşa studenţi ca voi… Am uitat şi unde iim rămas!

La merdare şi dezmerdare… Da, pare de neînţeles cum să se ajungă la o modificare de sens atât de radicală… Toată lumea, lumea aceea daco-romană primordială, zicea şi vedea cum flecare mamă îşi dezmerdează pruncul. Imaginaţi-vă mişcările pe care le face o mamă, cu scutecele pruncului, cu picioruşele lui e-merdate bine, până la gât uneori, dacă îmi aduc eu bine aminte!… Există mişcări mai tandre, mai drăgăstoase? Nu, zice bunul nostru simţ. Asta până se naşte întru limba română domnul Pletea şi, când îl vede pe Ion – şi arăt spre colegul său, că o mângâie îndrăgostit pe Maria, comentează, cu haz, cum că Ion o dezmerda dezmerdează pe Maria lui… Atât e de tandru, de mângâietor… Şi când spune că Ion o dezmiardă pe Maria spune o vorbă de duh, de mare miştou, iar cei care l-aud le place vorba şi o repetă, când îl văd pe Vasile că îşi mângâie muierea… Sau pe Maria că îl dezmerdă pe Ion! Bineînţeles!

Se înghesuie care mai de care să-i traducă Zveltuţei. După care continui: a fost unul, un vorbitor de geniu… Un romă… un românitor de geniu! mă ajută inginerul. Ia te uită ce dă din el!… Măi, Nichita Stănescu!

L-aţi ghicit, domnule profesor! Scrie poezii!…

Nişte pârâcioşi, domnule profesor!

Nu-i nimic, trecem peste acest moment jenant. Inginerul poet!… V-am spus, naturalia non sunt turpia!…

Domnule profesor, să ştiţi că fără voia mea încep să vă iubesc!… Vorbeşte cu doamna!…

Şi râd nămeţii, mai puţin doamna. Până i se traduce. Şi atunci, aducându-şi aminte de Marele Şeitan din State – cum avea să-mi mărturisească la hotel, în pătuleanul conjunctiv, zice: Dacă ai năravul ăsta, să te îndrăgosteşti de bărbaţi şi îţi cade cu tronc bărbatul meu, eu te pot ajuta să descoperi de ce sunt de preferat femeile… Cred că domnul profesor, cât este el de dedicat pedagogiei, nu va avea nimic împotrivă să te salvez… Iar dacă nu vrei, să ştii că te pot salva şi cu forţa! Eu nu ştiu de glumă în problema asta!… Eu mi-s rusoaică când e cazul!

Adică m-aţi putea viola, dacă vă puneţi mintea cu mine?… Ai ghicit! Dar nu e deloc nevoie să fiu violat, vréaù! Fără să-mi dau seama decât acum, vreau asta din prima zi când v-am cunoscut! Sufăr de-atunci în tăcere şi demnitate. De ani de zile! Nici nu vă daţi seama ce bine e!”

Măi, puşlamaua! îmi place tot mai mult!… Nu vă uitaţi la gura lui, domnule profesor! I-a exasperat pe toţi profesorii noştri…

Nu mai zic de bieţii săi părinţi!

Povestiţi mai departe!

Deci a fost un român…

…dar de ce nu o românCă?!

…O românCă, şi mai bine! care a zis la un moment dat despre un bărbat că o dezmerdă pe iubita sa… Sau că ea pe el… Iar până atunci cuvântul dezmerda fusese folosit numai cu sensul „curăţă de merda un copilaş”… Trebuie să fi fost o românCă mai mucalită rău de tot, cum se zice azi! Iar cei care au fost de faţă, au ştiut şi ei de glumă, le-a

plăcut şi au dus vorba mai departe… Imaginaţi-vă ce haz va fi fost când întreba cineva de cei doi proaspăt însurăţei ce mai fac: se dezmiardă toată ziua!… Până când, după ani de zile, a ajuns vorba la românaşi de-ai noştri care nu auziseră niciodată propoziţia Mama îşi dezmerdă copilul plin de… Plin de cacao! Aşa se zice în Grozăveşti!… Ştiam şi eu!… începe să-mi pară rău că mi-am luat aşa subiect de dizertaţie.

Captivant! decide blonduţa, şi pare că nu o face la mişto. Miştocăreala la români! Şi le explic de unde ne vine şi de ce, cel mai mult, de la daci. Erau aşa de mucaliţi, de daţi în aia a măsii, că în teatrul grec antic bântuia un personaj care apărea în mai toate comediile, ale lui Menandru şi ale altora. Geta numit, adică getul sau dacul, care era el sclav, dar îşi bătea joc tot timpul de stăpânul său, atenianul bogat şi prost făcut grămadă, pe care mereu îl păcălea şi-l lua peste picior… Un fel de Figaro! De Arlechino! De Pepelea!…

Uite la ei ce cuminţi ascultă dacă le dai de băut!… îşi trage un scaun şi chelnerul, suntem ultima masă, alţi clienţi nu mai sunt, îl întreb ce bea, se înveselesc toţi când comand şi pentru el o vodcă, au gustul rar al paradoxului copiii ăştia, încep să mă simt şi eu bine… Continuăm? Vă cam plictisesc!… Proteste generale etc. La cererea imperială a publicului păşim mai departe: Poate că din cauza asta a dispărut şi merda din limba română, pentru că a dezmerda a început să fie folosit numai cu sensul de azi, adică. Dar modificarea de sens a fost provocată de gustul valah pentru glumă. Le povestesc şi întâmplarea cu şi jeune et deja valach?! mai vor şi altele, dar nu uit de unde am plecat şi revenim la cuvinte. Ia declinaţi-l! Cum face merda la plural?

I Păi cum face? Căcaţi! Ba căcaturi… Motiv să se certe între ei, Iar eu îi las să se lămurească singuri. Şi reuşesc. Pletosul: păi, zicem că eu şi cu Vasile suntem doi căcaţi! Şi ne referim la referentul cunoscut!… Şi spunem, de exemplu, că la facultate profesorii – persoanele de faţă se exclud! nişte căcaţi, ne învaţă fel de fel de căcaturi…

Corect? Bravo! Mi-ai întrecut toate aşteptările, dar mă abţin, nu zic mai mult decât un bravo complezent!... Auzi la el, nişte căcaţi care ne învaţă tot felul de căcaturi...

...Am auzit că actorii înainte de premieră nu le place să li se ureze succes, ci căcat... Păi, când calci într-unul, nu se zice, consolator, că poartă noroc?!...

Se ridică în picioare chelnerul. Cică se întâlnesc doi, şi unul zice: Am auzit că ai intrat în Partidul Comunist!... Iar celălalt, uitându-se pe talpa pantofului: în ce am intrat? ...

Alo, ce banc e ăsta?! Dacă domnul profesor o fi membrache, nu e frumos din partea ta!

Mă iertaţi, domnule profesor!... Dacă cumva sunteţi... Dar nu cred. Nu păreţi a fi!... Mă pune dracul şi precizez: sunt. Şi de aici alte discuţii, politice, chelnerul ne lămureşte că „a ales libertatea" în urmă cu un an, nu-şi dă încă seama dacă e bine sau nu, dar sunt la Paris şi români care o duc tare greu...

Nu mă pronunţ, eu încă nu am terminat cursul, hai, pauza s-a terminat!... Marş la căcat!... Aştept să i se traducă şi Svetluţei cunoscutul banc, iar când îl pricepe se luminează: Bancul ăsta l-am auzit în Rusia acum 20 de ani! ... Vot tak! Ce înseamnă coeziunea lagărului socialist, domnule profesor!... Chiar! Bine comentat. Tot pletosul!...

Le zic câteva vorbe despre dubletele lexicale, de genul saluta-săruta, direct-drept, care provin din acelaşi cuvânt latinesc: salutare, directus. Primele, saluta şi direct, sunt neologisme, luate din latină în epoca modernă, deseori prin filieră savantă. Uneori diferenţa de sens şi de aspect sonor este foarte mare: perechile fragmenta şi frământa, fabrica şi fereca, nu ai zice că sunt la origine acelaşi cuvânt. Cuvintele frământa şi fereca sunt vechi în limba română şi timpul, acţiunea timpului, le-a deformat, atât în formă cât şi în conţinut... Iar fragmentare şi fabricare sunt neologisme, care au fost preluate din latină de curând, pe cale artificială, culturală... Mă ascultă cât mai pot fi ei de atenţi, dar nu pricep unde vrea să ajungă fraierul care dă de băut... Trebuie suportat!

…Eh, şi acum vine întrebarea cu care am să vă rup guraguriţa aia guralivă: avem în română neologismul binecunoscuta exprima, luat din franceză, exprimer, care l-a rândul ei l-a luat din latină: exprimare. Numai că exprimare a fost păstrat şi printre cuvintele latineşti pripăşite în Dacia, dar cu un sens modificat, mult modificat, cum s-a întâmplat şi cu fereca sau frământa. Subiect de nota 10 cu distincţie: ce formă şi ce sens a căpătat la strămoşii noştri daci verbul latinesc cu care ne-au împuiat capul toţi profesorii de limba română. Poetul X exprimă nu ştiu ce nobil sentiment, poetul Y exprimă prin opera sa alt sentiment, care mai de care exprimăm ba una, ba alta… Ce zici, Poete? Ce părere îţi exprimi legată de întrebarea mea?…

Nu au de unde să afle singuri. Nu-i las să caute aşa, fără nicio şansă. Domnule, zic, ditamai cuvântul metafizic, latinesc şi universal, a exprima, ajunge în română, la dacogeţii de noi, ajunge să însemne a, pauză, se pauză, screme! …

A se screme?! făcu Poetul ochii mari de… de încântare, domnule, uite că a priceput şi face pe el de plăcere! Ase screme?!… Dar e de un haz nebun, domnule profesor! Adică asta face poetul când exprimă dragostea sa faţă de partid?… E fantastic!… Adică acel ceva, exprimat, nu este decât un… un… căcat, mă, fraierilor! N-aţi prea priceput!… E fabulos domnul profesor!

Nu eu, ci limba românească, săraca, care a fost vorbită cândva de bărbaţi năprasnici şi de muieri năzdrăvane! Iar azi…

E un fel de sinonimie, domnule profesor, între a exprima şi a se screme!… E nemaipomenit! Ce oameni au fost dacii ăia care au stabilit în mintea lor asemenea sinonimie?! Sinonimia asta se potriveşte la 99% din poezia de azi!… Şi mai ales la poeziile pe care le scriu eu!… Eh, aşa vă convine?!

N-am insistat cu alte comentarii, mai cinice, şi am lăsat pentru studenţii mei de la toamnă precizarea că etimologia din DEX a lui screme este greşită. Autorii ei au

ignorat că în limba română, ca şi în latină şi toate celelalte limbi romanice, conjugarea a II-a şi a III-a sunt neproductive. Deci a se screme, verb românesc de conjugarea a III-a, nu poate să provină dintr-un verb de conjugarea I, cum propune vulgar DEX-ul… Domnilor, etimologia lui a se screme, provenit din latinescul exprimare este glorioasă! Este în dumneaei atâta umor, umor dintr-acela de cea mai modernă şi nobilă spiţă, cum nu ştiu altul în altă limbă!… Pricepi, iubito? Nu, nu prea… Nu ştiu ce urmăreşti!…

Daragaia mea, tu azi ţi-ai descoperit limba paternă, din care ai învăţat în frageda-ţi pruncie cuvântul magic, miraculos, datorită căruia ţi s-a fost relevată nu numai originea pe linia paternă! Ci şi misterul a cărui dezlegare va fi obsedantă pentru tine în zilele şi anii care urmează, toţi, probabil. Şi vreau în cinstea regăsirii tale printre noi să le demonstrez acestor românofoni cât de năzdrăvană li-e limba pe care o vorbesc perfect inconştienţi de norocul că s-au născut în ea, întru!! Chiar şi dacă iei la cercetat cuvântul cel mai mizer!… Chiar că cine se naşte româno-fon s-a fost căcat în scăldătoare! Sub semnul acesta celest născutu – s-au…

Româno-fon sau româno-fob?… O singură literă, băi, fraerete! Vezi ce puternice sunt literele?! mai ceva ca cifrele voastre!…

Îl las pe dor şi doină, orice neică nimeni ştie ce e cu ele… E adevărat, domnule profesor, că dor şi doină nu se pot traduce în nicio limbă?!… Dar căcat ce cusur are? Cu ce e mai traductibilă diferenţa pe care o face româna între căcaţi şi căcaturi? Este total intraductibilă!…

M-a cam luat apa…

Numai noi, românii, datorită graiului patern, facem distincţia subtilă, metafizic fără pereche în toată filosofia lumii, între căcaţi şi căcaturi! Numai româna l-a ridicat pe mnealui în abstract făcându-l sinonim cu problemă: Am pe cap o mulţime de probleme este perfect sinonim eu Am pe cap o mulţime de căcaturi pe care trebuie să le rezolv până mâine!… Cu urechile mele am auzit de nu ştiu câte ori

această frază. Voi nu?... Şi noi, şi noi!... O frază care ridică limba română deasupra oricărei limbi latine sau eline... Ce sanscrită, ce ebraică?!... Şi mai sunt încă câteva sute de astfel de fraze! Dar nu vreau să vă plictisesc cu ele...

Dar nu, dimpotrivă, vai, nu se poate etc., etc. Adică mai vreţi? Daaa!...

Cam ştiu eu ce urmează, dar joc puţin teatru, ca şi când m-ar fi pus în încurcătură...

Mă iertaţi, domnule profesor, timidă şi diafană blonduţa de lângă Sve...

Da, drăguţă, te ascult!

Nu ştiu dacă se potriveşte, dar noi, acasă, îi zicem tron. Ştiţi la ce mă refer, nu?! Râd ceilalţi, eu nu pricep. Mă gândesc că e tot la mişto spus!... Umor, adică... Probabil că mutra mea cere explicaţii. Se miră că nu pricep. Sar şi ceilalţi. Tron zicem şi noi acasă! Tron?... Mă prind, în fine. Fac semn şi i se traduce şi Zveltuţei. Aplaudă încântată. O fi priceput? Apoi:

Este excelent exemplul ăsta!... Tron în loc de closet... Măi, copii, eu nu folosesc metafora asta! Căci metaforă este!... La mine în casă, descopăr acum, subiectul acesta nu e prea discutat... Dar metafora asta atât de vie, de circulată azi, dovedeşte aceeaşi forma mentis a românilor de acum trei sau patru sute de ani, când au acceptat în limba română cuvântul turcesc hazna. Ştiţi ce însemna în turceşte hazna?

Eu nu ştiu ce înseamnă în româneşte. Parcă... Li se explică, adică blondei şi Zvelteţei Sale, ce înseamnă hazna pe româneşte. Un fel de căcăstoare? Mda, se poate spune şi aşa!... Căcăstoare!... Ce rezonanţă?!... Sau căcărează! Ăsta-i cuvânt dacic! proclamă Poetul. De unde ştiai, domnule inginer? Nu toţi inginerii e... e chercheliţi ca mine!... Mă uit în jur. Cred că nimeni nu face excepţie. Mai merge un rând? Vineee! Dar nu continuaţi fără mine. Mintenaş mă întorc!...

Îl opresc: de la ora asta nu se mai bea vodcă! Toată lumea trece pe vin!... Şi adu nişte pahare mai serioase!

Eu ştiu ce însemna hazna pe turceşte... Dar vă las pe

dumneavoastră, că prea le spuneţi… Mă uit la ins, neică Vasile ăsta nu prea a deschis gura decât ca să râdă, cam vulgar… Face mişto de mine? Te rog, eşti invitatul meu, dar să-l aşteptăm şi pe băiat… Băiatul nu vine chiar aşa de repede cum a promis, dar când apare aterizează pe masa noastră şi un platou cu brânzeturi „din partea casei”. Ce căcat e ăsta?… Miroase îngrozitor!… Dar nu miroase a… Mai rău miroase! A picioare nespălate!… Dar nu te obligă nimeni să mănânci!… Mănânci rahat!… Ah, de rahat am uitat, domnule profesor!… Dragii mei, n-am uitat, dar subiectul abordat de noi este un subiect prea vast, imposibil de exhaurat într-o singură noapte! Trebuie să ne mai vedem!

Exa… cum aţi spus? Ex-ha-ustiv! Nu poate fi tratat exhaustiv!… Nimeni, vreodată! Niciodată! ta, zi, amice, ce însemna în turcă hazna? însemna tezaur, loc unde se depozitau comorile împărăţiei!… Precizează, ale împărăţiei turceşti! Da, dar în basme nu e vorba de turci!… Acolo este un arhaism. Intrat în limba populară, hazna şi-a modificat sensul, iar modificarea s-a produs tocmai pentru că venea din universul turcesc. O mulţime de cuvinte turceşti, intrate în limba română, au suferit o degradare a sensului. Cuvântul mahala însemna în turcă cartier, în română a ajuns să însemne cartier de proastă factură… Sau dandana, îi explic Svetei ce înseamnă pe româneşte, repetă fermecată, dandana… iar celor patru le precizez ce înseamnă în turcă: defilare militară! La fel, marafet, artă, ştiinţă aleasă… Adică, rezistenţa noastră, a românilor, la turcirea Ţării, s-a manifestat mai ales în spirit, acolo unde cantitatea nu mai contează. A contat cantitatea, numărul copleşitor al ienicerilor şi spahiilor pe câmpul de luptă, în război, dar când confruntarea armelor s-a încheiat, a început confruntarea celor două lumi, a celor două mentalităţi, a spiritului autohton cu cel invaziv. În această confruntare românii şi-au luat revanşa luând peste picior, luând la mişto, în batjocură, cam tot ce era turcesc, nu fără o anumită simpatie totuşi faţă de turcaleţi!…

Noi, profesorii de română, nu suntem în stare să ne

minunăm îndestul de acest şiretlic, de această degradare semantică suferită de mai toate cuvintele turceşti intrate în limba română ca efect al cotropirii turceşti!… Noroc cu Lăzărică Şăineanu!… Este un fenomen unic! Istoria ne prezintă la tot pasul sute şi mii de cazuri când un popor intră sub dominaţia altuia. Formele de rezistenţă sunt bine cunoscute şi practicate pretutindeni. Dar forma aceasta, rezistenţa prin băşcălie, prin deprecierea semantică a termenilor volens-nolens veniţi din limba cotropitorilor, nu mai ştiu s-o fi practicat şi alţii în toată Istoria lumii!… Numai românii de noi…

Ziceaţi că şi dacii!

Eu când zic noi, mă gândesc şi la daci!… Nicio diferenţă între dacii de acum două mii de ani şi cei de azi, daco-romanii de noi! Este o continuitate deplină, dar nu în nordul Dunării, care nu are cine ştie ce valoare, ci în spirit continuitate. Acelaşi! Aceeaşi forma mentis la daco-romani şi la moldo-vlahi!…

Şi o mai ţin tot aşa, preţ de încă două pahare, încă nu dau semne că vor să se culce… Iar când le-a fost cu putinţă, când avea sens, românii nu au pregetat să pună mâna pe armă şi să se opună milităreşte… Să şi moară! Dar uneori disproporţia de forţe, teroarea istoriei, fiind prea mare, rezistenţa militară nu a mai fost posibilă, mai ales după instalarea domniilor fanariote. Şi românii au trecut la rezistenţa prin vorbe, prin sarcasm şi băşcălie, prin luarea la mişto a adversarului, a opresorului mai ales, cel mai des fără ca acesta să se prindă!… Dar ştiţi care e partea minunată?

Nu ştim, domnule profesor? De unde să ştim?!… Nu ştim nimic…

Mă, copii, dacă voi mă luaţi la mişto, să ştiţi că mai mare bucurie nu-mi puteţi face!… N-aş putea scorni satisfacţie mai mare pentru băiatu’!… Mă luaţi peste picior, aşadar!

De ce, domnule profesor?! Cum de ce? Doar vă spusei! Aşa am făcut istorie, când armele nu mai puteau fi puse la treabă. Am înlocuit flinta cu vorba de duh, cu vorba

răstălmăcită, să n-o priceapă tolomacul de agresor!… Or eu, vă cam agresez în clipa de faţă: am confiscat discuţia şi vă oblig să ascultaţi balivernele mele, lungesc subiectul, sunt excesiv!… Şi mă sincer bucur că reacţionaţi, că nu suportaţi lipsa mea de măsură! Am cam depăşit-o!… Gata! Schimbăm sensul de rotaţie! mai vorbiţi şi voi! Cum a fost în Engliterra?

Copii isteţi, au văzut şi au priceput multe. Chiar şi Vasile: Domnule profesor. Anglia asta e o ţară terminată, domnule! Cum aşa? E terminată rău de tot! Oh, săracii briţil. Ce-au păţit? Păi au o ţară la care nu ai ce să mai adaugi, ce să repari… Nimic nu e de demolat! Să zici că demolezi ca să pui în loc ceva mai frumos!… Iar când ai zice asta, afli că clădirea aia mai prăpădită, care nu se potriveşte cu restul, este de pe vremea lui Shakespeare sau a vikingilor… Şi toate, domnule, sunt aşa de trainic construite… Da, continuă pletosul. Anglia este o ţară terminată… E gata!… Nu mai are mult!…

Îi traduce Svetlanei. Echivocul enunţului se menţine şi în engleză. Cere explicaţii. În ce sens terminată? Ezită junele valah, apoi se destăinuie: eu sunt cam rasist!… Prea mulţi afro-asiatici la Londra, ca şi la Paris!… Reversul medaliei! S-au lăcomit la colonii, la mâna de lucru ieftină, şi acum îi încalecă urmaşii sclavilor şi ai servitorilor!… Sve se arată interesată, cere detalii. Mă tem că se va ajunge şi la evrei!… Să încerc să-i avertizez pe ciutani?

Mi s-a plâns un englez, laborantul de la fizica gazelor, ăla roşcovan… Greţos tip, comentează blondinela… M-a întrebat care este atitudinea lui Ceauşescu faţă de emigranţi, iar când i-am spus că nu avem aşa ceva în România, mi-a ţinut o teorie întreagă despre greşeala, păcatul Angliei de a fi umblat cu limba scoasă după colonii… Un gentleman adevărat nu face aşa ceva, chiar orice, ocolul lumii pentru bani… Bani… Asta va pierde Anglia!… Lăcomia! Times is money! Nimic nu poate fi mai neelegant!… Am încercat eu să-i apăr pe englezi, i-am amintit de concurenţa Spaniei, a Franţei, a Olandei… E valabil şi pentru ei! De fapt e valabil pentru toată rasa

albă, mi-a zis. Şi mi-a zis şi un lucru ciudat, că cică la noi, în Carpaţi, se păstrează cel mai curat prototip uman arian! …

— De unde scoţi bazaconia asta?!… Tu n-ai văzut că nu ştiau mai nimic despre România?! Numai de Ceauşescu şi Nadia Comăneci!

— Şi Ilie Năstase!…

— Iar vreo doi care păreau că ştiu mai multe, ne reproşau că nu le dăm înapoi Transilvania la unguri, că-i persecutăm pe unguri şi pe ţigani…

— A fost la un moment dat o discuţie mai naşpa, cu alţi studenţi, au încercat să ne ia la mişto cu mămăliga românească, cum că nu explodează…

— Şi voi ce aţi răspuns?

— Păi avem cu noi un tovarăş de la partid zice că e, care nu ne-a lăsat să ne lăsăm provocaţi… Ne poartă de grijă să nu greşim! Mereu ne spune că dacă am avut noroc să primim paşaport, prima noastră grijă e să-l meritătm şi data viitoare!…

— Totul a pornit de la un student ungur, e fugit din Oradea, care ne acuza că-i omorâm în România pe ungurii care protestează împotriva regimului!

— Ştia istorie al dracului, le-a demonstrat la toţi că românii au venit în Transilvania în urma lor, a ungurilor! Erau studenţi din vreo douăzeci de ţări. Ne-am cam făcut de…

— De căcat!… De fecale v-aţi făcut!…

— Vorbeşte aşa pentru că el n-a fost de faţă!… Aoleu, ce ne-a mai certat că n-am ştiut să-i răspundem lu’ ăla…

— Ia, hai, spune-i domnului profesor ce replică ai fi avut tu, deşteptul deştepţilor! Să vedem dacă nu te făceai de rahat mai rău decât noi!…

— Dragii mei, dar în manualul vostru de liceu este o lecţie despre continuitatea românilor în Nordul Dunării…

— Au ştiut-o pentru bac, după aia au uitat tot ce au învăţat în liceu… Roboţi! Ingineri, adică!

— Cum e, domn profesor? Cum trebuia să-i închidem gura bozgoraşului?

— Îmi pare rău! Cursul s-a terminat!

— Marş la căcat!…

— Un mic supliment, vă rugăm!

— Domnule profesor, mă iertaţi că v-am tutuit… Cred că m-am îmbătatără…

— M-ai tutuit?! N-am băgat de seamă!

— Păi când am zis Marş la… mă rog, la căcat, marş! am zis, dar aş fi vrut să spun marş la plural, dar marş sau zâât! nu are plural, pluralul politeţii, ca hai tu, haideţi voi să ne haidem noi! Mă iertaţi… Nu-i vina mea! Ci a limbii române… O mai dă şi ea în bară… Nu totdeauna reuşeşte să facă din căcat bici şi să mai şi pocnească! Poc! Poc! Pe lângă boi… Boi ca noi… Ca voi… ca…

Restul a fost pe englezeşte, mai pricepeam şi eu câte un shit, două (două sau doi?), în rest pricepeau numai ceilalţi şi mai ales Svetlana, doamna, căzută în extaz şi rostind din când în când, visătoare, privindu-mă în privire cu ochii ei, nemaipomeniţii, rostind numai pentru mine, suav, cuvântul magic… Că…

Băi, şi taica socru, ce zăpăcit! Alt cuvânt nu a găsit să-l ţină minte şi dincolo de moarte?! Ai? Ce a fost în tărtăcuţa lui Saşa?!…

Râde, chiar! Ce cuvânt?! mai mare ruşinea!… Tu? Tu ce cuvânt ai alege pentru toată limba românească?!…

Ştiu eu? Doină, dor… Barză, mânz, gălbează… Dar nu… căcărează ăsta!

…Ar fi fost mai degrabă comic dacă aş fi fost şi eu mai treaz…

Din când în când încerca să-mi traducă încântarea de pe lumina feţei, dar o opream, să nu se oprească, ci să-şi continue jocul în spectacolul mirării cu care îşi făcea regăsirea la sânul graiului paradiziac regăsit… De unde ne ieşiseră în cale perechile astea de dame şi valeţi unul mai fain decât altul, alta?!… Şi cum de s-a nimerit printre ei băiatul ăsta?! Nichita Stănescu?! Nichita Stănescu ajuns poreclă?! Poreclă dată de nişte ingineri… Şi cât de tain i se potriveşte celuilalt inginer…

Mă bag şi eu în vorbă să-i traduc Svetlanei porecla…

Detaliul cu rusoaica albă, de neam ales, emigrantă la Ploieşti ca

Nfl-I zămislească pe marele blond, o face să ciulească urechile. Şi noaptea se mai lungeşte cu vreo trei pahare de căciulă plină cu amintiri în amintirea lui Nichita... Nichita Stănescu şi alţi Nichita... Da! E plină limba română de ei. Se potriveau pomeniţi ţi-l ei la ceasul acesta ciudat, de regăsire a Svetlanei cu obârşia... Pot spune aşa?

Tu poţi orice, liubimâi moi! Nu, nici chiar aşa, my lady!

Maiestate, tu poţi orice să-mi ceri!... Să-mi faci... Numai i, 1 pot ce se poate, că de vrut, contează pe mine la orice oră din noapte... La vrut nu mă întrece nimeni!... Acum nu prea mai este însă noapte... Se poate să pot să nu-ţi fac nimic?... Atât doar, să-ţi amintesc de la ce a început noaptea asta nu e noapte, este jumătate moarte... Doamne, ce noapte! A fost ceva de... excusezmoi, de căcarea lumii!... Câte s-au mai putut spune despre un căcat cu ochi de cuvânt!

...Iubito, dar tu, bag seamă, te intri în limba română sub auspicii unice! Fantastic de norocoase! Chiar că te-ai merdat pe line în scăldătoare... Congratu... de-alea! Eşti mulţumită, Salomee, de prima ta noapte de româncă?

Very! Oceni!... Iar Nichita Stănescu a fost grozav. Fain man!... Cine? Nichita Stănescu, liubimaia?! Te-ai cam malhit şi tu, prekrasivaio! Văd că nu a înţeles chiar totul... Era şi cazul să se îmbete puţin! Nu te faci decât o dată româncă! Trebuia sărbătorit evenimentul!... Congratulations...

Cel mai mult ştii ce mi-a plăcut? Ăă? Cum ai cântat de fals! Fals, dar cu atâta patos autentic, cu atâta dăruire, liubimâi moi! Fals, dar atât de adevărat!... Mare păcat că la aşa voce n-ai nici măcar un sfert de ureche! A greşit cu tine Doamne-Doamne...

Minte de femeie! Cum să greşească Dumnezeu?! Poate Dumnezeul celălalt, dar nu cel care m-a... făcut pe mine! Doamne, iartă-mă! Era să zic m-a căcat pe mine!... Ptiu, drace!

Da, nu cunoşti regula cubului, cubul perfect, dar care când e să existe, cu o ultimă lovitură de ciocan Dumnezeu îl ciobeşte pe muchie, îi sare o ţandără… Căci Dumnezeu nu face decât unicate, iar ca să-i iasă, ne lasă la fiecare o mică imperfecţiune… Dacă am fi perfecţi, am fi identici! La mine, urechiuşa, cam de măgar…

Tu ai zis!

…Deci am cântat az-noapte?!… Iar mi s-a rupt filmul… Şi din ce am cântat aşa de minunat de fals, mai ţii minte vreun şlagăr, vreo arie nemuritoare? Uite că ţine minte. Refrenul. Ba chiar şi cuvintele: Cu a mea… Cu a mea… Cu a mea… A pronunţat destul de bine. Dar, milâi moi, ce regulă este asta cu pătratul? Ai spus-o şi aseară… Aseară?!… Aoleu, am uitat chiar tot!… Este regula lui Nichita Stănescu, adevăratul… Dar aseară nu am spus ce am ziseră adineauri şi n-ai băgat de seamă, că, că, că dacă am fi perfecţi, am fi identici!… De mult n-am mai spus ceva aşa de deştept!

De când?

De aseară!

Şi ceţurile încep să se ridice, copăcel, şi ca nişte stafii începătoare, sfioase, chipuri necunoscute dau să se închege. Am impresia că ne-am trezit cu nişte necunoscuţi la masă… Aşa-i?

Aşa-i!

Cu ce ocazie?

Când v-aţi apucat de cântat Cred că s-au adunat toţi românii din Paris… Din Paris by night, vrei să spui!… Şi nu le-am ţinut niciun discurs? Mais oui, mais oui!… Despre ce? Despre… despre mine!

Despre tine?!… Şi ce am spus?… Nu ştiu! Nu mi-a tradus nimeni, te tot apaudau!…

Probabil că am plătit eu tot ce s-a băut… îi ştiu eu pe românaşii mei când aplaudă!… Şi ţie, ce ţi-am spus?

Că ai să-mi povesteşti la hotel. Abia aştept. Let’s go!

Ia uite la ea!… Dar chiar mă faci curios! Un discurs despre… Adică m-am ridicat şi în picioare?… Pe scaun!… Aoleu! Parcă mi-aduc aminte ceva, nişte gesturi, nişte feţe,

dar cuvinte, de-ale mele, ioc!... Ce-Qi fi avut de spus despre tine? Sper că nu am «ajuns şi la intimităţi!... Deşi alea sunt cele mai pasionante... Ia vino mai aproape cu ele... Adu-le pe toate... Poate aşa o să-mi «duc aminte! Cum aşa? Aşa, cu tine în braţe, daragaia maia, vin «8-ţi spun la urechea ta cea atât de muzicală cum am să te trec ou Dunărea şi Oltul...

Cu a mea... Cu a mea... Cu a mea... Dar nu apuc s-o trec dincolo... Pe la mijlocul cursei, bătăi în uşă! Cine poate să fie? Numai Gestapoul! zic eu, crezându-mă deştept. În cel mai bun caz, Mossadul... Deschidem?

Nici vorbă de Gestapou. Peter! Peter este la uşă! Ce-i cu Une? Ce să fie?! Am venit să verific! Pur şi simplu nu puteam să cred că tu stai la hotel Madisson & Madisson!... Poftim, verifică! Stai să te pipăi! Şi urlă acum: este!... Da, tu eşti! Vrei s-o pipăieşti şi pe creştină acum?!... Ai fi în stare! Da, dar nu cu tine de faţă!

Băi, ai grijă cum vorbeşti, s-ar putea să înţeleagă! Păi nu ziceai că-i amorocancă?! A fost! Nu mai e! De când? De az-noapte, mai spre ziuă! Şi-acum ce-i? Românca, ce să fie?! O să încerc s-o fac chiar constănţeancă, de pe Cuza Vodă dacă are cu ce!... Ce-ai rămas cu ea aşa căscată?! Care ea? Gura! închide-o, nu te mai mira atât şi intră odată! Nu deranjez? Ba bine că nu!

Capitolul 7

Care Chicasso?! Care 14 iulie?!

N-a stat mult Peter, doar câteva ore, nu cunoaşte deloc Parisul, dar nici chef să se fâţâie pe bulevarde nu a avut, ci doar să se minuneze că mă vede la M&M, găzduit regeşte de Mossad! Mossad, fratele meu!... De unde să ştiu eu că-i vorba de Mossad?!... Nu scrie nicăieri! Tu de unde ştii că este hotelul Mossadului?!... Folclor israelit! Am uitat că ai început armata în România şi ai terminat-o în Israel!... Ai făcut armata la Mossad, te pomeneşti! Nu-mi răspunde, ştiu bine că a făcut-o la tancuri pe doamna armată... Şi de făcut cam ea l-a făcut, vreo trei ani de zile... Şi gagica?! Ce-i cu ea? Ce nu-ţi prea place la ea?

Nu-mi spune ce nu-i place, dar de mine e vorba!

Peter e familist până dincolo de vârful unghiilor şi se teme că mă încurc şi mă las de nevastă şi de copii!... S-au mai văzut atâtea cazuri! La cine s-o fi gândind când spune aşa?! La Lupeasca sau la Esthera... Habar n-are Peter de bagaboantele alea, cine au fost... îl liniştesc: nu am cum să fac vreo prostie... Nu mă lasă mama!

Râde cu poftă, ah, doamna Şeitan!... Sve întreabă de ce râdem fără ea, iar eu îl îndemn pe Peter să-i spună de ce râdem, dar chiar să-i spună, în ivrit însă, să aud şi eu cum sună... Da, e clar, voi rostiţi cuvintele de la dreapta spre stânga. Numai că

Svet nu a înţeles nici ea nimic şi abia acum pricepe ce e cu Peter. Ai făcut armata în Israel? apoi mie: deci prietenul tău cel mai bun este un evreu?!... Nu, doamnă, eu nu sunt evreu, eu sunt constănţean! O naţie pe cale să se nască!... Sau să dispară! Din cauza moldovenilor! Au năvălit mai rău ca muscalii!...

...Îl ducem la aeroport şi ajungem cu o mică întârziere la întâlnirea cu Malcassian. Armeanul ne ia direct, fără nicio Introducere: nu cumva ne-ar interesa o excursie pe valea Loarei? Cum? Când? Cu ce?... Are el o treabă la Blois, ce este Blois? şi ne-ar duce cu maşina, vedem câteva castele şi seara suntem înapoi!... V-a plăcut la Versailles? Oceni! Oceni mnogo! Mnogo raz, adaug eu în gând...

E nimic pe lângă Valea Loarei!... Mâine? Mâine!... Atunci, zic cu, care ştiu scoposul plimbărelii, nu mai luăm masa împreună acum, nu ne e nici foame, ne vedem de ce treburi mai avem, ca să recuperăm din ziua de mâine, nu era în program să plecăm din Paris şi mai avem atâtea de făcut pe aici! Ce? I-am promis amicului Sincu să merg să văd expoziţia lui Picasso!... Cu orice preţ, să n-o scap! I-am mai trimis şi pe copiii ăia s-o vadă!... E cea mai amplă expunere de lucrări ale marelui maestru! Nu se poate, Ioane, s-o ratezi! I-am promis Săndelului de Sincu. Aşa că ţin neapărat s-o văd!... Am eu un motiv special!

Se miră armeanul, dar i-aduc aminte proverbul cu gusturile omului şi acceptă propunerea. Va veni să ne ia de

la hotel, mâine la 7, cam matinal, dar numai aşa putem evita aglomeraţia de pe autorută!… Să fim în faţa hotelului, cine ştie?! Când i-or vedea jaful de maşină, să nu aibă probleme cu parcarea la scara hotelului!…

Parisul este plin de afişe cu marea retrospectivă Picasso, aşa că găsim imediat locul. Poate de aia am şi uitat unde, nu era o clădire dintre cele arhicunoscute, istorice, dar ţin bine minte restul. Sve a fost nehotărâtă, ba chiar a încercat să mă abată de la idee, cu discreţie, nu era încântată de întâlnirea cu artistul care a schimbat paradigma artei moderne. L-am citat pe Sincu al meu.

O să-mi reproşeze că nu l-am chemat şi pe el, să mai vadă o dată expoziţia, a câta oară? cred că am văzut-o pe vreo şapte ori! Cu asta m-a convins!

…Păşim în incinta sacră şi-i zic muzei de lângă mine: eu, la toate expoziţiile îmi aleg lucrările pe care, dacă ar fi să se poată, le-aş duce acasă, să le am cu mine în următorii o sută de ani… îi place ideea! Să vedem ce alege fiecare şi câte!… Fireşte, văzusem câteva albume Picasso! Destule! Şi ea la fel, dânsa chiar câteva lucrări originale, în casa unor cunoscuţi!… Aşa că aveam fiecare câte o idee despre ce urma să vedem. A mea s-a confirmat de la primii paşi: un escroc, oameni buni!

Alături, nicio reacţie, niciun comentariu, după primele săli. În faţa unui nud mă bag şi eu în vorbă: te-a pictat vreodată cineva? Nu, niet. Nici măcar nud?… Trecem mai departe. Mă apropiu mai mult de o lucrare, e curioasă să afle la ce simt atât de curios să văd. Arăt cu degetul: braţul ăsta, vezi cum pleacă din corp, ca un burlan, ca un tub de plastic! Şi gâtul la fel!… Şi astea-s degete?!… Sunt crenvurşti, nu degete!…

Adică? Ce vrei să spui?

Mâna este mai greu de pictat decât faţa!… La fel încheieturile corpului! M-am prins încă din albume: omul avea probleme cu pictura clasică, academică, iconică! îi explic cuvântul iconic, pictură iconică. Mă urmăreşte atentă, dar nu-mi dau seama dacă este de acord sau nu cu mine… Treaba ei! Eu caut tabloul din care să deduc că

individul chiar picta dumnezeieşte în manieră clasică şi că s-a lăsat la un moment dat de pictura asta, meşteşugărească, descoperind dincolo de ea nişte esenţe de care habar n-a avut Rembrandt sau Vermeer ori Van Gogh… Cum i-am tot auzit pe fel şi fel de năuci vorbind…

Eh, din această cea mai mare adunătură laolaltă de lucrări ale sublimului Chicasso – numai aşa o să-i zic de aici înainte, nu se poate să lipsească, dacă există vreundeva, în vreo colecţie, picturile de început, alea cuminţi, dinainte de ruptura cu tradiţia meşteşugului! Viziunea artistului contează, nu îndemânarea!… Unde-s lucrările acelea?! Nu le-am găsit nici în albume şi nici în hectarul retrospectiv! Te pomeneşti că artistul le-a distrus, ruşinându-se că semănau atât de mult cu ale lui Tizian!…

M-am abţinut însă faţă de Sve, lăsând-o să vadă în linişte, am mormăit chiar şi un sorry după comentariul de mai sus…

Şi ne trezim deodată în faţa celebrului ghidon de bicicletă, cu şaua adiacentă… Expus pe un postament, sub un acoperământ de sticlă, de cristal, singur în mijlocul unei săli în rest goală, cu câteva zeci de încremeniţi în mută admiraţie… Nici Monalisa la Louvru nu este aşa de bine pusă în valoare, într-o lumină antiseptică, care să nu decoloreze cumva rugina savant dispusă pe curbele melodioase ale ghidonului.

Cineva face o poză, gardianul sălii sare ca ars: fără flash!… Rămân trăsnit! Nu-mi vine să cred! Mă apropiu: da, e o şa de bicicletă adevărată, muncită sub fesele necunoscutului ciclist, roasă şi lustruită de Turul Franţei şi de turul pantalonilor. Iar ghidonul la fel, ruginit pe la încheieturi, ghidon de la fiare vechi!… Ideea de a face din ele un cap de taur e ceva, are hazul ei, dar să pui găselniţa asta sub clopot de cristal şi lumină difuză, atent protectoare, expusă ca o capodoperă menită să înfrunte mileniile dacă ştim să o conservăm ca lumea, cu simţ de răspundere pentru viitorime…

E bine şi cu tot respectul montată pe un soclu de lemn preţios, să o poţi analiza din toate unghiurile de

vedere, ca pe David sau Moise… Pare mai degrabă o glumă din partea organizatorilor, o parodie amuzantă!… Nu cumva eu sunt fraier şi nu mă prind?!… Iar dacă nu este o glumă, atunci este tare, tare trist să vezi aşa ceva… Hainele împăratului!… Păcat că e prea lungă povestea ca să i-o spun Svetlanei. Mă feresc s-o cercetez cu privirea! Ce mă fac dacă o văd în extaz ca pe ăştia de dinaintea mea care nu mai contenesc cu şoaptele admirative?!… Başca căpăţânile bălăngănite în extaz… Nu mai îndrăznesc, săracii de ei, niciun comentariu ceva mai sonor!… Măi, copii! Da' bine v-au mai spălat pe creieraşii ăştia blondănaci!…

Nu rezist şi mă întorc la Sveiţa! Fie ce-o fi!… Ce zici?

Şi auzi ce zice: am citit undeva că ideea nu-i a lui Picasso! E luată din magaziile de troace, franţujii din Sud sau spaniolii făceau şi mai fac, în joacă, asemenea combinaţii şi altele! Surréalism popular!… Mda, s-ar putea ca şi Chicasso să se fi jucat doar, iar escroci sau tembeli să fie cei care au făcut din această nostimadă o capodoperă! … Au mai băgat-o şi sub un clopot protector. Să nu fie decolorată pata de sudoare de pe şa!…

Mda… Nu ţin cu tot dinadinsul să-l muşc personal de turul pantalonilor pe maestru!… Sunt gata să-mi retrag stupoarea!… A altora este măgăria! Dar numai în cazul de faţă!… Ce facem cu celelalte sute de şmecherii, cu Guernica în frunte! Aiasta nu-i pictură, liubimaia, este un desen făcut cu pensula! Ah, dar ce mulţi sunt proştii de pe planeta asta?!…

Pe scurt, căci sunt grăbit să ajung la Blois, minunată a ales şi ea numai vreo 5 – 6 bucăţi, chiar mai puţine decât mine care am făcut duzina… Din peste 500 de exponate evaluate la un loc la câteva miliarde de dolari… Săracii dolari!… Ce-au ajuns!

Dar amândoi, mai mult desene am ales… Iar petecul de hârtie cu dedicaţia la mulţi ani lui papaşa Stalin, sub paharul de şampanie semeţ şi gingaş prins în cleştele mâinii (stângi?), a fost Number One în preferinţele publicului româno-american. Am aflat astfel de peste ocean

că nu-s chiar toţi prostiţi de cacealmaua numită Chicasso! Ca să rimeze cu chici, de la kitsch… Cică chică vopseaua de pe chicassouri… Atât era de priceput Păvălucă la partea meşteşugărească a meşteşugului numit… chictură… Nu-şi chierdea el vremea preţioasă cu întinderea corectă, mecanică, a grundului pe pânză, să-l lase să se usuce ca lumea etc, celelalte mărunţişuri, în care nu-şi putea vădi creativitatea… Creaţia autentică are alte urgenţe şi imperii… Şi mai ales are că n-are! N-are nicio regulă, niciun principiu, este o descătuşare totală!

Liberté fără frontiere!… Mda, regret şi azi că nu l-am avut cu mine şi pe văru' Sincu!… Nu agreez unanimitatea şi unanimitate a fost domnule, cu perechea, cu jumătatea de lângă mine!

Am fost amândoi pe aceeaşi lungime de undă verde: Pablo al nostru face parte din Marea Cacealma!… Ah, cât te iubeşte pentru asta individul din faţa ta!

Dragă Sandule Sincu – a rămas să-i spun cu prima ocazie, un artist adevărat pune pariu cu imposibilul! îşi imaginează ceva care, în clipa următoare, i se pare imposibil! Dar nu-i vine să se lepede de ce a visat cu ochii deschişi şi se pune pe treabă… Şi uneori îi iese, foarte aproape de ce şi-a imaginat, iar alteori, rar de tot, îi iese şi mai fain şi atunci se numeşte capodopera mă-sii să-i fut de şarlatan, păi chiar mă simt în stare să fac şi eu! Senzaţia asta, esenţială, că trece de ceea ce ştiam că sunt limitele picturii, nu am încercat-o niciodată, cu excepţia câtorva desene, care puteau fi din întâmplare, dar din întâmplare nu-ţi iese curbura şi umbrele obrazului, ale ochilor… Nu dai de ele în niciun tablou al maestrului!…

Ştiai că este pictorul care a pictat cele mai multe tablouri? Nu ştiam! Dar ştiam proverbul: multă, sed non multum…

Tot de peste ocean aflu că Brâncuşi, le notre, a refuzat să dea mâna cu viitorul artelor plastice, cu vizionarul, cu cel care a schimbat macazul gustului estetic planetar… L-a dispreţuit profund, dar şi fără ostentaţie! Discret şi definitiv! în numele meşteşugului şi al

meşteşugarilor, al şelarilor mai ales! Din Bucureşti şi de aiurea! Se simt igniţi de şaua pusă sub reflectoarele cele mai prestigioase, mai pretenţioase, mai pre… Nici nou-nouţă şaua asta nu făcea multe parale! Are nu ştiu câte defecte!… Au renunţat de mult să mai facă altele la fel!… Ehehei, cum arată o şa ca lumea făcută?!… Mda, ar trebui să ne facem timp şi pentru moşul colegului noster! Impass şi mai cum?… îi facem o vizită?

Mi-aduc aminte de discuţia cu Poghirc. Are vreo legătură Chicasso cu Leonte Răutu?… Sigur că are, au, au fost în aceeaşi gaşcă, gaşca cominternistă cum le zice Paul Anghel. Au supt de la aceeaşi scroafa roşie cu steaua în cinci colţuri… Deci Brâncuşi, dacă este s-o cred pe muza neadomită care mă ţine de mână în îmbulzeala de pe les grands boulevards, s-a prins la cacealmaua numită Chicasso… Cum era să nu se prindă dacă m-am prins eu, afonul afonilor şi puţin daltonist! Dar nu era treaba lui să se amestece în jocurile neguţătorilor de artă şi conştiinţe şi să-i dea de gol, gol puşcă mai este împăratul!… Alta era meseria, meşteşugul său…

Dar din respectul faţă de sine, la care nu putea renunţa de vreo două milenii şi jumătate, adică de pe vremea lui Pitagora, ba chiar de mai dinainte, atunci când i s-a întins mâna frauduloasă s-o atingă, să se recunoască camarad sau tovarăş cu malfaiteurul, a refuzat, ar fi fost ca un fel de favorizare şi consacrare a infractorului, aşa că mâna sa a reacţionat retractil, oripilată prin toţi porii ei de cealaltă, calpă, mâna calpuzană!… O strâng pe a mea, ca să mă conving că e suficient de încăpătoare. Ce e? mă întreabă ochii de peste umărul meu drept. Am vrut să dau mâna cu tine!… Este prima oară când mă simt solidar cu Brâncuşi, prin tine! Ştii ce-am făcut noi azi, la retrospectiva lui Chicasso? Ştiu! Am refuzat să dăm mâna cu Picasso!… Ca Brâncuşi al vostru!…

Dumnezeule, ce răspuns a putut să-mi dea?!… Eu pusesem întrebarea fără să am în cap un răspuns… Şi pentru prima oară îmi trece prin cap ideea lui Peter: gagica asta ar merita de la mine măcar un inel de logodnă!

… Mai e până la pirostrii! Dar de logodit am mai fost de câteva ori logodit… Chiar şi după ce te însori se mai poa'! … Ca Toni! Care Toni? Şi îi explic, îi povestesc de ce mi-a venit să râd de unul singur în corasonul Parisului: am un fin, Toni, îl mai cheamă şi Ivan, Ivan cel negru, adică Caraivan, pe care eu l-am însurat, la biserică, cu tot dichisul, ca pe un fiu de popă ce este!… Şi după o săptămână de la nuntă mă sună la Bucureşti: Naşule, te rog să vii sâmbătă la Constanţa, avem un eveniment în familie, la care nu poţi lipsi! Care? Ce eveniment?

Nasule, noi am uitat să facem logodna! M-ai căsătorit fără să fiu logodit! Te rog să vii la logodna noastră, la Zorile o facem!…

Îi place povestea! Să mă duci neapărat şi la Constanţa! Se întâmplă lucruri ciudate acolo. Da, cică se naşte o specie nouă de oameni! Asta a vrut să spună Peter al tău! Chiar, ce a vrut să spună cu naţia lui, că-i constănţean, nu evreu?!

Ceva al dracului de subtil… Stai să stăm jos, nu-ţi pot povesti aşa, în picioare… E mai bine să privim noi picioarele altora… Chiar, ia să vedem în cât timp apar picioare mai frumoase ca ale tale. Unde suntem aici? Pe Rivoli?…

Aştept să ni se ia şi să ni se aducă comanda, o îngheţată de lămâie şi o carafă mică de Beaujolais, aşa trebuie scris! apoi mă desfăşor în toată splendoarea mea: iubita mea, Peter al meu, ai mei sunteţi amândoi şi am băgat de seamă că sunteţi puţin geloşi fiecare pe celălalt, şi asta îmi place să mor de plăcere! Peter, ziceam, este un tip fain, cu nişte intuiţii senzaţionale. El a priceput, fără să poată explica dacă ar fi cazul şi i s-ar cere, că nici limba, nici trecutul istoric, nici comunitatea economică sau mai ştie naiba ce, nu este temelia unei naţii, a unei naţiuni!… Nici măcar a celei sovietice, conform definiţiei stalingrade! Evreii nu au limbă comună, americanii nu au istorie şi aşa mai departe! Ceea ce dă identitate de naţie este stilul, stilul de viaţă, de comportament… Este un stil în toate şi de cele mai multe ori el diferă de la naţie la naţie… Chiar

şi strada se traversează în mai multe stiluri… îi vezi? Pariez că printre ei nu este niciun român!

Şi dacă era un român cum traversa strada? Păi o traversa de mult, pe roşu!… îi place răspunsul, are umor hazaica! Semne că ar putea deveni constănţeancă dacă o ţine tot aşa!… Adică? Adică la Constanţa se înfiripă un stil în interiorul stilului românesc, ştiut pe plan internaţional ca stil românesc, dar diferit totuşi de ceilalţi români…

Şi cum trec strada constănţenii tăi?

Păi… păi dacă sunt în maşină, opresc la stop, la roşu. Iar când se face verde, rămân pe loc, nu pleacă! Cum aşa?! De ce rămân pe loc? Ca să tragă un pui de somn!… Ca să… Ia ne panimaiu ce prostii vorbeşti!

Da, scumpa! Opreşte omul la roşu şi profită să închidă ochii puţin… E greu să-i ţii deschişi ca un ghizoroi toată ziua… Mai ales dacă a fost o zi grea! Adoarme omul şi aşa e şi mai bine pentru toată lumea, decât să plece mai departe pe două cărări şi cine ştie ce belea de accident letal să mai facă cuiva!… Unul neregulamentar! Sub influenţa băuturilor alcoolice amestecate!

Pricepe şi iar îi place. Cere desluşiri. Abia aşteptam să recit frumoasa poveste cu alegerile de primar la Constanţa, când unul dintre candidaţi, cel mai slab cotat, văzând că n-are nicio şansă şi se face de râsul vecinilor, a sărbătorit înfrângerea cu câteva zile mai devreme… Om gospodar!

A intrat de cu zorile la Zorile şi a ieşit pe la mai mare dragul de amiază încinsă, toridă… A mai avut putere să conducă maşina până la Miga, la stop, când a oprit regulamentar şi a pus capul pe volan, renunţăind la luptă. Tocmai începuse să viseze că l-au ales primar concitadinii când, cu mare grijă, chemată de o voce din public, s-a prezentat Salvarea medicală, să-l ia pe targă pe bietul cardiac… Se vedea că mai respiră, deci nu era stop cardiac, ci doar unul de ăla, premergător, cum naiba îi spune?! În… Insuficienţă, nu… Infarct! domnule.

Făcuse infarct?

Da’ de unde?! Lumea, proastă şi grijulie, infarct a zis,

până», şi-au dat seama că omul nu se lăsa trezit din somn. Pasămite, se visa la alegeri, că le câştigase!… Auzea deja uralele mulţimii, aplauzele, când şi-au dat seama că nu e vorba de niciun infarct! A ieşit din maşină un damf, când au deschis portiera, mai să-i dea pe spate pe brancardieri…

Ia te uită, nu visez, mă apaudă lumea, şi-a zis domnul candidat… L-au recunoscut până la urmă cine este, au dat buzna ziariştii, fotografii, televiziunea, internet, de toate… Başca poliţia! L-au demascat ziariştii pe domnul candidat mort de beat la volan de nu s-a mai văzut aşa ceva!…

A doua zi discuţii în tot oraşul: cu ce. a greşit? Ce lege a circulaţiei a încălcat de vreme ce nu a circulat, ci a staţionat!… E o mică mare diferenţă! N-ai voie să staţionezi sub influenţa alcoolului?!… Aveţi şi o lege a staţionării? Nu-i vinovat, domnilor de la Poliţie! Lăsaţi omul în pace, ziarişti mercenari! Dacă ar proceda la fel şi ceilalţi bărbaţi când se îmbată ca porcilor ce sunteţi! n-ar mai fi atâtea accidente pe litoral! Este un bun exemplu pentru soţii noştri!…

Bref, în duminica următoare, la alegeri, a câştigat detaşat!… Măi femeie, râzi mai încet, că se aude de vizavi cum hohoteşti! Se uită la noi tot Parisul!… Şi nu mai râde cu picioarele astea ridicate în toată slava!

Mi-ar plăcea să se audă până la Constanţa!…

Mai stăm o vreme şi tot o mai buşeşte râsul din când în când, la intervale de timp riguros măsurate. Ce succes a avut povestea mea!… Apoi mergem la întâlnirea cu copiii aceia de alaltăseară… Nu zăbovim mult, îi mai îndemnăm o dată la marea expoziţie, noi suntem cam obosiţi, de azi dimineaţă pe drumuri, mâine plecăm din Paris, să cumpărăm un castel-două pe Valea Loarei… Mâine se duc şi ei la Versailles… Tot drăguţi par…

Ar fi avut ei chef să ne mai lungim la o băută, se vede bine că le plouă în gură! Mă execut: unde mergeţi în seara asta pot să dau şi eu un rând? Râd amuzaţi, insist şi se acceptă. O să vă simţim lipsa! O sută de dolari poate suplini orice lipsă! conchide Nikita cu ochii la verzitura pe

care i-am pus-o în carabă. E de la ayatolah, îi explic Sveei. Şi fac o precizare: din banii ăştia vă puteţi plăti şi expoziţia de mâine. Insist s-o vedeţi! Dumneata mai ales!…

Ghiciţi cui i-am făcut precizarea, parfe un băiat destupat bine la minte! Abia acum mi-e simpatic ca lumea.

Ne despărţim, mai tragem de noi până la hotel, am decis să nu mai luăm niciun metrou!…

La recepţia hotelului odată cu cheia raiului primim şi un număr de telefon la care să sun. Eu? Eu, cică. Voi suna din cameră, din The Paradise!… Domnul cum scrie aici, parcă Greenborg sau burg ori berg… Mă ia pe româneşte… Cică nevastă-sa se simte mai bine şi ar vrea să mă vadă şi el! Care nevastă?!… Mă ştie de la domnul profesor Cicerone… Aha, e soţul doamnei Zorina… Tot evreu şi ăsta?! Băi, fratele meu, mai sunteţi?!… De ce nu m-a avertizat Ciceronele?!…

Ne înţelegem să mai sun o dată mâine seară, când ne întoarcem de la Blois, sau poimâine dimineaţă dacă întorsul acasă, în bârlogul Mossadului, va fi la o oră prea târzie! Speră să ne vedem şi să facem un mic schimb de amintiri… Amintiri? Ce fel de… Şi eu i-am fost elev profesorului Graur, nu elevul favorit, ca dumneavoastră, dar elev totuşi… La Şincai… Aşa-i că v-am făcut curios?…

A doua zi chiar plec la drum cu gândul la ce mă aşteaptă să mai păţesc ori să mai aflu şi din această întâlnire pe care, totuşi, eu am provocat-o, nu are nicio vină bietul ovrei… Trebuia să aştept liniştit vestea că domnul Poghirc mai trăieşte, ceea ce pe mine mă scutea de altă misiune istorică! Dar se pare că nu!…

Uit repede ce mă aşteaptă şi mă concentrez pe discuţia din maşină, a armeanului cu Sve. Mai pe franţuzeşte, mai pe româneşte, dar mai ales pe ruseşte, spre încântarea pravoslavnicei. Aflu de la fiecare că celălalt vorbeşte o rusalcă de zile mari! Să vă fie de bine! Şi iar îmi aduc aminte de anii când am refuzat să învăţ rusa mai mult decât îmi trebuia ca să nu rămân repetent… Făceam pe rezistentul prin incultură…

Simt eu că discuţia dintre cei doi este mai mult decât

îmi explică ei, din politeţe şi din când în când. Din politeţe am insistat şi eu să-şi facă amândoi plăcerea de a vorbi ruseşte până în fundul Siberiei… Să nu ţină seama prea mult de mine, că nu pricep şi nici nu mă interesează ce şi-au tot gavarit Maskva între el de aproape două ore!…

Ajungem la Blois şi ne lasă în piaţa Castelului, să-l vizităm. Iar omul nostru într-o oră îşi termină treaba şi vine să pe Joncţionăm din nou! Sunt nu ştiu câte zeci de castele pe Valea Loarei. Începem cu cel mai celebru şi până pe seară mai vedem câteva, cele mai!

Vizităm pe îndelete mii de castele, pline ochi de alţi gură cască, iar Sve este fericită să se bungheasca la toate plăcuţele, amuşină pliantele, intră în discuţii cu custodele din fiecare sală, apoi vine la mine şi-mi povesteşte ce văd, detalii care încep să se adune în impresia de rafinament şi temeinicie, încercată cu ani în urmă şi la Versailles. Exact aceeaşi…

Se pare că a fost ceva de capul regilor maudits ai Franţei… Pe scările astea să te tot duelezi cu Athos sau Porthos, îmi zic în gând. Cineva de sus mă aude şi aflu în clipa următoare de la ciceronele meu că la ora 12, conform pliantului din mâna-i dalbă şi unghiuţe de sidef, va fi un spectacol de capă şi spadă, pe viaţă şi pe moarte, în sala tronului… Intră în costul biletului!… Rămânem până la? On va voir ce ne propune şi şeful expediţiei. Şef sunt eu, decide Sve! Pentru mine se face această excursie! Ai uitat?

Şi ce decizi? Să mai vedem şi alte castele!…

Văzurăm vreo şapte-opt-nouă cred! Nea Grigore ăsta cunoştea bine regiunea. Noi am fost regalişti! Cei mai mulţi dintre noi!… Noi, adică legionarii? se bagă Sve oportună ca de obicei. îi zâmbeşte mulţumit, devocika asta e tare isteaţă şi pare de bună credinţă şi cu mult bun simţ! …

Îmi place de ea!

Qu-est ce qu’il a dit? Nu, nu se traduce! Te-am vorbit de rău!… Eh, mai aveţi de profitat câteva săptămâni, până învăţ eu româneşte… Ai început să înveţi? Cu domnul profesor?… Nu, habar nu am ce vorbeşte!… Singură, fără

domnul profesor! Nu e voie?… După ce manual?

Nu răspunde, ne priveşte zâmbăreaţă la amândoi, aşa că tăcem, respectând efectul scontat. Aşadar ne va spune ceva important? Despre manual?… Ce manual?!

Folosesc manualul domnului Mitică Bacu. Bacu sau Bacou? Am pronunţat bine?… Şi mă prind, adică mă sincer crucesc, dar nu şi nea Grig… îl lămuresc, aşteptând să gust stupoarea şi încântarea de pe bătrânul chip măsliniu: domnul Bacu i-a dat două exemplare din cartea sa, unul în română, altul în franceză… Aha, le citeşte în paralel, ca pe iuxtele latine! He, he! Cartea despre Piteşti! Ce manual grozav ai găsit!…

Deci sunteţi regalist? Nici eu nu mai ştiu ce sunt!… Eu încep să devin regalistă! Nu-i iese din minte podul de peste Loara, din Blois… Construit de al nu ştiu câtelea Louis Quinze… La revoluţie, bezmetici de revoluţionari, ţinând de nişte „ordres imprudents”, au demolat podul, domnule Grig, că, deh, era făcut de rege… Ce-or fi acele „ordres imprudents”, domnule Gore?… Aşa scria pe placa memorială încastrată în pod: Des ordres imprudents… Masonii? întreabă Sve. Masonii erau constructori, nu demolatori de poduri şi biserici!

Domnul Grigore nu se grăbeşte să răspundă la nedumeririle noastre. Lasă să se producă acumulările cantitative… Deocamdată se mulţumeşte să ne facă atenţi ba la una, ba la alta, cam toate bătând în aceeaşi direcţie: cât a fost de nasoală şi de naşparlie, de nefericită şi de nenorocită, nenorocita aia de revoluţie franceză… Nicăieri nu se vede aşa de bine ca pe Valea Loarei!…

Eu mă ştiu vaccinat şi nu mă mir deloc. Vaccinul Ţuţea!… Cei trei R care au stricat planeta: Reforma, Revoluţia franceză şi Romantismul… Citat din nu ştiu ce franţuz Reacţionar pur sânge!… Aşa că ochi mari şi albaştri cască ochioasa, băgând la computer tot ce vede şi aude. Să vedem ce-o să iasă de acolo!… O dă pe ruseşte şi face o comparaţie cu Nicalai Viaroi, ţarul, asta mai pricep şi eu. Unchiu’ Grigore este încântat de comparaţie. îi povesteşte apoi de căderea Bastiliei, cum a fost cu

adevărat…

„Niciun parizian?!” Nici măcar franţuji nu erau! Dar ce erau? Derbedei din Corsica, lumpeni proletari din Marsilia… Fără naţionalitate! I-au plătit, i-au adus la Paris şi au luat cu asalt Bastilia, să-i pună în libertate pe bieţii deţinuţi politici, deţinuţi, sanchi, bag eu, de conştiinţă!

„Asta ştia şi Sve, că nu exista nici măcar unul, ci doar câţiva nebuni furioşi, des fous à tuer cum zice limba francă… Buni de legat, mai creştină, glăsuieşte dialectul dacic al limbii latine… îi traduc Sveiţei această mică şi semnificativă diferenţă între cele două mentalităţi, una mai evghenică decât cealaltă… Mai nazistă! Păi dacă e de împuşcat, împuşcă-i, tovarăşe, pe regi, pe popi, pe aristocraţi… Ce mi-e 14 iulie, ce mi-e 7 noiembrie?! Conchide armeanul, cu aerul că a fost martor ocular la amândouă. Te pomeneşti! La même Jeanette… Câţi ani aveţi, venerabile armean?

Cunoaşte bine subiectul! îi spune şi rusofonei cum e cu 14 Iulie şi 7 noiembrie!… Rămâne mută şi plină ochi de gânduri! Se uită la mine aproape disperată, implorând ajutor!

Sau poate că mi se pare mie!… Ce mi-e 14 iulie, ce mi-e 7 noiembrie?!… La 7 noiembrie ştim ceva mai bine ce a fost, ce a urmat!… Aceeaşi poveste urâtă foc şi la 14 iulie? 14 iulie 1789?!… Oare?…

Tot ei au fost! conchide cu amărăciune neascunsă, bine jucată, pentru prima oară fără pic de jovialitate, camaradul nostru. Care ei, nenicule? Fiţi mai explicit, la Bucureşti mi se vor cere detalii, ăia nu se mulţumesc cu vorbe, vor şi poze!… Am fotografiat inscripţia de pe podul quadricentenar din Blois… „Des ordres imprudents” – citat, care au început demolarea podului pentru că fusese construit din dispoziţia regelui!… Fără poze nu m-ar crede şuţii de la Bukale…

Cine, domnule, a distrus mai toate bisericile din Paris şi de pe Valea Loarei, alea reconstruite după 1800 şi ceva, că cele mai multe demolate au rămas!… Aflăm şi povestea, atât de tristă, domnule, despre biata Votre Dame de

Paris… Bun ghid avem! îi mai pun o dată întrebarea, a enşpea oară, băi musiu, cine sunt ăia, aceiaşi şi la Paris în 1989, şi la Petrograd în 1917?… Am zis 1989?…

N-ai greşit prea mult, mă linişteşte nenea Grig, căci se pregătesc de bicentenar, anul ăsta! Se fac 200 de ani de când… Nu apucă să pună predicatul, că eu iar mă reped, cine, bre?

Iudeo-masonii? se aude, timidă, încercând apa cu vârful piciorului, vocea Judithei. Am auzit bine? Iudeo-masonii ai spus?… Stau pe bancheta din spate, la galerie, şi nu aud bine tot ce se vorbeşte în fosa orchestrei. Uite că ştie, săraca de ea… Şi nu cred că-i pică bine! Dar frumos din partea ei că nu a ocolit răspunsul… Curajoasă muiere! Bărbată!

…Iudeo-masonii, deci?!

Aşa zice toată lumea, confirmă venerabilul. Pare că are altă părere… Cumva din politeţea aceea orientală, vestită, care îl menajează pe conviv, mai ales când este călător din depărtări albastre, ca ochii care… Lumea uită regula: adevărul este în altă parte, nu acolo unde-l ştie toată lumea!… Peste tot numai de iudeo-masonerie se vorbeşte! Şi ce? Nu există? Ba sigur că există!… La cine te gândeşti dumneata, domnule Şeitan, când spui iudeo-masonerie?

Foarte, foarte pe scurt dacă vă răspund, mă gândesc la Rothehild, la Rothehilzi în primul rând!… Şi ceilalţi! La marea finanţă mai ales!… Revin: la steaua cu şase colţuri a lui David şi cea cu cinci colţuri a lui Rothehild, bătrânul din Frankfurt am Main, care a conceput strategia primară… Prin cei cinci fii ai săi!… Dacă ar fi avut opt, ieşea o frumuseţe de octogon şi-acum nu l-ar mai fi înjurat nimeni, ar fi fost de-al nostru!

Octogon?

Unii zic că octogonul ar fi steaua creştina, formată din două pătrate, cea iudeo-masonică este din două triunghiuri, din două echere masonarde… Iar steaua iudeo-comunistă din cinci!…

Prostii! Prostii?…

Se dă în altă vorbă şi-l las, conduce maşina de parcă ar fi singur pe şosea… Parcă m-a auzit: încă puţin şi intrăm pe autorută… Pe auto-stradă parcă mai merge pe toate roţile… Reluăm şedinţa de învăţământ politic. Ce ştii despre Rothehilzii dumitale? Al mei?!… Ce ştie toată lumea, cum au câştigat la scor de maidan bătălia de la Waterloo!… Vorbiţi codificat? Nu, bre iubi, dar mă mir că nu ştii povestea! Poate am uitat-o, care? Cu bursa de la Londra, la 1815, într-o joi pe înserat… Toată lumea în London City cu sufletul la gură în aşteptarea rezultatului din meciul secolului… în funcţie de rezultat, unele acţiuni urcau la bursă, la cea mai mare bursă din lume, altele scădeau sau cădeau rău de tot!…

Şi viitorul sir Rothehild a avut o idee, cam genială după unii, să facă în aşa fel încât să afle el cu câteva ore mai înainte rezultatul finalei. Ca şi cum ai juca barbut cu zaruri măsluite… Nici tu telefon, nici tu telegraf cu fir sau fără, numai poşta cu cai… Omul Roşu, stirpe nenorocită, însemnat cu roşu de Dumnezeu ca să te fereşti de el, de ei, a făcut el altă poştă, mai rapidă decât cea oficială, şi a aflat rezultatul cu juma de zi mai devreme, a avut şi o echipă de răspândaci care au şoptit la urechea bleagă a tuturor, ca pe un mare secret, că Napoleon iar i-ar fi caftit pe toţi, de data asta şi pe britanici, pe ditamai ducele de Wellington, parcă. Măr l-a bătut!… Sau Nelson, nu mai ştiu care a fost! … Poate mă ajută Şveltaneţea voastră… Montgomery?… Aşa, celebrul Monty, praf l-a făcut nea Puleon al nostru, aşa că toţi lorzii şi pairii Angliei, başca burghezia mijlocie şi mare sau mică, cu mic cu mare s-au repezit toţi să scape de acţiunile păguboase, atinse rău la ficat de victoria corsicanului. Au vândut ieftin, pe mai nimica, jumătate din averea Angliei!… A cumpărat-o pe mai nimic sir Rothehild!

Ah, bună precizare! Mormăie Armeanul de la volan. Şi mă citează: Averea Angliei… Pare mulţumit de dizertaţia me! Continui mai cu foc:

Cu bruma de bani luaţi pe acţiunile vândute în pagubă, bieţii anglicani s-au grăbit să apuce câteva din acţiunile celelalte, al căror preţ era în creştere şi deja

crescuse de câteva zeci de ori! Vreme de câteva ceasuri, a cumpărat ieftin şi a vândut scump domnul Roşu, cum îi zici mata. Omul Roş, din Harap Alb, împăratul cel rău, cel bun era cel Verde împărat… Asta până a venit vestea cea adevărată!… Când tot ce a cumpărat Omul Roşu pe doi bani duzina a sărit de 100 de ori în valoare, la Bursa londoneză… Vestita… Şi tot ce vânduse al dracului de scump n-a mai valorat nimic…

Deci aşa s-au făcut banii pentru următoarele revoluţii? conchide blondoasa din faţa mea. îi merge bibilica… Viitoarele revoluţii?!… Nu mai e nimic de demonstrat, dacă auzi aşa ceva la Vocea Americii: banii pentru următoarele revoluţii… A reacţionat perfect!

Cum vi se pare?

Mda, cam aşa e povestea asta, ai zis-o bine… Important este cum o comentezi!… Aud?

Păi, comentariul doamnei aici de faţă nu vă… Ba foarte mult mă… Dar vreau şi o părere de la galerie!… Nu te grăbi!…

Nu m-aş grăbi să zic, ca alţii, că a fost genială mintea roşcovanului… Un nenorocit, după părerea mea de golan de gura portului! Când toată Europa tremura emoţionată la ideologie, la aspiraţii, la idealuri, inclusiv de-alea revoluţionare rău, neisprăvitul, malahistul de Rothehild, gândea rece şi distant, trăia pe altă lume, făcea parte din altă specie decât specia om, n-avea minte şi simţuri decât pentru procente, cum să tragă niscai profit, un ditamai gheşeftul oricât de mic şi oricare, atenţie! oricare ar fi fost rezultatul meciului! Nu ţinea cu niciuna dintre echipe!… Nu ţinea la nimic! Ţinea să câştige doar, cu oricare dintre boxangii. Să câştige el şi atât! Nu-l interesa cine o să fie învingător!…

Avea dreptate Céline, stirpea asta de evrei fără suflet, cu cont în bancă în loc de inimă, ar trebui stârpită stirpea lor, iubito! Ce zici? Ce zice evreicuţa din căpşorul tău? îi gazăm sau îi împuşcăm pe jidanii ăştia?

Oui, c’est dégoûtant!…

Dacă era ceva de capul lui Hitler, cu ăştia trebuia să

facă Auschwitzul, ar fi fost şi mult mai puţini, cu consum mai mic de gaze şi alţi combustibili lacrimogeni!… Nu i-ar fi plâns nimeni!

Destul?

Asta-i tot ce ai de spus în apărarea dumitale?…

Aş mai putea broda pe acest subiect, ce-am mai auzit sau citit, dar cred că dumneavoastră, iubite domn din Asia Centrală, care vă ştiţi din antice contacte cu cazani, aveţi altă teorie, altă Interpretare!… Vă ascult! Sunt numai ochi şi urechi!… Let's go! 1, 2, 3! Go!

Ia închipuie-ţi dumneata că s-ar întâmpla azi aşa ceva!

…Nu mă pricep, dar bănuiesc că azi sunt nişte reguli la bursă care ar pedepsi… în definitiv, toată povestea a fost o imensă escrocherie!… Chiar, cum de au acceptat-o păgubiţii?

Continuă, te-ai apropiat binişor!

Nu… Mmm…

Pot să întreb ceva? Bien sûr, tot mai iubită doamnă!

Cine era regele Angliei la data aceea?

Nu ştiu, nu-mi aduc aminte!… Vreo regina Angliei!… De ce întrebi asta, iubi-ci-ca maia? Nu ştiu nici eu de ce!… V-am întrerupt! Nu face nimic!… Păi, domnule profesor, ca să faci o asemenea escrocherie care sărăceşte pe toţi acţionarii Bursei şi numai unul câştigă tot ce e pe masă, este exclus c-o poţi face de unul singur, fără spatele asigurat!… Adică fără să împarţi câştigul cu cineva puternic care te apără!… Corect?

Corect!

Cine putea fi acel personaj atât de puternic?

Păi ziceaţi că nu ştiţi cum îl cheamă, nici măcar dacă a fost bărbat sau femeie!… Aceeaşi voce de neuitat…

…Ne-a rupt gura! Aşa se zice la Constanţa, pe plaja Trei Papuci, în asemenea situaţii…

Primul îşi revine vârsta a treia: Deci ţi-ai dat seama, bravo!

Bravo ce eşti!… Asta a vrut să spună atât de admirativ armeanţul: Ţi-ai dat seama, femeie bravă!…

Adică nu interjecţie, ci vocativ! Deşteapto! Frumoaso! Bravo!... Bravo, bravo!

M-am prins şi eu, dar ea a fost mai pe fază cu un pas! Cu un semiton! Nu cumva ştiai dinainte, preaisteaţo?

Exclus! precizează Radio Erevan... Suntem numai câţiva în toată lumea care am aflat cum stau lucrurile!... Mai ştiu şi alţii, bineînţeles, dar ei fac parte din gaşcă... Noi suntem în tribună şi numai noi (Iarăşi? Care noi?! Care ei?!...) ne-am dat seama cine aranjează meciurile... Vestitele pariuri, care le plac atât de mult englezilor!... Pariuri mereu trucate când potul este destul de mare ca să merite!... Există o sumă, de la care în sus, cine o obţine chiar şi printr-o escrocherie sau trişând, gentleman se numeşte! Lord! Sau Lady, după caz!...

Adică, încep eu să-mi traduc ce-mi zice omul negru, Omul Roşu este numai aşa, băgat la înaintare, la derută... Să primească aplauzele sau huiduielile... Ouăle clocite... Banii n-au ajuns toţi la el, cei mulţi au fost introduşi în audienţă privată la Buckingham Pallace deci?! La teşchereaua regală?!...

Fii sigur că au rămas destui şi la împăratul Roş!...

Aşadar, regina Angliei, done!... God save the Queen! ... Nu cumva l-a făcut şi lord pe jidovan, ca pe piratul ăla care tâlhărea oceanele în beneficiul aceleiaşi regine?!... Cum îl chema, Svetocika?

Mă copleşeşte subiectul!... E prea mult pentru o biată ziaristă... Nu s-a găsit niciun istoric serios care să studieze acest subiect? Care subiect? Cum care?! Cel despre care ne-aţi vorbit: implicarea Angliei, a Londrei, a curţii regale britanice în revoluţia franceză... Fără majuscule, sper... Da, fără, de acum înainte!

Nu este chiar o noutate, au scris istoricii, dar au explicat prost! Au pus pe seama răzbunării, Franţa susţinuse rebelii care au declarat independenţa Statelor Unite faţă de Anglia mamă... Numai că rebelii francezi susţinuţi de curtea reginei au mers pe ideile americane, le-au dus mai departe, semn că nu de răzbunarea reginei era vorba...

Iar ne dă clase înainte armeanul!... Raţionament perfect! Ce Interes avea Windsorul?

Despre ce idei americane vorbiţi? Şi tot ea îşi dă răspunsul: Declaraţia drepturilor omului?...

Hai să ne înţelegem: eu nu mi-s istoric nici până la genunchiul broaştei... Dar trag cu urechea când se mai adună băieţii la biserică, la popa Vasile... Sau la bietul Cuşa, când trăia... Nu-mi cereţi prea multe argumente! Sunteţi tineri, cercetaţi şi voi...

Păi cred că ştiţi la ce vă referiţi când spuneţi că 7 noiembrie şi 14 iulie sunt opera aceloraşi tovarăşi!... O vorbă ca asta îmi dă frisoane! Ce aţi vrut să spuneţi? Mda, eu aş fi spus, ca şi mneaei, opera masoneriei, a iudeo-masoneriei... Ca toată lumea!... Dar dumneavoastră şi alţi năuci din Parisul românesc, din Periş, cum îi zice Marcel Petrişor, aveţi altă părere!... Ce-i cu vestitul Albion?

E chiar aşa de perfidoid?!... Treaba aia cu fair playul este numai pentru uzul fraierilor de dincoace de Canal?... Tu ce zici, cucoană? Putem rămâne în ceaţa londoneză care s-a lăsat peste priceperea noastră? insistă şi tu! Armenii au slăbiciuni ancestrale pentru femeile ca tine!

Am înţeles că umbli după fantoma lui Nicolae Iorga... înseamnă că te pricepi la subiectele grele, de care ceilalţi se cam feresc...

Nici vorbă! Eu doar de atâta mi-am dat seama, că lumea nu vă poate ierta pentru moartea Iorgovanului!... Şi că voi nu aveţi nicio vină, dar nici nu faceţi ceva să afle lumea că alţii l-au belit, săracii de noi!... Şi mi-am dat seama că numai cineva din afara cercului vostru strâmt poate fi convingător atunci când va afla cine de fapt l-a batjocorit pe bietul Iorga! Şi şi-a bătut joc şi de noi!... Ne-a luat de fraieri şi fraieri suntem, iată, de aproape 50 de ani... La atât se rezumă erudiţia mea de istorioglot!...

Sve cere explicaţii despre Iorga, o rog să le amâne, îi explic eu pe îndelete la hotel, ne-am apropiat de Paris şi trebuie să aflăm mai multe de la acest domn înainte de a ne despărţi de domnia sa după o zi minunată, de neuitat pentru tot ce am văzut pe Valea Castelelor şi pentru tot ce

ne-au auzit urechile apoi, pe drumul de costişe ce duce la Periş! Trebuie făcut să vorbească mai mult! Tuţi dai seama ce ne-a spus numai cu jumătate de gură şi de vorbe?! Sotto voce! Nu ne putem despărţi de dânsul până nu leapădă tot!

Chiar ai priceput cât este de important ce v-am spus?

Poate că am exagerat puţin, dar ceva – ceva din paradigma curentă se modifică rău de tot!

Paradigmă? Şto era?

Nu s-au prins!… Nicio pagubă! Nu era cazul să fac pe deşteptul!… Am greşit! Bine măcar că numai eu îmi dau seama… Domnule Malcasian, este foarte important şi faptul că această ipoteză naşparlie vine din mediu legionar!… Dar mai daţi câteva elemente! Nu aţi făcut decât să ne asmuţiţi… Doar n-o să ne lăsaţi ca pe nişte proşti să lătrăm la lună!…

Păi, să nu uitaţi rolul ambasadei Angliei în asasinarea lui Rasputin!… Nu putem uita ceva ce nu ştim! Tu, rusoaico, ştiai că Rasputin a fost lichidat de perfidul Albion? Niet! Niet, niet!…

Deci spuneţi că moartea lui Rasputin este opera ambasadei engleze… Asta mă duce cu gândul la o informaţie primită de Ioan Opriş de la un român din Anglia… Nandriş?… N-am putut s-o verific şi nici să ajung şi eu la ea, la dumneaei… Că cică ar fi avut Angliterra un amestec şi un interes, care? în asasinarea lui Iorga!… M-am crucit şi atât, mai multe nu am putut afla. E drept că după asasinatul din pădure, o lună mai târziu, în ianuarie, a urmat asasinatul de pe Magheru, din uşa hotelului Ambasador, la care ştiu bine că au fost foarte prezenţi domnii lorzi în ce aţi păţit dumneavoastră apoi de la Antonescu… V-au lucrat bine atunci!… Le mai purtaţi pică? … Apoi v-au mai lucrat o dată prin „Philby, care transmitea la Bucureşti, via Moscova, tot ce făceau legionarii noştri prin Occidentul anti-comunist, inclusiv ziua şi locul unde urmau să fie paraşutaţi legionarii trimişi să susţină rezistenţa din munţi…

De unde ştii mata lucrurile astea?!… Greşesc cu ceva? Nu, ai perfectă dreptate! Atunci spuneţi şi

dumneavoastră cum e cu englezii infiltraţi printre revoluţionarii bolşevici!...

Un lucru care se ştie, dar nu i se dă mare atenţie, aşa cum i-am dat-o noi... Care noi?! Academia de români zăpăciţi de la Biserica Jean de Beauvais... După ce au apărut semnele că se va produce o mare dezordine în Rusia, adică o revoluţie, da, poţi s-o numeşti şi aşa, ţarul Nicolae al II-lea a cerut Londrei permisiunea ca, la nevoie, să se poată refugia pe insulă! Erau rude apropiate ţarul şi regele, prin ţarină, englezoaică sadea! Cerea să se întoarcă acasă! Ce era mai firesc?!

Şi vreţi să spuneţi că regina Angliei l-a refuzat?! Nu pot să cred!... Tu ştii de aşa ceva? Niet, niet, niet!...

...Când spune de trei ori niet sau da, Sve vrea de fapt să spună că e tare îngândurată pe tema celor aflate în urmă cu câteva clipe... Am început s-o cunosc. E copleşită de subiect!... Nu mă mir, chiar şi pe mine, aflat la ani lumină de durerile Rusiei bolşevice, mă bulversează viziunea armeanului legionar. Viziunea legionară, a unor legionari despre cele două mari revoluţii: amândouă opera reginei oceanelor?!... Mă caut prin buzunare şi nu găsesc nimic care să se potrivească cu această ipotenuză... Şi atunci care a mai fost rolul iudeo-masoneriei, al iudeo-comuniştilor?!... Al jidanilor? Da, de ei este vorba la orice revoluţie! Ei sunt subiectul! Partea de propoziţie despre care este vorba! N-a existat revoluţie fără evrei!... Dar nici revoluţie care să treacă Canalul Mânecii! Adică?...

Deviem de la subiect, nu este momentul cel mai potrivit, dar nu protestez: ştii că în regimentul de gardă al ţarului erau şi mulţi români, basarabeni? Au fost singurii care nu l-au părăsit pe ţar atunci când a fost arestat de bolşevici!... Nu ştiam, nici eu, nici ţarevicia din maşină. Adaug însă, de la mine, despre cei care l-au împuşcat pe ţar şi toată familia: erau bozgori de-ai noştri, în frunte cu Imre Nagy, viitorul contrarevoluţionar din 1956... Se miră amândoi! îmi revine încrederea şi aplombul care mă caracterizează chiar şi în cele mai dificile momente ale istoriei contemporane: mi-e greu să vă cred, nene armene!

… Ah, că leul britanic şi-ar fi vârât codârla în revoluţia franceză, da, este de acceptat ca ipoteză, sunt şi multe confirmări şi deja s-au auzit de mult pe tema asta nişte vorbe, şoptite la ureche. Dar că Albionul ar fi autor sau măcar co-autor la octombrie roşu, asta mă cam depăşeşte! … Nu cumva glumiţi?… Dar, fireşte, sunt gata să pun pe cântar şi argumente noi!…

Dacă într-adevăr l-au refuzat pe ţar când a vrut să-şi trimită familia în Anglia, ceea ce mi se pare de necrezut şi o să verific, atunci orice devine posibil! Ticăloşie mai mare nu-mi pot imagina! Sunteţi sigur, gaspadin Malkasian, că aşa a fost? Că aşa a fost de ticălos perfidul Albion, Sve?! Spune clar despre ce e vorba! O ticăloşie fără…

Vă mai spun o dată: eu mă pricep la covoare persane şi la contabilitate! Ce v-am povestit sunt lucruri auzite la camarazi mai citiţi decât mine care, când se mai întâlnesc la Biserică, la popa Boldeanu după liturghie, mă acceptă şi pe mine să-i ascult ce-şi spun!… Eu fac cafelele!… Ce mai ţin şi eu minte! Până acum, destul de bine!

Şi care-s corifeii şcolii ardelene de duminică? Vine şi Matila Ghika? Dar Lupaşcu?… Venea şi Guşa?… Cioran? Nu cumva şi Horia Vintilă? Uscătescu?… L-a prins şi pe Brâncuşi, cânta în strană, în fiecare duminică!… Uneori urca şi la cafelele de după liturghia legionară!

Dar nu mi-aţi spus care este impresia cea mai puternică cu care aţi părăsit Valea Loarei!… V-am spus: 14 iulie, e ruşinos să vezi că au făcut din ea zi naţională… M-am convins definitiv!… Aşa, da, observaţie corectă!… Şi doamna Svetocika?

Moment de tăcere prelungită. Merită?…

M-am simţit tare bine, mult mai bine ca la Paris sau la New York… Pe valea Loarei parcă eram în Rusia… Adică? La ce te referi mare ziaristă ce eşti?

Râde, ca de o trăsnaie, cu gândul la ce urmează a spune. Se întoarce spre mine: tu n-ai băgat de seamă cât de multe eram noi pe la toate castelele, dar şi pe stradă, la Blois sau la Amboise… Noi? Care noi? NOL.blondele, blonzii… Ici colo câte un negru rătăcit şi stingher, ca

musca-n lapte, câţiva asiatici, şi în rest, puhoi de albi, blonzi majoritatea!…

Armeanul, tuciuriu ca un afro, mai să iasă cu maşina de pe şosea! Atlicina! Precrasivaia! Naiba ştie ce i-a mai zis, numai pe ruseşte, încântat şi entuziasmat!… Mie: ce fel de evreică mai e şi asta?!… Evreica, mie: T'as aperçu? Non?

Ba da, remarcasem şi eu, dar n-am zis nimic… Cohorte de albi, bălani la piele şi la boi, aproape fantomatici, scurgându-se decent, aproape în pelerinaj, plonjaţi în reculegere, dintr-un castel într-altul, ca nişte fantome luminoase, în căutarea altei lumi, lumea lor, dispăruta… Ciudată selecţie naturală printre turiştii care inundă mareic Franţa… Par a fi o categorie aparte cei ce pornesc să caute ceva, ce? pe Valea Loarei… în Europa, în Franţa multicolor bălţată, turiştii care merg pe Valea Loarei sunt aproape fără excepţie europeni sadea, cu pedigree, ba încă dintre ei majoritatea urmaşi de celţi şi gali, vikingi sau daci, ca băiatu', simţind că vin la întâlnire cu propriul lor trecut… Cu les ancêtres!… Dar de ce nu i-am zis nimic Svetlantei?… De mai multe ori am…

Excelentă observaţie!… Dragii mei, am să-mi aduc aminte mereu de ziua asta, ce fain am petrecut-o cu voi!… O să le povestesc şi la băieţi!… Adică, înţeleg eu, nici nu se mai pune problema Sveiei! Corespunde, e de-a noastră, o pot lua cu mine în Ţară, să mă secondeze în marea încercare de a le da peste mână nenorociţilor de la 14 iulie!… Am priceput bine? Ridică iar capul? Vor ataca din nou Bastilia?

Deja am discutat şi subiectul ăsta!… Care? Al bicentenarului!… E bicentenarul lor!… 1789 – 1989… Vor să-l serbeze prin muncă! Adică? Prin altă revoluţie!… Aşa o să se cheme… Revoluţie? Ce fel de revoluţie?!… Anti-ceauşistă, anti-totalitară…

O clipă, domnule Malcasian! Vorbesc foarte serios! Ne-aţi bombardat cu nişte chestii… Teribile! Dar spuse numai aşa, pe jumătate, în doi peri!… En passant par La Lorraine… Aţi lăsat prea multe lucruri să fie subînţelese,

citite printre rânduri, şi uite că nu mă pricep, mă simt analfabet, dar nici să plec nedumerit nu mă simt în stare! Nici în chestia cu regina Angliei, nici acum, la despărţire, cu bicentenarul!… Eu nu mă dau jos din căruţă decât după ce…

Mergem să bem o cafea, un drink, ceva, şi mai stăm de vorbă în hotel!

Nu se poate, Svetucika! Domnul Malcasian nu discută astfel de lucruri în prezenţa microfoanelor de sub masă!… Aici, în machinuţă este cel mai sigur! Cum este, nenicule, cu bicentenarul Bastiliei?

Am avut nişte informaţii că a fost ales anul 1989 pentru mai multe evenimente importante, cruciale…

De ce? se miră ingenua. Eu nu mă mir deloc… Dacă am înţeles bine despre cine este vorba, le plac aniversările, cifrele rotunde, ca şi la comunişti… Că nici nu-s altceva! Deci, în cinstea aniversării a 200 de ani de la glorioasa mascaradă din 1789, anul ăsta, 1989, din care au mai rămas vreo patru luni numai, nu se termină până nu se întâmplă ceva epocal… Ceva, căcarea lumii, ca să folosesc un superlativ maxim! Şi cel mai potrivit!

Ai înţeles bine ce-am spus! Numai mata să fi înţeles ca lumea ce vorbesc înţelepţii Neamului când rămân de taină în chilia părintelui… Se întâlnesc des? Şi mata?… Mă mai nimeresc şi eu pe acolo câteodată!…

Mai ţineţi minte cine a venit cu această informaţie? Care? Asta, că vor să serbeze bicentenarul Bastiliei! De pomină să fie!

Sigur că mai ţin minte… Numai că e mai bine pentru toată lumea să nu ştii şi dumneata cine!… Să nu afli!… Nu glumesc!…

Deci nu vreţi să-mi spuneţi tot ce ştiţi!

Greşeala asta nici dumneata să n-o faci vreodată, faţă de nimeni… Şi o priveşte, zâmbind amical, pe amica de la braţul meu. Ne despărţim, mulţumindu-i frumos pentru toată valea Loarei!… Am văzut şi noi ce înseamnă Franţa! … Când plecaţi? Poate ne mai vedem înainte de plecare!… Etc., etc.

Oare mi-ar fi spus mai multe dacă eram numai noi doi? E cazul să-i mai fac o vizită părintelui Boldeanu?... Nu mi-a dat prea multă atenţie până acum... E drept, n-am rămas nicio clipă între patru ochi, numai noi doi! Cum să fac? Ce facem acum?... în niciun caz nu aveam chef să dăm peste mareea umană de pe marile şi micile bulevarde ale Parisului... Mâncăm la hotel şi tu-mi povesteşti despre Iorga al vostru!... Sau te temi de microfoane?! Sunt sigură că nu există la M&M...

Nu e nimic de ascuns, sublimaia! Când am cunoscut şi eu prima oară un legionar care nu se sfia să spună că a rămas legionar, l-am luat la rost: dacă aţi fost aşa de grozavi, de ce l-aţi ucis şi batjocorit pe cel mai român în viaţă la acea oră, pe Nicolae Iorga?! Un om bătrân şi fără apărare în definitiv...

Îmi cere şi îi explic de ce i-am zis aşa, cel mai român la acea oră!... Şi? Ce? Dalşe!... Şi omul, adică Petre Ţuţea, o să-l cunoşti tu la Bucureşti, însoţit cum era de alt legionar, Simion Ghinea, au început să mă toace cu răspunsurile lor exacte la toate întrebările mele una mai incomodă decât alta!... Mi s-a făcut foarte clar în devluţă că oricine l-ar fi putut căsăpi pe cel mai mare scrib, numai un legionar nu!... Dar şi mai clar m-am dumirit de ce nu se apără legionarii de acuzele lor! Ale cui? Ale lor, ăia care l-au belit pe Iorga şi de care vorbea şi la radio Erevan evitând să le spună pe nenumele lor, căci oricum le-ai spune, altul este numele lor de fapt...

Şi de ce nu se apără? De lehamite, de silă, sila de a intra în dialog cu ăia!... Cu nişte acuzaţii atât de netrebnice!... Sila aia le-am înţeles-o, este absolut mioritică, aşa că am tras concluzia logică: musai s-o fac eu, că alt fraier ca mine nu se va găsi!... Aşa am intrat în horă, iar dacă nu intram, nu te mai cunoşteam pe tine!... Că eu fără Iorga, că eu fără Iorga, nu te mai cunoşteam şi nici nu te mai... Semn că Dumnezeu mă răsplăteşte regeşte, că e de acord cu tot ce face băiatu'!... Mi-s pe placul Domnului...

Dar ce-a făcut Iorga până...

Că veni vorba pe care n-am rostit-o! Ţi-aduci aminte ce spunea ghidul despre regina aia care nu putea să facă copii şi ce a fost sfătuită de moaşa codoaşa să facă?... Cum o chema? Caterina... Da, Ecaterina de Medicis... Ţi-aduci bine aminte, nu au trecut decât câteva ore! Mi s-a părut sau chiar ai roşit atunci când ghidul, ghidă era, nu s-a sfiit să ne spună ce sfat i-au dat medicii curţii regale reginei doamne de Medicis!... Mi-aduc bine aminte scena! M-ai căutat cu privirea învăpăiată şi eu am înţeles din asta că abia aştepţi să ajungem la hotel ca să urmezi moţ à moţ citatul ghidoneseü... Ce mă aia la cap cu Iorga al meu, nu-i al tău?! Vrei să-l omor şi eu încă o dată şi să mă lase în pace cu textele lui prea multe şi prea patriotice?! Prea legionare?!... Avem altceva mult mai util de încercat!... Poate vrei un copil şi tu! Tu ştii că Iorga a avut copii? O droaie!

Şi ce-i cu asta?

Păi dacă a avut copii dumnealui, să-i lase în pace şi pe alţii să facă sau să încerce măcar să facă şi ei copii! Cazul nostru!... Sunt atâtea poziţii extraconjugale în istoria-Franţei acoperite de colbul istoriei încă neimaginate... Să nu se mai vâre în vorbă şi-n gândurile noastre şi între noi doi!... Că-l omor!

Se uită lung la mine: e prima oară când îmi trece prin cap că eşti nebun!... S-ar explica atâtea!...

Da, doamnă, sunt nebun! Un nebun care şi-a găsit perechea! Hai să ne haidem regeşte! Please, my Lady Queen! After You dans la chambre à coucher avec! Avem de exersat les positions extravagantes de la reine de France a Franţei! Mare rivală a Dianei, uita, nu Lady Di... Positions extra... Dar nu ni le-a arătat nimeni! Nici măcar în pliantele tale!... Te-ai uitat bine? Ia mai bungheştete o dată! Că de nu, va trebui să inventăm, nebunatico! Acum să te văd ce-ţi poate IQ-ul... Chiar: văd că nu te protejezi... Mă rog, cât pot eu să mă prind, aşa, mai ciobăneşte... Ce vei şi vom face dacă calci pe bec şi rămâi grea, borţoasă, cu ghiozdanul la gură? Va fi cu lacrimi? Lacrimi de bucurie?... Vei zămisli sau îl vei avortona?... Ca pe un

oximoron contra naturii?…

Chiar şi acum, când le scriu, îmi pare rău de aceste întrebări că nu i le-am pus în braţe atunci, să văd ce face cu ele…

Eu, le port cu mine şi rumeg la ele de ani de zile ca un lerbivor care se visează carnasierul lui peşte…

Capitolul 8

Cică Filderman ăsta…

Mai e de povestit întâlnirea cu domnul Greenberg. Sau Grunberg ori Grreenborg, naiba să-l ia de Iţic! Ce?! A scris vreo carte?!… E al doilea Shakespeare, ca să ştiu exact-exact cum îl cheamă?! Iţic! La nevoie, poftim, Itzik!…

Aş fi luat-o cu mine şi pe Sve, dar ştiam că două femei frumoase nu se simt bine una lângă alta… Mai bine că am mers singur! M-am cam făcut de ruşine!… Când mi-a spus că a fost secretarul particular al lui Wilhelm Filderman, eu nu am ştiut de unde să-l iau pe Filderman ăsta. Jamais couché avec… S-a uitat lung la Poghirc, un fel de pe cine mi-ai adus în casă, domnule?!…

Câteva minute bune de stinghereală generală. Păşisem cu stângul înainte, marş afară!… Până la urmă lucrurile au intrat în normal când doamna Zorina, colegă bună, m-a întrebat – şi aşa a detensionat situaţia, femeie cu tact, dacă este adevărat ce povesteşte Sandu Sincu à travers tout Paris, cum că nu mi-am plătit cotizaţia la sindicat de vreo zece ani!…

Efectul 100 la sută!… Ruşinat, a trebuit să recunosc şi să-mi fac autocritica tovărăşească „ba, la cererea publicului, să mai şi povestesc. Aşa am ajuns să-l pomenesc şi pe Graur, şeful meu, cum m-a chemat, drăguţul de el, sesizat de organele superioare de partid şi de stat, să vadă şi să informeze ce sentimente nutreşte cu adevărat numitul Ioan Şeitan faţă de cureaua de transmisie dintre partidul comunist şi clasa muncitoare!… Am fost cât am putut eu să fiu de sincer şi am recunoscut, ba m-am arătat dispus să plătesc şi din urmă cotizaţia, cu condiţia ca la prima adunare generală de sindicat, de faţă cu tovarăşele preşedinte de sindicat, amândouă soţii de

general, a doua dintre ele chiar soţie de doi generalissimi, Angelina Ioan şi Ecaterinscaia Goga, eu să le povestesc colegilor mei de ce nu am mai plătit din cauza lor, a generăleselor, cotizaţia… S-a cam mirat bietul Graur, dar am văzut că-i râd ochii în cap, iar la urmă m-a binecuvântat boiereşte: bine făcusem şi aveam dreptate! Ţine-o tot aşa!

Când asta?

Acum vreo opt-nouă ani!… Şi adunarea generală s-a ţinut? Nu! De când nu-mi mai plătesc eu cotizaţia şi am promis că vin însă cu banii de cotizaţie la prima adunare, nu s-a mai ţinut nicio adunare generală de sindicat, pe facultate sau pe Universitate!… Adică de zece ani?! Cam!… De frica dumitale? Cam!… Efectul a fost mortal, mă refer la râs, mai ales când am explicat cum vine aia să fii soţia a doi generali!… Cum?

Păi te măriţi la început cu un maior!… La un moment dat, te cunoşti cu şeful soţului, tovarăşul general! Şi faci rocada!… între timp, după ce ai ajuns tovarăşă de general, fostul soţ ajunge, al dracului, şi el general!… Unul mult mai tânăr! Şi, n-ai încotro, la loc comanda! Tovarăşa rămâne tot tovarăşă de general, dar la altul, la primul soţ! … Ajuns acum şi şeful fostului său şef! Cum să nu te îndrăgosteşti de tovarăş?!…

Mda, începeam să câştig la impresie artistică în faţa meclei pistruiate!…

Îi las apoi şi pe cei doi cocoşi mai năpârliţi să se dea mari şi ei în faţa doamnei, doamna Zorina, cu amintirile lor despre marele profesor!… La sfârşit, tot eu punctez decisiv, când domnul Poghirc îşi aduce aminte că eram singurul din toată suflarea universitară care mă adresam lui Graur cu Domnule, domnule profesor!… Noi toţi îi spuneam tovarăşe profesor, când era de faţă, sau maestrul – când nu era de faţă. Culmea e, adaugă amfitrioana, că domnul Ion îi spune doamna profesoară şi tovarăşei Wald! … Nu te-a corectat niciodată?… Lucica Wald?!… Alte amintiri, inclusiv ale berg-borghourgului, din laşul natal al copilăriei iudeo-moldave! Nu şi-a pierdut accentul

muolduoviniesc nişi măcar aişi, la Pieriş… E chiar uostentativ, bag seamă. Un faşe dinadins, cred.

Ce mică e lumea?! A fost coleg de liceu cu coana Luxiţa!…

Scap o vorbă despre plecarea mea, poimâine de pe Orly, aşa că nu ne lungim mai mult la palabras de amor şi trecem la fapte: cică Filderman ăsta, care a fost la vremea lui cel mai important evreu din Europa – citez din Enciclopedia britanică, şi din Calea Văcăreşti colţ cu Calea Dudeşti, leadership spiritual şi de toate felurile al evreilor din România, mai mare şi decât toţi rabinii la un loc, a ţinut un jurnal… Jurnal? Jurnal şi memorii la un loc…

Vă daţi seama cât poate fi de interesant, mă face atent domnul Poghirc, dar eu nu-mi dau seama, drept care ciulesc şi mai şi urechile spre amfitrion, care adaugă: fireşte, anii războiului sunt cei mai pasionanţi!…

Aşadar, a citit memoriile?! Avea voie? Aha! I-au fostără lăsate în păstrare domnului din faţa mea, iar pe peretele din stânga, tutelând vastul birou ca un penat, domnul din fotografie este subiectul propoziţiei: însuşi Fildermanul! Arată bine. Interbelic sadea!… Deci el este autorul!

Şi care este predicatul? Publicarea Jurnalului!… Lăsata cea din urmă a marelui jid a fost ca memoriile să-i fie depozitate şi publicate de Academia Română, imediat după căderea comunismului!…

Căderea comunismului?! Strâng cât pot de tare din bietele mele pleoape, să nu fac ochi mari şi inocenţi, beliţi cât cepele. îi face Poghirc, tresărind şi scăpându-i un icnet scurt. Mă ţin tare şi nici măcar nu clipesc. Căderea comunismului… Am auzit bine! Continuă: n-am crezut c-o să apuc!… Filderman a ştiut, domnule! Când?

Când ce?

Când v-a dat această însărcinare? Istorică!

Cu vreo doi ani înainte de a muri… în 1957… Se temea că nu mai are de trăit mai mult de câteva săptămâni… A mai trăit doi uni!… A apreciat însă corect cum că eu voi mai fi în viaţă atunci când se va prăbuşi

şandramaua!

Când?

Când ce?…

Nu povesteşti chiar cum a fost, dragul meu!… N-ai ştiut nimic şi tocmai de aia te-ai adresat domnului Poghirc! … Ca să-i laşi dumnealui caietele cu memorii şi adnotări zilnice teribil de Istorice!… Sunt fascinante!…

Dar nici domnul profesor nu a fost sigur că va apuca să vadă minunea şi atunci s-a gândit la domnul Şeitan al nostru, ulei de faţă! mai tânăr şi ferice, probabil va apuca vremuri mai bune!… Asta era misiunea dumneavoastră, domnule Şeitan: să preluaţi, de la domnul Poghirc, în păstrare manuscrisul… Până se iveau zorile aşteptate… Eu sunt sceptică în continuare… Dar soţul meu, aici de faţă, de trei zile gura nu-i mai tace!… Berbec mior-Iţic, confirmă râzând frumos, cu toată podoaba de pe umeri… Tot frumoasă a rămas, e prostie curată să spui că blondele se trec mai repede…

Dar dumnealui, continuă amfitrioana, nu vrea să spună de unde a primit el informaţii foarte sigure că Ceauşescu pică!… Nu e prima oară, recunoşti? De câte ori ai mai spus că Ceauşescu e pe ducă?!

Pică! De data asta este vorba de altă sursă! Cea mai sigură!

Şi cea mai secretă! Foc de secretă! E singurul secret pe care îl are faţă de mine!…

Singurul? Nu mă aşteptam să fiţi un soţ aşa de bun! Exemplar!

Exemplar fără pereche sunt, domnule Cicerone, şi tot nu am linişte în casă!… Cine m-a pus să mă însor cu o româncă?!…

Fac româncele nişte parastase!… Chiar, la evrei există parastase? Pe cine să întreb? N-ar fi aici locul cel mai potrivit!…

La ce vă gândiţi, domnule Ion, şi mustăciţi a râde?

Mă gândeam la bancul acela cu vârsta la care e bine să-ţi iei nevastă o româncă!…

Ştiu cu toţii bancul, darie cade prost vorba mea. Nu

înţeleg de ce… Mă scuzaţi, eu, mă iertaţi…

Tinere domn, gafa nu este atunci când o faci, ci atunci când te scuzi… Lasă…

Hait!… Iar mă bucur că sunt fără Sve! Tu-i mama lui de maramoi… Ce caut eu aici?!

Deci pe mine la ce m-au chemat?! Numai la platoul ăsta de brânzeturi, împuţite, şi la acest calvados de care acum am aflat şi eu ce bun e?! Am zis că mă grăbesc, că sunt aşteptat, că n-am timp de băut decât un singur pahar şi am băut vreo zece, s-a topit şi brânza, aia de capră dată prin cenuşă a fost mortală, de neuitat, ca dovadă! Am făcut-o-voi personaj!… Am uitatânsă ce s-a mai vorbit, mai mult fără mine, până la momentul când a pus pe masă teancul înalt de un metru aproape, foarte mândru şi foarte important de averea sa, iar eu, probabil ingenuu, am zis că vreau să văd ce zice Vocea Israelului despre asasinarea lui Nicolae Iorga al meu şi al Svetlanei! Se poa'? Se poa'! Clientul nostru, stăpânul nostru!

A căutat, a găsit, noiembrie 1940, în ce zi? Erau mai multe însemnări, prima doar înregistra cu stupoare cele petrecute… Ceva şi despre Jilava, despre evreii care dau buzna peste nea Filderică ăsta, au auzit că se întorc de la Jilava băieţii şi vor intra în Capitală prin Calea Dudeşti… Şi pe care evrei evreul şef mi ţi-i linişteşte de nu se văd: nu va fi niciun pogrom, nici măcar două, jidani căcăcioşi ce sunteţi! Nu dau legionarii pe voi niciun glonţ chior măcar! L'egionarii au gloanţe numai pentru românii trădători!…

Scrie aşa? mă minunez eu… Ia să vadă şi băiatul!… Da, domnule! Deştept ovreiaşul! Şi onest! îi cunoştea bine pe fraţii legionari!… Mai revine asupra subiectului a două sau a treia zi după prima consemnare şi mă obligă să mă trezesc de-a binelea din începutul de abureală. N-am reţinut moţ à moţ cum ar fi fost philological corectly, dar ideea, ideea mă copleşeşte: că cică nu de legionari e vorba! Negru pe alb scris!… Mă ridic iar de la masă, de data asta mai greu, să văd cu ochişorii mei!… Asasinii lui Iorga. În comis însă o greşeală: l-au ucis şi pe Virgil Madgearu! Prin asta se vede că asasinii nu sunt legionari!

… Cam aşa scrie…

Nu-s legionari asasinii?… O ştiam şi eu, dar nu strică s-o mai spună cineva! mai ales că nu-i un neică nimeni, ca subsemnatul… Ci e cel mai… Gata, sunt treaz de-a binelea acum!… Cum aţi zis? Cel mai important evreu din Europa a zis asta? A scris pentru eternitate?!… Şi Virgil Madgearu e cheia? Am înţeles bine?…

Nu ştiu mai nimic despre Madgearu. Cer detalii, ceva să se potrivească cu faptele!… Mda, e clar că legionarii nu aveau niciun motiv, au făcut o listă lungă cu trădătorii de neam pe care urma să-i cheme la Parchet şi să-i belească într-un fel sau altul, başca cei arestaţi la Jilava… Şi pe lista aceea, publicată la proces, nu era nici picior de Iorga sau de Madgearu… Ce a vrut sublimul jidavoi să spună cu greşeala asasinilor?…

Mi se oferă, adică nea ăsta, cu parastasul, ne povesteşte ce mai ştie şi el despre numitul Virgil… Nu mare lucru, nimic din ce spune nu face să tresară în mine vreun gând, vreo pricepere nouă a celor petrecute!… Dar raţionamentul la care mă obligă marele evreu pe lângă care a ţuţărit mă fascinează: legionarii nu aveau motive să-l ucidă pe Madgearu… Niciun motiv! înseamnă că asasinii, care cu certitudine au avut motive să-l asasineze pe numitul Madgearu Virgil, nu sunt legionari!… Adică nu au acţionat ca legionari, la comanda unui legionar cu grad şi rang superior…

Adică cum spui, dragul meu, că nu erau legionari, când toată lumea ştie că erau legionari?!

N-apuc eu să răspund, se grăbeşte soţul, ca să rămână neînţelegerea în familie, probabil: Draga mea, în 1937 legionarii erau aproape un milion, iar în toamna lui 1940 peste un milion juma! Dintre ei, teoretic, cel puţin câteva sute nu se putea să nu fi fost infiltraţi în Mişcare!

De cine?

Mai uşor mi-ar fi să-ţi spun cine n-a avut informatorii săi printre legionari! I-am avut şi noi, Federaţia, şi nu puţini!… Au existat evrei legionari, dar nu ei au fost informatorii noştri!… Tu-ţi dai seama ce înseamnă aproape

două milioane de membri?! Multe uscături!... Nu sute, puteau să fie şi mii!

Mii?!... Aveam o părere mai bună despre legionari!

...Minte de femeie! Păcat! N-am încotro! Şi fără scuze! Cică abia atunci e grav! Are dreptate împerciunatul, chiar aşa chel ca genunchiul meu cum e! Un genunchi plin de pistrui! Aţi mai văzut aşa ceva?!... Eu îl am chiar în faţa ochilor!

Îmi trece prin cap un gând, poate cel mai bun, să-i smulg preţiosul catastif cu coperţi galbene, aurii, şi s-o rup la fugă până la prima tipografie... Alte gânduri, de acelaşi calibru, mă fac să-mi aduc aminte ce mulţam băut din sticla goală de acum de calvados! Gazdele se scuză: nu mai avem alta. Ce doriţi să mai beţi, domnule Ion?... Ceva să mă trezesc ca lumea, stimată doamnă Zorina...

O şampanie, atunci, la despărţire!...

O şampanie pentru aldămaş, pentru târgul încheiat! ... Domnule Beresau Berceanu ori Bercescu, ce faceţi dumneavoastră se cheamă istorie, capitol de istorie... Mă bucur că sunteţi evreu... Mai echilibraţi scorul!... încă doi-trei ca dumneavoastră şi...

Şi? Şi?... insistă pistruiatul! Om bătrân şi cu pistrui, acum mă prind ce nu prea era în ordine la mutra de dinainte-mi!... Ovrei sadea!... Sunteţi pe cale dispariţie, domnule... Sunteţi ultimul evreu pământean în viaţă pe care îl cunosc!...

Şi ce ochi mari face pământeanul: Dumneata nu ştii cine a fost Wilhelm Filderman şi ştii de evreii pământeni?! ... Eşti singurul român care mai ştie de noi, de evreii pământeni!... Domnule Cicerone, cred că I-ai ales bine pe domnul profesor!... Se potriveşte pentru misiune...

Dar ce-i cu evreii ăştia? Cum adică pământeni?!... Există şi evrei extratereştri?!... N-am ştiut, să-mi fi luat soţ un evreu extraterestru!...

Nu ştie nici domnul Poghirc, ditamai Ciceronele, ce-s ăia evrei pământeni şi evrei cum? Subpământeni?!... Ne?

Îi lăsăm să moară proşti?... Mă ia complice jidokanul... Draga mea, hai cu şampania aia!... Mai spre

ziuă, aflu că e prima oară când i se întâmplă să bea atâta şi, mai ales, să nu-i mai rămână picătură de băutură în casă!… Ce zici, dragă Zori de ziuă, cât am băut?! Şi nu mi-e rău deloc!… Domnule Ioan, îţi sunt profund îndatorat că m-ai făcut să beau atâta!… Şi-un râgâit străfund, cu ecouri vetero-testamentare, inundă încăperea, ca un foc de artificii… Nu credeam, hâc, că mă ţine cureaua! Aş vrea să te răsplătesc pentru această sublimă… Cere-mi orice!…

Şuii dragă!… Ce-i cu tine?!…

Dumneata, doamnă Şuii, să aibi grijă mare să nu se mai, hâc, re… hâc, repete în casa noastră ruşinea din dimineaţa asta… Omul ăsta, adică eu, moi, dublu W, dublu W Şuii, ar mai bea şi nu are ce în casa sa proprie!… Nu mai zic de dumnealor!… Domnul Ioan, mai ales, că vine prima oară în casa noastră, dar nu şi ultima oară… Haideţi, domnilor, să jucăm scena aceea biblică! Fantastică trebuie să fi fost!…

Noroc cu Ciceronele Poghirc că n-a băut deloc, aşa că, de bine, de rău, am avut cu ce ne chitrofoni noi doi, nu prea prea, doar cât să ajungem la acest moment… Puţin spus astral! Cere-mi orice?… Capul lui Ioan? Cel de faţă?! … Şeitan!…

Mai-mai să facem un duet! Aşa de bine ne-am potrivit, eu plângându-i pe evrei că n-au curaj sau vreun interes să se mai îmbete şi ei din când în când… Mâine se fac două zile de când n-am mai băut!… Iar Şuii împistriţatul ambiţionându-se să mă dezmintă… Numai biata femeie încercând timid să-i aducă aminte de nişte pilule, pe care nu le mai luase în seara asta! Se iau înainte de culcare, iubită doamnă!… Când voi merge la culcare…

Dar deocamdată nu se gândeşte nimeni să se culce! Tu nu vezi ce grozăvii ne povesteşte domnul acesta despre Valea Loarei?!… De ce nu m-ai dus niciodată la Blois?!… Iar povestea cu 14 iulie şi cu englezii să ştii că i-ar fi plăcut enorm domnului Filderman! Şi să ştii că-i plăcea maestrului să mai bea şi câte un păhăruţ-două! Mă tachina pe subiectul ăsta, eu n-am pus gura pe băutură până nu mi-a intrat o româncă în casă, să-mi facă ea

cumpărăturile… Dar puteai să aprovizionezi casa mai bine, dragă! Sticla de calvados cum de s-a nimerit în casa noastră?… Două să cumperi mâine! Şi aşa mai departe, cum zisei, aproape o noapte…

Prima noapte fără Sve!… Nu mi-e clar de ce, dar e mai bine că nu-i de faţă! N-a avut chef de evreii mei, şi uite ce bogăţie de evreu aici, la etajul şase, cu vedere spre Sena, de poţi scuipa direct în ea, fără să mai iei les bateaux… Nu trebuie să ştie multă lume ce am cerut şi am şi primit când mi s-a dat să joc rolul Salomeei în vastele apartamente ale lui Şuii împărat. A meritat? Cum să nu merite, neamule?! Neamule al meu românesc! Habar nu ai ce ţin eu sub braţ!… Aşa să mi se facă statuia, cu catastiful ăsta sub braţ, fluierând a câştigul cel mare de la Loteria Mondială!… Unde? Unde ne aflăm acum? La Saint Jacques? Nu, nu aici vreau monument, e destul de aglomerat şi e destul că pe aici fluier singur în tot Parisul, mai mult nu pot face pentru primăria luteţiană. Monumentul meu îl fac cadou Bucureştiuiui, şi altul la Constanţa. Altele, cum şi unde s-o nimeri! Din astea două numai unul călare, celălalt pedestru, ca acum, dar cu catalogul ăsta sub braţ, avântându-l spre cer, ca şi cum i l-aş arăta însuşi Domnului nostru, al românilor şi al evreilor… pedeştri!

…Te meritǎm, Doamne, măcar pentru ce am eu făcut în noaptea asta!… încă un pic şi dragul de Şuii mi-ar fi cerut să-l botez! Singur a adus vorba, mai spre ziuă. Din păcate se terminase agheasma din sticloanţe… Ce i-o fi venit să povestească despre perna neagră a rabinului?… Nu ştiam de ea niciunul! Revăd bine schimbul de priviri cu fostul meu şef de catedră, era singurul lucid, aşa că s-a mirat cel mai tare de povestea cu rabinul negru… Perna, vreau să zic… Au dreptate bieţii ovreiaşi că se feresc de vin & alcohol, comp ca dracul de tămâie. Li se dezleagă gura şi nu totdeauna este un rabi prin preajmă ca să le pună perna neagră pe buzele dezlănţuite… Se vede că bietul om este încercat de tentaţia botezului… îi lipseşte doar naşul, care să tragă puţin de el, să-i dea un brânci…

Dacă mai vin o dată la Paris, îl iau de mână şi-l duc la părintele Boldeanu să-l bage cu chelia-i pistruiată în cristelniţă…

Aşadar, jupâne, e clar: n-am pierdut vremea pe aici, ca nebunu', plecat de acasă de-o lună şi!… Cu tolba plină va fi întorsul meu acăsică! Prea plină ochi! E mult mai mult decât aş fi putut spera! Şi nu puteam spera ce mi s-a întâmplat în urmă cu un ceas-două, pentru că nu puteam nici măcar să-mi imaginez că există un domn Şuii şi masa din sufrageria sa, încărcată cu ce-mi trebuia mai mult ca orice, iar eu neştiind nici măcar c-a existat un domn Filderman, fie-i numele binecuvântat… Filderman şi mai cum?… Ia să mai vedem o dată ce ţine băiatul mamii la piept, ca pe o… ca pe o… Dar nu am cuvinte! Ci doar, iacă-tă-le, două cifre, atent încondeiate pe coperta fermă, serios lucrată, la meserie… Un 1 şi un 3, la un loc, unu şi cu trei, fac 13… Mai sunt aşadar douăsprezece caiete de memorii antedatate şi cine ştie mai câte post-datate zilei…

Da, domnule, era să mă fac de râs şi de… Mă duc eu până-n inima lumii să aflu cine i-a fost şi din ordinul cui asasinat pe nenea Iorga, şi, iată, neisprăvit ce sunt, nu ştiu, nu ţin minte ziua, data… Când i-am cerut să vedem însemnarea zilnică dedicată marelui savant de renume mondial, cât pe ce să-şi dea seama că eu nu prea ştiam data exactă a evenimentului… Pe la sfârşit de noiembrie… Cum n-o ştiu nici acum! Acum acum! Când scriu! Căci nu mă ajută cu nimic ca să aflu ce şi cum a fost de fapt!…

Aşadar, 13. Atât scrie pe copertă, iar în interior, ia să vedem, da, octombrie 1940 – mai 1941… Dar niciun nume, de autor… Nici urmă de Filderman?… Aşa a zis că-l cheamă parcă!… Cum o să dovedesc eu al cui escrisul şi adnotarea magică despre Madgearu?

…Dacă-mi pun mintea, pot găsi şi lui 13 ăsta o semnificaţie, un semn! Că nu putea, caietul care mă interesa, să aibă alt număr!… Dar nu mai am timp, sunt la uşa apartamentului… Ce număr? L-am uitat, din Madisson & Madisson… O fi închisă… Nu! Se deschide uşor… Uşa asta pare că m-a aşteptat trează toată noaptea… Fainã

uşă! Nu scârţâie neam!

Tiptil, hoţeşte, mă apropii de geamantanele din vestibul, uşor, să nu trezim locatarii, văd şi fără să mai aprind lumina ditamai geamantanul made la Medgidia, artizanat local din cea mai bună şi mai grea piele de porc veritabil, bejuliu, colorul nature, uşor, puiule, uşor, ia ia mata loc mai pe la fundalul sacului, să nu dea nimeni de matale nici măcar din întâmplare, întâmplarea cea minunată care s-a produs deja, alta nu mai are haz… Şi ce întâmplare! Care întâmplare?! Nu asta cu memoriile, ci cu domnul Şuii, ce frumos s-a pus el la băut prima oară în viaţa lui de peste cinci mii de ani fără alcool, in vino veritas, adevărul din geamantan!… Şi ce frumos a evoluat după ce şi-a epuizat argumentele din frigider şi de prin toate cămările!… Cere-mi „orice, Salomeio!…

Deci doarme nepoata Salomeei!… E şi mai bine că nu am luat-o cu mine… Nu s-ar fi terminat totul abia acum o juma de ceas şi cu ce rezultat!… Cu ce scor!…

Parcă zicea gagica că încearcă să-l găsească pe marele blond, pe însuşi Cioran, să-i mulţumească că datorită lui m-a cunoscut pe mine, iată-mă-s ce uşor, discret şi protector mă aplec asupra-i, nu cumva să-i tulbur visul erotic, în care zburător cu plete negre o va lua în braţe şi… S-o las să doarmă, mai bine mă strecorân pat şerpeşte, şarpele ăla… Sub apăsarea trupeanului se declanşează un mormăit suav: Tu ai trecut şi prin rue Mouftard, namber vosemi!… Pravda? Oceni pravda, liubimaia…

Apoi: Eu, gagicovule, te lăsam să dormi, ca omul, dar dacă tu nu dormi cu gândul la adresa din rue Mouftard, hai să ne aducem «minte şi de restul păţaniei… Repetitio mater… Tu l as voulu! A fost ideea ta!… Restul las pe mine! Tu cu gândul, eu cu făcutul… Te fac? Fac… Pe mă-ta fă-o!… Quoi?… Şto ti…

Capitolul 9

Ultima noapte la Paris

Aveam gânduri de magnitudine maximă pe scara Richter pentru ultima noapte la Paris în doi, eu şi ea,

foarte şi cel mai probabil că altă last night nu va mai fi în cursul următoarelor milenii… Gânduri mari, babane rău, presărate cu detalii extrem de amănunţite şi de… vii, unele nici azi nu le-am uitat, deşi au rămas nepetrecute, mă mai gândesc la ele ca la un paradis pierdut…

Nu i-am promis nimic, aşa cum nici ea nu mi-a promis ceva, dar sunt convins că şi ea – şi frământa creieraşii să găsească ceva care să încununeze opera la care trudeam amândoi de aproape o lună, căci pun la socoteală şi epoca, perioada, etapa, repriza nordamericană de amuşinare, new-yorkeză… Dacă ar fi lipsit îl primo tempo desfăşurat în Manhattan, mai mult ca sigur că n-ar mai fi avut atâta splendoare şi strălucire decameronul parizian, fix zece zile a durat… Cu ziua de mâine! Nopţi, nouă… Diseară a noua, deci. Cu gândul la nesomnul din noaptea ce va spre noi, Sve a decis, ca o bună gospodină, să ne facem mai întâi bagajele. Ca să ne luăm de-o grijă! Ca altă grijă să nu avem decât a mai fainâ dintre toate!

Eu le-am gătat primul. Vorbesc de bagaje… Am pus deoparte catastiful cu amintiri din copilărie ale Flidermandului şi cele două cărţi ale dumnealui Zelea Codreanului. Merg toate trei în bagajele Dânsei. I-am explicat şi a înţeles imediat rezonul: vama de la Bucureşti… La mine în geamantan sau în sacul de pe umăr ar putea să-i facă curioşi, scrupuloşi, să dea de ele şi să mă întârzie, să fiu nevoit să le dau explicaţii şi să mai rămân şi fără ele tustrele… Cărţi şi catastif… Başca copiii nerăbdători să mă vadă ieşind radios de la control şi să aterizeze şi ei, în braţele-mi doldora de daruri multe şi mărunte… Ăsta?… Adică catastiful. îl vedea prima oară. Aur curat! Valorează mai mult decât greutatea mea în aur! … Aha! Sunt de aur şi coperţile, nu? Precum se vede!…

Numai că femeia, femeie, mai avea nevoie de cel puţin un ceas ca să-şi adune ţoalele şi bigudiurile!… A fost aşadar vina ei, de fapt, nu a mea! Eu ce puteam să fac?!… Am ieşit în balcon, să mai trag o poză somptuoasei pieţe, obeliscului… Abia peste vreo trei ani aveam să aflu, dintr-un film documentar, filmul transportului din Valea Nilului

superior până aici, pe malul meschin al Senei… Dacă aş mai fi fumător, aş aprinde o ţigară, poate două, dar aşa, ce puteam să fac altceva decât să mă repliez în vastele apartamente şi să pun mâna pe catastif, cum stătea acolo stingher şi încă nebăgat în geamantan sau măcar în seamă… îl răsfoiesc, dar îl las repede din mână, înainte de a ajunge la ce mă interesa… Mai bine mai târziu! Am eu o socoteală.

Pun la loc, cuminte, catalogul cu note şi impresii jidoveşti la cel mai înalt nivel, şi, faute de mieux cum se zice pe aici, iau la răsfoit ce-a mai rămas: *Pentru legionari*… A fost vina mea?!…

Mi-aduc aminte acum, când scriu, de o măsea nenorocită, cum nu m-a lăsat toată noaptea să pun geană peste geană… Eram tânăr, neînsurat, nedus încă pe la dinţari, ne o mulţime de lucruri, care faine, care nasoale, aşa că a doua zi mi-am văzut de ale mele şi mi-am făcut o socoteală, am zis eu, simplă şi eficientă: dacă la noapte iar n-o să mă lase să dorm curva de măsea, măcar să am pe cineva alături, un suflet sincer şi iubitor, să am şi eu ce face ceva toată noaptea de nesomn!… Să am ce şi cu cine! Eram sigur că în acele clipe, cât mai prelungite şi mai des reluate cu putinţă, toată noaptea non stop de s-ar putea, n-o să mai simt măseaua aia nenorocită! Ce mişto o să fac de ea la noapte!… Cui pe cui se scoate, nu?!

Da’ de unde!… N-am putut să-i fac mai nimic bietei… Cum o chema, domnule?… Spre ziuă am luat primul tramvai până la Gara de Nord unde era un serviciu de urgenţă… Pe Duca… Şi-acum e gol locul din care mi-au excavat-o pe nemernică…

De data asta la Paris, nu mă durea nimic şi urma să urmeze o noapte de… De apogeu! De finis încornorat opus! De neuitat chiar şi pentru zidurile, mobilierul şi lenjerie, ce mai era pe acolo, în apartamentul de lângă lift, etajul trei, parcă…

Am pus mâna pe carte, nici măcar n-o deschisesem de când mi-o vârâseră sub aripă versaillezii… Tot nu am ce face câteva minute! Şi o iau metodic şi cuminte de la prima

pagină. A autorului, nu m-am uitat nici măcar cine semna prefaţa… V-am spus: într-o doară a fost totul…

Când a venit să mi-o ia din mână, mi s-a părut că abia ce pusesem şi eu mâna pe ea, pe dânsa… De ce să mi-o ia?! Ca s-o bage în geamantanul cel mare şi să-l închidă cu cheia… Ah, în niciun caz!… Nu e momentul!… Abia ce s-a dat jos de pe clădirea vestitelor ateliere CFR de la Nicolina, curtea e plină de grevişti, dăduseră jos tricolorul şi arboraseră steagul roşu al revoluţiei proletare… Cine, daragoi moi s-a urcat şi a pus la loc tricolorul? Autorul, Codreanu ăsta, ia te uită la el cum arăta!… Ah, ăsta da bărbat!… Nu-i aşa?! Nu pari gelos!… Asta-i bună!… Attendez-moi numai câteva pagini, să termin capitolul… Jdi menia i ia priidu!…

Se mai frăsuieşte gagicovul o vreme prin cameră, ca mâţa pe lângă piciorul mesei, apoi dispare la un loc cu toată lumea… Rămas singur în tot universul citesc lacom, hulpav, consternat, tot mai consternat cu fiecare pagină!… Ce carte?!

Când încep ochii să mă cam usture, las obiectul adoraţiei mele mute şi crescânde, domnule, ce carte! ce carte! ce carte!…

Şi ca să fac o pauză, pauza aia, mult aşteptata, mă duc dincolo, unde mă mult aşteaptă de ceva vreme creştina ceea… Iută, sunt aproape de mijlocul cărţii… Cumva şi al nopţii?

În camera cealaltă, cu patul cel mai confortabil, mai adecvat wituaţiei şi pauzei mult meritate, cucoana stă întinsă, tolănită bine, şi citeşte leneşă pe canapea! Citeşte şi mneaei!… De-aia nu um mai auzit eu nimic prin casă… Bagajele-s gata, deci!… Nici ea nu m-a auzit că sunt pe pragul de a o zburătăci dintre foile cărţii… Ce citeşti, liubliu tebia?

Tresare, ascunde cartea, să nu-i văd coperta, pare deranjată! Tu as fini?

Nu, mai am de citit, termin mâine în avion… Acum am venit la…

…Termin mâine în avion!… Premonitoriu, ca de

obicei, şi fără să ştiu, nenorocitul de mine!

Eu mai am de citit! Şi-mi zâmbeşte rece, un zâmbet cu care până acum nu m-a mai prăfuit!… Ce citeşti, dom'le, acolo?!

Nu vrea să-mi arate, mă priveşte calmă, aşteaptă să dispar, să plec aşa cum am venit!… Aiasta însă, doamna mé, să ştii că nu se poate să fie cu putirinţă!… A mea în niciun caz! Aşa că mă strecor pe flancul drept al pătuleanului, singurul ne-inexpugnabil, şi mă trezesc că-mi întoarce un spate de toată frumuseţea. Mai-mai să mă pună la podea! Promiţătoare manevră. E rândul meu acum, da?

Niet! Nu vezi ce citesc?! şi-mi vâră-n ochi *Piteşti-uX* lui Bacu, pe englezeşte…

Adică?

Adică n-am niciun chef!

Tu es crazy, bezumnaia! Cartea asta o citeşti când vreau eu, că eu ţi-am pus-o în mână, îmi vine să-i zic! Iar autorul, eu ţi l-am prezentat, aşa că faci în continuare ce stabilesc eu şi decid! E ultima noastră last night la Paris!… Nici nu mă gândesc! Liubimâi moi, tu l as voulu! Tu as oublié?…

Mai mârâi, mai pârâi, fac eu pe supăratul, dar, la drept vorbind, nici mie nu-mi arde de… E prima oară când mi se întâmplă să… să trec pe planul doi această acea poznaşă trebuşoară… Şi să mi se pară că am altceva mai bun de făcut!… Fără kapa…

Mă duc în baie, mă răcoresc cu apă rece pe la ochişori, de mult n-au mai citit ei ca la Marathon… S-au înroşit ca nişte de-alea belite. Dar nu mă mai dor!… Fainâ gagica asta! Muiere muierel Cum mă lasă ea să mă gândesc ca lumea la gândurile mele, co vârtej a stârnit în capul meu Codreanul ăsta… Ce de pagini în cartea asta fără pereche în tot ce-am mai citit şi am scris!… Se poate spune şi aşa!… Dar e un fel de a pune carul înaintea boilor… Cum să se mai fi scris asemenea pagini, boulene, când faptele, faptele, vericule, sunt fără pereche…

Şi când mă gândesc cum a murit, mă ia nesomnul! Pe

cine să iau la bătaie? Pe cine să calc în picioare?!…

Sunt oare pe linia lui, cât de cât, când încerc ce încerc să fac la întorsul meu acasă?…

Elanul! Elanul nu poate, cu sensul că nu trebuie, nu poate să lipsească, când chiar ai de făcut ceva important, îmi spusese nenea la New York… Şi asta şi simt cum creşte în mine, nu l-am mai avut sau abia acum se dezdinmorţi-morţeşte, elanul lor, morţii mei ăia neştiuţi, părinţii din părinţi, din paginile ăste simt că se trezesc în ceasul ăsta târziu, este ora lor, m-au găsit chiar şi aici, ca să-mi spună ce? tot ce spune cartea asta?!

Cum e posibil, băi, limbă română, să se fi scris cu vorbele tale asemenea carte şi să nu se ştie mai nimic despre ea, iar cel care o ştiu să se ascundă, cu mare fereală, să nu se afle că ei ştiu de ea, că există! Nu cumva să se afle că i-au citit titlul!… Abia aştept să ajung la Bucureşti, al dracului să fie care nu se scoală la prima adunare de partid şi spune că da, bă, nămeţilor, am citit Cartea Căpitanului pentru legionari, plus Cărticica şi Circulările! Hai! Să vă văd, acum ce-mi faceţi?!…

Nu mai pot citi mai departe… Simt nevoia să… Să cutremur pe cineva cu cele aflate!… N-am nicio şansă cu camarada din cealaltă cameră, şi cu franceza mea, să-i pottransmite cutremurul meu!… Ăsta-i cuvântul: cutremur… Fac paşi prin cameră, deschid lui balconul larg… Mă duc totuşi la vecina! Nu am mai auzit nicio mişcare dinspre partea-i… Trebuie să-mi descarc sufletul, chiar dau în clocot dacă… O găsesc răsturnată uşor, ca-n filme când le moare eroina, a mea e doar adormită, a adormit fără voia ei, în capot, cu cartea în mână, a tras de ea până în ultima clipă… De ea cartea şi de ea, subiectul propoziţiei citeşte o carte. Cine? Ea… Subiect subînţeles…

Dar ce facem aici? Literatură realist-socialistă în ditamai patul matrimonial?! Ce-i cu înscenarea asta, cusută cu aţă albă, penibil scenariu, tezist, cu evreica care adoarme citind la *Piteşti*, cartea antisemită cea mai adevărată, sângeros de adevărată, aproape că a terminat-o, dar a luat-o somnul. Înainte de a înţelege şi ea valoarea

simbolică, simbolică sau premonitorie?... Cred şi eu c-a adormit, se face de ziuă... Şi n-am pic de somn!... Chiar e adevărat tot ce scrie Căpitanul cu propria manu?!...

Încerc totuşi să pun geană peste geană, mâine, adică azi, nu va fi o zi uşoară... Bine că măcar ea îşi face somnul... O parte... restul în avion, nu mare lucru, trei ore numai... Mi-ar fi tihnit să ştiu că vom zbura vreo cinşpe-douăjde mii de ore... Adorm totuşi şi mi se pare că am dormit o veşnicie când mă aud ca prin vis strigat, reuşesc cu greu să pricep că nu-i vis şi că doamna viselor mele e alături, s-a strecurat în aşternutul meu şi tremură toată. Am visat urât, am visat groaznic!... Aha!... Nu mă mir!... Dracu' te-a pus?!... Unele cărţi ar trebui interzise! *Piteşti*, cap de listă!... A avut şi ghinion, săraca... Orice om normal citeşte la cartea asta şi zice, liniştit, că nu-i adevărat! Nebun autorul!... Ne ia de proşti etc., etc. Dar biata Sve l-a cunoscut, pe cantautore, ba chiar l-a plăcut, şi ştie bine că-i totul adevărat, adevărat, adevărat... Cu greu pricep că nu se poate opri din tremurat, este primul coşmar din viaţa ei, este prima oară când se scoală din somn ca să pună capăt visului, a fost cumplit!... Milâi moi!

Încerc s-o liniştesc şi-i dau sfatul cel bun, profesionist. De unde-l ştiu?... Daragaia maia, rascaji! Povesteşte-mi visul şi aşa te vindeci de el!... Insist, nu crede, insist poruncitor şi biata femeie o simt pentru prima oară supusă, învinsă, vulnerabilă şi vulnerată chiar... E aşa de tulburată că-şi începe povestea visului pe ruseşte... Şi-o ţine tot aşa, pe muscăleşte! înseamnă că aşa l-a visat şi pe coşmar, normal, în limba ei maternă... Rusa, deci!

O carte scrisă în limba română, citită în englezeşte, iar apoi visată în limba rusă!... *Piteşti*.

O las în pace şi adorm pe simfonia la unison, în do major, a limbii ruse... Energică şi din adâncuri... Să vedem ce-o să visez eu!... Entre nous deux, noapte târzie! Noapte fără somn! Noapte!

Capitolul 10

Idiotule!...

Ne-am înţeles ca pe drum, în avion, să ne povestim şi

să ne întrebăm tot ce mai avem de lămurit înainte de a

Intra pe scenă, la Bucureşti... Neapărat să-i povestesc şi despre Peter! E tare mirată! Ce prieten fain! De vreo trei ori l-a întrebat: chiar ai venit de la Kôln pentru câteva ore numai, numai ca să vezi cu ce gagică este domnul acesta?!... Chiar aşa a zis, gagică. Pe româneşte. E al doilea cuvânt românesc pe care l-a învăţat. De la nebunii ăia de copii au învăţat-o, ca să nu rămână limba română vorbită de Svetuşca într-un singur cuvânt, oloagă, şi încă ce belea de cuvânt!... Dar uite că chiar că i-a purtat noroc! ... Adică? Adică băiatul! Fără Bentea, mai vedea ea Parisul by night ca lumea? Başca staţia următoare, Bucureştiul! Unde o aşteaptă ce neam de neamul ei n-a visat! Am zis bine chestia cu scăldătoarea... în care s-a cufurit la născare!... îi explic ce înseamnă să te Bucureşti... Pare interesată. Te cred şi eu!

Au rămas multe de vorbit în avion, aproape patru ore, tot nu avem ce face mai bun! Mi-a pus deja în aceste zile o droaie de întrebări la care am amânat uneori răspunsul... întrebări puse, domnule, în momente unele nepotrivite, când aveam ce face amândoi unul cu altul cu totul altceva şi mai plăcut decât să trăncănim, şi chiar aia făceam şi am tot făcut, pe ruptelea, genunchii-s numai sânge şi coatele la fel! n-am pălăvrăgit în doi, singuri, rupţi de toată lumea, ce să mai caute între noi cuvintele, răspunsurile, poveştile lungi?! Când, iubito, unde, când şi cum vom mai fi noi doi uitaţi de Dumnezeu aşa de singuri ca acum, aici, aşa?!... Lasă întrebările, lasă comentariile, Dumnezeu ne-a dat aceste zile şi ore minunate, dar numărate, pentru a ne bucura de ele... Adică ca să se bucure şi Dânsul! Eu aşa simt, că mare bucurie pe capul Cel a toate cuprinzător când ne vede iubindu-ne cu dăruire, cu drag, cu dragoste, liubimâi moi i maia! iar când ne desfacem unul de altul, prăbuşiţi în necuvinte, nu mă bruia cu întrebări muiereşti, momentu-i apropiee, ci fii femeia care eşti şi lasă-mă să te ascultân linişte, fără vorbe, cum se înmiresmează tot împrejurul tău, să miros aerul în care te-ai îmbălsămat, nemurindu-te în clipa asta, de neuitat până la cea care va

fi şi mai şi! Următoarea! Plus cu’hier, moins que demain…

Înţeleg eu greşit sau faci aşa, un fel de mistică a sexului, darling?

Ascultă cucoană, dacă te mai aud rostind cuvântul ăsta nenorocit…

Sex?…

…da, dacă-l mai prind o dată pe buzele-ţi frăgezite de sărutările mele, al dracului să fie cine te-o mai futea vreodată!… Aşa mi-a venit să-i spun şi chiar i-am spus, dar pe româneşte! N-a înţeles nimic, dar a simţit că i-am spus ceva important şi mi-a cerut să-i traduc. E intraductibil!… Nu se poate! Eşti mare specialist!

Ca mare specialist pot doar să-ţi spun de ce e intraductibil! Gavari!…

Svetlocika maia, cum să traduc în franceză, nici măcar în franceză! ezitarea limbii române între conjugarea a II-a şi a treia?… Există încă de pe vremea lui Romulus şi Remus!… Toate limbile romanice şi-au simplificat existenţa şi au uitat de ea… Le-a plăcut terenul ferm! Numai în română, în momentele de graţie iile limbii române, cum a fost cel de adineauri, se trezeşte vreun urmaş întârziat al Romei care le mai încurcă o dată!… Spasiba tebia, iubimaia, atât de tare m-ai supărat cu sexul tău că mi-am ieşit din fenotip… M-ai făcut să fiu… să fiu al dracului de roman, de uutentic, mai latin ca Cato! E prima oară când zic aşa, ca-n latina primordială, futuere, cu hiat, rostit în patru silabe, de două mii de uni în toată România cinstitul verb trecuse la a treia, cu u scurt, Ü, futuere, rostit în numai trei silabe, cu ne în diftong, un diftong greu de pronunţat… N-a rezistat şi s-a trecut curând la futere, cu accent pe rădăcina verbului… Ca în a place, spre deosebire de a plăcea… E mare lucru că…

Am impresia că te-am supărat cu ceva, am spus vreo prostie? Dacă n-o spuneai… Bine că ai spus-o şi m-ai făcut să-mi

Ies din firea mea de român şi s-o regăsesc pe cealaltă, uitată, a latinului care ab urbe condita ezită consecvent între conjugarea 2 şi 3… E memorabil ce ţi-am

spus, dar e unic cum l-am trecut, pentru prima oară în viaţa mea, la con ugarea lui cea dintâi, a doua, pe care toţi savanţii o dau uitată, pierdută… Iată însă că a ridicat drăguţa capul, a… s-a… s-a sculat din morţi… Şi pentru prima oară în ultimii o mie şi ceva de ani… S-a fost rostit arhaizant şi corect a futea, futere… Cu e lung şi apăsat, ca în plăcere, putere, futere… Aşa e corect, fără grabă, până-n prăsele, toate cele trei verbe să fie la aceeaşi conjugare. Nu sună rău… E mai convingător parcă când sună la fel, rimează… Păcat că nu ştii româneşte, că n-ai să ştii niciodată atât de bine româneşte… Ce grijania mă-sii fost-a şi în ţăpţâna tătâne-tu de te-a rupt de la sânul matern al lupei capitoline?!… Ce bine ţi-ar fi stat româncă!… Am să-ţi cumpăr un costum popular, o iie şi nişte fote, fotere, să te îmbraci când vei merge la Ceauşescu să-l faci praf cu întrebările tale de mine ticluite!… Ne-am înţeles, iubito? Cu mine nu se face sex! Cu mine te… te conjugi! Câte conjugări vrei tu! Avem de unde! mai nou, cică româna are o duzină de conjugări! Vreo coişpe!…

Boje moi, bine că mi-ai spus. Subiectul ăsta… Predicatul adică!… da, nu-l voi mai discuta niciodată americăneşte! Am înţeles bine?

Ci numai… şi ezit o clipă! Pe subiectul ăsta, până vei învăţa la loc româneşte, nu-mi vei mai vorbi decât numai exclusiv pe ruseşte, sună sentinţa finală. Do You understand? Da, panimaiu!

Avem şi multe de stabilit pentru ce va urma odată ajunşi amândoi la Bucureşti!… Risc: Ai vrea să mergi şi la Galaţi? Poate… Dar numai după ce mai aflu despre tata mai multe! De la cine? De la Comunitate… De la rabinul şef… Am înţeles că este o persoană foarte… Să ştii că el chiar te-ar putea ajuta cel mai mult ca să obţii şi interviul de la Fiara! Fiara? Aşa îi vom spune între noi doi, codificat! mai are vreo sută de porecle!… Rostit cu r-îul american esc, cuvântul sună ca un nume de eroină, predestinată faptelor frumoase… Nu-i rea nici americăneasca asta… Totul e să-şi cunoască limitele…

Rămăsese să vorbim despre Peter şi o mulţime de

lucruri în avion, şi pe aeroport! Să-i explic în primul rând scamatoria pe care am făcut-o ca plicul ei să ajungă de la New York la Gelsen… şi cum se mai cheamă orăşelul din care a venit Peterică al meu cu toate hârtiile în cioc, numai culoarea dosarului, a plicului, era alta, un mov violent… I le-am dat tot aşa, fără să văd ce hârtii a vârât în dumnealui! Nu trebuia să fiu aşa de fraier, dar am fost!

Se minunează şi ea, ce deşteptam fost să trimit în Germania, marea aliată a SUA, plicul cel misterios!… Prin poştă, cinstit, pe faţă!… La lumina zilei!… Cum să-l mai găsească vameşii?!…

Ce s-a mai bucurat, pe muteşte, numai din ochi arătându-mi cu cât de multe are să mă plătească!… La ce-i trebuiau hârtiile alea la Bucureşti?…

O să aflu eu, avem tot timpul la aeroport sau în avion, să ne punem la punct cu toate răspunsurile dorite la întrebări încă nerostite!…

…Timp berechet, mai ales că am decolat cu câteva ore de întârziere. În total, de când am intrat în aeroport, şi până la Bucureşti, la ieşirea din aerogară, vreo douăsprezece ore!… Vreo opt în plus din cauza cui credeţi? … A fost ideea doamnei de am schimbat biletele, cu o zi mai devreme, la avionul cu care se întorceau şi copiii aceia năzdrăvani, voia ea să-i vadă şi pe ceilalţi, pe toţi, cât îs de faini! Mi-am dat seama de ce. În mintea ei băieţii aceia trebuie că seamănă cu cei care au grijă de nea Petrache la Bucureşti, despre ei i-a povestit domnul Sioran minunat de propriile sale vorbe. S-a dus să se mai vadă odată cu marele guru mondial, iar marele rabi nu i-a vorbit decât de tineretul din Ost Europa. De la ei va veni salvarea, leacul cancerului planetar… Are el Mircea Vodă nişte informaţii de la sursă, de prima mână, despre tineretul acela ce minuni este în stare să facă şi i-a povestit povestea despre Petre Ţuţea şi a lui ceată de feciori, poveste ce o ştia bine Sve de la mine, dar s-a făcut că nu ştie nimic!

Daragoi moi, să vezi cum a răstălmăcit-o, ce epopee a clocit în garsoniera de pe rue Odeon! Lasă, o să vedem în avion!… A pomenit ceva de mine? Nici el, nici ea!

S-a lăudat şi ea, că a cunoscut la Paris nişte tineri din România care i-au plăcut cum nu se poate mai mult! Minunaţi!… Ce s-a mai bucurat bătrânul sceptic, cerându-i detalii despre feciorii şi fetele cele! Iar când i-a mai spus şi că merge la Bucureşti, ce s-a mai bucurat! Nu mă iei şi pe mine?!… Zău că aşa m-a întrebat, cu ochii în lacrimi!…

Ţi s-a părut! I-ai spus cu ce treabă la Bucureşti?

M-am lăudat chiar! I-am zis că merg să-i iau un interviu lui Belzebut!… N-am zis Ceauşescu!… Nu ştiu de ce mi-a venit să zic Belzebul… S-a mirat şi Cioran: Belzebuth? apoi a ţinut să-i spună că avea acum cu totul altă părere despre Fiara! Fusese pe la el un român care l-a pus în temă cu ce se întâmplă de faptân România!… încearcă, te rog, fermecătoare domniţă, să stai de vorbă şi cu cei care nu-l înjură pe Belzebuth!… Caută-l pe Petrache Ţuţea!… Cum ieşi din gară, întreabă de el pe oricine!… Nu de Ceauşescu, ci de domn profesor! Aşa îl ştie toată Ţara, acum, când scriu amărâtele atât de pagini…

I-a datgagicii şi câteva întrebări din partea lui şi a dumnealor Mircea şi Eugen, Ionescu & Eliade, să-i pună Fiarei. Ca un soi de mesaj prin subtext!… Ah, asta-i foarte interesant, zic eu. Ce întrebări?… Dar momentul, zice parşiva, plătindu-mi cu aceeaşi monedă, era iar apropiee! … O să-mi povestească ea în avion, că tot nu o să avem noi ce face mai bun!… Exact aşa a spus, că tot nu o să avem ce face! Altceva mai plăcut, mai interesant… M-a luat la mişto? Sau chiar a început şi ea să raporteze timpul petrecut cu mine strict la acea poznaşă trebuşoară şi gingaşă cum nu se poate alta mai!…

Da, în avion nu vom putea face decât orice altceva! Bunăoară ea să-mi povestească de-a fir a păr cum a fost întâlnirea cu diafanul apostat, iar eu cum a fost la întâlnirea cu urmaşul lui Filderman, sau să-i narez copilăria mea cu a lui Peter împletită!… Castor şi Pollux tomitani…

Ne pusesem atâtea speranţe în cele patru-cinci ore de la aeroport mai departe… Numai că la aeroport am pierdut ceva timp discutând, până la nivelul cel mai înalt al

aeroportului, despre grupul de 101 tineri studioşi din România, răsplătiţi de partid şi de stat pentru rezultatele lor excepţionale la învăţătură cu această frumoasă şi de neuitat excursie în Anglia şi Franţa!... Parisul le-a sucit capul însă, la mai toţi, şi aproape toţi au decis să defecteze... E corect spus? Adică să mai rămână la Paris... Cât? Cam o tinereţe, cel puţin...

Aşa am înţeles de la Nickita Stănescu, singurul dintre băieţi care se va întoarce totuşi la Bucureşti. Cu avionul ăsta! Şi cu blonduţa lui. Numai dacă va decola, totuşi, că a rămas fără pasageri... E cursă charter special programată pentru frumoşii nebuni de pe malul Dâmboviţei. Cică au trecut pe malul celălalt, rive droite, al Senei... Nu mai eram pasageri pentru cursa asta decât noi patru: moi, Svetu, Nickita şi blondănaca lui, tăcută, chiar speriată puţin, mai ales când au apărut nişte nenorociţi să ne facă poze, să ne filmeze, eram de-acum evenimentul de pe prima pagină a televiziunii, iar noi eram pe post de fraieri, fraierii care se mai întorc în lagărul de exterminare de dincolo de masca de fier. Aveţi atâta curaj?! Felicitations!... Congratulations!...

Ciudat, dar plăcut, Svetlana a refuzat orice declaraţie, ca şi când era şi ea tot româncă, tot fraieră ca şi noi, care pierdea ocazia de a alege libertatea. Fireşte, jigodiile de ziarişti erau în căutarea celorlalţi, a grupului de defectuoşi, de dezabili, dar niciunul nu a apărut la aeroport. Nici măcar prodecanul... Ce-o să facă prostul ăla pe aici?! se mira Nickita...

Vag îmi aduc acum aminte că în noaptea aceea din ograda Catedralei s-a discutat, subiect inevitabil, despre rămânerea în Occident, aşa, în genere şi impersonal, cât mai ţin eu minte... îmi vine să-l întreb pe inginerul poet dacă-şi mai aduce aminte eu ce le-am spus... Dar nu pare uşor de abordat, cel puţin acum, în aşteptarea momentului. Mai pleacă avionul sau îl vom lua pe cel de mâine, care are libere mai mult de patru locuri?... S-a luat în calcul şi această variantă, la care Svetlana Roller, marea ziaristă a reacţionat prompt, a luat de braţ un funcţionar şi i-a cerut

imperial s-o ducă la şef, la cel care decide ce se va întâmpla cu noi… După o jumătate de oră eram anunţaţi că avionul ne aşteaptă pe pistă… Abraşă muierea! Cum s-o răsplătesc? Merita cu vârf şi îndesat!…

Cei doi tineri păreau că nu au auzit bine. Li s-a spus încă o dată, aproape la ureche, ca o taină, că vor pleca. Cu avionul care îi aşteaptă pe pista number vax! Ezitau?… Ezitau, săracii. Mi-au aruncat o privire de viitori înecaţi. Un gest mic, poate că dacă renunţ şi eu să mă mai întorc…

Oare asta se citea în ochii lor tulburi?! l-am îndemnat din priviri spre bagajele care îi aşteptau alături. Să nu uitaţi ceva! După dumneavoastră, domnule profesor… Cam greu să intri în vorbă cu bieţii copii. Hai, o să fie bine pentru toată lumea, am decis eu cu voce înaltă, şi am cerut pârtie prin viermuiala din aeroport: la o parte, existenţe insignifiante! Trece Zvelteţea Sa Ioan al Ensprezecelea!… Loc! Loc! Locuri destule… Ca o sală de teatru fără spectatori la ora premierei… Aşa arăta avionul pe dinlăuntrul său pustiu.

Ne întâmpină un aviator, poate chiar comandantul. N-au stewardese? Au avut, dar au ales şi ele libertatea, în urmă cu un ceas… Dacă plecam la timp…

Dar e de râsul dracului! Şi râd, râd cu poftă! De ce n-aş râde?! Râde şi domnul de pe samaliot!… Se duce dracului coşmelia?… Nu-mi răspunde decât din priviri şi clătinând din cap… Râdem toţi, până la urmă e norocul nostru, să ai un avion întreg la dispoziţie, când ţi se mai întâmplă?!

Ni se pune în braţe fiecăruia un… ba sunt două pachete cu hrana cuvenită, două?! Avem de unde! ne-o dau de acum, de la urcare, în timpul zborului nu ne va putea servi nimeni…

Nu, nu mi-a trecut prin cap nimic… Jur! Ne-am aşezat cuminţi lângă un hublou, pe dreapta, pe la mijloc, cu bună vedere spre planeta Pământ… Ceilalţi doi două rânduri în spatele nostru, trebuia să mă sucesc tare ca să le prind privirea. E-n ordine, domnule profesor…

Când ne-am văzut deasupra norilor, am demarat

discuţiile amânate. Eu despre Peter, despre Picasso, am trecut şi pe la Bacu din nou, da, văzuse şi ea lume interesantă la Paris. Dar cel mai interesant tot nen-su Mitică de pe Broadway rămânea… Cioran? Schimbat! Părea obosit, dar parcă mai vioi… Mi-a vorbit despre anti-românismul tău cel mai mult… Nu, nu ţi-a pronunţat numele! M-a sfătuit ce să-l întreb şi pe Ceauşescu, dacă şi cum resimte acest anti-românism! E important ce răspuns va da!

…Asta dacă ajung să-l văd! Aş vrea să-l cunosc şi pe tatăl tău… Maică-mea e mult mai interesantă! Taică-tu am zis! A za cern? Văd că nu eşti în stare să-mi spui nimic despre evreii pe care tata socru i-a ajutat în timpul războiului! Evrei? Tata? câţi? Asta vreau să aflu şi eu!

…Cred că dacă fac bine socoteala, eu am ajutat mult mai mulţi evrei! E drept că evreii mei erau toţi evreice!… Nu gustă hazul meu, şi îmi toarnă o poveste cu statul Israel în căutare de eroi. Eroi ca taică-miu, cică. Ce evrei să fi ajutat tata?! Habar nu am! O fi vorba de o confuzie, de ce nu s-ar înşela şi arhivele Mossadului?!… Durak ce eşti! … Nu ştii ce vorbeşti! Mossadul?…

E clar că nu-mi spune tot ce-i fierbe creieraşul!… Are o mulţime de… Să-i cer să mă uit puţin în carneţelul în care tot mai notează câte ceva, chiar şi în unele momente mai… mai apropiee?…

E clar! Comsomolista asta fruntaşă vrea să recupereze… M-a luat în serios şi se simte născându-se a doua oară! Ce noroc pe capul ei! De data asta se naşte cum trebuie şi după capul ei! Hei, tu! Cetăţeană Svetlana Rollerovici, deci de bunăvoie şi nesiluită de nimeni vrei să te naşti româncă la loc?… Da! I de! Bun! Atunci ai liber la orice întrebare! Let’s go!

Dă câteva pagini înapoi, găseşte pagina căutată şi mă ia la fix: exact, exact, cine a fost Iorga, Nicholas Iorga al tău? Al meu?!… Nu-mi place tonul întrebării, daragaia menia! I-o spun direct, fără menajamente: dacă-l vei lua şi pe Ceauşescu cu întrebări de astea… Dar cu ce am greşit? Tonul, my Iove!… Ah, dar chiar mare durak mai eşti! Eu te

întreb de Iorga ăsta al tău pentru că este al tău! Pentru că mă interesează tot ce are legătură cu tine!... Pentru Iorga ai plecat în lume, ai ajuns şi în America de dragul lui Iorga... Dacă nu era Iorga, eu nu te-aş fi cunoscut!... Iorga, Iorga acesta al nostru, fie, nu te mai întreb cine a fost! E mai bine aşa?...

E ceva timp de când n-am mai fost atât de prost... De obicei, numai eu mă prind când sunt prost. Ceilalţi se miră în continuare de mine cât mi-s de! De deştept!... De data asta femeia de lângă mine a fost singura care şi-a dat seama cât am fost de prost! Mie nu-mi trecea prin minte!... Te superi ca prostul! Chiar asta am făcut!

...Să-mi fi găsit naşul cu muierea asta?!... Măi, femeie, tu eşti tot mai deşteaptă de când ai început să înveţi româneşte! Nu simţi şi tu?... Adevărul e, zice fămeala cu tonul cel mai serios, mai doct, că de când am început să stau ore în şir după tine în mijlocul unor români zănateci, chiar şi cu handicapul limbii, mintea mi-a fost mai solicitată ca de obicei... Aveţi conversaţie interesantă! Poate din cauza ta, m-ai dus la întâlniri cu oameni foarte speciali!... Mă gândesc că şi Iorga acesta trebuie să fi fost un personaj... Hai, zimi ceva despre Iorga şi lasă-mă cu gura căscată!

...Nicolae Iorga al tău este nerodul care a scris cel mai mult de când a apărut scrisul şi până azi!... Ce zici? Neam de analfabeţi, au dat lumii cel mai scribăreţ potigraf!

Nu cred că acesta este motivul pentru care tu faci ancheta asta a ta! E bine spus anchetă? Mda!... Mi-ai promis că în avion pot să-ţi pun orice întrebare că voi primi răspuns... Dar de ce i-ai zis nerod?

Am eu teoria mea, despre nenorocirile aduse pe pământ de apariţia scrisului... Deci altul e motivul! Care motiv? Pentru care îl... îl placi pe Iorga al meu...

Are dreptate, eu nu am încotro, condiţiile-s apropiee, aşa că încep să-i spun povestea lungă a asasinării lui Iorga... O iau de pe vremea când legionarii îl iubeau pe Iorga ca pe un tată ce le era... Din când în când din public

se ridică unele mirări, unele întrebări, cu rost puse, preţuiesc acest detaliu, datorită lui ar trebui să mă simt şi mai bine… E o postură în care m-am aflat deseori şi mi se potriveşte mănuşă…

De data asta e ceva însă care… Nu-mi dau seama ce… Ca un miros…

Va trebui vreodată să-mi ţii o prelegere şi despre Codreanu. Căpitanul! Pot să spun Căpitanul tău? Nu te superi? Nu! Deloc!

Dacă ar fi să alegi un fapt semnificativ despre The Căpitan, uşor de povestit, şi foarte scurt-scurt, ce mi-ai spune ca eu, care nu ştiu nimic, să înţeleg ceva despre acest personaj. Eşti fascinat de… Sunt! De ce? Dă-mi un motiv care…

Da!… îl găsesc mintenaş! Imaginează-ţi că… că acest individ, fără nicio poziţie socială mai deosebită, nici nu era încă avocat, deci tânăr şi sărac, se însoară! La vreo 25 de ani şi ceva, un an sau doi-trei mai mult, poate. Şi nunta sa nu a fost la Bucureşti, ci într-un orăşel de câteva mii de locuitori. Din acel târg era mireasa!… Şi, după obiceiul ţăranului român, Căpitanul invită la nuntă tot satul. Adică nu trimite invitaţii la familia X sau Y, iar lui Z nu, ci anunţă public, oameni buni, mă însor, la Focşani, în ziua de… Cine doreşte şi are plăcere să vie la nuntă, este bine venit!… Numai să ne spuneţi din timp, să ne pregătim şi noi!

Aşa-i obiceiul la români?

Tot satul e poftit!… El a poftit toată ţara!… Vine cine vrea, iar cine va veni e rugat să se anunţe… Civilizat, nu?

Oceni!

…Ştii câţi şi-au anunţat participarea? Hai, zi o cifră! … O mie?… Aproape o sută!…

Nu mi se pare…

O sută de mii!…

My God!…

Din ăştia, ştii câţi au chiar venit, din toată ţara? Peste o sută de mii!…

Peste o sută de mii?… Boje moi!…

Alaiul de nuntă a fost lung de 10 kilometri!… 10

kilometri de nuntaşi, pe jos, în căruţe împodobite, în automobile mai puţini… Nunta a fost filmată, dar autorităţile au confiscat filmul, cele două copii, şi le-au distrus…

Adică este vorba de o poveste unicat în istorie! Istoria lumii! Bietul Iorga al nostru este numai câteva rânduri din această poveste!

O sută de mii?… Ar trebui să fie în Guiness Book!…

M-a dat gata cu asta. No comment!

Dar chiar că are dreptate!…

Dar trec mai departe, apropiindu-mă de lunga toamnă a scurtei domnii legionare… Şi… şi încep să mă împiedic într-o stare de disconfort difuz… Nu-mi dau seama despre ce e vorba, de unde îmi vine, deşi parcă mi-e cunoscută starea asta… Mă rog, Nicolae Iorga, a fost un om cu… Dar nu mai pot să fiu atent la ce povestesc, ci încerc să… Şi-mi aduc aminte! Trebuia să-mi dau seama de la bun început!… Trag cu ochiul în vastul avion, o rapidă trecere în revistă… Apoi, edificat, intru în vrie! Văleu… Văleu… Ce şi cum trebuie procedat?… Cum s-o iau pe la Ploieşti?

Îţi dai seama, devocika, cât suntem de singuri în avion?… Adică? Adică lasă-l în pacea lui pe Iorga ăsta al tău, că ne-am putea săruta fără probleme. Nu ne vede nicio stewardesă… Tu es drôle! Ce idee?!… Ne văd copiii aceia!

Nu, ei nu văd nimic, ştrengarii, s-au mutat în ultimul rând de scaune… Şi se sărută acolo de… Vezi că nu-i vezi? Nici ei pe noi!… Acceptă şi mă sărută „dulce” şi scurt! Ştrengăreşte! Ăsta nu e sărut, cucoană, e pupat! Ţoc! Ţoc! Şi-i explic diferenţa, dar nu mă lasă să exemplific ca lumea… Trebuie s-o iau altfel.

…Eu, iubito, sunt foarte telepatic. Deformaţie profesională! mai ales la examene mi-am exersat şi verificat această virtute!… Unde vrei să ajungi? La studentele care încearcă să mă copieze. Pe toate le prind, căci sărăcuţele, de frică, de încordare, de tensiunea momentului, transmit în jurul lor, până la catedră, o

vibraţie dezordonată, un flux energetic haotic, ca o tulburare a păcii, a tihnei, care nu mai este liniştea creatoare a unui examen scris, ca un tors molcom de pisică, ci simt că la doi paşi de mine cineva se încordează să nu transmită nimic din tensiunea teribilă sub care trăieşte clipa, clipele acelea interzise prin lege ale copiatului la examen… Bineînţeles că nu reuşeşte să pună zăbală fluxului telepatic natural, ci doar îl perturbă, creându-mi mie o stare de disconfort cerebral… Asta simt şi eu acum, în avion, de câteva minute… Vine dinspre Nord-Vest… Poate că deja ai băgat de seamă!… Poate chiar simţi şi tu! Niet! Nu simte nimic! Ce să simt?

Nu simţi ce se întâmplă în spatele nostru?

Se întoarce spre scaunele goale din rândul următor, încearcă că vadă până în podea, ridicându-se mult… Mişcarea aceasta de răsucire a torsului, torsul ei de cabalină magnifică, pică la fix: o cuprind şi o trag spre mine. Se lasă prinsă, ştiind bine că oricând «e poate depărta la loc. S-o creadă ea!…

Nu, nu a văzut nimic în spatele nostru! Dar uită-te mai bine, în spatele nostru şi al avionului spate, în ultimul rând, acolo unde s-au refugiat măgarii ăia doi, de nu se mai vede nimic din ol şi din ce fac, nesimţiţii! Cum să le treacă lor prin cap să facă exact ce credeam noi că nu se poate face într-un avion plin de scaune goale?!… Iar eu asta am simţit, cei doi că fac ceva ce nu e voie, dar iată, se poate face şi în avion! Nu-ţi dai seama ce fac?!… Cât de repede s-au adaptat la situaţie şi culeg partea cea bună a destinului!… Avea dreptate Mircea Eliade al tău!… Tineretul ăsta din Nord-Vestul avionului… Hai şi noi, cei din Sud-Est…

Boje moi!… Ridică iar capul, să vadă că chiar nu se vede nimic… Şi tot nu crede! Sunt eu obsedat!… De ce nu crezi? Pentru că… pentru că tehnic, da, tehnic vorbind nu se poate!… îmi place cum s-a exprimat. Tehnic… Potrivit cuvânt! De tehnică e vorba! Dacă nu crezi, încearcă, să vezi că se poate!… Eşti perfect echipată!

Ce vrei să spui?

Dacă erai în blugi, ar fi fost mult mai complicat! Aşa însă, cu fusta asta largă, ţigănească, comodă pentru avion, eşti la fix! Te-ai gândit singură sau iar e mâna Destinului?! Mulţumescu-ţi…

E… Nu, nu e speriată, ci panicată, cred. Îşi dă seama că o ţin în braţe, pe genunchii-mi, şi se ridică. O las doar o clipă şi o trag înapoi, cu aceeaşi mişcare răsfirându-i poalele fusţei lungi în juru-mi, pe scaunul din stânga şi din dreaptă-mea. Vezi? Nu se vede nimic! Nici măcar mâna mea stângă, hulpavă, nu se mai vede cum te… Nu se vede nimic! Ce să se vadă?! Te ţin şi eu în braţe, ca tot creştinul… Ce e rău în asta?! Chiar să se uite cineva la noi, nu vede nimic!

Tu chiar vorbeşti serios?!… Eşti nebun! Eşti…

Toată lumea este nebună? Nu vezi ce face toată lumea din avion?!

Trage iar cu ochiul, s-ar zice că numai noi doi mai suntem în ditamai samaliotul. Unde-s junii aceia?… Tu, daragaia, lasă grijii lor, lor le e tare bine acum, ci tu apleacă-te şi priveşte cuminte pt> fereastră… Chiar dacă nu vezi decât clăbucii ăştia de nori, aproape impudici… Lubrici… Să nu-mi spui că nu te-ai gândit niciodată cum e, cum ar fi să te culci pe un pat numai de nori… Să te culci culci! Couché avec! Moi par exemple et par avion! Lasă-mă pe mine… Fac eu ce trebuie… Tu priveşte afară şi visează, închipuieţi ce vei vrea! Visătorează-te în pace!… Nu eşti curioasă să vezi la ce o să te gândeşti făcând… făcând sex, hai, treacă de la minei, aşa mi-a venit să zic, domnule, şi chiar fac ce-mi vine, nu e niciun motiv să n-o facem, şi slobozesc odiosul cuvânt la 10 kilometri altitudine… Asta-i nuntirea noastră cea mai apropiată de Pater Cel celest, nu vom mai avea altă ocazie aşa de potrivită, una la câteva milioane de milioane, încă zece vieţi de vom mai trăi… Darling, daragaia, dragostea mea… Numai Dumnezeu, Doamne, iartă-mă, le putea potrivi atât de bine!… Ocazie ca asta… îi vorbesc întruna la ureche, în perişorul de pe ceafă, trec la urechea cealaltă, capul i se răsuceşte complice, lăsat pradă balelor mele coclite, fierbinţi, simt că

dacă aş tăcea preţ de o secundă s-ar dezmetici şi ar sări drept în picioare, s-ar întoarce spre mine şi mi-ar altoi o pereche de palme de s-ar auzi şi în cabina piloţilor… Tişe, tişe, liubimaia, să nu se-audă până la haimanalele alea protestul tău scâncit, chelălăit, dar înăbuşit bine, tişe, silent, nu e nevoie să faci nimic, fac eu ce trebuie, laissez-vous pe mâna mea, nu te mai gândi la ce te gândeşti, e nemaitrăit ce ni se întâmplă, bucură-te, nu fi… O rog numai atât, acum e momentul adevărului, Svetuşca, măi, liubimaia, apleacă-te mai mult, uită-te mai atent pe fereastra raiului, mai, poate vezi ceva prin întunericul alb, sau chiar închide ochii, e şi mai bine, nu te mai gândi decât la… la… Aaaşa!… Aşa!… Aaa…

…Las să treacă câteva minute bune peste neruşinarea în care a înţepenit… Niciun… Nimic din partea ei!

Iar dinspre mine de ce nici tu bucurie, nici tu tihnă, nici tu… Ce se întâmplă cu mine, cu ea?… Ce… ce să-i zic ori s-o întreb?… Să fac o glumă?… Nu, simt bine că lucrul cel mai bun e să tac şi să mă retrag din intimitatea ei cât mai nesimţit… Aproape hoţeşte, cu mare fereală… încerc să fiu infinit de delicat, de… încerc apoi N-o ajut să-şi revină pe scaunul de lângă hublou, în dreapta mea… O ating şi simt duritatea unui bloc de gheaţă! Svetuşca, s-a întâmplat ceva?

— M-ai violat, idiotule!

M-ai violat, aşa a spus? Am violat-o?… Cum naiba vine asta?!… îi aproape o glumă! Aş zice că e glumă, dar atingerea cu trupul ei, devenit deodată stană de piatră, ca sub o vrajă, mă sperie. O mai ating o dată, uşor, ca pe o… Da, domnule, o colonadă rece şi dură, cariatidă indiferentă, din altă lume, alt regn… Nu glumeşte deloc gagica! Doamna asta! Ce i-am făcut de… de… de s-a înstrăinat aşa de brusc de mine! Cu totul contrar aşteptărilor mele!…

Tu la ce te aşteptai, idiotule?

…Chiar, de ce mi-a zis aşa? Idiotule? Nu prea are sens!… Da, în schimb are vreun sens întrebarea mea: S-a

întâmplat ceva?! Adică, după idiotul de mine, nu s-a întâmplat nimic?!... l-di-o-tule!

Eu, măi frate, eram pregătit să glumim că, iată, nici în avion nu reuşim să ne vedem de întrebările şi nelămuririle noastre. Nici pe un avion nu se mai poate conta!... Nu am lăsat-o să-mi spună nimic despre discuţia cu Cioran, despre mesajul cu care acesta a însărcinat-o pentru Petre Ţuţea... Eram, sunt atât de curios!... N-a fost destul tot ce a fost la Paris?!... M-ai violat... Idiotule!... Nu mai pricep nimic... Chiar sunt un idiot?...

Dar parcă nu era nici vocea ei, mă agăţ eu disperat şi de acest argument!...

Chiar sunt un idiot!

— Domnule profesor!... Ah, deci nu sunt un idiot, sunt domnul profesor. Cine mă strigă? Ce e Nickita? E iar cu două rânduri de scaune mai în spate. Singur. Unde-i domnişoara? Moţăie în spate... Vă pot deranja cu... Văd că şi doamna Svetlana doarme...

Mă ridic şi ne tragem undeva pe la mijlocul sălii, să nu deranjem frumoasele adormite din pădurea de nori impertinenţi, Ăştia, îmi dauseam, au văzut pe hublou tot ce s-a fost petrecut înăuntrul futelniţei argintate... îmi vine să-l iau la rost, măi băiete, dar tâmpită idee ai mai avut!... Idiotule! Cretinule! Idiot ce eşti, idiotule!... Tu, nu eu!

...Numai că a lui nu s-a supărat ca nebuna, auzi la ea, m-ai violat! Ba încă şi idiotule ăla! Ca ce?...

Mi-e greu să-l urmăresc, cu gândul rămas la bucata de iceberg în care s-a preschimbat învăpăiata mea Svetlană... Unde am greşit? Cu ce vorbă, cu ce gest, cu ce mişcare?... Iartă-mă, sunt puţin obosit şi tulburat. Repetă ce-ai spus!... Aha, e student la Politehnică şi s-a săturat de inginerie! Ar veni la noi, la Litere. Vrea să se transfere... Cum să procedeze? Ştie că au mai făcut-o şi alţii...

Reuşesc să mă adun. Ba am şi replică: dacă vrei să te faci filolog, atunci trebuie să ştii că nu Noica, ci Mitropolitul Varlaam, cel cu Cazania!... Nu pricepe şi atunci mai dau o dată citatul pentru cei născuţi întru, întru limba română!... Oh, grozav! Eh, zic, văd că ştii să te miri,

să te minunezi!… Mă citează: Numai proştii nu se miră! Vorbă de idiot ce sunt, îmi vine să zic, cu ochii spre hubloul prăbuşirii mele. Nici cea mai mică mişcare… Idiotule, ce ai făcut?! Ce? Explică-mi şi mie ce!…

Mai trăncănim câteva banalităţi, promit să-l ajut la secretariat sau la decan, da, accept să mă sune la telefon, sunt singurul Ion dintre puţinii Şeitani din cartea de telefoane… Da, nu mai avem mult şi ajungem… Ne întoarcem fiecare la locul crimei… Victima mea, nici urmă de ea… E la toaletă. Încerc să-mi imaginez ce face acolo. E clar, numai un idiot poate să facă asemenea exerciţiu… Oare de când sunt atât de idiot?… Femeia asta m-a scos din…

Se întoarce, nu pare schimbată, dar nu-mi pot da seama prea bine de vreme ce, ia te uită! ea nu binevoieşte să mă privească ori să-mi adreseze un cuvânt… încerc eu să zic ceva, despre aterizare. Nimic. Niciun răspuns. Să-i cer iertare? Ma perche, idiotule?!

…Cel mai bine e să tăcem!… Pe ce subiect? Oricare alt subiect… Da, cred că despre nebunia de adineauri nu vom vorbi niciodată. De unde gândul ăsta?! Tăcem de ceva timp şi nu mai vorbim nimic până când vocea comandantului ne avertizează că trebuie să ne punem centurile. Începe aterizarea. Nici nu se putea într-un moment mai potrivit. Dau drumul la magnetofon. Iubito în sus, iubito în jos, cara mia, daragaia maia, darling, vei lua un taxi şi vei trage la Hotel Nord. E uşor de ţinut minte: Nord! Nord Hotel… Dacă nu-i place, mâine schimbăm hotelul. Da, mâine trec şi eu pe la hotel să văd cum se simte, cum s-a instalat, cum a dormit, cum… Mâine la prânz. Acolo ne vedem! Fix la 12. Nimic?… Niciun semn că m-a auzit…

Alo! Eşti supărată?

— Nu te deranja… Poate că era mai bine să fi rămas la New York… Sau să mă întorc cu primul avion… Atât! Şi o ia înainte! Nu mai pot face nimic. Copiii deja mă strigă, sunt primii la ieşirea din vamă…

Pe seară sun la hotel, a doua zi dimineaţa din nou, la

prânz sunt în hol. Nelu Chelemen mai verifică o dată la recepţia hotelului. Aproape că se scuză că nicio Svetlană nemaipomenit de blondă nu i-a trecut pragul… Măcar dacă aş înţelege de ce!

M-ai violat idiotule!… Adică? Ce-a vrut să spună cu… cu… cu metafora asta?!… Metaforă, idiotule?

Îl rog pe Chelemen să se intereseze la toate hotelurile din Bucureşti… Mă ia în birou, deschide o sticlă de Daniel's, îl anunţ că tot un Dănăilă si-am adus şi eu, dar transportul va ajunge peste câteva zile, este curios să-i povestesc cum a fost…

Cum a fost unde? în avion?… Ce-ar fi să povestesc cuiva ce am făcut? Să mă înveţe cine ce să fac mai departe?… Da, poate că ar trebui să mai cer şi altuia părerea! Dar cum? Cui să-i povestesc ce s-a întâmplat în… în pântecul avionului?!…

Mă chinui de aproape 24 de ore să mă înţeleg pe mine, ce a fost în capul meu? Chiar deloc, deloc premeditare?… Vag mi-aduc aminte de un text din Arghezi, un text tembel… Ţara de Kuty sau Cimitirul… Acela să fi fost impulsul secret, străvechi, primordial – adică din liceu, şi irepresibil care m-a împins să fac… să nu pierd ocazia şi, iată, s-o pierd… Căci parcă nu de la copiii ăia mi-a venit ideea, ci de cum m-am văzut singur cu ea, cu dânsa, cu dumneaei…

Iată, recepţionera de la hotel intră în birou şi îi rosteşte numele, citeţ, scris de mine pe o bucată de hârtie, cu vestea că ieri, la niciun hotel din Bucureşti, nu s-a cazat nicio Svetlana Roller!… Roller? se miră Nelu. Svetlana? Hai, zi-mi, cine-i gagica? Deci n-ai venit cu mâna goală! Nu puteai să aduci mai multe? Le cazam pe toate… Hotelu-i gol! Şi începe să se plângă de afaceri, nu mai vin turişti de nicăieri, nu mai au încasări… Nu ştie nimeni ce are de gând Ceauşescu ăsta. A auzit că… Ceauşescu ai zis?… Băi, fratele meu! n-o să mă creadă nimeni că uitasem de… de Fiară… Idiotule… Moi liubimâi idiot! Nu ţi-e dor de el?…

Capitolul 11

Full, full, full…

Nu mai aveam chef de nimic. Şi nici nu reuşeam să ascund că în fiecare clipă mă gândeam la altceva în timp ce vorbeam cu ai mei. Mă gândeam, fireşte, la… Nu-i mai zic pe nume, care din ele?!… E subiectul subînţeles al tuturor gândurilor mele. De când? De aproape o săptămână…

A venit şi Liviu cu tărăboanţa mea de Oltcit plin ochi… Nici mie nu mi-a venit să cred câte putuseră încăpea în cochilia lui nevoiaşă, dar atât de vitează. Aproape că zac, asta fac, deşi mă mişc, merg cu copiii în parc, ar vrea să-i duc şi la mare câteva zile… Iuliana-i prinsă cu corigenţii ei… Iar eu zac incapabil să desfac agenda în care mi-am propus atâtea… Să fac, să mă văd, să vorbesc, să caut…

Nu sunt în stare de nimic. Decât să dau telefoane după telefoane în căutarea unui Nene Culianu care numai el poate afla dacă cumva, cu următorul avion, chiar s-a întors… Dar nu răspunde nimeni la cele două numere de telefon transatlantice…

Să-l sun pe nenea? îl sun, poftim! şi-i spun că am ajuns cu bine, dar nu reuşesc să aduc vorba în ce fel, cum, când s-o caute nenea, când şi eu o sun şi nimic! Nimic!… Nu vrea să-mi răspundă?! Te cred şi eu, dacă s-a întors, gata, nu mai e nimic de făcut… De făkut?…

…Idiotule!… Idiotule, m-ai violat… Mă dezmeticeşte un telefon de la Naşu, îmi duce grija dacă avem ce mânca. Am auzit că au dispărut din Bucureşti toate cozile!… Nu se mai găseşte nimic în magazine! Aşa-i?… E ultimul banc, probabil! Nu, nu-i banc, aşa zice mamaşa c-a auzit la ultima coadă la care a participat într-un cadru mai restrâns!

O să vină mâine un coleg de la Medgidia, ce să-mi trimită pentru finii cei mici?… De data asta îţi trimit şi eu ceva, ceva de pe Fifth Avenue, da, ai ghicit, un visisichi de-ăla de care bea numai James Bond… îmi cere să-i fac un serviciu, o plăcere i-a zis, din ce trimite, o găină grasă – îs cu totul vreo trei, şi o cărămidă, adică o bucată de brânză, brânză de-aia care-ţi place ţie, de-a lui Dordea, du-i şi la

domn profesor şi vezi ce mai are nevoie!… Adică la nea Petrache! Am uitat şi de el! E grav…

A doua zi, iar nu încape în frigider tot ce primim de la Naşu… Mai dăm şi pe la vecini… Rămâne pe dinafară taman găina şi cărămida destinate generaţiei interbelice… Ditamai, amândouă! Du-le acum, îmi zice cocoana, că e prea cald să le mai ţinem.

Da, aş fi vrut să mai amân câteva zile întâlnirea cu domn profesor… Aş fi vrut să se ţină la Scriitori, cu lume multă la masă, ca rândul trecut… N-am de ales, dar am să-i fac o vizită scurtă, las găina şi plec imediat, fixăm o întâlnire propriu-zisă pentru mâine-poimâine… Liftul, ca de obicei, stricat când mă vede gâfâind după opt etaje urcate cu găina sub braţ, mai ceva ca ovreiul gâscă, nea Petrache se amuză, invocându-l stereotipic pe Vancea, doctorul, cică să-i mulţumesc lui Dumnezeu când se strică liftul, căci nu există exerciţiu fizic mai bun pentru inimă ca urcatul scărilor… Dar nu cu cărămizi în cârcă!

Are musafiri, cam matinali… Doi tinerei. Ai cui or fi, ai lui Neagu Basarab sau ai poetului?… Ei se arată că mă cunosc. Eu cum fac cu brânza?… Am picat în mijlocul unei discuţii, numai bine ca să nu stau mai mult de două minute. Nu vreau să deranjez.

Nea Petrache e puţin nervos şi acceptă retragerea mea. îi prezint objeturile, ce fac cu ele?

Privesc în jur şi constat că în absenţa mea nu a crescut niciun frigider în garsoniera pustnicului… Duceţi-le, pe drumul vechi şi cunoscut, la vecina de alături, mă îndeamnă gazda. Ezit, nu prea mă îndemn, atunci posesorul bastonului de la căpătâiul patului îl apucă şi-i dă vreo două peretelui aflat mai la îndemână! O să vină imediat, mă asigură. Mă ridic, în aşteptare. Uşa garsoneriei se deschide şi intră vecina, ştiam cum o chema, cum, domnule?… Cu o tavă şi o cană de ceai. Tare sunteţi nerăbdător! îl dojeneşte cu drag.

Eu sunt de vină, mă scuz eu, şi-i prezint situaţia. O găină? se miră ea. Aproape indignată: Aşa de mare?! E cât un curcan!… Nu-i vina mea. Şi asta? Brânză?… De

Băneasa, precizez eu, negustoreşte. În viaţa ei n-a văzut aşa bolovan de brânză!… E cât două cărămizi! Dar nu se grăbeşte să le atingă. Domnule profesor, zice ea către amândoi sau niciunul, cu ochii la sacoşă, şi clătinând din cap dilematic, nu avem unde să le mai punem şi pe astea! … Abia, abia am făcut loc pentru un pacheţel de unt!…

Atunci duceţi-le, doamnă, la vecina. S-a deranjat domnul profesor până aici, iar noi…

Vecina a plecat la fie-sa şi a uitat să-mi lase cheia… Ca să vedeţi cum e lumea!… Nu, nu am cum! Nici măcar un ac!… Şi se retrage, domnule, lăsându-mă-n mijlocul deşertului… înalt şi… Unde să mai plec?

Aceşti tineri domni, mă ia nea Petrache de odihnit, au venit la mine cu o propunere. Staţi numai cinci minute, să vă cer părerea şi dumneavoastră…

Dar poate că pe dânşii nu-i interesează părerea mea, domnule profesor. Se pare că cam chiar aşa şi stau lucrurile… Nu vreau să deranjez! Şi chiar aş pleca, dar nu ştiu cum să mă scap de mesajul Naşului. Profită de ezitarea mea şi continuă, mirat el însuşi de ce spune: Dânşii vor să facă un act de disidenţă, de protest, adică eu să-l fac în fruntea lor şi a colegilor lor. Câţi sunteţi?

Destui! Putem ocupa strada din faţa oricărei ambasade…

Şi ce veţi face acolo? Vom striga lozinci, vom avea şi lozinci scrise… Şi vom da citire scrisorii dumneavoastră către guvernele lumii! Către ONU, către… Nu se poate să stăm aşa, toată Europa se mişcă… La noi, de la Paul Goma nu s-a mai întâmplat nimic! Sunt mai mult de 10 ani! mai mare râsul… Chiar şi la Chişinău, aţi văzut ce se întâmplă!

Ce părere aveţi, domnule profesor?

E lucru mare ce fac românaşii noştri la Chişinău! Au declanşat începutul sfârşitului! Şi nu acum, ci de vreo doi ani!… Sunt nemaipomeniţi! De unde te aşteptai mai puţin! … Ce zici, domnule Şeitan?

Mi-ar plăcea să văd scrisoarea pe care… Mor de curiozitate!

Scrisoarea mea?… Păi i-am trimis una lui Nicalai în

65! O mai fi bună?… Alta n-am mai scris!

Dacă nuvăsupăraţi, noi am fă cutoscrisoare, dumneavoastră doar s-o semnaţi! Să vă asumaţi…

Dragii moşului, să semnez ce aţi scris voi?!… Tuşeşte încurcat, dar buna creştere îl opreşte să le arate uşa! Daţi-i domnului profesor scrisoarea, s-o citească şi să hotărască dumnealui ce să fac!…

Poate o semnez şi eu, eu de colo! Unde-i domnişoara?

Mi-au întins-o, scrisă de mână, un scris frumos, chiar caligrafiat. Al cui e scrisul? Mama unui coleg… Citesc primele rânduri, prima jumătate de pagină, şi mă opresc. Domnilor, e bine scris, dar nu e pe calapodul domnului profesor… Treaba asta cu drepturile omului… Ştiţi cum e în viaţă? Când intră în ea, unii se uită în jur şi întreabă eu ce am de primit, ce e de apucat pe aici?

…Alţii, se uită în jur şi întreabă eu ce am de făcut?… Dumneavoastră ce credeţi, din ce categorie face parte domnul profesor Petre Ţuţea?… întrebaţi-l!

…Şi mă întorc grijuliu la frumoasele slove aliniate perfect. Nu mă surprinde decât frumuseţea uitată, din altă viaţă, a caligrafiei. Am impresia că este scrisă cu pană de gâscă înmuiată în călimară… Aproape că nu mai pot urmări ideile, fascinat de volutele bine stăpânite, de tuşa peniţei mereu crescătoare sau subţiindu-se ca un fir de paing, urmând parcă accentele din cuvânt, dintr-o rostire atent articulată, cultivată de câteva generaţii bune de cărturari modeşti şi ţapeni pe ce ştiu…

N-a fost cumva directoare de liceu mama colegului vostru? Nu, nu cunoaştem problema. Aşa i-au zis, problema… Jenant!

Citesc mai departe, uşor iritat, şi la un moment dat realizez că aşa cum stau, în mijlocul camerei, cu foile scrisorii într-o mână, cea dreaptă, iar în stânga atârnat de sacoşa grea de atâtea mii de calorii, trebuie că arăt ca întruchiparea inadecvării, monument şleampăt al nepotrivirii… Al inoportunităţii… Dar nu mai e niciun scaun pe care să mă aşez.

Aveţi prea multe expresii luate de la Europa Liberă…

S-ar zice că domnul profesor îi ascultă ca pe Evangheliştii… Iar domnul profesor nu a avut niciodată radio! Ba am avut, când am lucrat sub comanda lui Gafencu. Era obligatoriu! …

Dragii mei, nu e rea scrisoarea, dar, până aici – şi eram la foaia a doua din trei, nu i se potriveşte domnului Ţuţea. Domnul Ţuţea consideră că şi popoarele sunt tot de două feluri, unele care sunt cu mintea chitită numai la drepturi, la ce pot apuca şi pune deoparte, iar altele cu vocaţia dăruirii de sine, oameni care se ştiu datori pentru norocul de a se fi născut! Şi vor să plătească în vreun fel acest dar de nepreţuit care este viaţa, fiinţarea ca om, ca român, ca muscelean. Domnul profesor Ţuţea se consideră atât de norocos, că nici gând să mai vrea ceva în plus! Ce? … Ce ziceţi, domnule profesor?

Da, aprobă superiorul conventului Cişmigiu, cam aşa i-am răspuns şi ziaristului acela rus, venit însă de la un ziar occidental, mi l-a adus Aurel Dragoş Munteanu, că i-a cerut rusnacul să vadă ce este mai interesant de văzut în România. În România şi în tot Estul Europei, l-a corectat Aurel Dragoş…

În tot estul sau în tot restul Europei, bag şi eu, ca să nu ies din joc. Nu mă bagă nimeni în seamă… Şi a aterizat cu tovarăşul rus la mine, aici, unde staţi dumneavoastră! Iar când m-a întrebat cum e cu drepturile omului în România, le respectă Ceauşescu au ba? zic, dar de ce mă întrebaţi pe mine? Pentru că ştiu că aţi făcut 20 de ani de temniţă grea!

Au fost numai 13, în două tranşe! Dar temniţa ştii dumneata de ce a fost grea? Nu pentru că mi-a nesocotit dreptul la libertate, ce?! Socrate întemniţat şi condamnat la moarte nu a fost liber să rostească cele mai cumplite lucruri pe care le-a spus cineva vreodată?… Noi, acolo, în temniţele comuniste am gândit şi am spus tot ce am vrut! Dar sufeream la gândul că anii noştri cei mai buni, mai tari, suntem împiedicaţi să-i punem în valoare ca să ne mai plătim din datorii… O cartă nu a drepturilor, ci a datoriilor, a obligaţiilor cu care te încarcă condiţia de om, asta ne

trebuie! Asta cere un om puternic şi un popor cu conştiinţa menirii sale!... Are poporul român conştiinţa menirii sale? ... O are, cum mama dracului să n-o aibă, dar nu tot timpul, ceas de ceas. Popoarele sunt ca oamenii, din când în când mai merg şi la budă!... Mai trag şi un pui de somn! mai ales când li se urcă la cap carta drepturilor omului!...

...Cunoşteam povestea. A câta oară o auzeam?! O mia oară şi tot nu mă mai săturam. Dar de data asta... Puteam să plec?

...Însă mă ţinea pe loc teancul subţirel din mânăria mea. Nu se făcea să nu citesc până la capăt sau măcar să mă prefac că Mda, zic, bine zis, mormăi eu în barbă... Mda... Da, măi, băieţi... E un text bun, domnule profesor! Una peste alta!... Zic să-l semnaţi! îl semnez şi eu, măi, băieţi, dar nu în momentul acesta...

Mereu nu-i momentul! se iţeşte unul dintre flăcăi... Momentul potrivit este o singură dată! Trebuie căutat şi percutat atunci! Altminteri, iese o frumoasă intenţie eşuată. Mai o şi locul! Povestea cu ambasada... Care ambasadă? A URSS sau SUA... Ce ziceţi, domnule profesor?

Adică marile caiafel De la care ni se trage tot răul... Acolo aţi găsit voi să mă expuneţi în public?!... Islanda n-are ambasadă? Mai degrabă acolo să demonstraţi!... Fac şi greva foamei pe trotuarul din faţa ambasadei islandeze, dacă este nevoie! Nu neuu făcut niciun rău! Dar să-l pârăsc pe hoţ la însuşi hoţul hoţilor, cum vine asta?!

Eu vă propun să mai lăsăm să treacă câteva zile... Aveţi o copie? Aş mai lucra puţin la text. Sunt şi câteva greşeli de punctuaţie... Ziceţi că mă cunoaşteţi? Da, de la Marian Munteanu. Aha, voi de-ai cui sunteţi? Ne-a adus părintele Ioan Alexandru. Exact aşa i-a spus poetului şi profesorului, părintele... I-aţi arătat scrisoarea? Nu. Nu mi se pare în regulă...

Nu dau însă importanţă şi le povestesc de Cioran, ce a zis despre ei, cum i-a lăudat în tot Parisul, la Eugen Ionescu, la Matila Chica, la Horia Vintilă, la toţi românii, numai de voi se vorbeşte în tot Hexagonul, cum v-aţi

adunat ca puii pe lângă cloşcă…

Cere detalii domn profesor, iluminat de veştile neaşteptate. Emil a zis aşa?… Dar nu am timp, ne vedem zilele următoare, să fie de faţă şi bădia Simion Ghinea… Am multe de povestit. Acum trebuie să rezolv găina asta! Voi n-o vreţi, măi băieţi? Ce să facem cu ea la cămin?!… Măcar brânza!… Cum e mâncarea la cantină? Nu-i rea, merge. Vă dă pâine destulă? Pâinea e la discreţie. Câtă vrea flecare!… Ah, păi atunci e aur curat!… Dacă-i pâine la discreţie… Asta se cheamă sindromul foamei de Aiud!… 13 anişori?

Dar de ce se zice că-i arestează pe ţăranii care cumpără pâine de la oraş şi o duc la ei în sat?! Cine zice? La Europa Liberă?! Nu-i arestează, dar le-o confiscă!… Măi, băieţi, ne vedem şi mai vorbim! Luaţi de la părintele Ioan, da, aşa îi spunem şi noi, la facultate, părintele, luaţi de la sfinţia sa numărul meu de telefon, poate ne vedem cu toţii undeva şi vedem ce facem cu scrisoarea asta. Dar să n-o lăsaţi la domn profesor, nu e bine să ţină în casă aşa ceva. Mă înţelegeţi? Sper că m-au înţeles, mă precipit spre scară, nu-mi dau seama de ce nu mai puteam suporta să stau în incinta aceea, deodată sufocantă…

Pe scară. Calculez cu repeziciunea care mă caracterizează câteodată şi decid să descind la următorul de pe lista mea de societari: domnul Boceanu. Constantin Boceanu? Titi, pentru apropiaţi. Nu e cazul meu… Şi la el ajung azi prea devreme, aş fi vrut să-l văd mai pe îndelete, să mă descoasă cum a fost, dar tot aşa, peste încă vreo câteva zile, fără niciun zor… La el cel mai mult aş fi vrut s-o duc pe Mneaei, să discute în faţa mea, iar el, pricepând ce era, ce ar fi fost de priceput, să-l văd cum se bucură de binele altuia… Nu cumva domn Titi este persoana la care să mă destăinui cât am fost de dobitoc?… Mai contează?!

De unde veniţi, domnule profesor, aşa de dimineaţă?

Acum vin de la domnul Ţuţea… Iar de pe lumea cealaltă am venit în urmă cu o săptămână…

O clipă, nu-mi povesti prea multe, vii când ai mai mult timp… Dar acum spune-mi un singur lucru: care este

lucrul cel mai interesant care ţi s-a întâmplat, l-ai văzut sau chiar l-ai mâncat? Ai băut vreun vin mai… mai nebăut?

Îl privesc lung şi oftez fără să vreau. Aoleu, o femeie! Nici nu apuc să mă mir cum de m-a ghicit, bucuros că am găsit la cine să mă spovedesc… O fac, vag, în câteva cuvinte, las masa substanţei epice pentru altă dată. Cădem de acord să revin în două-trei zile. îl avertizez, se pare că nu mai am nicio şansă. Am făcut un pas greşit şi am pierdut-o! Nu ştiu dacă mai are sens să… Nu cunoşti femeia!… Dar spune-mi, sper că ai să procedezi ca un oltean, orice s-ar întâmpla! Adică? Adică familia nu are niciun amestec!… E sfântă! E intangibilă!

Nici nu merită să discutăm acum pe acest subiect, zic eu din grimasă numai, e destul. Mai greu e cu găina, cum s-o introduc în discuţie. Tot domnu' Titi, boier adevărat, mă ajută: Ce brânzeturi ai mâncat?… Deh, el m-a nărăvitla brânză francofonă.

Îi povestesc ce am păţit cu chèvre cendrée la Londra, la Harrold'se în persoană. îl avertizez că nu am adus nici fir de frommage, dar că am ceva mai bun pentru dânsul… îşi aduce aminte de Ţuţea, ştie cât îl plac, şi pentru prima oară aud şi eu pe cineva vorbindu-l de rău!… Ce om imposibil! Ţuţea? Când era Ţuţea invitat într-un salon, numai el vorbea! Stăteau cucoanele ciotcă în jurul lui! Se strica toată seara…

Încerc să mă lămuresc: spunea prostii, fleacuri muiereşti? Nu, domnule, spunea lucruri prea… prea serioase pentru o sindrofie! Dar îl ascultau cucoanele cu gura căscată! Să nu pară proaste! Aşa nu se face, să acaparezi discuţia, de fapt să vorbeşti numai tu!… Cred că ăia de la Securitate, dacă ar fi vrut să-l pedepsească ca lumea, ar fi trebuit să-l bage singur într-o celulă, să nu aibă cu cine vorbi!

Aţi fost cu domnu' Ţuţea în celulă?… Am fost, o vreme!… Şi numai acum mi-o spune?! începe să râdă singur: odată, am organizat un mic complot, o cabală, să ne facem fiecare că nu avem în ziua aceea chef de vorbă, ba că ne doare capul, ba că alta… Ce descumpănit a fost că

nu mai are cu cine vorbi!… Dar Dumnezeu a ţinut cu Ţuţea, probabil, eh, fecior de popă, adaug eu, că i-a trimis un ţigan, ne-am pomenit cu el în celula noastră, năuc, nu ştia nici el cum de-a ajuns la deţinuţii politici, şi ţi l-a luat în primire Ţuţea al dumitale. După un sfert de oră îi vorbea despre Platon… Şi să fi văzut ţiganul ce atent îl asculta…

Ia te uită! Cunoşteam povestea de la Ghinea. Bucuros că se confirmă unul pe altul, fără să ştie, oamenii ăştia nu au decât amintiri, nu inventează nimic?… îl întreb cum se mai simte. Azi deloc bine. N-am putut face niciun pas… Dar e bine că mă ia de jos în sus! întâi cotonoagele astea de picioare şi abia la urmă de tot, sper, capul!… Ce mai citiţi? Tot pe Revel. E aşa de deştept? E foarte elegant şi exact, dar nu ca Cioran. Te-ai mai văzut cu el? Confirm din cap. Şi adaug: de la el mi se trage cu frumoasa dispărută din orizontul existenţei mele. îi spun pe scurt povestea şi e captivat.

Dă şi un pronostic: e în Bucureşti, în România! O vei revedea!… Numai să nu… Şi se opreşte. Nu-l întreb ce a vrut să spună! Doar numai la asta mă gândesc de o săptămână de chinurile dracului! E prima oară când dau de gustul geloziei!… Cum voi reacţiona dacă o revăd cu un nenorocit atârnat de gâtul ei?!… Cunosc bine Bucureştiul! N-o merită niciunul dintre…

Gândul ăsta mă dă afară din casa omului. Şi-mi dau seama că şi la Ţuţea, tot asta a fost de am început să mă sufoc! Deci, hai să scap mai rapid Viena de găină şi de cărămidă. Mă roagă să mă duc cu ele în bucătărie şi să le bag eu în frigider. Dar unde-i doamna Boceanu, ce mai face? Unde să fie?! Umblă toată ziua de nebună prin oraş să vadă ce mai poate cumpăra! E cumplit, domnule profesor. Altceva nu mai are în cap, o înnebuneşte gândul că într-o bună zi nu o să mai aibă ce să-mi pună în farfurie… Am ieşit din temniţă de 25 de ani şi nevastă-mea e tot cu grija mâncării, nu cumva să-mi mai fie vreodată foame… Grija mea o are, care abia ciugulesc câte ceva, mai nimica…

Mă roagă, gourmet cum îl ştiu, să tai o bucăţică din

brânză, să guste acum, mintenaş, e sigur că n-am lăudat-o degeaba. Mă conformez, sigur de rezultat: se face în România asemenea brânză?! Unde? Cine?... îl las să mai aştepte răspunsul şi mă întorc în bucătărie, să-i dau drumul păsăruicii în colivia frigorifică... Deschid poarta şi nu-mi vine să cred!... Deci asta înseamnă să fii burduşit?... Aproape fascinat cercetez pas cu pas, de melc, pe pipăite, unde s-ar mai putea băga un ac, o... o lamă de ras!

Şi-mi aduc aminte de Gioni, cu întrebările lui trăsnite: Ce faci când torni vin într-un pahar? Când umpli un pahar cu vin ce se întâmplă din punct de vedere fizic?... Şi le „umplea pe toate în aşteptarea răspunsului nostru de oameni mărginiţi! Băi, fraieri ce sunteţi, voi nu vedeţi ce s-a întâmplat? Am scos aerul din pahar! Hi! Ha! Ha!...

Da, asta-i definiţia a ceea ce văd: un frigider fără pic de aer în el, aşa îmi vine să zic. Complet vidat! Mare meşteră doamna

Hoceanul. Cum de le-a stivuit, cu câtă acribie, nici dacă aş face brânza fărâme nu aş avea unde s-o... Găina, nici vorbă! Ce mă fac, Naşule, cu ele? Şi cu căldura de afară! Deja s-a cam pleoştit biata zburătoare, parcă dezamăgită şi ea de limitele fiinţei umane. La ce m-aţi mai tăiat, maică?...

Mă întorc şi raportez... Ce facem? Aici nu ne iubeşte nimeni!... Va trebui să ridic ancora cât mai iute, afară se face şi mai cald dacă mai zăbovesc. Telepatic cum sunt, mai tai o bucăţică din cărămida marmoree şi o las la căpătâiul boierului pe care l-a şontorogii lupta de clasă, tovarăşa Ana în persoană. Când am să mai vin am să vă povestesc cum am dat de urma gaşperiţei şi la Paris! A Anei Pauker?! Da, e o poveste mai lungă, acum trebuie să mă grăbesc. Ce-o să faceţi cu distinsa galinacee? Rimează cu marmoree... Ce să fac? M-a refuzat dumnealui Petre Ţuţea, acum dumneavoastră, viaţa merge înainte, următorul pe listă! Cine? Cine altul decât Florin Pucă! La mama dracului, dincolo de Belu...

E basm curat! Trebuia să-mi dau seama! Numai din a treia încercare eroul reuşeşte, mă gândesc eu, consolat că

măcar intru în rânduiala străveche cu acest drum iniţiatic pentru care nu eram deloc pregătit. Aveam atâtea de făcut azi… E prima zi când mă simt capabil să am gânduri şi pentru altele… Nu numai pentru ea… Pentru Ea, cu majusculă, aşa trebuie scris, căci a devenit nume propriu în bietul meu creieraş, parcă a intrat la apă şi nu mai încap în el alte… alte gânduri, chipuri, amintiri…

Mă simt bine că i-am pomenit de Ea domnului Boceanu… Desigur, asta trebuie să fac ca să scap de Ea, să vorbesc despre Dânsa, Dumneaei, cu detalii, chiar şi de-alea anatomice, Florin e cel mai bun pentru asemenea destăinuiri… Are şi umorul de care am nevoie ca să mă dezumflu cât mai repede de…

Mă, Ioane, tu nu ştii ce vorbeşti! Eu nu te pot vedea pe tine îndrăgostit… Nu te ajută caracterul! Eşti prea… prea normal! Tu ştii ce înseamnă să te îndrăgosteşti?… Să uiţi de nevastă, de copii şi să te duci cu ea, cu Ea, fie! direct la primărie, neamule! Ori >: A nu mai dai pe acasă cu săptămânile! Asta înseamnă! Cum plecam eu de la Rosemarie! Nu-i aşa că nici nu ţi-a trecut prin cap să pleci de acasă? Păi cum era să, aşa ceva?!… De ce să nu? Cam toţi fac aşa când chiar se îndrăgostesc! Tu de ce nici măcar nu te-ai gândit?!… M-am gândit eu, dar ce, mă lasă mama?!…

Râde barbă ăsta de Pucă. Cu ce poftă!… Nu mă lasă mama!… Găligan de cincizeci de ani!…

Cum a fost pe-aici în lipsa mea? Nu vezi, au profitat nenorociţii ăştia de doctori de lipsa ta şi mi l-au tăiat şi po ultimul!… Văd eu de când am intrat şi mă înfioară! Simt cum mă colorez în albastru… Albastru, vineţiu spre albastru arăta şi piciorul lui Pucă când i l-am văzut ultima oară… îl întreb aşa, ca să mai lungim vorba, dacă este adevărat că după ce i se amputează piciorul, individul tot mai simte că-l are, îl gâdilă, are mâncărirul între degete…

Eu nu am avut niciodată mâncărime între degete. Numai dacă nu te speli ai. La mine problema era alta şi să vezi că nu s-a rezolvat nici acum. Nu mai am picioare, dar ele put mal departe!… Asta cum naiba vine?! Zău, Florence

se plânge… Mi-o nu-mi miroase. Tu simţi ceva?… Ea zice că!

Îi povestesc de unde vin şi de vorba şontorogului domn de altă dată. Adică, traduce Pucă, să mă bucur că nici la mine nu au început cu amputatul capului?… Măcar acum ştiu că pot fuma liniştit! Nu mai au ce amputa!… Pe cine ai văzut la Paris? Da, am ceva pentru tine de la George Astaloş şi Bubu Ornaru, au pus mână de la mână… Eh, mână de la mână, Georgică e cu banii, Bubu cred că cu ideea… Aşa idee!… Păi ce mi-au trimis? O pereche de sandale şi ciorapi… Eu nu le-am spus că… Şi ei nu ştiau nimic de isprăvile mele prin spitalul Colţea?… Le-am spus eu, când am văzut ce ţi-au trimis. Dar nu ştiam şi de al doilea… Şi ce au zis? Bubu a zis că ţi-ai făcut-o singur, ai cobit, că te-ai desenat de enşpe mii de ori fără un picior! Care? am întrebat eu. A încercat să-şi aducă aminte din desenele tale. Şi a zis, cred că amândouă, când unul, când altul! Cică el de câte ori te-a visat, aşa erai, când fără un picior, când fără celălalt… Ai văzut cum a ghicit Bubu?!”. Ce fac cu sandalele? Ce să faci? Ţine-le tu! Şi ciorapii dă-i-i lui Ahoe, cu indicaţia de la secţia de propagandă a partidului să le facă un sonet! Sonetul ciorapului nou-nouţ, care încă nu pute!…

Ajung şi la nea Petrache. Nu s-au mai văzut de o juma de an, de când nu mai are două picioare. îi promit c-o să-l aduc, mint că m-a întrebat şi de el, îi povestesc de flăcăii ăia doi. Florin este sigur că i-a trimis Securea de stat, tâmpiţi mai sunt! Cu ce îşi pierd ei vremea!… Ajung astfel şi la găina dobrogeană. Inclusiv episodul Boceanu. Mă cam grăbesc, zic, nu era planificat să ajung azi până aici. Atunci bagă-le tu la frigider, Florence vine abia pe seară, să stea la rece!

Dar ce?! Florence trăieşte pe altă lume?!… Plin ochi! Florine, ce fac? Vezi că pe balcon avem o ladă frigorifică. O găsesc cu oarecare greutate. Dar nu prea ştiu cum se umblă la ladă. Eu n-am aşa ceva!… Ia să-i dau eu un telefon, că-i la mă-sa! Să vezi ce program îi fac, că mereu se plânge ca o babă… Ca madam Boceanu a ta se

boceşte… Florence însă ne aduce vestea cea mai proastă: lada e plină, că a mai pus în ea şi vecina de la parter… La maică-sa? Nici atât! Full! Full pe tot cartierul, aşadar! Păi ce facem, domnule?! Să ies în balcon şi să strig, neamule, care iei găina, primeşti şi-o telemea de oi care au păscut iarba sărată şi uscată a Dobrogei!

…Hai că-i bună! Ditamai profesorul universitar, cu atâtea pile şi relaţii, umblă de azi dimineaţă să logodească găina şi niciun muşteriu!… Băi, Ioane, să nu te vadă studentele că…

Isteaţă, Florence are o idee şi revine cu telefon: la domn Petrache Ţuţea… Să le ducă la domnu' Ţuţea, că face foame, săracul! De-acolo vine, cică!… Simt din nou că trebuie să ies la aer! Oricât ar fi de cald afară! Ce-a zis Florence? Ce să zică? L-a înjurat pe Ceauşescu! Uite, domnule, ce a făcut nenorocitul din ţara asta!… Simt că… Eşti cu maşina? Da, zic eu, nevrând să fiu de nimeni compătimit. Cu maşina este Liviu, mi-a cerut-o pentru o zi şi asta-i a treia… Ce? Găina asta nu se simte bine şi în metrou?! mai ales că nici brânza nu a început să pută ca picioarele lui Ahoe! Hai, fraţilor, pe la casa cui ne are! Că s-a prostit şi Naşu de când am lipsit şi eu o lună de pe aici! … Abia aştept să-i povestesc ce brânză am făcut cu celebra brânză de Băneasa! Aia făcută de domnul Dordea!… Ce n-a văzut Parisul!

Până să mă văd cu Naşu, pe seară trece pe la mine Damian… M-a sunat mai întâi să mă întrebe dacă am ceva bun de mâncat: Da, zic, a făcut nevastă-mea o tocăniţă de găină… Găină de ţară? Şi cu ardei copţi?… Bă, dar ştii ce să comanzi! Ce-o fi vrând de la mine? Nu, nu vrea să mănânce în sufragerie. În bucătărie! Şi precizează: în bucătărie e mai sigur că n-ai piuneze… Ce-s alea? Microfoane? Îhî!

Îi dau mai întâi o ţuică şi brânză cu roşii. Începe să se vaite: Ce brânză! Ce roşii!… Spune drept, ai mâncat în Franţa ceva aşa de bun?! în Franţa nu, dar în America… Ai fost şi pe acolo?! Nu mi-ai spus! Nici eu nu ştiam c-o să ajung pe acolo!

La sfârşit aproape că se linge pe degete. Numai la biata mama am mai mâncat aşa de bine! Şi-mi zice: nu ştiu ce naiba se întâmplă cu prietenii mei în ultima vreme. Parcă v-aţi vorbit între voi care să se poarte mai frumos cu mine!... Şi ce nu-ţi convine? Păi mă faceţi să nu mai fiu atât de decis în ce vreau să fac... Aşteaptă să-l descos. Ce? Ce... ce? Ce vrei să faci?

Se uită lung la mine, apoi scoate din buzunar un paşaport. Pricepi? Mă uit la viză. Azi l-ai primit! E încă cald... Te-ai gândit bine? Mă mai gândesc, de-aia am venit la tine. Cum e pe acolo? Plictiseală mare şi vorbărie multă! Şi aici ce-i?! Au înnebunit amândoi! Nu mai scăpăm, domnule, de ei?!... Şi ce vrei să faci pe-acolo?

Ioane, eu îi cam ştiu pe toţi scriitorii, plasticienii şi ce mai sunt pe acolo, în tot Occidentul. Văd că nimeni nu se gândeşte să-i adune la un loc, toţi trag fiecare în altă direcţie... Cred că aş putea face ceva să nu mai fie atâta dezbinare! Ca la noi, la nimenea!... Păi, ce? Aici la Bucureşti e altfel?... De ce nu încerci să faci aici?! Domnule, dacă vine un semnal de la Paris, de la Paul Goma şi Monica, de la Europa liberă... Eu potvorbi cu amândoi, cu toţi! Te-ai văzut cu careva? M-am... Cu? Cu Dumitru Bacu, cu Boldeanu, cu Nacu... Cu... cine-s ăştia? Legionari de-ai lui Ţuţea!...

Eh, tempi passati! Pierzi mult că-ţi pierzi vremea cu ei!... Nu te înţeleg de ce o faci! Gata! Au avut şansa lor să facă istorie, şi-au bătut joc de ea... De cine şi-au bătut joc? De şansă sau de Istorie?... De amândouă!... Măcar dacă ai fi avut pe cineva din familie legionar!... Ba am avut! Pe fratele lui taică-meu! La el am fost în America!... Nu ştiam! Ai mers pe blat! Trăieşte? Şi încă pe ce cai!... Hai, povesteşte-mi!

I-aş povesti eu de Zvelt-luţa, dar numai după o sticlă de vin, partea mea... Şi nicicum la mine în casă... Tânjesc să mă descarc cuiva... Şi gândul ciudat că singura persoană care m-ar înţelege şi ar şti ce să mă întrebe, ce mirări să aibă şi ce mici comentarii, da, domnule, nevastă-mea ar fi... Poate că... După ce pleacă Damian... Să ieşim

la Şosea… Dar Damian nu se grăbeşte să plece, mă descoase cum a fost la Paris, îi pomenesc de expoziţia Picasso, ce mare escrocherie! ce mare escroc. îi povestesc, văzându-l că nu se lasă dus, epopeea de azi dimineaţă cu brânza şi găina de Băneasa…

Mai bea o gură de vin. E tot Valea Nucarilor? Tot… Tu ştii cum ai păţit?… Ca, cică, văr-su, are un văr cu care urmează să plece, îl duce până în Olanda, mai vede şi Europa şi nu dă bani pe avion! E şofer de tir. Face curse numai pe afară. Ascultă ce a păţit! Eh, ce mama lui a păţit aşa de interesant?! Ard de nerăbdare să rămân singur cu buna, înţelegătoarea mea nevastă!… Şofer pe un tir?…

S-a întors din cursă duminică, luni trebuia să fie în Bucureşti. A ajuns abia azi, după cinci zile!… De ce crezi că a întârziat? De un să ştiu eu?! Văr-miu ăsta cară din Olanda carne! Din Olanda sau în Olanda? Din, domnule, din! Carne cumpărată ieftin de la Armata americană! Ăia nu ţin carnea în frigider mai mult de trei luni. După aia o vând la un sfert din preţ şi milogul de nen tu Nicu o cumpără pentru fraierii ca noi din România!… Numai că de data asta, când s-a dus să descarce tirul la Oradea, la depozitul frigorific de acolo, era full, n-a avut unde să descarce şi i-au zis să caute la alt depozit! Şi cinci zile a umblat prin toată ţara până a găsit abia la Bacău să poată descărca o jumătate de tir, iar cealaltă jumătate a venit cu ea la Bucureşti, stă cu tirul în priză la bază să nu se dezgheţe carnea… Ce zici de nenorocitul de nea Nicu?! Depozitele pline ochi, iar pe piaţă nu e fir de carne… Parcă o face intenţionat, să aducă lumea la exasperare! Cu oricine vorbeşti, chiar şi la Uniune, cu Iancu, cu DRP-ul, nimeni nu mai înţelege unde vrea să ajungă…

Spune-mi, văr-tu unde-i acum? Care văr? Şoferul cu tirul… E la mine, doarme la mine, că-i din Abrud, iar mâine nu ştiu ce treabă are…

Dacă mergem acum la tine, îl găsim acasă?… Ştiu eu? Sună şi vezi!… Degeaba, l-am dresat să nu mai răspundă la telefon!… A sunat Dana şi idiotul s-a dat la ea. A invitat-o la Athénée Pallace. E plin de lovele… Dar ce ai

tu cu el?

Te deranjează dacă vin cu tine? Mergi acasă de aici? … Bine, trecem pe la mine şi mergem mai departe la Scriitori. N-am chef să ajung devreme acasă. Începe să-mi placă Bucureştiul!… Dar ce vrei tu de la amărâtul ăsta de…?

L-am găsit acasă pe amărât. Tacticos, cu picioarele clipocind într-un lighean cu apă şi urmărind un film la video… Nu avea chef de noi şi mai ales de un necunoscut. Nesuferit individ, de la o poştă… Adică încă din uşă!… Probabil că şi eu… Cu greu am scos de la el să mai spună o dată cum a fost cu depozitele de carne… încerc să aflu cum arată un depozit de carne. Nu pricepe niciunul interesul meu… Păi, e cât un teren de fotbal, şi cu subsol… Intri cu camionul, descarci şi ieşi… Mata câtă carne aveai în tir? Eram full. 30 de tone!… Şi?… La Oradea m-am aşezat la coadă, mai erau în faţa mea vreo 15 tiruri… S-au mai băgat peste rând vreo patru rfl li se dezgheţa marfa, şi când mai aveam vreo cinci în faţă şi vreo cinci după mine, a venit stivuitorul şi ne-a spus că nu mai încape decât un tir, poate două! Restul, s-o întindem prin ţară, Iii alte depozite!… Pe la toate am fost, am făcut de două ori turul României, abia la Bacău am rezolvat ceva…

Deci, peste tot, depozitele pline? Pline ochi! Full, dom’le!

Şi? insistă Damian. De ce te miri atâta? Mă uit lung la el şi. În fine, pricepe… începe să dea din cap încet, încetişor… Băi, ce chestie!… Măi, vărule, câte transporturi de carne din Olanda ai mai făcut? Trebuie să-i repete întrebarea, văru’ e prins cu scenele erotice din film… Toată vara a cărat carne.

Coborâm din garsoniera lui Damian direct în Calea Victoriei… Pustie… Sabotaj, nu?! Dar ce altceva? Cine?… Tu-ţi dai seama ce mulţi îs?! Şi nu le este nicio teamă că-i ia cineva la rost!… Nu mai e de stat pe aici, ascultă la mine, ai făcut greşeala vieţii tale că te-ai întors în ţară!… îl las la restauranul scriitorilor români în viaţă, să mă bârfească toţi că m-am întors, ca fraierul, şi merg pe jos

mai departe… Abia acum pricep până-n străfundurile priceperii mele că ce se va întâmpla e lucruri grave, vere! Importante, serioase, la care oameni serioşi, importanţi, gravi, încearcă să intervină prin mine…

Total neinspirată alegere! M-au băgat în calculele lor şi pe mine, că ar fi timpul să joc un rol în piesa asta… Mi-au dat şi fel de fel de explicaţii, informaţii, sfaturi, sugestii şi ordine chiar – ca naivul de Şeitan, iar eu, eu mă atârn de-o fustă creaţă şi îmi fac probleme că i-am pus-o în cap fără suficientă delicateţe şi am jignit-o pe… pe o biată femeie care n-a ştiut să se bucure, ca o muiere adevărată, ca o fefnelă! că i se întâmplă una nemaiîntâmplată!… Nu mă grăbesc, îmi continui plimbarea lentă, apăsată, dar abia aştept să ajung acasă şi să mă cufund în agendă. N-am deschis-o de când am venit… Idiotule!… Muierea nu are nicio vină! Eu mi-s… Dar e ultima dată!

…Biiine! Să te vedem!

Încep să adorm cu gândul la mine, odihnitor, că gata, m-am vindecat de Ea, de Dânsa Dânselor… Mai am şi altele de făcut, cucoană! Abia aştept să mă trezesc mâine dimineaţă limpede, proaspăt şi să mă pun pe treabă! Am de recuperat o săptămânĂ de tânjeală, de bolit ca un nevolnic de viaţă…

Adormisem cred, când m-a trezit un gând atât de… O clipă, domnule! Nu-i puţin cam suspectă coincidenţa prin care am trecut azi?! Umblu eu toată dimineaţa cu găina prin Bucureştiul hămesit de foame s-o mărit şi nu găsesc niciun coteţ dispus s-o adăpostească, s-o dorească, sau măcar o oală mai încăpătoare, iar seara dau peste mitocanul, care, ca şi Mândelul, a făcut de două ori turul României şi tot nu a găsit nici el cuibar pentru nişte ciozvârte aduse tocmai din Olanda. Full peste tot, în toate depozitele, numai în pieţe şi prin vitrine bate vântul!… Da, dar nu şi prin frigidere! Au scos tot aerul din ele! Deci?

Iar coincidenţa asta, dovedind cât este Nea Nicu de sabotat, şi că se lucrează împotriva lui în mai cine ştie câte alte planuri şi în acelaşi scop, să-l termine, să-l facă să fie urât, iată, până şi de-o găină nefericită a ajuns să fie

blestemat, aşa am simţit-o în sacoşa bombată şi umedă de condens, protestând cu justeţe, nu era absolut nicio nevoie să fie tăiată, sacrificată, săraca, dar a fost totuşi tăiată, sacrificată, smulsă brutal din ograda plină de cocoşei, grăunţe, viermişori şi tot felul de orătănii, nu era deloc în plus acolo, abia afară, scoasă în largul Ţării, Ţara nu o încape, se dezice de ea şi de sacrificiul ei, degeaba s-a îndopat cu tot ce a găsit, scurmând pământul fără nicio zi de pauză, de concediu, nimic, nimic decât grija de a se îngrăşa pentru gloria partidului şi-a nent' Nicului, din cauza lui, şi aşa, degeaba sacrificată, totnuşi poate găsi cu una cu două oala izbăvitoare, ca şi bietele văcuţe rubensiene foc, aduse ca vitele taman din Nederlanda şi să nu se afle nici pentru ele, după atâta drum, câţiva amărâţi de metri cub de aer pe care să-i disloce şi să-şi afle binemeritata odihnă…

Coincidenţa asta m-a zguduit, mă luminează şi mă pune la loc pe orbita mea! Abandonată orbita din pricina unui amor ghebos, prea tare proiectat în absolut!…

Da, ăsta este momentul când fac alegerea definitivă. Am ezitat – şi motive au fost destule, nu mi-a fost uşor nici mie, dar gata! De azi, de ieri, de mâine – cât o fi ceasul?… nu mai am niciun drept să mai fac pe fata mare: tovarăşul Nicolae Ceauşescu nu e ce am crezut noi, ci este pe dric dacă nu facem ceva să-l salvăm! Căci pielea noastră o vom salva-o astfel!…

Strict literar însă vorbind acum, post factum, când va fi să povestesc cuiva aceste întâmplări nemaiîntâmplate nimănui, va fi puţin credibilă, pare cam trasă de păr, după gustul meu, eu n-aş fi inventat-o pe cumătră coincidenţă, cât o fi ea de mama literaturii, iar dacă chiar aşa s-a întâmplat, poate că nu ar trebui s-o povestesc întocmai pe coincidenţa dracului!… E vero, mă non ben trovato!… Cine le-a aranjat să mi se întâmple în aceeaşi zi, şi găina căreia nu i-am putut face/făcea buletin de Bucureşti şi cireada de vrăbioare refuzate peste tot într-o ţară lihnită de foame, coincidenţa asta e de un gust îndoielnic, s-a fost făcut fără voia mea! Nu e, repet! pe gustul meu… Ştiu sigur că

vreodată voi povesti tot ce păţesc de la o vreme încoace, dar iată, unele lucruri dacă le voi povesti aidoma cum s-au petrecut chiar, n-o să mă creadă nimeni!... E prea mare coincidenţa, vor zice! Şi le dau dreptate!

...Deci ce vreau eu, de ce nu adorm? De ce m-am trezit?!... Exagerează clar cineva cu ce mi se întâmplă! Sau aşa mi se pare... Iar eu, dacă voi povesti aidoma şi întocmai, nu va fi... adevărat? Va zice lumea că e de la mine?! Din tărtăcuţa mea imaginativă cam prea absoluţă?! ... Cam da! Şi eu ce să fac?! Cum să dovedesc că nu-i de la mine?! Dar atunci de la cine? Cine, bre?...

Am eu o bănuială, dar nu am şi curajul de a o spune... Să mai verific, să mai aştept alte semne... Nu apar prea des... Acum, în mod explicit care a fost, dom'le, semnul?

...Păi că s-au succedat prea una după alta cele două poveşti, impunându-mi cu de-a sila anumite gânduri exact când aveam mai multă nevoie de ele, taman în momentul când chiar era momentul să mă trezesc din lingoarea în care zac de când am ieşit din aeroport fără să fiu vrednic de-o privire măcar a nemaivăzutei de atunci!... Nopţi nedormite din pricina ei... Zile amorţii fără niciun gând limpede sub bolta craniană altul decât că idiot am mai fost, idiotul de mine... A za cern?

...Nu m-am lămurit nici până în clipa de faţă, când simt că scap, am scăpat de fraza care s-a învârtit prin bieţi creieraşii mei ca un şoricel pus să urce la nesfârşit morişca aceea sisifică... Şi acum din nou nu pot să dorm, bulversat acum de liniştea ce m-a cuprins, de sentimentul net, net şi neted, dacă vreţi, că am scăpat de grija ei, că s-a făcut curat în creieraşii mei, am aerisit bine, cu toate ferestrele larg deschise, iar de mâine, băiete, la treabă! Mâna pe agendă mai întâi...

M-aş ridica din pat şi aş începe din clipa asta ziua de mâine. N-am pic de somn! Nu, domnilor! Nu există coincidenţe! Nimic nu este întâmplător! Ehe, ce zi minunată am avut!... Şi iată, abia a doua zi de acum, îmi dau seama! Nu mai am nevoie de niciun motiv în plus! Am fost chiar un prostănac că mi-au trebuit atâtea dovezi şi

argumente! Şi mai zice maică-mea că ce deştept mi-s!…

Voi fi adormit? Nu ştiu, dar mă trezeşte alt gând, stupid de simplu! Cum de… de… de ce nu i-am găsit urma la niciun hotel?… Unde a tras?… Căci dacă nu s-a dus la hotel, înseamnă că avea ceva deja aranjat, iar mie nu mi-a spus nimic! De ce? Simplu de ce! Pentru că din tot ce m-a făcut să cred despre ea ori mi-a spus ea direct, nu prea-s toate adevărate!…

Ehe, fiica Estherei, cum mi-am putut eu închipui că eu o am pe ea la butonieră prinsă… Iar eu nici nu simţeam lesa de la gât, cu zgardă cu tot…

E clar, dacă n-a tras la niciun hotel, înseamnă că una din două… nu, niciun două, un singur lucru se poate deduce: mi-a ascuns că mai cunoaşte ceva lume în Bucureşti… Şi că va trage la nişte cunoscuţi, bărbat? iar eu nu trebuia să aflu, să ştiu, să-i cunosc… A avut nevoie de un pretext ca să umfle botul şi să-mi întoarcă spatele! Deci nu s-a întors în America mamii ei, ci bântuie prin Bucureşti ferindu-se de mine!…

Deci degeaba am şacalit-o eu şi mă ţineam aşa de sigur că ea mine n-a mai fakut-o nimeni!…

O fi jucat teatru şi în pat, te pomeneşti!… Dar ce bine a jucat!… Trebuia să-mi dau totuşi seama?… De la ce? Cum?… Deci?

Deci nu din vina mea… Şi a avionului gol puşcă… L’occasione fa (ladrone… E anche) îl futadone! Nu am ce să-mi reproşez! Iar pentru ce s-a întâmplat în avion, păi exact acesta este motivul pentru care, la un moment dat, curând-curând, nu va mai rezista fără mine şi fără năbădăioasa de…

Pot să pun şi pariu, cu ea pun pariu, că se va întoarce la băiatu’ şi al dracu’ să fie cine n-o să-i zică din capul scărilor privind-o şi măsurând-o de sub sprânceana chiondorâş arcuită să aştepte frumos la rând, noi nu facem favoritisme, la noi toate femeile este egale în dreptul lor asupra me!… Şi asupra lor eu!… Deşi poziţia care mie îmi tihneşte cel mai…

Da, dar în clipa asta, fraiere, unde este, ce face,

haziaika ta? Doarme? Cu cine? Cu cine în gând măcar, nu poate nici ea dormi?... Sărmana... Sireaca Sve... Cât de netă am senzaţia şi nu mă înşel că nici ea nu doarme, certându-se pe sine însăşi cu gura plină de lacrimi şi muci pentru nebunia de pe aeroport! Aud clar cum strigă după maladeţ Vanuşca, gdetă, liubimaia maia?...

Batista! Unde am pus bine batista în care şi-a suflat nasul atunci?!... O umpluse bine!... Ar fi pus-o să nu fie găsită şi dată la spălat... Dar unde am pus-o? Unde?... Desdemona, davai zdreanţă!... Desdemonico...

Capitolul 12

Anchetă ratată

După insomnia de az-noapte a urmat un somn tihnit până dimineaţa târziu. Când mă trezesc, sunt singur în casă. Singur cu elanul de a intra în istorie, croindu-i altă înfăţişare... Dar nu apuc să fac nici măcar primul gest, că (ci) lumea, societatea în care sunt nevoit prin hazardul naşterii să trăiesc, mă împiedică din nou, a câta oară, să intervin decisiv!... Zău, nu mă mai joc aşa!...

Primul gest, adică să-mi deschid ditamai agenda în care s-au adunat atâtea şi atâtea, cam tot ce am de făcut în următorul sfert din viaţă, al treilea, gloriosul, dar nu înainte de a le ordona şi corela strâns, în interdependenţa lor dialectică şi pluridisciplinară... Iar societatea, adică lumea, mai precis insul care sună la uşă şi uitasem de el că mă va căuta: văru Bilă, Aurel, Aur! întâlnire stabilită în urmă cu trei zile şi trei nopţi... Iar eu abia de az noapte sunt iarăşi eu, cel care a consacrat un nume şi o biografie, başca opera, adică bibliografia! Altfel nu l-aş fi uitat pe năzdrăvanul, pe preafratele nostru Aurel Z. Coja. A venit de la Constanţa. N-a avut răbdare să ajung eu pe meleagurile natale şi tomitane, săptămâna viitoare, probabil. Puteai să mă aştepţi! Nu, am nevoie de scrisoare. Ai citit-o? Dă-mi-o.

Cum era s-o citesc?! E scrisoarea ta, am pus-o bine într-o carte, tot pentru tine, de la Bebe Oprescu. Iat-o! Plus sticloanţa asta, cu dop de plută, cum îţi place ţie, ţi-am luat-o eu din banii primiţi de la nea Mitică!...

Domnule, ce rău îmi pare că nu l-am căutat!… Cum arată? îi povestesc, văru Aurel a fost şi el în State, mai prin primăvară, dar nici nu i-a trecut prin cap să dea de urma Şeitanului… Era mort pentru tot neamul până acum o lună! Nici eu nu mă gândisem la Matusalem şi-i raportez vărului Aurică fără frică cum a dat Şeitanul ăl bătrân de mine, la Viena… El te-a căutat?! De unde-a ştiut să dea de tine?! Vezi, îs buni la ceva şi legionarii mei!…

Ce mai face Ţuţea? îi povestesc scena cu cei doi tineri, nu uit nici de găină… Mai stau pe aici până poimâine, poate mergem pe la el… îl scoatem la Athenée. Ia şi citeşte scrisoarea! şi mi-o întinde şi mie. N-am ce face, o citesc, nimic deosebit…

Da, mi-a spus şi mie de rachetele astea, m-a întrebat Tauru dacă joci şi cu mine tenis, i-am spus că am rămas tot plăjar, nici măcar să ţin scorul nu mă pricep. Deh, dacă pe plaja de la Trei Papuci nu s-a jucat tenis… Te-ai prostit şi tu la bătrâneţe să joci tenis… Cal bătrân cu hamuri roşii!…

Ce ştie ţăranul?!…

Eu i-am spus lui Tauru că nu mă deranjează să ţi le aduc eu! Ce să-mi aduci? Rachetele de la Tauru!…

Se uită lung la mine: deci Bebe nu ţi-a spus nimic!… Ce să-mi spună? Ce fel de rachete îmi va trimite!… Probabil că Dunlop! Nu-s cele mai bune? Nu! Şi spune *nu* ca şi când m-a prins spunând o mare prostie. Mi-e atât de indiferent subiectul!… îmi face semn să-l urmez şi trece în bucătărie, ca Damian aseară. Ce-i aşa mare secret cea mai bună marcă de rachete?! Nu-i Dunlop? Dar care? Marca Solar!… Solar? N-am auzit de marca asta… Solar? Amuzat, precizează după o pauză în care a savurat ignoranţa mea în materie. Nu solar, ci sol-aer!…

Aha!…

Mă aşez pe scaun. îmbătrânit! apoi rememorez şi pricep vorbele şi privirile în doi peri ale Taurului, când i-am spus să trimită prin mine rachetele, n-am bagaje multe, i-am zis… Apoi încerc să pricep că chiar despre asta este vorba… Nu-mi vine să cred. Mă uit chiondorâş la văru Aur. Am înţeles bine?… Da, se pare că da!

…Bieeetul nea Nicu! E pierdut! Bilosul trăgea cel mai bine cu praştia din toată mahalaua noastră… Se simplifică toate i Inclusiv intervenţia mea asupra cursului istoriei! Curgă cum o vrea ea, eu nu mai am niciun amestec, dacă văru Bilă ia… ia racheta de coarne!

…Băi, vere, mare păcat că nu te-ai gândit să-l cauţi pe neneaal nostru Mitică, să te fi întâlnit cu el să fi discutat subiectul ăsta! Şi-i povestesc, pe scurt, ce misiune mi-a încredinţat şeful clanului Şeitan. Nu-i vine acum a crede nici lui!…

Ne mirăm unul la altul!… Ne uităm pâââănă ne apucă un fel de râsu-plânsu… Deci tu îl împuşcai sol-aer… Iar tu îl salvai!… Faci o cafea sau mi-o fac eu?

Mă duc după el şi îl întreb cum vrea, cum voia să procedeze. De mirat nu mă mir că vrea să-l scutească pe nen-su Nicolae de neajunsurile diabetului. Doar procedeul mă… Sol-aer? Dar şi coincidenţa dracului!… A dracului să fie?… Dracu’ ne pune oare faţă în faţă, cer unii moarte, alţii viaţă!… Ăsta era un subiect pe care rezonam amândoi la marele fix, iar acum pe maluri şi direcţii radical diferite! Cine greşeşte?…

Şi altă ciudăţenie: e mai simplu pe cel mai iubit fiu al poporului să-l terminoiu cu o simplă apăsare de deget pe un resort de doi centimetri… în schimb, pentru mine şi întreg programul naţional de salvare de la binemeritata soartă va fi mult mai greu, complicat, cu efort continuu, mereu în priză…

Da, e simplu, pentru vărul Aur! Omu’ mereu vine în bârlogul de la Mangalia cu elicopterul, de pe terasa hotelului Modern eu nu am cum să-l ratez! Sunt rachete ghidate de căldura emanată de motorul elicopterului!… Şi tu cum ai să scapi după? Sau faci pe nicadorul! Nicadorul? … Adică îl termini pe tovarăşul Ghelasse şi după aia te duci şi te predai într-o atmosferă festivă, emoţionantă, la poliţia din gara Sinaia! Care Sinaia?!… Aşa au făcut nicadorii, după ce l-au împuşcat pe Ghiţă Duca!… în ’33, pe înserat de an… Te-ai gândit ce faci dacă te-or prinde totuşi? Păi, ce? Mai pot să fac ceva?

Nu vrei să-mi dai un răspuns raţional?!

…M-am gândit, vere, la toate! Şi la faptul că odată cu nenorocitul ăla mai moare… vreo doi-trei cel puţin! Păcat… M-am gândit şi la mine, dacă cumva mă prind tolomacii ăia, deşi nu prea au cum! Ar fi păcat…

…Mi-am pus şi întrebarea cine vine în locul lui, întrebare capitală. Dar n-are cum să nu fie unul mai normal!… Am trecut peste toate argumentele care m-ar putea face să renunţ! Nu renunţ, domnule! Pièce touchée, pièce jouée!… Ne-a amărât toată tinereţea!… Destul!

Se mai uită o dată la scrisoare, un petec mic de hârtie. A5, deci, conchide Biluţă. Adică? Adică Tauru a făcut rost de rachete, le va trimite cât de curând… De unde ţi-ai dat seama? După dimensiunile hârtiei. Dacă era mai mare, format cerere, mai era de aşteptat… Format A5, înseamnă că le-a trimis!… Sunt pe drum!

Ţi le trimite prin poştă?

Vor ajunge în port, la Constanţa, pe un vapor. E treaba lui Tauru…

De ce-mi spui mie toate astea?… Ca să te bucuri! Cui i-ai mai spus? La nimeni… Lui Romică doar! De ce te… temi?

Pentru că eu am copii, iar tu şi Romică nu aveţi!… Bea-ţi cafeaua!

Se duce pe balcon să fumeze. L-am indispus, se aştepta la altă reacţie. Ehe, dacă am fi avut discuţia asta în urmă cu vreo două luni… Dar între timp s-a fost petrecută întâlnirea cu ayatolahul Şeitani… Plus machidonii de la Versailles!…

Se întoarce de pe balcon la timp, tocmai mi-am mai adus aminte de o vorbă a lui Bebe Tauru. Deci, ia zi-mi, vere, cum a fost cu şedinţa aia, la Bil Guţulescu? Ai ajuns de pomină pe toată coasta de Est!… Ah, te-ai văzut şi cu Billache? Nu, Bebe mi-a povestit… Vreau detalii! Nu prea are chef… Cred şi eu!

Deci le-ai spus prietenarilor tăi că ai cam vrea să rămâi în lumea liberă şi le-ai cerut sfatul… Părerea. Aşa-i? … Şi ce?! le strica copiilor tăi un unchi în America?! Un

unchi adevărat, nu ca ramolitul ăla de la New York, auzi la el, să-l salvăm pe animalul, pe fiara!

…Fiara ai zis?

…Te deranjează? Nu, am început să mă obişnuiesc! Poate că n-ar fi prea târziu nici acum să încep să le număr, să le notez… Ce să notezi, domnule? Coincidenţele, domnule! Sunt prea multe, după gustul meu!… Despre ce vorbeşti?… Lasă, îţi explic eu. Poate chiar mai curând de cum te aştepţi tu! Ce aştept? Eu?… Zi cum a fost!

Păi haimanalele de constănţeni de pe coasta de Est a Statelor s-au gândit că ăsta ar fi un motiv rezonabil ca să mai tragă o băută în cinstea lui văru Bilă, într-un cadru mai organizat, mai tovărăşesc, cam un fel de adunare generală de partid, am înţeles. Câţi au fost? Vreo treizeci. Şi?

Ne-am jucat ca la teatru, m-au pus într-un soi de prezidiu, în capul mesei, masa plină cu de toate şi s-au pus pe mine cu întrebările, care este programul meu, când mă scol, ce mănânc dimineaţa, la prânz, câte gărzi fac, la ce oră plec de la spital… Erau de faţă vreo zece doctori care o întinseseră din ţară, câţiva ingineri… Era şi un fost student de-al tău… Şi?

Şi la sfârşit au pus la vot şi a ieşit că trebuie să fiu nebun dacă mă gândesc că pot să rămân în America şi să duc viaţa acolo pe care o duc la Mangalia!…

Mi-a povestit şi Tauru… E tare de tot! Ar trebui să te dea ăştia la televiziune!… Şi să te întrebe cam aşa: ziceţi, tovarăşe doctor, să audă toţi duşmanii poporului, de ce nu aţi acceptat să rămâneţi în America?

Eh, păi cum era să rămân în America când eu am atâtea de făcut în România, patria mea?!

Este un răspuns memorabil, tovarăşe medic! Din care fiecare cetăţean român are multe de învăţat, mai ales dacă o să fiţi mai explicit: din toate câte le aveţi de făcut acum, că v-aţi întors cu bine ucasă, care mama dracului este proiectul, visul Dumneavoastră cel mai drag? Pe care numai în România socialistă multilateral dezvoltată îl puteţi realiza?

Iar tu în direct, pe televiziunea naţională: vin în ţară pentru a-mi împlini visul cel mai scump. Să joc un tenis pe terasa hotelului Modern din Jupiter cu tovarăşu' Puiu, eventual şi cu Leana de gâtul lui atârnată!…

Ai haz crezi?

Dar zi-mi, din ce poveşti ai băgat la fraierii de pe East Coasta, cu care le-ai rupt gura cel mai tare? Cam cu toate… Dar cel mai mult când le-am povestit cum mă relaxez după operaţii, făcând o baie în marea care este la 30 de metri de sala de operaţi… De icre negre ce au zis? Aveau şi ei pe masă, dar am aflat că erau artificiale, vopsite… Bine, dom'le, le-am zis, dar eu nu sunt un caz tipic!

Cum să fii un caz tipic dacă vrei să joci tenis sol-aer cu Ceauşescu de pe terasa hotelului?! Şi cu stomacul plin de icre negre! Eşti caz unic!…

Mi-a dat detalii: se urcă pe terasa hotelului Modern, unde nu au acces turiştii, blochează uşa să nu dea cineva peste el din întâmplare, directoarea hotelului, gagică de-a lui, va întinde în ziua aceea zeci de cearşafuri la uscat, se întinde şi el pe spate şi va ţinti burta tovarăşului elicopter de la o distanţă de 100 de metri cel mult! De unde va şti când soseşte tovarăşul? Chiar de la securiştii lui care vin de fiecare dată la spital să se asigure că în ziua respectivă, la ora H, personalul spitalului poate da asistenţă medicală de urgenţă! A verificat. Mereu a ştiut ora exactă când

Fiara, din nou i-a zis aşa, a treia oară! vine la bârlogul de vară!… Când sunt două elicoptere, ştie sigur că într-unul este Fiara! Lo va doborî pe amândouă!

…Nu-mi venea să cred că văru Aurel mersese aşa de departe cu dragostea lui pentru Neam şi pentru lege, planul era simplu şi uşor de pus la punct, şi de executat: Foc!… îl credeam în stare să meargă de-mboulea până la capăt, dar mi-am dat seama că are un punct slab şi m-am liniştit: băi, vere, băi, când mai vine Ceauşescu la mare până la vară?! Suntem deja la sfârşit de septembrie!… I-am dat şi pronosticul celor de la Paris: cel mai târziu de ziua Ceauşescului, în ianuarie, va fi să părăsească ringul. În

plină glorie! Sau, mai devreme, pe uşa din dos, alungat cu şuturi în cur şi şuierat de gloanţe! Erau mai multe scenarii, mai multe echipe pornite în căutarea fioroasei capture, printre ei, într-un fel, şi subsemnatul! Deşi încă nu mi-era clar, dacă ar fi să pot face orice şi să depindă numai de mine, ce anume aş alege să se întâmple cu Fiara?

Mda, asta nu se gândise Biluţă în biluţa lui ţăpţânoasă: că s-ar putea să-i vie alţii de hac lui Ceauşescu mai înainte! S-o facă alţii?! Rămâne cu gura căscată cât hăul, complet derutat… Alţii?! Cu ce drept?! Fiara este omul lui, îl aşteaptă la cotitură de o viaţă. O viaţă stricată de nenorocitu'! Şi acum se trezesc alţii să-i ia gâtul?!… Ce-au suferit ăia?!… Or fi tot dintre ai lor!… N-are niciun haz dacă nu moare de mâna noastră!

Eh, cum rămâne?

Da, s-ar putea să nu mai treacă până la vară pe deasupra terasei hotelului Modern, unde văru' Aurică îl pândeşte să-i deschidă drum în eternitate…

Dar nu ţi-ar plăcea să-l vezi după gratii mai bine? în boxa acuzaţilor, dând din mâini fără să mai aplaude nimeni, iar publicul din sală şi din toată ţara să-i râdă în nas şi să-l poată batjocori cu tot felul de întrebări?! Proces televizat, la Cântarea României… Şi să fie condamnat aşa, la mişto… Condamnat să umble câteva ore cu tramvaiul zilnic, la ore de maximă aglomeraţie, ca să-l ia lumea la rost pentru câte a făcut şi mai ales nu a făcut?… Să ştii că mulţi oameni vor fi dezamăgiţi dacă moare Fiara fără să treacă prin umilinţele unui proces şi ale unei condamnări ruşinoase!…

Ia vezi, soro, cine a urcat în tramvai?… Nu pot să cred! Ce asemănare! Nu-i nicio asemănare, toanto, e chiar el! Daaa? Uite-o şi pe ea! Ce facem? Păi ce să facem? Ne dăm mai aproape, vreau să-l scuip în faţă! Cum mi-a mai dat el jos balconul?!… Da-l-ar Dumnezeu să-l dea de-a dura pe casa scărilor!… Balcon nou-nouţ!

Eu am să-l calc pe bombeuri, să vadă ce transport în comun avem în zilele de meci! Etc., etc. Vezi, fa, că a fost mai bine aşa?!… Dacă-l puşcau, cum vrutără moscalii, pe

cine mai stucheai tu în pălărie?!…

Şi zi-mi, de trimis ţi le trimite Tauru pe dumnealor rachetele Solar. Dar din port până pe terasa hotelului… Eh, de partea asta se ocupă Romică! Şi ai încredere că nu face vreo prostie?! Nu-l ştii cât e de aiurit? De… Nu, domnule, şezi blând! Planul este infailibil, dar nu ţi-l mai spun în detalii, dacă preferi să nu ştii! Numai asta mi-a scăpat, că s-ar putea să nu mai vină la Mangalia câteva luni bune!… Iar eu pun mâna pe rachete cel mai devreme până la Crăciun! N-am încotro, vin cu ele la Bucureşti!

Eh, intenţia contează!… Facem după aia un club al celor care au vrut să-i ieie gâtul! Facem ai zis? ziceai că nu vrei să te amesteci!… Eu sunt mai vechi decât tine, încă de pe vremea când stăteam pe Ana Ipătescu, în blocul unde locuise chiar Pacepa… Cum era să nu-mi treacă prin freză, când maşina lui trecea zilnic pe sub balconul meu?

Nu mi-ai spus nimic! Normal! O făceam de unul singur dacă o făceam!… Şi de ce n-ai făcut-o? Păi am aflat cine o să vină în locul lui, în caz că o mierleşte! Şi-am zis la loc comanda!

Cine-i ia locul? Nicuşor? Nţ! Dar cine?!… Cică unul Ion Iliescu, omul Moscovei. Cum ai aflat? De la Europa liberă… Tam-nisam, scârbele alea îl tot pomenesc pe acest tovarăş, ştii? Mesajul subliminal, nu?! Şi de ce ar fi omul Moscovei? Păi Europa LiberA pentru cine osteneşte, drăguţa? Asta de unde a-i mai scos-o? Din pălăria Şeitanului nord american! Chiar zici că nu este nebun, ramolit, damblagiu, hodorogit, ţicnit, senil, hodorogit, cum să-l mai zic?!

— Expirat… Expirat? E bine zis, nu ştiam vorba asta! Eh, i se potriveşte lui unchiul Sam al nostru?

Îţi dai seama că m-a luat prin surprindere nen-tu Mitică cu propunerea şi planul lui! Ca şi pe tine, văd!

Suntem oameni normali!

Dar după aia, cu cât gândesc mai bine…

Fugi de-aci cu prostiile astea! La ce să te gândeşti? Cum să-l ierţi ori să-i treci cu vederea că-şi bate joc de noi de 25 de ani, anii noştri cei mai frumoşi! Cine ni-i mai dă

înapoi! Sau jalea în care şi-au trăit bunicii noştri bătrâneţile! Ce ştiu ei de acolo, din sătula, belfera Americă?! Au întins-o la timp, au trăit o viaţă normală în Vest şi acum ne fac nouă program, ce să facem, pe cine să iubim, pe cine să urâm!... Tu nu i-ai povestit lui unchiu' Sam cum trăim aici?! Cum îşi bate joc de noi un troglodit?! Ăia habar nu au acolo ce se întâmplă cu noi aici! I-ai spus că nebunul vrea să aibă şi bomba atomică?!

Poate că nu-i adevărat! Ba este foarte adevărat, mi-a spus Alecu că e gata, numai că nu au unde s-o detoneze!... N-au nicio insulă a Şerpilor, vreun atol, acolo, prin Pacific, ca alţii... Păi nu-i nebun?! Lumea nu are ce să mănânce şi el visează să intre în clubul marilor puteri nucleare!...

Îi povestesc din nou ce am păţit cu găina trimisă de Ion... Şi mă surprind, cu mirare, că vorbesc de parcă aş fi deja însuşi don Mitică Şeitan, în persoană. Insist: Cine ziceai să intre în clubul marilor puteri? El! Care el? Mă rog, România!... Şi nu e nicio diferenţă? îi povestesc şi de vărul lui Damian, cum plimbă carnea de la Ana la Caiafa... Băi, tu nu vezi cum umileşte o ţară întreagă?! îndobitoceşte poporul ăsta cu atâtea cozi, pentru orice! Nu găseşti nimic fără să stai la coadă! A calculat Alecu şi a găsit că majoritatea oamenilor, femeile mai ales, îşi trăiesc la coadă aproape 25% din viaţă, din timpul lor liber!...

Aici te înşeli! La coadă se stă numai în timpul serviciului!... Asta-i regula! Vezi dacă nu stai la coadă? Nu e un paradox că tocmai tu, care n-ai a te plânge de nimic din ce reclamă tot românul, mânănci icre negre cu polonicul! Cum mănâncă alţii căcat, aşa mănânci tu icre negre... Nevastă frumoasă... Gagici gârlă... Acum ai şi paşaport, şi tocmai tu vrei să-i faci de petrecanie! Cine-o mai duce ca tine în România?...

Aşa pui tu problema?!... Dacă am sau nu ce mânca eu? în România nu se va muri niciodată de foame!... Dar mai e şi altceva decât maţul gros!... Nu te face că afli de la mine şi chiar nu pricepi motivul pentru care...

Ştii cu cine o să mă întâlnesc zilele următoare? Poate că te Iau cu mine să cunoaştem un ins interesant!... îl

cunoşti! Ai auzit de el… Constantin Dobre. Îţi zice ceva numele ăsta?

Dobre?! Parcă era mort!… Da, ucis de Ceauşescu sau din ordinul lui!… Securitatea, bineînţeles! Şi? Şi ce? Cum adică te vezi cu el? Unde? La cimitirul Bellu?

Nu, la şcoala de partid, de fabricat comunişti! La Ştefan Gheorghiu!

Asta ce aiureală mai e?!

Soneria! Scurt şi discret. Abia am auzit-o. Or fi venit să te aresteze… Ascunde scrisoarea! înghite-o! Uite aici puţină apă, să nu-ţi rămână în gât!

Du-te, băi, contra vântului şi vezi cine-i la uşă!

E doctorul Pan Izverna! Ce de doctori în România asta!… Nu, nu vrea să intre în casă şi mă scoate pe casa scărilor. E mai sigur decât în bucătărie!… Vine de la Securitate. De la ce?!… Da, de la Securitate, se face o anchetă pentru băieţii care vin la domnul Ţuţea! îi anchetează pe toţi care merg pe la profesor. Cică domn profesor le face îndoctrinare legionară! M-au întrebat şi de dumneata. Nu am voie să vorbesc cu nimeni despre anchetă. Vezi că vei fi chemat la ei. Nu puteam să nu te avertizez! Nu e bine să fim văzuţi împreună câteva zile!… Mi-au cerut nici pe la domn profesor să nu mai trec!

Şi ce le-aţi zis? Că sunt medic şi chiar şi ei dacă mă cheamĂ să-i consult, nu am voie să refuz! Bine le-aţi zis! Deci, să ştii pentru ce te cheamă. Pe dumneavoastră cum v-au chemat? Cu un telefon, m-au întrebat dacă vreau să trimită o maşină să mă ducA la ei… Unde? în spatele magazinului Victoria…

A venit liftul şi pleacă! N-a durat niciun minut măcar! Şi co răscol face în mintea mea!… îi povestesc şi lui Aurel! I se aprind privirile. Ce-ţi spuneam eu?! împuşcat şi el şi încă vreo trei-patru mii cu el o dată!… Ce ai de gând?

Mai întâi am de gând să te rog să nu vorbeşti cu nimeni până nu mă cheamă şi pe mine! Aşa i-am promis domnului Izverna. Eu nu am să ţin seamă de ce-or să-mi ceară ei şi voi povesti la toată lumea de ancheta asta mizerabilă! Abia aştept să mă cheme! Chiar şi studenţilor

la curs am să le povestesc!…

Gata, nu mai am chef de nicio agendă! S-a dus în… Fiecare clipă mă scoate din ale mele… Domnule, chiar lucrul cel mai frumos care se petrece în România pe nenorociţii ăştia îl deranjează?! De câteva luni se întâmplă lucrul ăsta minunat, de s-a crucit tot Parisul, cu New York cu tot!… Că-n rest, numai mizerii şi nenorociri, numai ruşine şi lehamite!… Văru Bilă jubilează, se simte confirmat şi că dreptatea este de partea lui. Este exact ce trebuie făcut! El. Dar eu ce să fac acum ca să fac şi eu ce trebuie să fac? Ce?… Hai să-i facem bătrânului o vizită, zice Aurel, mergem la el ca şi când nu ştim nimica. Sigur că da!… E cea mai bună mutare! Hai! Eşti cu maşina?

Pe drum mă răzgândesc. Mai bine merg numai eu, pentru orice eventualitate, iar dacă peste două ceasuri nu apar la Athénée Palace, înseamnă că m-au săltat şi la noapte dorm în deplasare!… Te duci şi le spui alor mei.

Încearcă să vii cu domn profesor!

Domn profesor nu este însă acasă. Pare că nu s-a întâmplat nimic. Sun la vecina. Doamna Diaconu o cheamă, mi-aduc aminte «lila acum… Iese şi mă priveşte cu ochi mari. V-au dat voie «8 Intraţi în bloc? Cum adică?! Au pus de ieri seară pe cineva care-i opreşte pe toţi care vin la domn profesor. Unde-i domn profesor? Tace şi încearcă din priviri să-mi povestească ceva ce eu mă fac că nu înţeleg. E la spital? Mai rău! Unde-i, doamnă Diaconu, mai rău ca la spital? Se deschide uşa liftului în spatele meu şi pricep din prima cu cine am de-a face. Vorbiţi cu dânsul, zice biata femeie, şi se retrage după uşa ei, răsucind de două ori cheia. Cu cine am onoarea?

E derutat bietul om, trebuia să fie jos, în post, la intrare, cine ştie din ce pricină m-a scăpat şi acum nu ştie cum să mă ia ca wă mă ia de acolo… Mă ia cum nu se poate mai prosteşte: n-aveaţi voie să urcaţi aici! Atâta sinceritate, aproape ingenuitate, mă emoţionează. L-aţi arestat pe domnul profesor?

Vă rog să vă legitimaţi…

Se pare că da, l-au arestat, nenorociţii!… Nu reuşesc

să aflu prea multe şi mă las evacuat. La ce bun să protestez?!… în faţa cui? A acestui biet nimenea?!… Nu am prea multe ce să-i povestesc lui Aur, cum îi zice nevastă-sa şi după ea toate amantele… Zăresc pe la mesele vecine câteva persoane care îl cunosc pe domn profesor. Îmi vine să mă ridic de la masă, să cer un moment de linişte şi să le spun tuturor vestea tembelă că securiştii l-au arestat pe românul cel mai român!… Şi într-adevăr mă ridic în picioare, îmi dreg glasul şi mă duc la masa unde-şi bea cafeaua domnul Ghinea. Ce mai faceţi, domnule Ghinea?

Ce să fac? Mă rog la Dumnezeu să mă ia dracu'!… Aha, ştie! Vin de la domnul Ţuţea, zic, nu l-am găsit acasă! Am trecut şi eu, mai devreme… Nu era acasă!… De când nu-i acasă? Nu mi-am putut da seama!… I-au făcut şi percheziţie, se pare. Mă întorc la masa mea, trebuie făcut ceva, dar fără să-i amestecăm pe bătrâni. Ce? Ar trebui să afle Europa liberă, e de părere văru Coja. Şi ce poate să facă Europa liberă a ta?… S-ar simţi insultatnea Petrache dacă i-ar sări în apărare ăia! Cine ştie ce gugumănii ar putea debita!… Au mai făcut-o!

Pe fereastra largă a braseriei se vedea albă şi civilizată, mereu bine proporţionată, clădirea CC-ului, bârlogul Fiarei. Ce-ar fi?… Şi-i cer chelnerului, lui nea Nicolae, protectorul lui Ţuţea, o foaie de hârtie, mare, de cerere. Om de modă veche, nu se miră de nimic şi-l trimite pe picolo să aducă câteva foi, stilou îmi dă domnul doctor, iar eu mă aştern la poveşti. Ce bună mi-ar fi fost mâna care a caligrafiat foile de ieri, de la Ţuţea… O fi rămas la domn profesor şi o fi găsit-o securitatea?… Nu mâna, domnule, el scrisoarea acelor puştani!…

Cum să încep?

Vezi că nu mi-ai terminat cu Dobre ăla!… Ziceai că trăieşte?! E mort, domnule! E mort! Au spus-o de nu ştiu câte ori la Europa… Mâna lu' nen-tu Nicu!…

Îţi povestesc eu imediat cu e cu Dobre al tău… Să-i zic aşa: Iubite nenicule Nicolae?…

Ce scrii acolo?

Aşadar, mult Stimate şi Iubite, Subsemnatul lui Peşte,

care încă mai am de gând să te salvez, să nu te belească tovarăşii de idealuri şi de drum înfundat, dar mai degrabă îmi vine să-l las pe văru Aiurică să-ţi facă felul, de jigodia naibii ce eşti cu tot neamul tău de securişti, ce-aţi avut, mă, javrelor care faceţi pe românii, ce-aţi avut, mă, cu cel mai dintre toţi cei în viaţă şi – 99, 99% dintre românaşii decedaţi întru Domnul de 2000 de ani încoace, încă de pe vremea lui Burebista?! Nu ştiu zece să fi fost mai români ca el, dumnealui nea Petrache Ţuţea… Domnul profesor al acestui neam!

Mă, nenorociţilor, vuieşte Parisul de minunea care se petrece în Balcani, şi nu pot pricepe galo-franţuziţii ăia ce este şi din ce sămânţă a crescut în sufleţelul cel curat al feciorilor noştri elanul cu care se sacrifică, neştiuţi de nimeni, ca să mângâie obrazul şi inima pe care voi aţi scuipat şi i-aţi însângerat-o ca nişte criminali nespălaţi ce sunteţi! Aşa ceva nu s-a mai văzut de pe vremea lui Socrate, dar nici ăla cu Platon al lui cu tot nu a avut deodată atâţia ucenici, nici măcar în crâng la Akademos, juvenili care ştiu fiecare că se expun, că îi va costa scump neputinţa lor de a fi nepăsători! Nesimţitori ca voi toţi! Şi simt, drăguţii de ei, româneşte, care mai de care mai!

Măi, neisprăviţilor, nu aveţi minte nici măcar ca să pricepeţi de unde o să vă vină beleaua, şi voi pe domn profesor aţi ajuns să-l scoateţi ţap ispăşitor?! Aţi aflat că se strânge laţul tot mai tare la gâtlejul vostru şi vă daţi vigilenţi, arestând copiii superdotaţi sufleteşte şi persoane îmbătrânite în serviciul Patriei?! De Brucan, bestia, nu vă atingeţi niciun fir de păr şi căşunaţi pe cel mai brava dintre români! Japiţe nenorocite!

Sunt convins, mult tovarăşe Puiu, că nu ştiţi nimic de acest abuz, care nu vă caracterizează. Dar ia vedeţi, poate ştie coana Leana, tartoriţa le mişculează pe toate că numai cu aprobarea ei se fac nenorocirile din Ţară! Poate îi daţi una peste mână, şi alta peste zotcă, şi câteva curele la cur, curu’ gol, fireşte, să vă lase dracului în pace să conduceţi Ţara asta cum ştiţi Dumneavoastră mai bine! Că doar de-aia le ştiţi pe toate şi ceva în plus!

Aflu din presa internaţională că călăii ăia ai Tovărăşiei Voastre au făcut şi percheziţie, zicând că caută valută şi bijuterii, dar au umplut câteva cutii format A 4 cu manuscrise şi cărţi! Cu ale subsemnatului şi ale altora eiusdem farinae vă puteţi arde la fund cu ele, dar ale maestrului, să nu vă pună mama dracului să le calamităţi în vreun fel: aparţin Academiei Române, nemuririi Neamului, dacă aveţi habar ce-i aia!... Vei răspunde personal, multule, în faţa lui Dumnezeu şi a istoriei Patriei pentru clasele mici şi pentru ce i se va întâmpla ultimului Socrate, din toţi câţi au fost până acum, numai doi autentici! Ce-aveţi cu El?

Cu cele mai bune urări şi gânduri – Nota bene: deocamdată gânduri bune! al Tovărăşiei Voastre prea plecat, umil şi ascultător al Europei libere, Stan Păpuşă!…

…Întind foaia către viitorul erou şi hingher naţional, să vadă şi el şi să refere. Ce va zice?… Deocamdată clatină din cap, pare de acord, scapă şi un oho! admirativ, e bună, dom'le! Şi mai în şoaptă: prin cine o scoatem? Ai prin cine? Mă pot eu ocupa de asta!

Unde s-o scot? La… la Monica! Monica? Lovineasca, vere! Până mâine o are! E foarte bună! Cine? Monica? Nu, scrisoarea! Scurtă şi memorabilă! Chiar am s-o învăţ pe dinafară!… Trebuie citită la Europa Liberă urgent!

Mda, ideea nu-i rea. Ar trebui să-i fac un xerox întru imortalizare… Dar unde? Ah, hai la Blondu, la ICRAL-ul de la Carpaţi. E în drum, aproape. Care drum? Unde mergem? Vezi tu imediat!… La CC?! Dar nu chiar în propriu-zisa, ci pe străduţa cu Magazin Istoric, în fund, pe dreapta, la serviciul de scrisori şi audienţe al partidului din care fac şi eu parte. Sunt ca acasă aici! Mă cunoaşte tovarăşa de la Registratură. Data viitoare să-i aduc nişte flori! Ca de obicei! Care obicei? Obiceiul meu de român memorandist! Cred că ăsta e al en-şpelea memoriu depus aici!… A nu se confunda cu en-şpe ori, aia nu se poate decât la Paris, pe rue Mouftard. Pe rue Mouftard? Nu-i în Cartierul Latin, parcă? Exact!… Ai fost şi pe la Paris? A fost băiatu'!

Depunem icrele la etaj, dar nu pe toate, mai avem şi-

n altă parte treabă, dacă e să facem treabă serioasă. Unde? Coborâm pe lângă magazinul Victoria, pe aici ar trebui să fie, ne uităm pe la toate porţile, peste tot soldaţi în post, dar nicăieri vreo firmă. Totuşi, e ceva în aer, în atmosferă, care nu mă înşală. Aici trebuie să fie toarşa Secure, musai! Hai totuşi să întrebăm pe cineva, pe soldăţelul acesta, măi, flăcău, dar măi nu se bucură să intre cu noi în vorbă, nu ne spune clar nici că nu ştie, eu fac de pază aici, şi ce este aici? Nu e treaba dumneavoastră să vă spun eu ce este aici! Păi nu e Securitatea aici?

Nu!

Dar unde e?

Circulaţi vă rog pe trotuarul celălalt, n-aveţi voie pe trotuarul ăsta! Nu vedeţi ce scrie acolo? Păi nu scrie ce este aici. Nu văd nicio firmă!…

Lasă-l, zice Aurel. Eşti sigur că este aici? Păi în spatele magazinului Victoria mi-a zis Pan Izverna şi aşa ştiam şi eu!

Nu este aici?!… Ne mai învârtim, e limpede că aici este, în oricare dintre aceste clădiri sau în toate, e ceva comun în înfăţişarea lor, se străduie să nu lase să se vadă despre ce este vorba înăuntru, dar chiar nicio firmă, domnule?! Vezi tu că Securitatea nu are firmă?!… în fine, iată şi unu cu uniformă, petliţe albastre, ăsta e omul nostru!… Stimate domn, vrem să depunem o hârtie la Securitate şi nu ştim unde… La cine? La şeful Securităţii! Mă măsoară uşor amuzat! Nu cumva sunteţi domnul profesor… Mi-a uitat numele. Nu-i nimic. Eu sunt! Dacă te lăsam corigent, ai fi ţinut minte! Am terminat la fără frecvenţă!… Nu cumva ţi-ai dat cu mine licenţa? Nu, îmi pare rău… Mă mir! De ce vă miraţi? De coincidenţa asta!… De unde, dom’le, atâtea?! Ce părere ai, vere?

Cu ce vă pot fi de folos, domnule profesor?

…Dar de unde, domnule, atâtea coincidenţe?! Zău că mă supăr! Devine penibilă situaţia! Vreţi să depuneţi o hârtie? Da, colega, depun o cerere de angajare!… Nu-i prost, se prinde. îl umflă râsul, dar nu comentează. Uitaţi,

uşa aceea mică, pe colţ, e pentru public… Vă pot ajuta cu ceva? Zi-mi, dom'le, de ce nu aveţi firmă la poartă, ca toată lumea? Se uită roată în jur… Chiar! se miră discipolul. Nu am observat până acum!… Uite cartea mea de vizită, poate afli şi mă suni şi pe mine să-mi spui!… Să trăiţi, am înţeles!

Sunt tare curios!… Nici pe catedrala Notre Dame nu scrie ce este! se bagă şi văru. Nu cunosc! N-ai nicio vină, decid eu şi ne despărţim de fostul alumn…

La ieşire mă mai uit o dată atent. Deci aicea voi fi chemat! Nu strică să cunosc dinainte configuraţia terenului! Meciul pe când? Te pomeneşti că iar va fi vreo coincidenţă de-asta naşparlie şi mă va ancheta cine? Costel Şerbănescu? Fostul coleg, numai anul întâi… Sau… sau cine ar mai putea fi? Abia aştept să-i văd po unde scot cămaşa?! Ce-o să fie la gura mea!… Ce circ o să iasă?! Am să-i cert şi pentru Costică Dobre!… M-am făcut de ruşine din cauza lor!

Unde mergem acum? La Uniunea Scriitorilor, să depunem şi acolo o lăcrămaţie. Să-l văd pe DRP-ul cum reacţionează. DRP-ul? Dumitru Radu Popescu, preşedintele Uniunii!… Aha!

Este… este prea literară, domnule coleg. Las-o aici, zici că al depus-o şi la şefu' cel mare? Poate că te-ai grăbit, dar te sfătuiesc să faci şi una mai tehnică, mai pe înţelesul lor! E o măgărie ce au făcut, bineînţeles! O dau chiar la ministrul lor! Unde, domnule, la ce adresă? Ah, nu aşa! Mă văd cu el mâine, la plenară! Dacă mladuci memoriul până mâine la 9, e perfect. Dacă nu, i-o dau po asta! O copie… Ai făcut foarte bine că ai venit la mine. Ar trebui să ne cunoaştem mai bine! De ce? fac eu din umeri… Poate te fac personaj! Ai stofă!… Stofa trebuie s-o aibă autorul, nu?!… Iată! Deja s-a iscat conflictul dintre autor şi personaj! Ce poate fi mal fain de tot?!…

Mi-a plăcut şi mie olteanul… E prima oară când vorbesc cu el… Cu el ar trebui să discut şi despre venirea lui Cioran în ţară… Cu el primul… Sau cu Mihnea Gheorghiu! Ori Balaci?… Dar fac cum mi-a spus şi a doua zi la 9 fără un sfert sunt la Uniune cu jalba în băţ, varianta

de uz academic... Ai fost pe la domnu' Ţuţea? Nu! Unde? La vorbitor?... Nu! Acasă! I-au dat drumul de aseară. N-a fost vorba de o arestare!... Au vrut să-l... să-l cunoască mai bine! Aşa mi s-a spus! Şi i-aţi crezut? Oricum, ancheta s-a oprit. Nu mai cheamă pe nimeni!

Asta cum vine?! Nu vă mai cheamă pe niciunul! Nici pe dumneata! E foarte bine aşa!

Ba nu-i deloc! Aştept de câteva decenii să mă văd cu ei!... Ocazia asta n-o s-o mai am vreodată... Din pricina scrisorii de ieri?! Dacă n-o făceam, mergea ancheta mai departe?... Cred că da! Sau până aflam şi eu! N-am ştiut nimic până ieri. De obicei, ne avertizează când vor să facă ceva mai... Au ştiut că domnul Ţuţea nu este membru al Uniunii şi şi-au făcut de cap de capul lor!... Am vorbit cu Iancu, să vedem cum îl* facem membru... Nu prea are cărţi! N-o să fie simplu!

Ba e foarte simplu! îi publicaţi cartea pe care o are depusă la Bălăiţă de trei ani şi mai daţi o lovitură: eu am fost vara asta la Paris şi i-am dus lui Cioran câteva capitole din cartea domnului Ţuţea. Ştiţi ce a zis Cioran? Şi tac, să las efectului timp să se producă. Niciun efect. Al dracului oltean, nici nu clipeşte! Cioran, domnule! Nu te emoţionează?!...

Are domnul Ţuţea un manuscris la Cartea Românească? Să-l publicăm, crezi că merge? Nu-i prea politizat?... E numai metafizică! Metafizică? Şi teologie, desigur! Teologie?... Aha!

Şi ce-a zis Cioran? A zis că dacă e publicat Ţuţea, şi scârba de secţie de propagandă a CC al PCR nu-şi mai vâră codârla puturoasă, atunci vine şi el în Ţară, să vorbească la lansarea cărţii!... L-au tot invitat diverşi emisari ai... ai regimului, ai mult iubitului personali, şi i-a refuzat... Acum, uite că acceptă! De dragul lui nea Petrache!

Eh, asta a fost cu ani în urmă! Acum nu cred că l-ar mai invita cineva! L-am invitat eu!... Bine, am să-i zic ministrului când am să-i dau hârtia dumitale. Deşi acum, dacă i-au dat drumul... Eu zic că n-ar strica să i-o daţi... Dacă tot am scris-o... I-o dau. E un tip interesant, nici nu

zici că face parte din… din sistem. E numai adjunct, dar pe umerii lui e toată treaba ministerului. Cum îl cheamă?

Nu se poate! E prea de tot! Păi este fostul coleg al lui Poghirc, parcă. Pe care trebuie eu să-l caut! E pe agenda mea de pas cu pas! Sau mă înşel?… Ba parcă aşa a zis că-l cheamă şi a rămas să-l şi caut. Da, dom'le, ăsta este rostul agendei, să te ajute să uiţi! Să nu mai ai nimic la purtător! … Filip? Filip a zis şi Poghirc!… Nu cumva e absolvent de filologie, la zi, insist eu. Absolvent de limbi clasice?… Nu ştiu, nu-i exclus, este un tip dezgheţat, îl place să stea la bârfe cu mine şi cu Titus! Titus îl cunoaşte bine. De ce întrebi?

Mă puteţi ajuta cu o audienţă la individul?… Numai că individul, constat eu pe la prânz, când ajung acasă la agendă-mea, nu e Filip, ci Pamfil! Pamfil, domnule Poghirc! De ce mă încurci în halul ăsta?! Nu-i totuna Pamfil şi Filip ăsta!… Eu cu Pamfil am treabă! Unde-i tovarăşul Pamfil, că nu răspunde nici la telefonul dat de Cicerone… în schimb răspund eu când mă sună secretara lui DRP, pe seară, să mă invite la el la Uniune, mâine pe la prânz, cred că înţelegi de ce. Uite că nu! Nu doreai o audienţă?

Aha!… Bine, la două, la trei? La două! La Uniune? Păi nu dincolo, pe terenul adversarilor? Ce nemulţumire aveţi, domnule coleg?!… Eu? Hâm, hmmm… Mda! Mâine? E bine, am timp să trec şi pe la domn profesor, să-i văd rănile! Şi la două fix fără un sfert sunt la Uniune. Merg întâi jos, la madam Candrea, să prind curaj. Dar, fără Florin şi domn profesor, cârciuma pare un pustiu nesfârşit.

Profesore!… Ahoe! Asta da, plăcere!… Bea paharul ăsta plin cu care aştept să intre în casa scriitorilor şi un om, nu numai maimuţe! Te-aştept de două mii de ani, profesore!… Ca Brătianu pe Maniu! Mă uit la piciorul mesei, deja o sticloanţă goală îşi plânge de milă! Şi-mi zic că dacă aş fi veritabil, autentic ce par şi mai ales dacă aş fi cum mi-ar plăcea mie să fiu, aş băga-o-n mă-sa de audienţă şi m-aş încinge la poveşti şi sonete nemuritoare cu Ahoe! Va fi mult mai interesant şi mai plăcut şi mai… mai memorabil… Aşa, cu labă ăla de ministru… Cine ştie ce

cimpanzeu…

Ce te frământă, profesore?… Aveţi salutări de la Georgică Astalos şi o pereche de ciorapi, maestre! Ai fost la Paris? Am!… Domnule Ahoe, comand şi eu o sticlă, dar mă întorc peste o jumătate de oră s-o bem. Am o discuţie cu DRP, să nu-l pierd! Mă iertaţi o juma de oră, nu mai mult?

Numai dacă-i transmiţi olteanului că e un oltean pârât şi că să caşte ochii bine!… Să meargă pe flerul meu de uvertură bătrână şi să nu se lase placat ori scos în tuşă! Duşmanii de clasă e mulţi!…

Fix la două fără două gât paharul, mă ridic şi urc la tovarăşul preşedinte DRP… Sunt aşteptat Individul? Parcă l-am mai văzut. Simt nevoia, după prezentări, să mă laud: e prima oară când dau mâna cu un general! O să vă ţin minte… Cum aşa?! Dumneavoastră? Un om aşa de umblat? … Ştie multe atoateştiutorul ăsta. Asta ne e meseria!…

Pe masă, o sticlă de ceva bun. Bun de tot! Cu dop de plută, cum vă place dumneavoastră! Are vreo semnificaţie dopul de plută? întreabă naiv şi ingenuu Mitică de la Cluj. Are, domnule preşedinte, whiskyul cu dop de plută e adevăratul whisky!… Nu cunosc marca asta, dar pare treabă serioasă. Nu, fără gheaţă, măcar primul pahar!…

Domnule, îmi făcusem o listă de subiecte să le discut cu omul, le aveam pe toate în cap şi în buzunar, dar după al doilea pahar, când DRP-ul a vrut să ne lase singuri să discutăm ale noastre, adică ale mele, fără martori, m-am pomenit rugându-l să rămână, nu am secrete pentru domnul general, ci… ci am ceva foarte interesant să-i povestesc!

Şi mă trezesc povestindu-i de Sve, domnule, de Svetlana, săraca… Poc! Fără niciun preaviz! Care Ţuţea, care copiii ăia nemaipomeniţi, atât de pomeniţi la Paris, de însuşi Cioran! Care Cioran?!… Care… Nici cel mai firav gând nu l-am avut la Svetlana când mi-am făcut un sumar, un inventar de subiecte… Sunt toate în agendă şi în hârtia din buzunar! Nici urmă de mneaei! Dar când am deschis gura, numele ei mi-a inundat vorbele. Mi-a cotropit frazele,

textul! Mi-a umplut gura de mireasma ei, deodată vie!

Şi de unde gândul ticălos că aş putea-o găsi prin onor Securitatea română?! Căci asta fac de fapt acum, o torn la Securitate!… Ce dracului se întâmplă cu mine?!

Domnule general, am văzut-o cu ochii mei la CNN vorbind o jumătate de oră de-a amuţit toată America, despre ce credeţi că a vorbit? Le-a povestit că a fost în România, şi am avut de spus despre acea ţară lucruri frumoase, minunate, le-am scris, a zis ea, iar ziarul la care ştiţi că public – şi toată America ştie, nu a vrut să publice reportajul meu. Mi-au cerut pe faţă să scriu numai despre aspectele negative din acea ţară!… Cum să nu fie şi aspecte negative?! E plină şi America de aspectele noastre negative!…

Dar despre acea ţară eu am vrut să spun ceva ce nu se cunoaşte şi este un lucru minunat care numai despre acea ţărişoară se poate spune: este singura ţară din Europa care, deşi ocupată de Germania nazistă, a refuzat să-şi trimită evreii în voiaj de nuntă mioritică la Auschwitz! Aşa a zis!… Este fainã rău, trebuie ajutată, găsită şi ajutată!…

Dar în primul rând găsită! Adică, domnule general, acum îmi dau seama, nu mai pot de dorul ei!… în loc să vă spun câte aveam de spus, iată, descopăr, nenorocit ce mi-s, că e bună la ceva şi Securitatea dacă prin Domnia Sa şi a Voastră reuşesc să dau de Dânsa viselor mele…

Da, da, a mai fost prin ţară, nu ştiu ce legături are pe aici, dar ne putem interesa dacă dăm de ea şi… Şi mă trezesc vorbindu-i gaborului şi de Culianu, cât de bine se cunosc, ca să-şi dea seama cât de important pentru Ţară este ca eu, Şeitan Ioan, s-o regăsesc pe individă, numai eu pot să desluşesc lucrurile şi să aflu cu ce misiune a venit în Ţara noastră dragă, cine ştie ce se qscunde sub aparenţele astea atât de benigne! Numai eu aş putea să… să…

Noroc cu DRP-ul că nu prea pricepe şi mă pune să repet, să dau detalii şi încep şi eu să fiu stăpân pe mine şi să işu aminte la ce vorbesc. Mai bine tăceai, idiotule! Idiotule?

…Încerc să dreg busuiocul, numai să nu se prindă gorobeţii. Şi închei cam aşa: Aşa cred eu, poate greşesc, că doamna asta trebuie căutată şi ajutată discret şi eficient, fără să-şi dea seama. Dar trebuie neapărat găsită! Are sentimente proromâneşti, sunt absolut sigur! Trebuie ajutată mai întâi să ia un interviu de la… cum dracu' să-i zic Fiarei?… de la nea Nicu, un interviu care va fi sigur favorabil nouă, românilor!

Problema e să fie favorabil şi tovarăşului… Adicătelea?

Şi povestea cu Sida este adevărată, domnule? se miră DRP-ul nostru. Este, zic eu ca să traduc tăcerea ministerului.

Îmi daţi voie să notez numele persoanei… data când a sosit în ţară… Ziceaţi că a mai fost de câteva ori în România? Numai o dată, cred. Când? Acum un an. Toamna trecută. Dumneavoastră cum aţi cunoscut-o? Mi-a recomandat-o Emil Cioran!…

Eu, cică generalul, eram pregătit să vorbim despre Cioran mai mult!… Am înţeles că l-aţi întâlnit la Paris. Ce părere v-a făcut? Mi-a făcut o impresie, apăs eu cu creion roşu, impresie excelentă. Nici vorbă să se sinucidă, cum se tem unii. E foarte Jovial, şi bucuros să afle veşti bune din Ţară.

De unde atâtea veşti bune?! intervine colegial colegul. Şi continuăm aşa, după planul meu de a-i face pe ăştia aici să-l publice pe Ţuţea, iar pe Cioran să vină la lansarea cărţii.

…Dacă le spun la Bucureşti că veniţi la lansarea cărţii, atunci, domnule Cioran, vor publica imediat cartea domnului Ţuţea… Ce le zic? Veniţi?…

Vine, domnule general! S-a jurat că vine dacă este publicat Petrache al lui! îi scrie şi o prefaţă la carte, minunându-se că Petrache Ţuţea a cedat presiunii şi a pus şi el mâna pe plaivaz…

Şi le vorbesc mitologic despre dezamăgirea lui Cioran că Petre Ţuţea a scris o carte. Nu i-am spus lui Cioran că a scris mai multe!… Le spun lor. Şi precizez că

au fost ridicate toate de la locuinţa bătrânului. Domnule general, să nu se întâmple cu ele vreo nenorocire!

Aţi fost pe la domnul Ţuţea? Da, azi dimineaţă. Şi ce zicea bătrânul?... Şi vocea DRP-ului sună neaşteptat de caldă. Aşa că spun şi eu adevărul: Păi, lăuda Securitatea!... Nu glumesc! Cum vine asta?!... Zicea că securitatea i-a făcut un mare serviciu, căci prea se întinsese, diluând materia nepermis de mult. Ca o pomană ţigănească! aşa a zis. Trebuie scurt, ca una armenească! Aşa că va re-scrie totul, mia de pagini luată gaj de Securitate, numai în vreo două sute!... L-am găsit lucrând!

...O mie de pagini au ridicat de la dânsul? Cam!...

Domnul general Filip se scuză: nu a ştiut nimic de porcării» asta!... Răsuflă adânc, a oftat. Avem motive să fim zilele astea mal atenţi şi mai vigilenţi ca oricând şi acesta este consemnul.

Dar vigilenţi cu un om atât de... îmi pare sincer rău! Vă rog să mă credeţi! îmi cer scuze! Vă rog să-i comunicaţi şi domnului profesor Ţuţea!

Fie! Treacă de la Mândelul. Vă cred, domnule general! Co mă costă?! Dar şi dumneavoastră să...

Cum credeţi, domnule profesor, că am putea îndrepta cele întâmplate? Cu ce l-am putea ajuta pe bătrân?

Mai pun un pahar, tot aşa, fără gheaţă, cam numai eu beau, şi le spun povestea cu găina... DRP-ul se amuză fericit de stilul relatării mele, scrie-o, dom'le, e teribilă povestea cu găina lui Ţuţea, aşa să-i zici, scrie-o că, dacă nu, ţi-o fur eu! Ce? Nu găina, povestea!... Deci, un frigider i-ar trebui. Şi un telefon, dacă se poate... Se poate!

Domnule general, şi le mai povestesc şi despre vacile alea din Olanda, dându-l martor pe Damian. Rămâne ca DRP-ul: Ce se întâmplă în ţara asta?!

E sabotaj curat!... Iar cine are curajul să saboteze, are protecţia cuiva! A cui?! – ...

Am greşit, cred... Am fost din nou, cum a zis Ivaşcu la centenarul lui Arghezi, când l-am pocnit pe Bogza în moalele capului: un trouble fête... Aşa i-am stricat şi eu ceva, nu ştiu ce, în privirile şi pe faţa, sanchi, impasibilă, a

generalului!… Nu-i convine domnului general subiectul. De data asta nu mai notează nimic. Mă aşteptam să-mi ceară numele şoferului… Nu mă întreabă nimic, de parcă nu i-am spus o noutate!… Eu cred că cineva ar trebui să-i spună lui nea Nicu!… Cineva dintre noi trei, se înţelege! Cine?… ăla eu, ăla eu, tăcem toţi!… Aha…

Atunci să ne întoarcem la frumoasa americancă de care vă povesteam… Mi se pare un subiect important! Când toată presa mondială ne ia în şuturi, o ziaristă ca Svetlana asta… Cum de o cheamă Svetlana?! Este născută în Rusia, evreică cred. Dacă o găsiţi, eu pot afla de la dânsa ce mai ştie de copiii bolnavi de Sida. Ea bănuia mână KGB sau ungurească. Cred că a mai aflat ea ceva!

Ungurească?… Mai degrabă mizeria şi neglijenţa din spitale!

Ştiţi ce răspuns are americanca la observaţia asta? Că i-am făcut-o şi eu. Cică nu poate fi mizeria din spitalele româneşti mai mare decât cea din spitalele ruseşti, sovietice… Sau din Albania ori Bulgaria. Şi cu toate astea jumătate din copiii bolnavi de Sida din Europa sunt ai noştri! Mână criminală! Asta a fost concluzia-i!… Mânca-i-o-aş de concluzie mică şi nebunatică!… Nici nu ştiţi cât e de… Nici de bănuit nu aveţi de unde! Numai eu o…

Interesantă persoană, decide DRR Chiar ne iubeşte! Lucru rar azi! Nu ne mai iubeşte nimeni…

Din păcate!… Evreică, ziceţi?… Şi de unde voia să afle ea mai multe despre cazurile astea de Sida? Nu ştiu, poate de la comunitate. Eu am greşit spunându-i că aş putea avea de suferit dacă rămânem în legătură, s-ar putea să fie urmărită şi nu vreau să-mi stric dosarul… Şi i-am cerut să nu mă caute cumva! M-am temut prosteşte, nu?

Bineînţeles, tovarăşe profesor. Nu vă recunosc! Aveţi un dosar beton! Şi-i face cu ochiul colegului preşedinte. Nu gust gluma, miza e alta şi numai eu o ştiu!… Cred că aş, domnule general, afla mai multe dacă aş, iubite coleg, putea s-o revăd! Să reiau… Poate mă ajutaţi… Ajutaţi nefericitul care… Jigodia ce sunt! Japiţă! Javră! Jagardea! Jeg uman! Jjjj…

Nu ştiţi la ce hotel a tras?... Mă cam fac de râs, dar asta e. Şi povestesc cum am căutat-o cu Nelu Chelemen. Nelu Chelemen, repetă generalul, de dragul unor amintiri, plăcute se pare. I se luminează faţa. îl cunoaşteţi? Am fost colegi de liceu, la Oradea. Mă întreb, continuă generalul, de ce a venit creştina asta exact acum şi nu mai devreme sau mai târziu?!... Aveţi vreo bănuială?

Păi... Şi mă opresc, să nu spun vreo prostie... Sau poate că ar trebui să-i spun ce zic că ştiu alţii, pe acolo, prin Occident, că va să urmeze pe meleaguri carpatine... Hai, măcar de dragul discuţiei, e cam mare lâncezeală pe la masa noastră, iar eu sunt pe post de fraier! Nimeni nu toarnă! Trebuie să torn numai eu!...

Nu-i bănuială, zic, chiar ea mi-a spus că cei de la ziar i-au cerut să-i ia tovarăşului interviul acela şi să mai rămână pe aici, căci s-ar putea să vadă lucruri interesante...

Schimb de priviri între cei doi şi sentimentul, prin telepatie – pentru mine este ceva obişnuit şi fără greş, că despre asta au discutat înainte de sosirea mea. Unde, când şi cum? Şi cine, mai ales...!

Şi la Paris, adaug eu em passant par La Lorraine, cică multă lume pune pariu pe căderea tovarăşului... Şi ridic ochii spre înaltul tavanului, ne-numindu-l. Tace generalul. Nu se poate să nu fi priceput! Insist, răsucind cuţitul în rană: cică până la aniversarea tovarăşului sau chiar în ziua aceea, se va produce schimbarea! Dar ce schimbare?! Continui eu, monologic! Cu tovarăşa, cică. Asta mai e schimbare?!... Alţii, cu unul cică Iliescu!...

Şi aştept. Am gafat cumva?...

Ne-am cam depărtat de subiect, decide generaluj, rupând tăcerea care încerca să se lăse. Nu i-a mers. Nu i-a mers cu domnul general! Ditamai! A rupt-o de nu s-a mai văzut. Nu mai am ce să mi se rupă-n paişpe şi mie sau ce pierde, aşa că mă avânt cu capul înainte: Domnule general, am păţit o mare ruşine la Paris!... M-am contrazis cu un grup de tovarăşi la biserica legionară, eu susţinând că Dobre Constantin a murit, la Craiova, când traversa pe

verde bulevardul roşu… Aşa ştiam de la Europa liberă!… Ca să aflu abia acolo la Paris că Costică al nostru nu a păţit încă nimic, ba o vreme a fost student la Ştefan Gheorghiu, a fost şcolit din ordinul tovarăşului… E adevărat? Pravda? Pravda!

Şi vi se pare normal ca eu să aflu abia la Paris de povestea asta atât de…

A cui e vina că ascultaţi Europa liberă şi îi mai şi credeţi?

A dumneavoastră!

Mă faceţi curios!

Păi la Europa aia, liberă să spună toate bazaconiile, s-a spus că pe Constantin Dobre l-au ucis băieţii cu ochi albaştri, la Craiova, simulând un accident de circulaţie… E adevărat?

Cum să fie adevărat?! Aşa ceva nu s-a întâmplat niciodată de când este secretar general tovarăşul Ceauşescu! Prin anii ’50, ’60, s-a mai întâmplat, poate, dar…

Domnule general eu vă întreb dacă este adevărat şi dacă aţi ştiut că la Europa liberă a fost dată de mai multe ori informaţia falsă că Costică Dobre a fost aşa şi pe dincolo de dumneavoastră. Securitatea, lichidat! Este adevărat că s-a spus minciuna asta?

Asta da, e adevărat!…

Şi de ce, domnule general, nu l-aţi adus pe Costică Dobre la telejurnicu de seară de seară ca să-l arătaţi întregii Ţări cât este de ticăloasa coana Europă Liberă? Trebuia s-o faceţi măcar pentru onoarea instituţiei care nu are firmă la poartă, că e prea cunoscută! Nici acum nu-i târziu!

Mă ia prieteneşte cu o mână pe umăr, cu cealaltă căutându-şi probabil cuvintele… Mă uit la DRP-ul: Eu ştiu la ce vă gândiţi… La ce? Că a pus mâna securitatea pe mine!… Una. Cu cealaltă se agaţă de pahar ca înecatul de pai. L-am înfundat. Nu găseşte răspuns la apriga mea întrebare. Să ştiţi că mi-aţi făcut mare plăcere cu această întrebare! Mă simt aproape răzbunat!

?!?

Pentru că am pus această întrebare în urmă cu câţiva ani, mai exact în 1983, şi doi ani am fost trimis la munca de jos!… De ce nu le-a plăcut şefilor mei? Mai întâi pentru că am pus-o într-o adunare de partid, cu zeci de persoane de faţă!… Cam cum faceţi dumneavoastră în adunările de la Uniune sau de la Universitate! Eu? Mda, nu mă mir că le ştiţi pe toate! Şi către DRP: luările de cuvânt ale domnului profesor ajung şi pe masa tovarăşului ministru!… Dar nu avem ce-i face: vorbeşte într-un cadru organizat!… Respectă statutul! Deşteaptă schemă!

Modest cum sunt, nu las să devieze spre mine discuţia. îl întorc cu faţa la Dobre! Continuaţi, vă rog! Cu ce v-au acuzat? Păi cică puteam şi singur să înţeleg de ce e mai bine să nu le răspundem la nişte calomnii neruşinate. E sub demnitatea noastră!…

Numai că, domnule general, dacă un prost ca mine a crezut acea calomnie neruşinată şi de zece ani se gândeşte la tovarăşul mult iubit ca la un tovarăş care a dat ordinul criminal ca tovarăşul lider al minerilor să fie lichidat, atunci fiţi sigur că 99% dintre ascultătorii Europei Libere au crezut şi ei şi au colportat mal departe vestea minunată că avem în fruntea Ţării un criminal!…

Nu cred că este potrivit să vorbiţi aşa, domnule profesor!

Domnule general, eu, după ce am aflat acum două săptămâni că Dobre trăieşte, am început să-mi reconsider înjurăturile la adresa conducerii superioare de partid. Şi tare mult aş vrea să înjur mai bine direcţionat, punct ochit, punct lovit: cine, domnule general, are această idee, că nu trebuie răspuns la minciunile debitate la Europa liberă?! Cum îl cheamă pe nenorocit? Că este ori un idiot, ori unul care vă sabotează! Repet: vă sabotează! Şi nu este numai părerea mea! La fel cred şi legionarii de la Paris! îl sabotează pe Ghelase ca pe… Cine-i Ghelase? Ah, tovarăşul! Aşa îi zice ştiţi cine? Florin Pucă! Codificat? Aş! I se rupe-n coişpe lui de… Dar îi place cum sună, probabil! … Ghelase… Săracul de el! Chiar trebuie ajutat! Deci, cine,

domnule general, lucrează pe invers acolo la dumneavoastră?

Păi, nişte tovarăşi de la Comitetul Central, de la secţia de propagandă, sunt şi eu convins. îi cunoaşte bine domnul preşedinte… Unul dintre ei a vorbit ieri la plenară de nu-l mai putea nimeni opri! Aha… Ce ţipălău!… Mulţumesc, domnule general, nu ştiam acest cuvânt… Ţipălău? Fain de tot! O să i-l spun şi lui Ahoe!… Căci tovarăşul general ar da semne că vrea să plece, iar eu să mă retrag în tovărăşia Poetului. Nu înainte de-a-mi rupe gura Securitatea română: dar ce părere aveţi, domnule profesor, «le Televiziunea română că a transmis marea adunare de la Chişinău?!… 700.000 de persoane, la o populaţie de 5 milioane, din care numai treisferturi români, adunaţi de bunăvoie din toate colţurile Basarabiei… Ca să ceară ce? Scrierea cu caractere lutine, şi denumirea corectă: limba românească…

Întrebarea mă ia prin surprindere, dar singurul lucru pe care îl pricep este să nu mă arăt surprins… Ce-o fi asta? Mă aplec asupra sticlei şi îmi fac de lucru cu dopul, apoi cu paharele, ce naiba s-a întâmplat? Desigur, în lipsa mea din ţară, au profitat şi ce naiba au făcut?! Adunare, mare, Chişinău, limba română?… Noroc că intervine, a făcut-o prea puţin până acum, salvator preşedintele…

Domnule, zice olteanul, nu credeam c-o să apuc să văd aşa ceva! Nu credeam că mai sunt atâţia români în Basarabia! Şi ţine un scurt discurs, suficient ca să treacă neobservată luna din care căzusem… Au fost nemaipomeniţi românii din Basarabia! Ne-au dat lecţii! Şi mulţi, domnule!

Şi încă ce români! Bag eu, fără să ştiu despre ce este vorba, dar convins că se potriveşte! zisese ceva şi domnul Ţuţea… Fantastici români! îmi dă generalul Filipache dreptate… Domnul general, îmi explică amabil DRP-ul, domnul general are meritul că s-a făcut acea transmisie! în direct şi atât de lungă!…

Modest, generalul îşi pleacă privirile, apoi şi le ridică, încărcate de taine, ne cântăreşte meticulos şi se decide: nu

ştiu dacă e bine să vă spun sau nu, dar e mâna tovarăşului, nu a mea… Mâna o fi a lui, dar informaţia că se va ţine acea mare adunare de la cine a ajuns direct la urechea interesată?… Ia tovarăşul general paharul şi bea adânc, cu destul profesionialism, apoi prinde curaj: Da, cred că am să mă laud după ce voi ieşi la pensie cu povestea asta şi la nepoţi… Acum trei luni tovarăşul, adică Nicolae Ceauşescu, iubiţi cititori, a cerut un raport secret şi amănunţit asupra Basarabiei. N-am putut împiedica să se afle şi la Moscova de asta… Am fost trei care am ştiut de acest raport! Unul dintre noi a informat Moscova…

Numai unul?!… Regula este s-o facă toţi trei!… Regula lui Fănuş!… Dar v-am întrerupt! Mă iertaţi!

Mi-a cerut să-l ţin la curent cu tot ce se întâmplă peste» Prut, ba mai mult: să-i recomand un istoric potrivit cu care să poarte o discuţie despre Basarabia, despre drepturile noastre Iii Basarabia!… Şi pe cine aţi recomandat? încă nu m-am hotărât. Am câteva nume, poate îmi recomandaţi şi dumneavoastră… Ce zici, profesore? Păi eu, ce ştiu mai interesant despre Basarabia, ştiu de la Petre Ţuţea… Cred că…

De ce râdeţi, băi, huidumelor?!… Ia uite la ei!… Are umor domnul profesor! O întâlnire a tovarăşului cu Petre Ţuţea?!”, Chiar! Ce zice în particular despre tovarăşu’? zice că-l bagă în pizda mă-sii cine-l mai înjură pe Nicolae Ceauşescu! Am citat exact vorbele neperitoare ale lui Nea Petrache… Glumiţi iar? N-am glumit niciodată până acum! Adică? Adică ce? Cu ce ocazlo a spus că aşa şi pe dincolo! Cu ce motiv?

E rândul meu să scot aerul din pahar, turnându-mi cu uitare de sine până la buza paharului. Domnul general este în stare să plece şi să lase sticla nici pe jumătate onorată… Păi, zic eu agale, l-a înjurat mereu, dar de astă primăvară aşa s-a jurat, că nu-l mai înjură! Asta când a aflat că Ceauşescu s-a lăudat cu industria românească că poate oricând fabrica bombiţa aia, atomică!…

Şi ce credeţi că ar zice domnul Ţuţea dacă ar afla că a fabricat-o deja?…

Mă uit la general, domnule general Filipaş?!… Pot să vă sărut pe frunte? O ţine încreţită, pare că regretă ce a spus. Nu mă mai atrage! Mă uit şi la DRP-ul nostru: domnule preşedinte, am auzit bine ce aţi auzit şi dumneavoastră?… Nu pare mirat DRP-ul… Amândoi mă aşteaptă să continui. Fie: M-am mirat şi eu când l-am auzit. Şi i-am şi spus-o, domnule profesor, dar ce nevoie avem noi de o boambă de asta, ce mare scofală?!

Şi?…

Cred că atunci a fost prima oară când l-am dezamăgit… Păi, drăguţă, mi-a zis, când avem noi bomba atomică în buzunar, altfel discutăm şi cu honvezii de la Budapesta, şi cu cazacii de la Kiev… N-a zis nimic de Moscova, de Kiev a zis!… N-am mai întrebat de ce. Era prima oară când îmi vorbea cu drăguţă, aşa le zicea numai celor care îi puneau întrebări obraznice sau nesăbuite…

Domnule, dar este teribil acest Petre Ţuţea al vostru… Adică al meu şi al DRP-ului. De ce? mârâi eu chiondorâş. Păi Ucraina este problema noastră!… Nu Rusia! Şi o spuse ca pe un oftat. Domnul Ţuţea ştie pe ce lume trăieşte!

Ne uităm unul la altul, eu şi colega, DRP! Ucraina?…

Ştiţi că avem o secţie specială pentru fraţii noştri mai mari… Acolo lucraţi? Şi acolo!… Domnule preşedinte, să nu mă înţelegeţi greşit! La o discuţie ca a noastră nu mă apuc eu să fac propagandă pentru tovarăşu'… Dar nu mă pot opri şi încalc consemnul profesiei mele, ca să vă destăinui un secret… Dar nu-i chiar un secret, adică nu vă divulg o informaţie operativă, dobândită prin mijloacele specifice, ci vă relatez o mică discuţie, după o miuţă de volei, la Snagov, la palat… Ştiţi că tovarăşul este înnebunit după volei… Nu cumva ar trebui psihanalizat individul?! Să ai 1, 60 şi să fii mort după volei, sportul pentru vlăjgani… Nu se simte complexat în prezenţa dumneavoastră? Aveţi vreo doi metri! Nu, nici vorbă, mă pune să-i povestesc faze din meciurile de odinioară, când jucam la Rapid. La Rapid, nu la Dinamo?… Cred că de asta mă şi simpatizează… E anti-dinamovist până-n măduva oaselor, dar se fereşte să

arate la mulţi… Eh, zic eu, finala campionilor Europei, între Rapid şi Dinamo… Ce timpuri! Le-am apucat! Era să fiu şi eu în lotul naţional de juniori… Cum a fost meciul ăla? Pe atunci nu exista televizor… Mă pune mereu să-i povestesc…

Da, în ziua aceea jucasem în formaţii complete, de 6 la 6, şi dânsul mi-a făcut un semn discret să nu mă grăbesc spre vestiar, la duş… Am rămas să facem pase cu mingea, în doi, până s-a golit terenul în jurul nostru, apoi s-a oprit, cu mingea sub braţ şi mi-a zis: măi, tovarăşe, voi aveţi mult de lucru acolo unde eşti dumneata… Aşa-i? Aşa e, tovarăşe preşedinte, dar ne descurcăm! Ştiţi de ce aveţi un volum aşa de mare de lucru? Am tăcut, ştiam că urmează preţioasele indicaţii: Te văd pe dumneata un tovarăş de încredere! Ţine minte ce-ţi spun: Nu Moscova, ci de Kiev este vorba! De acolo vine ameninţarea pentru noi!… Fiţi cu ochii în patru la tot ce are legătură cu Kievul, cu Ucraina! … Spune-le şi colegilor, aşa, ca o părere a dumitale. Nu mă pomeni pe mine!… De cele mai multe ori Rusia este în tranzit pe aici, pe când Ucraina stă la pândă cu ochii pe noi! Le stăm în gât!… Nu amestecaţi Rusia cu Ucraina, mi-a zis!…

Într-un fel, ca şi Ţuţea al nostru!

O discuţie cu Nicolae Ceauşescu?… A lui Petre Ţuţea?!… Ne privim toţi trei unul la altul, parcă să ne facem curaj. De ce nu? îmi vine să zic. Şi zic chiar! Nu pot decide singur, decide generalul. Trebuie să informez pe… învăţaţi-mă ce aş putea spune eu despre Ţuţea, cum să-l prezint, dacă ar fi să-l recomand… Care ar fi argumentele? … Ideea nu-i rea! Cum să fiu convingător pentru şefii mei? Pentru tovarăşa, în primul rând! Daţi-mi ceva detalii…

Unul dintre ele se află la dumneavoastră, în arhivă, căutaţi când domnul Ţuţea a fost arestat şi condamnat, a doua oară, în 1958. Cât a stat? în total, din două bucăţi, 13 ani… Iar atunci, în ’58, l-au ridicat pentru Basarabia, că de ce face propagandă împotriva URSS spunând că Basarabia este a românilor. Şi Ţuţea, parcă îl văd cum s-a oprit şi i-a fixat lung, înainte de a răspunde. Apoi, lăsându-i cu gura

căscată, către anchetatorul mai şef: Domnule colonel, ce ţigări fumaţi dumneavoastră acolo? Pachetul de ţigări era pe masă. Nu se vede?!... Şi de ce nu fumaţi Chesterfield? Colonelul, dacă colonel o fi fost, poate că era general! s-a prins în joc şi i-a răspuns: Nu-mi permit cu leafa mea să fumez Chesterfield! Păi vedeţi, domnule colonel?!... Leafa oricărui slujbaş al statului este proporţională cu suprafaţa Ţării...

Dacă facem România Mare, de la Nistru până la Tisa, veţi avea o leafă cu care să vă permiteţi să nu mai fumaţi Mărăşeşti!...

Ce ziceţi?

Cred că povestea asta i-ar plăcea tovarăşului...

Mai povestiţi-i şi confruntarea cu Drăghici! A cui? A domnului Ţuţea! Cu Alexandru Drăghici? Şeful Securităţii de atunci!... Au rămas chiar ca la dentist! Tu ce meserie ai, mă, criminalule? Eu sunt de profesie... Şi i-a rupt gura în patru: ...român!

De profesie român?!... Aşa i-a răspuns lui Drăghici? Dar cum?!

Uite că se goleşte sticla... Poate că ar trebui să le povestesc de unchiul Sam?... Chiar vă gândiţi serios, domnule general? Da, mă gândesc că mai înainte de orice ar trebui să-l cunosc şi eu pe domnul profesor... Aşa, din ce-mi povestiţi dumneavoastră, ar merge... Ar merita încercat!... Dumneavoastră pe cine vă gândeaţi să recomandaţi? Pe Gheorghe Buzatu, de la Iaşi... De Onisifor Ghibu aţi auzit? Cred că da... Nu-i mort?! Trăieşte fiul său, un om care ştie multe despre românii din Basarabia... Octavian Ghibu. Ar merita oricum să-l cunoaşteţi!...

Tovarăşul, mi s-a destăinuit cu o problemă: ce ne facem dacă noi cerem Basarabia, iar ruşii acceptă ideea?

Ar fi aur!

Acceptă şi spun că nu este destul. Că trebuie să accepte şi populaţia! Şi ne trezim cu un referendum naţional, organizat impecabil, cu asistenţă internaţională, cu tot tacâmul, iar rezultatul valabil pentru următorii două mii de ani: 99% în favoarea lor! A ruşilor şi a rusificării.

Există soluţie?

Exact asta a fost problema discutată de Petre Ţuţea cu Maniu în 1940!... A povestit-o de o mie de ori la Casa scriitorilor! Cum de nu s-a aflat şi la dumneavoastră, domnule general Filip?! Filip sau Pamfil? Parcă Pamfil am înţeles!... Le încurc! Doar nu era să beau degeaba, aproape numai eu, frumuseţe de sticlă... Să fiu totuşi atent, să nu mai pronunţ vreun nume, Filip în loc de Pamfil, Pamfil în loc de Filip...

Domnule preşedinte, vedeţi ce rău este că nu avem nişte microfoane bune instalate şi aici? Se poartă discuţii interesante la dumneavoastră... Aveţi dreptate! Ar trebui toate înregistrate, domnule ministru... Mai ales la masa din stânga, cum intri dinspre Calea Victoriei. Acolo îi place lui conu Pereche cel mai mult! Acolo să puneţi măcar vreo două-trei! Le scoateţi pe cele vechi că au ruginit... Verba volant şi ar fi păcat! Aşa, pentru istoria literaturii române în texte inedite...

Şi care a fost răspunsul lui Maniu?

N-aţi vrea să-l aflaţi chiar de la domnul Ţuţea? Bună idee! Păcat că trebuie să plec tocmai când a devenit mai interesantă discuţia... N-am bănuit că voi avea aşa de multe de aflat!... Cu siguranţă ne vom mai vedea, cât de curând!

Scoate un portmoneu din care încearcă să extragă ceva... Ce naiba. Parcă ar vrea să plătească consumaţia...

Şi cum rămâne cu copiii?... Păi vom avea grijă ca băieţii aceia ai dumneavoastră să-şi vadă de facultatea lor, iar pe domnul Ţuţea nu-l vom lăsa să sufere de nimica. Aveţi cuvântul meu!... Frigider, telefon, poate un televizor color... Mă implic personal!

Nu, domnule ministru! Eu ce mama dracului v-am tot spus până acum?! îmi vine să-i zic. Nu de Ţuţea vorbesc, gata, capitol închis! La vârsta lui, a trăit, nu glumă! De toate... Ci de copiii ăia, săracii... Ăia cu sida! Adică cu Sve, ca să fiu mai clar, cum rămâne? Nu puteţi afla pe unde hălăduieşte?! Sunt convins că se ştie deja, la dumneavoastră! Nu putea trece neobservată aşa persoană.

E remarcabil de remarcabilă! Unde e?... De ce se ascunde de mine?! De ce m-a făcut să cred atâtea lucruri minunate despre ea, despre noi doi, despre mine!... Svetluşca maia! Chiar m-a uitat? M-ai?

Dar generalul extrage nu bani din portofel, ci o carte de vizită. Şi o clipă mă pocneşte peste creieri impresia că pe acel petec de hârtie voi primi adresa Svetlanei, cu număr de telefon, de apartament, staţia de metrou, tot... Nebunie curată! O iau, ne strângem mâna, prieteni de-acum pe viaţă, iar în stânga rămân cu bileţelul... Nu, nu de amor... Vag i-aud pe cei doi că-şi iau rămas bun cu vorbe ceva mai multe şi pentru mine de neînţeles. Sunt în plus... Mă uit la bileţel. Mă mai uit o dată! Mă belesc, mă mai belesc de şapte mii de ori, dar degeaba! Tot nu pot să cred!

Domnule general! E adevărat ce scrie aici?! Şi bietul om se vede întors din pragul peste care abia trecuse. Semn rău? Ce scrie? Păi scrie că vă numiţi Filip, dar şi Pamfil! Nu ştiu dacă se poate accepta asemenea coincidenţă! Ce părere aveţi maestre DRP?

Pe mine de ce mă întrebaţi?

Ca specialist! Vă repet ce am zis zilele trecute: coincidenţele sunt mama şi materia literaturii!... Aşa a apărut literatura! Nu întâmplător! Nu există coincidenţe întâmplătoare!

Şi care este coincidenţa, domnule profesor?

Că vă numiţi şi Filip, dar şi Pamfil...

E o glumă? Nu înţeleg... Aproape că l-am supărat!

Sunteţi Filip Pamfil, şi bag, inspirat, de la mine: eminentul clasicist din anii aceia ai tinereţii, despre care profesorul Graur spunea că vă şedea la catedră ca unui cazac în şa?...

Asta-i bună! spunea domnul academician despre mine aşa ceva?!

Şi nu numai dânsul! Şi doamna Creţia, şi domnul Fischer... Şi, iarăşi inspirat: tovarăşa Wald, nu!

Nu mă miră! Cred şi eu!... Dar ce spuneau?

Că eraţi cel mai bun la traduceri, dar până la urmă

aţi tradus şi… traducerile din latină în greacă şi vice-versa! Toţi se mirau: clasicistul, eminentul, devenit securist!

Tot eminent! completează gazda. Frumos din partea DRP-ului…

Staţi liniştit, mai sunt şi alţi clasicişti… Dar nu continuă ce era deja de înţeles aşa de uşor.

Eu, generos: Nu-mi daţi nume, lăsaţi-mă să-i ghicesc eu! Şi continui: vă caut de multă vreme, domnule general… Pot să vă spun domnule coleg?

M-ar onora!

Domnule profesor… După cum vedeţi, în sticlă nu mai e nici picătură de ambrozie… O scutur energic şi, clar! am dreptate. Deci nu putem discuta mai departe… N-avem cu ce pe masă, niciun motiv major! Nici timp… Dar am să folosesc acest argument – şi ridicai sus cărticica de vizită, pentru a ne mai întâlni, căci mai ales lucrurile pe care le-am aflat de la Dumneavoastră astăzi m-au convins că nu degeaba vă caut de atâta vreme… Nu mai speram! Foloseam din păcate un număr de telefon greşit. Ce număr? Nu-l ştiu pe dinafară nici măcar pe al meu. S-ar putea să fie numărul de acasă, dacă începe cu 66.

Ba chiar cu 666 este. Asta ţin minte! Esenţialul. Restul… Stau foarte puţin pe acasă în ultima vreme. Iar nevastă-mea are alt număr. Ce mai face doamna? Bine, domnule preşedinte… Da, domnule profesor! Mă sunaţi oricând, că avem multe de discutat!

Ştiam că la dumneavoastră nu se discută, ci se execută!… Mă rog, stăm de vorbă! A trecut vremea vorbelor. Bate ceasul faptelor, domnule general! Fapte, fie! Multe! Multe şi deloc mărunte!

Aşa că ne mai luăm o dată rămas bun, eu mereu cu cartonasuj. alb în mâna stângă. Arăt spre el! Prima mişcare trebuie să fie cu frumoasa Esthera. Nu trebuie lăsată fără ajutor, şi nici fără control!…

Ne vom strădui, domnule coleg! Contaţi pe mine. Pe noi…

Ce porcărie!… Nici măcar o clipă nu-mi trecuse prin minte să-i vorbesc ministrului de muierea ceea… Cum de

m-am pomenit pomenind-o?... Ce resorturi inconştiente îşi bat joc de mine, la cheremul cui mă aflu atunci când... l-aş povesti cuiva toate astea... Dar cui? Iulianei, ar fi cel mai pe placul meu!... Numai ea m-ar înţelege, dar cum să-i...

Şi mă aştern băutului cu bătrânul Ahoe din vechea Troie cu net sentimentul că am ratat ancheta, am fost penibil, şi bând îmi dau seama că ar fi totuşi cu putinţă... Cu Iuliana să mă... să mă... consult! Am să-i spun Iulianei că scriu la un roman, bătrâne, şi-i povestesc scena sau relaţia la care nu mai ştiu cum să continui, cum să fac s-o regăsesc eu, autorul, pe eroină... Şi cu ce motivaţii! Şi mai ales de ce naiba nu poate personajul meu masculin, mascul foc, îl piu grande fustadore de la città să scape de ea!... Chiar şi când mă gândesc la altceva, ca-n bancul cu Bulă, iată, eu tot la ea am mintea chitită! Şi nu numai mintea ridică capul amuşinând după ea... încotro? De unde vine izul ăsta de Volga, Volga, cine cântă atât de baritonal şi din ce depărtări baicale?!... Nemernicul de Pâcă, e-n grădină cu o admiratoare din Chişinău...

Cum a fost sus, la întâlnirea cu istoria?... îi fac un scurt raport de activitate! Sunt iar şocat de coincidenţe... Dar DRP, cu cine a fost? Cu dumneata sau cu generalissimul lui Peşte?

A fost fain de tot! Colegial! Cu amândoi?... Mmmmai mult cu mine. Oricum, era gazdă pentru general! Şi nici eu n-am sărit la beregata omului! Cum aş fi vrut...

La viaţa mea, profesore, am pus la punct ori cu botul pe labe mulţi generali de Secure... îi drept, cu mulţi mă placasem pe iarba din parcul Copilului... Aşa, fiecare în parte dacă-l iei... Şi în timpul liber... Să-ţi spun părerea mea: ei sunt mai victime decât noi... De ce crezi că n-a ieşit ce trebuia? Că te simt eu, profesore! Ai fi vrut să mai fi o dată năprasnic ca la Cluj?!... Nu ţi-a ieşit? Dacă-mi povesteşti ce şi cum, îţi trece supărarea! Dar nu insist! Decât la pahare! Te mişti încet! Nu ai zvâcnire!... Unde ţi-i elanul carpato-pontic?

Vine la masa noastră şi Dron... O companie mai bună nu se poate imagina! A fost şi el plecat în Franţa, la fecior-

su! Ne dă raportul, ce vinuri, ce brânzeturi a testat. Dar dor i-a fost tot timpul de un şpriţ aşa, mai de vară… Pe etichetă cu corăbioara de Murfatlar… Ahoe se execută prompt. N-a mai fost prin lume de la Olimpiada americană… Tot aşa beau franţuziţi! ăia din Paris? Cum? parez eu întrebarea care nu mi se adresase mie. Da, răspunde Dorin, tot aşa, cu paharul. Dacă comanzi o sticlă, îţi cere plata înainte! Ca la curve, tună Ahoe, aproape ca un chiot. Curve mai sunt!…

Arunc o vorbă despre Chişinău şi aflu imediat ce a fost! Se întrec amândoi să se mire de basarabeni! Dron este mai informat. Are un străbunic, combatant sub comanda lui Napoleon. Nu s-a mai întors la Paris. I-a plăcut mai mult la Cahul sau Bălţi, la Orhel sau Storojineţ, altfel nu se explică. A aflat Dron din străbuni, de la străbunelul, că nea Nicu vrea să-i ceară lui Gorbaciov Basarabia şi tezaurul României! I l-a cerut deja! Iar la Congresul PCR cică o să pună problema tratatului Molotov-Ribbentropp! O să iasă bâlci mare! S-a întâlnit cu nişte istorici şi nea Nicu, după cinci minute de discuţii, le-a cerut să schimbe denumirea tratatului, Stalin-Hitler trebuie să se numească, între ei a fost făcută înţelegerea! între cei mai mari criminali din istorie!… Fără menajamente, tovarăşi arheologi!

Dacă face treaba asta, eu l-am iertat de toate! L-am iertat de tot! Pentru încă o sută de ani şi de crime! decide Ahoe. Ce zici, profesore?… Mda, e ceva! Ceva ce-o s-o discut cu văru’ Aurel! Să vedem ce mai are împotriva mult iubitului şi stimatului?! Păi cum să nu-l iubeşti şi stimezi dacă îi pune pe ruşi cu botul pe labe?!… Numai că nu reuşesc să contribui cu ceva la discuţie! Mă urmăreşte sentimentul eşecului… Ca propria mea umbră…

…Auzi la mine! Mă primeşte în audienţă ditamai ministrul, eu vin emoţionat şi pregătit cu-n listoi de subiecte, gata să mă iau de piept cu toată instituţia pentru dreptatea Neamului meu şi pentru drepturile omului, şi mă trezesc că-i cer onor domnului ministru să-mi caute gagica care m-a lăsat cu buza umflată şi hăndrălăieşte de capul ei

prin cetate… Ba inventez şi un interes al lor, al Securii pentru însă… pentru dânsa… Ca un fel de turnătorie, asta am făcut… Am lăsat clar să se înţeleagă că mi s-a părut suspectă! Că trebuie dată pe mâna… Turnătorie curată!… Ce mai?!… Pe mâna-mi a mea!

Şi-or fi dat seama cât sunt de penibil? DRP-ul, cu siguranţă, l-am cam făcut de râs, domnule Ahoe, pe preşedintele nostru drag, în faţa unui general de secu…

A fost ca-ntre colegi! Aşa greşeli să tot faci. Problema e să merite. Zici că te-a încurcat gândul la o femeie care ţi s-a lipit de suflet ca marca de scrisoare?! Femeie sau muiere?… De-a pururea muiere, femeie niciodată!… E chiar aşa de frumoasă, profesore, profesore?… Cum arată, nespusa?

Pot să afirm că Dumnezeu a făcut-o, domnule Ahoe, hâc! a făc-kut-o în ciuda… în ciuda dânsei… a dânsei mele! mai mult de-atâtnu am ce spune! Dixi!

E destul! Rămâi aşa, nemişcat! făcută-n ciuda dânsei… Pentru vorba asta vreau să-ţi fac un sonet, magistral!… Dă capul puţin mai la dreapta! Aaaşa…

Ahoe, începe-l chiar aşa: *Făcută-n ciuda dânsei mele eşti*… Sau fără *mele*… *Făcută-n ciuda dânsei eşti*… *eşti* sau *mi-eşti*? Mai bine, *ce-mi eşti* … Dar se schimbă metrica poeziei!

Profesore!… Dacă mă mai regulezi mult la colivia cu sonete, nu-ţi mai fac niciunul!

Fă-mi, Ahoe! Dar să-mi faci unul cu Kapa, care să mă doară până-n ficaţii mamii ei de jidaucă!… Aha, e de-a noastră?!

Hei, Adline, ou est toi, Adline?!… Tu es la-bas?

Am căutat-o până noaptea târziu, pe fundul a zeci de pahare. Nici urmă de nemaivăzuta!

De ce plângi, profesore?

Eh, plâng?!… Lăcrămez şi atât!… Nu vreau să te deranjez! Nimic nu scuză lipsa operei! Dă-i drumul! Şi pe măsură ce textul avansează sonet, se face linişte la celelalte mese… Futu-i mama ei de poezie!… Ce sonet nemaipomenit!… Şi eu, dobitoc cum sunt în toate cele

douăzeci şi patru de ore, nu voi ţine minte nimic până mâine… Ce până mâine?! Deja l-am uitat, te rog să mă ierţi, Ahoe, mai ales pentru versul al doilea, nemaipomenit, mai zi-l, meştere, o dată! Mi-a mers chiar până la ficaţi!… O să fac piatră la inimă dacă…

Profesore, dacă mă iubeşti, îţi fac alt vers, alt sonet! …

De ce, Ahoe? Cu ce te-am supărat?

Nici eu, iubitule, nu-l mai ţin minte… Eu nu mi-s Iorga… Am să-ţi fac altul şi mai prima… Dacă vrei, spune-mi cu ce cuvânt să încep! Un cuvânt la care ţii! Sau la care ţine doamna… îl pot aranju să fie şi ultimul! Un cuvânt pentru doamna… Eh?…

Ce… şi-l zic tot pe ăla, pe dumnealui!…

Îmi place, profesore, respectul cu care… Dânsa!… Ce dânsa mea?!… Profesore, când eu am luat zece la materia pe care mata o predai azi la facultate, mata încă atârnai, plin de muci, de poala doamnei Şeitan, mama domniei tale… Omagiile mele!

Nu mai ţin minte!…

Eh, ştii pe ce am luat zece?… Pe o întrebare!… O întrebare deşteaptă face cât zece răspunsuri bune!… Eram la ultima zi de curs, şi tovarăşul academician ne-a zis că dacă avem o nelămurire după un an de teoria limbii, să spunem acum, înainte de a ne despărţi, urma să plece cu o delegaţie în China şi să nu ne mai vedem la examen, să dăm examenul cu domnişoarele asistente, toate în păr prezente, în primul rând de scaune, chicotind şi guruind ca nişte porumbiţe… Ce bine văd scena! La amfiteatrul Odobescu, dar lumea încă-i mai zicea Maiorescu… Aştept întrebările dumneavoastră zise magistrul!

Şi?

Mucles toţi! Eh, zice profesorul, îmi pare bine că vă sunt toate problemele lămurite! Vă invidiez chiar! Eu mai am o mulţime de întrebări cu care îmi bat capul… O să le iau pe lumea cealaltă cu mine…

Am eu una! tună de la stânga mea nemernicul de Pâcă!… Cu vocea lui…

Păi parcă spuneaţi că dumneavoastră eraţi cu întrebarea! Da, eu eram, dar cum era s-o spun de faţă cu toate colegele?! O pusesem la Singapore, în beci, la toţi poeţii aflaţi de faţă şi Ahoe o ţinuse minte… Domnule academician, începu Ahoe… Tovarăşe academician, îl corectă din prima bancă prima asistentă. Domnule academician, tună Jupiter din înaltul ultimelor bănci, mi-a plăcut mult cum aţi comentat deosebirea dintre română şi germană, când românul zice soarele că-i masculin, iar luna, substantiv feminin! Eu ca poet, poet de limbă română, nici nu-mi pot imagina ca în această minunată limbă să fie altfel! Cum să fie soarele feminin, iar luna masculină, cu păr pe piept, să-i miroasă picioarele a obiele…

Dacă râdeţi voi acum, vă daţi seama ce râdea tot Maiorescu! Inclusiv maestrul, aşa-i ziceau asistentele, zâmbea, bucuros să poarte un dialog. Nu ştia săracul ce-l aşteaptă. Şi întrebă, după obiceiul său: de unde sunteţi, tovarăşe student? Sunt de la Sibiu, aşadar scriu poezie şi în limba germană! Şi ştiţi ce este ciudat: când vorbesc nemţeşte, nu mă supără faptul că soarele – die Sonne este feminin, iar luna, der Moon, este… masculină! întrebare: de ce nu mă supără situaţia din germană atunci când vorbesc în germană? Ca poet, vă daţi seama, nu faci nimic fără Lună, stele, floricele…

E foarte interesantă întrebarea. Nu mi-am pus-o niciodată, deşi vorbesc bine germana… E drept, n-am scris nicio poezie…

Nimeni nu este perfect, tovarăşe academician!… Sunteţi tânăr încă… Şi tânărul academician a dat o explicaţie, cât mai ţin eu minte, ceva cu sistemul, că fiecare limbă este un sistem deosebit de celelalte şi că sistemul limbii germane se potriveşte cu die Sonne şi der Moon. Eh, zise academicul când îşi încheie expunerea: pentru această întrebare aveţi nota 10 şi vă prezentaţi la examen numai ca să vi se treacă nota în catalog. Aplauze în sală. Vă invit să faceţi o lucrare, un mic studiu în care să urmăriţi în toate limbile mai cunoscute care este genul

celor două substantive, soare şi lună. Vă aştept la toamnă să stăm de vorbă pe acest subiect? Mă găsiţi la catedră. Cine mai are o întrebare? Nimeni?

Eu! Aceeaşi voce hodorogită a nemerniculuI. Râsete, a râs cu poftă şi maestrul. Nemernicul între timp venise la masa noastră cu moldoveanca după el şi asculta grav şi solemn saga rostită de o străină gură. O întrebare mult mai grea, nu este a mea, din păcate. E a domnului coleg! şi m-a bătut pe umăr. Nu contează, îl grăbi profesorul. Care este întrebarea? Sună aşa: de ce în limbii română sunt de genul feminin amândouă, şi pula şi pizda?...

Aah! A pus întrebarea asta? Şi?

Şi s-a lăsat o tăcere năucă. Cam toţi eram la fel de năuciţi, nu ne venea să credem nici noi, care-l ştiam pe nemernic că este în stare de orice! De orice, dar nu şi de una ca asta!... Ne-am întors toţi spre nemernic, eram deja vreo şapte-opt nămeţi la masă. Aşa a fost? întrebă tocmai namila, chipurile mirat. Nu se poate! Am pus eu aşa întrebare mizerabilă?!... Nu, nu! Inventează! Nu-i mal merge caterinca cu sonetele şi o dă pe calomnii!...

Ce se întâmplase? continuă Ahoe blajin şi cumsecade. Profesorul, cu doar câteva zile mai înainte, la emisiunea lui de la radio...

...celebra!

Da, toată lumea se oprea din orice făcea marţea, la ora 17, şi asculta emisiunea lui Graur. Iar la ultima, întrebat fiind de un ascultător din Erevan, cum e corect să spui, fund, şezut, dos, sau popou, Graur dixit, cu toată autoritatea academică după el: cur! Denumirea proprie şi cea mai potrivită este CUR!... Cineva, în pauză, la curs, chiar aşa scrisese şi pe tablă, cu creta: Avem curs! Şi ştersese cu o bară ultima literă!... Toată facultatea, dar şi toată ţara, mahalaua carpato-danubiană, comenta, amuzată şi din ce în ce mai satisfăcută de soluţia academică. Nemernicul de Pâcă, depăşise orice limită însă!

Prostii!... interveni acesta. Uiţi că am precizat: *naturalia non sunt turpia*, domnule academician! Şi a fost de acord!... Iar când asistenta aia mai ciufută m-a corectat

din nou, să nu mai zic domnule, ci tovarăşe academician, atunci i-am zis-o şi eu: stimată domnişoară, dacă scoatem din limba română cuvântul *domnule*, trebuie să-l scoatem şi pe dumnealui pronumele de politeţe *dumneavoastră*, ba chiar şi pe *dumnealui*. Dacă tovărăşia voastră este de acord…

Şi Graur? Graur, foarte calm, fără să mai pronunţe încă o dată cele două cuvinte, ne-a explicat etimologia lor, primul venit din latină, al doilea împrumut slav… Şi a zis o treabă pe care n-am uitat-o: cu o schimbare de accent care mă pune pe gânduri… Vezi, câteodată ţii mai bine minte ce nu înţelegi… Ce-o fi vrut să spună? Ce schimbare de accent? De ce-l punea pe gânduri?… Mirarea asta n-am uitat-o nici până azi!

Păi, intervin eu doct, în limbile slave este cu accent pe silaba a doua: – *zda* sau – *da*… Depinde cum silabiseşti… Tu, ca slavistă, cum silabiseşti? o întrebă Pâcă pe biata femeie de dincolo de Nistru, aveam să aflăm mai târziu. Într-o singură silabă: *hui*.

Să murim de râs, nu alta!…

Insist: şi Graur? Graur a zis, în aceeaşi ordine de idei, că paradoxul sau contradicţia este şi mai mare în latină, deja clasică, unde *cunnus*, termen uşor argotic, este masculin, şi înseamnă ce înseamnă, adică ar trebui să fie feminin, ca pars pro toto ce e, iar *mentula*, deminutiv de la *menta*, este feminin… Iarăşi o contradicţie între genul gramatical, mascul feroce, şi sens!…

La care măgarul ce se află în continuare de faţă, şi nu se simte să plece dintre noi, ca orice corp străin, s-a mai mirat o dată: Menta?… Asta înseamnă că moştenim de la romani frecatul mentei?!… Nu, nu e moştenire, ci împrumut modern… Dumneata, tovarăşe student, ai simţ filologic, lingvistic…

…Iar încă ceva ce mi-a rămas şurub în minte din zisele maestrului: să nu confundăm cuvintele cu sensul cuvintelor! Noi la facultatea aceasta discutăm despre cuvinte, despre lumea cuvintelor, care este o lume aparte de lumea reală, cealaltă, în care miza sunt semnificaţiile

cuvintelor… Semnificaţiile referenţiale, completez eu, să nu rămân neobservat în mulţime!…

Şi ne-a spus povestea cu ordinul Jaretierei! Cu *Honny soit qui mal y pense*… Eu o ştiam. Dar loazele venite de la ţară…

Ce poate fi la o femeie mai elegant şi mai excitant ca o jartieră, eu aşa pronunţ, jartieră, zise unul, pripăşit şi el la masa noastră. Eh, profesore, tună spre mine nemernicia sa Pâcă, Teodor Pâcă: cum se spune asta în latineşte?

…Pâcă mă tăia la latină, ştia bine şi greaca veche, nemernicul… Purtau statuile jaretieră? mă apăr eu, crezând că am haz. Nu se amuză nimeni şi rămân mai departe dator cu o replică. Se cheamă *lupus in fabula*… *Lupus in fabula*? Mă mir eu, convins cil Pâcă o ia razna. Se potrivea ca nuca-n… Ci nemernicul 9 ridică po femeie de o toartă, o învârte de vreo două ori, dus şi întors, apoi comandă: Arată-le la fraieri!… Urmă un potop de vocalize rusomoldave, neînţelese de ceilalţi, ceea ce însă nu l-a impresionat de fel pe Theodor Pâcă. Arată-le-o, dom'le! Să nu moară proşti!… Arată-le-o tu, durak ce eşti!

Şi nebunul apucă cu două deşte tivul rochiţei de vară în care se zgribulea biata femeie şi încet, centimetru cu centimetru, ca pe o cortină, o ridică cu mişcări legănate: Volga, Volga… Şi din apelo învolburate şi tulburi se iţi piciorul alb, marmorean al Venereh subgenunchiul mai întâi, apoi nodul genunchiului, misterios şi promiţător, totul depinde cum se continuă în sus, ne-am zis cu toţii, şi a continuat cu o volută ionică, nervos arcuită, cabrată, de cariatidă, sugrumată dulce de strânsoarea unei… unei jaretierel Perfect pică!

Perfect pâcă! aşa se zice!

Halt! strigă mehenghiul. Mai mult nu vă interesează… Aha, zic eu. Asta-i lupa în fabula?!

Vorbeam de lup, şi jaretiera la nasul nostru. Hai: mal priviţi-o o dată!… Dar se răzgândeşte: Niet! O dată vede naşul jaretiera finei! Jaretiera asta a trecut Nistrul şi Prutul ca să ajungă aici!… Omagiile noastre, doamnă… Doamna Căpriana, făcu Pâcă abia atunci prezentările.

Arăta bine, nemaipomenit chiar, dar din pricina ţoalelor mai sărăcuţe de pe ea, nu ne-am dat seama din prima ce lungime avea la… Şi nici nu le văzusem chiar în totului tot! Se mai poartă jartiere în Basarabia?!…

Nu! Ia… Ia arătă-le şi perechea! Hai! Te roagă taica moşul!… Şi domniţa se răsuci spre noi cu celălalt picior, Ahoe prinse iar de perdeluţă şi o ridică sus, şi mai sus, sus de tot, şi nici urmă de Jartieră!… N-am avut decât una, se scuză mehenghiul!… Rămasă de la mama, Dumnezeu s-o odihnească!…

Eh, cum să nu ne placă?!… Parcă o idee mai lung al doilea picior, iar amândouă uitate de Dumnezeu, se lungiseră până la ceafă!

Cu ce ocazie prin Ţară?

Refugiată, mormăi Pâcă, modest. O caută tot KGB-ul prin Chişinău şi împrejurimi… N-o recunoaşteţi? A cântat *Deşteaptă-te*, *Române* atunci, în august… N-aţi văzut-o la televizor?!… Nu, zic eu. Eram plecat din Ţară…

Nu-i cânţi şi lui domn profesor, dumnealui nu te-a auzit?! Cântă dumnezeieşte!… Ne-a cântat, dar mai spre ziuă… Până atunci, să nu mă uite Ahoe cu sonetul dânsei! … Vreau neapărat să-l ţin minte… De data asta… Şi dacă îmi face unul maestru Ahoe din vechea Troie… Unul singur, domn Ahoe… Şi dacă va fi şi mai frumos, cum te lauzi mata ca Manole pe acoperişul de şindrilă, ştii ce am să fac şi numai dumneata vei fi de vină?

Ce, profesore?

Voi plânge în hohote, Ahoe! Dar nu pentru Basarabia voastră, pământ străro… strămo… strădaco-get, ci pentru, iartă-mă, Dorine, o rusoaică… Alta… O rusoaică din Manhattan… Statul New Jersey… Pe care am şeitănit-o ca pe o îngeroaică, dar tot degeaba. Parcă nici n-a fost… Chiar ai fost? Unde? Unde, Adline? Ou est toi, Adline?

Ce-i cu il profesore-le nostru?

Nu cunoşti scena? E din Fan-Fan la Tulipe… Când i-o ramasează regele… Pe cine? Pe Lolobrigida! Şi rămâne singur cuc Gerard Philip!

Pardon! Nu Gerard Philip, ci Generard Pamphil, cu

ph! Ph negativ… Philip Pamphil!… Generalul? Care gene… Filip Pamfil! Cu el ai băut? Ăsta-i cel mai tare acum!… Nu face nimic Bobu fără să-l întrebe!…

Deci, domnul Poghirc… Basarabeanul de Poghirc… Latinistul? E pe la Freiburg, am înţeles! Eu l-am întâlnit pe Poghirc cel din Paris… Lângă Tuileries… Ce-i cu Poghirc? E bine? Mi-a dul o referinţă bibliografică de… de… Păcat că nu-i pot spune şi ou ce-am aflat din bibliografie despre Basarabia… Şi despre nen-tu Puiu…

Vorbesc cică prea tare, sunt avertizat de Dron, şi se aude şi pe la alte mese… E adevărat? întreb eu roată în jur.

Nu, coane Ioane! Vorbeşti prea încet! Nu se aude! Dă te rog sonorul mai tare!… Ce ziceai de domn Petrache şi toarşu Ceauşescu? Mai zi o dată! Nu fie cu supărare! Tu cine… Ah, Grigore, tu eşti, haimana bătrână! Iar nu te-ai îmbătat nici pânfl la ora asta?!… Bei ca prostul!

Domnilor, dacă vorbesc prea tare şi deranjez, înseamnă că eu trebuie să plătesc ce se bea de aici înainte! Fă, Leonora, nota şi ce aduci de acum încolo la domnii, plăteşte Bentea…

Nu-l ştiam aşa de… pe domn profesor. Dorine.

Ce s-o fi întâmplat cu el?!

Ce să se întâmple?! O mică anchetă a Securii tricolore!… Cunoaşteţi… Eu eram ultimul din Uniunea Scriitorilor încă neanchetat, încă… şi-mi căutam cuvântul.

Încă virgin-Exact, Grigore Traian Pop!

Şi a durut?

…Nu te supăra, profesore!

De ce să mă supăr, domnilor?! Dacă domn profesor Ţuţea ajunge consilier la vodă Nicalai, pe problemele Basarabiei, sigur ajung şi eu ceva pe la coana Leana pe probleme de alchimie, desigur! Alchimie medievală şi de cabală… Cică este un post liber pentru Ioan Petru Culianu, dar a mai amânat! A zis că nu vine el decât după următoarea aniversare a prea iubitului…

Chestia cu Basarabia ne interesează! Spuneaţi că… Nu vă supăraţi, dar nu mi-aţi fost prezentat!… Cu cine am… Cu Igor Grânevici! Cum cu Igor?… Da, am tras la

dânsul, trebuie să pice şi bădia Igor, oleacă de mai stăm…

Ah, eşti şoldovean de-al lui! Deci, în tot ce s-a întâmplat la Chişinău, e şi amprenta lui Igor Grânevici?!… Bădia Igor! Nu mi-aş fi dat seama singur!… Decât spre ziuă, când am băgat de seamă că plec acasă treaz. Da, dar mă torpilasem bine la un moment dat… Se pare însă că atunci când tu plăteşti băutura la toţi, nu te mai poţi îmbăta… De ce oare?… Aşa să fie?… Trebuie încercat de mai multe ori… Să nu tragem concluzii pripite!

Oricum, o iau spre acăsuţă cu o minte cristal. Dar cred că m-au trezit din ameţeala cupajului liric şi ce lucruri extraordinare am aflat că s-au petrecut la Chişinău…

Aşa de tare m-am trezit că la un moment dat am început să-l înjur pe Ceauşescu… Şi nu m-a susţinut niciun cor bărbătesc al Uniunii Scriitorilor din Republica Socialistă România. O făcusem de probă, să văd ce zic şuţii ăia… Să văd, sunt numai eu nebun? Şi nu! La unison, cuvântul de despărţire: Rămâne cum a zis nea Petrache! îl bag şi-l scot din pizda mă-sii cine-l mai înjură pe Ceauşescu!… Cu accent pe care silabă?…

La prima ragione: bomba! Secondo tempo: Basarabia!

Capitolul 13

Agendă-mea…

Nu reuşesc s-o scot la capăt cu văru Aur… Nici povestea cu Dobre, marele dizident, că este în viaţă şi studiază cu abnegaţie construcţia societăţii socialiste multilateral dezvoltată, nu-l scoate din ale lui. Fiara trebuie lichidată şi punct!

Şi dacă, vere, cumva este lichidat de cine nu trebuie?!… Adică nu de văru Aurică, favoritul tribunelor şi al celor care suferă în România de trei generaţii, ci e rezolvat de un belfer sătul de privilegii pe care le-a împărţit până acum cu nen-tu Nicu şi ai lui?!… Eh? Dacă cumva îl huleşte pe Nicolae Ceauşescu un membru al CC al PCR şi al KGB cu ani buni de stagiu în ilegalitate?!…

Eh, da, aici este punctul slab! Şi dureros! Nu prea-i vine la socoteală!… Eşti sigur că tot ai lui vor să-l termine?

Păi ca să-l termini, trebuie să-l ai oricând la îndemână, în proximitate! Altfel stai pe tuşă şi aştepţi până la vară, ca tine!…

A dormit la Chelemen şi acum a venit să-şi bea la noi cafeaua şi să afle cum a fost ieri, la întâlnirea cu generalul. N-a fost o anchetă? Una ratată, pot spune. Ne-am vorbit prea frumos unul altuia… Era ca un fel de musafir acolo, la Casa Scriitorilor… Am avut acest sentiment stupid, că-s gazdă! Stupidul de mine… Mai nimic din ce-i pregătisem nu am apucat să-i spun!

Cu Ţuţea cum a rămas?… Păi o să-l trimită DeRePe-ul pe Udrişte la domn profesor în fiecare dimineaţă să-l spele, să-l radă, să-l îmbrace şi să-l scoată la plimbare în Cişmigiu, iar la prânz îl aduce la masă, la Uniune…

Nu-l ştii pe Udrişte? Ora închiderii, vă rog! Ora închiderii!… şi încerc să-l maimuţăresc, imitând fără haz cum ne anunţă el Imediat după miezul nopţii că s-a terminat cu viaţa noastră de noapte în acea zi!… E portar, la Casa Scriitorilor, la Uniune… Strânge scaunele după ce pleacă de la slujbă alde Pucă şi Ahoe. Zic unii că a fost gardian la Jilava! De acolo îi cunoaşte pe alde Ţuţea, Petrişor, Ghinea… Poveşti! Poveşti?

Petrişor ce mai face?

A fost şi el în anchetă, cu tot tacâmul: percheziţie acasă, mii de foi săltate, dus şi el la Secu…

Numai tu, ca un boier, ai fost anchetat cu sticla pe masă. Dop de plută zici?… Exact. Un nume de-ăla, ciudat, scoţian sau irlandez, imposibil de pronunţat! O marcă complet necunoscută!… Dar zimi, ce s-a transmis, domnule, de la Chişinău, la Televiziune, când eram eu plecat? M-am făcut ieri de râs că habar nu aveam!

Da, e păcat că n-ai văzut! O jumătate de milion de basarabeni au ieşit în stradă şi au cerut ca limba română să fie singura limbă oficială din Basarabia, şi cu alfabet latin, adică românesc!… Să se renunţe la aiureala cu limba moldovenească…

Băi, lipsesc şi eu câteva zile din Ţară şi taman atunci vă apucaţi să faceţi istorie!

Şi încă ce istorie!

Şi?

Şi ce? Cum ţi se pare? Mişto! Am serbat cu toată mahalaua, a fost de pomină! Tot restaurantul s-a îmbătat! …

Şi?

Şi ce? Numai atât, că v-aţi îmbătat, altceva nu ştiaţi ce să faceţi? Ah, s-au rostit nişte discursuri, a fost Chioru în mare vervă… Ştii cine s-a îmbătat cel mai tare? Securistul care… e unul nou, probabil că-l anunţă vreun chelner, apare de câte ori ne adunăm cu toţii, noi, din mahala, sugativele de la Teatru… Gănţoiu? E acolo şi el! De la el începe strigarea catalogului… Un securist?… Probabil că are o diurnă din care mai mult bea apă! îi mai trimitem noi câte o sticlă şi nu refuză… Atunci, după transmisia de la Chişinău, l-am chemat la masa noastră, să audă mai bine ce vorbim!… Băiat tânăr, săracu’… Nu prea ţine la băutură!…

Şi?

Şi ce? Ce era să mai facem?

Băi, măcar să nu-l mai fi înjurat! Pe cine? Pe Ceauşescu! Pun pariu că l-aţi înjurat şi de data asta! Şi de ce să nu-l fi înjurat?! Pentru că din ordinul lui s-a transmis în direct de la Chişinău toată adunarea!… Dacă nu cumva ai noştri, de la Bucureşti, or fi fost amestecaţi şi altfel în toată povestea asta, atât de frumoasă! Cine să fie amestecaţi? Securiştii lui nen-tu!

Fugi, bă, de-aici!… Fugi tu, de fraier ce eşti! Tot eu sunt fraier?! Dar cine?

Du-te, bă, contra vântului!

Şi au fost nu cinci sute, ci şapte! Cifre oficiale!… Raportat la populaţia românească din Basarabia, procentul este fantastic! O cincime din populaţia Ţării! Nu se mai cunoaşte o adunare de asemenea amploare, în altă ţară, la alţii… Şi pe ce mizã? Limba, scrierea corectă, cu caractere latineşti, a slovelor româneşti!… De unde ştii tu astea? Tot de la ăla care te-a anchetat ieri?

E drept, tovarăşul general m-a anchetat într-un cadru

mal festiv, aproape tovărăşesc!… Un tip… aproape fain. M-a lăsat să înţeleg că şi-au vârât coada ai noştri un pic! Unde? La Chişinău… Din dispoziţia expresă a tovarăşului! Noroc că nu ţi-au sosit la timp rachetele sol-aer!… Dacă apucai să-l mierleşti pe tovarăşul secretar general astvară, probabil că nu am mai fi văzut nimic din ce a fost la Chişinău!

Dar de ce nu spui că nu se mai ţinea nici mitingul?!… Că Fiara şi-a băgat coada şi la Chişinău…

Habar nu ai câtă dreptate s-ar putea să ai!

Faci ce faci şi tot la nenorocitul ăla ajungi!… Ai înnebunit!… Auzi la el! Dom'le, problema este că nu se mai aştepta nimeni să mai fie atâţia români în Basarabia! Şi atât de români!…

Şi ştii de unde s-a pornit povestea asta? I-au păcălit pe ăia de la KGB şi le-au aprobat înfiinţarea unui cenaclu în parcul central, cenaclu în aer liber, unde s-au tot întâlnit moldoveştenii noştri duminică de duminică să-l recite pe Eminescu!… Aşa a început totul!

Tot de la general cetire?…

Oricum, povestea asta cu Basarabia îmi cade bine şi mie!… E în favoarea acuzatului! îi mai reducem din pedeapsă!… încă un pic şi chiar o să încep să cred sincer şi dezinteresat, nesilit de nimeni, în porunca ayatolahului: Fiara trebuie salvată şi pusă la adăpost… Iar la momentul potrivit, pac! La Războiul cu ea! Cu el, adică, viu şi nevătămat!… Să rămână cu gura căscată toată planeta!…

Ce program ai azi? Ne vedem cu domn profesor? Nu ştiu… Te încurc cumva? Vreau să-mi povesteşti mai multe despre unchiul nostru din America. Avem şi un văr pe acolo? Ce învârte?… Şi în timp ce-i răspund în câteva cuvinte împiedicate, necăjit că iar nu ajung la doamna mea agendă, îmi vine gândul cel bun. Vere, zic, hai mai bine să-ţi citesc din agendă, fratele meu, tot ce mi-am însemnat, şi să comentăm… E de toate în ea şi nu am mai apucat să mă uit prin cotloanele-i de la Paris, de pe aeroport, când mă pregăteam s-o citesc şi s-o răscitesc în cele trei-patru ore de zbor planat… Şi îi povestesc întâmplarea cu studenţii

care nu au mai venit la avion!

Văleu, ce mult îi place! Ce-ţi spuneam eu?! Se duce de râpă totul! A început sfârşitul!…

Iar dacă i-aş povesti ce s-a întâmplat în avion,» oare ce-o să zică?!… Să încercăm… O iau pe mai departe, zic ceva mai întâi despre cei doi instigatori… Pricepe şi mă opreşte. Are o amintire pe care i-o trezeşte povestea mea… O gagică, stewardesă la

Tarom, când eram student… M-a dus de câteva ori de la Cluj la Constanţa… Odată, m-a dus cu avionul tot aşa, mare şi gol, mergeau la Constanţa să ia un grup de turişti nemţi… Şi nebuna m-a pus s-o lucrez acolo, în ultimul rând de scaune… Cam înghesuit, dar am făcut-o!… Se vedea bine că n-o făcea prima oară atunci, cu mine… Ia uite, uitasem! Ah, ce ani faini!…

Simt cum mă fac alb alb… alb… Da, dom'le, continuă vărul, uitasem complet de povestea asta… Poveste?!… Şi nătărăul de mine care credeam că eu am dezvirginat Taromul, şi iată! Nenorociţii ăştia se regulează pe avion mai ceva ca pe tren! Tramvai, troleibuz! Metrou?…

Dacă insist unde trebuie, pe la alde Dan Negustoru şi colegii ăia ai lui cam tembeli, o să aflu că deja au făcut-o şi în cădere liberă, cu paraşuta închisă!… închisă până în ultima clipă, a lui, ultima în care mai era valabil dacă deschidea paraşuta şi a deschis-o… Mai lucid şi la timp! Numai ea, femeie, a trăit cu o clipă mai mult extazul, şi i-a fost fatală clipa cu care a întârziat!… Paraşuta nu s-a mai… Şi biata paraşută de paraşutistă…

Nu m-aş mira să aflu şi poveşti ca asta, în n, în enşpe mii de variante!

Pe tren ştii cum ar fi mişto de tot?… în vagon, s-a banalizat! Dar sus, pe vagon, dacă ar fi să fie, aia da! treabă ca lumea!… Ai făcut vreodată? Pe vagon?! Nuuu! Zic şi eu, aşa, dacă ar fi să mă mai ţin de astea!… Nu te mai ţii? Băi, fratele meu, am făcut deja 50 de ani!… Cum e? Păi ce, eşti departe?! Cât mai ai? Doi, trei ani… Cum să fie? în fiecare zi este cum a fost şi ieri!… Mare filosofie!

«Da, bine că nu i-am povestit de mine şi de Sve, m-aş

fi simţit umilit ca după aceea văru Aurică să mă completeze cu amintirile lui de la Tarom… Aş fi făcut greşeala să-i povestesc ca şi când isprava mea ar fi fost unică în istoria zborului planetar… Exaltat că mie mi s-a întâmplat prima oară!… Premieră mondială! Că mie mi-a venit ideea… Că ce mare deştept mă simt etc., etc. Noroc că m-am abţinut! mai bine mă abţineam şi în avion!… Dac-aş fi…

Da, dacă aş fi ştiut că au făcut-o şi alţii, nu m-aş mai fi vârât cu atâta insistenţă în… Dar, nu cumva?… Cumva ce, măgarule? Cumva nici pentru Sve nu a fost o noutate absolută?! Cum n-a fost nici pentru văru Aurel! Şi pentru cine ştie câte mii de haimanale!… Numai eu, naiv şi ingenuu, feciorelnic rău! mi-am închipuit că deschid trasee noi, necălcate de la facerea lumii, pentru povestea asta aşa de poznaşă şi de gingaşă în acelaşi timp… Călca-te-ar cine, măgarule!… Cum poţi să te gândeşti aşa la biata femeie?! …

N-am încotro, gându-i gând, nu ascultă de nimeni şi, iată-mă-s, tot aşa, fără voie încerc, din ce-mi mai aduc aminte, amănuntele care să mă lămurească definitiv în această chestiune cu totul neaşteptată: oare Sve… Svetlana mea, Sveiţa maia, nu o făcea nici ea pentru prima oară?… Nu a fost acela primul samaliot în care… în care ce, mizerabile?! Ce amănunte?! S-a lăsat prea uşor?!… Dar atunci de unde şi până unde acuzaţia de viol?! Ce? Eu sunt…

Mă, proasto! Nu te-a acuzat nimeni de viol viol! Ci te-a acuzat magnifica că ai făcut-o, bine, fie! cu K de la kăkart, da, ai făkut-o, fiu-i făkutul mă-sii, făkut-o-ai să se simtă făkută fără voia ei, violată!… Asta ţi-a reproşat! Că ai… Şi n-a avut dreptate?! Cioban nenorocit!… Mârlanule! Mârli-te-ar să te mârlănească…

Hai, vere! ziceai că-mi citeşti din agendă!… Ce tot faci acolo?!… Vorbeşti singur?

…Mda! Uite ce scrie aici: de găsit vizui-na!…

Ce vizuină? Bârlogul! Ce bârlog? Al fiarei!… Băi, vere!

Am scris codificat: locul adică în care să-l ascundem pe Ceaşcă! Pe Ceauşescu? Cam! Tu chiar l-ai luat în serios pe unchiu' Alzheimer din America?…

Ideea lui nen-tu Mitică, dar şi a legionarilor anti-simişti de la Paris, este că nea Nicu trebuie răpit sau convins să se lase răpit. şi ascuns o vreme!… Cică în felul ăsta e cel mai uşor să le dăm peste cap toate planurile! Ale cui planuri? Ale celor care peste câteva săptămâni sunt pregătiţi să-l dea jos!… Dar jos de tot! Underground!… Nu mai apucă să-şi mai ţină ziua de naştere!…

Doamne, ajută-i, Doamne! Şi cine-s ăştia? Dă-mi adresa să le strâng mâna şi să mă înscriu şi eu voluntar, măcar nodul de la şireang să-l fac eu! Cine-s, dom'le, cavalerii ăştia fără greş?

…Păi cin să fie? Alde KGB! CIA! Bozgorii… Mossad? De ce nu?! Eh? Taci? Taci, văd!

Mda! Se cam schimbă… Eşti sigur?

Fii tu sigur că nenea al nostru de la Neviorc ştie cam tot ce se ştie la Casa Albă! De unde pizda mă-sii le ştie el pe toate?! Ai auzit de George Patton? Generalul? Da! E mort de o viaţă! Da, dar nu e moartă reţeaua!… Şi reţeaua aia ţine mult la legionari! La Căpitan!…

Şi ce are Căpitanul cu cel mai iubit fiu al poporului român?!

Cred că încă nu eşti pregătit să afli!

Hai sictir!… Auzi la el! Eu să-l ascund pe… Da, îl ascund şi acolo îi fac eu felul! Că tot nu mă vede nimeni!

Excelent! Fă-i-l! Important nu e să scape cu viaţă, ci să nu moară!

Asta cum vine?!

Important este să nu-l ştie lumea mort! Şi unii, unii ăia, care-l vor lua locul, după ce se instalează la Cotroceni să guverneze ţara, s-o guverneze cu teama că Ceauşescu se poate oricând întoarce să le ceară socoteala!…

Da! Sunt de acord! îl răpim, îl ascundem şi îi luăm gâtul! Eu i-l!

Ia-i-l! Dar incognito, să nu afle nimeni că nu mai are pe unde respira!!

…Eh, aşa mai da! Nu mă interesează gloria!

Poate ai o idee!… Trebuie ascuns într-un loc de care să nu ştiu decât eu şi o persoană-două de rezervă, care să mă înlocuiască dacă eu păţesc ceva. Vrei să fii tu ăla? Şi ce să fac? Să-i duci de haleală, să-l scoţi la plimbare eventual, când s-o putea… Are diabet! Va trebui să-l îngrijeşti, ca medic! Nu-i poţi lua gâtul unui bolnav! îl faci mai întâi bine, îl vindeci… De diabet să-l vindec?! Da, şi abia după, îi faci felul, cum ai zis! Tu ştiu că te ţii de promisiuni!

Mai departe! mai departe ce?! Din agenda ta! Alt subiect, uită notiţă!… Aha!

Cu vizuina m-ai lămurit!…

Nunta. Volumul II. Corneluş!…

E tot codificat?… Dar de cine te-ai ferit?… Unchiu' Dumitru m-a învăţat să mă feresc!… M-a scos afară din casă, într-un parc… Central Park? Cred… ca să-mi vorbească despre Ceauşescu şi să-mi dea misiunea de a-l salva ca pe un odor nepreţuit!… Nu cumva să ne miroasă vreun microfon! în casa lui, şi-i era teamă!

Şi tu?

Am zis că-i nebun, dar l-am lăsat să vorbească… Şi te-a convins! Eu nu vreau să te conving! Faci ce vrei dacă chiar vrei să faci ceva!

A cui nuntă?… Nunta Căpitanului! Ce-i asta? O carte? Nu, un film, un film documentar… Nunta lui Zelea Codreanu şi volumul doi din cartea *Pentru legionari*. Ai auzit de ea? A scris şi cărţi Codreanu ăsta? Am citit-o la Paris… N-ai găsit la Paris şi cartea lui Pacepa?… Se bănuieşte că amândouă, manuscrisul şi filmul, sunt la arhiva Securităţii, moştenite de la Moruzov… Oficial, au fost distruse, dar părintele Boldeanu crede că sunt păstrate sub şapte lacăte la securitate.

Şi tu cum ai să ajungi la ele?!

Nici eu nu ştiu!… Dar sunt tare curios!… Poate mă ajută generalul…

Băi, fratele meu! Văd că eşti pornit rău să-l salvezi pe… pe… Şi mai văd că nu ţi-e teamă deloc de ce este mai rău!

Ce pot să păţesc? Hai, zi, după mintea ta de franctiror cu rachete Dunlop sol-aer!…

N-ai să reuşeşti să faci mare lucru!

Nu fac mare lucru, nu păţesc mare lucru!

Ba ai păţit-o deja!… Eşti îngrozitor de caraghioz, de penibili Nu-ţi dai seama?!… Ridicul, vere!… Ba-ţi dai seama şi totuşi… La urma urmelor eşti de admirat că puţin îţi pasă să fii atât de ridicul!

…M-a cam descumpănit cu vorbele astea, dar mi-am revenit nesperat de bine, cu o replică de-am rămas şi eu cu gura căscată după ce am spus-o! Eu am spus-o?…

Zic, vere, e adevărată şi reciproca!… Care reciprocă, băi, vere…? De la ridicul la sublim nu este decât un pas!… O ştii şi tul Un pas! Eu am impresia că l-am făcut deja!

I-am luat maul!… Hai să-ţi mai citesc!…

Mi s-a cam aplecat de prostiile din agenda ta! Piş-te pe ea! Poate-ţi revii până ne mai vedem. Mă sufoc! Ies în oraş. Tu când vii la Constanţa?

Nu ştiu… Poate merg cu tine! Te-ai mai văzut cu ai mei? Cu taică-tu, duminică, la rugby, mă întreba de tine!… Plec. Mă duc şi pe la Athénée, poate dau de domnul profesor! Că m-am săturat de proşti! Pleacă normali la minte şi se întorc de la Paris uşchiţi rău! Baftă!

Pleacă. Rămânem numai noi doi!… Se liniştesc şi încăperile pustii… O s-o luăm de la capăt, aşa cum plănuisem încă din zori… Mai îmi fac o cafea. Pun în funcţiune şi pikupul cu zece discuri, să ne ţină vreo trei-patru ceasuri… Mă aştern somptuos în fotoliul cel verde, cu gagica pe genunchi… Nu mă grăbesc… Nu a fost rea întâlnirea de ieri… N-a fost cum am regizat-o eu, dar a fost poate mai bine!

Dacă am greşit cu ceva, e că am fost prea bine crescut! Mde, eram pe terenul lui DRP, eram oarecum gazdă… Casa Scriitorilor… Dacă aş fi jucat în deplasare, în spatele magazinului Victoria, fost Lafayette interbelic, aş fi fost mai agresiv, mai rău… M-aş fi simţit încolţit, în legitimă apărare, aş fi muşcat, m-aş fi simţit mai bine!…

Ny a fost rea nici intervenţia Svetlanei, căci ea a

intervenit, telepatic, ca un strigăt de ajutor, iar eu am reacţionat până la urmă corect! Dacă aveam ceva de câştigat, nu prea văd ce anume altceva. Mi-a promis destul de clar că o vor căuta şi mi-o vor aduce la Nelu Chelemen, într-una din camerele cu pat dublu, matrimonial, aşa se numesc în termeni de specialitate, hotelieri… Aburită gata şi somnolind somnoroase păsă… păsărici…

Mda, am două plurale de la păsărică: păsărici de la păsărica aia şi păsărele, alea somnoroasele, de la păsărică albă-n cioc, subţirică la mijloc, tragi cu pu… cu puşca şi nu ia… nu i-a făcut nimic nimic! făcut sau cu kapa?…

A fost o prostie sentimentul că o torn la Securitate… E cu Securitatea după ea de când a ieşit din aeroport, sunt convins. Ba dacă chiar ei mă pun în legătură, în contact cu ea, treaba mea ce fel de contact! abia aşa o simt mai protejată, mai… E chiar de datoria mea să fac ce am făcut la întâlnirea cu generalul lui peşte… Să n-o las singură cu Securitatea pe cap!

Mda… Ia s-o vedem acum şi pe domnişoara agendă… N-a fost frumos din partea mea să invit un străin să asiste la revederea şi regăsirea noastră! La intimităţile… I'm soriy! O luăm din nou de la capăt! De la prima însemnare! Vizuina Fiarei!…

Mda, chestia asta cu locuinţa, văgăuna sau vizuina ori peştera în care să fie ascuns nen-su Nicu…

Dom'le, dar are dreptate văru Aiurică! Chiar sunt sănătos la minte?! Ce a fost în căpşorul meu când m-am angajat să mă ocup de aşa ceva?!… Eu abia am reuşit, după 20 de ani de şedere în Bucureşti cu bagajele mereu la uşă, să am o locuinţă, un prăpădit de apartament, în care n-aş putea ţine nici măcar o cioară fără să mă afle tot blocul, şi m-am arătat în stare să mai găsesc o locuinţă, unde să-l ascund… sau să-i, îi ascund-em pe individ?! Pe amândoi încă!

…De fapt, sunt singur cuc! Vag, contasem pe văru Bilă, dar acum, după ce am aflat unde l-a dus pasiunea lui pentru tenis, cu cine să ies la bătaie să-mi ţină spatele?! Cu cine să mă sfătuiesc? Chestiunea asta presupune o

muncă în echipă…

Echipă, desigur, dar cu cât e echipa mai mică…

Deci, hai să scriem aşa pe prima filă albă, nepângărită Li Paris: Program zero! Adică codificat, după expresia Protocol Zero… Protocolul în care apare şi unul dintre cei doi!… Pentru ei deci este echipa, echipa, mai întâi: mamelucul de mine şi mai cine?

Ah, aşa, din cap nu merge! Agenda asta are şi vreo… câte? Vreo trei-patru sute de numere de telefon. Nu toţi sunt de încredere, dar toţi care sunt de încredere îi am trecuţi aici… Poftim, deschid la întâmplare!…

Semn bun, primul nume care-mi sare în ochi, Pavel Lucian, drăguţul! Sigur că este bun, bun rău de tot, la orice… Cu el voi avea o discuţie deschisă, nu e nevoie să-i ascund nimic, nici măcar povestea cu Svetlana… Ohoho, ce o să-i mai placă puşlamalei!…

Sau că Alexandru… Prezent! Jipa Teodor! zent! Anghel Petre! Muşat Radu Soare! Şaiu… Antoine Caraivan! … Şi mă trezesc în câteva minute cu o listă de vreo 50 de huidume, unul şi unul… Care mai de care mai… Bag şi câteva tovarăşe… Vreo trei dintre ele ar putea fi gazdă de hoţi!… Care? Păi, Muţi! care îi iubeşte la nebunie pe amândoi! Găteşte minunat, chiar şi pentru un regim diabetic! Va fi mai greu s-o conving că otrava nu e dietetică…

Da, am adunat vreo 50 de inşi, fiecare mai grozav decât ceilalţi, dar toţi sunt anti! Anti băiatu’! Cum o să-i conving eu, pe fiecare în parte, că facem stânga-mprejur?! Dar nici chiar aşa!… Să discut ore în şir cu fiecare, cum am făcut cu văru, nu prea ţine… Şi aţi văzut cu ce rezultat!

…Să fac o şedinţă cu toţi cincizeci?! Unde naiba?!

Easy, boy, ea sy… Nu e nevoie de convins decât unul, cel care, voi decide eu, este potrivit. Unul său, hai, doi-trei! … Nu mai mulţi!… Ăştia cincezeci sunt ca să aleg dintre ei! Doar n-o să le spun la toţi că omul cel mai căutat de pe planetă se află în custodie şi pază unde? Unde-l ducem? Noi, ăia vreo doi-trei, nu e nevoie de mai mulţi!… Pavel e unu… Didi Sau că altul… Asta în legătură cu casă, dar care

casă, a cui este cea mai potrivită?... Asta mai vedem noi!...

Peştera lui Ali Baba!

Cred că locul cel mai bun ar fi undeva în plin centrul Capitalei... Şi lansăm zvonuri că a fost răpit de libieni, că-i la chinezi sau undeva în munţi... Sau poate va avea mult iubitul vreo Idee!... Parcă mi-a zis ceva nenea Dumitru... De-o ascunzătoare în care a mai stat, parcă... Dar uite, n-am notat în agendă şi nu mai ţin exact minte...

Oricum, teoretic vorbind, avem nevoie de cel puţin două adrese: una uşor accesibilă în clipa când dispare din peisajul politic şi securist! Când i se pierde urma cu ajutorul subsemnatului... Unde-l duc în secundele sau minutele următoare! Nu mai mult! În cinci-zece minute el trebuie pus bine la păstrare!... Cred că Sau că e bun să se ocupe de povestea asta!...

Cornel Dida!... Şi el merge! îl va îngriji pe împieliţatul, doar e cel mai bun diabetolog din sud-estul Europei... Da! Ăsta e punctul 1 din programul zero!... Nu! Punctul 1 trebuie să fie altul: cum ajung la subiectul propoziţiei?... Ia să vedem prin cine? O punem prima pe cocoană, dau eu de urma ei şi o însoţesc când îi va lua interviul...

Dar cine îi aranjează interviul, vere?...

Următorul subiect? Ce scrie aici? Volumul 2, Codreanu... Manuscrisul. Manuscrisul?... La Versailles am auzit prima oară de un manuscris al Căpitanului... Ce s-au mai mirat toţi că nu-i cunoşteam cartea... Nici măcar nu auzisem de ea! Măcar pentru cartea asta şi merita tot deranjul până la New York şi retur, via Paris by night...

Dacă mă gândesc bine şi chiar o fac, gândindu-mă la noaptea când nu m-am atins de Sve nici cu o floare, nici ea de mine n-a mai vrut... Noaptea aia de pomină atunci a fost, când n-am mai lăsat cartea din mână până în zori... Ce noapte! Ce carte! Ce carte teribilă va fi fiind şi volumul al doilea...

Am, aşa, o presimţire rece, pe şira spinării... Face parte din nenorocul nostru şi acest manuscris, că s-a pierdut, că «fost distrus... Şi mă podideşte un impuls cu

totul neaşteptat şi mă trezesc, ditamai omul, căzut în genunchi, la un pas de a face o rugăminte fierbinte cerului… O cerere respectuoasă!”, Mult stimate şi iubite… Mă opresc… Ce e cu mine? Mi-a venit, de unde? să cad în genunchi şi am căzut, domnule, ca să mfl rog la Doamne Dumnezeule, facă-se voia Ta, dar şi nouă puţine dreptate facă-ni-se. Căpitanului în primul rând, şi să iasă la iveală manuscrisul… E destul că a murit aşa de tânăr… Şi cum a murit! Doamne!… Până când?!

…Dar m-am oprit la mijlocul drumului, iată, am rămas în genunchi, cum nu am mai stat niciodată, nici măcar la biserică, şi nu sunt în stare, nici măcar în gând, să rostesc ce? O rugăciune…”

De ce tac? De unde sfiala şi jena care mă încearcă?! …

Da, sunt pe cale să fac un gest patetic, poate chiar caraghios, păcat totuşi că nu l-am dus până la capăt… Cu vorbe la fel de calde, de nedrămuite, cum mi-a fost căderea în genunchi… De ce m-am oprit la mijlocul…

Rămân mut, măcar atâta mai pot să fac, să nu mă grăbesc să-mi reiau poziţia bipedă, antropoidă şi laşă…

Doamne, primeşte-mă să mă rog la Tine fără cuvinte… SĂ nu-ţi cer nimica, iar Tu, Doamne, să-mi dai numai ce crezi sau chiar nimic, numai atât cât să pot duce la capăt tot ce voi încerca pentru alţii, pentru slava şi binele Celorlalţi, al… a Ta, Doamne… Nu mă face să spun vorbe mari!… Mata le pricepi şi nerostite, ba chiar şi negândite, nici măcar în gând spuse… Ştii bine ce mfl mână în luptă… Iartă-mi păcatele de la Paris şi din avion, cred că eram deasupra Alpilor… Eram în cer… Destul de aproape de… Nu-ţi cer pentru mine… Nu…

Nu ştiu să mă rog şi pace!… Mă las păgubaş, dar mai stau aşa, parcă nu mă dor nici genunchii… încep să mă obişnuiesc… Nu ştiam că poţi gândi şi-n poziţia asta!

Am momente când mă iauspaime neînţelese pentru tot ce Vit urma… încerc ca şi aceste clipe să le iau în glumă, peste picior, nil nu-mi dau singur importanţă, să nu fac pe seriosul şi pe gravul, putruns de grandoarea şi de

amploarea şi de… Dar probabil că n-o pot ţine numai aşa, în băşcălie! E prea serioasă povestea asta l devin cabotin luându-mă tot timpul la mişto, pe mine şi tot ce ml se întâmplă de vreo lună şi ceva… Mă simt în clipa asta biruit, pus la pământ de evidenţa răului în calea căruia mă nimeresc şi t-u, să ridic capul, să ridic două degete… E cineva împotrivă?

Da, aş fi eu împotrivă, dar nu prea am cu ce!…

Credeam că răul, porţia noastră de suferinţă ne-am halit-o în ultimii zece – cinşpe ani pentru următorii 300… Dar nu presimt nimic bun din ce se pregăteşte în jur… Sunt oare prea bătrân ca să mă însufleţească schimbarea? Schimbarea domnilor, domnilor, e bucuria nebunilor!… Exact cum i-a spus şi Ţuţea lui Poghirc. Regimul ăsta, în aproape cincizeci de ani de când se experimentează pe noi, s-a învechit binişor de tot… Ar fi timpul să-i vedem şi părţile bune… Există? Suntem noi chiori şi nu le vedem? Eu?…

Or fi chiar adevărate primejdiile de care mi-a vorbit unchiul Dumitru? Nu cumva a exagerat sau eu le subestimez, le iau peste picior, ca vărul Aiurel?! Cu inconştienţă, adică. Vinovat!

…El are o scuză, mai multe, dar eu, Doamne, mie mi s-au deschis ochii, cu forţa, e drept, dar mi i-au deschis, şi la New York, şi la Paris… Cât o mai lălăi aşa? Nici măcar amărâta asta de agendă nu sunt în stare, câteva pagini, s-o mântui… S-o citesc până la capăt… E clar, m-am nimerit şi eu în jocul ăsta, şi nu mi se potriveşte deloc, e prea greu pentru mine… Nu-s vrednic. Doamne! Nu m-ai ales bine!…

Nu-mi vine să mă ridic… Mă las într-o rână, ca o soluţie de compromis… încerc să citesc mai departe fără să-mi mai zboare gândul la ea… Zilnic sunt lungi clipe în care mă invadează pe nepregătite, de nu mai pot da din celelalte gânduri… Şi cad ca o pasăre rănită sub aripă… Oare acestea sunt momentele când se gândeşte şi ea la mine? Exclus să nu se gândească! Şi ce se întâmplă cu mine când ea se gândeşte la cine ştie ce amintiri îl bântuie creieraşii?!…

Numai aşa se explică ce mi se întâmplă când mă trezesc din senin inundat, inundat este cuvântul, din cap până-n picioare de amintirea ei!…

…Să nu melodramati-zăm, prieteni! Un salt, şi sunt în picioare! Hai la birou! Pe cai!

Mda, e clar că trebuie neapărat să-l găsesc pe Dobre, victima în viaţă a regimului exterminator!… îl trecem la priorităţi! Ce-ar fi, dacă corespunde, să-l bag şi pe el în complotul mântuitor?… Mântuitor sau de mântuială?… A dracului ce-i şi limba asta strămoşească! auzi la ea: mântuire şi mântuială… Pornite amândouă de la aceeaşi rădăcină… Care mai îs? îs sau sunt?… Tânjire şi tânjeală… Da, mi-ar plăcea să conduc o teză despre… Şi iar ajungem la doamna cu căţelul!… Nu mă lasă o clipă din lesă!… Mi-ar plăcea sau mi-ar plăcea? Căcat… îl subliniez, îl pun chiar şi în chenar! Are două plurale… Mai mult ce pot să fac?!…

Mai departe… Mai departe e dumnealui domnul taică-miu! Că am şi eu tată, de la care, e drept, nu am auzit niciodată cuvântul magic!… Nici măcar pluralul abstract înuri!… Eu sunt mai slobod la gură, dar numai din rezon filologic… Tata, încă are sfiiciunea… a cui? Să nu zic vreo prostie! Nu-i sfiiciune, ci bun simţ!… Sfiiciunea cu care a venit de la Cartalu… Aia ţărănească! Şi cea de frate mal mic şi mai neumblat decât nenea Dumitru… S-a confruntat toată viaţa cu raportarea inevitabilă, la calul cel breaz de frăţâne-su! Asta a fost cartea lui de vizită: fratele lui Dumitru Şeitan! A cam tras ponoasele acestui detaliu biografic!…

Da, ar trebui să stau mai mult de vorbă cu tata! Măcar cât am stat în trei aste săptămâni cu nenea, aşa îi zice tata, nenea! La toţi fraţii mai mari le zice nene sau nenea, şi înţelegi foarte bine, din context, inclusiv cel extralingvistic, situaţional, despre ce nene e vorba: Dumitru, Ghiţă sau Niţă, în ordinea crescătoare a anilor… Păcat că vorba asta o să dispară… O să dispară odată cu familia numeroasă… Cu patru-cinci băieţi… Cu patru-cinci fete, ţaţe şi ţăţici… Ţaţa e sora mai mare… Ţaţa Veta, ţaţa

Lina…

A nu se confunda Nene sau Nenea cu Nené Couliano, chiar, n-am prea dat atenţie ieri când m-a întrebat generalul dacă mi-a fost student Ioan Petru Culianu… I-am răspuns sec, da! ca şi când nu putea fi altfel şi am aşteptat următoarea întrebare, despre cel mai strălucit dintre strălucitorii absolvenţi ai strălucitei Filologii bucureştene. Dar nu a venit şi altă întrebare!… Chiar! De ce? Chiar nu au în vedere subiectul?… Ar trebui să-i intereseze cel mai mult din toată diaspora lui peşte…

…Mda! Deci am de discutat cu tata despre arhivele Mossadului!

Cu ce îl au la mână sau la inimă jidănaşii de la Paris şi nu numai? E de bine, e de rău? N-are cum să fie de rău! … Dar despre ce naiba o fi vorba?!… Poate plec la Constanţa, cu Aurică fără frică!… Nu, nu-l pot lăsa în afara combinaţiei! Am nevoie de cineva în care să mă încred fără niciun dacă, stai să vedem, poate că… numai să… parcă… O să stăm de vorbă trei-patru ceasuri până la Constanţa, îmi adun şi eu gândurile… Să-i spun ceva şi despre… despre… Ah! Animal ce sunt! Marş la agendă, bolovane! Numai la ea ţi-e gândul, puturosul de gând, înţepenit de parcă aş fi făcut… aş fi făcut, cum îi zice, dom'le?… Parcă priapism… Priapism cerebral, mereu cu gândul la ea… Chiar nu pot să scap?!…

Mda… Nu m-a întrebat nimic mai multe despre… Or fi ştiind deci că m-am întâlnit cu Néné… Nu m-a întrebat nimic nici de Nenea Dumitru!… Dar stai! De ce să mă întrebe? Subiectul discuţiei era nea Petrache şi gaşca lui de feţi logofeţi! N-ar fi avut nicio logică!…

Alexei Mateevici… Chiar aşa scrie, plus un număr de telefon. Deci există un Alexei Mateevici în viaţă, iată, are telefon… Dar cum a ajuns în interiorul lu' agendă-mea? Cine mi l-a… Şi în ce scop?… Alexei Mateevici?… Cred că tot de la Poghirc…

S-ar putea să fim vecini, după numărul de telefon! Alo, domnule Mateevici, vă caut din partea nu ştiu cui… Vă spune ceva numele Cicerone Poghirc! Da, am citit despre

dânsul câte ceva… Lucrează la Televiziune?

…Eh, ce naiba fac cu ăsta? îl păstrez?… îl caut până la urmă?… Mai vedem… O să mai iau o dată agenda la mână, pagină cu pagină… Ba îl şterg de pe faţa agendă-mii! Dacă nu simplific un pic lucrurile, şi mă complic cu telefoane şi întâlniri de omorât timpul… Mă rog, cu poetul agrăirii noastre m-aş fi văzut cu plăcere, dar cu un necunoscut… Poate să-l cheme şi Ştefan cel Mare sau Mihai Eminescu…

Căci nu e ce scrie pe etichetă! Poate că dacă scriam Inochentie Mateevici… îl căutam! Dar pe un Alexei Mateevici care nu este Alexei Mateevici n-am de ce să-l caut! Aut!

Iar o frază enigmati… Ba nu! Mi-aduc aminte! „Invidia că mă întorc”… Da, a fost straniu acest sentiment, mai ales în Germania l-am avut… La mulţi români fugiţi din Ţară sau chiar cu acte în regulă plecaţi, i-am simţit că au un mic ceva, ca un dinte de lapte, împotriva mea… Că am şi eu ceva pentru ei, un ascendent asupra lor: eu peste câteva zile mă întorceam în Ţară, şi zău că niciunul nu mă compătimea. Dimpotrivă, lor nu prea le dădea mâna că… sau să… Hm! Ca un fel de „invidia că mă întorc!… Bat câmpii?!… O aiureală de-a mea, trecem peste! Cu carioca roşie! Pa! Adio şi n-am cuvinte! N-o să mă creadă nimeni!

Iarăşi numele lui Dobre!… Niciun număr de telefon. N-o să fie simplu! Nimic nu-i simplu! Iar când e simplu nu durează! Dixi! Et salvavi…

Generalul lui Poghirc… Nu mai e bun telefonul… îl trecem pe cel bun! Când a rămas că-l pot suna?… Poate că ar fi trebuit să-l sun totuşi pe Mateevici ăst Inochentie!… Hai să-l sun. Cum i-o fi norocul!… Pe unde umbli, tavariş Mateevici?!… De ce nu răspunzi?! Vezi că a doua oară nu mai vede naşu… Eh! Rămâne cum am vorbit! Aut! Nu-i demn de dumneaei listuţa mea…

Plicul mov… Misteriosul… Deci văru Niţă s-a ţinut de cuvânt şi plicul a ajuns la Peterică… Mi l-a luat înapoi cucoana, încă din aeroport, când am decolatspre Bucale… Trebuia oare să fi deschis plicul încă de la bun început,

când am rămas singuri noi doi, la unchiu'? Să-l fi deschis ca lumea, poate că acum aş şti mai multe despre… Inclusiv pe unde adie cucoana, ca o părere de rău după anii cei mai frumoşi… După zilele cele mai, din Parisul de…

Taica socru?… E clar, nu pentru el a plecat fiică-sa din New York cu băiatu', dar de la Paris mai departe pentru ta-su a plecat şi a sosit la Bucureşti… Şi s-ar duce şi la Galaţi… Dacă nu s-o fi dus deja! E acum cu ta-su, îmi vine să zic, şi din pricina asta nu mă caută… Ce-a căutat domnul Roller la Bucureşti?!… De ce şi-a schimbat numele?… Şi când?

Deci domnul Roller, aşa american cum era, fost evreu sovietic, visa şi vorbea în somn pe româneşte!… Ascundea însă că ştie româneşte! Dar din când în când, când îşi ieşea din fire – sau şi-o regăsea! se slobozea cu aceeaşi de neuitat vocabulă, devenită interjecţie internaţională!… Exagerez? Nu! De vreme ce Svetla, fără să cunoască boabă româneşte, o foloseşte pe cumătră interjecţie, o cunoaşte, o etcetera…

A înviat din morţi, întinerit bine, aşa cum Sve nu a apucat să-l cunoască, şi vom avea de-a face cu individul în zilele ce urmează! Devine personaj! Cadavru viu?… Va descoperi ceva Sve? Ce? Şi cum va conta pentru… pentru noi doi?! Pentru destinul acestor pagini?!… Eu ce am de pierdut sau de câştigat? Eu ca… ca… Ca ce? Ca personaj? Sau ca eu însumi, dacă mai există aşa ceva!…

Da, ar trebui lămurită şi povestea asta… S-o trec în agendă?… Ce? Ce să trec în agendă? Că n-ar strica să ţin şi eu un jurnal… Urmează zile ciudate, n-ar strica, dacă o pat cumva, să las la copii despre ce a fost vorba, că de la alţii n-or să afle adevărul!…

Notez, deci: Jurnal! Jurnal! Jurnal!… Orice lucru fain se face de trei ori!… Şi ca să fie fain de tot, mai notez ceva, numai pentru mine inteligibil: Coincidenţele! Plus teoria!…

…Ca şi Cioran, indefinitiv, care mi-a spus că nu poate visa decât în româneşte… înseamnă, mi-e foarte clar acum, că omul vorbea valaha ca limbă maternă, este limba în care învăţase să gândească, să viseze şi să… să se cace pe

el!… Ce mult poate să însemne un cuvânt!… Cuvânt sau vorbă?… Am să le dau la studenţi o lucrare s-o facă acasă, cu acest subiect, vorbe şi cuvinte… *Căcat* ce este, vorbă sau cuvânt?…

Să revenim la oiţa noastră!… Nu mă pot plânge că nu ştiu ce face! E clar, îi caută urma lui ta-su!… Berbecul de ta-su!… Să ai aşa fată fainã şi să ţii asemenea secrete faţă de… A ascuns ceva ruşinos?… Era mai bine pentru Sve să nu afle?… în ce fel mal bine?… Fapta sau ascunderea faptei e de preferat pentru fiica cea iubită a făcătorului?… A răufăcătorului!… Cine ştie ce-o să afle despre Jean Valjean de ta-su?!…

Detaliu uitat şi esenţial, să nu-l mai uităm, vere: la cutremurul din 1977, domnul tată socru a făcut o donaţie importantă pentru victimele din România… Asta ce înseamnă?… Cel mai probabil că nu a plecat din România alungat cu şuturi în cur şi pumni după ceafă… Despărţirea a fost amiabilă, în termenii cei mai buni!

…Dar atunci de ce ascunde în faţa fiică-sii acest capitolaş, geto-daco-roman, din biografia sa de evreu rătăcitor pe toate meridianele?!… Ce ascunde de fapt atunci când ascunde unde s-a născut şi unde şi-a trăit prima juneţe, cea din fotografia făcută în faţa Cercului Militar?…

Şi pe unde îi caută urmele biata orfelină?… Desigur că numele şi l-a schimbat după ce a plecat din Ţară… înainte de a ajunge în Rusia… De cine va întreba la Bucureşti copila? Alo… Nu cumva, stimate şi iubite domn, l-aţi cunoscut pe tatăl meu sau măcar aţi auzit-aţi auzit de el?!…

Cum îl cheamă pe tatăl domniei voastre, distinsă domnişoară? Ce frumoasă sunteţi!… Domnişoară sau doamnă?…

Dacă vă spun că nu ştiu, ce veţi gândi despre mine, păcătoasa, că nu ştiu nici cum îl cheamă pe tata?…

Că vi se potriveşte. Arătaţi chiar ca o floare…

Nu, nu e vorba de tată necunoscut… Sau, mă rog, aşa credeam, că-l cunosc bine! Ştiu bine cine e tatăl meu, dar

nu ştiu cine e… Cum l-a chemat înainte de a-l chema ca pe mine… Zveltana Roller… îmi pare bine de cunoştinţă… Dar cred că şi dumneavoastră ar trebui să vă schimbaţi numele… Măcar cât veţi mai hoinări prin România… La noi. Roller este marcă înregistrată…

…Nicolae Iorga… De la bătrânul brad a pornit totul… Cine m-a pus să cred că voi da eu de bietul asasin în Germania?!… Aveam şi adresa lui, la München… Să-l sun la uşă, să-l privesc, să-l cântăresc atent şi, fraier cum sunt, să mă las convins, fără de cuvinte, de nevinovăţia fostului constănţean… A plecat din mahalaua noastră…

Adresa nu mai era însă bună. Omul o părăsise demult, iar noua adresă era necunoscută de când lumea, necunoscută de toată lumea… Lumea asta care nu l-a înţeles deloc ce hram poartă… Legionar sau KGB?… Ori Intelligence… Chiar…

Ce fac şi cu Grigore Malcassian, armeanul care le face cafelele românilor de anvergură planetară când se întâlnesc la popa Vasile să proiecteze în universal marile întrebări ale unor prăpădiţi de români?… Mai trage şi el cu urechea, şi din puţinul pe care îl prinde, când prinde un fraieruţ ca mine, îi vinde ditamai gogoşile…

Ce să fac eu cu regina Angliei, mai ales?! E chiar aşa de cutră, de perfidă, de rapace, de scorpioancă, de… Adică şi ţarii Rusiei Mame, nu numai regii Franţei?!… Mda, totul devine credibil – căci deocamdată n-am crezut nimic, dar mă văd în stare, numai dacă într-adevăr bietul ţar a cerut azil şi My Lady Queen, mai ceva ca greierele şi furnica, i-a trântit un niet de n-a mai înţeles nimic bietul ţar!… El crezuse că sunt în aceeaşi echipă, celebrul Te-am britanic, fair play şi alte atâtea gentlemănisme…

Nu, nu pot să cred, dar notez acum, pe poala larg înfoiată a domnişoarei, de verificat: Ţarul a cerut azil în Anglia în 1917 şi a fost refuzat? Cu ce motivaţie? Care a fost cauza reală?…

N-am timp să adâncesc acest subiect… Deocamdată, cel puţin! Măcar că, dacă mă gândesc bine, se schimbă toată paradigma lumii în ipoteza Malcassian!… Ipoteza

Malcassian?! Nu sună rău!… Cassian cel rău?!… Doar dacă se adevereşte ce spunea Ionică Opriş, cu documentele care au fost scoase de sub pecetea secretului de stat… Cum că e tot mâna Albionului – fireşte, cu mâna altcuiva, şi în asasinarea bătrânului Iorga, care nu era, domnule, chiar aşa de bătrân… Cine ştie ce lucruri faine mai dădea din el, mai ales că se cuminţise cu politica… Cum o să mă cuminţesc şi eu, mintenaş după ce voi pune punct afacerii în care am ajuns partener cu nenea Dumitru! Fifty-fifty!… O fi ştiind nenea ceva de… Cherchez la femme!… Şi dacă la femme este my Lady, drăguţa?…

Iorga?… Să mai fi trăit măcar zece ani, apuca şi el Canalul, Aiudul… Să fi fost a KGB-ului numai mâna, nu şi degetul care a apăsat pe trăgaci?!… Creierul în mod sigur a fost al altora!…

Prin cine aş putea verifica dacă nu bătea armeanu câmpii mai rău chiar şi decât băiatu', în zilele mele bune?! …

Adaug în chenar: Anglia şi 7 noiembrie?!… Adică şi ţarii, nu numai regii glorioasei Franţe s-au dus pe copcă pe aceeaşi mână le-a tras preşul de sub picioare!… O ştiam masonică sau, mai exact, iudeo-masonică rău, aşa îi zic toţi cei la zi cu informaţia istorică. De mână vorbesc… Dar s-ar putea să fie vorba de uşor altceva, a altcuiva…

Deci la Buckingham este zi de sărbătoare mare şi la 7 noiembrie, nu numai la 14 iulie!…

Mda, ar trebui să mă văd şi cu Ghinea, încă nu i-am dat raportul. Pe el să-l întreb de Madgearu ăla ce ştie… Mă văd cu Ghinea de atâţia ani şi nu mi-am dat seama că-i aşa sculă… Ce fac cu catastiful lui Frid… ba Filderman, la cine să mă laud cum l-am obţinut?

La Ghinea?… Să văd mai întâi ce ştie despre motivele pentru care legionarii puteau să-l vâneze! Despre ce trădare se putea vorbi în cazul Madgearu? Căci mergem pe logica legionară: gloanţele din cartuşiera plină sunt pentru românii trădători, cozi de topor ale hulpavului străin xenocrat! Nu pentru agresor… Pentru adversar lupta, lupta dreaptă! Confruntarea în arenă!

Madgearu, din perspectiva legionarilor, nu le făcuse niciun rău, niciun deranj, oricât de mic, măcar ca pretext pentru a-i putea blama pe legionari, punându-le mortul în braţe, ale tale dintru ale tale… La asta Ghinea trebuie să aibă un răspuns! Care să nu anuleze speculaţiile celui mai mare evreu din Europa… Parcă aşa a zis despre autorul memoriilor, tomul 13…

Motiv insuficient pentru legionari ca să-i închidă Madgearului gura cu pământ negru, gras, de pădure… Deci alţii, nu legionarii. Scrie deci, scrib prăpădit: Ghinea. Punct. Madgearu? Care a fost la vremea aceea explicaţia scoasă pe piaţa zvonurilor?… De ce l-ar fi fost ucis legionărimea română?… Au avut vreun motiv? Ce a zis lumea?…

…Până atunci însă, să facem bine să ne aducem aminte că preţioasele coperţi aurii le-am fost lăsat în păstrare şi în bagaje la adevărata Salomee!… Ce noroc pe capul ei! E clar, pentru biata nefericită nu există mai bun pretext ca să mă caute!… Norocul ei cu Iorga Nicolae! Ce se făcea dacă nu-l împuşcau legionarii ăia falşi, dar uite ce treabă bună au făcut, fără ei, nu numai motivul, dar nici americanca care să mă caute disperată nu ar fi existat!…

E foarte logic ce spun! Pot să pun pariu că aşa se va întâmpla: Mă va căuta ca să-mi înapoieze, sanchi, catastiful auriu!…

…Mi-a mai spus şi Néné nişte chestii pe care nu le-am mai notat, e mai bine să le ţii în minte, mi-a zis. Şi uite că le-am cam uitat… Scripta manent, ca să citească şi alţii… E şi cu Ioan Petru Culianu o întrebare de pus, mai multe chiar, câteva i le-am pus chiar lui şi nu mi-a dat niciun răspuns, de câteva ori preferând chiar să pară că nu m-a auzit… Mai ales discuţia despre maestrul Eliade…

Nu am făcut decât să-i comunic, să-l informez despre o vorbă mai ciudată ce umblă furişată prin Bucureşti, n-o auzi la oricine… Misiune… Cu misiune sau nu a plecat în lume Eliade?… De capul lui şi-a asumat-o sau în bună înţelegere cu cine? Cu Nae

Ionescu?… Cu Căpitanul?… Cioran nu cred că are

habar! E prea… prea aerian! Ca şi nea Petrache… Poate că tot bădia Simion…

Nae, cum îi zice câteodată domnul Ţuţea, se potrivea cel mai bine să-i dea el misiune unuia ca viitorul mare decriptor de semne magice… Dar Căpitanul?… Mă îndoiam, la New York, când am pus această întrebare… Ditamai Eliade!… Dar acum, după ce am citit la Paris şi am recitit-o zilele trecute, cartea pentru legionari, chiar aşa numită, aia de la care caut eu volumul doi, păi, vere, Căpitanul era chiar căpitan!… Putea sa de ordine la toată lumea din suflarea românească! Avea cu ce! Adică autoritatea morală necesară!… O avea! Berechet autoritate, bre!…

Dacă a scris el asemenea carte, îl poţi pune să dea lecţii şi pentru academicieni, ce au de făcut pe lumea asta atât de strâmbă ca s-o mai îndrepte, iar ei să n-o trăiască degeaba pe doamna viaţă! Că nu de la coana mă-sa o au, ci din cu totul altă parte!

Şi?

Şi?… A făcut vreo brânză marele Eliade?… A aflat? Nu prea pare… Ce?… Şi atunci? Merge mai departe pe urmele lui junele savant din dulcele târg al Iaşilor? Nepot de junimist Nené!… Are ceva antecedente care să-l recomande pentru misiune… Aş fi fost şi eu curios să aflu, ca tot românul, cine, domnule, face jocurile? La cine să merg cu jalba în proţap?… Stăpânul lumii! Cine-i? Unde-i? Ce cărţi a scris?… Chiar există unul? Unul în formă de cerc, adică conclav de înţelepţii satului mondial?… Şi prostul satului?! Cine-s?… Cine mi-s?…

Ce urât s-a unaţ-Nente la mine când l-am întrebat cine face… Tac! vere, tac! întreabă-mă tul. De cine ţi-a fost mai dor din Bucureşti, în afară de mine?!…

De ziua aia mi-e dor, când am intrat toată gaşca la Şosea, într-un restaurant, pe la prânz, iar când am ieşit, după miezul nopţii, tot Bucureştiul înota în zăpădă… Plutea, mai exact…

Ţi-aduci aminte, coane Ioane, ce ai făcut în faţa Guvernului, în Piaţa Victoriei?… Nu mai ţin minte!… M-am

pişat, probabil!…

Mă ţineam de la prânz… Nu, domnule! Te-ai e adevărat, dar după, ce ai făcut după?!… Nu… Nu ţin minte!

…Ai recitat, mai întâi! Pe latineşte! De excitate, romane, e somno mortali… Şi ne-am pus apoi toţi pe cântat, din toţi rărunchii, pe adresa Guvernului… Ce seară fantastică a putut să fie! Luasem banii pe premiul de la Cluj şi i-am băut pe toţi!… Bani câştigaţi pe seama dacilor! A lui Zamolxe, săracul!…

A fost un chef premonitoriu pentru tine!… De neuitat, în orice caz!…

Deh, vere! Dacă mai rămâneai în Ţară, mai trăgeai câteva chefuri de-astea… Am vrut să-i spun, dar m-am oprit! L-ar fi durut asemenea comentariu… Dar aşa se explică faptul că eu uitasem de faza din faţa guvernului… N-a fost unică! Ningea molcom şi ştiam că în câteva minute urmele sacrilegiului se vor şterge, vor fi înghiţite de năvala purificatoare. Ehei, les neiges d’anţărţ…

«Dar una peste alta, net sentimentul că încă nu sunt copt pentru o discuţie cu urmaşul heliadesc, o discuţie pe tema cea mai arzătoare după prima, care s-a fost rezolvat cu două mii de ani în urmă: Sfânta Treime!… Aici lucrurile sunt clare. Dar mai departe, după modelul celest, cosmic, pe amărâta noastră de planetă cine, bre, e şef de unitate?

Iar ce urmează să se întâmple cu nea Nicu, are vreo legătură cu… Cum să nu aibă?!… Şi de partea cui este marele mahăr?… Te pomeneşti că intrăm în conflict de interese!… Eu, şi Marele… marele… Cum să-i zic ca să nu-l jignesc?…

Tache, Tache, fii cuminte!… Ţi-am mai spus, cască bine ochii când bagi pe cineva în pizda măicuţei sale de mare sculă planetară!… Cine ştie ce strâmb o fi?!… Ce aschimodie diformă, să stuchi şi să fugi!

…Poate că ar trebui să-mi mai fac o cafea şi să mă încordez din toţi creieraşii mei. Care este de fapt situaţia în care mă aflu ca musca-n lapte? Nu în lapte, vere, că bine mai e acolo, ci în curu’ calului troian te-ai cam vârât…

Cum am ajuns aici?... Nu-s caraghios?!... Iar dacă nu, dacă chiar este ceva serios în ce mă priveşte, apoi nu cumva este şi cam foarte... foarte periculoooso sporgersi! ... Stai cuminte în banca ta! N-ai copii de crescut?!... Nu ţi-e învăţătură de minte nen-tu Dumitru cu cei trei copii care au ajuns îngeraşi cu aripi mistuite de foc?!... De mâna criminală a cui?... Dacă lui i-a fost greu să-şi dea seama cine l-a lovit atât de dur, asta înseamnă că nenea ăsta al meu a adunat la viaţa lui puzderie de duşmani şi adversari... Cu ce i-a supărat nenea Mitică aşa de tare pe toţi?... Rău de tot i-o fi belit şi el pe careva, când i-a avut la mâna lui, de i-au sărit la gâtul pruncilor săi... Am şi eu doi! Doamne, apără-l, Doamne, de... De cine?!...

Mda... Cam aşa se pune problema, şi aşa trebuia să-l întreb: Măi, nene, cât de nasol te-ai purtat cu ei şi cu ai lor de te-au urât aşa de tare şi ţi-au întors-o atât de... de... Vreau să văd şi cealaltă faţă a lucrurilor!... Ca să-mi fie clar că alta este situaţia mea! Nu ştiu ce le-a făcut domnul unchi al meu, dar le-a făcut el ceva de s-au răzbunat atât de...

Pe când eu, nici nu ştiu cui şi ce o să-i fac de-o să se supărase-vor oare atât de tare?!... N-au niciun motiv personal, ca să zic aşa... Dacă deranjez, să mi se explice pe cine şi cu ce deranjez şi stau în banca mea!... Sunt om de înţeles! Habar nu aveam de domnul Dumitru Şeitan în urmă cu câteva săptămâni... Rude suntem, dar a nu se confunda, totuşi... Neamurile nu ţi le alegi!...

Eh, nu mă compar eu cu nenea, sunt alte timpuri, hai să nu ne dăm singuri importanţă! Eu de fapt în ce mă bag? Ce încerc să fac?... Hai să ne lămurim: am încercat să aflu, mai exact spus să demonstrez adevărul cel de mine bine ştiut despre Iorga... Nici cea mai mică şansă să mă înşel!

...Şi de la câteva amărâte de articole pe care le-aş fi putut scrie după, la sfârşit, răsturnând carul de prostii şi minciuni ce s-au adunat de aproape o juma de veac, iată la ce am ajuns: să-l răpesc eu pe cel mai păzit om din România, să ajung la el şi să-i fac cu ochiul, beleşte ochii, jupâne! Te fură şi te vând toate slugile!...

Dar eu mi-s vinovatul principal, fac ca mâine prima mea jumătate de veac de când îmi fac veacul pe aici şi tot n-am învăţat să refuz… Să-l refuz pe cel ce-şi pune în mine chiar şi nădejdea cea mai amărâtă…

Ce şi-a închipuit zăpăcitul ăl bătrân, că… că Garda merge înainte! Cu cine?… Cu Oane Şeitane, care cândva, cu mucii la nas, a întins la uscat nădragii lui ta-su, deloc uzi, şi uite, dom'le, că frate-su mai mare nu m-a uitat şi m-a chemat la ordin! îţi ordon, nepoate, să-l scoţi din ghearele balaurului pe balaurul cel mic şi dizident, cam rebel, nu vrea şi nu vrea el perestroika, ca toată lumea… Se pune el, Nicu buricu' de-a curmezişul! în răspărul Istoriei!… Iar, domnule? A câta oară?!

La cine să apelez? Cu cine să fac echipa care-l va sustrage din context pe marele bărbat de stat?! Şi unde, domnule, să-l ascundem dracului?!… Şi mai ales cum să ajung la omul, eu, un necunoscut, iar el să mă ia în serios! … Şi vorbele astea, aha, parola!… Uitasem de ea!… Parola pe care şoptindu-i-o eu la urechea cea bleagă se va îţi în nea Nicalai Nicadorul?…

Exclus! Nu avea vârsta! Şi atunci?…

Chestiunea asta cu parola… Am încercat s-o discut cu domnul Ţuţea. Habar nu avea. Noroc că era bădia Simion de faţă şi mi-a făcut semn să lăsăm subiectul ăsta pe altă dată. S-o discutăm adică între patru ochi… Nici la Paris nu am auzit vreo vorbă!… Notez deci, cu majuscule, GHINEA! … Iar după câteva zile deschide chiar el vorba, pe Calea Victoriei… De unde ştiu de parole? De la unchiul Dumitru…

Este unul din cele mai tainice secrete ale Mişcării… Caietul cu parole! L-am avut o vreme la mine acasă!… Imediat după rebeliune!… De ce-i spuneţi rebeliune?! Dacă aşa îi zice toată lumea?!…

Domnule Ghinea, am auzit că o vreme, în 1941, aţi fost un fel de şef interimar al Legiunii… Sunteţi un om tare modest, nu vă afişaţi nicicum… Numai din respectul şi ascultarea pe care vi-o arată domnul Ţuţea îmi dau seama că aţi fost ce veţi fi fost în Mişcare… Grad înalt, desigur!

Şi domnul Ghinea îmi va povesti peste alte câteva săptămâni cum este cu parolele… Câteva sute, aflate într-un caiet la Căpitan… După moartea Căpitanului s-a mai făcut un duplicat…

…Să zicem că erai persoană publică importantă, poate chiar ministru, cu simpatii legionare însă… Şi ai fi vrut să pui umărul. Căpitanul şi-a dat seama că astfel de persoane pot fi mai utile, mai eficiente, dacă nu-şi declară pe faţă simpatiile, aderenţa sufletească… Ci rămân să sprijine din afară şi din umbră, fără să ştie nimeni că o fac şi cum o fac şi de ce! Ei nu s-au înscris în Mişcare cu numele, cu carnet, cu cotizaţie la zi, participare la şedinţele de cuib etc., etc. Ci doar cu o parolă, spusă sau transmisă Căpitanului prin oameni, câţiva, de mare încredere… Aţi fost cumva unul dintre aceştia? Mda, s-ar putea spune că… am fost! Da! Am fost!

Parola a fost consemnată în Condică, aşa-i zicea Căpitanul… în ideea că, persoana în cauză, dacă vreodată, vrea, vrea el, numai el poate să decidă dacă vreodată face cunoscută activitatea sa în sprijinul Mişcării, şi atunci va dovedi că a fost alături de noi prin parola din Condică… Pricepi mata?

Ingenioasă schemă!… Eh, Căpitanul era un idealist, un visător, dar era şi un organizator teribil!… Perfect! Dacă ajungea Ţara pe mâna lui, ştia ce să facă!… Am înţeles acum!

Dar eu nu înţeleg ce legătură face domnul Şeitan între Condică şi Nicolae Ceauşescu!… Este exclus să fi fost înregistrat Ceauşescu cu o parolă în Condică. Chestiune de vârstă!… Deşi, cum am mai discutat noi, Ceauşescu face multe dintre lucrurile care erau în programul nostru… Le face mai prost, dar le face…

Am dat detali: Nenea Dumitru zicea că una din parole, dintre primele, aflate în Caiet – aşa îi zice unchiu'! Caiet, a apărut în mai multe discursuri ale Ceauşescului… Aproape ostentativ…

Nici el nu crede că ar putea să fie vorba chiar de Ceauşescu… Se gândeşte că o persoană mult mai în vârstă,

care a activat printre comunişti, dar cu sufletul la legionari, a fost în apropierea lui Ceauşescu, l-a sfătuit, l-a îndrumat, l-a modelat întrucâtva şi într-un final, înainte s-o întindă de pe lumea asta, i s-a destăinuit lui Ceauşescu, l-a făcut schimbul său de ştafetă… I-a dat parola…

Şi ce ar urma să se întâmple acum?

Ar urma să ajungă cineva la Ceauşescu, din partea noastră, şi să-i spună parola… în felul acesta căpătându-i încrederea. Şi să-l înveţe ce să facă!…

Lucrurile astea le-aţi discutat cu părintele Vasile, la Biserică?

Le-am discutat în America, mai în detaliu, şi la Nacu, la Versailles. La Biserică mai puţin… Şi cu Mitică Bacu mai ales.

Deci sunteţi nepotul lui Dumitru Şeitan… Nici eu n-am ştiut prea bine al cui nepot sunt!…

Şi ce aveţi de gând? Păi, ce am promis! încerc să ajung la tovarăşul, să-l avertizez, să-i ofer sprijinul legionarilor, al dumneavoastră… Să-i sugerez o ieşire… Nu, nu de dragul lui! Ci de teama de cei care-i vor capul, dar nu numai pe al lui, ci şi pe al nostru!… Au ei acolo informaţii că ni se pregăteşte tot ce poate fi mai rău!… Să-i credem?… Până la urmă i-am crezut! Nu mi-a fost uşor!… Mai bine să mă înşel şi să fim excesiv de precauţi…

Domnul Şeitan bănuia pe cineva anume care i-ar fi putut lăsa lui Ceauşescu parola? Nu. Sau măcar nu mi-a spus mie! Atât mi-a spus, dacă ajung la omu', să-i spun unde să se ascundă… Unde? Nici eu n-am înţeles, dar Ceauşescu va înţelege când îi voi spune!… Tot un fel de parolă… Asta înseamnă că domnul Şeitan ştie multe despre Ceauşescu!… Sau despre cel pe care îl bănuieşte că avea parola…

Ce ziceţi?…

Ce să zic! Mă simt iar tânăr, dar ştiu bine că nu sunt! … Nu mă aşteptam să veniţi cu atâtea noutăţi de la băieţii noştri. Văd că nu pierd vremea pe acolo!…

Ba o cam pierd, mi-a venit să zic, dar am tăcut. Ce facem? Eu am primit nişte bani, nu am ştiut pentru ce,

acum pricep, deci, dacă aveţi nevoie, o sumă frumuşică am primit... De la Auricttt Ionescu şi George Petre. Vă stă la dispoziţie!...

Eu o să încerc să ajung la ins. Am mai multe variante. Nu mă descurc cu găsirea unui adăpost, a unei ascunzători... Una în Bucureşti, de primă urgenţă, alta sau altele de rezervă... MA gândeam azi dimineaţă că ar putea să fie şi într-un bloc dintre cele mai banale...

...A rămas ca domnul Ghinea să se gândească şi el la problema bârlogului... Poate undeva în Vrancea... La vreo stână, bag eu, melodramatic. Stână iarna şi la vârsta lui? A lor, corectez eu! E foarte probabil că numai împreună vor accepta să se refugieze undeva.

Cel mai bine e să fie separaţi!... Vor fi mai uşor de ascuns!...

Cum?!...

În plus, dacă unul cade, e găsit adică, rămâne celălalt!... Ăştia care vor să-i ieie locul, dacă-i vor şi capul, înseamnă că se tem rău de ei!... De amândoi!... Eu aşa aş face! conchide pe un ton. profesionist...

Am impresia că aţi mai făcut aşa ceva, domnule Ghinea?...

Se uită lung la mine şi amuzat!... Ar trebui să vă povestesc cum a fost!... Nu v-a povestit Grigore pentru ce a fost condamnat la moarte? Condamnat la moarte?! repet eu năucit. Când? Cine? Malcassian?!... în ’40, când au fost asasinaţi la Jilava complicii lui Carol!... După rebeliune, la proces, Grigore Malcassian a fost condamnat la moarte în contumacie, fugise deja în Germania! Condamnat pentru răpire şi sechestrare de persoană!... Aoleu!... întrebarea este însă de ce nu m-au condamnat şi pe mine, că la mine acasă a fost ascuns cel răpit!...

De ce?

Pentru că eu nu fugisem în Germania, eram în ţară... Şi dacă m-ar fi acuzat de răpire, puteam dovedi că n-a fost nicio răpire...

Dimpotrivă! Am oferit protecţie unui nenorocit de consilier regal, care ştia că e pe lista noastră, să fie

judecat… S-a speriat şi a venit la Grigore, a căzut în genunchi şi s-a rugat de iertare! Iar Grigore i-a spus că situaţia a scăpat de sub control, că ar fi cel mai bine să se ascundă undeva… N-am unde! Şi Grigore l-a adus la mine, că aveam casă mare… Aşa s-a făcut procesul nostru!… Ce vrei să mai ştii?

Domnule Ghinea, povestiţi-mi cum era Căpitanul… Oftează. Mă priveşte parcă visător, lungind clipa. Vă mai aduceţi aminte când l-aţi cunoscut pe nea Petrache?… Vag… Nu prea. S-a amestecat cu celelalte întâlniri… Ţin minte că i-am fost prezentai/ de Florin Pucă, de tovarăşul Pucă!… De ce mă întrebaţi? Pentru că a doua zi nea Petrache m-a chemat la el… Era emoţionat. Mi-a spus că a cunoscut un tânăr deosebit… Că n-a putut să închidă ochii toată noaptea, cu gândul la cele discutate cu profesorul de la Universitate… Abia acum văd că a avut dreptate!… V-a mirosit… V-a cântărit bine, vreau să zic… Cum de v-aţi băgat în povestea asta?

Păi dumneavoastră mă întrebaţi?! Tocmai dumneavoastră?!… Eu ce amestec am?… Păi, de la părintele Boldeanu mi se trage!… Cu cuibul lui de viespi legionare!… Nu m-aţi trimis dumneavoastră la ei? Ei l-au sunat pe neică Mitică la New York!

L-au sunat pentru că le-aţi plăcut! Mi-au trimis şi mie veste! Şi o mie de întrebări despre dumneavoastră!…

Există o poştă legionară? Să zicem…

Hai, povestiţi-mi ceva despre Mişcare, de pe vremea Căpitanului!

…Cu greu s-a îndurat. O amintire mai personală, cu Căpitanul. Vă vedeaţi des? Cu Căpitanul? Nu era nevoie! Mergea bine poşta! Ştiam mereu ce avem de făcut…

Era loc şi pentru iniţiativă proprie?… Cu o condiţie: să te sfătuieşti cu cel puţin doi camarazi din cuib… Să le ceri părerea, iar dacă nu ai timp şi trebuie să acţionezi, să informezi imediat ce poţi…

Aţi avut vreodată un moment mai delicat, mai… Mda, îi fost, când am întârziat la o întâlnire… N-a fost din cauza mea, el a trenului… Dar am întârziat! Puteam să prevăd!…

Să mă asigur!

Şi? Cum a reacţionat Căpitanul?... Simplu. M-a trimis la Clu), pe jos, iar pe drum să mă gândesc la importanţa punctualităţii, Câte nenorociri se pot întâmpla, ţie sau camarazilor tăi, de pe urma a cinci minute de întârziere...

Pe jos aţi spus?!... Pe jos! Numai dus!... Şi cât a durat?... Două săptămâni!...

Am avut o foaie de parcurs... Ochii i se micesc, vocea se înmoaie de bucuria amintirilor... Treceam pe la camarazii de pe traseu şi mi se trecea pe foaie confirmarea că la ora cutare, în ziua cutare, am trecut prin Breaza sau prin Sighişoara ori cine ştie ce sat în care aveam cuib sau măcar vreun camarad! Am mers mal mult noaptea, pe răcoare, era vară, iulie...

...A fost ca un pelerinaj iniţiatic... Un drum care a împărţit viaţa mea în două...

Şi pe cine găseaţi noaptea să vă pună ştampilonţul? Mergeam la camarazi acasă, îl trezeam din somn, mai schimbam o vorbă, şi plecam mai departe!... Era o pedeapsă obişnuită! Şi foarte inspirată, cum spuneam! Cincisprezece zile de peripatetizare de unul singur... Când mă gândesc... în temniţă am refăcut de nenumărate ori acel drum, cu toate detaliile, ca un film... Cu toate gândurile... Tare bine mi-a prins!...

Îi povestesc de întâmplarea cu cele două cărţi ale Codreanului... Ce noapte cumplită a fost la Paris, lângă cea mai... Dar nu ajung la detaliul acest!... Nu se miră deloc.

Întrebare capitală: atunci când a apărut *Pentru legionari*, a avut vreo recenzie în care să fie demascat autorul că inventează sau deformează faptele?! La fapte mă refer, căci ideile nu fac doi bani fără fapte, iar faptele din carte sunt extraordinare! Nu mai zic de cărticică! Cum, domnule Ghinea, chiar aşa începeau şedinţele de cuib, printr-un exerciţiu de tăcere? Chiar dura o jumătate de ceas?

Mai mult chiar... Până când simţeam că s-a instalat o anumită linişte în cugetul fiecăruia şi că putem vorbi cu celălalt, adică că avem ce vorbi, ce spune!... în tăcerea

celor treizeci şi mai mult de minute, puneam ordine în gânduri şi nu mai aveam apoi multe de vorbit, treceam imediat la fapte…

Iar când află că le-am adus în Ţară pe dânsele, tustrele cărţile Căpitanului, înlemneşte: vă daţi seama ce aţi riscat? Mă priveşte lung: dumneavoastră ori sunteţi omul securităţii, ori sunteţi chiar…

A vrut să zică dracul în persoană, cred… Dar s-a oprit L-am liniştit, nu eu am băgat cărţile în Ţară şi încă nu le-am recuperat. Era cât pe ce să mă scap şi să-i spun de Sve! Am adus şi cartea lui Bacu… *Piteşti*? Da! Ce grad aveţi, domnule profesor?… Asistent… Trebuia să mă facă lector, dar… Eu vă credeam general!

…Las alte poveşti, poate altă dată, şi mă întorc la agendă… Notez: Ghinea, să-şi scrie amintirile despre Căpitan… Şterg câteva nume. Dau iar de tata… Tata la Mossad, aşa scrie. Ce naiba poate să fie?!… Tata şi Haim, doar de Haim ştiu, cât au băut împreună… Tata unul, Haim vreo şapte budane de vin, ţuică, secărică, bere nu prea!… Haim jidanul, singurul evreu beţiv pe care l-am cunoscut! Dar ce clasă?!… I-am povestit şi lui domn Şuii de Haim, predecesorul său, spre încurajare!…

Alt bine decât ăsta nu mai ştiu să le fi făcut tata evreilor! Evreimii!… Mossadului, bre?! Chiar! M-am luat cu altele şi nu m-am mirat ca lumea de povestea asta!… Dar ce-o să se mire mama!

Iar cu catastiful auriu cum o să fac?… Nu mă încurcă prea tare că a rămas la Sveiţa… Oricum nu se pune problema să publice cineva acele memorii… Deocamdată! Acum!… Şi câtva ţine acest deocamdată?… Oricui le-aş prezenta!… La Academie cui? Lui Mihnea Gheorghiu i l-aş arăta…

E destul ce am reţinut printre picături de calvados… Mai bine să duc eu mai departe propria mea cercetare, fără influenţele unor martori, iar apoi, după ce definitivez versiunea mea, să mă confrunt cu mărturia rabinului sau ce o fi fost acel Filderman…

Să vedem la sfârşit cum se pupă cele două variante!

…

Am eu instinctul meu când mă port ciudat, care mă călăuzeşte mai bine decât magnifica şi la toate priceputa ratio, rationis!… Iar la sfârşit însăşi coana mare zice că aşa a fost bine!… Nu e orgolioasă, ca la alţii!… Poate şi pentru că e multă, în cazul băiatului! Multă rău! mai bine să fi fost mai puţină şi să pricep mai puţine!…

Dacă nu pricepeam că e cusută cu aţă albă rău versiunea Iorga asasinat de legionari, ce viaţă liniştită aş fi dus?!…

Iar acum, chiar colac peste pupăză, şi povestea cu 14 iulie şi 7 noiembrie!… Masonii, iudeo-masonii, melodia bine cunoscută! Dar ce mă fac cu Majestatea Sa The Queen of England!… Cu cine să discut eu subiectul ăsta?! Mi l-a pus în braţe moş Grigore şi m-a expediat la Bucureşti ca să nu ajung acasă cu mâna goală!…

Astea nu-s trecute în agendă… Eşti lacunară, gagico! Ia să te gătesc eu cu ce urmează să se mai întâmple pe planetă!… Ehe, a cam ajuns la mâna mea oareşicât!… Cât?

Straniu sentiment că frământarea creieraşilor mei ar putea să aibă consecinţe planetare, planetare am spus, bre! Mondiale!… Probabil ca şi umbrela desfăcută la Londra, al cărei ecou sau efect, naiba ştie exact ce este, este peste câteva săptămâni un taifun la Nagasaki…

Noroc că nu mă ţine mult! auzi la el!… Cum ai zis, vere? Consecinţe plane… cum?…

Te miri şi râzi ca prostul!… Ca proştii care or să sară de cur în sus când am să le zic tot ce am eu pe suflet despre 14 iulie 1789 pe scara Richter! Zi planetară! Au prostit cu ea o planetă întreagă! Ce vină şi ce jenă să simt eu dacă nu mă număr printre dobitocii respectivi?!…

Oricum, să notăm deocamdată atât, lângă 14 iulie, Petre Ţuţea! Să mă consulte şi el la idei, chiar nu sunt aiurite de tot?!

…Şi am ajuns, vere, şi la prima filă albă, albă albă, imaculată… îmbietoare. O las să aştepte câteva clipe, de ce atâta nerăbdare, domnişoară dragă?!…

Apoi titrez, în mijloc, cu litere de-o şchioapă: FINE

DEL PRIMO TEMPO, iar dedesubt SECONDO TEMPO…

De-acu-i acu!… Şi trec prima idee care chiar acum îmi sună la uşă: dacă chiar reuşim să-l priponim undeva pe tovarăşul… Or să-l caute complotarzii ca disperaţii, or să apeleze la populaţie, dacă observaţi la vecini cumva ceva undeva, cineva ori careva suspect să anunţaţi la cel mai apropiat post de miliţie sau la telefonul numărul XYZ… Cum ne ferim? Ce replică dăm?… Nu-i bai! Printre altele, vom da noi telefoane la XYZ să-i intoxicăm cu informaţii false… Da, ar fi ceva. Noteaz-o!

O!

Telefoane de intoxicare după ce-l ducem la vizuină pe… pe nenumitul!

Dar care noi? Că tot singur, de unul singur mă simt, faţă cu… cu…

Oricum, să trecem şi măreaţa zi de 7 Noiembrie, că tot se apropie!… în cinstea măreţei aniversări ce angajamente ne luăm? Să luăm legătura, să-l găsim pe istoriograful adevărat, ale cărui vaste cunoştinţe enciclopedice să le orientez, să le dau un sens, nu giratoriu ca un coi într-o căldare, ci azimut exact: amestecul britanic în nenorocirea care a lovit planeta exact la 7 noiembrie 1917, mai pe seară… Cred că prima discuţie o pot avea cu Dida… Ştie istorie cât şapte Budriga şi alţi şapte colegi de-ai acestuia la un loc!…

Prima întrebare pe care i-o voi pune acelui mai omniscient decât mine, domnule coleg, nu ai impresia că toate revoluţiile care au zguduit Europa noastră s-au oprit pe malul Mânecii, n-au trecut canalul nici moarte?! Ce era aşa de greu, câteva mile doar, le-au trecut alţii înot! Au fost idei care au trecut înot Atlanticul sau Pacificul, dar nu şi Canalul Mânecii!… Ghici ciupercă de ce?…

Notăm şi această întrebare, nu mai am nicio încredere în ţinerea mea de minte!… Vechea consolare: memoria prea încărcată care blochează înţelegerea…

Nu ştiu eu exact data când l-au omorât pe Iorga, de data sau măcar anul naşterii nici vorbă!… Sau locul?!… Şi totuşi numai eu ştiu adevărul, cea mai mare parte din

adevărul despre moartea bietului istoriografie, care s-a încurcat atât de rău când a fost să coboare el însuşi în arenă şi s-o facă pe istorie… îngrozitor ce s-a bâlbâit! Şi – partea cea tristă, să nu-şi dea seama mai deloc!…

Bietul Iorga!…

Care or fi fost cuvintele sale, nu neapărat ultimele, când a priceput ce i se va întâmpla din partea românaşilor săi! Va fi priceput că românaşii nu prea erau ai săi?!… Şi nici prea românaşi?… E literatură proastă că în ultimele clipe, abia atunci, pricepi totul!… O fi murit cu jalea în suflet că legionarii sunt şi ei tot nişte mizerabili?! I-o fi blestemat? Pe cine, dacă era în eroare?!… N-are nicio valoare blestemul provocat de o eroare, o interpretare eronată a vinovăţiei!…

Sau, dimpotrivă, dacă cumva pe legionari, în ce au pătimit apoi, e mâna lui Iorga, a blestemului său, atunci ar însemna că totuşi asasinii săi l-au hăcuit cu inimă legionară!… Aşadar, să fim onorabili cu noi înşine şi să nu eliminăm, să nu eliminărescu încă, vinovăţia legionaroidă! …

Capitolul 14

Grivei…

De dimineaţă, cu văru’ Aurică, părăsim Bucureştiul. Trecuse pe la nea Petrache şi tot drumul până la

Constanţa s-a crucit de discuţia cu bătrânul. Încerc să râd, să glumesc pe seama lui! Ce-o să te faci cu atâtea rachete Sol-aer rămase nefolosite? Cui le vinzi?

Da, domnule, ce se întâmplă în Basarabia, decretează solemn şi irevocabil, aurită fie-i gura, schimbă total discuţia! Băi, să-mi dai adresa lui unchiu’ Dumitru! Hai, când ajungem acasă, să facem poze cu toate neamurile şi să-i trimitem! O poză şi cu mormântul bunicii, în America aşa se obişnuieşte… Deci feciorsu, văru nostru, cum ai zis că-l cheamă? Lucrează la Casa Albă… Niţă…

Să lucrezi la Casa Albă şi să te cheme Niţă!… E cam… Ce face acolo?

Numai ce-i spune nenea!

Băi, ce nene avem!

Pe seară, s-au strâns tot neamul, să le povestesc de nenea!… Se miră de poze, n-a îmbătrânit deloc, cică! Mama scoate, de unde? o poză interbelică, cu nenea Mitică şi cu tata. Amândoi în picioare, ţepeni, încliftaţi, iar bunica stând jos, pe un soi de fotoliu.

Foto Barna, Constanţa… Ce bine seamănă bunica cu mama!… Tu unde erai, mamă? Eram la tata acasă, la Gogealia!… Nu ştiam ce mă aşteaptă!

Gustă toţi din sticla de Daniel's, tot mai bună-i ţuica de Brezoi, de la Naşu. Politică, zvonuri, bancuri, se trece uşor de la Nea Mitică la Nenea Nicu, sar cu gura la mine să afle ce se mai spune prin Bucureşti, e adevărat că-i bolnav copt şi se retrage pentru ea? Pentru Leana?! Nu, nu pentru ea, ci pentru ăla micul! Nicuşor? îl cunoşti?

Noroc cu plăcintele mamii, se schimbă subiectul, şi-aduc aminte de bunica, le spun de fotografie, că vrea nenea Dumitru o fotografie cu mormântul bunicii! Unde o fi?… N-a mai dat nimeni pe acolo de când?!… L-am tămâiat eu de Sfântă Maria, ne linişteşte mama. O fi plin de buruieni acuma!… Mă uit peste toată masa. S-au cam împuţinat Şeitanii. Dintre fraţi, numai tata mai bifează. Şi tot una singură, sora cea mijlocie, ţaţa Lina… Nu prea merită să insist. Nu mai seamănă deloc cu şedinţa de familie de la moartea bunicii, de la parastase!…

Aşa că trec la ziua următoare, când mă trezeşte mama să vorbesc la telefon cu mneaei! Adică cu noru-sa! Soţia mea personală! lui Iuliana! La ora asta?!

E nouă deja!… Ai dormit aşa de mult?! Şi de bine, în cămara copilăriei mele… 'neaţa!

Te-a căutat o voce blondă şi cu ochi albaştri… Şi am ştiut imediat cine. Când m-a sunat? Aseară, pe la…

În ce limbă v-aţi înţeles?

Văd că ştii despre cine este vorba!

Ochi albaştri?… Şi picioare lungi!… De unde ideea asta?… După cum mi-a vorbit, cum? cam de sus! mi-am dat seama. Mă înşel?… Habar n-am cum arată. Sper să fie cum zici tu, cu picioare de-alea, până la umeri…

Noroc că vorbim la telefon. La telefon o mai pot

minţi… Dar nu şi faţă către faţă… Mă ghiceşte de nu mă văd… Continui, deci:

ştiam că trebuie să mă caute, dar, nu ştiu de ce, nu mai credeam că va suna… Aproape să mă îmbolnăvesc din pricina asta… Ceva straniu de tot… Nu, nu puteam să-ţi povestesc, am aşteptat să pricep eu mai întâi ce se întâmplă cu mine… Când voi fi pe deplin dumirit, o să afli şi tu, iubito… Nici nu pot să nu-ţi spun tot!… Chiar şi dacă n-ar mai fi sunat ea vreodată, eu, vreodată, tot ţi-aş fi povestit… Ori ţi-aş fi dat să citeşti… A sunat, precum vezi. Este din partea lui Culianu, mai adaug eu, inspirat. Da, mi-a spus şi *dânsa*… *Dânsa*?…

Părea foarte grăbită, chiar dornică să te vadă. Ar trebui să aibă pentru mine un plic, dacă mai sună, vezi cum faci, să vă vedeţi şi să iei plicul… Şi nişte cărţi s-ar putea să mai fie… I-ai spus să mai revină, probabil. Să nu-i dau telefonul de la Constanţa?… Ba poţi, nu-i rea ideea!

Trebuia să i-l fi dat de aseară, să mă fi sunat deja şi eu să zbor cu primul tren înapoi la Bucureşti! Ce să mai fac pe aicea?! Trebuie să aflu ce s-a întâmplat de m-a căutat, ba încă cu aşa grabă mare! Dornică?!… O fi păţit ceva? Sve! Unde eşti, Zveltloanţo?!…

S-a dus tot astâmpărul cu care îmi înghiţeam gălbenuşul molcom şi cum nu se poate mai tihnit… Vreo trei zile îmi zisesem, cel puţin, să nu mai ştiu decât de lungi plimbările de altă dată pe malul mării, de la Trei Papuci pe firul apei până la Cazino şi înapoi pe Valea Portului până acasă… Poate aveam norocul să dau şi de Şaiu… Şaiu… Avem atâtea de vorbit, eu de povestit… Şi cu tata, povestea cu Mossadul… Când o lămuresc?!

Va trebui să mă întorc imediat la Bucureşti… Ce-i, mamă?! Ce s-a întâmplat? Ah, mamă! Ştiu că ţi-ar place s-o cunoşti!… Sunt mie-n sută sigur… Cum sigur sunt de mine ce mi-ar plăcea să-i fac… Am pregătit fel şi fel de scheme… Nu le poţi povesti nimănui din familie… De ţi-aş putea măcar povesti cum arată!… Dar n-am cum să te iau la Bucureşti s-o vezi, să te vadă! Cred că v-ar plăcea uneia de alta, fiecare recunoscătoare către cealaltă… M-a făcut

fericit, mamă, acum când ştiu că m-a căutat şi o s-o revăd imediat ce-o să mă găsească pe telefon! Am să zbor ca din puşcă s-o sorb din ochi toată!

Cum să pleci?! Abia ai venit!... Poate chiar azi, în funcţie de un telefon! De la cine? De la o., o colaboratoare de-a unchiului Mitică!...

Iar Dumitru?!... Mie să ştii că nu-mi place povestea asta cu drumul tău în America. Prea ascunzi multe şi nu ni le povesteşti!

Pe rând, mamă, pe rând. Azi una, mâine alta, le povestesc eu pe toate, dar nu aşa, una după alta să le recit, ca la raport!...

Nici nu-mi vine să mai plec din casă, să fac turul ritualic al vechiului Tomis... Dacă mă sună în lipsă?...

Mă, tu ai venit de la nebunul de Dumitru cu un plan! Te văd eu bine! Ţi-a dat el de făcut ceva necurat! Nu te chema el de dorul nostru! Nu te-a pus să te întâlneşti cumva cu Nicu Cojocaru?...

Ba da! De unde ştii!... Eşti grozavă, domnule! Mamă ca a mea...

Nu râde! Zi-mi totul, că eşti în stare cine ştie ce prostie să faci! Că n-au făcut ei destule!...

Păi, tu ştii să-l găseşti pe Nicu Cojocaru? Mai vine prin Constanţa...

E în Constanţa acum, la nepoţi! Dar să ştii că nu-ţi dau voie să te întâlneşti cu el! Jură-mi! Jură pe viaţa mea şi a lui taică-tu că n-ai să-l cauţi pe Nicu Cojocaru!

Jur, mamă... Atunci caută-l mata şi spune-i că are salutări de la nenea Dumitru! Şi povesteşte-i ce ţi-am mai spus şi eu!

Atât? Atât! Şi că, dacă scapă cu bine de la operaţie, bulibaşa s-ar putea să se întoarcă în Ţară... Cum? făcut cenuşă?...

Aoleu, mamă! Dar ce ai cu nenea... Habar n-ai tu cât am tras noi toţi de pe urma lui! Din cauza lui i-au murit trei băieţi şi biata Vetuţa... Nu ţi-a povestit?

Ba da, dar mi-a spus că încă nu ştie dacă a fost sau nu un accident! zicea că nu moare până nu află!... Şi dacă

află, ce? îi învie la loc?!…

Sun la Bucureşti. Nu răspunde nimeni… Sunt toţi la şcoală… Cred că pot pleca liniştit la mare… N-are cum să mă sune acum… Discuţia cu mama a luat o turnură… Hai, hai gloabă, hai să facem puţină ordine în gânduri… Iar când mă întorc o să mai iau o dată agenda la răsfoit…

Îl dezleg pe Grivei şi-i dau drumul în stradă. Ştie să mă aştepte… îmi umplu buzunarele cu uscăţelele rămase de aseară, cu care m-a aşteptat bătrâna… îţi strici foamea… Contează pe mine! Ce mâncăm la prânz? Răbdări prăjite!… Nu i-a trecut supărarea. Hai, pa! Du-te!… Mă duc!

Ies în stradă, Grivei tabără pe mine, lătrând asurzitor, nu neam văzut aseară, dar m-a simţit că-s în casă, nu ne-am văzut din vară, mă feresc cât pot de labele sale vânjoase şi deja murdare, şi abia de aud, după câţiva paşi, vocea, o voce, parcă m-ar fi strigat pe nume: Cuza Vodă?… Cu accent franţuzesc, pe ultima silabă…

Mă întorc şi mă uit, amuţit de mulţimea de întrebări care… Renunţ! mai normal este să încep să râd! Râde şi ea. Mama, ieşită la balcon să mă conducă cu privirea până-n Scarlat Vârnav se uită cu ochi mari, ar zâmbi, dar simte că nu e-n ordine ce vede… îi fac cu mâna, Sve ridică şi ea privirile spre balcon… Rămân amândouă pierdute-n ochii celeilalte… Sve pleacă capul a salut sau ceva asemănător. Mama nu-i prea răspunde. A citit-o bătrâna… Aoleu, ce mă aşteaptă la-ntors acasă!…

Duc mâinile instinctiv la spate, să nu mă ia de braţ. Nici vorbă. Stă la distanţă, Grivei între noi doi, nărăvaş ca un bidiviu, şi pornim agale, crucindu-mă ca nicicând altcândva în viaţa mea! Ce să însemne toată povestea asta? E chiar aşa de amuzantă?!…

Nici nu ştiu dacă mai merită s-o povestesc aşa, ca lumea, ca pe o poveste… Nu merită. Aşadar, doar strictul necesar. Ca să putem trece mai departe de această dimineaţă zbanghie… Ca şi cum aş trece în agendă:

1. Nu poate da nicio explicaţie pentru absenţa, pentru dispariţia ei. Cel puţin deocamdată! Nu asta este

problema! Dar care?

2. Mă întreabă dacă putem face împreună plimbarea la care am plecat cu câinele. Cum să nu?! Cum îl cheamă?

3. Privim plaja de sus, de la Zorile. Imagine fastuoasli, Impresie puternică! Da, e locul copilăriei mele. Da, coborâm şi ne vom plimba pe malul mării, vom da roată vechiului oraş. Da, vom vedea şi ceva ruine…

4. O iau de mână s-o ajut să coboare treptele abrupte. Se lasă cu toată greutatea, mormăind ceva pe ruseşte. Ca şi când m-ar învinui de ceva. Treaba ei. Nu vreau explicaţii.

5. Ajungem pe dig. Nu mă îmbrăţişezi? N-aş vrea să te violez din nou… Se uită în jur, nu ne-ar vedea nimeni… Pustie toată plaja, tot litoralul Mării Negre… Tot sud-estul Europei…

6. Fie. O iau în braţe, o sărut, fac pe reţinutul, pe demnul, supăratul chiar, dar degeaba. Nu mă mai pot stăpâni şi dau buzna să fiu sigur că-i tot acolo… S-o pipăi şi să… Este! Mă aşteaptă. Do când? Din avion!… S-o cred?… De atunci e mereu aşa de fierbinte?!

7. N-am putut face nimic mai departe!… Nici nu ştiu dacă pot consemna aşa ceva în agendă. Dacă dau copiii mei peste rândurile astea?…

8. Din pricina lui Grivei. Parcă a turbat când m-a văzut scotocind pe sub fustele Svetlanei… I-a mirosit, cred! Altfel nu se explică! A tăbărât pur şi simplu pe Sve, întoarsă cu faţa spre mare şi spatele la mine… Ce putea fi mai… Dar bestia de câine, să mă de la o parte şi alta nu! Şi lătra, dar ce lătrat, cum n-am mai auzit la el niciodată… Parcă necheza! Şi mă împingea la o parte de parcă… De parcă eram Hercule cu leul din Nemeea… Măi, cumnate!… Măi, Grivei!

Nu se lasă, bestia! Nu mă las nici eu!… Ce poate fi asta altceva decât… decât unitatea materiei vii… Vorbesc serios! Gândul ăsta mi-a venit! La mamifere, cel puţin… L-am împins cu mâna înmiresmată de atingerea… Cu ce frenezie a început să mi-o lingă… Văleu!… Abia aşa s-a mai potolit… Aş râde, m-aş cruci de… Dar…

9. Amuzament, frică, emoţie puternică, nemaitrăită până acum, la Sve, în primul rând… Am luat-o în braţe protector! Ne privim unul pe altul, amestec de spaimă şi indignare în ochii ei, pentru prima oară scânteind plini de ură… Fratele meu, ce privire?! Nu ştim cum să luăm povestea asta… Mă pun în pielea ei. Să se trezească deodată dorită aşa de tare de un dulău cât mine… Şi într-un mod atât de explicit! Cutremur, uimire, perplexitate… Ceva de nespus în cuvinte… Ce întâmplarea dracului! Dacă n-o dau pe glumă, s-ar putea să iasă rău…

10. Găsesc pe jos un retevei şi îl arunc în apă… Grivei pare că nu se îndură s-o lase pe Svetlana cu mine, dar până la urmă sare în apă. Poate se mai potoleşte, îmi zic. Pe urma lui, din spatele meu porneşte un şuierat… Sve! Cu un… un revolver, mic, mic-mic, dar revolver revolver! Ţinteşte şi mai trage o dată după Grivei! N-am putut s-o împiedic. Sunt uluit de uluiala cea mai… Grivei? Grivei se întoarce, nemernicul, fără păsare şi depune ţanţoş bucata de lemn la picioarele Afroditei, ca o ofrandă… Apoi se scuturǎ de apă şi ne udă pe amândoi! Poate udă şi revolverul şi nu mai ia foc puşca… E la câţiva centimetri de ţeava argintată a giuvaierului din mâna Furiei… O să tragă din nou?… Mă aplec, iau băţul şi-l mai arunc o dată, cât pot de departe. De mai multe ori, şi n-are ochi decât pentru Sve. M-a pierdut, l-am pierdut.

11. Sve cotrobăie prin geanta ce-o ţine atârnată pe umăr, căutând parcă un buzunar în care să pună la păstrare preţioasa unealtă din dotarea presei americane… Apoi caută ceva pe jos, ce? Un cartuş pe care îl ridică, apoi şi pe celălalt şi le aruncă în mare. Cam profesionist dumnealui! Gestul!… Grivei, după ele!… Mai mai să le prindă din urmă. Paranteză, care îmi trece prin cap: Grivei este ţinta care aleargă după glonţul de care nu a fost nimerit… Parabolă? Cu ce semnificaţie?…

12. Revolver, deci!

13. E albă ca varul… Pe plajă, departe, nişte băietani intră în apă… E caldă apa, după cum se zbenguie de nepăsători. Ce-ar fi să facem o baie şi noi? Aici, în capul

digului, nu avem nevoie de costum… Mă cântăreşte din ochi de parcă… De parcă nu mai pot nimic să înţeleg din privirile ei… Mi-am pierdut antrenamentull Bine că a pus la conservare bijuteria letală… Am impresia că tocul revolverului sclipea ca bătut în pietre scumpe! L-o fi furat de la Ermitaj!… Nu ne fură nimeni hainele! Le păzeşte Grivei. E dresat să le păzească!… Niciun efect! O iau în braţe… Sloi! O strâng la piept, aşa, mai… mai părinteşte. Pe Grivei îl apucă iar bâţâiala, tremură, se lasă pe burtă, se răsuceşte cu toată bărbăţia în sus, dând din labe ca un… îi reped două picioare în bojoci… Nici la Grivei nu-mi dau seama ce-i trece printre urechi… îşi fereşte privirile de mine… Cumnatul… Cât pe ce să ne facem cumnaţi, ai?!… Jevruţă ce eşti! Şi vrei să te mai mângâi?!…

14. O ajut să scoată tot de pe ea… Mai întâi de sub fusta largă… Grivei iar, cu numărul lui! Devine penibil! Număr şi eu: unu, doi, trei, patru, cinci, şase, cu sutienul şapte… Ultimul pe listă. Şi gândul că Grivei ar putea şterpeli ceva! îţi las totul pe inventar, nemernicule! Răspunzi cu capul, bestie! Să nu-ţi bagi nasul unde nu-i de nasul tău că… Şi dosesc sub o piatră zdreanţă parfumată şi cu volănaşe mici, abia vizibile… Grivei după ea, mai mai să-şi zdrelească nările puturoase de pietroiul aspru pus catapeteasmă!

14. Intru eu primul. Apa este peste aşteptări de bună, caldă, limpede, prietenoasă, nu este niciun motiv să ne grăbim să ieşim. Nu ne grăbim. Am timp să fac ca lumea ce aveam de făcut… Şi o facem privindu-ne fără saţ… Intrăm şi ieşim din apă în ritmul ritmării ancestrale… Obiceiuri din părinţi… Strângi din dinţi… Pulsaţie cosmică… Pe dig Grivei scheaună trist. Duc mâna stângă peste faţă, parcă m-aş unge cu mirosul ei… al mării… care din voi miroase aşa de mult a cealaltă?… Simt că ameţesc, e mirosul… mirosul primordial… pierdut şi păstrat numai în locul cel mai tainic şi mai dorit al femeii, ca o reminiscenţă, amintire, a începuturilor… Oceanul primordiilor… Aşa va fi mirosit tot oceanul şi văzduhul, încins de alchimia primelor diviziuni celulare… Pe mal, o

să-i povestesc cum e cu salinitatea Mării Negre… Iar la sfârşit, când ne depărtăm eliberaţi unul de altul, clar mie sentimentul că am fost până adineaori una şi ne facem acum două făpturi, prin fecundarea primordială care a dus la prima diviziune celulară…

15. Noroc cu Grivei, îi zic. Face ochi miraţi… Dacă ne violam pe dig, pe pietre… Era vai de curul tău! Şi al meu… Fără Grivei n-am fi intrat în apă, să fim singuri, ca la începutul lumii… Grădina raiului nu putea fi decât o plajă cu câţiva meri pe deal… Sentimentul ăsta ciudat nu l-aş fi trăit, eu cel puţin, dacă jevruţa de dulău nu ar fi reationat aşa de… de… de metafizic! Depăşindu-şi net condiţia şi participând atât de convingător la adevărul că toate-s una! Şi unu e în toate, de-a valma, oameni, scoici, pietre, pescăruşi, dulăi apocaliptici… Bine că nu mă apuc să-i spun şi ei toate prostiile astea… De unde să ştiu eu atâta franceză?! Nici pe româneşte nu sunt sigur că… Şi iar: se poate aşa ceva povesti?… Ţi-e bine?… Cum naiba se spune pe ruseşte încă o dată?! îmi stă pe vârful limbii…

Pe scurt, se pare că am făcut-o de a depăşit momentul acela cumplit trebuie să fi fost!… Putea să rămână toată viaţa marcată de amintirea dulăului, a fiarei care, dacă nu aş fi fost eu acolo, cine ştie ce oroare se putea petrece… Desigur, în închipuire… Noroc că apa ne-a permis să facem o baie ca în plină vară… Pe îndelete, cu de toate. Am înotat apoi şi mai în larg… Thalassa… Am trecut de capul digului… Draga de ea!… Ieşim din ea ca dintr-un pântec, osteniţi, sfârşiţi, purificaţi, ca după un misteriu antic… Ca după… Ca…

16. Conchide singură, mai apoi, cu inima uşoară, că aşa ceva nu se poate uita!… O spune cu mâna în coama dulăului, scuturându-l violent! îl place acum… Amândoi se plac… Exact însă, ce anume nu se poate uita? Câinele de câine sau câinele de stăpân… Dulăul!… Nu cumva ar trebui să mă simt umil şi umilit?

17. Declară, expressis verbis: E mai mult decât mi-aş fi închipuit!… Se potriveşte grozav!

18. Întreb, temător, cu ce se potriveşte?

19. Cu faptul că – din nou expressis verbis: daragoi mol, este ultima oară când mai… când ne mai iubim!… Am mai auzit asemenea declaraţii! încerc să-mi aduc aminte de la cine ultima oară. Amestec confuz de nume şi figuri. Renunţ.

20. Urmează un veritabil discurs, pe care nu l-am întrerupt decât din priviri, încercând să i le prind. Şi le-a ferit până la ultimul cuvânt. Apoi mi-a căzut la piept şi a început să plângă. Ea plângea, Grivei scheuna, eu, ce-mi mai rămânea să fac şi eu ceva? Ce? Să povestesc doar… în lătrat sonor şi cât mai citeţ!

21. Mai întâi ideile din discursul Svetlanei, de pe plaja Trei Papuci:

a. a procedat foarte bine că nu ne-am mai văzut de când a venit în România. S-a putut mişca liberă şi fără să stârnească suspiciuni.

b. a aflat în felul acesta o mulţime de lucruri. Mare scofală!…

c. Ceauşescu într-adevăr trebuie salvat. Merită. (O întrerup: nu-l putem lăsa dracului să mai aştepte?! Scutură din cap: diseară trebuie să fiu înapoi la Bucureşti…) Se pregătesc scenarii foarte urâte, deprimante, pentru România. Dar şi Ceauşescu este pe cale să facă greşeli foarte mari. Trebuie avertizat urgent. Acesta este motivul pentru care a venit după mine la Constanţa. Voi reuşi să-l văd pe Ceauşescu în următoarele zile? Nu ştiu… Şi ce să-i spun dacă?

d. Ceauşescu a dat un interviu în *Pravda*, în luna august. Un interviu cu idei care au convenit de minune adversarilor lui Gorbaciov! Ceauşescu să rămână pe ideile din *Pravda* şi să încerce să ia legătura cu opozanţii lui Gorbaciov de la Leningrad mai ales. Opozanţii lui Gorbaciov au puterea de fapt şi îl pot răsturna pe Gorbaciov când vor. Aşteaptă momentul. Depinde de Ceauşescu.

Ceauşescu le poate oferi cel mai bun motiv! Ceauşescu poate juca o carte marel… Hai că-i bună!

e. Dar să nu mai sufle o vorbă despre Basarabia şi

Tezaur şi de pactul Molotov-Ribbentrop. Dar mai ales despre Basarabia. Mucles! Atenţie mare: oamenii lui Gorbaciov din anturajul lui Ceauşescu fac pe patrioţii şi îl sfătuiesc pe Ceauşescu să ridice problema Basarabiei! Dacă se ia după ei şi va face aşa, Ceauşescu pierde sprijinul adversarilor lui Gorbaciov şi îi va da acestuia posibilitatea să le spună că Ceauşescu este omul americanilor şi al chinezilor, că vrea să declanşeze dezmembrarea URSS!... Din clipa aceea, nimeni nu-l mai poate apăra pe Ceauşescu! Trebuie clipa aceea evitată! Să n-o provoace cumva! Numai ruşii din vechea gardă care s-au cam săturat de Gorbaciov îl pot salva! Dacă ştie cum să joace împotriva lui Gorbaciov!

f. Sve vrea să mă ajute şi poate să mă ajute. Dar este absolut necesar ca între noi să nu se mai întâmple nimic.

Hait!...

g. Da, o să ne mai vedem, zice tot ea, iar când ne vedem să lăsăm impresia că ne vedem numai pentru sex! Să facem din sex, să facem paravanul adevăratelor motive pentru care ne vedem. (Şi care sunt adevăratele motive? am întrebat eu.) Cum care? Pot şi vreau să te ajut să-l salvaţi pe... De ce? Nu mi-ai spus tu că sunt de-acum româncă?! Ce alt motiv mai vrei?! (Problema este de ce să nu mai facem sex!) Pentru sufletul meu – am şi eu aşa ceva, vreau să fiu sigură că ce voi face de aici înainte pentru tine nu va fideterminat de... Că nu mă stăpâneşti şi fac ce vrei tu din mine! (Poate invers, cel puţin până acum tu faci din mine ce vrei! Nu vezi?!...)

h. Ce înseamnă Grivei? îi explic, că este numele căţelului simpatic şi jucăuş din poveştile pentru copii. Că nu i se potriveşte ca nume fiarei mele. Tocmai de aia i-am dat aceste nume, prin contrast!... La mişto! *Mişto*? Mereu aud cuvântul ăsta!...

I. De ani de zile am un coşmar, că sunt violată de câini... De aia am făcut aşa de urât... (Aici m-am aşteptat să zică ceva de pistol, dar nimic... Trece mai departe.) Dar felul cum m-ai apărat, baia în mare şi ce a mai fost, mai ceva ca pe rue Mouftard, mă face să cred că m-am

vindecat, m-ai sau m-aţi vindecat de coşmar… Grivei?! Şi Grivei se face preş la picioarele ei… Simt nevoia să-l scuz, măgarul. Are trei ani şi e încă virgin… Aha!… Du-l la fete, neapărat! E dotat pentru asta! Da, văd şi eu!… Dar eu nu te dau nici măcar pe câinele tău! Deocamdată! Deocamdată văd că mă seduci şi mă abandonezi… Cât va dura? Până aflu tot ce am de aflat! Ce?

j. Tot ea: s-ar putea să fi fost urmăriţi… Eventual şi fotografiaţi… Dar nu eşti tu ţinta, să fii liniştit. Pe dracu' liniştit…

Şi cum m-ai găsit? Ai uitat de biblioteca de la Alexandria? De la… Aha! Am ţinut minte adresa tatălui tău fără să vreau. Cauza Vodă trente trois!… Sună ca o formulă magică… Deci, trebuie neapărat să afle Ceauşescu că este manipulat de oamenii lui Gorbaciov, care ei îl îndeamnă să facă prostia cea mai mare!…

O face din tot sufletul!

Asta nu contează chiar deloc!

Văd că începi să ştii bine istorie românească… Pe unde al umblat în ultima vreme?…

Bagă mâna iar în desaga de pe umăr şi nu scoate chistolul, să mă joc şi eu oleacă, ci o agendă mică… paşaport e, mi-l întinde, ce să fac cu el? Vezi ultima viză! Caut şi într-un târziu din puzderia de ştampile o dibui pe ultima, viză de intrare şi ieşire din… din maica Rusie! E-te-te… O-ho… Mamă, mamă!… La Leningrad? Şi Moscova… Văleu!… Chiar şi în Chişinău un pic! Mamă, mamă… E mai umblată ca mine prin România cea Mare!

Profesionist lucrat! îmi vine aşa să zic, dar tac. Impresionat… Eu mă lălăi de când am venit, şi fata asta… O strâng la piept. Nu te merit!… Altă prostie nu mi-a trecut prin cap să-i spun. Mă feresc să întreb de taică-su! Că doar nu pentru mine s-o fi dus la Petrograd…

Aşadar, oamenii KGB-ului din anturajul lui Ceauşescu… Ei îl împing să pună problema Basarabiei… Cei doi sau toţi trei?!…

Da, e logic ce spune doamna asta! Trebuie că are mulţi adversari şi Gorbaciov acolo la Moscova şi în toată

Rusia lui… De ce nu s-ar mişca ăia înainte ca Gorbaciov să-l dea jos pe Nicalai al nostru?! Şi dau ei de pământ cu Gorbaciov, doar nu degeaba i-a pus Dumnezeu semn pe chip! Ca un avertisment pentru oamenii din jur: Feriţi-vă de cei pe care Dumnezeu i-a însemnat spre a şti lumea de cine să se ferească…

E logic să-i caute Ceauşescu pe ruşii nemulţumiţi de Gorbaciov şi să-i înveţe el cum e cu neamestecul în treburile interne ale altui stat!… Trebuia s-o facă mai demult!

Acum, care pe care!… Dacă-l dau jos pe Gorbaciov până la Crăciun – cum vor unii pe acolo, scapă Ceauşescu… că i se pregăteşte ceva di granda, pe măsura însemnatului!…

Rămân cu un pas în urmă s-o pot contempla în voie… Ce sfori trage gagica asta peste ocean?!…

Se opreşte şi mă aşteaptă s-o ajung. Îmi cere s-o iau în braţe… Vrea să vadă reacţia lui Grivei. Încântată!… Eu, strângând-o în braţe, bag… bag de seamă că… că şi-a uitat ceva pe pietrele din capul digului. Sub una din pietre… Nici ea nu ştia… Nu-i poate aduce Grivei?…

Ne întoarcem la locul crimei. Grivei, mereu cu câţiva paşi înaintea noastră, îi dibuieşte de data asta şi vine spre noi cu trofeul în gură… Nu vrea nicicum să le dea drumul din gura plină de bale lăptoase… Aproape că-l înţeleg! Nu l-am mai văzut niciodată aşa de… Eşti jalnic, fratele meu! … Semeni cu mine ca un frate…

Nu ai ce să mai alegi din ei… îmi vine să şi râd, dar şi să… Noroc că râde Sve prima, până la urmă… Sănătos, tovărăşeşte. Ca o haziaikă veritabilă! indefinitiv e memorabil şi pentru mine ce ni s-a întâmplat! Din nou, eterna poveste: dar poţi să povesteşti aşa ceva?!»…

Îi dau să mănânce uscăţele. Ne e foame la amândoi. Unde să intrăm aşa, cu Grivei după noi purtând trofeul de care nu-i chip să-l desparţi!?!

Brusc o ia câş într-un magazin, şi nu mă dumiresc imediat ce vrea să-şi cumpere de acolo. Aha! Sper să nu-şi cumpere unii tetra… Nu răspund de mine, dar dacă mă

aflu la o distanţă sub 2 metri de o pereche de chiloţi tetra… Moartea pasiunii? Probabil că nu sunt eu zdravăn, o fi ceva pervers în reacţia mea la chiloţii de damă mai… Mai sovietici… Mai siberieni… Dacă mai sunt şi flauşaţi!… Reacţie violent inversă!

Măcar ţi-ai luat două perechi?!… Ochi dulci îmi face, se copilăreşte, cum nu prea i se potriveşte. Pare fericită. Nu are rost s-o întreb dacă chiar este! Este! Se vede bine… Sau de ce!…

Încercăm la Cazino. Ne acceptă, suntem singurii clienţi. Ne deranjează dacă ne pun o masă pe terasă? Se va simţi şi câinele mai bine… E foarte bine. Vrem să se simtă şi câinele bine, comentează gagica… Merită!

Îi zic chiar aşa: Băi, gagică… Recunoaşte cuvântul. Şi-mi zice pe româneşte: Eu sunt doamna Svetlana, nu sunt gagica ta!… Rămân paf… Dar prefer să vorbim cât mai puţin. Este o zi imperială de octombrie… Cum numai în octombrie poate să fie de frumos la mare… Sus, pe deasupra noastră, trece-un pescăruş călare… Cu un cuţit la cingătoare… în gură cu o scobitoare…

…Încă de pe dig, după ce am ieşit din apă, îmi stă pe limbă să zic ceva de Mouftard!… Mouftard? Şi ochii-i se cască, bleumarindu-i privirea. Mouftard?!… Nu mai ţin minte nimic din tot ce a fost până adineaori… Boje moi! Milâi moi!…

Mai mult nu-mi trebuie. Nu insist! Ba chiar schimb centrul de greutate: Marea e de vină!… Thalassa!…

Îi spun povestea cu Marea Neagră… Are cică apa cu o salinitate identică celei din corpul fiinţelor vii, al plantelor şi animalelor deopotrivă… Avem aceeaşi salinitate… De aceea nu te-au usturat ochii în apă! Erai în apele tale! Se miră, se bucură… Este salinitatea pe care a avut-o oceanul planetar pe vremea primordiilor… în care a apărut viaţa! Salinitatea s-a păstrat în umorile corpului nostru… Iar mirosul oceanului iniţiatic ştii unde s-a mai păstrat? E chiar curioasă. Nu-ţi dai seama? Nu-ţi dai seama de la ce a reacţionat Fiara aflată acum la picioarele tale când şi-a ieşit din fire şi era să mă mănânce, să mă

sfâşie?!

Înseamnă că şi căţelele au acelaşi miros! Numai când sunt în călduri… Sau, cine ştie, ceva în mirosul vostru muieratic este comun… Mirosul Yin?

Şi hop! cu întrebarea, isteaţă foc: oare ce s-ar fi întâmplat dacă Grivei era căţea?! Sărea la tine?

La mine? La Yang?!

Aşa cum îmi vine mie să sar acum!

Sări, căţea! Suntem singuri… Avem şi timp destul, până vine chelnerul să ia comanda… Se poate conta pe chelnerul român!

Proverb arab: dacă vrei să ai un câine bun, ia-ţi o căţea!…

Nu ai nimic de căţea în tine… Ziceai că mă părăseşti… Căţea plecată de la stăpân?! Cine a mai pomenit?!… Da, căci ne oprim din orice love story! Măcar până se termină povestea astălaltă! Care? în care am intrat din cauza ta!… Tata, Ceauşescu, Sida… Nu te înţeleg… Ce-are sida cu…

Ia te uită, că rimează! mai şontâc, şontâc, dar rimează oareşicât!… Asonanţă e numele ei!… Sau Ceauşescu?! Ce-are el cu… subprefectura mea?!

Chiar nu pricepi? Nu! Păi… păi s-ar putea să afli de la mine lucruri pe care nu aş avea voie să ţi le spun!… Şi de ce mi le spui?

De ce? That is the question!… Aş vrea să fiu sigură că nu din cauză de… yangul tău! Ci din alte motive… Din raţiuni superioare! Şi ciocăni moale cu degetul mijlociu în emisfera ei de Nord. Am nevoie de certitudinea că merg mai departe pe linia articolelor mele refuzate de presa liberă occidentală…

Fii mai clară!

Eu ţin cu voi dinainte de a te cunoaşte! Asta să nu uiţi! Asta e linia mea!… Nu ştiu cât o să merg de departe pe linia asta!

Ce te opreşte să mergi până la capăt?

Faptul că sunt americancă, puţin rusoaică, puţin evreică…

Româncă, nu? Doar aşa, prin contagiune, prin molipsire! Dar s-ar putea să mă vindec!

Când ţi-au venit ideile astea?... La New York nu le aveai! La New York nu ştiam mai nimic despre... în ce mă bag! La Moscova am început să-mi dau seama...

Deci ai fost la Moscova... La Leningrad mai mult!... şi te-ai întâlnit cu ruşii care nu-l iubesc pe Gorbaciov, dar îl iubesc pe Ceauşescu! Am înţeles bine?

Putem simplifica şi în felul acesta. Atunci mai spune tu o dată cum a fost, ca să înţeleg eu bine! Cu cine te-ai întâlnit? Important este ce am aflat, nu de la cine! Tot nu cunoşti tu pe nimeni!

Ba vreau să ştiu şi pentru cine ai mers tu pe jos, în genunchi, până la cercul polar! Pe cine să vezi? Să asculţi? Să întrebi despre taică-tu?... Ce mai face taică-tu? Ai aflat cum îl chema? câţi copii a avut?... Eşti chiar fata lui? Eşti tu?

Dar ce contează pentru tine cu cine m-am întâlnit?! Important este dacă am aflat ceva important pentru tine! Nu m-am dus pentru Ceauşescu, dar am aflat multe despre Ceauşescu care te privesc şi pe tine, dacă mai vrei să-l... Tu nu mai vrei? Ideea cu interviul te mai interesează?... Cred că-ţi pot aranja un interviu...

Pe care să-l publicân Pravda sau în NYT – imes?! Ce-i cu Pravda? Cei de la Pravda i-au făcut multă propagandă lui Ceauşescu, îi ţin partea ca să lovească în Gorbaciov! Ceauşescu trebuie să se ţină tare şi să susţină că nu are nevoie de nicio perestroika şi să-l acuze pe Gôrbaciov că se abate de la linia mişcării comuniste! De la clasici, de la tradiţiile glorioase ale PCUS... Bla, bla, bla... Atât şi nimic mai mult!

...Sunt mulţi la Kremlin gata să susţină linia lui Ceauşescu! Şi sunt gata să-l facă pe Ceauşescu, pentru o vreme, liderul lagărului comunist ca să-l dea jos pe Gorbaciov!... Cam asta e ideea! Varianta cea mai bună pentru voi!...

Tu te-ai gândit la varianta asta?! Eh, eu?! O gândesc unii, dar nu de dragul lui Ceauşescu, stai liniştit. În joc e

capul lui Gorby! l-l vor!

Şi nen-tu Nicu ştie de povestea asta?

Asta e problema: i s-a transmis, dar mesajul nu a ajuns!… Ruşii ăia, care vor să joace pe cartea Ceauşescu, au fost informaţi că mesajul a ajuns la Ceauşescu, iar că Ceauşescu ezită, amână un răspuns clar. Numai puţini ştiu că nu a ajuns nici măcar o virgulă!… Te poţi ocupa tu?

Mda, cred căştiu cine a blocat mesajul Pravdei pravoslavnice, să nu ajungă la Ceauşescu… Cred că e pe urmele tale. Asta la cererea mea… Mă îmbolnăveam, dacă mai treceau multe zile fără să te văd.

Ne vom mai vedea, ca doi amanţi care se feresc de restul lumii, dar sex nu vom mai face o vreme! Ne vom vedea ca să vedem ce se mai poate face…

De ce, mă, femeie?!

Te prefaci că nu înţelegi!… Ce să înţeleg?… Ia imaginează-ţi că Iuda, după ce a făcut ce a făcut, nu primea cei 30 de arginţi şi ar fi spus, gaspadini, ce am făcut am făcut din convingerea că este bine ce fac!… Stricaţi totul cu banii voştri! Luaţi-i din faţa mea!

Adică?

Nu vreau nicio plată ori răsplată! Cu atât mai mult nu te vreau pe tine ca plată…

Băi, gagico, dar nu cumva gândeşti prea întortocheat pentru rasa ta? Care rasă?! Yin!…

Nu uita că eu sunt cea care risc să fiu în postura cea mai nenorocită!…

Tuuu? Care postură?

De trădătoare! De Iudă! îi trădez pe ai mei!… îţi divulg ţie secretele lor! Crezi că mi-e uşor s-o fac?…

Şi cine sunt ăia ai tăi?… Americanii? Evreii? Ruşii?

Toţi!…

Adicătelea? Adică toţi sunt interesaţi să-l dea jos pe Ceauşescu… Doamne, ajută-i!… Şi să vă termine şi pe voi, românaşii tăi!… S-au pus de acord între ei! Şi voi habar nu aveţi! Nici măcar tu, înţeleptul satului!…

Iar tu vrei să ne ajuţi! Să ne salvezi! împotriva marilor caiafel… în loc să-mi văd de ale mele!

Care?

Tata, în primul rând!

Ce-ai mai aflat?

Tatonez, adulmec, pipăi… Nimic clar, în afară de faptul că tata chiar avea ceva de ascuns! Ceva important sau… Sau? Sau grav!… Adică? Adică ceva jenant… Nu prea cusher… E prima oară când spui cuvântul ăsta! Ştii idiş? Aş fi vrut eu!…

Hai, încă o dată! Deci linia generală este nasoală rău pentru noi… Ruşi, americani şi evrei, îşi cam dau mâna peste mormântul nostru!…

Devii patetic, mesianic. Dar nu-ţi şade rău!… Aşa-i cum zici! Ai înţeles!

Dar sunt unii care îi vor capul lui Gorby al tău, şi ăştia s-ar folosi de Ceauşescu şi asta ar putea fi salvarea noastră! Aşa-i?

Salvarea pe termen scurt… Proiectul… proiectul planetar, pentru următorii nu ştiu câţi ani, o mie, şapte, vă este extrem de… Din proiectul ăsta fac parte şi copiii îmbolnăviţi de sida…

Şi ce urmează să se întâmple cu noi?… Şi de ce?

Lasă-mi timp să aflu!…

Ne uităm unul la altul, nu aş putea spune că văd ceva în privirile adverse… Senzaţie de materialitate pură, fără nicio semnificaţie… Sclipiri şi joc de ape verzi-albastre… E ceva dincolo? Gânduri? Ce-s alea?…

Mă ia cu un fel de gol în stomac. Ar fi grav sensul din cele ce spune persoana la care privesc de câteva secunde bune. Îmi susţine privirile calmă, mă scrutează şi ea, cu ce gânduri? La ce se gândeşte când mă cotrobăie aşa cu privirile prin creieraşii mei? Scaji!

Mă întreb ce zici în sinea ta de mine, de informaţiile aduse din mama Rasie?! Nu pari impresionat!…

Şi cu Basarabia cum e?… Pricepusem eu, dar aveam nevoie de confirmare, de detalii…

La Leningrad am aflat şi eu cum e cu Basarabia asta a… a noastră… A noastră? Mda, se pare că tata şi-a făcut liceul la Chişinău!… Aha, de-aia era născut la Galaţi!… De

aia!

Tace… Aşteaptă efectul celor spuse? Hai s-o ajut: Băi, Svetlana, băi, acum pricep de ce ai tu picioare aşa de lungi!… Pardon? Din umeri îţi pleacă! Tu nu ţi le vezi cât îs de… Ca nişte catarge!… Şi? Tu nu numai că eşti româncă, dar tu eşti chiar basarabeancă, bre! Basarabencele au cele mai frumoase picioare din România… Chiar şi la telefon!

Ce glumă e asta cu telefonul? Nu pricep! Dar despre Basarabia… Cum să-ţi spun?! Cunosc chiar persoana care a gândit toată cacealmaua asta cu Ceauşescu care cere de la Gorbaciov Basarabia şi în felul acesta pierde totul…

Şi ce ţi-a spus? N-ai înţeles: ştiu cine este, cum îl cheamă! îl cunosc din poze de pe vremea când eram pionieră fruntaşă pe întreaga Uniune… Dar n-am mai stat de vorbă de ani de zile… Era prieten cu tata… Ce te interesează* pe tine detaliile astea?! Eu te pun în gardă, dacă chiar mai vrei să faci ce ţi-a poruncit unchiul Sam! mai vrei?

Confirm din priviri, lăsând pleoapa să cadă grea, apoi o aburc la loc: adică există în necuprinsul Rusiei o persoană care a trimis la Bucureşti porunca, sugestia, indicaţia superioară de partid, daţi-i Ceauşescului sfatul otrăvit de a se da mare în faţa lui Gorbaciov că-l face şah mat cerându-i acestuia Basarabia, Tezaurul din 1917, Insula Şerpilor, başca cârdăşia Stalin-Hitler s-o dea în gâtul mamii lor!… Am înţeles bine? Dar nici nu mă interesează a cui-este ideea! Mă interesează însă cui a trimis această poruncă. Cui?

Rabinului vostru!

Nenorocitul! Jigodia dracului!… Trebuia să mă aştept!

De ce-l înjuri?! L-ai cunoscut vreodată? Ai stat de vorbă cu el?

Şi înţeleg telepatic gândul nerostit: aşa cum am stat eu de vorbă cu Eminenţa Sa?!… Când? Când ce? Când te-ai văzut cu Rabinul cel roşu ca un drac? Dar rabinul n-a ştiut că sfatul este otrăvit! A fost păcălit de rabi celălalt, din Leningrad, că ăsta este punctul slab al lui Gorbaciov în

care să lovească Ceauşescu. Rabi doar l-a transmis mai departe… Cui? Doamnei!… Iar ea mai departe, lui, ca şi când ei, tovarăşei, i-ar fi venit ideea!… Am auzit că-i place să se dea… Oceanică?

Oceanică?!

Dar, mă rog, de unde ştii tu toate astea?! De la Rabi Moses… Iar de la Rabi celălalt, din Rusia… Tu mă zăpăceşti cu rabii ăştia ai tăi!… Din câte pricep, unul dintre cei doi rabi este un mare ticălos!

Nu neapărat! Poate să fie numai prost!… Mărginit… Limitat şi plin de viclenie…

Ăsta-i Rabi al nostru… Cel din Leningrad cum e?

Nu-l iubeşte pe Gorbaciov!… Dar nici pe Ceauşescu… E mai complicat… Nici eu nu înţeleg tot ce aflu… Dar nu pot să pun mereu întrebări, ca tine! Nu-mi cere să-ţi explic ce nu pricep… Devin suspectă dacă întreb prea mult! Dar ce este important am înţeles şi de-aia te-am căutat imediat ce m-am întors din Rusia! Au plecat din Rusia spre Ceauşescu două mesaje distincte, unul cinstit, salvator, de la adversarii lui Gorbaciov, dar mesajul ăsta nu a ajuns la Ceauşescu!…

Iar celălalt, care a ajuns şi i-a plăcut tare mult lui Ceauşescu, otrăvit! Catastrofal!… Acum mingea e la tine: poţi să-l înştiinţezi de toate astea pe Ceauşescu?

A aduce la cunoştinţă! A încunoştinţa, acesta este termenul potrivit… Tovarăşe Secretar General, mult iubit şi mult stimat, cum dracu’ fac eu să vă aduc respectuos la cunoştinţă că vă pot salva şi pe noi, ne odată cu Măria Ta, dar nu ani cum să ajung la atoatecunoştinţa voastră?!…

E groasă rău!…

Toată Rusia aşteaptă următoarea intervenţie a lui Ceauşescu. Am înţeles că va fi o adunare naţională a comuniştilor…

Da, un congres al partidului. Va vorbi Ceauşescu, vreo trei-patru ore!… Eh, fă ceva ca să nu pomenească nimic de Basarabia!… Basarabia noastră… Să se ţină de ideile interviului din Pravda! Cine-i poate transmite asta salvează România!

România?!

Ceauşescu este doar eticheta operaţiunii care are drept ţintă România noastră… România noastră ai zis?… România noastră! acceptă sărmana cu un soi de jale în glas… Mi se face milă de ea…

Liubimâi moi!… Şi mă apucă de mână, strângând-o în palmele ei făcute căuş, de parcă ar vrea să mă roage ceva… Ce? Crede-mă! Sunt îngrozită de ce vi se pregăteşte!… Ochii îi joacă în lacrimi! De ce? De ce, darling? Ce au cu voi?

Ce au cu voi… Am auzit bine? Am priceput bine?… îi cer să repete întrebarea. N-o repetă, dar precizează apăsat: ai înţeles foarte bine!… Dar nu mă întreba cine sunt ăia de care m-am speriat îngrozitor… M-am speriat, dar nu ştiu cine sunt!

Îi propun un silogism, silogismul de la Cazinoul din Constanţa, pe terasă: Dacă ai fost tu în stare să afli ce ni se pregăteşte de marii tartori ai planetei, asta înseamnă că numai tu poţi să afli, probabil că tot de acolo, cine sunt nenorociţii ăia!…

O pun pe gânduri vorbele mele, dar le întrerupe chelnerul, încerc să mă detaşez de vorbele neprea-înţelese. Aş mânca… aş mânca… Văd pe listă supă cu tăiţei ca la mama acasă… Măi să fie?! Aveţi cumva răbdări prăjite? Şi precizez: de alea ca la mama acasă!…

E ciudat, am auzit nişte chestii atât de… de năucitoare şi nu mă pot deloc concentra asupra lor, să mă gândesc şi să pun întrebările deştepte cu care să mă lămuresc… Cred că aştept să rămân singur ca să gândesc în voie… Cu agenda în faţă, să notez ce mi-a spus, să fac propriile mele evaluări şi ipoteze… Oricum, se pare că n-o să uit uşor privirile-i, înecate în lacrimi. Daragoi mol, liubimâi, ce au cu voi?! De ce vor să vă…

Când ieşim de la Cazino o duc pe la statuia lui Ovidiu, nu auzise debietul surghiunit. Nume completnecunoscut… Ovidius?! Nu-mi vine să cred. îi traduc epitaful… Vezi ce se întâmpla acum 2000 de ani pe aici? Unde era Moscova ta, Manhattanul? De-acum te poţi

lăuda, ca româncă, şi cu Ovidiu, poetul iubirilor gingaşe. Autorul vestitei *Ars amandi*.

Îi traduc titlul. îi place. Ai citit-o? Fragmente! Cumva şi episodul de pe plajă, pe care l-am interpretat împreună? … Aha!… Rămân nehotărât. Aş reuşi s-o conving că totul a fost ne nepremeditat? Sau, mă rog, altfel premeditat… Mă salvează Sve. Am impresia că trebuie să-i fiu recunoscătoare mai degrabă lui Grivei decât lui Ovidenie ăsta!…

Rezumat perfect!

Te duc la gară? La gară? Păi cu ce pleci la Bucureşti? Cu tine!… De-aia am venit, să te iau. Pe drum mai vorbim. Adică în maşină, iar maşina parcată pe Cousa Veauda, la câteva case de a noastră. Deja toţi puştii din mahala s-au strâns în jurul frumoasei americance. De unde naiba ai scos-o? Număr de ambasadă… Băi, gagico, băi… Hai, bâstrele, să nu te vadă mama! Mă aştepţi în maşină. Nu te grăbi! Dacă poţi, mai adu-mi şi mie câteva uscăţele sau cum ziceai că le zice. Să ronţăim pe drum…

Capitolul 15

Pe drumul de costise

A insistat mult, mi-a dat toate explicaţiile, m-a încurajat, nu fi provincial etc! şi la Medgidia a oprit maşina să facem schimb de locuri. Am luat în braţe volanul şi nu l-am mai lăsat până la Bucureşti. M-a făcut atent din nou, când eram amândoi afară din maşină: poţi să vorbeşti orice, poţi să-mi faci şi declaraţii de dragoste, dar nimic despre Ceauşescu şi ce am vorbit pe plajă… Maşina asta cred că e full de… microfoane!

E plină cu de toate!… Să tot conduci aşa maşină!… Bluesuri la casetofon, în dreapta o gagică dormitând languroasă, a apăsat ea pe un buton şi din fotoliul în care mă cufundasem m-a cuprins o căldurică numai bună după baia de la amiază… Scaune la maşină încălzite electric! Habar nu aveam că se există aşa ceva! Numai să nu-mi ia curul foc!…

Toarce motorul ca o mâţă adormită, noroc că îmi dau

seama la timp şi o trezesc, gagico, mă ia somnul dacă dormi aşa de tare lângă mine! îmi vine să intru în somnul tău şi să trag după mine podul, să nu ne mai deranjeze nimeni până săptămâna viitoare!… Nu mă lăsa singur că adorm şi eu la volan!…

Pare nemulţumită. Aşa frumos visa!… Visam şi ştiam că sunt lângă tine, simţeam că visăm împreună, în acelaşi somn… în acelaşi vis! Despre ce visam? Ai şi uitat?! Unde suntem? Trecem Dunărea!… Opreşte undeva să-ţi dau să bei o cafea, am termosul plin! Asta mai lipseşte, să adormi la volan. Opresc. Nu aici! Vrei să te vadă toată lumea cum bei cafea?!… Aha!

Mai mergem câţiva kilometri până dăm de un bărăgan neted ca în palmă, ochesc un drum de căruţe şi o iau pe acolo, de-o parte şi alta arătură proaspătă, neagră, ici colo cu sclipiri de catran tu asfinţitul de soare care se pregăteşte să încununeze o zi magnifică…

Opresc maşina după un kilometru şi ceva, poate doi. Opresc şi motorul. E bine aici. Oricine s-ar apropia nu se poate să nu fie văzut de la câţiva kilometri. Să bei şi o tonă de cafea!… Nu comentează nicicum, dar e mulţumită. A priceput băiatul, fără multe explicaţii, şi a descălecat cum nu se putea unde mai bine! Deschid portiera. Şi ea la fel, dar nu coborâm…

Din jur năvăleşte peste noi mirosul de pământ frământat, îl recunosc, dar nu ştiam că-l aveam undeva în minte, mirosul pământului negru, răsturnat, pregătit să fie din nou însămânţat… Ce vrea să-mi facă?

Opresc şi muzica, lăsând nestingherită tăcerea bărăganului pustiu să se reverse şi ea peste noi, ca o claie de fân sub care neam ascuns… Parcă se lăuda că între noi s-a terminat totul, măcar pentru o vreme?! Cum e?… De mâine, nu de azi!

Aha!

De la miezul nopţii!… Fix de la ora 24 a zilei de azi şi ora zero a zilei de mâine vom deveni mai ceva ca Dante şi Beatrice!… Trebuie să profităm până atunci! Şi profităm!…

Se pare că acolo, în America mamii ei de muiere ăsta

e sport naţional, să faci dragoste, de fapt sex, asta nu mai e dragoste, în maşină, pe bancheta din spate, cum ştiam eu din filme, dar văd că noi rămânem mai departe în faţă, mă sărută, umblă pe la nişte butoane şi dă scaunul meu mai pe spate, se uită în ochii mei şi, parcă cerându-mi voie, mă avertizează că vreau să-ţi fac ce nu ţi-am mai făcut vreodată… Vous permettez, monsieur?…

O las, treacă de la mine, dacă e prima şi, probabil, ultima oară doar!… O dată vede naşa puţa finului!…

O pală de somn mă ia pentru o clipă… De parcă n-aş vrea să fiu de faţă… Ce-a apucat-o?… Măcar ei i-o fi plăcând?! Aş fi jurat că… încerc să-i prind expresia feţei, a buzelor, privirea… Nu se poate, de claia bălălaie. Poate că nici nu este fair din partea-mi să mă uit de sus la ea, lucid, cum mă…

Mă văd pe mine însumi însă, în oglinda retrovizoare şi mă trag speriat îndărăt, în spatele pleoapelor, fulgerat de imaginea Jalnică din oglindă! Jalnic arăt, aşadar!…

Tâmpită idee a mai avut muierea! mai bine trecem cuminţi, măi, fato, pe canapeaua din spate, este destul de largă ca să… Dar nu mai e timp! Brusc timpul se iţeşte şi începe să se comprime tot mai mult, mai încordat din toate ale lui, din clipă în clipă va exploda! Şi chiar explodează prelung, sărmanul, Incandescent!… Se linişte întinderile… Ci iepotina brusc se răsuceşte cabrându-şi bustul ca muşcată de şarpe şi glonţ afară din maşină…

Văleu! Văleu! Nici nu-mi vine să cred! Muierea asta vomită acum, vomită, domnule! Mă… mă vomită, îmi vine să zic. Oare, oare ce gust am putut să am de i s-a făcut scârbă oare chiar în halul ăsta, căci nu se mai opreşte, e acum în picioare şi se sprijină de portiera deschisă şi hăăă, hââi, huuuc, hăc, toarnă din ea ca dintr-o marmită pe minunea asta de arătură! Oare ar trebui să mă simt jignit?! … Umilit?… Vinovat?… Ma perché?!

O las în pace. Tu l-aş voulu, madame Dandin!… Ţi-a trebuit să umbli cu nemaifăcutele! Ce-ai zis? Să-i rupi gura ciobanului cu o amintire de neuitat!… Da, poţi să fii sigură că n-am să uit cum icneşti din toţi borjocii…

Ies din maşină şi fac câţiva paşi de apropiere. Mă ţine departe cu un gest de refuz al mâinii, nu te apropia! parcă mă şi acuză de ceva… De ce? Eu nici măcar nu m-am gândit la aiureala cu care ce a vrut? Aşa, pour la bonne bouche?!… De mâine, gata…

Nu ne mai haidem să ne haidem… Numai că la dernière bouche a eventrat-o în peisaj… A diseminat-o…

Madame pare că s-a potolit, într-un târziu. Fără să mă privească ori să zică ceva, un Pardon sau Sorry măcar, se duce uşor împleticit la portbagaj şi începe să cotrobăie pe acolo. Mal icneşte o dată, tuşind prelung, s-a înecat iar cu ceva… Cu ceva din ce a mâncat la Cazino, pe terasă, sau ceva din băiatu'… S-a dus naibilii tot!…

Privesc urmele icnelilor, a dat de mâncare la peşti, se zice la Constanţa… Iar eu, privind rămăşiţele, îmi vine să citez din *Scânteia* de mâine: în Bărăgan au început însămânţările de toamnă… Aşa că la primăvară te pomeneşti că vor răsări mitologic de sub brazdă nişte şeitănei şi şeităncuţe… O specie nouă de flori…

Chiar că scursura alb-gălbuie la care mă uit melancolic este însumi… iar eu de fapt mă uit la ea ca-ntr-o oglindă… Eu mi-s Pavel din Banat, cel cu atâta dărnicie împrăştiat pe arătură!… M-am dedublat, pot spune…

Era oare mai bine dacă mă înghiţea, cu noduri, dar înghiţea, iar acum fojgăiam prin întunericul măruntaielor pline de damfurile cele mai… Pe când aici, acolo, în pământul reavăn, în mireasma fostelor şi viitoarelor holde, minuscula părticică, cea mai de preţ din materialitatea fiinţei mele, a dat norocul cel mare peste ea de a ajuns să se lăfăie slobodă, doar de aceea a şi fost slobozită, în slobozenie slobozindu – s-a sub cerul adânc, de necupins, în curând vor răsări şi stele deasupră-mi, pe bărăganul nesfârşit al firmamentului cel de toate nopţile…

Şi gândul tembel, dar just, că dacă nu mă vomita, ajungeam dracului peste câteva ceasuri de mă externaliza căznit şi înghesuit pe la polul Sud, transfigurat fiziologic, nu artistic, în primul cuvânt românesc pe care l-a cunoscut…

Prin ce labirint mizer a fost cât pe ce să rătăcesc toată noaptea cu tot ce am mai bun produs… O noapte petrecută în cea mai sordidă anatomie & fiziologia omului modern, expurgat apoi în reţeaua de canalizare a oraşului Bucureşti, cea mai borâtă din toată ţara, din toată Europa…

Muierea asta, domnule, este un monument de bun simţ! Numai aşa se explică norocul de a mă şti acum că mă despart de însumi Bentea, lăsându-mă sub lumina cerului în curând ticsit de stele… De parcă întreaga câmpie românească mi-a fost dat astfel s-o… s-o… Ţara toată şi însăşi!… Doamne, Dumnezeule, să fie ăsta un semn pentru ce va să urmeze… Meciul cu rabinii cei răi şi buni? Mă bagi, Doamne, în seamă într-atât! Cu ce, Doamne, ţi-am greşit, iar Ţie Ţi-a plăcut aşa de mult?!…

…Mă coboară unde mă aflu scrâşnetul apei din gura care se clăteşte de ultimele-mi rămăşiţe! Are de toate în maşina asta, inclusiv periuţă de dinţi, pastă şi apă, cu care o aud cum îşi higienizează scula de sărutat! Sărutelniţa! N-a fost chiar la înălţime, deşi eu nu am nimic a reclama…

Are şi bunul simţ, a câta oară?! să scuipe clăteala artificioasă între roţile maşinii, între şleauri, ferind parcă imaculatul obraz al arăturii. Nici nu întorc capul, mă mulţumesc cu gâlgâitul reparator ce se aude. Într-un târziu vine, prin stânga maşinii, şi îmi întinde o stacană de cafea, aburindă, domnule! Frige chiar!…

Îmi prinde tare bine. Mă sorb înăuntrul americancei cea cu şolduri de negresă, care s-a proţăpit pe tot şleaul! Cealaltă americancă, mai siluetă, face câţiva paşi de du-te-vino, şi ceva exerciţii de respiraţie adâncă, mă lasă s-o termin pe doamna cafea, apoi se apropie, umblă iar la butoane şi mă repune *în statu-quo ante fuit*. Se strecoară şi ea pe scaunul din dreapta şi abia acum ne privim prima oară post coitum în ochi. Sorry!

Ba thank you! zic eu mărinimos. Îmi cere din ochi, acum terni, explicaţii. Inventez, la fix: Acum suntem chit! Eu o dată, tu o dată!… Aha! Pricepe, amintindu-şi îndată pozna cu ciobanul din Carpaţi care i-a spurcat

scăldătoarea de sidef… Deci ţinea bine minte, semn că nu prea mă iertase… Acum vede şi ea cum e…

N-o întreb ce s-a întâmplat, ca şi când aş şti. Dar nu ştiu nimic, de fapt. Căci gagica, care zice că nu-i gagica mea, ci este doamnă, doamna Svetlana maia, zâmbind trist, a pagubă, cică a făcut treaba asta acum prima oară în vietişoara ei… O să-i fie dor de dânsa… Nu ştia cum o să fie… La gust! Şi atunci de ce ai făcut-o? Din curiozitatea ancestrală, aia a Evei, tot pentru gust, gustul mărului, iar mărul, al lui Adam?… Pentru ce ai făcut-o? Za cern?

Pentru tine!…

Îmi vine să cânt şi de ce n-aş cânta?… *Pentru tine*, *Leano*, *am trecut Carpaţii*! *fără tu*, *mai*, *Leano*, *te… ţineai cu alţii*!… Mă pune să-i traduc. O să-ţi traduc eu altceva, că tot nu avem ce trăncăni ca să nu adorm eu iar la volan… Declaraţii de amor nu-mi mai arde să-ţi fac! Am dat-o în bară, nu numai tu, ci amândoi, am stricatără tot ce s-a fost atât de minunat întâmplat azi la amiază, la zenitul toamnei şi al iubirii noastre… Naiba m-a pus s-o scol din somn?! Sculată din somn!… S-a prea sculat din somn? Cum vine asta? E şi la femei la fel?!

Nerodul meu frate!…

…Oricum, pentru prima oară simt că există leac pentru boala asta care se cheamă Sve, Svetlana… Poate mă înşel, dar exact în clipa asta mă simt gol goluţ golit de toată Sve, de toată povestea, am cam exagerat tot ce a fost între mine şi amărăşteanca asta… Efectul Oceanului se pare!

De treci oceanul cel Atlantic şi mai sărac cu duhul dacă eşti, precum caraghiosul de la volan, se pare că orice ţi se întâmplă, chiar şi un rahat dacă mănânci sau vezi, este nemaipomenit!… Şi te fandoseşti din toate măruntaiele să-ţi placă, ca să merite efortul, desigur… Să te simţi răsplătit! Totul inconştient, fireşte! Aşa mi s-a părut şi mie cucoana asta că e… Am răsexagerat! Am râs… Am râs… de toate, o!

O fur cu privirea, dezamăgire totală! Trăsături întunecate, o pieliţă uscată, ca la un început de tăbăceală,

pe obrajii supţi… îşi fereşte privirile… Celebrele! S-au stins şi ele? Trebuie să fiu atent la drum, câteodată americanca asta şoldie pare că n-o să încapă, depăşind şleaurile pe ambele părţi… Gabarit depăşit!… Măsură depăşită! Ca-n tragediile antice!… S-a adeverit evreica biblică din ea, vetero-testamentară! Nesătulă! Vampiră! Salomeică şi Esterică deopotrivă… Evă toată, din cap şi până-n poate… Mai jos nu mai merg, e prea lung drumul până în tălpi şi rana din pul… din pulpă nu mă lasă…

Deci a fost o chestie de gust!… Zâmbeşte, tot trist, săraca. Nu, nu-mi dau seama, cred că am înghiţit… Prea mult? Nu, pe alături, şi m-am înecat! Deci nu m-ai putut înghiţi! Nu mă înghiţi!… încerc să-i traduc jocul de cuvinte şi-l înţelege. Expresia trebuie că este şi întruna din cele patru sau cinci limbi pe care le cunoaşte! Cinci?…

Păi rusa, americanca, frânca, ceva românească de-acum, mişto, gagică, merde… şi idişul obligatoriu, zice ea că nu, dar cine o crede?… Poate şi ceva ivrit. Aproape şase! într-una din ele este ca pe româneşte: cineva care nu-ţi place este cineva pe care nu-l poţi înghiţi! Cum nu m-a putut înghiţi biata fată pe mine! Şi m-a slobozit ca pe un big bang în tot bărăganul. Fecundându-l!…

Dar, să fim cinstiţi, a vrut! A făcut tot posibilul!… Nu avem ce să-i reproşăm, onorat auditoriu. Să n-o judecăm prea aspru şi în pripă! De încercat a încercat! Intenţia contează, iar încercarea a fost cum nu se poate mai… mai… Onorabilă? Hm…

Aşadar, Ilona, fă o salată la doamne!… S-o vezi la gust cum e!… Se potriveşte! Schimbăm şi aerul de stânjeneală pe care-l respirăm amândoi. Chiar şi aşa, cu geamurile coborâte. Alt aer intră acum din Bărăgan! Sau poate este de la respiraţia ei?… Mă aplec uşor spre dânsa, amuşinând discret, ca şi când aş da să o sărut… Se fereşte, nici măcar urechiuşa nu mi-o mai lasă… Un iz acruţ dinspre respiraţia-i…

Încep să-i povestesc, altă ieşire nu-i! N-a zis ea că-i place să-i povestesc orice din Constanţa?!… încep dar. Nu merge rău… Când ajungem la şosea, îmi cere explicaţii.

Ce-i ăla salvamar? insistă să-i povestesc câţi nerozi am salvat! Nu-i pot spune că pe nimeni, în patru ani, patru veri, vere, adică!... Inventez, ca să se simtă bine: Dar cine i-a numărat?!... Şi de fapt nu inventez! Nu i-am numărat! Ce să numeri când nu ai ce?!...

Aproape toţi eram numai studenţi, în vacanţă, sau pensionari, foşti marinari de cursă lungă... Ce zile! Ce apusuri de soare!... Toată ziua căscam gura la poveştile lor... Asta pe care ţi-o povestesc acum cred că este cea mai frumoasă!...

Mă aplec iar spre ea, nu atras, ci din politeţe, să nu simtă ce simt eu... Ruptură? Nu chiar!... Ci doar ca o prevestire că ar putea fi, va fi! Deloc exclus sau imposibil! Cum aş fi zis azi dimineaţă! Sau în urmă cu un ceas...

Vreodată!

Să mă bucur? Să mă să o jelesc?... îmi cedează pentru câteva secunde ţâţa urechii... Dar numai după ce şi-a scos cerceii! Cercelul! Rămâne cu el între buze, morfolindu-l.

Eu, la fel, dar nu pot însă insista prea mult. E pustie şoseaua, dar tot se mai iţeşte din senin câte-un tractor, vreo căruţă... în curând vor răsări şi primii indecişi, încotro s-o apuce? Spre casă sau spre rai? Asta ar mai lipsi! Iată-l pe primul, zigzagând şoseaua. E cu spatele, pare că şi cântă ceva... Uşurel, vere, uşurel! Nici nu ştii cât mi-eşti de drag!

Te ascult! Rascaji!

A fost odată ca niciodată! A fost un prinţ, poate chiar rege, nu se ştie exact decât numele său, cum nu se poate mai drag: Dragoş. Atât, fără vodă, fără ceată... Şi cu accent pe silaba ultimă, închisă... în interbelic fusese mare comerciant, angrosist prin toate buzunarele. Acum însă, în vara lui 1961 – 64, numai amintirea de el... Ca şi de ceilalţi, edecuri, cimitir marin... Numai epave.

De partea cealaltă noi, harmăsarii tinerei puşi pe arat toată plaja de la Mamaia!... Nici dacă ne tocmea ONT Carpaţi, pentru reclamă turistică, nu făceam treabă mai bună! Se dusese buhul în toată Europa de Est! Veneau ca

la montă din tot lagărul comunist, dar mai ales din nordul apolitic al bătrânei doamne. Suedeze, mai ales, şi de toate vârstele. La concurenţă, nemţoaicele, multe şi ceva mai lătăreţe, mai balcâze, şi de toate vârstele. Aşa că se găseau şi pentru domn Dragoş câte una, două, trecute bine de menorăgazul acela, nemţăloaice cu care să se logodească tot la două săptămâni. Atât dura sejurul turistic!... La fiecare serie se lipea!

Ştii cum le agăţa moşul pe nemţoaice?... N-are cum să-i treacă aşa ceva prin cap. Nici noi nu ne-am prins decât târziu... Ne vedeam cu toţii numai dimineaţa, când lăsam bărcile la apă, şi apoi seara, când le scoteam din apă... în restul zilei, fiecare la postul său, la distanţă unii de alţii... îl mai vedeam seara la restaurant, tot cu două nemţoaice la masă. Altceva nu vedeam şi ne tot miram, de unde dracu' le scoate aşa topite după el?!...

De unde şi cum să vezi ce-şi băga omul în costumul de baie când rămânea singur cu un hectar de cucoane în costum de plajă?! Ochea mai întâi nemţoaica – nemţoaică le spuneam la toate, de preferat perechea de nemţoaice, ne-a explicat domn Dragoş, e mai bine să fie două deodată, două prietene, au ce trăncăni între ele când le scoţi la local!... Apoi, după gestul imixtiunii, începea să se plimbe măreţ şi falnic, fălos, cu costumul de baie la vedere, până când băga de seamă că nu a rămas nebăgat în seamă ce-şi băgase în dumnealui, costumul de fante...

Şi ce-şi băga? Unde? în costumul de baie?...

Îşi făcuse un retevei, aşa, cam cât ar fi o jumătate de făcăleţ

— Dar cine să traducă făcăleţ în franţuzeşte?! aşa că o iau invers, de la semnificaţie spre semnificant: un falus de lemn... Unul măreţ de tot! Cam atâtica... îl băga în pantalonii scurţi de salvamar şi-l scotea la plimbare pe plajă, cu el cap compas iţindu-se din pantalonii strâmţi...

Apoi, scrutând vultureşte zarea, alegea cu cine să stea de vorbă din mulţimea de babe rămase gură cască la minunăţiile de pe plaja Mamaia...

Auziseră ele câte ceva, acolo, în RDG-ul de baştină,

dar asta, ăsta, le întrecea pe toate. Iar fericitul posesor, nu arată nici el prea rău, mai ales dacă îşi trage casca de salvamar mai pe ochi să nu i se vadă dinţii lipsă şi mecla ruginită… Dinţii pe care nu-i mai are… Eh, nu le poţi avea pe toate! Nici măcar la 25 de ani!… Bine că are din belşug ce-i trebuie bărbatului ca să fie puţin mai frumos chiar şi decât domnul Şeitan în persoană… Domnul Dracul, adicătelea!…

Aşa se face că domnul Dragoş era în fiecare seară cu două nemţoaice la masă, la Modern, ascultându-l pe Horia Moculescu… Şi plata se făcea nemţeşte! Plăteau numai nemţoaicele! Jumătate una, jumătate cealaltă! Sau invers…

Unde dispărea cu ele la un moment dat şi pentru ce? mister total! Nu am aflat niciodată. Atâta doar, povestea cu reteveiul, pe care nu am crezut-o până când Mişu, care s-a prins primul, nu l-a subtilizat pentru a ni-l arăta la toată banda, într-o zi ploioasă de septembrie, fără nemţoaice pe plajă, când ne zgribuleam toţi la cabană şi nu ştiam cum să omorâm timpul.

Să omori timpul?!… Ce vorbă şi asta!… Tuer le temps?!…

Domn Dragoş nici nu s-a supărat – nimeni nu se supăra pe Mişu, orice ar fi făcut. A privit amuzat la obiectul bine lustruit din mâna lui Mişu, atât a zis, ai grijă să nu-mi scapi scula pe jos! şi nu a răspuns nimic la cascada de comentarii şi întrebări, hohotelor de râs nebunesc, zâmbind doar, parcă altora, nu nouă, celor de faţă… Cui zâmbeşti, nene Dragoş? Ehe, le zâmbesc celor mai frumoase femei din România…

Răspuns enigmatic, cu care a închis discuţia…

Şi asta pentru tine este o poveste frumoasă?

Păi încă n-am spus-o! Unde te grăbeşti aşa?… Suntem abia la Ciuliniţa! Fine del primo tempo. Secondo! Ani buni după aceea, iarnă, Piaţa Ovidiu, restaurant Victoria, la masă cu Victor, Victor Smatoc, l-ai cunoscut la Paris, fusese şi el în gaşca de la Salvamar, şi, hop! cine intră în restaurant? însuşi domnul Dragoş! Unde la altă masă să se aşeze?! L-am strigat şi nu a ezitat să ne prefere

altora care strigau după el de la toate mesele, de parcă eram la o coridă şi intrase taurul în arenă…

Am băut noi ceva, şi Victor şi-a adus aminte de retevei. Unde-l ţii, domnule „acum, iarna?! Să nu-mi zici că-l ai la dumneata tot timpul… De ce nu? Dacă se iveşte cumva ocazia?!… Râde, râdem, şi ajungem şi la destăinuiri. De unde ţi-a venit ideea, nene Dragoş?!

Şi iată povestea, din interbelic, din vara anului când s-a inaugurat hotelul Rex de la Mamaia, nici pe riviera franceză nu e unul la fel de fain!… Numai lume bună, din toată ţara, venită să vadă minunea. Aveam casa plină de prieteni, unii veniţi şi din Bulgaria, din Grecia… Tot Levantul!… Plecam dimineaţa la Mamaia în şase maşini de piaţă! Iar cu a şaptea veneau lăutarii!… Lumea ştia pe atunci să petreacă! Iar eu am avut năravlăutari!

Zi-i domnului profesor cum a fost cu patul! îl îndemnă Victor, care ştia pe dinafară tot palmaresul lui domn Dragoş, regele zahărului din România în acelaşi interbelic miraculos. Eu făceam tot importul de zahăr, confirmă împricinatul! Şi patul? Eh, ce mare lucru?! Azi orice puşti găuzar are acasă un casetofon să-i cânte când vrăjeşte el vreo gagică adusă la coteţ! Ce aşa mare ispravă?!… Care-i isprava? mă mir eu sincer.

Aveam casă mare, domnule coleg, colegi fusesem doar, la Salvamar! Cu ani buni în urmă… Şi aveam un dormitor cât toată sala asta! Un pat, cam cât ringul ăsta de dans, şi tot rotund, uşor oval… Iar sub pat am săpat în podea, podeaua mea, fac ce vreau în casa mea! şi am făcut aşa, ca un subpat mai înalt, am băgat şi pian, pian cu coadă, e mai scund! Sub pat? Sub pat!…

Încăpeau uşor patru-cinci ţigani, oricât ar fi fost ei de borţoşi… Şi când dădeam o petrecere de rămâneam la sfârşit cu o cucoană sau două, le făceam semn la ţigani, dispăreau din grădină şi se furişau sub pat şi acolo aşteptau, până veneam şi eu cu cadânele după mine. Mie aşa mi-a plăcut cel mai mult, cu două deodată… Măi să fie!
…

Şi aveam semnele mele cu ce melodie să înceapă şi

când!... îţi dai seama cum rămâneau cucoanele! Pe vremea aceea şi radioul era o raritate! îţi dai seama?!

Nu-mi dau seama!

Ce? Ce nu-ţi dai seama?!

Cum rămâneau cucoanele?

Puţin descumpănit, domn Dragoş se uită la Victor. Dojenindu-l parcă: cu malahişti dintr-ăştia mă chemi tu la masă?!... Cum să rămână, domnule profesor?! Rămâneau cucoanele cu gura ca la... ginecolog!... Faci mişto de mine?!

Nene Dragoş, întreabă şi puştiul ăsta că-i curios, face şi el pe scriitorul, se documentează, ai grijă, poate te face personaj!... Personaj pozitiv!

Eh, păi zi aşa, colega!... Colega? Ce fel de colega? Parcă acum se gândeşte la altceva. Te pomeneşti că... Nu cumva scrieţi... Aţi scris?

Am fost prieten bun cu amândoi Sadovenii! Şi amândoi, şi alţii, pe la ziuă, îmi ziceau la fel: De ce nu scrii toate astea, domnule Dragoşe?! Scrieţi-le voi! îmi dai voie? Voie de la mine ca la banul Sturdza!... Sturdza sau Chica?

Şi le-au scris ei?

Dar cine a stat să-i citească?!...

Erau şi ei atunci, pe plaja de la Rex?

Nu! Nu erau! Ei veneau mai spre Septembrie, Octombrie chiar... Atunci vin boierii la mare! Neamurile proaste se înghesuie vara!... Dar în vara aia toată lumea bună venise, să vadă minunăţia de stabiliment!... Rex!... l-au zis aşa ca să-i facă pe plac cutiei de Carol... Şi în ziua cu pricina numai ce văd că apar domnule pe plajă coborând de pe terasa hotelului două zeiţe! Zeiţe şi nimic altceva!... Punct!

...Văzusem eu femei gârlă până atunci şi de atunci până azi, potop de muieri, dar aşa ceva... Şi gemene! Ceva de vis, părea că nu-s adevărate! Şi cu doi handralăi după ele, nu Feţi Frumoşi, zmei! Zmeul zmeilor amândoi! Iar eu, o potcă de om! Ce eram? Puţin mai răsărit ca acum! Eu, dacă am cucerit la viaţa mea multe femei, nu am a mă plânge, ştiam bine cu ce: cu gargara şi cu banii mei! Cu

vrăjeala şi cu bişţarii nu merge totdeauna! La orice femeie! La alea două în niciun caz n-aveam ce căuta! Ce mai?! Mi-am dat seama că eu, în faţa celor două nimfe, nu aveam nicio şansă să exist!… în câteva minute, din gură în gură se află cine erau arătările: surorile Terente, de la Iaşi… Vestitele! Frumoase cum numai moldovencele pot să fie când se nimereşte de ies ca lumea, aşa cum le e soiul… Vestite ca frumoase… Dar vestite şi că pe dealul lor din marginea Copoului se făcea cel mai bun Cotnari din România! Din Europa, ziceau mulţi.

Deci, care era situaţia? Domniţele, inexpugnabile, flăcăii, care le ţineau prosopul când au ieşit din apă, nişte Adonis, Rudolfi Valentino… Unul aducea bine cu Tony Bulandra! Nu aveam nicio şansă cu toţi banii mei… Regele zahărului? Vax albina! Toţi patru arătau ca dintr-un film cum pe vremea aia încă nu se făcea!… Situaţie albastră ca Marea Neagră!… Nechezam toţi cu ochii holbaţi după ele şi am căzut de acord că ne vom întoarce acasă cu buza umflată şi inimile fripte! Nici nu ne venea să ne mai uităm la strâmbete pe care le adusesem noi de acasă! Parcă nici soarele nu mai strălucea decât pe bucata lor de plajă… Chiar, domnule Dragoş, de ce nu le scrii?!

Măi, fraţilor, zic eu, eu dacă pe muierile astea nu le duc acasă, eu cad bolnav de friguri ori de gălbinare! Astea îmi mănâncă capul dacă mă mai uit la ele cu balele şiroi!

Uită-te şi tu în altă parte, mă sfătui, profesionist, doctorul Justinian, ardelean de-al meu. Fă-te cum că nu le vezi!… în cinci minute eram ciuca glumelor, toată plaja – plină de prieteni, vuia, şuşotea, don Dragoş, cu accentul ca şi când ai spune Don Drăguş, Don Dragoş s-a amorezatlulea de cele două surori… Şi râzi ai dracului cu toţii. Hotărăşte-te, dom’le, mai întâi din două una, care?

Plec, zic. Mă duc să mă răcoresc în mare… Dar fac un ocol şi intru în hotel, la restaurant, la bucătărie, unde mă cunoşteau cu toţii, chem de-o parte bucătarul şi plec de-acolo dosind în palmă, lipită de corp, o frumuseţe de castravete… Intru în mare, mă duc mai în larg, bag castravetele în costumul de baie, să nu se vadă cât e de

castravete, dar să se vadă câtu-i de vânjos mădularul cel scârbavnic! şi ies din mare mai falnic decât şapte bucureşteni la un loc. Şi am grijă să trec pe lângă ele agale, fără să le privesc, apoi mă întorc roată la nişte cunoscuţi care făceau plajă prin preajmă, mă mai fâţâi până văd bine că bestiile îşi dau coate, se apleacă una spre cealaltă, şuşotesc între ele fără să mă piardă din ochi, şi atunci mă îndrept cu mersul meu crăcănat de pirat pe covertă şi urc pe terasa hotelului, de unde vedeam toată plaja. Îmi trag pe mine pantalonii şi iau un ziar de la chelner şi mă fac că citesc, dar printr-o p… dă dibaci făcută în mijlocul ziarului le văd cum îşi strâng catrafusele şi după câteva minute aterizează toţi patru la o masă vecină… Din clipa aceea meciul era câştigat! Gagicile erau ca şi găbjite!

…Prost eu că n-am pus pariu cu prietenarii mei, rămaşi pe plajă, la câţiva paşi de terasă! Au văzut mişcarea, nu pricepeau cum de veniseră alea două după mine ca mânzele la armăsar, în două-trei minute au intrat în vorbă cu mine, lu-lu, lu-Iu, tachinări, complimente, vorbe de duh, le-am făcut semn la prieteni că-i primesc la masă, am lipit cele două mese şi încă vreo trei, şprituri reci, berică, mititei de la Stoica, guvizi, garizi, aterină…

Trăseseră divinele la Rex, pe vremea aceea nu se zăcea cu orele pe plajă… Nu ne puteam lungi şi nu era nicio sfârâială de stat acolo, pe terasă… Imediat am făcut un comitet de întâmpinare, chiar aşa i-am zis, care să se ocupe de faimoasele terente să nu le lipsească nimic la mare, din păcate nu stăteau mult, a doua zi plecau, aşa că tot ce se mai putea face pentru ele era să le oferim o petrecere la Constanţa, o soarcă dobrogeană la casele Dragonului, auziseră şi ele de mine, ca de-un cal breaz, doar tot un soi de moldovean eram şi eu, ca maramu ce mă ştiau toţi. Las comandă cu de toate la restaurant, să o aducă un chelner, care să ne şi servească, şi care să-i aducă pe musafiri la adresa exactă, fără nicio posibilitate de a se rătăci şi de a nimeri la altă soarcă! Se chefuia în draci la Constanţa pe vremea aceea! Scoteau gorobeţii

mesele în mijlocul străzii şi toată mahalaua se dădea în bărci, dar muzica muzică, nu era hărmălaia de acum… O plăcere să hălăduieşti prin oraş. Numai viori şi ţambale se auzeau, încă mai erau cimpoaie şi dairale… Luam trăsura şi plecam de acasă la voia întâmplării, după muzică mă ducea birjarul, ca după miros umblam prin oraş după zvon de lăute, din taraf în taraf, şi unde nimeream nu exista să nu mă cunosc cu trei sferturi din petrecăreţi, mă ştiam cu toţi negustorii, cu tot portul… Doctori, avocaţi, de toate neamurile… Doamne, ce tinereţe am avut!… Vai de capul vostru, când mă uit la voi! Degeneraţiile de după război!… Născuţi în anii de foamete!… Bă, mai bine nu vă năşteaţi! … La loc comanda!

Ei, şi eu le-am povestit la toţi ai mei cum e cu castravetele… Au rămas… îmi pusesem nişte pantaloni Fred Astaire, dar dansam mai bine decât maimuţoiul ăla… Şi i-am vestit: mai pe la miezul nopţii, când Ţiu ne va cânta numai argentiniene, atunci pun şi scula mea la treabă. Cum o să faci? O să vedeţi voi! dar al dracului să fie care ştia! Habar n-aveam ce-o să fie! Şi cum era să decid eu la trezie ce-o să fac după miezul nopţii, băut bine, numai cu Cotnari de Lipniţa… Vom vedea atunci, la faţa momentului!

Lipniţa? Cunosc soiul! Şi? E cel mai bun vin din toată Dobrogea! Eh, aşa te vreau, colega!

…Şi când să intre sirenele în casa unde erau aşteptate de toţi fanţii de Tomis, aliniaţi să le prezinte onorul, numai ce se aude în spatele nostru sirena, dar alta, a miliţiei, şi mă trage pe dreapta… Police, my darling! Mă, tâmpiţii… încă doi-trei kilometri şi terminam povestea!… Ce-or fi vrând?!… Ah, număr de ambasadă. Asta e problema… Ei cică nu, cică exces de viteză, prin localităţi nu ştiţi care este limita de viteză?… Ar vrea să deschid portbagajul! O întreb pe Sve ce părere are. Nu se poate, maşina aceasta face parte din teritoriul Statelor Unite! Dumneata nu vezi ce număr are?! Vede, tocmai de aceea!… De aceea ce? Dacă nu vreţi să deschideţi portbagajul, va trebui să mergem până la post! Care post? Păi cel mai aproape e la Feteşti! Adică să mă întorc din drum?!

Dumneata nu eşti întreg la minte!

Eu, tovarăşe conducător auto, cred că v-am vorbit civilizat!… Dacă-mi spui să mă întorc la Feteşti înseamnă că nu ştii ce faci! Degeaba vorbeşti frumos şi faci prostii!…

Că cât, că mât, bine, mergem la alt post, la Brăneşti… Ia-o mata înainte că venim şi noi!…

E ceva grav?

Tac. Dacă ea nu zice nimic, nici eu nu continui aşa, de nebun, o poveste care n-o interesează. Are însă în port bagaj geanta cu revolveraşul!… Am uitat de dumnealui. Nu se ştie niciodată cu ăştia de ce sunt în stare! N-ai permis? … Nu prea… Tragem pe dreapta, coboară iute, extrage cu grijă obiectul, şi vine cu el lângă mine. Pornesc mai departe, cu un ochi la şosea, cu altul la bijouul din poala amazoanei. Ce să fac cu el? Să-l arunc? Şi deschide fereastra. E păcat de Dumnezeu… Dă-l la băiatul! Ce?! Numai Strâmbă Lemne ăla, şantaliu şi urduros?!… Şi-l strecor strategic pe post de castravete… Nu gustă ideea. Te pomeneşti că n-a înţeles nimic, cu franţuzeasca mea!… Aoleu, am zis aubergine… Aubergine am zis tot drumul! Cum dracului să bagi o vânătă în pantaloni şi s-o expui publicului? Dar cum naiba se zice la castravete pe franţuzeşte?!…

Cobor la Brăneşti cu întrebarea asta pe buze: domnule colonel, cum se zice la castravete pe franţuzeşte?

Tovarăşe conducător auto… Sunt sergent major XYZ, dracu’ mai ştie cum a zis. V-am mai spus o dată. Dacă vreţi să glumiţi, vă rog nu cu mine. Cu tovarăşul maior XYZ!…

Tov maior e deja în temă. Tovarăşe profesor, patrula de circulaţie nu v-ar fi oprit dacă nu vă abăteaţi din drum la kilometrul XYZ, când aţi luat-o pe arătură, complet nejustificat! Ce-aţi căutat?… Nimic! Ce să caut? Ce puteam să caut?! Aveam tot ce trebuie la mine! Nici nu am ştiut că sunt la kilometrul xyz!… Şi atunci? Atunci ce? De ce aţi ieşit de pe DN coişpe? Păi, cucoana…

Americanca! A vrut s-o fuck you! Şi eu nu am fost de acord. Puteam s-o fuck pe DN-ul dumitale când treceau atâtea maşini pe lângă noi?! Pune-te mata în locul meu…

Al dânsei, măcar!... Mai perturbam şi traficul auto! Am luat-o obligat pe prima la dreapta! Prin arătură!... Se holbează unul la altul XYZ şi XYZ... Apoi, către mine, aproape în unison: Şi? Şi... şi nu mi s-a mai sculat!... O pipăi, iţind-o spre ei: Uite, nebuna, acum ar vrea!... Mereu îmi face figura asta, domnule!... Numai la poliţie nu mi s-a mai întâmplat să... Poftim la ea cum s-a învârtoşat ca un castravete, ca o ţeavă de... Tragi cu puşca, nu ia foc!... N-a luat foc! O să mă amendaţi acum pentru că nu mi s-a sculat în plin Bărăgan?!

O-o!... în ce încurcătură i-am băgat! Sergentul se înroşeşte tot, ruşinos, feciorelnicaproape! Se retrag mergând de-ndoaselea în altă cameră, Sve sare la mine după explicaţii. Ce vor? Ce m-au întrebat? Ce le-am răspuns... De ce le-am arătat revolverul?... Se aude din camera cealaltă că vorbesc acum la telefon cu cineva. Raportează, probabil, că nu mi s-a sculat...

Mă duc peste ei să corectez informaţia. Pot să vorbesc şi eu cu tovarăşul colonel? O... o clipă! Tovarăşe colonel, raportez, obiectivul a intrat în cameră şi vrea să vorbească cu dumneavoastră... Nu e vi... vina mea!... Da, să trăiţi! vorbiţi vă rog!...

Domnule colonel, suntem grăbiţi să ajungem la Bucureşti. Ne aşteaptă la masă domnul general Pamfil Filip!... Vă rog să-l sunaţi să-i spuneţi că mai întârziem cât ziceţi dumneavoastră că mai trebuie... Vă dau eu numărul de telefon, dacă nu-l aveţi!... Şase, unu... Nu mai e nevoie?! ™ Vi-l dau pe... Poftim! Şi-i dau agentului secret Zero XYZ receptorul... în câteva clipe suntem conduşi la maşină cu alai de scuze, să trăiţi, să trăiţi... Mă opresc în capul scărilor... Domnilor, acum că tot mi s-a sculat... Şi naiba ştie când se va mai întâmpla... Nu aveţi o cameră pe aici disponibilă, poate să fie şi camera pentru arestaţi... Dar să fie goală şi pat să aibă! Musai pat!... M-am săturat de fiţele transoceanice...

Glumiţi tovarăşe...

Nu glumesc, domnule. Mai am o oră până acasă şi naiba ştie dacă nu îmi trece! Măcar un foc să trag, un

cartuş!… Vă rog, aşa, ca-ntre bărbaţi!…

Un pic dacă mai insistam cred că ar fi acceptat să ne aresteze…

Din nou la drum! Vrea explicaţii, mă înghionteşte cu întrebările, să-i traduc tot schimbul de replici, ce am vorbit la telefon, cu cine. Încerc să-i răspund, cu gândul însă la castravete, cum naiba se spune pe franţuzeşte?! E greşit aubergine, sigur e greşit, mi-aduc bine aminte de la Victor că aşa le zicea poliţistelelor care puneau amenzi pe maşinile parcate greşit… Les aubergines! bien compris! Din pricina uniformei, a culorii… Aubergines…

Deh, domnule Mugioiu, nu-i vina mea, ci a dumitale, desigur… c'est la faute à Voltaire… Mais non, c'est la faute à Mugeoie! Monsieur Mugeoie, oü est toi?… Să te întreb eu pe dumneata cum se zice la nemernicul de castravete pe franţuzeşte sau măcar pe americăneşte!… Pe… pe… pe ruseşte nu cumva se zice castraviţa? Ca pe bulgăreşte?! Znaieşi, bre, cito era castraviţa?! Znaie, gagica. Mă şi corectează: crastaviţa! Bineînţeles, cu metateză!… Hai că poligloţi mai suntem, soro! Şi încep să-i explic, că nu aubergine, ci crastaviţa…

Aubergine? Aha! Povestea cu les deux soeurs! Deci crastaviţa, e feminin în rusă, se potriveşte şi mai bine, dar pe franţuzeşte cum naiba… Cornichon! mi-aduc aminte înainte de a pune întrebarea. Cornichon? Nu se potriveşte, cred că-s castraveciorii ăia cât degetul mic, noroc cu crastaviţa, despre un crastravete de ăla, serios, interbelic este vorba! Uite atâta trebuie să fi fost! Cât un ştiulete! Eh, şi ce-a făcut cu el?

Discret, fără să-l vadă nimeni, l-a poziţionat pe axa trupului de amant în pragul pensiei, în aşteptarea duducelor. Cămaşa scoasă pe dinafara pantalonilor masca la fix protuberanţa de privirile indiscrete. Asta până la dans, când s-au pus ţiganii pe tangouri, când cu una, când cu alta, proptindu-şi fiecare pe rând pântecul de ţeapănul azimut!… Iar când se mai stingea lumina lăsând grădina curţii înecată în întuneciunea înţepată doar de jarul ţigărilor de pe margine, mâna se lăsa pradă stupefacţiei…

Au chicotit la început, pe urmă au început să mârâie, să gâfâie, să icnească…

Domnule, domnule… nu mai putu una, şi icni de se opri muzica! Lumina se aprinse, iar ea, duduca ot Bârzoi, rămase cu mâna atârnată de pantalon, nu se îndura să-i dea drumul. Ce-am găsit al meu să fie?!… Nen-tu Dragoş tăcea, derutat… Moldoveanca lungi clipa, frecându-şi podul palmei de şansa vieţii ei, apoi se eliberă, gâfâind: E chiar aşa de mare şi tare, nenicule?!

Amuţiră toţi, ţiganii cu gura căscată, încântaţi, eh, acum să-l vedem pe boier cu ce vorbă minunată va face de pomină noaptea asta!

— Ilona, strigă acesta spre servitoarea care stătea şi ea împietrită de aşteptare. Da, conaşule… Şi conaşul băgă mâna în pantaloni:

E mare?!… S-o vedeţi la gust cum e!… Scotoci după Dânsa şi în fine o găbui. Cu o volută şi o fandare de spadasin o scoase din teacă şi o întinse ca pe-o ofrandă: Ilona, ia-o şi fă o salată la doamne!…

Mintenaş, conaşule!

…De treizeci de ani se râde la Constanţa de crastraviţa lui boier Dragoş, oş de prinţ descălecător de ţară… Cum a ajuns oare atât de jos, din înaltul codrilor maramureşeni pe cheiul afumat şi sordid al Kustengelei?…

Iar printre filologi, ăia care se ocupă de editarea de manuscrise preţioase şi pretenţioase, va fi pe veci netranşată disputa dintre cele două lecţiuni posibile: (1) ia-o şi fă o salată pentru doamne şi (2) ia-o şi fă-o salată pentru doamne?!… Ţie cum ţi se pare?… Aha, încă nu ai acces la subtilităţile nesfârşite ale limbii vlahe?… Speri că într-o bună zi vei… Numai să-mi mai aduc eu aminte de povestea de neuitat a lui nenea Drăguş, năzdrăvanul coborât din Oaş pe plaja de la Rex…

Ce face acum?… A cam murit anul trecut, de au venit să i cânte toţi lăutarii, cu Ţiu în frunte, numai într-o cântare l-au du» prin tot oraşul. Nu se îndurau să ajungă la cimitir… Au trecut pa în toate cârciumile… A respectat ca nimeni altul regula chefului, filr» lăutari nu există! Regele

zahărului! Dragoş cu castravetele dil vrăbetele!… Vrăbete? Ce înseamnă?… Tu l as voulu. Dacă e nevoia pot să exemplific. Non, non, j'en ai assez!

Se văd luminile Bucureştiuiui. Parcă prea repede…

De când ştii povestea asta? De… 10 – 15 ani. Şi de ce n-o l scris-o? E… e singura crezi? Cele mai frumoase sunt poveştlla povestite, nescrise şi aşa rămase, nescrise.

…Am să ţi-o mai spun o dată când vei şti bine româneşte. Ca să poţi pricepe şi disputa academică încă nerezolvată privind crastaviţa lui nen-tu Dragoş!…

Academică?!

Ultima sa frază, cea care a încoronat toată povestea: *Ilona*, *ia-o şi fă o salată la doamne*… Unii propun altă lecţiune: *ia-o şi fă-o salată*! *Deci fă-o*, iar nu/a o… Ba chiar că ar fi zis *Ilona*, *ia-o şifă-o*… şi abia în clipa următoare a fandat şi a scos din adâncul nădragilor, dar nu ceva de genul feminin a *scos*; *fă-o salată*! cu toţii muţi şi holbaţi în aşteptare! Aşteptare frustrată, în termeni tehnici! Căci în loc de Dânsa, a apărutdânsul, un castravete, ditamai, dar castravete… Metamorfozat miraculos în floretă! şi emanând din el vorba de neuitat: *şi fă-o salată*! N-a zis *fă-l salată*! Pe dânsul! Lumea rămânând mai departe în aşteptarea primadonei, să vadă cum o scoate la vedere! A înnebunit domn Dragoş?! Ce naiba! E prea de tot!… Ceea ce ne permite să reconstituim exact scena: era încă cu mâna scociorând în hăul nădragilor, când a zis *fă-o salată*! şi abia după, dar putea să fie şi înainte, când a punctat cavalereşte: *la doamne*!… Ce zici?

Se întoarce spre sacoşa-geantă, scormoneşte puţin şi scoate o carte. O recunosc imediat. Manualul de la facultate, limba română pentru studenţi străini… Şi fără profesor, la o adică… E

deja la jumătatea cărţii. Bravo! Păi… Vrei să vorbim româneşte? Desigăăăr… Despre ce? Despre… about… vrăbete?… Vrăbete? Da. Despre vrăbetele domnului Dragoş! încă o dată?… Aşa mult ţi-a plăcut? Nu, dar ca exerciţiu, deja ştiu povestea, am s-o aud acum şi pe româneşte. Spune-o cum îţi vine ţie mai bine. O să înţeleg

ce o să pot. N-am să te opresc să-ţi cer explicaţii. O să ascult cu ochii închişi, dar nu adorm, nu doarme gagica, gagica te ascultă! Hai! Un, doi, trei… Go!

Ca un făcut, n-am prins niciun stop până la gară, la Nord! Ce-i aici? Nu recunoşti? E hotelul în care n-ai vrut să cunoşti adevărată faţă a Bucureştiului!… Să-i explic? ziceai că de mâine, gata, te călugăreşti… Pour la bonne bouche, adevărata!… Ar fi păcat să… Ştii, ultima impresie contează! Altfel rămâi cu gustul de…

După un ceas sau cât o fi durat ceasul acela, ieşim din hotel. Nu mă lasă s-o conduc. Ne vedem noi… Fii fără grijă!… Altceva este important să ştii. Află că ai salvat totul… Dacă nu veneam aici să ne mai iubim o dată, ca lumea – şi a zis întocmai vorbele româneşti, ca lumea, cred că nu ne mai iubeam niciodată!… Atât am fost de supărată pe mine, pentru… pentru… înţelegi tu! Mi-era aşa ruşine de mine!…

Darling, ca lumea înseamnă una în America, şi alta la Bucureşti… E altă lume!…

Iar când te superi pe tine, nu mă face pe mine să sufăr, să pierd! Cum vine asta?!…

Am să te sun mai ales seara, târziu. Pe la ce oră? Pe la 11… OK. Pa… O urmăresc cum se introduce la volan, cu câtă graţie… Abia acum mă prind, chiar graţie! N-am reuşit s-o întreb niciodată dacă nu cumva la Petrograd a făcut şi ceva balet! Şi doar am vrut de câteva ori…

La doi paşi, un taxi. Şoferul mă invită, îi zic că nu-i nevoie, stau la doi paşi, pe Titulescu… Dar mă răzgândesc şi urc, ia-o pe Polizu şi încearcă să ajungi din urmă maşina aia americană… A remarcat-o. Vă raportez: e Chevrolet Dakota, model mai vechi…

Dar maşinile astea cu cât se învechesc se fac mai scumpe, aşa-i la americani… Nu te apropia prea mult!… Mă iertaţi dacă vă întreb ceva?… Dă-i drumul! Ce grad aveţi?… Mata ce zici?… Cel puţin colonel!… Ai ochi bun!… Păi… Păi ce? Am lucrat şi eu în sistem! Până acum zece ani! Te-au dat afară?… Din cauza soră-mii, a plecat într-o excursie şi… A defectat? bag eu, profesionist. Nu, a rămas

acolo, în Italia mamii ei! Mi-a distrus toată situaţia!…

Fii atent! Dacă opreşte, tu mergi… Merg mai departe, domnule colonel! Cunoaştem. Merg mai departe şi opresc unde-mi spuneţi… Suntem acum pe Ana Ipătescu… După un minut, două, depăşim gondola, care a încetinit şi încearcă, plină de majestate, să urce pe trotuar…

Asta e cam greu de crezut!…

Unde naiba stă gagica noastră?!… Fă la dreapta pe prima, pe Sfântul Spiridon, coboară şi vezi în ce casă intră femeia din maşină!… Frumoasă femeie!… Ţi-am cerut părerea, sergent? Mă iertaţi, tovarăşe general, plutonier major Rangă!… Mă întorc imediat. Contaţi pe mine!…

Se întoarce în câteva minute… îl iau la sigur: Aşa-i c-a intrat la 11 bis?!… Exact. De unde ştiaţi?… Dacă vreţi aflu exact la ce apartament locuieşte!

A luat şi bagajele din maşină? Nu. A intrat cu maşina în garajul de la subsol! în… Exact! E clar, aici locuieşte… Dacă vreţi, pot merge acum la administrator să întreb… îl cunosc.

De unde îl cunoşti mata pe domnul Ioşka?… Aoleu, domnule general, pe toate le ştiţi!… Dar tu de unde-l cunoşti?!… Păi, să trăiţi, am fost şofer la tov general Mihai… Mihai? Care Mihai?… Pacepa, nu vă supăraţi! A locuit în blocul ăsta o vreme… Mă ştiu bine cu nenea Ioşka! Ce ziceţi?… Zic să mă duc acasă. Pe Titulescu!…

…E prea de tot! Nu se mai poate continua aşa!

Nota bene; Pentru acea parte infimă dintre cititori care nu cunosc pe de rost biografia autorului, le aduc aminte că cu ani în urmă pe Ana Ipătescu 11A locuise chiar suprasemnatul acestor pagini în persoană. Locuisem vreo şapte-opt ani… Ultimii, până la împlinirea sorocului divin, 35. De la această adresă am fost scos de bunăvoie şi nesilit de nimeni şi depus în faţa altarului… Fac această precizare ca să ne putem mira cu toţii de această întâmplare a naibii de neaşteptată!

Partea proastă e că nu e deloc prima!… Sau măcar singura!

Capitolul 16

Marele anonim?

Azi, 9 martie 2011, mă pregăteam de scrierea celui mai important capitol din această carte despre cele întâmplate în toamna lui 1989 şi lunile ce au mai urmat. Ezitam, totuşi. Ezit de ani de zile să fac publice gândurile ce urmează a fi descâlcite imediat mai jos. Gata! M-am hotărât s-o fac azi şi să nu mai aştept inspiraţia care să-mi ofere, pară mălăiaţă, formula stilistică cea mai adecvată subiectului! Şi încă ce subiect, nenică?!... La înălţimea unui asemenea subiect n-o să pot scrie niciodată! Aşa că nu mai aştept! Ce?

Dar azi, chiar acum cinci minute, după ce deja mă hotărism, primesc un Email de la un corespondent, Aurel Vlad, intitulat *Einstein, mărturii de suflet*... Era să-l sar, nu prea îmi place Einstein, poate că din pricina celebrei fotografii... Dar şi din cauza celebrei sale formule! Eu nu recunosc ridicarea la pătrat decât ca artificiu al minţii omeneşti. Este o sculă, o unealtă, o invenţie, iar nu o descoperire! Ca şi întreaga matematică!... Şi cea mai mare greşeală este să aplici în fizică matematica... E ca şi când ţi-ai pune problema adevărului din jocul de şah!... Merge ce merge matematica, până se împiedică şi declară că mai departe totul este iraţional, adică i-a ieşit un număr care nu se potriveşte la infinit!...

Măi, Berti, cumătră natură nu face pătrate, ci numai cercuri, opturi mai ales... Dar bietul nobeleat a murit fără să apuce să mă cunoască! Probabil că ar mai fi luatun premiu Nobel demonstrând cât de falsă este formula lui cu „m^3”... Auzi la el, viteza luminii la pătrat... Cum să înmulţeşti un număr atât de mare cu taman acelaşi număr... Care este logica?! De unde atâta potriveală?!

Şi totuşi l-am deschis. Să nu se creadă că sunt antisemit... (Cine să creadă?! Cine? De vreme ce totul se petrece în capul meu, în ruleta gândurilor imposibil de stăpânit... Cine are acces la gândurile mele? That is the question... O mai spun o dată, apăsat: *That's the question*.) Iar printre primele ziceri ale acestui Nastradin, pe un

fundal de imagini cu cocori, foarte potrivit ca grafică, aserţiunea magică: *Coincidenţa este felul lui Dumnezeu de a rămâne anonim*... A dracului coincidenţă! Chiar în ziua şi preminutul abordării subiectului *Coincidenţele şi rolul lor în viaţa mea*, după ani de amânare şi de dat târcoale subiectului, amuşinându-l pe toate părţile, nesigur că este de nasul meu...

Felul lui Dumnezeu de a rămâne anonim... Al naibii jid! Nici că se putea o mai bună introducere la discuţia cu Iuliana din seara aceea, când m-am întors de la Constanţa după numai o zi în loc de trei-patru...

Mai mare coincidenţă nici că se putea... Căci acest capitol, care urmează, despre coincidenţe va vorbi. Despre Dumnezeu aşadar, aşa cum s-a mai vădit o dată în Ana Ipătescu... Despre coincidenţa cu Ana Ipătescu, nr. Îl bis, de ieri seară... A umplut paharul... Am fost aşa de şocat încât, când am ajuns acasă, m-am tras cu Iuliana într-un colţ al casei (Ce casă?! Un apartament prăpădit, nedemn de un colonel de securitate!!! La nevoie, general!) şi i-am spus: M-a căutat la Constanţa americanca lui Culianu... Ne-am întors împreună, cu maşina ei... Am condus-o până acasă, mă rog, până la uşa blocului...

Şi nu te-a invitat sus, la o cafea?

Nu, nu era cazul... Cazul este altul! Ştii în ce bloc stă?

*)

Ghici!

...Stă în cel mai frumos bloc de pe strada cea mai frumoasă a celui mai frumos oraş din ţara cea mai frumoasă de pe continentul cel mai frumos de pe planeta cea mai frumoasă din cea mai frumoasă galaxie a celui mai frumos univers din lume...

Eeeh, cum aşa?!

Nu ştiu dacă ocupă cumva şi apartamentul cel mai frumos!... Şi mai faimost... Verific zilele următoare!... Ce zici?

Da, este o coincidenţă, dar nu cine ştie ce... Nu mă

impresionează… îmi stă pe limbă să-i povestesc totul despre mine şi americanca asta, să văd dacă tot aşa îi va mai arde să zică… Că nu-i o coincidenţă cine ştie ce!… Dar ce naiba o fi?!… Nici măcar nu s-a mirat că americanca a venit după mine până la Constanţa, şi doar îi spusesem că nu am mai văzut-o niciodată! Cum de-i scapă detaliul acesta?… Nepotriveala! Mă dezamăgeşti, nevastă! De-a pururea nevastă, soţie câteodată… De fapt, invers!

Cum arată? Picioarele! Sunt chiar aşa de lungi?… Lungi şi cam schiloade mi s-au părut… în blugi, păreau şi uşor crăcănate… Cam paranteza te şi păroase, surioară… O să mă mai văd cu ea. O să mă uit mai atent… S-o invităm la masă? îţi mai exersezi engleza…

De Crăciun, dacă mai e pe aici până atunci!… Până atunci…

Cum de nu-şi dă seama?!…

Măi, femeie! Mă tem că am avut totală dreptate!

Şi de ce vorbeşti în şoaptă? Să nu te-audă?!…

Nici nu ştiu ce să fac? Să mă bucur sau să mă spariu la gândul că am avut dreptate?!… Crezi că aş putea păţi ceva dacă povestesc tot ce ştiu?

Nu ştii nimic! Presupui doar!… Dar ceva frică n-ar strica să ai!…

Dar spune-mi, vezi altă explicaţie?!… Vine gagica tocmai din America, mă caută pe mine… Nota bene, a venitspecial pentru mine! Trimisă de Culianu! Mi-a spus nişte chestii… Despre Ceauşescu…

Dar nu mai vorbi aşa de şoptit, mă enervezi! Doar n-om avea microfoane în casă!… Ce-i cu Ceauşescu?

Lasă asta, pe mine mă dă peste cap coincidenţa asta: vine tocmai din America, să stea de vorbă cu mine, şi nu ştiu încă prin ce împrejurare ajunge să se cazeze nu la un hotel, ci pe Ana Ipătescu, în blocul unde am locuit şi eu atâţia ani!…

Anii tăi cei mai frumoşi!…

Din tot Bucureştiul, era o şansă la un milion să se cazeze acolo!…

Hm… Greşeşti! Doar nu era să se cazeze în

Ferentari!… Calculează exact! Probabil că cineva din bloc şi-a închiriat la ONT apartamentul… Află câte apartamente din Bucureşti mai primesc în gazdă turişti, prin ONT, şi ai să vezi că şansa era ceva mai mare, mai ales la standardul ei, să nimerească acolo!… Dacă zici că are şi maşină… Cu număr de Corp Diplomatic!… Voilà de vezi!… Mda!… Eh, probabil că ambasada are acolo un apartament… Nu mi se pare o coincidenţă aşa de mare! Doar e blocul cel mai! Ai avut tu alte coincidenţe mai ceva!…

…Da, domnule! Are dreptate să vorbească aşa! Dar dacă ar şti tot ce a fost şi mai este şi va mai fi între mine şi americanca cu picioroange lungi şi schiloade, parantezate şi niciodată depilate! auzi cum vorbeşte măgarul! dacă ar şti cum ne-am despărţit de irevocabil în aeroport şi de ce, ce s-ar mai mira că a fugit de mine şi a nimerit cum nu se putea mai la mine!… Sortită parcă să nu se poată despărţi sau debarasa ori rupe de mine… De Dânsa! De Dumneaei, osia lumii! Axis Mundi! Axul! Axa sacră!…

…Mda, dacă ar fi să fac o teorie a coincidenţelor, aş zice că avem de-a face întotdeauna cu două poveşti, care se intersectează într-un loc şi moment anume, iar şansele respectivei intersectări fiind teribil de mici!… Iuliana cunoaşte bine numai povestea dintâi, povestea locului pe care adresa de mai sus, Ana Ipătescu 11 Asau bis, îl are în existenţa noastră, a mea, de fapt! Am locuit vreo şapte-opt ani la acea adresă, ultimii de burlăcie glorioasă.

Iar când eram întrebat unde locuiesc, dădeam drumul la poezia cu cea mai frumoasă adresă… Cine nu crede, să meargă la faţa locului. 11 A. Acum nu-i mai spune Ana Ipătescu, ci Lascăr Catargi, parcă!… Etajul cinci, cu terasa spre bulevard, somptuoasă, special făcută ca să aibă beţivii unde să iasă la răcoreală…

Pica atât de bine să poarte un nume de femeie, şi ce femeie încă! Prostie post-decembristă!… Lascăr… Başca Catargi… Catârgiul, de fapt! Ăsta-i nume?! în inima celui mai frumos… din cea mai… Pe când Ana, Ana-i Ana, una singură, ca şi Ipătescu, de la localitatea Ipăteşti, cumva cea care cu timpul a devenit Ipoteşti, prin asimilare

progresivă, de la labiala *p* la vocala *a*, rotunjind-o, dulce labializând-o…

Oricum, au fost anii cei mai faini, mai frumoşi, mai… în cel mai frumos apartament… Culmea ar fi să stea tot acolo şi ea, dânsa, eroina celeilalte povestiri, despre care Iuliana nu ştie nimic, ştiu numai cititorii, pe care cu greu îi pot face să se mire cum m-am mirat eu, căci ei nu cunosc prima poveste… Numai ei i le ştiu pe amândouă şi sunt condamnat să mă mir, să mă minunez şi să protestez de unul singur: iar n-o să mă creadă nimeni!… E prea de tot cu atâtea coincidenţe…

Alo! Mă aude cineva? Am zis că sunt prea multe şi prea gogonate!…

Mă rog, după gustul meu!…

Nu mă crede nimeni! Cum să-mi mai povestesc eu viaţa, viaţa mea ca un roman, un roman exagerând cu coincidenţele sale, la tot pasul, imaginate de autor! Dar, oameni buni, nu sunt eu autorul! Eu sunt numai povestaşul… Povestaşul celor mie întâmplate, dar deloc imaginate, nici măcar o virgulă! Dacă nu mă credeţi, nu are rost să citiţi mai departe…

Iuliana cunoaşte subiectul! Bănuiala mea! Scenariul! … Cică este numai în mintea mea, dar că e frumos, bun de povestit!… Aşa că m-am decis să dau, fie ce-o fi! cărţile pe faţă… Să mă… mărturisesc dinaintea cititorilor. Şi-l iau la întâmplare pe oricare dintre voi, bunăoară hai mata, de la fereastră, iar acel cititor, ia să vedem, ce zici mata de aiureala din capul meu? Aud? vorbiţi mai tare…

Cum de mi-a venit o idee aşa de… Hai, ziceţi ce fel de idee? Trăsnită?… Puţin spus trăsnită! Dar cum să-i zicem? Hai atunci să nu-i spunem nicicum, şi s-o împărtăşim mai întâi şi întâi şi colegilor mei! Şi o comentăm după aceea! Care colegi? Cititorii! Aha, da! Uitasem!… Pentru început, aşadar, domnule povestaş, cum a început? Asta, dacă vă mai amintiţi!…

Cum să nu-mi aduc aminte, domnule?! Ce cutremur a fost pe mine!… Se leagă de o veritabilă tragedie, moartea violentă a unui prieten, accident de maşină pe 6 Martie,

bulevardul, în faţa Primăriei… După ani de zile, când rănile se fac cicatrice, vorbesc cu frate-su, al victimei… Şi ce-mi povesteşte? Că cu vreo lună înainte de accident, de tragedie, cei doi fraţi au târguit două fete, surori, cu care au mers la Poiană şi au stat acolo câteva zile, în şpriţuri şi ciocane… Cum era o vorbă în anii aceia… Ah, ce ani!… în ultima zi, Emil, care-mi povestea, îi zice fetei că nu sunt numai ele surori, dar şi ei doi sunt fraţi!…

Reacţia fetei: foc de supărată că le-au ascuns asta! N-am ascuns, s-a apărat Emil, dar ce importanţă avea să vă spunem?

Gagica: Dar e mare păcat să faci dragoste aşa, doi fraţi, cu două surori!… Păcat?!… E mare păcat! Să ştii că se va întâmpla o nenorocire!… Asta a fost vorba ei, vorbă mare!

Aşa de tare s-a speriat, că n-a mai vrut să se lase atinsă! Şi doar Emil o atinsese ca lumea…

Emil a şi uitat de povestea asta a doua zi, când au ajuns la Bucureşti şi fiecare a luat-o de la capăt de unde rămăsese înaintea scurtului interludiu braşovean… La câteva zile sau ore după moartea lui frate-su şi-a adus aminte… A izgonit din minte gândul, dar din când în când acesta revenea. Revenise şi în seara în care mi-a povestit întâmplarea. Mi-a cerut părerea. I-am dat răspunsul liniştitor: eh, a fost o coincidenţă!…

După câteva ore, zile sau săptămâni – n-aş putea preciza, a început să se iţească în mine o surdă nemulţumire: cum adică coincidenţă?!… Nu era deloc coincidenţă… Simţeam că era ceva raţional în tot ce se întâmplase… Repet cuvântul: raţional!… Simţeam că moartea lui Ică nu avea cum să nu se întâmple şi că deci nu era din întâmplare, o simplă coincidenţă! Ci fusese foarte logică, logică pe baza datelor existente! *Nu avea cum să nu se întâmple ce s-a întâmplat*!… Şi ce s-a întâmplat? Moartea unui om tânăr şi fain!

M-am luptat cu acest sentiment, care părea atât de absurd: cum să spui că acel accident fusese logic, inevitabil, deci?!… Alungam acest gând, dar nu puteam să

scap nicicum de el!... La un moment dat, desigur, trebuia să mă dumiresc. Şi m-am dumirit! Nu era vorba de ceva raţional în faptul că trebuia să se întâmple o nenorocire ca pedeapsă imanentă pentru că se acuplaseră, incestuos? doi fraţi cu două surori!... Asta se discută separat!

Aşadar acceptăm că asta este sau o fi fiind regula – chiar dacă ea nu se respectă întotdeauna, o fi căzut în dăsuetudine, săraca, dar din când în când cineva şi-aduce aminte de ea şi o aplică, chiar fiind ea atât de absurdă! O dăm la o parte pe regulă, am acceptat-o, n-o discutăm, face parte dintr-un set de vechi interdicţii ale incestului, care i-au singularizat pe arieni şi i-au depărtat cel mai devreme de starea de animalitate!

Şi luăm aminte numai la ceea ce a urmat după joaca din poiană! Iar ce a urmat nu mi s-a mai părut deloc întâmplător, ci inevitabil!

Căci problema se pune astfel:

Dacă s-a lăsat cu un păcat, cu încălcarea unei interdicţii sacre, cineva trebuie să plătească! Cine? Asta-i chestiunea! Cine va fi „ales", desemnat să plătească?... Iar eu constat că la această întrebare dezlegarea, *soluţia*, nu a fost întâmplătoare, ci foarte logică! Şi dacă a fost logică alegerea, înseamnă că cineva a ales. Cine, domnule?...

Acum să fii atent, domnule cititor. Reiau:

Aşadar, din cei patru căzuţi în păcat, cineva trebuia să plătească. Eventual toţi patru sau numai trei sau numai doi ori unul singur!...

S-o luăm pe rând: dacă era să o păţească toţi, o păţeau toţi şi gata! Unde-i lege nu-i tocmeală! Şi nu mai este vorba de nicio alegere!... Căci ideea de alegere este însă esenţială!

...Dacă era s-o păţească numai trei persoane, problema începe să se complice, trebuie să alegi: care din cei patru scapă? Evident, scapă fata care a prevăzut nenorocirea. De ce ea?... Mai întâi pentru că ea a profeţit! ... Profet nu este nimeni pentru sine însuşi!... Ea cunoştea regula care urma să se aplice şi trebuia să rămână în viaţă ca să povestească! Şic! Subliniez, casă-po-vestească!... Şi

astfel să supravieţuiască însăşi regula! mai ales că ea credea!

A treia variantă: nenorocirea loveşte numai pe doi dintre vinovaţi. Cine scapă? Scapă profetesa, am văzut pentru ce motive. Şi scapă, foarte probabil, şi cel cu care ea a comentat situaţia ivită. Nenorocirea îi vizează pe cei neavizaţi…

Numai că este greu de crezut că profetesa nu a discutat şi cu soră-sa, cel mai probabil după ce s-a încheiat săptămâna de nebunii montagnarde!… Evident, cel mai neştiutor de impasul în care s-a intrat era fratele lui Mac. În cazul că unul singur va fi s-o păţească, este clar că o va păţi cel mai neştiutor, în cazul de faţă el, fratele lui Emil, Ică… Cel mai neştiutor şi mai „nevinovat”! Iar lucrurile chiar aşa s-au petrecut! De asemenea, este mai logic ca unul singur s-o păţească! Unul sau toţi… Ca-n zece negri mititei…

Fără să-mi dau seama, am făcut pasul următor şi decisiv, întrebându-mă: dacă eu aş fi scriitor, şi dacă aş imagina povestea cu cei doi fraţi şi două surori, şi dacă aş avea de decis care dintre personajele mele, al căror destin depinde de mine, autorul lor, ar urma să fie ţinta pedepsei pentru rosturile străvechi pe care le-a stricat coţăială vinovată dintre doi fraţi cu două surori, cum aş fi ales? Pe cine dintre cei patru l-aş fi sacrificat?…

Şi astfel am ajuns la momentul de iluminare: mi-am dat seama că domnul sau doamna Destin au decis în acel caz după logica unui scriitor, a unui romancier… A unui născocitor de poveşti, mai bine zis! Eu, ca născocitor de poveşti, născocitor de talent şi de poveşti frumoase, aşa aş fi ales. Pe fratele lui Emil l-a condamnat la moarte fata aceea în clipa în care Emil a aflat că s-a încălcat o severă restricţie ancestrală şi ea i-a vorbit lui Emil de iminenţa unei nenorociri!…

Dacă tăcea, ea ar fi păţit-o! Ea ori soră-sa! Sau, mult mai probabil, nu se întâmpla nimic! Din clipa în care a avertizat asupra a ceea ce se va întâmpla a declanşat mâna destinului, mâna cea scriitoreaţă… Autorul nu ar fi pus-o

să facă acea sumbră prevestire, să cobească aşadar, fără să aibă un efect, un plan mai subtil…

Mai mult… L-am căutat pe Emil şi am adus iar vorba de subiectul pentru el cel mai dureros. îi venea greu să poarte o discuţie prea lungă… Am insistat până am crezut că pot plasa întrebarea la care eram sigur de răspuns. Şi Emil mi-a confirmat: nu i-a spus nimic lui Ică, lui frate-su, de discuţia cu fata aceea… Cumnată-sa…

Am tăcut şi numai în gând am făcut comentariul lămuritor, care se impunea: dacă Emil îi spunea lui frate-su că încălcaseră acea interdicţie, ar fi ştiut toţi patru şi vraja se rupea. Nu mai murea nimeni!… Un autor serios nu-şi pune personajele în situaţii pe care acestea le ghicesc, le prevăd!… Ele sau cititorii!… Autorii serioşi, autorii autori, nu sunt, nu suntem predictibili, domnule!

Ajuns la această constatare, aproape de la sine a venit pasul următor şi ultim: Doamne, Dumnezeule, dacă nu totdeauna, măcar foarte des Mata cam faci literatură pe spinarea noastră!… Aşa ai făcut şi cu bietul Ică… Te-ai purtat cu el ca un autor cu unul din mulţimea sa de personaje…

Aceasta a fost descoperirea, dar nu metaforic-almente vorbind, ci în sensul cel mai propriu al cuvintelor *autor* şi *personaj*, *literatura* etc. Căci ce suntem noi altceva decât nişte personaje?!… Demonstraţi-mi că nu!

Şi cu cât mă gândeam mai mult la descoperirea ce făcusem, cu atât descopeream noi şi noi confirmări, argumente… Inclusiv la nivelul intuiţiei obşteşti! Pe cine nu auzi zicând că viaţa lui este un roman?! O spune numai despre sine, căci nu cunoaşte la fel de bine romanul vieţii celorlalţi!… E cel mai mare adevăr care s-a spus despre condiţia umană!… Personaje! Unele principale, altele secundare… De umplutură… Figuranţi…

Intuind acest adevăr, folosim acelaşi cuvânt, *Creatorul*, şi pentru Dumnezeu Pantocrator, şi pentru cei care îl imită cel mai mult şi cât de cât, scriitorii, aşa zişii, pe drept cuvânt, *creatori*… Fireşte, creatori în gama minoră, cum ar zice Noica!

Iar la scara realităţii, a Universului, Creatorul, Maestrul, Autorul nesemnat niciodată, anonim. Marele Anonim!... Cu asta se ocupă! Iar noi, biete personaje, intuind asta prin colegi mai deştepţi, aleşi de însuşi Autorul, am scornit vorba, deloc metaforă, ci adevărată până la ultima virgulă, că aşa ne-a fost scris! Ba chiar că la unii scrie pe fruntea lor textul divin care îi priveşte!... Ce ţi-e scris să ţi se întâmple, frăţioare, în frunte ţi-e pus...

Dar dacă e scris să se întâmple, e clar, nu se mai cheamă întâmplare!... Nu cumva ar trebui scris acest verb cu majuscula Creaţiunii: aşa ne-a fost Scris... Mai ales când subiectul nu este exprimat, ci lăsat să se înţeleagă! Şi toată lumea ce înţelege? Exact ce am înţeles şi eu! Căci n-am descoperit nimic nou! Ci doar am înţeles în profunzimea semnificaţiilor ceea ce toată lumea ştie... Ştie, dar nu prea înţelege, dacă mă pot exprima aşa!... Adică aşa spune, dar nu prea îi vine să creadă că ar fi adevărat ce spune! Situaţie pentru care zicem cu suntvorbe! Nu cuvinte!... La început a fost cuvântul, nu vorba...

Nu v-aţi săturat de câte ori aţi spus că viaţa bate literatura?!... Bate filmul!... Normal să fie aşa! Doar viaţa este literatură şi ea! De fapt ea este literatură, este literatura cea mare! Dar de Cine

Scrisă?... De Doamne-Doamne, am înţeles eu cutremurat, sideral mai ceva decât personajul acela din Eminescu care se uită în oglindă şi vede chipul Domnului! ... Sau, mă rog, pe aproape a fost şi emoţia mea!...

Am reacţionat tare stupid! Am încercat să mă ascund de... de... de Dânsul, de autorul meu! să nu afle că am aflat!... De spaima celor aflate cuprins, am încercat să alung din minte gândul, să nu mă prindă cu el în buzunar, dar cum să-mi iasă din minte teribila descoperire?!... îl prinsesem pe Dumnezeu în of şi de! Eu pe El! îi aflasem secretul!... Se va supăra pe mine?! Cel mai bine ar fi să nu afle că am aflat!... Aţâţam fost de speriat şi de derutat... Nu cumva s-o păţesc! Am călcat un teritoriu sacru? Interzis descendenţilor oarecari ai Evei?...

Dar cum să-mi închipui că pot să mă ascund?! Ar

însemna că eu nu mai sunt eu, biet personaj, şi că El nu mai este El…

Apoi gândul simplu că dacă nu sunt decât un personaj, autorul face ce vrea cu mine! îmi bagă-n scăfârlie ce gânduri binevoieşte să-mi cedeze, din gândurile Sale… Multe din ele gânduri cubună ştiinţă greşite. Închipuite, potrivite cu neputinţele creieruţilor noştri…

Mă face, mă lasă, să aflu, să descopăr numai ce-mi îngăduie autorul… Marele Autor… Maestrul literelor universale… Singurul căruia i se poate spune că este universal!… Ca scriitor şi ca orice!… Căci şi Universul intră sub incidenţa adevărului descoperit de prea umilul şi prea supusul rob: este scris, doar ce altceva să însemne că la începută fost cuvântul! Cel Rostit… Literatura, doar se ştie bine asta, a început prin a fi orală… Vocală…

Şi iar la Eminescu!… Şi viaţa mea îmi pare că ea cură încet repovestită de o străină gură…

Întocmai-întocmai, textul este aşa:

Şi când gândesc la viaţa-mi, îmi pare că ea cură încet repovestită de o străină gură.

Ca şi când n-ar fi viaţa-mi, ca şi când n-aş fi fost.

Cine-i acel ce-mi spune povestea pe de rost?…

Numai atât i-a lipsit lui Eminescu, să pună majuscula: *Cine-i Acel Ce-mi spune povestea pe de rost*?… ca să dea în felul acesta şi răspunsul clar pentru toată lumea la întrebarea ce şi-a pus-o…

Nu! Să dispară nătărăul care va comenta *Aha, o întrebare retorica*!… Piei din ochii mei, netrebnice! Jos laba de pe biata-mi carte!… N-o meriţi!…

…Dar mai ales sentimentul atât de frecvent la scriitorul autentic, capabil să se bucure când citeşte cărţile altora, mai bune ca ale sale, sentimentul că viaţa întrece literatura, imaginaţia scriitoricească, oricât s-ar căzni amărâta să debordeze limitele… Sentimentul că literatura pe care o scrii este O palidă pastişă, un fel de parodie penibilă şi involuntară, făcută la plesneală, a realităţii petrecute… A vieţii! A marelui text! A marii literaturi

adică!…

Sentiment normal, firesc, care denotă capacitatea de a-l simţi prezenţa la tot pasul… Şi, colegial vorbind, superioritatea! Sentiment pe care nu-l au toţi năucii ăia care, poţi să-i înjuri de orice, de mamă, de copii, de Dumnezeu, dar numai de lira mamii lor să nu scapi o vorbă mai… Cum să nu bată viaţa literatura, de vreme ce este scrisă, viaţa, este scrisă de… de cine… de Cine ziceam mai sus?!…

Şi ani de zile m-am chinuit cu gândul ăsta: oare nu făcea parte din… din scenariu, din filmul vieţii mele ca eu să mă prind şi să-L prind?… Adică aşa a fost voia Domnului… Autor? Sau… sau am reuşit eu să ies din scenariu, din roman, din rolul meu şi să gândesc de capul meu… Liber liber!… Există acest cap al meu? Ce sens are *al meu*? *Eu* …

Când eşti numai personaj, mai poţi să spui eu?…

Chiar poţi să fii liber? Ce mai înseamnă *eu* dacă lucrurile stau aşa?! Dacă nu suntem decât nişte personaje închipuite, imaginate de Cel Căruia l-am spus deja A-toate-ştiutorul, A-toatefăcătorul… A toate scriitorelnicul!…

…Doar au spus-o deja unii că fiecare *eu* face parte dintr-un Eu, din Eu, că-i unul singur acel Eu, care ne cuprinde pe toţi, astfel că toată sporovăiala noastră numită comunicare inter-umană este un continuu şi multiplu soliloc, pe o mulţime de voci interioare ce se inter-pătrund la nesfârşit sub aceeaşi cupolă craniană, ţeastă, boltă… Nu, nu a mea!

Fireşte, ca autor cunosc bine, pe pielea mea, autonomia, aşa-zisa, a operei de artă!… Când un personaj ţi-o ia razna, vere, şi nici să-l pici cu ceară nu merge pe drumul gândit de tine, autorul lui peşte! Şi, de dragul unei vorbe, a unui fleac de detaliu, de dragul unei virgule chiar, cum mi s-a întâmplat odată, schimbi destinul nu numai al personajului, dar al întregii povestiri, al cărţii…

Sunt eu oare un astfel de personaj?… Şi l-am forţat eu mâna cea scriitoricească? Sau pur şi simplu a greşit, ca orice om!

Ca orice om?... De ce nu? Om este şi Dumnezeu! Om şi o mulţime de altele în plus!... Dacă eu am înţeles fără voia Domnului, asta este greşeala Domnului!... Ca autor! A greşit şi a acceptat că a greşit! Iar mie nu mi-a găsit pricină, nu s-a supărat şi nu m-a pus la punct! Poate chiar o fi zâmbit, amuzat... Ce n-aş da să aflu că chiar aşa a fost!

A pune la punct!... Altă vorbă în care poţi să recunoşti intuiţia omului vorbitor de cuvinte că totul este scriitură, de-aia divină! Divină rău!

Bineînţeles că aşa stau lucrurile, totul este... scriptură! S-a spus deja, iar noi, ca fraierii, deh, am zis că e metaforă! Că e sens figurat!... Când colo, aşa cum spune şi eticheta de scriptură, ce să fie altceva decât înseilare fastuoasă a mâinii Domnului!... Cu câtă lejeritate îi merge condeiul... Pana? Pixul? Oare cu ce scrie scriind?... Scrie cu scrisul, ar fi zis Nichita! Nichita Stănescu...

Ba nu: corect pusă, întrebarea trebuie să sune aşa: din ce scrie, nu cu cu ce!... Ci din! Oare din ce naiba scrie de le scrie aşa de bine din vioară?! Din frunză verde, din n-ai ori din solz de peşte?... Căci e atâta muzică în literaturnaia asta!... în lumea asta... Atâta armonie!... Ce, Dante era vreun afon?!

...Argumente? Mai vrea cineva argumente? Iată, mă conformez regulei voastre şi vin cu dovezi, nu toate, că pe cele mai multe le-am uitat, târziu mi-am dat seama că erau semne de la Marele Maestru... Şi tot nu m-am învrednicit să le înregistrez, să le notez, să le consemnez, *scripta manent*, nu? Deci numai ce-mi mai aduc acum aminte!... Coincidenţele de necrezut că-s coincidenţe, iar nu semne! Semnificaţii! Cu rost anumit, nu aleatorii, cu accent pe ultima silabă: aleatorii!... Căci, aflaţi de la mine, esenţa literaturii sunt coincidenţele!...

Luaţi Hamlet! Ca să nu mai zic de Romeo şi Julieta!... Şi aşa cum le-a brodit colegul meu Shakespeare, la fel, dar la cealaltă scară, le pritoceşte, modelul nostru şi maestru, însuşi Cel al Cărui nume nu-L pot rosti... Nici nu cred că L ştiu... Dacă o fi Având aşa ceva... Aşa îmi vine să scriu predicatul, cu majusculă, atunci când lipseşte subiectul,

subînţeles fiind. Mut majuscula de la subiectul absent, la predicat… Majuscula Măiestriei!

Cu care să încep? Hai să fac safteaua cu una tot de pe Ana Ipătescu, unde au fost mai multe. O mulţime… Nu ştiu dacă-i cea mai!… Veţi decide dumneavoastră!

Aşadar, şuetă la Athénée Pallace… Cu Fănuş Neagu şi alţii. Pucă sigur. Ceva Ornaru, poate… Un pic de Ilie Constantin… Şi încă vreo doi-trei ingredienţi, uitaţi de-atunci… Şi se ajunge la politică, cât merg toate de aiurea… Apoi fiecare cu câte o poveste-două despre ingeniozitatea românului în postura de hoţ de la stat!… Când românul driblează statul român de-i înnoadă picioarele! Ornaru le ştia pe cele mai multe! Să te ţii râsul dracului! Zău că îţi creştea inima, ca român, să afli de atâtea isprăvi ale spiritului imaginativ autohton… în meciul dintre poporul român şi statul multilateral socialist…

Apoi s-a ajuns şi la subiecte mai grave, eram cel mai tânăr, tăceam şi ascultam. Legionarii, Carol, Antonescu, Piteştiul… Mai apăsat discutat, Antonescu… Procesul… Auzeam prima oară o mulţime de lucruri… Toţi de acord între ei că, la proces, mareşalul a făcut istorie mai multă decât în toate campaniile militare pe care le-a condus… Ce răspunsuri le-a dat la interogatoriu, frăţioare, ce pledoarie a ţinut… De unde ştia Fănuş de toate astea? Păi le citise în cartea despre Procesul Marii Trădări Naţionale… Chiar aşa se cheamă: *Procesul Marii Trădări Naţionale* … Există asemenea carte? Ceilalţi doar auziseră de ea… Dar măcar auziseră! Fănuş o avusese în mână! Singurul dintre noi! Eu? Tufă!…

Încep să mă dau de ceasul morţii, cum să dau de cartea asta cât mai repede! Nu mi se dă nicio speranţă că aş putea să-i dau de urmă!… Poate la Academie, la Fondul special, dar cine o să-mi dea voie să intru acolo?!… S-a lungit o vreme şueta, de pe la cafeaua de la 11 până pe la 5 – 6! S-a băut ca de obicei, dar de data asta am plecat teafăr la minte ca un nou născut! N-am mai avut în cap, cât am mai stat acolo, la băută şi la palavre, ale altora, decât un singur gând: cartea! Cartea cu procesul Mareşalului!…

Au fost deci comuniştii atât de corecţi încât au publicat stenograma procesului?!... Au publicat-o, iar după câteva zile au interzis cartea! Au topit toate exemplarele pe care s-a mai putut pune mâna cea lungă a Securităţii... Nu cred că mai există zece exemplare în toată ţara...

Am plecat deci cu acest scor în cap: în toată ţara doar zece bucăţi să mai fie...

Acasă, în cel mai frumos apartament de pe planeta cea mai, se făcea curăţenie... Semn că în curând biata Didina trebuia internată... Aşa începeau crizele ei bianuale, cu o curăţenie generală... De parcă, săraca, punea la socoteală cele două luni de internare, alta în Oltenia, la mamă-sa, să nu mă lase pe mine în praful şi pulberea ce se aduna peste jumătatea de an ce trecuse de la precedenta primenire a casei...

Păşesc cu grijă printre fotolii şi scaune răsturnate, covorul strâns sul, fusese probabil adus din curte, de l-a bătut... Şi bag de seamă că lada din marchiza de pe imensul balcon, în care ladă nu m-am uitat niciodată, nu e lada mea! dar şi convins că s-ar fi putut ca Didina să lase vreun semn, ca orice gazdă serioasă, să vadă cât este de curios chiriaşul să-şi bage peste tot nasul, aşadar lada! Avea capacul ridicat şi câteva cărţi scoase pe buza lăzii... Deasupra tuturor a, cu coperţi albe, decolorate după aproape 30 de ani într-un alb Isabelle, aproape mătăsos. *Procesul Marii Trădări Naţionale...*

Cine mă crede are de la mine o sticlă de vin de Lipniţa!... Eu nu am crezut! Nu puteam să cred decât cu preţul unor gânduri ce mă năpădeau înfricoşându-mă cum n-am mai fost vreodată!...

Abia atunci m-a ajuns din urmă băutura... Dar ce mai contează ce a urmat?! Miracolul se înfăptuise! Şi dacă nu l-am uitat, este şi pentru că Ion ăsta, ditamai mareşalul, a intrat apoi adânc în biografia şi bibliografia mea!... De sublocotenent pifan şi prăpădit! Ce comentariu să mai fac?! Ar fi prea lung şi redundant rău!... Răsuflat de-acum!

Fireşte, am trăit sentimentul că se petrec lucruri... Cum să le numesc?!... Sentimentul că Cineva m-a băgat

adineaori în seamă! Cam ăsta a fost cel mai puternic! Chiar dacă a fost destul de confuz...

Probabil că intensitatea, ardoarea cu care m-am gândit la carte L-o fi mişcat... L-o fi impresionat, I-a atras atenţia... Acolo jos cineva tremură tot... Şi mi s-a izbăvit dorul!

...Altă poveste, tot de pe Ana Ipătescu! O mai spun o dată: au fost anii cei mai... Şi tot îmi mai fac reproşuri că n-am ştiut să profit de ei încă şi mai mult s-ar fi putut!...

Deci, biata Didina internată sau plecată din Bucureşti... în locul ei, vine Ion, naşul şi cumnatul meu! ăl cu brânza şi găina de Băneasa... Venit de la Constanţa la Bucureşti ca să afle cum e cu alergologia, cică n-ar fi o fiţă, un moft de muieri nevricoase... Ba m-a găsit şi pe mine cu sensibilitate la polen, praf şi fulgi, de m-a tratat şi mi-a trecut după aia sfârâitul nasului, când mi-era lumea mai dragă, pufneam de parcă mă supărasem pe toată lumea...

A stat câteva săptămâni, săptămânal până vinerea, când se întorcea la Constanţa, iar eu îl aşteptam ca pe altceva, să se întoarcă duminica seara cu bunătăţile de la biata maică-mea. Făcea naveta asta cu maşina... Ion!

În duminica cu pricina, pe la ora trei mă sună măicuţa mea personală, cu indicaţii: să mănânc mai întâi peştele şi chiftelele, la icre să tai puţină ceapă, ai ceapă? N-am! Ţi-am pus eu câteva! Mielul este de Dobrogea, să nu am nicio grijă... Iar Ion plecase de câteva minute...

Spre seară reuşesc performanţa de a rămâne iarăşi închis pe dinafară, fără cheie, uitată fiind în „casă... Uşa se închidea din broască şi nu putea fi deschisă de afară decât cu cheia... Iar cheia, sufletul lui Moş Marcu... în haina din antreu!

Calm, sun alături, la doamna Moisil, cum am făcut mereu în situaţia de faţă, să-mi dea voie să trec din balconul dumneaei în al meu... Iar o să mai stăm de vorbă măcar o jumătate de ceas... Nu-i bai, e o persoană atât de plăcută! Şi face o cafea!... Mamă, mamă!...

Sun, sun... Nici urmă însă de doamna Moisil... Era ora opt deja, cam ora la care urma să ajungă Ion, avea şi el

o cheie… Toată nădejdea la el era. Am început deci să patrulez prin faţa blocului… O mulţime de cunoscuţi care se întorceau de la şosea… Plăcută aşteptare… Pe la zece fără ceva, m-am dus la telefoanele din Romană şi am sunat la Constanţa, să văd ce e cu Ion de n-a ajuns. Nu ştiau nimic, ba chiar i-am băgat la griji, de ce n-o fi ajuns?!…

Mă întorc în faţa blocului şi încep să pendulez din nou, fix până după miezul nopţii, când pricep că am cam încurcat-o. Pe lângă grija pentru Ion, ce să i se fi întâmplat?! grija pentru băiatul: ce mă fac eu? Unde dorm? Se făcuse prea târziu ca să bat la uşa vreunui prieten, neanunţat, nu ştiam niciun telefon pe dinafară… Ce mă fac, vere?

Să merg la un hotel?… Ştiam că nu am la mine niciun act şi mai ştiam că cei cu buletin de Bucureşti nu aveau voie să tragă la hotel… Absurd şi de necrezut azi…

Ambasador era hotelul cel mai apropiat. La dumnealui am mers, cunoşteam bine cârciuma, restaurantul, dar hotelul, canei! Am explicat la recepţie care e situaţia – pe vremea aceea Chelemen nu apăruse încă în viaţa mea, şi au fost înţelegători. Cred că m-am folosit şi de numele lui Dan Dudaş… Aveau un pat liber într-o cameră la etajul 11, unde mai era o persoană. Îmi convine? Până mâine dimineaţă, ce să mai zic?!…

Urc, intru, scenă de teatru prost: un mocofan în fololiu şi cu picioarele într-un lighean cu apă! N-aş fi crezut că există aşa ceva la un hotel de pe Magheru… Anno Domini MCMLDXX şi ceva să fi fost… Abia dau bună seara, supărat şi sastisit, identific patul rămas la dispoziţia mea şi mă grăbesc să intru în noaptea subpăturii.

Nu e aşa de simplu! Neamul prost are chef de vorbă. De unde sunt?… Cum să-i spun eu că sunt de vizavi?!… De la Constanţa, zic eu, cu speranţa că discuţia se încheie, căci eu nu o să-l întreb nici de-al dracului de unde e!…

Din Constanţa? Se bucură animalul, clipocind din picere!… Dar tac cu îndârjire, să pun capăt destăinuirilor. Păi, eu sunt din Băneasa… Se vede că are chef de vorbă, neisprăvitul. Dar cu mine şi-a găsit naşul şi bag capul mai

adânc sub pătură şi tac… Ostentativ şi demonstrativ… Să mă fac că încep uşor să sforăi?…

Ei, bine, mi-aduc şi azi aminte, parcă a fost în urmă cu o jumătate de oră, că brusc m-a luat aşa, ca un fel de ruşine. De ce să mă port ursuz şi ciufut cu bietul om?! Neam prost eu sunt, nu el, cu ligheanul lui cu tot! N-are nicio vină omul pentru situaţia în care mă aflu! Vinovat este numai băiatul de sub pătură!…

Aşa că-i scot capul la lumină şi încerc să dreg busuiocul, îi fac plăcerea – contam pe ea şi se adevereşte, de a-l întreba de Dordea şi de Nicu Lână din Băneasa! Ba chiar şi de doamna profesoară Dolgonencu!… Ce se bucură şi ce se mai minunează că cunosc atâta lume din Băneasa! Ştia el că e ceva de capul comunei natale. Dar nu, nu e din Băneasa, ci din Oltina, sat din… îl opresc! Cunoaştem, domnule!… Ce vin am băut eu la Oltina, în crama CAP-ului… Şi ce plăcinte la doamna… doamna…

Se uită mai atent la mine. Sunteţi cumva scriitor?… Tac. Şi sigur pe el: Dumneavoastră aţi scris cartea despre Oltina? Dumneavoastră! Aşa-i?

Nu, dragă, a scris-o Paul Anghel! Şi atunci de unde cunoaşteţi aşa multă lume de pe acolo!

Păi, oftez eu, sunt cumnat cu doctorul Efrim, care a fost medic la Oltina şi Băneasa!

Cu domnul doctor Efrim?!… Cine nu-l cunoaşte?! Şi începe să-l laude. Simt, ca o presimţire neagră, că sună a panegiric vorbele avântate ale bietului tractorist sau ce-o fi fiind el pe acolo. Numai că după ce-mi povesteşte de tot neamul lui pe care Ion al meu i-a scăpat de la boală sau moarte chiar, dă pe trompetă următoarele:

S-a mai îngrăşat domnul doctor, cât am văzut eu! Când ai văzut? Azi! Cum azi?! Azi pe la cinci, era la Băneasa, la service cu maşina…

Da, domnule, aşa am aflat eu de soarta lui Ion. Trecuse prin Băneasa, iar nu pe la Hârşova, şi a rămas acolo, până mâine, luni, când eu am sărit balconul doamnei Moisil şi am intrat în casă fără păs, fără grija lui Ion, ci doar nedormit ca lumea, şi teribil de îngândurat şi încântat

de coincidenţa naibii…

Ce să înţeleg eu din cum s-au brodit lucrurile?…

Am încercat să rememorez ziua de ieri, de după ce am rămas închis pe dinafară… Câte mici detalii s-au înlănţuit ca să se potrivească într-o cascadă neverosimilă… Şi să ajung într-un final scandalos, tras de păr, de tot neverosimil, ca să mă întâlnesc cu singurul om din Bucureşti care ştia de Ion de ce n-a ajuns la Bucureşti! Iar eu, eu care eram singurul care aveam atâta nevoie să aflu de ce şi cum, cum de am ajuns la hotel, pentru prima oară să dorm într-un hotel din Bucureşti, şi să mi se dea singurul pat care mai era liber, într-o cameră taman cu insul!… Cine să te creadă dacă imaginam aşa ceva eu?!… Sau alt aşa-zis coleg?!

Dar în literatura astălaltă, trăită, nu-i pe crezute! Ştii sigur că ce ţi se întâmplă se întâmplă, chiar dacă ai vrea tu, deseori, să fie ficţiune, nu prea e!… E invers ca-n literatură literatură… Nu-i de joacă!… Sau, mă rog, dacă e joacă, nu-i a noastră, ci cu noi se joacă cineva. Se joacă Cineva?… Aşa trebuie scris! Cu majuscula ştiută, că mare eşti. Doamne!… Acum şi pururea şi-n veacul veacurilor, Amin…

Câte să fie?… Oricum, numai două e prea puţin… Deşi sunt trei, dacă pun la socoteală şi E mailul cu Einstein!… Ba a mai fost un Email, a doua zi după ce am scris capitolul dedicat lui Grivei… Capitol riscant, mi s-a părut. Dar foc de original, mi-am zis…

A doua zi, cineva, mai exact spus Cineva, m-a corectat, să nu mi-o iau în cap, e de mult fumată poanta. Şi-mi trimite un Email, cu titlul BICHO, cu o mulţime de fotografii cu felurite patrupede macho, care se dau la sânii sau coapsele unor muieri muieri, muieri umane, umanoide. Craidonul, pus pe şacalit: maimuţoi, câini o mulţime, un ţap, un pui de elefant şi, culmea, doi şerpălăi curbându-se maiestuos între sâni, cu destinaţie precisă între pulpanele femele… Text final: Bichinhos espertos e mocinhas nem tanto…

Ale dracului potăi! Şi eu, care credeam că numai

Grivei al nostru… Că mi-a scris el cel mai interesant moment din toată cartea…

…Sau frate-meu, alt dulău, chemat când a fost la o concentrare pe lângă Hârşova, să fie medicul regimentului, iar colonelul l-a fost trimis la primarul comunei din apropiere, să-i găsească o curte mai de gospodar, în care să-şi ţină maşina vreme de o săptămână… A fost primit frumos, după regulile ospeţiei dobrogene, de o bătrânică bucuroasă să aibă cui face o cafea şi să dea la degustat musafirului dulceaţa ei de trandafiri, răgaz suficient ca să afle cine este falnicul bărbat din faţa ei. Iar când a aflat de unde vine şi cum îl cheamă, s-a repezit la haiduc, l-a luat în braţe la pupăcit şi a început să-l bocească: Aurică, Aurică, tu trebuia să fii băiatul meu!…

Ce mutră o fi făcut frate-meu!… Până a înţeles că băbuţa, sireaca, în urmă cu vreo sută şi ceva de ani fusese cât pe ce să se mărite cu taică-su… N-a fost să fie!… Tata era de pe lângă Hârşova, din Cartalu, satul vecin… Ce potriveala naibii, s-a mirat şi mama, bucuroasă să ne spună ea toată povestea, cum şi de ce tata nu s-a mai însurat atunci, acolo… Evident, dacă ar fi făcut-o, povestea ce o citiţi acum nu s-ar mai fi scris niciodată…

Să fim drepţi: povestea asta, care apare şi-n primul volum, pusă pe seama lui nenea Dumitru, o singură dată s-a petrecut. Restul e literatură… De-a mea! Nevoiaşul de mine…

Mai vreţi?… Una mai ciudată, care pune probleme de înaltă teologie… în urmă cu vreo 10 ani… Deci ia zece ani de la cele relatate în această carte! Am fost atras într-o afacere care promitea să asigure cheltuielile tot neamului meu pe câteva generaţii! Fiind cam nepriceput eu la termenii bancari cu care mă ameţea ofertantul, l-am luat partener pe domnul George V., mult mai priceput, şi pe domnul I.T., general, care să descurajeze orice încercare de ţepuire a numitului Ionel R. La un moment dat, unul dintre cei doi domni a apelat şi la o vizionară, care să-i ghicească viitorul şi să-i dea sfatul decisiv: intră sau nu în afacere? Bagă sau nu suma de bani, frumuşică foc?… Au

băgat banii, după sfatul singaporezei, de acolo venise, inclusiv cu informaţia că niciun miliardar singaporez nu se avântă într-o afacere serioasă până nu consultă zeii. Am intrat şi eu în joc, cu o cotă parte foarte mult mai mică, dar totuşi mare în sine, şi am început să aşteptăm. A trecut primul termen şi nu s-a întâmplat nimic nici după al doilea. Au început emoţiile…

Într-o bună zi, de dimineaţă, am plecat de acasă să mă văd cu ceilalţi trei şi să mai discutăm stadiul afacerii. Am luat metroul din Staţia Basarabi. Pe drum, ajuns în apropierea metroului, mi-a venit să pun un pariu, dacă se poate numi aşa, cu valoare de semn, de augur: în staţia de metrou sunt două ecrane: unul care arată în cifre ora, de exemplu 12, 13 să zicem, iar al doilea arăta câte minute şi secunde sunt de când a plecat din staţie trenul ultim: 5, 15, să zicem. Al doilea ecran afişează secundele numai din 5 în 5.

Şi ce pariu mi-a trecut prin scăfârlie să fac cu destinul?! Nici prin gând nu-mi trecuse până atunci! Cum că dacă ajuns în staţie voi avea ocazia să văd pe cele două ecrane înscrise aceleaşi cifre, atunci această coincidenţă este semn că afacerea este pe calea cea bună şi se va realiza, cu beneficiile acelea grozave aşteptate de mine şi de toţi moştenitorii mei până la a şaptea spiţă, biblica!

Mai aveam de făcut vreo sută de paşi până să ajung pe peron şi mi-am dat seama că pusesem un pariu din start pierzător: era trecut de ora 9, trenurile de la metrou circulă la intervale mult mai mici… Am coborât în staţie, am ajuns pe peron, şi am înlemnit: trenul ultim plecase din staţie de aproape 9 minute, iar ceasul, ora oficială, era 9, 14… După o aşteptare de vreo treizeci-patruzeci de secunde, dacă nu venea trenul, cele două ecrane electronice urmau să arate aceleaşi cifre: 9, 15… Şi metroul, drăguţul, nu a venit!… Aşadar, primisem semnul! Intervenţia suprafirească era evidentă!…

Care este problema de teologie? Păi, afacerea nu prea a ieşit! Chiar deloc! S-au pierdut toţi banii, eu am pierdutun tablou la care Iuliana ţinea mult… Cine ne-a

făcut bucata şi de ce?

Prima ipoteză: domnul Dracul să-l ia! în persoană!… Nimic mai firesc. Trebuia să mă aştept! Meciul dintre Cei doi durează şi va mai dura! Şi se joacă mai ales pe terenul acesta, cu zgură, zgura nenorocirilor şi nereuşitelor noastre… Zgura mă-tii, tovarăşe împieliţat!… Frumos m-ai mai păcălit… Pe toţi trei!…

A doua ipoteză: Tovarăşul mai sus numit nu are niciun amestec! El însuşi este personaj! Iar marele, Creatorul, scrie, cum e şi normal, la o singură mână, nu două! Ca şmecherii!… Ne-a lăsat sau ne-a scăpat puţin din mână, iar noi, ca nămeţii, ne-am dus la ghicitoare! La o paraşută îngălată şi nasoală, cu tocuri scâlciate şi plină de strasuri şi de coşuri… Adică amărâta aia are ea dreptul sau capacitatea ori darul de la Dumnezeu însuşi să citească cu câteva pagini înainte? Sunt colegi?!… Cunoaşte ea formula cu care să deschidă coperţile să vadă cum se termină filmul?!…

Cum am putut fi aşa de nerozi?! Jignitor de nerozi pentru Marele Maestru!… Anonim anonim, dar nu inexistent! Ba chiar foarte! Omni! Cum să nu ne pedepsească?!

…Aşadar, avem ceva libertate, este chiar aşa cum scrie la evanghelii! Dar ni se dă peste mână de nu ne vedem pe pagina următoare sau în capitolul final dacă ne batem joc de sfânta îngăduinţă!…

Una şi mai teologică: Scrisesem câteva articole pe tema dacilor, adacismului nostru. *LaRomânialiterară*, eu propusesem, iar George Ivaşcu dispusese… De unde şi până unde eu şi George Ivaşcu? I-am fost recomandat de Sandu Niculescu să o meditez pe fiică-sa, pe năstruşnica Voichiţa… Eu june asistent, ea copilă, s-o fi gândit Ivaşcu… Nu merg mai departe! Cert este că nu i-am luat niciun ban pentru meditaţii, ci i-am propus să găzduiască în revistă un text de câteva pagini, mai generos, despre daci… L-a publicat, pe trei pagini de revistă, nu mai ţin minte în ce vară, în ce an…

Cu consecinţe multiple pentru mine, printre care şi

invitaţia din partea profesorului Ioan G. Coman, de la Teologie, de a-i face o vizită, spre a mă şi ne cunoaşte. Invitaţie transmisă prin părintele Coman celălalt, australopitecul!…

Copleşitoare persoană! înalt ca un sacerdot al lui Deceneu, supt la trup, blând la vorbă şi cu ochi vioi, de ghizoroi, cum îmi zicea mie bunica, Dumnezeu s-o odihnească. Dar cu gesturi molcome. Mirosea a ceva aparte, curăţenie şi neodihnă deopotrivă. Mi-a vorbit de daci şi de Iisus, de Origene – auzeam prima oară de ilustrul nume, iar la sfârşitul întâlnirii mi-a dat o carte, cu precizarea: ne revedem după ce o citeşti: *Scriitori bisericeşti străromâni*… (citez din memorie). În orice caz, scriitori străromâni, din epoca patristică, adică secolele 3 – 6… Scriitori în limba latină şi greacă, născuţi prin locurile unde azi se vorbeşte dumneaei limba românească. Pot fi ei făcuţi parte a patrimoniului românesc? m-am mirat eu.

Dacă francii au făcut-o cu ai lor, de ce să n-o facem şi noi?! Iar dacă n-o facem noi, ai cui rămân alde Diogene Exiguus, Niceta de Remesiana sau Ioan Cassianus, sfântul?! Aşa bogăţie de oameni!

Cine-s ăştia? Păi numai Diogene Exiguus, adică cel mic, cel firav şi mititeluţ la stat, a fost aşa de mare la minte că de la el ne-a rămas ideea şi decizia de a nu mai număra anii ab urbe condita sau de la facerea lumii jidoveşti, ci de la Naşterea Pruncului… înainte de Hristos şi anii de după Naşterea Domnului Iisus… Anno Domini… Başca formula astronomică, extrem de exactă şi de complicată, după care se calculează duminica Paştelui, care poate fi în Martie, în Prier sau în Florar.

Numai după ce se fac calculele stabilite de scitul Exiguus, nord dunărean de-al nostru, numai aşa află şi lumea când va să înceapă Postul cel Mare…

Când m-am întors, cu cartea citită şi adnotată ca la carte, l-am întrebat: Părinte profesor, dar de unde ştim noi că latina în care au vorbitorit şi scribăluit aceşti mari latinofoni este latina din care s-a strecurat, ca argintul curat, limba română?

Vai, ce plăcere i-am putut face?! Este cea mai bună întrebare care mi s-a pus!... Şi m-a lămurit: latina a avut tot timpul, ca orice limbă vie, dialecte, graiuri, variante felurite, determinate de ţinutul şi vremea la care a fost vorbită. Româna s-a tras dintr-o asemenea variantă, diferită oareşicât de celelalte, de varianta din care se trage franceza sau spaniola, diferită prin câteva detalii... Aşa cum ar fi cuvintele româneşti pe care lingviştii ca Graur sau Puşcariu le-au declarat de origine latină, dar neatestate în textele cunoscute, ale autorilor clasici... Cum ar fi *spurcăciune*. Este evident descendent din latinescul *purgatione*, bine cunoscut, de aici vine şi *Purgatoriul* catolic.

Dar forma originară a cuvântului românesc, *expurgatione*, nu apare în textele cunoscute, fatal lacunare totuşi în raport cu latina. Niciodată textele scrise într-o limbă oarecare, oricare ar fi ea, nu au reuşit să consemneze toate cuvintele limbii aceleia... Dar iată-l pe *expurgatione*, dat dispărut în toate dicţionarele etimologice, că apare la autorii noştri – şi părintele Coman l-a numit pe unul dintre ei, precum şi încă vreo două-trei cuvinte româneşti aflate în aceeaşi situaţie. Nu le-am ţinut minte, nevrednicul de mine, căci în mintea-mi cea păcătoasă îşi făcuse loc un cuvânt nemaide nimeni rostit vreodată: *Spurgatoriul*...

Pe loc inventat şi mă întrebam, netrebnic, ce ar putea să însemne... Asta în vreme ce măritul sacerdot vorbea mai departe, cu alte exemple, dar nu reuşeam să le prind cu urechea mea blegită brusc... Spurgatoriul!... Ar trebui inventată o nouă religie în care să-i facem loc şi Spurgatoriului... Măcar aşa, de dragul cuvântului!... Spaţiul în care te spurci şi devii spurcăciune... în ce scop? Cu ce menire?...

Dar mă opresc, ca să nu uit unde voiam să ajung. Anume la recenzia pe care i-am făcut-o cărţii, o recenzie amplă, generoasă, făcută pe îndelete, fără nici urmă de vestita auto-cenzură, pe care i-am dus-o Părintelui Profesor ca unui duhovnic, ca o mărturisire şi o

spovedanie…

A primit-o şi a citit-o cu oarecare amărăciune, comentând apoi împreună pe seama faptului că era perfect nepublicabilă. Nicio revistă, literară sau ne comuniste toate, adică ateiste, nu ar fi comentat o carte care cuprindea în titlul ei cuvântul *bisericeşti*, şi nici n-ar fi acceptat un comentariu care se referea la autor mereu cu deferenta cuvenită: *Părintele profesor* Ioan G. Coman. Cum i-aş fi putut spune doar pe nume, ca lui Deşliu, să zicem?!…

Nici nu m-am ostenit să prezint prezentarea cărţii la vreo redacţie, nici măcar la România literară… Nu mai ştiu dacă mai trăia Ivaşcu… Se poate verifica… Toate astea binişor înainte de 1980, luna august, când la Bucureşti s-a ţinut Congresul Mondial de Istorie… Nu aveam de ce să particip, aşa că mi-am văzut de plaja mea la Mamaia, şi spre sfârşitul lunii, poate început de septembrie, m-am întors la Bucureşti.

Nu mai ştiu ce anume m-a făcut să merg la Casa Scânteii, pe la redacţiile literare… Mergeam rar… La mine pe birou, dactilograma recenziei amintite. Adăsta de câţiva ani… Nu vedeam nicio posibilitate de publicare. Mă împiedicam în ea aproape zilnic şi nu mă înduram s-o vâr în vreun sertar sau dosar, s-o arhivez, cum s-ar zice… Adică să uit de ea! Nu aveam cu atât mai puţin vreun motiv să o iau cu mine. N-o scosesem niciodată din casă, s-o plasez în vreo publicaţie. Ar fi fost un gest fără nicio şansă… Dar am luat-o în acea zi!… Fără niciun gând anume! Niciun motiv! Nicio… Şi cu ea asupră-mi am ajuns şi la *Luceafărul*, în redacţie…

Am nimerit în birou la Ungheanu unde se discuta cu aprindere despre recent încheiatul congres. Se petrecuse la acel congres un fapt deosebit, de care aflam şi eu astfel: la una din şedinţeleâmplen, un istoric bulgar atacase problema Transilvaniei, cu argumente în favoarea Ungariei, după care un istoric sovietic, rus, deci, pusese problema Dobrogei… în favoarea Bulgariei… Cum că nu ar avea antecedente româneşti prea serioase. Aşadar, un

dublu atac la drepturi fundamentale româneşti…

Mihai Ungheanu, care de felul lui era un om bine informat, aflase că înainte de deschiderea congresului, delegaţia de istorici români fusese atent prelucrată la Comitetul Central cum să se poarte, inclusiv într-un caz ca acela, atunci când sunt atacate interese româneşti fundamentale. Tovarăşii de la Partid au decis că nu trebuie încurajată polemica, nu răspundem la provocări, mai ales că suntem gazde, şi că, dacă apar asemenea atacuri, delegaţia de istorici români se întruneşte în seara respectivă şi primeşte instrucţiuni ce răspuns să dea a doua zi contestatarilor noştri. Soluţie absolut tembelă!

Ascultători însă, istoricii români prezenţi în sală au tăcut şi au înghiţit atacul bunilor noştri vecini fără să crâcnească măcar. Iar lucrurile ar fi rămas aşa, consemnând un eşec ruşinos pentru istoriografia românească, dacă în sală nu s-ar fi aflat şi părintele profesor Ioan G. Coman, care, nefiind membrălău de partid, ci teolog, nu făcea parte din delegaţia oficială de istoricoizi, cea care participase la instructajul de la CC al PCR…

Nu ştia nimic părintele Coman de preţioasele indicaţii de partid. Aş putea spune că nu prea fusese dus pe la biserică părintele, după cum a reacţionat ca orice om normal, căci a luat cuvântul când s-a ajuns la discuţii. Şi mi ţi i-a pus la punct pe tovarăşii istorici marxişti-leninişti din Bulgaria şi Rusia prietene, făcându-i de ruşine pentru enormităţile debitate. Totul calm, cu duhul blândeţii şi cu argumente decisive.

Pe scurt, părintele Coman salvase onoarea valahă şi toată lumea bună se bucura, cum aranjase Dumnezeu lucrurile, de s-a făcut de râs toată istoricimea noastră oficială, academică… Deh, cum era Dumnezeu să nu-i aranjeze robului său Ioan o participare de mare răsunet?! Dacă nu ţine Dumnezeu cu profesorii de la teologie, atunci cu cine să ţină?!…

S-au făcut mai multe comentarii, însufleţite, ale lui Gheorghiţă Suciu şi Cezar Ivănescu mai ales, vine vorba şi

despre cartea despre scriitorii străromâni ai părintelui Coman, alte comentarii, alte elogii, iar la un moment dat Ungheanu zice chiar cam aşa: Despre cartea asta nu s-a scris niciun rând în presa noastră… Şi e o carte atât de importantă!… Acum ne-ar trebui să scrie cineva o recenzie a cărţii, aş publica-o în numărul următor!…

Ce era să fac, de vreme ce venisem cu obiectul la mine?! O aveam în mapă pe domnişoara recenzie!… Am scos-o, am arătat-o, au rămas toţi – dar mai ales eu rămăsesem, cu gura căscată la aşa hocus-pocus. Ce potriveală, ce coincidenţă!…

Am tăcut şi nu i-am contrazis când s-au arătat categorici: a ştiut domnul Ioane Şeitane ce s-a întâmplat la congres şi s-a orientat perfect aducând recenzia… O pagină întreagă din *Luceafărul*. Nu mi s-a cerut nici cea mai mică modificare, autorul a rămas mereu pomenit ca Părinte profesor… N-am spus la nimeni că totul fusese… fusese literatură! Dar ce literatură?!

Încă şi mai mult: publicarea recenziei a fost posibilă şi pentru că toţi cerberii cenzurii erau în concediu, un concediu binemeritat după tensiunea fiecărei aniversări a lui august 23. Rămăsese la cenzură un tovarăş cumsecade, care ştia să închidă ochii. Se numea cumva Ispas?… Ispas sau Istrate… Parcă.

Am simţit totul ca pe o minune, nu coincidenţă. O minune dumnezeiască prin care se vedea bine că Dumnezeu îl iubeşte şi preţuieşte pe magnificul sacerdot şi magister. Or mai fi fiind şi alte minuni legate de acelaşi?…

Dacă vreodată se vor descoperi sau pricepe motive de sanctificare sau măcar beatificare a marelui cărturar, povestea de mai sus va fi să fie luată în serios de cei ce vor alcătui dosarul Sfinţeniei Sale Ioan G. Goman… Depun această mărturie. Care contează însă şi pentru teoria mea privitoare la literaritatea lumii… La… sfinţenia acesteia.

A cui sfinţenie? A lumii sau a literarităţii?… A literaturii?…

Proastă întrebare. O retrag!

…Mai e nevoie de alte mărturii? Nu vă sfiiţi şi cereţi!

Are băiatul destule! Numai să nu-mi cereţi să scurtez povestea… E nevoie de toate detaliile ca să pricepem că viaţa este literatură curată, superliteratură chiar!… în detalii se vede mâna de maestru…

Ce nu-mi este clar nici astăzi este un singur lucru: am voie să vorbesc despre asta?… Nu cumva devin, vezi. Doamne, luciferic şi-mi depăşesc rolul?… Nu cumva să-l mânii pe… pe autor! Vorbesc de la mine sau pus de…

Fie! mai vin cu una: tot cu un popă, ba chiar papă: Ioan Paul al II-lea, Preaiubitul papă… M-a dus fratele Vasile Maria Ungureanu, aşa cum îmi promisese, la papă de i-am sărutat inelul. Ca recunoştinţă pentru tot ce făcusem ca să apară cartea despre catolicii din Moldova… Eu, întrebat fiind, i-am cerut pentru deranjul meu o damigeană de vin şi o cămeşă de in cu motive ţărăneşti, populare, ceangăieşti… Adică curat româneşti!

Iar Vasile, Dumnezeu să-l hodinească, *a*, zis vorbă mare: Te duc la Papă, în audienţă, frate Ioane!… Cum era să-l cred?!

Căci mai trebuia şi paşaport pe vremea aceea! în toamna lui 1987!… în Noiembrie… Primisem eu viza securităţii, dar turistică, în timp de vacanţă! în timpul anului universitar era imposibil să-ţi aprobe partidul deplasarea!…

Prima coincidenţă: lansarea cărţii, care între timp fusese tradusă şi tipărită în italiană, pe cheltuiala Vaticanului, doar era vorba de catolicii lui Ieremia Valahul din Moldova, fusese fixată de Vatican la o zi distanţă de al nu ştiu câtelea congres de tracologie, organizat de Drăgan. Eram invitat la amândouă!…

M-am milogit la decan şi rector din vreme, atrăgând atenţia asupra faptului că ambasada Italiei dă vize de intrare numai după ce aştepţi cu cererea depusă la ei două săptămâni. Deci acordul partidului şi guvernului trebuia rostit cu cel puţin 15 zile înainte de data potrivită urcării în avion! Cu chiu, cu vai, am obţinut aprobarea Universităţii abia cu trei zile înainte de evenimentul de la Vatican. O aprobare cinică! Cei de la partid, Partidul

Comunist Român, îşi făcuseră corect calculele: peste două săptămâni, când voi primi viza italiană, nu voi mai avea la ce bun să mai merg în Italia... Ca-ntre colegi, tovarăşi colegi!...

Dar nu s-a făcut voia Partidului, ci a Altcuiva, astfel că în mod excepţional ambasada Italiei a fost nevoită în zilele acelea să dea vize de intrare de pe o zi pe alta. De ce? Pentru că Sportul Studenţesc jucase cu o echipă din Italia la Bucureşti, în Cupa UEFA, azi Cupa Cupelor, şi erau câteva zeci de suporteri, başca fotbaliştii, cărora trebuia să li se dea viza practic pe loc! Printre aceştia am intrat şi eu, la înghesuială, cu ajutorul domnului Nemeşiu, omul de la Bucureşti al lui Constantin Iosif Drăgan... Am avut şi soluţie de rezervă, să mă treacă MacPopescu pe lista de suporteri ai Sportului...

Aşa că am ajuns la Papă, emoţionat şi important, iar când a fost să-i spun ce-i cu mine pe la Roma, i-am zis literalmente aşa: *Padre, eu sunt ortodox din România, şi trebuie să vă spun că toţi ortodocşii din România vă iubim şi vă aşteptăm în România*... Chiar aşa: *nous vous attendons en Roumanie*...

Credeţi că mă doare gura să spun că vizita la Bucureşti a Papei s-a făcut la ideea mea, la invitaţia mea?! ... Că eu am fost piua-ntâi, înaintea Prea Fericitului Teoctist?...

Revenim la coincidenţe: era normal să ajung la Roma, să mă bucur aşadar pentru tot ce făcusem ca să apară cartea lui Mărtinaş. Măcar eu! Destul că autorul murise cu câteva zile înainte ca eu să scriu în presă despre valoarea manuscrisului dedicat ceangăilor săi!...

Mai am vreo două cu Ivaşcu... Una măcar, scurt relatată, ar fi când m-au chemat la şedinţa de comitet PCR al Universităţii. Tovarăşa Goga, Ecaterina, singura femeie care s-a învrednicit să fie soţia a doi generali de securitate, şi lider de sindicat şi PCR pe Universitate, cu toată autoritatea celor două funcţii cumulate – e vorba de cei doi soţi! a cerut imperios să fiu dat afară din Universitate pentru influenţa nefastă pe care o am asupra studenţilor.

Nu povestesc despre ce a fost vorba, eram invitat tocmai să ofer versiunea mea asupra celor petrecute la ultima adunare generală PCR a Facultăţii de limbi străine, din octombrie sau noiembrie 1977.

N-am mai apucat să ajungem la acest subiect. De cum am intrat în sala cu zeităţile locale, m-a luat în primire Ghiţă Florea, secretarul PCR al Universităţii la acea dată. Jovial, numai zâmbet: Măi, Ioane… Aşa m-a luat! Cu măi, Ioane!… Dar ştiu că te pricepi să le aranjezi la marele fix! … Păi mai putem noi să te sancţionăm acum?!…

Te faci că nu pricepi? Chiar că!

Şi mi-a arătat „România literară”, care tocmai apăruse, iar în numărul din acea zi de joi George Ivaşcu publicase un text de-al meu, pe paginile din mijloc, cele mai importante, un text predat redacţiei cu vreo câteva luni în urmă. Nu mai aveam nicio speranţă să-l văd publicat, pot spune chiar că uitasem de el. Eh, cum s-a întâmplat de l-a publicat exact în ziua aceea? Oferindu-i astfel tovarăşului Ghiţă Florea, mare domn, motivul de a închide orice discuţie despre excluderea mea din corpul didactic.

Textul era avântat „protocronist” aş zice eu, însuşindu-mi folosirea anapoda a acestui cuvânt degradat la Europa Liberă. Un text de vreo zece pagini A4 despre *Cel mai frumos cuvânt*, adică despre polisemia cuvântului *român*. Eram, iară să urmăresc asta, pe linia aripii naţionaliste din PCR şi din Universitate, pe care Ghiţă Florea o susţinea şi proteja cu discreţie şi eficienţă.

Era a doua oară când Ivaşcu mă publica, în paginile de gală ale revistei şi cu urmări importante în viaţa mea. Iar dacă mă gândesc bine, nota 10 pe care mi-a dat-o la examenul de stat tot Ivaşcu, după ce înaintea mea trântise cinci colegi, iar eu trăsesem un bilet la care nu vedeam cum o să iau mai mult de un 7 sau 8, chinuit, a fost hotărâtoare pentru media mea generală peste 9, fără de care nu s-ar fi putut pune problema să mă mai poată opri Graur asistent…

Iar acum, când scriu aceste rânduri, mă dumiresc că

George Ivaşcu, cu care n-am stat de vorbă decât de vreo trei-patru ori, a avut un rol foarte mare în viaţa mea. Fără voia lui. Ci din a lui voie, mă şi vă întreb!

…Despre alt episod din romanul vieţii mele am relatat de curând, on line, Anno Domini MMXI: Miracolul întâlnirii mele cu Gabriel Liiceanu… Iată textul, scris în urmă cu câteva săptămâni şi de care abia acum cinci minute mi-am dat seama că îşi are locul cel mai potrivit aici, în continuarea celor de mai sus. A minunilor miraculoase care la un loc mi s-au părut suspect de multe… De parcă aş fi câştigat la viaţa mea de câteva zeci de ori la Loto, premiul cel mare!… Aşa ceva s-ar putea numi coincidenţă? *Numai* coincidenţă?…

MIRACOLUL ÎNTÂLNIRII (MELE) CU LIICEANU

Duminica trecută am dat să-i ascult şi eu pe cei doi cucuzei ai intelighentziei româneşti, Andrei Pleşu şi Gabriel Liiceanu. Când am aflat şi subiectul – miracolul întâlnirii, am rămas pironit locului, până la sfârşitul emisiunii, întrebându-mă dacă nu cumva Gabriel Liiceanu va pomeni ceva şi despre miracolul întâlnirii noastre, a mea cu dumnealui şi viceversa. Doar, cel puţin pentru mine, întâlnirea aceea chiar a ţinut de domeniul miracolului! Mult mai mult decât întâlnirea dintre Liiceanu şi Constantin Noica, într-un vestibul, unde Noica îşi trăgea galoşii pregătindu-se să plece dintr-o vizită, iar Liiceanu, din întâmplare, sosea în vizită, întâmplare? Aranjament? Al cui? Al providenţei? Putea fi şi al altora acest aranjament, această cincidenţă, provocată de nişte băieţi specializaţi în aşa ceva şi care deseori au jucat acest rol în viaţa noastră… Rolul providenţei. Al unei providenţe malefice…

Cu numitul Liiceanu am stat de vorbă o singură dată, prin 1994 sau 5, în clădirea Senatului, la lucrările comisiei de cultură, unde eram membru, iar Liiceanu venise ca invitat. împreună cu încă vreo 10 – 15 persoane… Circumstanţe dintre cele mai banale. Şi totuşi a fost o întâlnire miraculoasă! Cel puţin pentru mine şi mai sus numitul Liiceanu. Chiar părea o întâlnire aranjată de Cel care atât de des ni se arată prin coincidenţe extraordinare

şi deloc întâmplătoare, ci împlinitoare, cum ar zice Noica. Şi iată de ce:

Pe la începutul anilor 1980, a apărut *Jurnalul de la Păltiniş*. Celebrul. M-am numărat printre cei care l-au citit, căci nu era chip să ieşi în lume dacă nu puteai susţine o discuţie despre răscitita carte. Ba i-am făcut şi o prezentare, o analiză chiar. – pot zice, un comentariu mai lung, pe trei sferturi de pagină din *Luceafărul*. În esenţă, comentariul meu punea un diagnostic care, zic eu acum, s-a cam adeverit în timp: neputinţa lui Liiceanu de a-şi apropia sistemul de valori după care se orienta şi se orientase întotdeauna existenţa lui Constantin Noica, neputinţa sa de a înţelege dispunerea pe care a dat-o Noica ideilor şi acţiunilor sale, vieţii sale.

Era neputinţă funciară, a lui Liiceanu, de a trăi, de a priza adâncimea şi farmeculf!) abordării naţionaliste a existenţei. De aici neputinţa sa de a-l înţelege pe Noica, de a-l accepta, de fapt. Comentariile lui Liiceanu erau deseori insolente faţă de Noica, dar mai presus de orice vădeau faptul, simplu şi natural, că Liiceanu nu avea organ pentru Noica!… Cam asta era concluzia mea. Diagnosticul!

Azi, Liiceanu îl pomeneşte pe bietul Noica la orice apariţie publică. La vremea aceea, după ce a citit *Jurnalul*, se auzise că Noica s-a cam lămurit şi s-a cam despărţit de Liiceanu, în alţi termeni decât cei în care se despărţise de Goethe… Izgonit – acesta era termenul care circula, izgonit de la Păltiniş, Liiceanu a bătut la uşa lui Petre Ţuţea. Se pare că aflase de gelozia cu care, deseori, între camarazi, Ţuţea comenta ironic succesele de librărie şi notorietate ale lui Noica. Spera Liiceanu să obţină o acreditare din partea unui posibil adversar al lui Noica? Socoteală greşită: Ţuţea l-a judecat pe vizitator cu asprime pentru uşurătatea, vecină cu prostia, care dospea în comentariile şi aluziile din *Jurnal* privitoare la apartenenţa lui Noica la dreapta românească interbelică. Interbelică, dar, iată, şi postbelică!…

Circula vorba că Ţuţea i-ar fi arătat uşa! Personal nu-l pot vedea pe domn profesor în această postură. Exclus!

Pe Liiceanu însă mi-e uşor să mi-l închipui dat pe uşă afară şi întorcându-se, aţi ghicit, pe fereastră!…

Năravul din fire nu are lecuire! Or, la Noica naţionalismul său sau cum i-am mai putea spune, românismul? era definitiv, nu era supus acţiunii timpului sau modei, schimbărilor de regim politic, cataclismelor istoriei etc., ci era din firescul firii sale ca Noica să fie de dreapta, naţionalist! Şi firescul acesta aparţinuse unei generaţii întregi.

Iar la data când apare *Jurnalul de la Păltiniş* se iţiseră în viaţa publică destule semne că de acest năravă românii erau departe de a se fi „vindecat”. Neatins însă sau poate chiar imun la această boală, a solidarităţii comunitare, de neam, Liiceanu îşi mărturisea în comentariile sale mirarea şi dispreţuirea pentru naivităţile solidarităţii *tribale*, cu sărăcia şi nevoile neamului, atât de frecvente şi de definitorii în discursul lui Noica…

Dacă-mi aduc bine aminte, cam asta era constatarea mea: lui Liiceanu, şi citez: *funciarmente* îi era cu neputinţă să-l perceapă şi să-l priceapă pe Noica… Pe Noica şi pe camarazii acestuia.

Nota bene: textul meu nu conţinea niciun atac la persoană. La câteva zile după acel text, am mai publicat unul – e drept, într-o revistă mai puţin citită, *Tomis*, *în* care propuneam ca premiul pentru cartea anului să se acorde lui Liiceanu şi altor doi scriitori, pentru nu mai ştiu care volum din Platon, la care contribuţia lui Liiceanu fusese cea mai consistentă…

Trec câteva luni, şi în toamna lui 1983 mă trezesc că la Europa Liberă sunt aspru criticat, înjurat mai degrabă, pentru textul meu despre *Jurnalul de la Păltiniş*. Amicul Alecu Cuturicu – Dumnezeu să-l odihnească, care asculta seară de seară emisiunile culturale, face bine şi înregistrează la casetofon discursul nimicitor de care am parte. Aşa că am putut analiza în tihnă textul. L-am şi transcris, pentru a-i răspunde. Mizeria de la Europa Liberă era semnată şi citită de Gelu Ionescu, proaspăt transfug.

De la început m-a pus pe gânduri acest detaliu: eram

în termeni dintre cei mai buni cu Gelu Ionescu. Ce-i căşunase pe mine?! în plus, nu avea nici dreptate, procedase necinstit, comentariul său era nejustificat, găsise un pretext care, cu textul meu în faţă, nu rezista, dar de acest lucru nu-şi puteau da seama ascultătorii postului de radio. Aveau toate motivele să ia în serios demonstraţia lui Gelu Ionescu cum că eu, lăudând ediţia Platon, scoasă de Noica şi o echipă de excelanţi colaboratori, printre care şi Liiceanu, făceam un gest de propagandă deşănţată cui? Cui credeţi? Lui Ceauşescu şi regimului ceauşist!…

Am încercat să public un răspuns la *Luceafărul*, dar Ungheanu sau altcineva din redacţie nu mi-au acceptat replica. Au dat vina pe cei de la Secţie… Secţia de presă şi propagandă a CC al PCR!

Las alte detalii ca să spun esenţialul: mi-am dat seama curând că textul citit la Europa Liberă de Gelu Ionescu fusese scris de… Gabriel Liiceanu! Repet: Gabriel Liiceanu!… Cum mi-am dat seama? Păi, mai apăruse o carte, *Epistolar*, în care Liiceanu a publicat cronicile şi schimbul său de scrisori cu diverşi, pe marginea *Jurnalului*. Cronica mea nu a fost inserată alături de celelalte. În schimb, anumite detalii stilistice din scrisorile semnate de Liiceanu mi-au adus aminte de textul citit la Europa Liberă de Gelu Ionescu!…

Îl prinsesem aşadar pe Liiceanu cu un gest de o netrebnicie rară, nemaiîntâlnită în viaţa noastră literară: în loc să-mi răspundă la obiecţii deschis, bărbăteşte, şi să argumenteze senin şi demn împotriva argumentelor mele, a conceput un text infam, nedrept, necinstit, mincinos şi calomniator, un veritabil atac la persoană, străin de orice dezbatere de idei, dar – şi în aceasta consta mizeria gestului, a comportamentului, nu şi-a semnat făcătura, ci l-a pus pe bietul Gelu Ionescu să şi-o asume. În plus, mizase şi pe faptul că presa noastră, bine coordonată de la Comitetul Central, nu obişnuia să intre în polemică cu Europa Liberă, cu oficinele!…

Deci mă înjurase liniştit, ştiind bine că eu nu-i pot

nici măcar răspunde lui… Gelu Ionescu.

Aşa că eu rămâneam înjurat şi nu puteam face nimic. În mod deosebit nu puteam nici să dezvălui descoperirea că cel care mă înjurase atât de nedemn şi de nedrept nu era Gelu Ionescu, ci însuşi Gabriel Liiceanu. De ce nu puteam face caz de asta? Pentru că în felul acesta s-ar fi aflat că Liiceanu are astfel de relaţii la Europa Liberă încât îşi poate permite asemenea maşinaţiuni. Ar fi fost ca şi cum l-aş fi turnat la Securitate că are relaţii atât de strânse cu Europa Liberă, adică cu duşmanul!!

Ceva – ceva mă făcea să mă înarmez cu răbdare. Nu sunt zilele intrate în sac, mi-am zis! Şi după vreo 10 ani mă trezesc la Senat pentru prima oară faţă în faţă cu Gabriel Liiceanu. Devenise între timp marea vedetă, autor al celebrului Apel… Era invitat la Senat pentru audieri, candida să fie admis în Consiliu! de Administraţie al Televiziunii… Mă uitam la colegii din comisia Senatului, uşor complexaţi de solemnitate întâlnirii cu marele Liiceanu. N-am avut încotro şi am intrat în vorbă cu audiatul, stricându-le festivitatea:

— Domnule candidat, zic, în urmă cu vreo zece ani, la Europa Liberă, Gelu Ionescu a citit un text despre mine, un text cum nu s-a mai scris despre mine altul mai urât, mai calomniator, mai mincinos! Nici măcar după 1990 nu m-a batjocorit cineva ca atunci!… Spuneţi-mi, este adevărat că acel text l-aţi scris dumneavoastră?

Teribilă a fost consternarea colegilor! Adrian Păunescu, care a înţeles imediat gravitatea gestului, se uita mirat şi surprins la mine: nu cumva mă bag într-o poveste din care îmi va fi greu să ies?! Răspunde bietul Liiceanu cam aşa:

— Nu văd nicio legătură între întrebarea dumneavoastră şi rostul prezenţei mele aici?

— Cum să nu vedeţi legătura?! Păi dumneavoastră vreţi să intraţi în conducerea televiziunii române! Şi vi se pare normal ca la televiziunea naţională să se întâmple ce s-a întâmplat la Europa Liberă când dumneavoastră aţi scris un text împotriva mea, plin de minciuni, şi l-aţi pus pe

altul să-şi asume răspunderea ca autor?! Nu are legătură?! …

— Da, are legătură… Dar eu nu am făcut decât să-i ofer nişte date statistice lui Gelu Ionescu…

Evident, bietul pungaş nu se aşteptase ca eu să ştiu de găinăria de la Europa Liberă. Nu mai ţin minte dacă i-am explicat de unde ştiam de ea. A fost total derutat şi, dacă ar fi. ştiut că mă bazam numai pe o analiză stilistică, de text, probabil că n-ar fi recunoscut. A fost cinstit oareşicât, dar nu chiar de tot cinstit şi să recunoască că integral îi aparţiea infamul text.

*

Miraculoasa întâmplare, a comentat apoi Păunescu. *Miraculoasa întâlnire*, zic eu acum. Când mă gândesc că a fost după mai bine de zece ani de aşteptare… Ce anume m-a făcut să aştept liniştit şi să nu pun prea mult la inimă gestul de ultim netrebnic al filosofului?…

Uitasem de această miraculoasă întâlnire, prima şi ultima… Au trecut de atunci alţi zece ani! Noroc cu amicul Constantin Badea, care mi-a semnalat emisiunea celor doi impostori şi a insistat să-mi arunc un ochi! De ce impostori?

Să-i luăm pe ră nd:

Pentru mine, Liiceanu Gabriel, dacă mă pune cineva să mă gândesc la acest nume, nu este insul care m-a înjurat cu atâta lipsă de demnitate… Atât de laş!… Treacă de la mine!… Nu este Gabriel Liiceanu nici măcar farsorul care a scris *Apelul către lichele* uitându-se în oglindă. Ci este persoana care a făcut acestei Ţări un rău mult mai mare: el, Gabriel Liiceanu, a dat tonul la furăciuni în Ţara asta! încă din primele zile post-decembriste, când s-a instalat proprietar pe Editura Politică. Dacă l-ai fi întrebat cine i-a dat-o, probabil că ar fi răspuns că i-a dat-o unul, Silviu Brucan! Nici nu terminasem cu numărătoarea morţilor, şi Liiceanu se aranjase deja!

E de văzut, cine s-a privatizat mai întâi, Editura Politică, botezată Editura Humanitas, pe mâna spartă şi apucătoare a lui Gabriel Liiceanu, sau redacţia ziarului

România liberă, pe mâna disidentului Petre Băcanu! Au urmat, la scurt timp, alte redacţii, ale tuturor ziarelor judeţene! Este al naibii de semnificativ să-ţi dai seama că taman ei, ziariştii, au dat tonul la privatizare, la jefuirea patrimoniului public, cu mult înainte să apară legile privatizării şi mogulii. Ce bine înţelegi astfel de ce avem parte de o presă atât de străină de nevoile societăţii româneşti, o presă atât de trădătoare, de vândută!... L-au avut ca model pe mai sus numitul pungaş. Deh, om cu idei!

Andrei Pleşu?... Ce a căutat un filosof, un intelectual atât de rafinat, să se zbată să fie numit în conducerea civilă a CNSAS?! De unde interesul pentru mizerele dosare întocmite de analfabeta Securitate? Laşi tu biblioteca Academiei pentru hrubele în care zac arhivele Securităţii? Ce-l putea mâna pe exegetul angelităţii spre zonele pestilenţiale, degradate ale umanităţii, atât de jalnice?!...

Asemenea comportament are o singură logică, zic cunoscătorii: dosarul. Dosarul de securitate, dosarul de colaborator, dosarul de urmărit, urmărit de securitate pentru fapte ruşinoase, jenante, dosarul propriu sau al cuiva din familie, care trebuia să fie scos din circuitul public, distrus eventual...

Atât să ne explice Andrei Pleşu, ce împlinire spirituală a urmărit el la CNSAS? şi nu mai zicem nimic de prăpădul din patrimoniul naţional, care, tot aşa, a debutat sub oblăduirea sa, ca ministru prădalnic al culturii!

Când l-am acuzat pe Petre Roman că a dispus demontarea tricolorului de pe clădirea Casei Poporului, am primit răspunsul că aceasta a fost ideea şi decizia lui Andrei Pleşu, ca ministru răspunzător de spiritualitatea românească!... De ce, fiu al luptei comuniste în ilegalitate?! De ce ţi-a fost nesuferit acel stindard, care fluturând pe cea mai mare clădire din lume, era el însuşi cel mai mare steag naţional arborat vreodată! Te durea acest detaliu, de un gust îndoielnic pentru estetul din tine, dar nu şi pentru cei care îl priveam cu plăcere şi chiar emoţie, văzându-l cât de voiniceşte se zbuciumă pentru noi în bătaia vântului...

De ce, mă, neîndepliniţilor, nu v-a plăcut nici Noica, nici tricolorul românesc?

Bucureşti, 6 martie 2011 ION COJA

La acest text am mai publicat şi un *Post scriptum 2015*, când l-am pus din nou pe site. Merită şi acesta puţină atenţie:

Post scriptum 2015 Public din nou acest text, printre motive fiind şi acela că textul respectiv are nevoie de un Post Scriptum, acesta:

1. Nu se înţelege prea bine că eu, în privinţa întâlnirii „miraculoase" dintre Liiceanu şi Noica, emit în textul de mai sus ipoteza că a fost vorba de o întâlnire aranjată de servicii, pentru a-l plasa pe Liiceanu în coasta lui Noica. Noica trebuia împiedicat să aibă contact cu prea multă lume… Aceeaşi strategie de izolare a fost urmată şi în cazul unor alte personalităţi, precum Radu Gyr, Traian Puiu, Petre Ţuţea… Cu Petre Ţuţea nu le-a prea mers, dar intenţia contează! „Schema" întâlnirii dintre Noica şi Liiceanu, caracterul aranjat al întâmplării, a fost aidoma urmată în întâlnirea „întâmplătoare" pe care am avut-o acasă la Petre Ţuţea în februarie 1989 cu Aurel Dragoş Munteanu. Când ADM a încercat să mă… ADM –nească în complotul anti-ceauşist! De altfel, în discuţia pe care am avut-o cu Pleşiţă pe la mijlocul anilor '90, acesta mi-a dat de înţeles că amândoi, şi Gelu Ionescu, şi Gabriel Liiceanu, plecaseră cu misiune în Occident. Geluţu ca transfug, Liiceanu ca bursier. Misiune din partea cui? A Securităţii? Care Securitate? Cea trădătoare, cea bişniţară sau cea naţionalistă?

2. În privinţa lui Andrei Pleşu, ca să fiu mai explicit, voi preciza că prezenţa sa în CNSAS, cu totul neaşteptată, nu poate avea decât o singură explicaţie: nevoia de a umbla prin dosarele securităţii pentru a extrage dosarul de informator al său sau al unor persoane din familie. Să mă ierte Dumnezeu, nu vreau să vorbesc cu păcat, dar în dosarele de urmărit de securitate ale fratelui meu apar nişte turnătorii care nu puteau să aparţină decât unor medici de la Spitalul din Tulcea… Or, la acel spital, fratele

meu a fost ani de zile coleg cu tatăl lui Pleşu, o persoană cu care s-a înţeles foarte bine. Fratele meu refuză să creadă în bănuiala mea! Dar fratele meu este vestit de credul, de fraier la prieteni! Meseria sa fiind cea de ginecolog, unde chiar se pricepe. Dar la bărbaţi…

Fireşte, este loc şi pentru altă explicaţie, pe care să ne-o ofere însuşi Andrei Pleşu! Mi-ar părea bine să existe altă explicaţie! Voi fi bucuros s-o mediatizez cu puterile mele…

Deci, ca să ne minunăm ca lumea: au trecut mai întâi zece ani şi ceva, din 1983, toamna, când am fost înjurat la Europa Liberă de musiu Liiceanu, până prin 94 – 95 când a avut loc audierea de la Senat, întâlnirea! şi ani încă vreo opt-nouăsprezece, până în 2011, când are loc emisiunea TV, la care nu m-aş fi uitat dacă nu mă suna domnul Constantin Badea, insistând să-i văd pe cei doi balerini, ce duo de babe greţoase au ajuns. îi dau numele domnului Badea, ca să poată fi verificat că tot ce spun sunt lucruri păţite, reale. În total, aproape 30 de ani a durat până să se producă, în toate articulaţiile ei, coincidenţa, povestea, imaginată de cine?… De mine, în niciun caz!

În ăşti 30 de ani puteam să dau demult colţul, am atâţia prieteni şi colegi pe care nu-i mai am! Aş putea zice sau crede chiar că am avut zile până acum, special ca să apuce povestea să se termine, să aibă finalul meritat!… Prostul de Liiceanu s-a dat de gol de două ori: o dată ca autor al textului infam semnat de bietul Gelu Ionescu şi a doua oară că miraculoasa să întâlnire cu Constantin Noica a fost un aranjament ordinar al Securităţii. Am eu vreun merit pentru asta?… Este evident că am fost folosit, că cineva a dispus de mine, de data asta dându-mi să mai trăiesc, iată, câţiva ani buni peste vârsta la care bietul tata s-a prăpădit!…

De la cine avem zile fiecare? De la bunul Dumnezeu! Ce vrei dovadă mai bună că toată povestea asta, atât de literară, este de la Dumnezeu citire?! mai exact spus, scriere!… Povestea asta şi toate celelalte!…

Care toate celelalte?

Din care este alcătuită viaţa fiecăruia dintre noi!... în principiu vorbind!

Chiar şi a celor care nu apucă din viaţă mare lucru, şi pier cum de boare pier norii, la vârste dintre cele mai fragede?!...

Mutatis mutandis vorbind, literatura nu înseamnă numai romane, romane fluviu, epopeice, mai sunt şi nuvele, schiţe, epigrame, zicători, proverbe... Hai ku mine de-alea... Personaje principale şi personaje episodice... Scenete... Scheciuri... Chiar şi slogane, locuţiuni şi expresii... Vorbe de duh!... Hai să nu facem acum teorie literară înainte de a dovedi că despre literatură este vorba!

Pe mine m-aţi convins!...

Nu te cred! Eşti ironic, văd bine, şi nu e cazul!... Ce Dumnezeu?!

V-aţi gândit vreodată că expresia *Ce Dumnezeu* este sinonimă cu *Ce naiba*?...

Mă gândesc acum!...

Şi?

Asta... asta ar putea fi dovada că şi mnealui Şeitanul cel adeverit are oarece putere de decizie, cum bine se ştie! îşi bagă peste tot coada! E de văzut cum! Uneori scrie de capul lui texte cap-coadă, sută la sută drăceşti! Alteori – dar este pură supoziţie, Dumnezeu îi dă un personaj din roman, să-l ducă de mână pe diabolicul ins pe unde vrea naiba să-i ia pe amândoi!... Diavol şi personaj! Cine ştie ce îngăduinţă o fi având Ne-fârtatele de la Autorul cel mare, propriu-zisul?! şi în privinţa mea!... Am băgat atâtea măscări în cartea asta!... Eu nu mă recunosc...

Scoteţi-le!

Să le scot?!... Atunci de ce le-am mai băgat?!

De ce?

Omul, adică cititorii, sunt oameni slabi, supuşi păcatului!... Iar păcatul cel mai mare ştii care este? Să te plictiseşti! Să te uiţi în jur, la copaci, la stele, la gângăniile ce mişună pe tine şi să caşti de plictis şi amoc!...

M-am pus în pielea lor, a cititorilor! Nu mi-a fost uşor!... Şi când i-am simţit că-i ia moţăiala, am ridicat

puţin perdeaua!…

I-am lăsat să se uite puţin pe gaura cheii!… Nu e frumos ce am făcut, dar numai la prima vedere!… Căci aşa i-am făcut să ajungă până la pagina asta… Nu mi-a fost uşor! O s-o ţin tot aşa, ca să-i fac să ajungă şi la ultima, iar după ce vor închidea-o, nici n-or să-şi dea seama cu câte pleacă în buzunarele doldora de… Am să le bag acolo de toate, ca la colindători!…

Aho, Aho, Copii şi Fraţi, Staţi puţin şi nu mânaţi, Lângă boi v-alăturaţi şi cuvântul mi-ascultaţi!… Ehe!… Ca să-i faci pe oameni să-ţi asculte cuvântul, vii cu buhaiul, pocneşti din bici să răsune tot satul, clopoţeşti întruna… Omul este slab! îi place mai mult să vadă decât să priceapă!… Omul de azi mai ales!… Că de ei am parte!… Că cititorii d'antan unde sunt?… Où?!…

…Repet: e doar o bănuială de-a mea… Veche bine de tot! Dacă tot m-a îngăduit Bunul de El până la aceste adânci bătrâneţi, n-am de unde să ştiu exact care este motivul! Poate că o fi şi ăsta: m-a aşteptat să trec o dată peste sfiiciunea ce de ani de zile mă opreşte să mai împart şi cu alţii teribila mea bănuială… Iată, acum mă mântui de ea. *Et salvavi animam mi-am*…

Poate că era mai bine să vă mai lungiţi zilele amânând această mărturisire, această spovedanie! V-aţi săturat de… de rolul ce vi s-a dat?

Mă bagi la idei!… Mă pripesc cumva?… Eh, asta e!

Mai gândiţi-vă!…

Bine, mă mai! Dar până una-alta să ne întoarcem la… la text! Poate că e nevoie să dau unele explicaţii, la unele aluzii mai greu de descifrat… Vă stau la dispoziţie, iubite cititor! Vă rog, cine rupe gheaţa?

Eu!… Tot dumneata?!… Vă ascult!

Cunosc acest text, a circulat pe internet. L-am citit şi în „Permanenţe". Vorbiţi undeva de miracolul unor întâlniri care se putea să fie datorat providenţei, dar şi altora care, citez: „deseori au jucat acest rol în viaţa noastră". Faceţi cumva aluzie la Securitate?

Evident! Fiind vorba însă de întâlnirea lui Liiceanu cu

Noica… Cum era să-l strecoare securea pe Liiceanu în gaşca lui Noica? Printr-o întâmplare, printr-o coincidenţă provocată: Liiceanu merge în vizită la cineva la care tocmai se află în vizită Noica… O coincidenţă banală, fără nimic miraculos!… Nu bate la ochi. Se cunosc astfel cei doi şi se leagă legătura!…

Nu cumva le-aţi dat prea mare importanţă?… Rolul providenţei?! Nu e prea mult spus?! Iar or să zică unii că sunteţi omul securităţii!…

Eu omul securităţii?!

Nu ştiaţi? Mulţi aşa vă cred, altfel nu-şi pot explica…

Eu nu-mi pot explica cum de nu mai scap eu de nerozii care jură pe… securiteţea mea?! Au băgat şi pe Wikipedia că am fost secretar PCR pe Universitate… Dar asta cu securitatea cred că ştiu de unde mi se trage… Cândva, pe la mijlocul cărţii mele…

Adică al vieţii? Al romanului vieţii?

Exact în anul când am împlinit 35 de coţi, îl mezzo de la mia vita, mă gândeam să mă însor… Mă hotărâsem. Probabil că efectul cutremurului din martie… Erau în vederile selecţionerului mai multe Beatrice… Fiecare cu defectul ei. Restul, numai calităţi, numai daruri de la Dumnezeu… Una şi una!

Am fost atunci nedrept, m-am purtat…

Da, mă simt şi azi vinovat, inclusiv faţă de nevastă-mea, pe care, dintre toate, pe ea am ales-o… Vinovat şi faţă de fiecare celelalte, de una, una dintre pretendentele la mâna băiatului şi ce mai avea în dotare cu o menţiune specială… Căci băiatul, în zbuciumul sufletesc al alegerii, al selecţiei finale, a ţinut seama, mizerabilul, de originea socială a candidatelor… Se purta pe vremea aceea! Chiar dacă în 77 rar se mai ţinea seama de ce-a fost tap-tu, ce-a fost mă-ta?… Eu însă am eliminat-o din competiţie pe cea al cărei tată nu fusese mai nimic, dar era la data aceea colonel de securitate… Şi doar era una dintre cele mai înzestrate concurente…

Nu! Nu-mi cere detalii… Dar simt că mă bate Dumnezeu, după ce am evitat morţiş un colonel de

securitate în autobiografia mea, să mă văd mereu luat drept colonel al aceleiaşi Securităţi… Măcar general să mă fi făcut de atât amar de ani… Dar nu! Colonel şi atât! Ca şi persoana în cauză…

Vorba asta, cu Dumnezeu care bate, o auzi mereu… Sau, cum zicea mama, a fost mâna lui Dumnezeu… Mâna, nu voia! Mâna cea, cum spuneam mai sus, scriitoreaţă!

Ce înseamnă asta altceva decât intuirea, la nivelul omului de rând, la nivelul limbii române – şic! a poveştii ce tocmai ţi-o spusei…

Abia aţi început-o…

De vreme ce nici apariţia şi funcţionarea securităţii nu este o întâmplare, ci tot din raţiuni supreme, divine, chiar dacă diabolice, a fost lăsată să se nască şi să crească şi să înflorească, nu trebuie luată ca o blasfemie vorba mea despre Providenţă!… Tovarăşul Dracu’ să-i ia pe toţi securiştii e tot creaţia Domnului! Nu?! în plus, dacă mă gândesc bine, am rostit acele cuvinte care ţi se par dumitale nepotrivite, fiind eu determinat – inconştient, dar profund, de una dintre cele mai tulburătoare întâmplări de care am avut parte în ultima vreme…

…Mai aveţi răbdare şi pentru următorul basm?…

Avem, numai basm să fie! Basm basm, frăţioare, căci nimic nu este mai adevărat decât basmele, mai ales când le trăieşti tu însuţi!… Dar şi povestite de alţii au farmecul lor! …

Vă ascultam!

Personajul principal este domnul general Marin Lungu! General de securitate? Vezi bine! Cine este domnul general?… Dacă cineva nu-l cunoaşte, este cunoscut mai ales de pe vremea când avea nouă ani şi a participat ca copil de trupă cu Regimentul 9 Cavalerie din Constanţa la al Doilea Război Mondial, făcut prizonier de nemţi undeva prin munţii Tatra, apoi decorat şi cinstit în toată lumea ca fiind cel mai tânăr combatant pe frontul de Est, anti-fascist… Şi nu orice combatant, ci un combatant erou! S-a făcut şi un film, *Prea mic pentru un război atât de mare*… După scenariul lui Dumitru Radu Popescu, personaj,

deocamdată episodic, în capitolul doişpe, parcă, de mai sus, nu mai ţin minte numărul şi titlul! Sper că ţii minte! L-am scris zilele trecute! Când m-am întâlnit la Uniunea Scriitorilor cu generalul de securitate, altul, Pamphil, nu Marin Lungu.

Pe Marin Lungu l-am cunoscut abia prin ’93… Iar prin 2000 şi ceva, ce-mi povesteşte, ne de fapt, că eram mai mulţi, la Vatra Românească, pe Brezoianu… Cică participase la adunarea anuală a supravieţuitorilor de la Oarba de Mureş… Acolo a fost un adevărat măcel în septembrie 1944. Sub comandă sovietică, armata română a trebuit să ia cu asalt o poziţie absolut inexpugnabilă a nemţilor, a cărei utilitate era nulă! Se putea ocoli şi înainta în voie, lăsând acele cuiburi de mitralieră nemţeşti să se plictisească pe malul Mureşului până la sfârşitul celui de al III-lea război mondial!… Nenorocitul de Malinovschi, vedea bine cum stau lucrurile, i-au spus şi generalii români, dar a dat nemernicul de mareşal ordinul de asalt şi pe vorba asta au murit 20.000 – douăzeci de miare de flăcăi, fiecare cu familia lui, cu satul şi gaşca de prieteni etc. Fiecare cu romanul său, curmat la aceeaşi pagină… Pagina de istorie dureroasă de la Oarba de Mureş!

După 1990, supravieţuitorii, tot mai puţini, se adună an de an şi aprind lumânări pentru sufletul camarazilor de arme… La fel şi în acel an. După care festivităţi – ne povesteşte domnul general Lungu, dânsul, însoţit de alt general – nu i-am reţinut numele, se urcă în tren să se întoarcă acasă. Acceleratul Arad-Bucureşti! Singuri în compartiment o vreme, până când le vine în compartiment un bărbat cam spre 50 de ani, cu care, fireşte, se leagă o conversaţie, obligatorie într-un tren din Balcani. După primele vorbe, bărbatul se lasă pe spate – asta îmi imaginez eu cu lăsatul pe spate, face o pauză – la fel, şi le zice: Cum a fost la Oarba de Mureş, domnilor generali?…

Dar de unde ştiţi că am fost acolo?

Păi nu sunteţi dumneavoastră generalul Marin Lungu? Şi dumneavoastră generalul… Nicolae Militaru, să zicem… Şi o ţine tot aşa, până la Braşov, unde coboară din

tren lăsându-i pe cei doi domni generali cum nu se poate mai tulburaţi. Individul se dovedise a fi „un vizionar”, după expresia domnului general Marin Lungu. I-a spus domnului Lungu când s-a născut şi unde, cum îl cheamă pe nepotul de la fată, pe nevastă, pe părinţi, unde locuieşte. I-a spus şi ce are în geantă: aveţi şpaltul unei cărţi pe care vă ajută domnul profesor Ion Coja să o scoateţi… Prin Vatra Românească! A coborât din tren avertizându-i: pe domnul Lungu să nu mai pună atâta suflet în procesul cu casă, că se va aranja până la urmă într-un fel convenabil, iar pe celălalt general să aibă ghijă cu inima, să se ferească de emoţii, de stres… Iar domnul general – s-o fi ferit, nu s-a ferit, cert este că după o săptămână a cam murit. Infarct, bineînţeles!…

Relatarea domnului general a stârnit cele mai vii comentarii printre cei de faţă. Fiecare dintre noi avea de povestit ceva despre prezicătorii şi ghicitorii în stele şi talpa piciorului pe care i-a cunoscut sau de care a auzit, de moşmoane, de vrăji şi farmece, subiectul este pasionant şi numai despre asta am vorbit în ziua aceea la Vatră, la şedinţa noastră săptămânală… Fine del primo tempo!

Secondo tempo, vara lui 2009. Când m-a pus cine? Dracu’, cine altul?! să candidez la preşidenţia României. Adică m-a pus să anunţ că vreau să!… Am început să strâng semnături, să dau declaraţii, să mă întâlnesc cu feluriţi oameni… Printre care, memorabilă, întâlnirea cu domnul Jean Theodoru… Nume real, real şi individul. Fost ofiţer de secure!… Ne cunoscusem cu vreo doi ani înainte, întâmplător…

Întâmplător?

Da, în Metrou… Dar ai dreptate… Poate că n-a fost întâmplător… O să mă mai gândesc. Oricum, acum, când ne-am revăzut, n-a mai fost întâmplător, ci el m-a căutat ca să stăm de vorbă despre candidatura mea. A încercat să mă descurajeze, aşa, din simpatia pe care mi-o purta pentru apariţiile mele la televiziune… Cu argumente convingătoare. Ştia de ce candidam. Adică ştia răspunsul pe care eu îl dădeam în stânga şi în dreapta, la lumea toată

care se mira că din senin, mi-a venit aşa pe chelie să candidez. „Sunt singurul – le răspundeam, care îl pot împiedica pe Băsescu să mai fure o dată alegerile!… Dar n-o pot face decât dacă, candidând, voi avea dreptul să apar la TV şi să dau din mine tot ce am de spus… Flota? Numai flota?!… O să vă cruciţi toţi cu ce o să apar!…”

Nu ne spuneţi şi nouă?

Altă dată, în alt capitol… în altă carte… Nu mă mai întrerupe!

Deci m-am văzut de două ori cu domnul colonel, colonel probabil… Discuţii destul de lungi, nu doar politică… La un moment dat, nu ştiu cum a venit vorba de paranormali, părea mai degrabă sceptic. Eu, dimpotrivă. L-am întrebat dacă îl cunoaşte pe generalul Marin Lungu, cum să nu-l cunoască, şi i-am povestit păţania acestuia cu prezicătorul din tren… M-a ascultat cu un zâmbet care încerca din răsputeri să nu treacă în râs, dar ce râs homeric se căznea să nu izbucnească în el, în râsul acela, vere! Când mă gândesc la ce mi-a spus apoi… Tot pe scurt, el, don colonel: ăl din tren nu era niciun fel de vizionar, domnule profesor… Era vreun băiat din sistem, coleg, cu ochi albaştri ca petliţele de la uniforma pe care nu o poartă niciodată ca să nu se afle cu ce se ocupă!

Adică?

Adică, am înţeles într-un târziu, din jumătăţi de cuvânt, de propoziţie şi de frază, că ei, unii, nu toţi şi nici mulţi, câţiva dintre securişti, mai isteţi, au inventat un joc, acesta, şi se amuză, se joacă cu câte unul pe care îl are în vizor, în cercetare, aşa că-l ştie şi ce lapte a supt la coana mă-sa! Şi la un moment dat înscenează, de dragul amuzamentului, scena din tren… Generalul

Lungu a stat la hotel, părea că-şi aminteşte convivul meu, aşa că i s-a putut umbla şi în servietă, să vadă ce cară după el!… Fusese lucrat operativ deja, de câteva luni sau poate ani, aşa că se ştia şi de prietenia cu profesorul Coja…

Am rămas mut. Mut de admiraţie? Bă, securiştii noştri au atâta umor?!… Şi atât de cinic?!…

V-am spus, unii, câţiva… Nu cumva unul singur? mi-a venit să zic… Oare omul din faţa mea fusese în tren cu generalul Lungu? Lungu Marin…

Dar cum rămâne cu celălalt general? Care a murit după câteva zile, aşa cum i-aţi prezis?

N-a negat, s-a lăsat prins, şi a precizat, misterios: câteodată noi ştim dinainte când cineva moare, de inimă mai ales… Deci el fusese ăla!… Ce zici?

Mda, rarisimă coincidenţă!…

Dar nu mai era vorbă acum de coincidenţe, ci de Providenţa însăşi, forţa nevăzută care ştie totul despre fiecare şi ne aranjează întâmplările şi coincidenţele din viaţa noastră… Păi nu asta a făcut securitatea chiar cu unul de-al lor, cu domnul general Lungu, în povestea ce tocmai o spusei?!… Nu mă miră să-l fi urmărit „operativ” pe domnul general Lungu, atât de nemulţumit, sonor nemulţumit de cum au luat-o toate la vale după 1990!… în decembrie 1989 era deja de câteva luni pensionar şi n-a avut cum participa oficial, cu sarcină de serviciu, la evenimentul respectiv… Adică să se afle alături de colegii trădători!…

O clipă! Să tragem concluzia că Liiceanu a fost omul Secului?…

Vorba Liiceanului: are asta vreo legătură cu cartea noastră?…

Dacă tot veni vorba!…

Mă gândesc abia acum: Liceanu, cu un singur /, nu avea cum să nu ştie sau să presupună că în redacţia Europei Libere se află şi oameni ai Securităţii, nu numai ai KGB, Mossad şi alte oficine! Că deci ştia că se putea afla de aranjamentul său cu Gelu Ionescu… Şi nu i-a fost teamă de Secure!… Ghici ciupercă de ce!…

Păcat că nu aţi făcut acest raţionament atunci, în 1994 sau cinci…

Am făcut însă altceva: în vara sau toamna lui 1990 am primit o invitaţie la GDS şi m-am dus, am luat-o în serios. M-am dus ca să dau de individ şi să-l ruşinez în faţa colegilor săi. Ipochimenul – dar nu ştiu ce înseamnă

ipochidermul dumneavoastră! adică individul, persoana în chestiune, liceanul! Când m-a văzut a dispărut din sală!... Gest magic, numai Şcolerul putea să-l facă, căci dacă rămânea pe loc, eu aş fi spus acolo câteva vorbe, uşor de trecut cu vederea de ceilalţi, iar miracolul întâlnirii de la Senat, patru ani mai târziu, nu s-ar mai fi produs!... Şi nici ăla cu televizorul!... Vezi mata că eu am vrut să tranşez lucrurile într-un mod banal, anodin, şi nu am putut, nu am fost lăsat să stric tot aranjamentul care se punea la cale fără ştiinţa mea!...

Mă mai gândesc şi altfel!... Ca să se producă miracolul până la capăt – mă gândesc şi la emisiunea TV, nu numai dumneavoastră, ci şi victima s-a ales cu ceva, autorul lungindu-i şi lui zilişoarele, în acelaşi scop, ca să se rotunjească toată povestea... îi vedeţi vreo continuare?

Nu! Capitol închis! Ca şi cel de faţă... Sau poate că mai e nevoie de alte dovezi?

N-ar strica! Vă grăbiţi?... Nu, dar este o măsură în toate!... Să nu abuzez! Cum să abuzaţi când e vorba de capitolul cel mai important, după mine! mai convingeţi-mă cu ceva!

...Am o listă întreagă în cap, de care mi-am adus aminte acum, cât am stat de vorbă!... Să nu uit! O dată, în puţinele ocazii când am stat la şuetă cu Horia Moculescu, mai erau şi alţii, şi a venit vorba de coincidenţe de-astea, mai stranii... Fiecare cu ale lui. Am uitat ce au povestit ceilalţi, am ţinut minte însă una de pomină, povestită de Moculescu: era în turneu la Odessa, găzduiţi într-un hotel vechi, somptuos, de pe vremea ţarilor. Gazdele l-au făcut atent că-i vor da lui apartamentul cel mai luxos, care a văzut la viaţa sa multe figuri istorice... Iar într-o seară, privind la televizor un film documentar sovietic, l-a văzut intrând în hotel pe Hitler însuşi, filmat apoi chiar în camera în care acum se afla Horică al nostru, benoclându-se la somptuosul pat cu baldachin de pe ecran în care el însuşi zăcea paralizat de stupefacţie, cu acelaşi sentiment al miracolului trăit...

E bine că veniţi şi cu mărturiile altora... Mai aveţi?

Ştiu şi eu pe care s-o mai dau?!… Am mai multe!

Una mai… mai uşor de verificat! Cu alt erou principal!

Cu Lucian Iancu?! Merge?… E vorba de actorul…

…marele actor!

…din Constanţa? Cel care pe la mijlocul anilor ’80 a încercat să fugă din ţară pe un vapor?…

Da, despre el am una!… După ce l-au arestat şi condamnat la moarte la Constanţa, recursul s-a judecat la Bucureşti! La Tribunalul Mare, exact în sala în care, cu vreo patru ani mai înainte, Lulă al meu filmase, turnase o scenă de film în care el juca rolul unui judecător lipsit de îndurare cu cei din boxă… După câţiva ani, în boxă, dar de adevăratelea, era fostul judecător… Lucian Iancu! Trăieşte! Mi-a povestit întâmplarea asta aşa, din senin! Nu m-am mirat deloc că o face! Aveam nevoie de ea în acest… capitol!

E foarte bine că… Ştiţi cum sunt cititorii! Cât sunt de…

Cât sunt de mizerabili sau de… Ce-ai vrut să spui despre cititori, fratele meu cititor în stele? Cum sunt, dom’le, dragii de ei?… Vedea-i-aş personaje, de-alea negative rău!

Vor dovezi, vor să verifice, să confrunte… Pentru cititor autorul este un adversar… îi caută defecte… Pete negre în biografie…

Vorbeşti serios? Nu prea cunosc condiţia de cititor… Citesc puţin… Scriu şi mai puţin… Şi cu ce vă ocupaţi?…

Încerc să trăiesc… Adică am încercat… Până când am înţeles că nu trăiesc decât aşa cum mă scrie Altul… E deprimant… Singura satisfacţie e că mi-am dat seama. Sper că fără voia autorului! A Autorului, pardon!… Dar e prea devreme ca să am sentimente… Să deduc semnificaţiile… Nici faptele nu-s încă bine circumstanţiate…

Să mai aşteptăm revelaţii noi, poate că… Doamne, iartă-mă, ce era să spun!…

Ce?

Că n-o fi dracul chiar aşa de negru!... Iartă-mă, Doamne! Dar aşa vine vorba asta românească!... N-am putut să n-o...

Ar fi ceva aici de zăbovit măcar o clipă!... Cred că am găsit o... Să nu-i zic chiar confirmare! Decideţi dumneavoastră, eu vin doar cu citatul, din Eminescu, cică nu noi eram stăpânii limbii, ci ea este stăpâna noastră!... Nu vorbim limba română, ci limba română ne vorbeşte... ne rosteşte... Poate că nu am citat exact. Dar se potriveşte cu...

Da, nu vorbim chiar de capul nostru!... Vorbim cum şi ce ne lasă limba să vorbim!... La fel şi gândim numai ce ne lasă limba să gândim... Iar faptele? Fapte şi cuvinte, cuvintele ca fapte, faptele ca cuvinte... Sigur că da! Bravo! ...

...Dar este mişto de tot, domnule, paralela, analogia pe care ai propus-o dumneata... îţi dai seama de ce? De ce este aşa de interesantă?

Cred că îmi cereţi prea mult, domnule profesor... Eu, nu ştiu de ce, mi-am adus aminte citatul, l-aţi dat la curs, mă bucur că se chiar potriveşte!

Păi dacă faptele noastre sunt decise de... De cine?

Aţi spus că de Doamne-Doamne, cerescul Tată...

Iar vorbele, nici ele nu-s de noi rostite... Atunci?

Atunci graiul şi Dumnezeu înseamnă că sunt...

Curaj!

...Sunt tot o apă şi-un pământ!

Bravo, domnule!... Hai, mai fă un pas! Ai zis graiul?

Da!

Şi nu l-ai scris cu majusculă!

Am greşit!

La nuanţă ai greşit... Pune-i majusculă! Să auzim!

Cum se cheamă graiul când îl scrii cu majusculă?

...Graiul, când îl scrii cu majusculă?...

Dacă ştii, nu te mai prezinţi la examen!...

...Graiul, când se scrie cu majusculă?

Ce-i aşa greu?!

Am găsit!… Dar aş vrea să vin totuşi la examen!… Să mai vorbiţi pe acest subiect. Care este subiectul? Logosul! Scris cu binemeritata majusculă: Logosul… La început a fost Logosul, Rostirea lucrurilor, când prin rostirea numelui, a denumirii, fiecare ceva a căpătat un rost… Şi ne-aţi spus că numai în limba română vorbită în Muscel la Boteni, în satul lui Petre Ţuţea, rostirea înseamnă deopotrivă *ratio etoratio*, ca-n biblicul Logos… N-ar trebui scris tot cu majusculă şi Rostirea, Rostul?…

Asta s-o faceţi voi, noua generaţie… Eu am obosit…

Deci cum facem? Mergeţi mai departe?…

Cât de departe?

V-ar mai trebui una fără nicio legătură cu dumneavoastră şi uşor de verificat…

Mama ştia multe!… Maică-mea îl identifica pe… pe Marele Anonim la tot pasul, dar ea-i zicea mână, mâna lui Dumnezeu… Cu majusculă, cred: Mâna lui Dumnezeu!… Era vorba de întâmplări mărunte, literatură minoră, cum ar zice colegii de la catedra de literatură… Implicându-i pe vecini, rude, prieteni, cunoscuţi… Oameni umili, de umplutură…

Mâna lui Dumnezeu!…

O auzeam des pe mama: Ai văzut Mâna lui Dumnezeu?! Dar ce s-a întâmplat? N-ai auzit ce-a păţit cutărică?…

Păi mi se pare normal!… Poţi să scrii fără să te foloseşti de mână?… Nici măcar la computer!

Mda!… îmi pare bine că mă completezi! Mă… Mă adânceşti! Oh, maestre, sunteţi prea…

Vrei una mai… Hai, una pe care am tot vrut s-o povestesc pentru cei care nu cred în Dumnezeu, iată că i-a sunat sorocul!…

E, într-un fel, legată tot de Mareşal… Ai văzut cum l-a votat Ţara?!… Suntem un popor mare… Da, e vorba de George Alexianu, omul vestit de corect, auzise şi Mareşalul de profesorul de drept administrativ de la Cernăuţi, şi numai pentru faima acestuia, fără să-l cunoască personal, l-a numit guvernator al Transnistriei… în 1941. Post de

mare răspundere civică! Era în joc obrazul Ţarii! Felul cum românii, prin George Alexianu în primul rând, au administrat teritoriul cucerit al Transnistriei, cu capitala la Odessa, ştiind bine că-l vor da înapoi la sfârşitul războiului, este un capitol glorios din Istoria universală a Omeniei… Iar sfârşitul războiului a fost cel care a fost… încununat de minciunile cele mai murdare din toată Istoria universală a Nemerniciei… Printre care şi minciunile în consecinţa cărora Mareşalul şi principalii săi colaboratori au fost condamnaţi la moarte şi executaţi…

George Alexianu, om cu familie, soţie, trei copii perfect conştienţi de ce se întâmpla cu tatăl lor şi o locuinţă, potrivită rangului de bărbat de stat român autentic… Un mic exerciţiu de imaginaţie, ca să reconstituim atmosfera din acea familie, din casa de pe Moxa, cu decoraţii exterioare orientale, unde locuiau, şi unde, în seara consecutivă execuţiei, se prezintă cu autoritatea funcţiei de mari bărbaţi ai statului nou, comunist, trei tovarăşi: Miron Constantinescu, Lucreţiu Pătrăşcanu şi Alexandru Bârlădeanu. Fireşte, nu-i poftise nimeni. Ci ei poftiseră. Miron Constantinescu zis-a că pofteşte el locuinţa, Lucreţiu Pătrăşcanu locuia deja boiereşte, aşa că a poftit numai la biblioteca răposatului prin împuşcare ordonată de la Moscova, iar lui Alexandru Bârlădeanu nu i-a mai rămas să poftească decât la şoferul familiei, cu maşina aferentă funcţiei cu tot…

Doamna Alexianu a priceput cu greu că din clipa aceea mai avea o jumătate de ceas în care ea şi cei trei copilaşi să-şi facă bagajele şi să părăsească locuinţa cu doar ce putea duce fiecare. Restul, tot ce mai era prin casă, rămânea în proprietatea fostului Cohn. Vigilent cu ce îi aparţine, acest Cohn-stantinescu a privit-o atent pe femeia cu trei copii atârnaţi de poală care se pregătea de ducă-se unde va vedea cu ochii. Ceva i s-a părut în neregulă, aşa că i-a cerut duşmanului de clasă să nu plece încălţată cu pantofii ăia strident de noi. Mai avea atâtea perechi de pantofi purtaţi deja. Să-i poarte sănătoasă mai departe! Hai, rapid! Descălţarea!…

Cam aşa a debutat viaţa nouă a lui Miron Cohnstantinescu în fosta locuinţă a familiei Alexianu… Pe scurt, a urmat cariera politică a marelui activist PCR, o vreme am avut în clasă şi tabloul lui pe perete, ca să inspire procesul de călire a omului nou, a umanismului socialist etc., etc. Se găseşte pe Google biografia scârbei, probabil… Ce nu se găseşte acolo este următoarea poveste: în noua locuinţă s-a simţit foarte bine Cohnu Miron, aşa că curând şi-a făcut familie, de tip nou, desigur: nevastă şi vreo trei sau patru, chiar cinci copii. Să-i numărăm puţin: unul, primul dintre ei care a murit, a făcut-o chiar în curte, dându-se în leagănul rămas de la copiii Alexianu. S-a încurcat în sforile de care atârna leagănul şi s-a strangulat, fără voia sa, desigur. Dar cu voia cui? Corect scris: cu voia lui?…

Al doilea, băiat de viitor, intră la facultate după un concurs de admitere sever şi, de bucurie, pleacă pe munte cu toată gaşca din Primăverii, probabil. Dintre toţi, numai unul, fiul Constantinesculuiui, comite un pas greşit şi nu se mai opreşte decât pe fundul prăpastie! din vecinătatea cea mai proximă…

Al treilea, probabil sfătuit de cineva că Ţara asta e cu ghinion, pleacă în Israelul paternal, se repatriază, cum ar veni. Unii zic că s-a dus numai în misiune… Ce fel de misiune?! Că a murit în două săptămâni, izbit de un camion militar… Ca Mihail Sebastián? Maybe!

Au mai rămas doi, o fată şi un flăcău. Asta până când coana Cohn nu are de lucru şi o găseşte pe domnişoară coborându-se, proletară, până la nivelul şoferului de pe Volga tovarăşului tată. Asta chiar în casa foştilor boieri. Într-un acces de boierie, ce mai plutea imponderabil între zidurile fostei reşedinţe nobiliare.

tovarăşa Miron o ceartă rău pe fiica tovarăşului ministru a vreo trei sau patru ministere, o ceartă pentru relaţii sexuale neprincipiale, o ceartă de se ajunge unde ştie toată lumea că s-a ajuns: biata fată pune mâna pe satirul din bucătărie şi…

Tot ce a mai putut face tovarăşul tată, rămas văduv, a

fost să-i aranjeze fiicei mamicide un certificat medical prin care să fie internată la Predeal, iar nu la Jilava… De unde iese imediat după 1990 şi primul drum pe care îl face, în deplină libertate, a fost la gară, dinaintea primului tren care nu oprea în gara Predeal…

Şi bietul Miron?… A avut noroc şi a murit înainte de 1990… Infarct! Cauzat de o alarmă falsă în care a intrat atunci când a fost întors de la aeroport I s-a părut că i-a sunat ceasul, că s-a descoperit vreuna din mârşăviile lui neştiute decât sau ştiute doar de câţiva tovarăşi de încredere care, iată, nu i-au meritat încrederea. Şi stop coraçonul, în maşina care îl întorcea din drum, ca să primească nişte documente cu care să se prezinte la Praga, unde era aşteptat ca reprezentant al PCR la al nu ştiu câtelea congres al bla-bla, bla-bla… A murit nevinovat, vreau să zic nepedepsit de vreunul dintre noi, persoană sau instituţie, din lumea cea văzută şi pipăibilă… Dar de pedeapsă a fost vorba!… Nu crezi?

Văleu, văleu… Ce mai poveste!…

Eh, când biata femeie a fost pusă să se descalţe de pantofii cei buni şi să ia alţii, gata scâlciaţi, nu crezi că s-a revărsat paharul răbdării creştineşti?!

Vă gândiţi că a plecat din casa aceea blestemându-i pe cei ce o dădeau afară?… Mă gândesc şi la soarta lui Pătrăşcanu…

Te gândeşti bine!

Dar Alexandru Bârlădeanu? N-a prea păţit nimic!…

Poate că nu era vinovat!… Poate că ieşise la vânătoare de burjui fără voia lui, fără plăcere… L-am cunoscut după 1990 în câteva ipostaze minunate, memorabile în pozitiv… Oricum, se pare că regula este ca unul dintre ei să supravieţuiască… La fel cum a supravieţuit şi unul dintre copiii lui Miron Constantinescu. Poate fi vizitat la adresa amintită, de pe Moxa. Cine nu crede, n-are decât să mă verifice. De fapt nu pe mine, ci pe… autor. Adevăratul! Marele!

Cum legaţi de toată… toată teoria dumneavoastră ideea de blestem? Am impresia că asupra familiei Miron

Constantinescu aşa ceva s-a abătut un veritabil blestem! Ca-n tragediile antice! Chiar că realitatea bate literatura… Cunoşteam şi eu povestea familiei, dar n-am ştiut să mă emoţionez, să văd… caligrafia divină! Scriitura!

Blestemul?… Bună observaţie. Este, cel mai probabil, interpretarea populară, naivă, dar corectă ca intuiţie, a faptului că trăim literar… Literaritatea vieţii noastre nu este pregnantă în tot ce se întâmplă… Nu ştim să vedem Mâna Domnului decât în paginile mai spectaculoase… Mai de scandal, de prima pagină a ziarelor!… Celelalte pagini, mai descriptive, mai analitice, pasteluri, tablouri, meditaţii, nu sunt resimţite ca literatură de cei mai mulţi oameni… Dacă stai de vorbă cu oameni care au suferit şi cu cât au suferit mai mult cu atât mai mare mulţumire au arătat cerului, un călugăr autentic sau un fost deţinut politic autentic şi el, înveţi să-l vezi pe Dumnezeu, Cel nevăzut, în toate cele văzute… vizibile… tangibile…

Părinte Radu Leonte, cum este să stai douăzeci şi patru de ani în temniţă?… Mi-am luat curajul şi l-am întrebat pe mai sus numitul… Fusese arestat din fruntea mesei, unde el era mirele… în primăvara lui 1941… S-a întors după 24 de ani, în 1964, spre toamnă. Şi şi-a găsit mireasa aşteptându-l… Cum e, părinte, să stai douăzeci şi patru de ani… Douăzeci şi patru de ani…

Norocul nostru că l-am întrebat, căci aşa s-a îmbogăţitlimba română cu una dintre cele mai frumoase propoziţii: La început, în primii cinci-şase ani de temniţă e mai greu, căci nu pricepi de la început care este norocul de a te afla acolo…

Încearcă s-o ţii minte. Repetă!

La început, în primii cinci-şase ani, atunci e mai greu, căci nu pricepi de la început care este norocul tău că ai ajuns în lanţuri…

A mai trăit părintele Radu încă mulţi ani după 1990… Aşa l-am cunoscut, la Sibiu…

Legionar, deci?

Mai contează?…

Mai trăieşte?

Ce-ar fi?... O să mă interesez. Ar fi minunat!... Cred că era de-o vârstă cu conu Cohn...

Ce facem? Cohn-tinuăm? Ţi-a plăcut vreuna?

...Nu-mi iese din minte povestea cu generalul şi securistul pe post de ghicitor, de... vizionar!... Perversă minte!... Dar şi ce ingenioasă farsă... Securistul farsor?

Sunt oameni şi securiştii...

Cine-ar fi zis?!...

Să mai bag vreo câteva?... Am una cu soacră-mea. Merge?

Să vedem... Dar ultima! S-au adunat destule!... Fie! Pour la bonne bouche!... Daa! Gătea minunat!...

...Se făcea că eu mă întâlneam pe stradă cu Marius Tupan, pe 6 Martie, în colţ la Romarta Copiilor, şi aflam de la el că lucrează peste drum, în redacţie la *Urzica*, revistă de umor comunist... Dacă a existat umor securist, de ce n-ar exista şi umor comunist?!... Insistă, iar eu îi promit că-i voi scrie un material, o tabletă ceva... Uit, el nu uită şi mă bate la cap şi la telefon până îi fac pofta şi scriu ceva... O pagină, poate nici atât, pe tema mereu înveselitoare a raportului soacră-ginere... Nu mai ţin minte nimic din ce scrisesem acolo... A fost prima şi ultima oară când am publicat ceva la *Urzica*... Nici nu m-am gândit că soacră-mea va citi vreodată ce am scris eu acolo şi propriu-zis eu însumi uitasem de acel text prizărit... După o vreme, soacră-mea vine iar la Bucureşti, iar eu iar mă duc la gară s-o aştept, poate o pune naiba şi vine cu vreo dimigeană de vin mai pântecoasă! A pus-o, că doar naiba se are bine cu toate soacrele de pe lumea asta! O iau eu de-o toartă pe cucoană – vorbesc de damigeană, şi hai acasă cu amândouă damigenele. Unde ajungem, şi nevastă-mea o ia în primire pe mamă-sa, iar eu mă credeam de-acum ieşit din rol, liber să mă retrag la mine în bârlog... Dar de unde?! Avea chef de interpelări bătrâna doamnă, care, de felul ei cam ştia de glumă, aşa că mă ia cu binele, mă. Ioane, tu nu mai încapi de soacră şi o mai spui şi la toată lumea?! Chiar aşa de acră soacră mi-s?... Mă uit la nevastă, ea la mine, despre ce bate câmpii şoldovanca a

bătrână?...

Ia uite aici! şi-mi vâră în ochi *Urzic*a'. Eu te credeam om serios! Ai ajuns să scrii la *Urzica*?

Şi eu vă credeam femeie serioasă! De când cumpăraţi *Urzica*?... O iau pe revistă în două deşte, ca pe un chilot murdar, al altuia, o deschid la locul indicat şi dau de textul meu, de care uitasem cu totul... Ce haz am făcut cu toţii, eu puţin mai îngândurat după ce am aflat cum s-au fost întâmplat toate şi atunci am devenit iar bănuitor... Luminoasă bănuială! Mântuitoare!

Soacră-mea nu cumpărase nici fir de Urzică! Ci un neică nimeni din compartiment o avea şi o citise pe drum, iar când a coborât la Ploieşti, găzarul naibii a uitat de ea sau a lăsat-o în tren, citită şi părăsită. Dar nici aşa n-ar fi citit-o soacră-mea, femeie serioasă, precum spuneam. Însă trenul s-a oprit la intrarea în Bucureşti şi au aşteptat acolo un sfert de oră şi mai bine. Atunci, în minutele de întârziere, de lehamite şi nerăbdare de a se vedea cu dragul de ginere, a pus mâna pe urzică şi de cum a deschis revista, ochii-i i-au căzut-au pe numele subsemnatului, i-a belit mari cât cepele şi, normal, a citit... Cum să nu te amuze, măcar la început, asemenea coincidenţa naibii!... Am tot povestit-o mai apoi până am început să intru la idei! Prea mare potriveala ca să fie din întâmplare! Prea!... Astă întâmplare nu poate fi din întâmplare...

Mda, a fost un moment ăla!... Trebuia povestit! Clar îşi strecurase cineva codiţa îmbârligată!... Atunci mi-a trecut prin creierei că de literatură se mai ocupă cineva, nu numai Bunul Dumnezeu... Ci şi un confident de dintotdeauna al tuturor soacrelor!...

Îţi dai seama?... S-a ţinut tare, biată soacră-mea, Dumnezeu s-o odihnească! N-a pus mâna pe urzica de la Ploieşti până la Bucureşti, în triaj, de a fost nevoie să fie trenul oprit la un semafor şi acolo să adaste până s-a îndurat femeia şi a cules urzica... Dar nu ca să n-o ia altul! Ci din presimţirea că dacă nu deschide mizera foaie mai aşteptau şi azi în câmp, să se schimbe macazul... Te pui cu autorul atoate...

Aşa ceva o fi fost şi cu mărul ispitei…

Să n-aibă Naiba nicio vină?… Nici biata femeie?…

Deci începi să mă iei în serios!…

Părerea mea contează chiar aşa de mult?!…

A celorlalţi n-am cum s-o verific, s-o aflu!…

Poate că ar mai trebui ceva la scară mai mare, o coincidenţă de-asta… Şi s-au ceva care să poată fi verificat de cineva care ar vrea dovezi, dovada!… Uşor de verificat.

Dintre coincidenţele astea – dar ar trebui să folosesc sau să inventez alt cuvânt, care să însemne numai acele coincidenţe care poartă pecetea divină… Cred că am găsit, tot una de care am făcut deja caz public, când mi-am dat seama că Dumnezeu – chiar pe nume i-am spus, s-a uitat la un meci de fotbal şi l-a aranjat să fie fără pereche de pilduitor, pentru cine a avut minte să priceapă. Ceilalţi, ca majoritatea majorităţii, nu au, domnule, senzori pentru mirific, pentru minunile care se petrec în jurul nostru. Ceea ce mă face să cred că şi eu, probabil, dacă am această capacitate, am o capacitate fatal limitată de a simţi intervenţia maestrului în textura vieţii noastre… Plouă cu coincidenţe mirabunde – să le zic aşa? Mirabunde?… De a se mirare cu toţii, dar de cele mai multe ori niciunul… Asta ce să însemne? Că Dumnezeu, sigur că da, scrie pentru… în niciun caz pentru noi!… Dar pentru cine?! Pentru sertar?…

Cu întrebarea asta cred că merg prea departe, Doamne, iartă-mă! şi îngăduie-mi să mă întorc în banca mea!

Spuneaţi de o mirabundă de-asta publicată deja?

Da, după ce am văzut meciul de fotbal din finala Campionilor Europei, cea desfăşurată la Moscova, între două echipe englezeşti… Iată textul, aşa cum l-am dat pe Internet şi a fost publicat şi de Adrian Păunescu:

MINUNEA DE PE LUJNIKI La meciul Manchester – Chelsea

Dumnezeu s-a arătat ca să-l vadă toată suflarea omenească

Practic, toată omenirea s-a uitat la meciul de fotbal

dintre cele două echipe englezeşti ajunse să-şi dispute finala Cupei Campionilor. Un plus de atracţie – locul finalei: Moscova. Desfăşurarea meciului a avut o structură extrem de… literară, adică pe parcursul acestei finale s-a produs o succesiune de momente şi situaţii care păreau posibile, în înlănţuirea lor, numai în imaginaţia unui scriitor, a unui scenarist. „E prea de tot!”, am fi zis, dacă ni s-ar fi prezentat un film artistic în care am fi asistat la atâtea coincidenţe, perfect neverosimile într-un film, dar pe care văzându-le că se petrec totuşi în realitatea cea mai realitate, adică la TV, în văzul simultan a 2 – 3 miliarde de spectatori, de martori, nu mai avem ce spune. Ce s-a întâmplat pe Lujniki nu este ficţiune, ci purul adevăr!

Cum e cu coincidenţele? în disputa dintre evoluţionişti şi creaţionişti, adică în disputa dintre atei şi drept credincioşi, argumentul cel mai puternic şi decisiv este argumentul coincidenţelor: dacă vrei să explici apariţia vieţii şi a omului prin jocul aleatoriu al condiţiilor naturale, strict materiale, trebuie să accepţi acţiunea conjugată a unui lanţ de coincidenţe matematic imposibil să se producă. Repet, nu e vorba de o singură coincidenţă, ci de un lanţ aproape nesfârşit de coincidenţe, începând cu distanţa dintre Soare şi Pământ: puţin mai mică sau mai mare să fi fost, şi Pământul nostru ar fi azi o planetă moartă, cum sunt toate celelalte. Chiar şi unghiul pe care axa Pământului îl face cu planul orbitei Pământului este singurul favorabil pentru apariţia condiţiilor propice vieţii. Şi aşa mai departe. Inclusiv existenţa Lunii!… Drept care mă mir de fiecare dată când mari, îşi zic ei, savanţi, bat câmpii pe tema extratereştrilor care ne tot vizitează de la o vreme, jurând doct pe existenţa lor. Aşa ceva nu există!… Noi, oamenii, suntem singuri în Univers, pentru că suntem făpturi ale Domnului. Asta să ne intre bine în cap! Viaţa şi omul nu puteau să apară din întâmplare!

…Mă întorc la meci, la coincidenţele invocate, vizibile pentru totnatul în final, la loviturile de departajare, pe care cine le-a ratat? Taman cei mai buni jucători din cele două echipe: Ronaldo şi Terry, care, unul marcase un gol, iar

altul îşi salvase echipa de la un gol. Ei doi au ratat. Înfumuratul de Ronaldo – care, sunt convins, poartă la el tot timpul, chiar şi pe teren, o mică oglinjoară, oglinjoară, cine e cel mai făţos din ţară? în care îşi potriveşte mereu freza! A ratat într-un mod lamentabil. Măcar dacă o să înveţe ceva din asta! La ora meciului era considerat cel mai bun jucător de pe mapamond şi se vedea pe el, la tot pasul, cât e de convins că nici nu se poate să fie altul! Uite că acum ne îndoim cu toţii!…

Ceva mai complicat este cu ratarea lui Terry. Care-i vina lui? Aud că nici nu era pe lista celor preconizaţi de antrenor să bată loviturile de departajare. A fost sufletul echipei, simbolul şi exponentul ei cel mai autorizat nu numai la acest meci, ci de câţiva ani buni. N-a greşit cu nimic, nici în faţa spectatorilor, adică a oamenilor, şi nici în faţa lui Dumnezeu. A jucat perfect şi a scos miraculos de pe linia porţii un gol care ar fi oprit meciul în minutul 90. Astfel că Terry era singurul jucător de la Chelsea căruia nu i se putea imputa dacă rata o lovitură de departajare. Căci deja împiedicase o dată departajarea… Deci nu este deloc întâmplător că a ratat. L-a ales Dumnezeu cum nu se putea mai bine.

…Adică? Adică asta vrea să însemne că deşi Terry a ratat, el este cel mai puţin vinovat de pierderea trofeului, ceea ce înseamnă că vinovatul, căci trebuie să existe un vinovat pentru o înfrângere aşa de dureroasă, de… magnifică, vinovatul este de căutat în altă parte, nu pe teren, nu în echipă, ci în tribună, ocupând – aţi ghicit! fotoliul cel mai vizibil, cel mai televizat, ca un tron indecent al supramulţumirii de sine a unui ins fără sine. Cine să fie altul dacă nu patronul echipei, multibilionarul în ruble, lire, euro şi ce mai vreţi, Roman Abramovici! La el este „cheia”!

…Să mă explic:

Terry n-a tras deloc rău! Să-ţi alunece piciorul de sprijin şi totuşi să nu trimiţi mingea „la caise” (expresie din Constanţa), adică mult alături de poartă, ci în bară, asta dovedeşte că bravul Terry a făcut tot ce era omeneşte

şi supraomeneşte posibil în condiţiile date. Sunt convins că în locul lui Terry niciun alt fotbalist nu reuşea să scoată o bară din postura respectivă, atât de ingrată: i-a alunecat piciorul pe iarba de pe Lujniki… Adică pe iarba „de acasă” a lui Roman Abramovici. „Râul, ramul, l-au trădat pe Roman Abramovici”, a titrat inspirat un post TV cronica la acest meci. Şi cred că despre asta este vorba! Echipa Chelsea a ajuns la un sfert de pas de titlul de cea mai bună echipă din lume. Cum a ajuns aşa de departe, toată lumea ştie: pe banii lui Roman Abramovici. Puţini se mai întreabă de unde a avut acesta atâţia bani, iar şi mai puţini ştiu. Dumnezeu a ţinut să ne aducă aminte de unde: de la amărâţii de ruşi! De la poporul cel mai lovit de soartă în ultimii o sută de ani! Inclusiv de la spectatorii ruşi din tribunele stadionului Lujniki. Chelsea este o echipă care joacă pe bani furaţi, bani şmecheriţi cu acte în regulă, bani care au lăsat în urma lor în Rusia noian de suferinţe pentru cei care erau îndreptăţiţi să-şi facă o viaţă mai uşor de suportat cu banii externalizaţi de Abramovici din conturile Rusiei, din buzunarele ruşilor! Milioane de ruşi au trudit fără răsplata cuvenită pentru ca acest ins, cu aspect atât de puţin sportiv şi cu un suflet pe măsura chipului, să aibă cu ce plăti ca să ajungă Chelsea atât de sus, fără alt merit al patronului decât contul din bănci şi imensa sa infatuare… Ca să n-o numesc obrăznicie! Trufie, în orice caz! Adică, dintre toate, păcatul cel mai rău! Cel mai nesuferit lui Dumnezeu.

Terry a făcut pe Lujniki vreo douăzeci de mii de paşi şi n-a alunecat nici măcar o dată. Ci abia la ultimul pas… l-a fugit de sub picioare pământul rusesc! Râul, ramul şi firele de iarbă s-au dezis de Abramovici, l-au renegat şi n-au mai răbdat-o pe îmbuibata Chelsea. Poate şi pentru că gazonul acela de pe Lujniki va fi visat în ajunul meciului să fie frământat la o finală ca aceea şi de picioarele rusavoiului Serghei Şevcenko. Măcar atâta satisfacţie pentru rusnaci şi pentru miliardele lor de dolari abramizaţi de patronul de la Chelsea! Căci publicul moscovit a mai avut de îndurat şi această umilinţă: să-l vadă pe cel mai

bun fotbalist rus ţinut pe tuşă tot meciul. Ar fi ratat Şevcenko dacă ar fi şutat el în locul lui Terry? Nimeni nu ştie. Dar dacă chiar ar fi ratat, cu siguranţă că nu din cauza terenului, a pământului rusesc cu iarba lui cu tot!... Iarba aceea bine lubrifiată de o ploaie nici ea întâmplătoare, pe care piciorul neprihănit al lui Terry a alunecat totuşi, dar nu pentru că era el cu ceva vinovat faţă de acele umile fire de iarbă, faţă de Maica Rusie. Ci altul! Pentru vina altuia a plătit Terry şi coechipierii săi, şi pentru ca Dumnezeu să-şi arate grozăvia puterii, cum că stă puterea divină în tot ce mişcă şi fiinţează pe acest pământ, chiar şi în câteva fire de iarbă de pe zemleaua rusească... Nici că se putea loc mai potrivit pentru pedepsirea şi căderea lui Abramovici din preaînaltul perinilor pe care se cocoţase.

Cât priveşte ratarea lui Anelka, ar fi fost împotriva tuturor evidenţelor dacă nu rata! Nu el, Anelka, ci oricine ar fi executat lovitura. Căci voia lui Dumnezeu se vădise la ratările de dinainte şi nimic nu se mai putea schimba!

Soarta lui Chelsea fusese pecetluită încă de când FIFA a decis ca finala Cupei Campionilor să se joace la Moscova. Chelsea nu avea cum să nu se califice în finala de pe I.uiniki şi nu avea nici cum să n-o piardă!... Căci nu Manchester a învins-o pe Chelsea, ci... coincidenţele! Le puteţi numi şi altfel, cum vreţi!

...Dumnezeu a mai „alunecat” şi alt picior, al portarului de la Manchester, făcând astfel posibil golul egalizator al lui Lampard. Gol sută la sută norocos, înscris împotriva cursului pe care îl urma jocul. Avea Lampard de ce să mulţumească pentru gol cerului şi mamei sale ajunsă, probabil, pe acele tărâmuri. Gestul său de mulţumire, cu mâinile ridicate spre cer, mie nu mi-a plăcut însă. Teatral şi repetată nu ştiu câta oară. Or să ajungă fotbaliştii ăştia să-şi dorească decesul celor dragi cât mai bine plasat în campionat!... Mai spre final... Dar Dumnezeu nu agreează exagerarea, excesul de a te crede conectat la voinţa Domnului, băgat în seamă din înaltul cerurilor la fiecare meci, abonat la graţia divină!... Drept care la

câteva minute după gol – altă coincidenţă: Lampard a trimis mingea în bară, a dat-o în bară pe minge! Păi, unde era mămica lui Lampard de nu a vegheat la traiectoria balonului?! Măcar cu un centimetru-doi s-o dea mai hacana!

…Golul lui Lampard nu are însă nicio legătură cu biata femeie. Dacă ar fi fost golul victoriei, poate. Ci era nevoie de acel gol numai ca să ajungem la momentul, la pilda, la fabula, la parabola loviturilor de departajare de pe Lujniki, moment pe care Dumnezeu l-a premeditat şi pregătit ca să se mai arate o dată lumii, de data aceasta deodată la câteva miliarde de martori, cum nu s-a mai întâmplat vreodat. Numai că vădirea Sa nu poate fi mură-n gură, căci mulţi văd, dar puţini pricep ce este de văzut şi de înţeles…

Eu aş zice – în încheiere, că ateii care au văzut finala de la Moscova, minunea de pe Lujniki. dacă nu sunt proşti şi bătuţi în cap, au astfel cea mai bună dovadă raţională despre existenţa lui Dumnezeu. Numai Dumnezeu putea aranja aceste atâtea şi atât de pilduitoare coincidenţe. Matematic vorbind, sunt imposibil de explicat fără să apelezi la explicaţia prin voinţa cuiva, a cui dacă nu a Domnului?!

Au ceva de învăţat şi drept credincioşii din minunea de pe Lujniki: află astfel că lui Dumnezeu îi place fotbalul! Nu mă mir deloc! Nu ştiu ce-or să zică teologii, dar nu este primul meci, nici prima finală la acest nivel, când Dumnezeu se amestecă şi face de neuitat un meci. N-o face întotdeauna. îl mai lasă şi pe neică Sarsailă să-şi vâre coada! Cum s-a întâmplat în finala Cupei României şi în tot campionatul nostru, iar atunci iese mizeria care a ieşit… Câh! Retro, Satana!

Ion Coja

Acum, transcriind textul, recitindu-l deci, văd că am fost foarte explicit, dar pentru cine?…

Şi totuşi trebuie să te raportezi la ei, la, vezi, Doamne! cititorii lui peşte… Vrei acum să le dau posibilitatea de a verifica, negru pe alb, că toate aceste

coincidenţe nu sunt inventate, că nu pot avea nicio explicaţie decât mâna Autorului care le potriveşte, nu prea ştim de ce, pentru hazul sau minunarea cui? căci noi, oamenii de noi! nu suntem în stare să ne minunăm…

Uite, deja m-am săturat de semenii mei în postura de viitori cititori ai acestor pagini… Păi dacă nu-s în stare să descifreze cine este autorul nici măcar când autor este însuşi Autorul, eu la ce să mă aştept?! Mi se pare de bun simţ să nu mă şi să nu mai aştept nimic!

Hai, slugă veche şi robul cui? încă un mic efort şi ultima mirabundă, una pe care s-o poată chiar oricine verifica că nu-i literatură, adică ficţiune, invenţie, făcătură dubioasă… Dar o fi bun *mirabundă* ăsta? Ăsta e cuvântul care spune adevărul?… La ce v-aţi gândit? La *muribundă*? Care stă să moară, moare?… Sau *vagabundă*? Care rătăceşte, hai hui tot timpul?… *Mirabundă*?

Care miră, minunează!… Cu o mică abatere de la sensul sufixului, cred că merge!… Prin substantivizare… Deci mai vrei o mirabundă? Am să-ţi dau una la care să-i faci şi poze!…

Staţi să pregătesc aparatul!…

Noi unde ne aflăm acum? Acum când? Când scrim la două mâini aceste rânduri chinuite şi magnifice!… Unde să fim?! Precizează locul!…

Păi…

Zi, dom’le, adresa! Etajul care? Opt! Blocul, idem! Scara, număr… sector…

Aţi uitat strada: Şoseaua Nicolae Titulescu!

Nicolae Titulescu zici? Aşa credeam şi eu! Că locuiesc pe Titulescu, cu intrarea la bloc prin spate, la parter fiind magazine multe… Şi ce crezi că păţesc într-o bună dimineaţa aceea? Ies din bloc, şi peste drum, drumul din spatele blocului, văd doi inşi că montau o placă, dintre acelea care-ţi spun pe ce stradă te afli! Iar câţiva vecini din bloc asistându-i şi comentând festivitatea. M-am oprit şi eu, dar înainte de a vedea mai bine ce fac cei doi, am simţit că din pricina mea, că m-am oprit, vecinii aceia s-au fost oprit din discuţia pe care o purtaseră până la venirea

mea… N-am înţeles cu ce îi stânjeneam decât atunci când dându-se la o parte cei doi am putut citi şi eu plăcuţa… Pe care scria *Intrarea Cojeşti*… Cojeşti Cojeşti!… Aha, mi-am zis, pricepând şuşotelile vecinilor. Către grupul acestora: Ce-i cu placa asta? Ce să fie? Noi credeam că dumneavoastră ştiţi!… De unde era să ştiu?!…

Adică? Adică primăria a pus la loc plăcuţele pe ce mai rămăsese din străduţele desfiinţate prin construirea huidumelor de blocuri de pe Titulescu. M-am interesat: existase o străduţă, o intrare *Cojeşti*, cu câteva case, toate demolate atunci când s-au ridicat blocurile de pe Titulescu. Blocul în care locuiam, apartamentul meu chiar, se afla exact, taman pe amplasamentul de odinioară al uliţei! Locuiam de fapt pe Cojeşti… Mai exact spus, în Cojeşti… Coja ot Cojeşti… Asta este adresa mea.

Mai mult: mi-am dat seama mai apoi că acea stradă fusese ultima amintire a unui cătun, sat minuscul din vechime, cu acelaşi nume, de care am aflat când eram student, era pomenit într-un act medieval, l-am căutat pe hartă, se ştia că a fost undeva în apropierea Bucureştiului, dar exact unde nu am putut afla. Atunci, cu vreo treizeci de ani în urmă… Acum am priceput că satul fusese înghiţit de Capitală, şi din toponimul de odinioară se salvase numai o ulicioară care păstra numele vechi, aşa cum şi Ciuleşti a fost cândva un sat, la fel Cotroceni, Pantelimon sau Balta Albă etc. etc…

O vreme a circulat printre vecini vorba că eu am intervenit la primărie… Deh, eram un senator „vizibil” pe vremea aceea, umblam să candidez la preşidenţia României…

Să înţeleg că vă trageţi numele şi stirpea din acel sat?

Nu! Toţi Coja se trag din Bran, din Moeciu, de pe acolo. Dar un Coja, ca şi bunicul pe la 1900, a coborât la câmpie, cioban o fi fost, şi s-a stabilit cu ai lui, cu oi, cu tot ce avea a făcut târlă şi a ridicat toate acareturile pentru o viaţă de om în acele locuri, care astfel au căpătat un nume: Cojeşti… *Merg la Cojeşti* însemna la început că merg la ăi

de se numesc aşa, Coja, aparţin familiei stabilite acolo… Iar apoi, cine pleca din Cojeşti, putea fi numit Cojescu, Vladimirescu din Vladimireşti, Bălcescu din Bălceşti, sat înfiinţat de un Bale sau Băle, Ipătescu de la Ipăteşti, satul fondat de unul Ipate… Deci, după sute de ani, eu, Coja, fără să ştiu, m-am stabilit în vatra unde alţi Coja, şi-au trăit viaţa. E bună mirabunda asta? Poţi coborî din bloc, eventual coborâm amândoi şi faci o poză cu plăcuţa. Mă pun şi eu sub ea, aşa, pentru coperta cărţii şi ca dovadă că nu-i o coincidenţă, ci o mirabundă mirabolantă… Este?

În măsura în care aveţi un nume rar întâlnit…

Mai vrei?

Nu! Aţi adus dovezi suficiente… Concluzii, acum!

Îmi ceri prea mult! Deja am vorbit prea mult! Mult prea mult pe acest subiect pe care, mi-e teamă, o să regret că nu l-am lăsat sub mormanul de tăcere… Am spus-o prea pe şleau! Pe înţelesul tuturor nerozilor!… Trebuia să fiu mai aluziv, mai discret, să sugerez, iar nu să numesc net şi tranşant cine este… mă rog, gata, tac! Alt capitol!

O ultimă întrebare: ce apartament închiriase Svetlana pe Ana Ipătescu nr. Îl bis? Apartamentul cel mai frumos?…

De unde să ştiu?! Abia am aflat că s-a instalat acolo, în acel bloc… Nu-mi trebuia coincidenţă mai mare!… Să nu întindem coarda prea mult!… O să aflu eu în zilele următoare, dar, poţi să fii sigur, n-o să mai suflu o vorbă pe tema asta! M-am săturat până peste…

Nota bene!

Această carte a fost scrisă după următoarele reguli de folosire a literelor *a* şi *î*;

— Se scrie cu „î” la începutul şi sfârşitul cuvintelor: în *între*, *coborî*, *hotărî*, etc. în cuvintele derivate şi compuse, acest i se păstrează: *neîncălzit*, *bineînţeles*, *coborâre*, *hotărât* etc.

Se scrie cu „î” atunci când acest sunet este în alternanţă fonetică cu „i”: *tânăr – tineri*, *cuvânt – cuvinte*, *sfânt – sfinţi*, *vând – vinde*, *vână – vine*.

Se scrie cu „î” în cuvintele provenite prin derivare,

de la un cuvânt cu care legătura de înţeles nu mai este uşor de recunoscut: *a urî*, *urât*, *urâcios*, *urâţenie*; *vână*, *vânăt*, *vânătă*; *amari*, *amărât*.

Se scrie cu „î” în formele flexionare ale verbelor care se termină în „î”: *coborî*, *coborâse*, *coborând* etc.

Regulile de mai sus asigură unitatea formelor din paradigma aceluiaşi cuvânt de bază.

— Se scrie cu „a” în interiorul cuvintelor, *român*, *cânta*, *când*, *pâine* etc., cu excepţia situaţiilor enumerate mai sus.

Prin aplicarea principiului etimologic, se scrie cu „a” la început de cuvânt în *înger* şi *îndrea*, şi cu „î” în interiorul cuvintelor *dânsul*, *râde*, *râpă*, *râu*, *sân* (parte a corpului omenesc), *virtute*, *vârtos*.

Cuprins

Capitolul 1: Rue Mouftard 5
Capitolul 2: Legionăreală la Versailles 27
Capitolul 3: Mossad, mon amour 67
Capitolul 4: O, tată, mândru tată 100
Capitolul 5: Café de Cluny 109
Capitolul 6: Cuvântul magic 126
Capitolul 7: Care Chicasso?! Care 14 iulie?! 170
Capitolul 8: Cică Filderman ăsta 198
Capitolul 9: Ultima noapte la Paris 210
Capitolul 10: Idiotule! 217
Capitolul 11: Full, full, full 235
Capitolul 12: Anchetă ratată 302
Capitolul 13: Agendă-mea 302
Capitolul 14 Grivei 337
Capitolul 15: Pe drumul de costişe 359
Capitolul 16: Marele anonim? 382

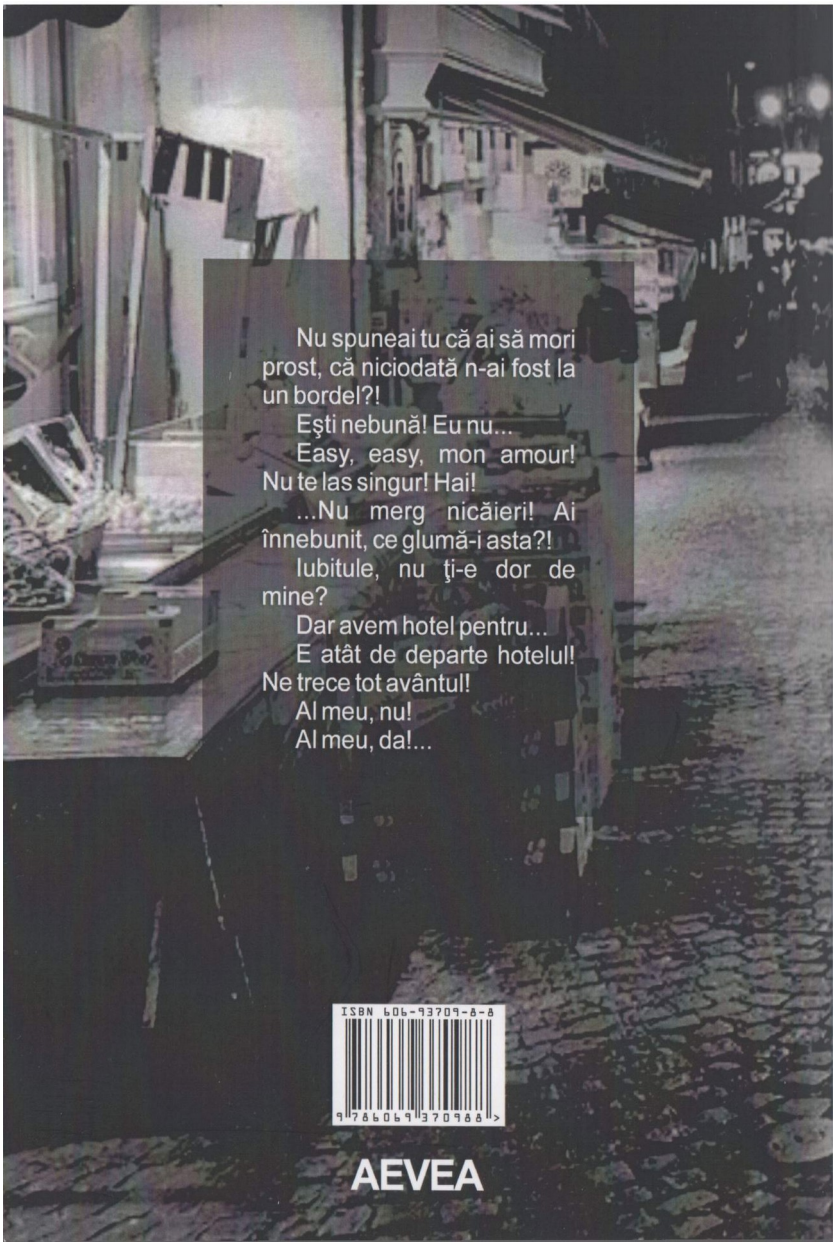

Nu spuneai tu că ai să mori prost, că niciodată n-ai fost la un bordel?!

Eşti nebună! Eu nu...

Easy, easy, mon amour! Nu te las singur! Hai!

...Nu merg nicăieri! Ai înnebunit, ce glumă-i asta?!

Iubitule, nu ţi-e dor de mine?

Dar avem hotel pentru...

E atât de departe hotelul! Ne trece tot avântul!

Al meu, nu!

Al meu, da!...

ISBN 606-93709-8-8

9 786069 370988

AEVEA